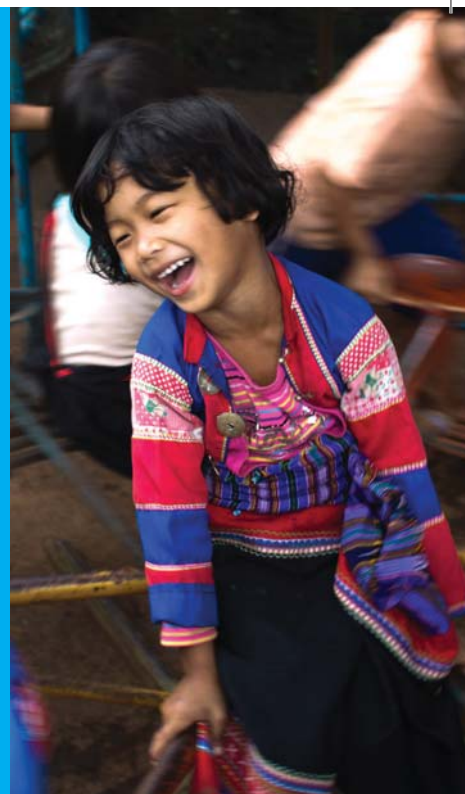

ประเทศไทย

รายงานฉบับสมบูรณ์

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
พ.ศ. 2558-2559

NSO
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

NHSSO
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

UNICEF
องค์การยูนิเซฟ

ประเทศไทย

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
พ.ศ. 2558-2559

รายงานฉบับสมบูรณ์

ธันวาคม 2559

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2560)

การปรับปรุงครั้งที่ 1 (กรกฎาคม 2560)

1. การปรับตัวเลขในตารางให้ตรงกับรายงานฉบับภาษาอังกฤษ

- 1.1 ตาราง WS.5 (หน้า 85-86)
- 1.2 ตาราง ED.5 (หน้า 153-154)
- 1.3 ตาราง ED.8 (หน้า 158)
- 1.4 ตาราง CP.7 (หน้า 181)

2. การปรับคำอธิบายตัวชี้วัด

2.1 ตัวชี้วัดที่ 2.16 “ความหลากหลายของอาหารที่ได้รับอย่างน้อยตามจำนวนครั้งขั้นต่ำที่ควรได้รับ” ปรับเป็น “ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ได้รับ”

2.2 ตัวชี้วัดที่ 8.7 “การมีสามี/ภรรยามากกว่า 1 คน” แก้ไขเป็น “การมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน” และปรับคำอธิบาย ดังนี้

ก) ผู้หญิง (ที่มีอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน)

ข) ผู้ชาย (ที่อยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน)

รวมทั้งปรับคำอธิบายจาก “ผู้หญิงที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายมากกว่า 1 คน” เป็น “ผู้หญิงที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน” ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ร่วมมือกับองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ประเทศไทย ดำเนินการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรี (MICS) ใน พ.ศ. 2558-2559 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม MICS ทั่วโลก ทั้งนี้มีองค์การยูนิเซฟเป็นผู้สนับสนุนหลักทั้งเทคนิคทางวิชาการและงบประมาณ

โปรแกรม MICS ทั่วโลกได้รับการพัฒนาโดยองค์การยูนิเซฟในปี ค.ศ. 1990 ซึ่งเป็นโครงการสำรวจครัวเรือนในระดับนานาชาติ โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของเด็กและผู้หญิงในระดับประเทศ เพื่อการจัดทำตัวชี้วัดที่เป็นสากลและสามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีช่วยให้ประเทศมีข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและโครงการต่าง ๆ รวมทั้งใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ

การอ้างอิง:

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

คำนำ

นับตั้งแต่การนำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (The Millennium Development Goals: MDG) มาใช้ รัฐบาลไทยร่วมกับหน่วยงานด้านการพัฒนาสังคมระดับประเทศและนานาชาติ ได้แสดงเจตนารมณ์อย่างต่อเนื่องต่อข้อผูกพันที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ในเวลาต่อมา ข้อผูกพันระดับประเทศดังกล่าวได้รับการยืนยันจากการสนับสนุนการดำเนินงานของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Sustainable Development Goals: SDGs) และการตอบสนองของประเทศ การสนับสนุนข้อผูกพันใด ๆ จำเป็นต้องมีกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดสรรทรัพยากร การระบุความต้องการที่จำเป็นเร่งด่วน และการติดตามความก้าวหน้า บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นรูปธรรม โครงการสำรวจพหุดัชนีแบบจัดกลุ่ม (Multiple Indicators Cluster Survey: MICS) มีระเบียบวิธีที่เชื่อถือได้และเป็นแหล่งข้อมูลที่สนับสนุนการตัดสินใจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจากหลักฐานเชิงประจักษ์ โครงการ MICS ได้รับการพัฒนาโดยองค์การยูนิเซฟ และหน่วยงานระดับประเทศดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ ในรูปของตัวชี้วัดด้านสถานการณ์เด็กและสตรี โครงการ MICS มีตัวชี้วัดหลักที่แต่ละประเทศสามารถนำไปใช้จัดทำข้อมูลประกอบการจัดทำแผนและนโยบาย รวมทั้งสามารถใช้ติดตามความก้าวหน้าของข้อผูกพันระดับนานาชาติได้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำโครงการ MICS รอบที่ 5 ภายใต้ชื่อการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559 โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2558 ถึงมีนาคม 2559 โดยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟ และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติด้วย นอกจากนี้ การวางแผนงานโครงการอยู่ภายใต้การกำหนดแนวทางจากคณะกรรมการบริหารโครงการ และการปรับแต่งเครื่องมือสากลที่ใช้จัดทำ MICS ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศอยู่ภายใต้การทำงานร่วมกันของคณะทำงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์หลักของการสำรวจ คือ ติดตามความก้าวหน้าของแผนต่าง ๆ สถานการณ์ภายหลังเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และช่วยสร้างตัวชี้วัดพื้นฐานภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการสำรวจโดยละเอียด จำแนกตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

การสำรวจครั้งนี้สำเร็จลงได้ภายในเวลาที่กำหนด ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานต่าง ๆ สำนักงานสถิติแห่งชาติขอแสดงความขอบคุณเป็นพิเศษต่อองค์การยูนิเซฟประเทศไทยและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับการสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการ นอกจากนี้ ขอขอบคุณหน่วยงานที่มีส่วนร่วม อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานสถิติแห่งชาติ หวังว่าข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไป

ผู้อำนวยการ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้แทน
องค์การยูนิเซฟประเทศไทย

ตารางสรุปการดำเนินการสำรวจและลักษณะประชากร จากการสำรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

การดำเนินการสำรวจ			
การจัดทำกรอบตัวอย่าง	ตุลาคม-ธันวาคม 2557	แบบสอบถาม 4 ประเภท	ครัวเรือน ผู้หญิง (อายุ 15-49 ปี) ผู้ชาย (อายุ 15-49 ปี) เด็ก (อายุ 0-4 ปี)
การอบรมผู้ปฏิบัติงาน	กลุ่มที่ 1: กันยายน 2558 กลุ่มที่ 2: ตุลาคม 2558	คาบเวลาปฏิบัติงานสนาม	พฤศจิกายน 2558-มีนาคม 2559
ขนาดตัวอย่าง			
ครัวเรือน		เด็ก (อายุ 0-4 ปี)	
- ครัวเรือนตัวอย่าง	31,010	- เด็กที่เข้าข่ายการสำรวจ	12,313
- ครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัย	29,375	- แม่/ผู้ดูแลเด็กที่สัมภาษณ์ได้	12,250
- ครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้	28,652	- อัตราการสัมภาษณ์ได้ (ร้อยละ)	99.5
- อัตราการสัมภาษณ์ได้ (ร้อยละ)	97.5		
ผู้หญิง (อายุ 15-49 ปี)		ผู้ชาย (อายุ 15-49 ปี)	
- ผู้หญิงที่เข้าข่ายการสำรวจ	26,033	- ผู้ชายที่เข้าข่ายการสำรวจ	23,642
- ผู้หญิงที่สัมภาษณ์ได้	25,614	- ผู้ชายที่สัมภาษณ์ได้	23,183
- อัตราการสัมภาษณ์ได้ (ร้อยละ)	98.4	- อัตราการสัมภาษณ์ได้ (ร้อยละ)	98.1

ลักษณะประชากรจากการสำรวจ			
ค่าเฉลี่ยของขนาดครัวเรือน	3.2	ร้อยละของประชากร	
ร้อยละของประชากรที่มีอายุ		- ในเขตเทศบาล	46.4
- ต่ำกว่า 5 ปี	5.9	- นอกเขตเทศบาล	53.6
- ต่ำกว่า 18 ปี	23.6		
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่มีบุตร		- กรุงเทพมหานคร	13.6
ภายใน 2 ปีที่ผ่านมา	8.2	- ภาคกลาง	30.1
		- ภาคเหนือ	16.6
		- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	26.3
		- ภาคใต้	13.3

ลักษณะครัวเรือน	
ร้อยละของครัวเรือนที่มี	
- ไฟฟ้า	99.6
- พื้นบ้านเป็นวัสดุสำเร็จรูป	80.2
- หลังคาเป็นวัสดุสำเร็จรูป	99.4
- ฝาบ้านเป็นวัสดุสำเร็จรูป	97.1
- จำนวนห้องที่ใช้นอนอย่างน้อย 3 ห้อง	18.3
ค่าเฉลี่ยจำนวนคนต่อห้องที่ใช้นอน	1.91

ความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน	
ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นเจ้าของ	
- โทรทัศน์ (จอธรรมดา)	77.0
- โทรทัศน์ (จอแอลซีดี/แอลอีดี/พลาสมา)	38.0
- ตู้เย็น	91.9
- ที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร	42.3
- สัตว์ปีก/ปศุสัตว์	26.0
- คอมพิวเตอร์	32.0
- แท็บเล็ต	24.6
- เครื่องปรับอากาศ	28.2
ร้อยละของครัวเรือนที่สมาชิกในครัวเรือนอย่างน้อยหนึ่งคนเป็นเจ้าของ	
- โทรศัพท์มือถือ (ปุ่มกด)	68.6
- โทรศัพท์มือถือ (สมาร์ทโฟน)	68.2
- รถยนต์/รถบรรทุก	46.4
- รถจักรยานยนต์/สกู๊ตเตอร์	78.8
- บัญชีธนาคาร	89.9
- บัตรเครดิต	23.7

ตารางสรุปตัวชี้วัด¹

ตัวชี้วัด MICS5 และเป้าหมายแห่งการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

โภชนาการ				
ภาวะโภชนาการ				
ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	
2.1a	MDG	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับ	
2.1b	1.8	มาตรฐาน	กับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO	
	(a)	ปานกลางและรุนแรง	ในช่วง	
	(a)	ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		6.7
	(b)	รุนแรง	หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง)	
	(b)	ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		1.5
		หรือ -3SD (รุนแรง)		
2.2a	ภาวะทุพโภชนาการ	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีความสูงเมื่อเทียบกับ		
2.2b	เรื้อรัง	กับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO		
	(a)	ปานกลางและรุนแรง	ในช่วง	
	(a)	ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		10.5
	(b)	รุนแรง	หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง)	
	(b)	ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.6
		หรือ -3SD (รุนแรง)		
2.3a	ภาวะทุพโภชนาการ	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับ		
2.3b	เฉียบพลัน	กับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ		
	(a)	ปานกลางและรุนแรง	WHO ในช่วง	
	(a)	ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		5.4
	(b)	รุนแรง	หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง)	
	(b)	ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		1.4
		หรือ -3SD (รุนแรง)		
2.4	ภาวะอ้วน	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับ		8.2
		ความสูงห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO มากกว่า +2SD		
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก				
2.5		เด็กที่เคยกินนมแม่	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง	97.4
			2 ปีที่ผ่านมาที่เคยให้นมลูก	

¹ ดูภาคผนวก ค สำหรับรายละเอียดของตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด
2.6	การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรก หลังคลอด	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรก หลังคลอด	39.9
2.7	ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	ร้อยละของทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน ที่กินนมแม่อย่างเดียว	23.1
2.8	ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	ร้อยละของทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน ที่กินนมแม่เป็นหลักในระหว่างวันที่ผ่านมา	42.1
2.9	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี	ร้อยละของเด็กอายุ 12-15 เดือน ที่ยังคงกินนมแม่ในระหว่างวันที่ผ่านมา	33.3
2.10	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี	ร้อยละของเด็กอายุ 20-23 เดือน ที่ยังคงกินนมแม่ในระหว่างวันที่ผ่านมา	15.6
2.11	ระยะเวลาโดยเฉลี่ย (มัธยฐาน) ของการกินนมแม่	อายุ (เดือน) เมื่อร้อยละ 50 ของเด็กอายุ 0-35 เดือน ไม่ได้กินนมแม่ระหว่างวันที่ผ่านมา	7.9
2.12	การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือน ที่ได้รับนมแม่อย่างเหมาะสมในระหว่างวันที่ผ่านมา	28.0
2.13	การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรือ อาหารอ่อนแก่ทารก	ร้อยละของทารกอายุ 6-8 เดือน ที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา	84.6
2.14	ความถี่ของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่	ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ไม่ได้กินนมแม่ ซึ่งได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้ง ในระหว่างวันที่ผ่านมา	92.0
2.15	จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำที่ได้รับ	ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน (รวมนมสำหรับเด็กที่ไม่ได้เลี้ยงด้วยนมแม่) ตามจำนวนครั้งขั้นต่ำหรือมากกว่าในระหว่างวันที่ผ่านมา	84.6
2.16	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ได้รับ	ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ได้รับอาหารตั้งแต่ 4 ประเภทขึ้นไปในระหว่างวันที่ผ่านมา	75.0

ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด
2.17a	การได้รับอาหาร	(a) ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่กินนมแม่	49.6
2.17b	อย่างน้อยอยู่ในระดับต่ำสุดที่ยอมรับได้	ซึ่งจำนวนมื้ออาหารและจำนวนประเภทของอาหารที่ได้รับเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ควรได้รับในระหว่างวันที่ผ่านมา	
		(b) ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ไม่ได้กินนมแม่ ซึ่งได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้ง และจำนวนประเภทของอาหารที่ได้รับเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ควรได้รับในระหว่างวันที่ผ่านมา	58.5
2.18	การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินทรีย์	ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือน ที่ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินทรีย์ในระหว่างวันที่ผ่านมา	79.3
การบริโภคเกลือไอโอดีน			
2.19	การบริโภคเกลือไอโอดีน	ร้อยละของครัวเรือนที่ผลการทดสอบเกลือพบว่า มีไอโอดีนอย่างน้อย 15 ส่วนในล้านส่วน (ppm)	73.3
น้ำหนักแรกคลอดต่ำ			
2.20	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ	ร้อยละของบุตรเกิดมีชีพในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งมีน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่า 2,500 กรัม	9.4
2.S20	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (เกิดในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา)	ร้อยละของบุตรเกิดมีชีพในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งมีน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่า 2,500 กรัม	8.6
2.21	ทารกที่ชั่งน้ำหนักเมื่อคลอด	ร้อยละของบุตรเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิด	98.9

สุขภาพของเด็ก			
การได้รับวัคซีน			
ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด
3.1	การได้รับภูมิคุ้มกันวัณโรค	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	96.2
3.2	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ เข็มที่ 3 (OPV3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	85.8
3.3	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคคอตีบ ไอกรน และ บาดทะยัก	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน และบาดทะยัก เข็มที่ 3 (DPT3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	87.6
3.4	MDG 4.3 การได้รับภูมิคุ้มกันโรคหัด	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด เข็มที่ 1 (MMR1) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	89.0

ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด
3.5	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคตับอักเสบบี	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบี เข็มที่ 3 (HepB3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	84.3
3.8	การได้รับภูมิคุ้มกันครบ	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนครบ ตามคำแนะนำในตารางการฉีดวัคซีนของประเทศ ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	71.6
การป้องกันบาดทะยัก			
3.9	การป้องกันบาดทะยัก	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม ภายในช่วงเวลาที่เหมาะสมก่อนการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย	73.9
โรคท้องร่วง			
-	เด็กที่มีอาการท้องร่วง	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	4.9
3.10	การรักษาโรคท้องร่วง	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับคำปรึกษาหรือการรักษาจากสถานบริการ หรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	70.7
3.S11	การรักษาโรคท้องร่วงโดยการให้ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS)	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS)	74.1
3.12	การรักษาโรคท้องร่วงด้วยการให้สารน้ำทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหารอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับสารน้ำทางปาก (ORT) (ORS สำเร็จรูปแบบซอง หรือผสมเองที่บ้าน หรือ การได้รับของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหารในช่วงที่มีอาการท้องร่วง	70.5
การติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน			
-	เด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา มีอาการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน	1.4
3.13	การรักษาเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับคำปรึกษาหรือการรักษาจากสถานบริการหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	79.5

ตัวชี้วัด MICS	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด
3.14	การรักษาเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันโดยการใช้ยาปฏิชีวนะ	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการรักษาโดยการใช้ยาปฏิชีวนะ	70.0
การใช้เชื้อเพลิงแข็ง			
3.15	การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร	ร้อยละของครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งเป็นแหล่งพลังงานหลักในการประกอบอาหารภายในบ้าน	21.1
อาการไข้			
3.20	การดูแลรักษาขณะมีอาการไข้	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับคำแนะนำหรือการรักษาจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	75.6

น้ำและสุขาภิบาล			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
4.1 MDG 7.8	การมีน้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	98.0
4.2	การบำบัดน้ำ	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดแต่มีการบำบัดที่เหมาะสม	21.6
4.3 MDG 7.9	การกำจัดสิ่งขั้บถ่ายที่ถูกสุขอนามัย	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขั้บถ่ายที่ถูกสุขอนามัยและไม่ได้ใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่น	97.2
4.4	การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างปลอดภัย	ร้อยละของเด็กอายุ 0-2 ปี ซึ่งอุจจาระที่ถ่ายครั้งสุดท้ายถูกกำจัดอย่างปลอดภัย	42.0
4.5	สถานที่สำหรับล้างมือ	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือ ซึ่งมีน้ำพร้อมสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ อยู่ ณ สถานที่นั้น	81.2
4.6	การมีสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ	85.5

อนามัยเจริญพันธุ์			
การคุมกำเนิดและความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
-	อัตราเจริญพันธุ์รวม	อัตราเจริญพันธุ์รวมของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	1.5
5.1 MDG 5.4	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น	อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี	51
5.2	การมีบุตรขณะอายุน้อย	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่คลอดบุตรอย่างน้อย 1 คน ก่อนอายุ 18 ปี	9.4
5.3 MDG 5.3	อัตราการคุมกำเนิด	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาและกำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (ไม่ว่าตนเองหรือคู่สมรส)	78.4
5.4 MDG 5.6	ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา เป็นผู้สามารถมีบุตรได้ และต้องการเว้นระยะเวลาการมีบุตรหรือจำกัดจำนวนบุตร แต่ไม่ได้กำลังใช้วิธีคุมกำเนิดใด ๆ	6.2
สุขภาพของแม่และทารกแรกเกิด			
5.5a MDG 5.5	ความครอบคลุมของ	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาและได้รับการตรวจครรภ์ระหว่างตั้งครรภ์ บุตรคนสุดท้าย (a) อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ (b) อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง	98.1 90.8
5.5b MDG 5.5	การฝากครรภ์		
5.6	รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการวัดความดันโลหิต ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือด ระหว่างการตั้งครรภ์ บุตรคนสุดท้าย	97.0
5.5.6	การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 ในระหว่างการฝากครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 และมีผลการตรวจบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพ	93.2
5.5.7	การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 ในระหว่างการฝากครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 และมีผลการตรวจบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพ	48.6

ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
5.S8	การตรวจธาลัสซีเมีย ในระหว่างการ ฝากครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจธาลัสซีเมีย และมีผล การตรวจบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพ	87.6
5.S9	การตรวจธาลัสซีเมีย ของสามี	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่สามีได้รับการตรวจธาลัสซีเมีย และมี ผลการตรวจบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพ	37.1
5.7 MDG 5.2	การทำคลอดโดย ผู้ชำนาญการ	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการทำคลอดบุตรคนสุดท้าย โดยผู้ชำนาญการ	99.1
5.8	การคลอดบุตรใน สถานพยาบาล	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งคลอดบุตรคนสุดท้ายใน สถานพยาบาล	98.6
5.9	การผ่าตัดคลอดบุตร	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาซึ่งคลอดบุตรคนสุดท้ายโดยการผ่าตัด	32.7
5.S10	การตรวจสุขภาพ หลังคลอด	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาซึ่งได้รับการตรวจสุขภาพหลังคลอด อย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 42 วันหลังคลอด	78.1

พัฒนาการของเด็ก			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
6.1	การเข้าเรียนใน หลักสูตรปฐมวัย	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่กำลังเรียน ในหลักสูตรปฐมวัย	84.7
6.2	การสร้างเสริมการ เรียนรู้	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่ผู้ใหญ่ในครัวเรือน ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	92.7
6.3	การสร้างเสริมการ เรียนรู้ของพ่อ	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่พ่อผู้ให้กำเนิด ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	34.0
6.4	การสร้างเสริมการ เรียนรู้ของแม่	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่แม่ผู้ให้กำเนิด ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	62.8
6.5	การมีหนังสือสำหรับ เด็ก	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีหนังสือสำหรับ เด็กอย่างน้อย 3 เล่ม	41.2

ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
6.6	การมีของเล่น	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	75.6
6.S6	การมีของเล่น (อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์)	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เครื่องเล่นเกม)	50.9
6.7	การดูแลที่ไม่เพียงพอ	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังหรืออยู่ภายใต้การดูแลของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 1 ชั่วโมง อย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา	6.1
6.8	ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ซึ่งมีพัฒนาการอย่างน้อย 3 ใน 4 ด้านเป็นไปตามเกณฑ์ (พัฒนาการ 4 ด้าน คือ ด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข ด้านกายภาพ ด้านสังคมและอารมณ์ และด้านการเรียนรู้)	91.1

การรู้หนังสือและการศึกษา			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
7.1 MDG 2.3	อัตราการรู้หนังสือของผู้ที่มีอายุน้อย	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-24 ปีที่สามารถอ่านข้อความที่ง่ายและสั้นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ หรือผู้ที่ได้เรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	95.4
		ก) ผู้หญิง	94.7
7.2	ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน	ร้อยละของเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยในปีที่แล้ว	98.7
7.3	อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา	ร้อยละของเด็กในวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	75.7
7.4 MDG 2.1	อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	ร้อยละของเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา	94.8
7.5	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	ร้อยละของเด็กในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	81.0

ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
7.6 MDG 2.2	เด็กที่ได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6	ร้อยละของเด็กที่เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6	99.5
7.7	อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ไม่รวมเด็กซ้ำชั้น) หาดด้วยจำนวนเด็กในวัยที่จะต้องสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา	99.5
7.8	อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา	จำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้ว และกำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน หาดด้วยจำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้ว	98.2
7.9 MDG 3.1	ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (ประถมศึกษา)	อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง หาดด้วยอัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	1.00
7.10 MDG 3.1	ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (มัธยมศึกษา)	อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง หาดด้วยอัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	1.11

การคุ้มครองเด็ก			
การจดทะเบียนเกิด			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
8.1	การจดทะเบียนเกิด	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่จดทะเบียนเกิด	99.5
การอบรมเด็ก			
8.3	การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	ร้อยละของเด็กอายุ 1-14 ปี ที่ถูกลงโทษโดยการทำร้ายจิตใจ หรือทำร้ายร่างกายในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	75.2
การสมรสของผู้มีอายุน้อยและการมีสามี/ภรรยา มากกว่า 1 คน			
8.4	การสมรสก่อนอายุ 15 ปี	ร้อยละของผู้อายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 15 ปี	
		ก) ผู้หญิง	4.3
		ข) ผู้ชาย	1.7
8.5	การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	ร้อยละของผู้อายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 18 ปี	
		ก) ผู้หญิง	21.3
		ข) ผู้ชาย	8.0

ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
8.6	ผู้มีอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา	14.1
		ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	6.8
8.7	การมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-49 ปี ขณะนี้มีคู่สมรสมากกว่า 1 คน	3.4
		ก) ผู้หญิง (ที่สามีอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน) ข) ผู้ชาย (ที่อยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน)	2.9
8.8a	ความแตกต่างของอายุคู่สมรส	ร้อยละของผู้หญิงอายุน้อย ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยากับคู่สมรสที่อายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป	7.5
8.8b		(a) ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี (b) ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี	15.1
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว			
8.12	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-49 ปี ซึ่งระบุว่ามีความเห็นสมควรหากสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างน้อย 1 สถานการณ์ ดังนี้	
		(1) ภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี (2) ภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร (3) ภรรยาทะเลาะกับสามี (4) ภรรยาปฏิเสธไม่มีเพศสัมพันธ์กับสามี (5) ภรรยาทำอาหารไหม้	
		ก) ผู้หญิง	8.6
		ข) ผู้ชาย	8.7
การอยู่อาศัยของเด็ก			
8.13	การอยู่อาศัยของเด็ก	ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่ไม่ได้อยู่กับพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิด	22.7
8.14	ความชุกของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	3.5
8.15	เด็กที่พ่อ หรือ แม่ หรือ ทั้งพ่อและแม่ อาศัยอยู่ต่างประเทศ	ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อ หรือ แม่ หรือ ทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	1.6

เชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์			
ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับ เอชไอวี/โรคเอดส์			
ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
-	การเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	96.2 95.2
9.1 MDG 6.3	ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของผู้ที่มีอายุน้อย	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-24 ปี ที่ระบุวิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์และสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีได้อย่างถูกต้อง ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	46.0 45.1
9.2	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-49 ปี ที่ระบุลักษณะการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกได้ถูกต้องทั้ง 3 ลักษณะ ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	66.4 57.4
9.3	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	ร้อยละของผู้มีอายุ 15-49 ปี ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีครบทั้ง 4 ข้อ ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	31.6 33.0
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี			
9.4	การรู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	ร้อยละของผู้อายุ 15-49 ปี ที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	84.7 80.3
9.5	การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	ร้อยละของผู้อายุ 15-49 ปี ที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และทราบผลการตรวจ ก) ผู้หญิง ข) ผู้ชาย	9.3 8.5
9.7	การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และฝากครรภ์ระหว่างการตั้งครรภ์ บุตรคนสุดท้าย ซึ่งได้รับคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	69.4

ตัวชี้วัด MICS	คำอธิบาย	ค่าของตัวชี้วัด	ค่าของตัวชี้วัด
9.8	การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และฝากครรภ์ระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย ซึ่งได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ รวมทั้งทราบผลการตรวจ	75.5

สารบัญ

คำนำ	iii
ตารางสรุปการดำเนินการสำรวจและลักษณะประชากรจากการสำรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	iv
ตารางสรุปตัวชี้วัด	vi
สารบัญ	xviii
สารบัญตาราง.....	xxi
สารบัญแผนภูมิ	xxv
รายการคำย่อ.....	xxvii
ผลการสำรวจที่สำคัญ	xxix
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์.....	2
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ	3
แผนการสุ่มตัวอย่าง.....	3
แบบสอบถาม	3
การฝึกอบรมและการปฏิบัติงานสนาม.....	5
การประมวลผล	5
บทที่ 3 คุ่มรวมและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์	6
คุ่มรวม	6
ลักษณะของครัวเรือน.....	7
ลักษณะทั่วไปของผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปีที่ตอบสัมภาษณ์ และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	11
ลักษณะของที่อยู่อาศัย การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และกลุ่มความมั่งคั่ง.....	17
บทที่ 4 โภชนาการ.....	21
น้ำหนักแรกคลอดต่ำ	21
ภาวะโภชนาการ.....	24
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก.....	29
การบริโภคเกลือไอโอดีน.....	42

บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก	45
การได้รับวัคซีน.....	45
การป้องกันบาดทะยักในทารกแรกเกิด.....	51
การรักษาอาการเจ็บป่วย.....	53
โรคท้องร่วง.....	55
อาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน.....	65
การใช้เชื้อเพลิงแข็ง.....	69
บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล	75
การใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด.....	75
การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย.....	84
การล้างมือ.....	94
บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์	100
ภาวะเจริญพันธุ์.....	100
การคุมกำเนิด.....	106
ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์.....	112
การฝากครรภ์.....	116
ความช่วยเหลือในขณะคลอด.....	123
สถานที่คลอดบุตร.....	127
การตรวจสุขภาพหลังคลอด.....	129
บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก	132
การดูแลเด็กปฐมวัยและการเข้าเรียนในระดับปฐมวัย.....	132
คุณภาพของการเลี้ยงดู.....	134
ภาวะพัฒนาการของเด็ก.....	142
บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา	145
การรู้หนังสือในผู้หญิงและผู้ชายอายุน้อย.....	145
ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน.....	147
การเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.....	148

บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก	162
การจดทะเบียนเกิด	162
การอบรมเด็ก	164
การสมรสตั้งแต่อายุยังน้อยและการมีสามี/ภรรยา มากกว่า 1 คน	168
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว.....	180
การอยู่อาศัยของเด็ก	183
บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์.....	188
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี	188
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	196
ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี การได้รับคำปรึกษาและการตรวจระหว่างฝากครรภ์....	201
ตัวชี้วัดเกี่ยวกับเอชไอวีสำหรับคนวัยหนุ่มสาว	207
ภาคผนวก ก แผนการสุ่มตัวอย่าง.....	212
ภาคผนวก ข การประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง	217
ภาคผนวก ค ตัวชี้วัด MICS5 ประเทศไทย: ตัวตั้งและตัวหาร.....	237
ภาคผนวก ง ตารางคุณภาพข้อมูล	249
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	262
ภาคผนวก ฉ คำนิยาม	336

สารบัญตาราง

ตาราง HH.1: ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	6
ตาราง HH.2: การแจกแจงอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามเพศ.....	8
ตาราง HH.3: โครงสร้างของครัวเรือน.....	10
ตาราง HH.4: ลักษณะทั่วไปของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี.....	11
ตาราง HH.4M: ลักษณะทั่วไปของผู้ชายอายุ 15-49 ปี.....	14
ตาราง HH.5: ลักษณะทั่วไปของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	16
ตาราง HH.6: ลักษณะของที่อยู่อาศัย.....	18
ตาราง HH.7: ทรัพย์สินของครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน.....	19
ตาราง HH.8: กลุ่มความมั่งคั่ง.....	20
ตาราง NU.1: ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ.....	22
ตาราง NU.S1: เด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (ตัวชี้วัดประเทศไทย).....	23
ตาราง NU.2: ภาวะโภชนาการของเด็ก.....	26
ตาราง NU.3: การให้นมบุตรหลังคลอด.....	31
ตาราง NU.4: การให้นมบุตร.....	34
ตาราง NU.5: ระยะเวลาที่กินนมแม่.....	36
ตาราง NU.6: การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก.....	37
ตาราง NU.7: การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน.....	38
ตาราง NU.8: การได้รับอาหารของทารกและเด็กเล็ก.....	39
ตาราง NU.9: การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินทรีย์.....	41
ตาราง NU.10: การบริโภคเกลือไอโอดีน.....	42
ตาราง NU.S2: การบริโภคเกลือไอโอดีน (ตัวชี้วัดประเทศไทย).....	44
ตาราง CH.1: การได้รับวัคซีนในช่วงหนึ่งปีแรก.....	46
ตาราง CH.2: การได้รับวัคซีน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง.....	49
ตาราง CH.3: การป้องกันบาดทะยักในทารกแรกเกิด.....	52
ตาราง CH.4: การรายงานอาการเจ็บป่วย.....	54
ตาราง CH.5: การรักษาอาการท้องร่วง.....	56
ตาราง CH.6: การได้รับอาหารระหว่างท้องร่วง.....	57
ตาราง CH.7: การได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ.....	60
ตาราง CH.8: การให้สารน้ำทางปากควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหารและการรักษาด้วยวิธีอื่น.....	62
ตาราง CH.9: แหล่งที่ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS).....	64
ตาราง CH.10: การดูแลรักษาอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน (ARI) และการใช้ยาปฏิชีวนะ ในการรักษา.....	67
ตาราง CH.11: การใช้เชื้อเพลิงแข็ง.....	70
ตาราง CH.12: การใช้เชื้อเพลิงแข็ง จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร.....	71

ตาราง CH.13: การดูแลรักษาขณะมีอาการไข้	72
ตาราง CH.14: การรักษาเด็กที่มีอาการไข้.....	73
ตาราง WS.1: การใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด.....	77
ตาราง WS.2: วิธีบำบัดน้ำของครัวเรือน.....	80
ตาราง WS.3: เวลาที่ใช้เดินทางไปเอาน้ำจากแหล่งน้ำดื่ม.....	82
ตาราง WS.4: บุคคลที่ไปเอาน้ำ.....	83
ตาราง WS.5: ประเภทของส้วมที่ใช้ในครัวเรือน.....	85
ตาราง WS.6: การใช้ส้วมร่วมกัน.....	87
ตาราง WS.7: การดื่มน้ำที่สะอาดและการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยในลักษณะขั้นบันได.....	90
ตาราง WS.8: การกำจัดอุจจาระของเด็ก.....	93
ตาราง WS.9: การมีน้ำและสบู่ ณ สถานที่สำหรับล้างมือ.....	95
ตาราง WS.10: การมีสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น.....	98
ตาราง RH.1: อัตราเจริญพันธุ์.....	100
ตาราง RH.2: อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม.....	102
ตาราง RH.3: การมีบุตรขณะอายุน้อย.....	103
ตาราง RH.4: แนวโน้มการมีบุตรขณะอายุน้อย.....	105
ตาราง RH.5: การคุมกำเนิด.....	108
ตาราง RH.S1: สาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด.....	110
ตาราง RH.6: ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด.....	115
ตาราง RH.7: ความครอบคลุมของการฝากครรภ์.....	117
ตาราง RH.8: จำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ และช่วงเวลาที่ไปฝากครรภ์ครั้งแรก.....	119
ตาราง RH.9: รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์.....	121
ตาราง RH.S2: รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างการฝากครรภ์.....	122
ตาราง RH.10: ผู้ทำคลอด และการผ่าตัดคลอด.....	125
ตาราง RH.11: สถานที่คลอดบุตร.....	128
ตาราง RH.S3: การตรวจสุขภาพแม่หลังคลอด.....	130
ตาราง CD.1: การเข้าเรียนในระดับปฐมวัย.....	133
ตาราง CD.2: การสร้างเสริมการเรียนรู้.....	135
ตาราง CD.3: อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้.....	139
ตาราง CD.4: การดูแลที่ไม่เพียงพอ.....	141
ตาราง CD.5: ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	144
ตาราง ED.1: การรู้หนังสือของผู้หญิงอายุน้อย.....	145
ตาราง ED.1M: การรู้หนังสือของผู้ชายอายุน้อย.....	146
ตาราง ED.2: ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน.....	147
ตาราง ED.3: การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา.....	149
ตาราง ED.4: การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน.....	150

ตาราง ED.5:	การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน	153
ตาราง ED.6:	เด็กที่ได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6.....	155
ตาราง ED.7:	การสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา.....	157
ตาราง ED.8:	ความเท่าเทียมระหว่างเพศในการเข้าถึงการศึกษา.....	158
ตาราง ED.9:	ความแตกต่างระหว่างเพศในการไม่ได้เข้าเรียน.....	160
ตาราง CP.1:	การจดทะเบียนเกิด.....	163
ตาราง CP.2:	การอบรมเด็ก	166
ตาราง CP.3:	ทัศนคติต่อการลงโทษทางร่างกาย	167
ตาราง CP.4:	การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้หญิง).....	170
ตาราง CP.4M:	การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้ชาย).....	173
ตาราง CP.5:	แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย (ผู้หญิง).....	176
ตาราง CP.5M:	แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย (ผู้ชาย).....	176
ตาราง CP.6:	ความแตกต่างของอายุคู่สมรส.....	178
ตาราง CP.7:	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว (ผู้หญิง)	181
ตาราง CP.7M:	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว (ผู้ชาย).....	182
ตาราง CP.8:	การอยู่อาศัยและการกำพร้าของเด็ก.....	184
ตาราง CP.9:	เด็กที่พ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	186
ตาราง HA.1:	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวีและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี (ผู้หญิง).....	189
ตาราง HA.1M:	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวีและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี (ผู้ชาย)	191
ตาราง HA.2:	ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (ผู้หญิง)	194
ตาราง HA.2M:	ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (ผู้ชาย).....	195
ตาราง HA.3:	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง)	197
ตาราง HA.3M:	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้ชาย).....	199
ตาราง HA.4:	ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง)	203
ตาราง HA.4M:	ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (ผู้ชาย)	204
ตาราง HA.5:	การได้รับคำปรึกษาและการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างการฝากครรภ์	205
ตาราง HA.6:	ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ (ผู้หญิง)	208
ตาราง HA.6M:	ตัวชี้วัดเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ (ผู้ชาย).....	210
ภาคผนวก		
ตาราง SD.1:	การกระจายเขตแดนนับตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ.....	213
ตาราง SE.1:	สรุปตัวชี้วัดที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง	219
ตาราง SE.2:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทั่วประเทศ	221

ตาราง SE.3: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ในเขตเทศบาล.....	223
ตาราง SE.4: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล.....	225
ตาราง SE.5: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร	227
ตาราง SE.6: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง	229
ตาราง SE.7: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ	231
ตาราง SE.8: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	233
ตาราง SE.9: ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้.....	235
ตาราง DQ.1: การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน	249
ตาราง DQ.2: การกระจายตัวตามอายุของผู้หญิงที่เข้าข่ายและผู้หญิงที่สัมภาษณ์ได้	250
ตาราง DQ.3: การกระจายตัวตามอายุของผู้ชายที่เข้าข่ายและผู้ชายที่สัมภาษณ์ได้.....	251
ตาราง DQ.4: การกระจายตัวตามอายุของเด็กที่เข้าข่ายและเด็กที่สัมภาษณ์ได้.....	251
ตาราง DQ.5: การรายงานเดือน ปีเกิด: ประชากรในครัวเรือน	252
ตาราง DQ.6: การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ: ผู้หญิง	252
ตาราง DQ.7: การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ: ผู้ชาย	253
ตาราง DQ.8: การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ: เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	253
ตาราง DQ.9: การรายงานเดือน ปีเกิด ของเด็ก วัยรุ่น และผู้ที่มีอายุน้อย	253
ตาราง DQ.10: การรายงานเดือน ปีเกิด: บุตรคนแรกและบุตรคนสุดท้าย	254
ตาราง DQ.11: ความสมบูรณ์ของคำตอบ	254
ตาราง DQ.12: ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	255
ตาราง DQ.13: ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง.....	255
ตาราง DQ.14: ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน.....	256
ตาราง DQ.15: การกระจุกตัวของค่าน้ำหนักและส่วนสูง.....	256
ตาราง DQ.16: การได้เห็นสูติบัตร.....	257
ตาราง DQ.17: การได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน	258
ตาราง DQ.18: การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพของผู้หญิง	258
ตาราง DQ.19: การได้ดูสถานที่ล้างมือ.....	259
ตาราง DQ.20: การตอบแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	259
ตาราง DQ.21: การเข้าเรียนรายอายุ	260
ตาราง DQ.22: อัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิด ของเด็กที่เกิดและเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่.....	261

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ HH.1: การกระจายตัวของประชากรตามกลุ่มอายุและเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	9
แผนภูมิ NU.1: ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังภาวะ ทุพโภชนาการเฉียบพลัน และภาวะอ้วน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	29
แผนภูมิ NU.2: ร้อยละของผู้หญิงที่ให้นมบุตรภายในชั่วโมงแรกและวันแรกหลังคลอด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	32
แผนภูมิ NU.3: แบบแผนการกินนมของทารก จำแนกตามอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	35
แผนภูมิ NU.4: การบริโภคเกลือไอโอดีน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	43
แผนภูมิ CH.1: การได้รับวัคซีนป้องกันโรคภายใน 12 เดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	47
แผนภูมิ CH.2: เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วงซึ่งได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสม เองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	59
แผนภูมิ CH.3: เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง และรักษาด้วยการให้สารน้ำทางปาก ควบคู่ไปกับการยังคง ให้กินอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	61
แผนภูมิ WS.1: การแจกแจงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	76
แผนภูมิ WS.2: ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาดและมีการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	92
แผนภูมิ RH.1: อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ จำแนกตามพื้นที่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	101
แผนภูมิ RH.2: ความแตกต่างของอัตราการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	106
แผนภูมิ RH.3: สัดส่วนการทำคลอดโดยแพทย์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	124
แผนภูมิ ED.1: ตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	161
แผนภูมิ CP.1: เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีสติบัตรแสดงต่อพนักงานสัมภาษณ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	164
แผนภูมิ CP.2: วิธีการอบรมพฤติกรรมเด็กอายุ 1-14 ปี ประเทศไทย พ.ศ.2558-2559	165
แผนภูมิ CP.3: ผู้หญิงที่สมรสตั้งแต่อายุน้อย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	177
แผนภูมิ HA.1: ร้อยละของผู้หญิงและผู้ชายที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	193
แผนภูมิ HA.2: ทศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	201

ภาคผนวก

แผนภูมิ DQ.1: ประชากรตามอายุรายปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559.....	250
แผนภูมิ DQ.2: น้ำหนัก และส่วนสูงหรือความยาว ตามค่าตัวเลขทศนิยม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	257

รายการคำย่อ

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
ARI	Acute Respiratory Infection
ASFR	Age Specific Fertility Rate
BCG	Bacillis-Cereus-Geuerin (Tuberculosis)
CBR	Crude Birth Rate
CSPro	Census and Survey Processing System
DPT	Diphtheria Pertussis Tetanus
ECD	Early Childhood Development
ECDI	Early Childhood Development Index
EPI	Expanded Programme on Immunization
GFR	General Fertility Rate
GPI	Gender Parity Index
HepB	Hepatitis B
HIV	Human Immunodeficiency Virus
IDD	Iodine Deficiency Disorders
IUD	Intrauterine Device
IYCF	Infant and young child feeding
JE	Japanese encephalitis
JMP	Joint Monitoring Programme
MDG	Millennium Development Goal
MICS	Multiple Indicator Cluster Survey
MICS5	Fifth global round of Multiple Indicator Cluster Surveys programme
MMR	Measles, Mumps and Rubella
NAR	Net Attendance Rate
NSO	National Statistical Office
ORS	Oral rehydration salts
ORT	Oral rehydration treatment
ppm	Parts Per Million
PSU	Primary Sampling Unit
RHF	Recommended home fluid
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
SSU	Secondary Sampling Unit
STIs	Sexually transmitted infections
TSFB	Time Since First Birth
TFR	Total Fertility Rate
UNAIDS	The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS

UNDP	United Nations Development Programme
UNFPA	United Nations Population Fund
UNGASS	United Nations General Assembly Special Session on HIV/AIDS
UNICEF	United Nations Children's Fund
VDRL	Venereal disease research laboratory
WFFC	World Fit for Children
WHO	World Health Organization

ผลการสำรวจที่สำคัญ

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559 ดำเนินการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2558-มีนาคม 2559 โดยได้รับการสนับสนุนหลักในด้านวิชาการและงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟประเทศไทย การสำรวจครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลล่าสุดที่สำคัญด้านสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย และเป็นการปรับปรุงข้อมูลจากการสำรวจครั้งก่อนและจากโครงการสำรวจด้านครัวเรือนอื่น ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจถูกนำเสนอในมุมมองด้านความเสมอภาค จำแนกตามเพศ พื้นที่ ภาค การศึกษา มาตรฐานการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอื่น ๆ ข้อมูลจากการสำรวจครั้งนี้มีพื้นฐานมาจากครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์จำนวน 28,652 ครัวเรือน และให้ภาพรวมของเด็ก ผู้หญิง และผู้ชาย ใน 5 ภาคของประเทศไทย

ภาวะโภชนาการและการกินนมแม่

เด็กที่เกิดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกือบทุกคนในประเทศไทยได้รับการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิด โดยเด็กร้อยละ 9.4 มีน้ำหนักเมื่อแรกเกิดต่ำกว่า 2,500 กรัม สำหรับภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางหรือรุนแรงพบร้อยละ 6.7 ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และร้อยละ 11.6 ในเด็กอายุ 0-5 เดือน เด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากพบว่ามีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางหรือรุนแรงสูงกว่าเด็กฐานะอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า 1 ใน 12 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในประเทศไทยมีภาวะอ้วน

1 ใน 10 ของเด็กในประเทศไทยประสบภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางหรือรุนแรง (เตี้ย) ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังพบมากที่สุดในเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 16.3)

ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางหรือรุนแรง (ผอม) พบในสัดส่วนร้อยละ 5.4 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในประเทศไทย และพบสูงสุดในเด็กอายุ 0-5 เดือน (ร้อยละ 12.4)

เด็กแรกเกิดเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.4) เคยกินนมแม่ แต่มีเพียงร้อยละ 39.9 ที่ได้กินนมแม่ในเวลาที่เหมาะสม (ภายใน 1 ชั่วโมงหลังคลอด) ทารกอายุ 0-5 เดือนร้อยละ 23.1 กินนมแม่อย่างเดียว เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนในภาคเหนือกินนมแม่อย่างเดียวในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น เด็กในประเทศไทยร้อยละ 15.6 กินนมแม่ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 2 ปี สถานะความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการกินนมแม่ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 2 ปี เด็กอายุ 0-35 เดือนกินนมแม่อย่างเดียวเฉลี่ย (มีฐาน) 0.6 เดือน เมื่อพิจารณาเด็กอายุ 6-23 เดือนพบว่า ร้อยละ 55.6 ได้รับอาหารตามความถี่และความหลากหลายขั้นต่ำที่ยอมรับได้

เกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ หมายถึง เกลือที่มีไอโอดีนอย่างน้อย 15 ส่วนในล้านส่วน (15+ ppm) พบว่า 3 ใน 4 (ร้อยละ 73.3) ของครัวเรือนบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ โดยพบสัดส่วนค่อนข้างสูงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 86.3) ขณะที่ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 39.1 บริโภคเกลือที่ไม่มีไอโอดีนหรือบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนไม่เพียงพอ

สุขภาพของเด็ก

ในประเทศไทย ร้อยละ 71.6 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนครบทุกชนิดก่อนอายุครบ 12 เดือน ขณะที่ร้อยละ 79.1 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนครบทุกชนิดในช่วงเวลาใด ๆ ก่อนการสำรวจ เมื่อพิจารณาวัคซีนแต่ละชนิด พบว่า ร้อยละ 96.2 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคก่อนอายุครบ 12 เดือน เกือบ 9 ใน 10 ของเด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมันครั้งแรกภายใน 12 เดือน สำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา พบว่า เกือบ 3 ใน 4 เคยได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม และพบว่าผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมากได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักในสัดส่วนที่ต่ำกว่าผู้หญิงในกลุ่มอื่น (ร้อยละ 63.8)

ร้อยละ 70.7 ของเด็กที่มีอาการท้องร่วงเข้ารับบริการที่สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ เด็กในภาคใต้เข้ารับการรักษาหรือคำแนะนำขณะมีอาการท้องร่วงในสัดส่วนต่ำที่สุด และพบว่าเด็กที่มีอาการท้องร่วงประมาณ 3 ใน 4 ได้รับสารละลายเกลือแร่ ORS หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ

เด็กที่มีอาการไข้ได้รับการดูแลรักษาในสัดส่วนที่สูงเช่นเดียวกัน โดยพบว่าประมาณ 3 ใน 4 ของเด็กที่มีอาการไข้ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ และเป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กนอกเขตเทศบาลได้รับการรักษาหรือคำแนะนำจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กในเขตเทศบาล

น้ำและสุขาภิบาล

ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าประชากรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.0) เข้าถึงแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด ในทำนองเดียวกันร้อยละ 99.6 ของประชากรในประเทศไทยอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ใช้ส้วมที่ถูกสุขอนามัย อย่างไรก็ตามร้อยละ 94.4 ของประชากรในภาคใต้เข้าถึงแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดซึ่งต่ำกว่าภาคอื่น นอกจากนี้พบว่า ครัวเรือนส่วนน้อยในประเทศไทย (ร้อยละ 0.2) ไม่มีส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้หรือทุ่งนา และเป็นที่น่าสังเกตว่า การกำจัดอุจจาระของเด็กซึ่งถ่ายครั้งล่าสุดเป็นไปอย่างปลอดภัยมีเพียงร้อยละ 42.0

4 ใน 5 ของครัวเรือนในประเทศไทยที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือซึ่งมีทั้งน้ำและสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น อยู่ ณ สถานที่นั้น ขณะที่ครัวเรือนที่ยากจนมากและมีทั้งน้ำและสบู่ในสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือมีเพียงร้อยละ 69.6

อนามัยเจริญพันธุ์

อัตราเจริญพันธุ์รวมซึ่งเป็นตัววัดภาวะเจริญพันธุ์ปัจจุบันมีค่าเท่ากับเด็ก 1.5 คนต่อผู้หญิง 1 คน ภาวะเจริญพันธุ์สำหรับนอกเขตเทศบาลมีค่าสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย นอกจากนี้พบว่า ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 9.4 มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี สัดส่วนนี้พบสูงสุดในผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 20.9) รองลงมา คือ ผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 17.8) สำหรับการคุมกำเนิด พบว่า ร้อยละ 78.4 ของผู้หญิงที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายกำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง วิธีคุมกำเนิดที่เป็นที่นิยมที่สุด คือ การใช้ยาเม็ด (ร้อยละ 32.8) รองลงมา คือ การทำหมันหญิง (ร้อยละ 24.3) ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดเท่ากับร้อยละ 6.2 โดยผู้หญิงอายุ 15-19 ปีมีอัตราความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สูงสุด (ร้อยละ 13.0)

ผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.1) ได้ไปฝากครรภ์กับผู้ชำนาญการ โดย 4 ใน 5 ไปฝากครรภ์กับแพทย์ ผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สถานอนามัย/ผู้ช่วย

พยาบาลในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 14.3) ร้อยละ 90.8 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง และร้อยละ 79.8 ไปฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตามพบว่าผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษาที่ไปฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์มีเพียงร้อยละ 40.3

9 ใน 10 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 ขณะที่ร้อยละ 87.6 ได้รับการตรวจธาตุซีเมีย และผู้หญิงร้อยละ 37.1 ระบุว่าสามีได้รับการตรวจธาตุซีเมีย

ผู้หญิงเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.1) ได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ และร้อยละ 32.7 คลอดด้วยวิธีผ่าตัด การผ่าตัดคลอดมีสัดส่วนแตกต่างกันเมื่อพิจารณาตามภาคและลักษณะภูมิหลัง โดยพบสัดส่วนสูงในกลุ่มต่อไปนี้เป็น ผู้หญิงในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 46.5) ผู้หญิงอายุ 35-49 ปี (ร้อยละ 48.8) ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 54.2) และผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 50.5) และเป็นที่น่าสังเกตว่ามากกว่า 6 ใน 10 (ร้อยละ 64.1) ของผู้หญิงที่คลอดในสถานพยาบาลเอกชนคลอดด้วยวิธีผ่าตัด

การคลอดในสถานพยาบาลพบได้ทั่วไปในประเทศไทย (ร้อยละ 98.6) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.7) คลอดในสถานพยาบาลรัฐบาล การคลอดบุตรในสถานพยาบาลเอกชนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นตามสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน นอกจากนี้พบว่า ร้อยละ 78.1 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาได้รับการตรวจสุขภาพหลังคลอดภายใน 42 วันหลังคลอดอย่างน้อย 1 ครั้ง

พัฒนาการของเด็ก

เด็กอายุ 3-4 ปีในประเทศไทยร้อยละ 84.7 กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย แต่เป็นที่น่าสนใจว่าเด็กในกรุงเทพมหานครเข้าเรียน (ร้อยละ 63.4) ในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอื่น นอกจากนี้พบว่า ร้อยละ 92.7 ของเด็กมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการเข้าโรงเรียนอย่างน้อย 4 กิจกรรม 3 ใน 4 ของเด็กมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทและเกือบครึ่งหนึ่งของเด็ก (ร้อยละ 50.9) ที่เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการปล่อยเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทิ้งไว้โดยได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่ามีร้อยละ 6.1

เด็กอายุ 36-59 เดือนในประเทศไทยร้อยละ 91.1 มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ ผลการสำรวจชี้ว่าเด็กที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์มีสัดส่วนสูงในกลุ่มต่อไปนี้เป็น เด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 96.0) เด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 95.4) เด็กอายุ 48-59 เดือน (ร้อยละ 95.6) และเด็กที่เข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัย (ร้อยละ 93.4)

การรู้หนังสือและการศึกษา

ร้อยละ 95.4 ของผู้หญิงอายุน้อย (15-24 ปี) และร้อยละ 94.7 ของผู้ชายอายุน้อยในประเทศไทยเป็นผู้รู้หนังสือ ความพร้อมของเด็กในการเข้าโรงเรียน (ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งในปีที่แล้วได้เข้าเรียนในระดับอนุบาล) คิดเป็นร้อยละ 98.7 สำหรับเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยพบว่า ร้อยละ 75.7 กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างไรก็ตามพบว่า สัดส่วนนี้มีค่าต่ำในเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 66.0) และเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 66.9) อัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว) เท่ากับร้อยละ 94.8 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 4.1 กำลังเรียนในระดับอนุบาลและร้อยละ 1.0 ไม่ได้กำลังเรียนในระดับใด ๆ สัดส่วนของเด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในระดับใด ๆ พบสูงสุดในเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 6.2) สำหรับอัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว) เท่ากับร้อยละ 81.0 เด็กใน

ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับมัธยมศึกษาต่ำที่สุด (ร้อยละ 56.8)

เด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกือบทุกคนได้เรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าการเข้าเรียนต่อในระดับมัศึกษามีค่าสูงในทุกลักษณะภูมิหลัง ในระดับประเทศพบว่า เด็กร้อยละ 98.2 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและได้เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา อัตราการเรียนต่อนี้มีค่าต่ำสุดสำหรับเด็กที่ครัวเรือนยากจนที่สุด (ร้อยละ 94.7)

ในประเทศไทยไม่พบปัญหาความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม ในระดับมัธยมศึกษาพบว่า สำหรับเด็กชายวัยเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาทุก ๆ 1 คน จะมีเด็กหญิงวัยเรียนมัธยมศึกษาเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษา 1.11 คน

การคุ้มครองเด็ก

การจดทะเบียนเกิดสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในประเทศไทยมีความครอบคลุมสูงมาก (ร้อยละ 99.5) แต่อย่างไรก็ตามพบว่า เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาเป็นกลุ่มที่ได้รับการจดทะเบียนเกิดต่ำสุด (ร้อยละ 92.3) ในประเทศไทยมีการอบรมเด็กด้วยวิธีรุนแรงค่อนข้างสูง โดยร้อยละ 75.2 ของเด็กอายุ 1-14 ปีถูกอบรมด้วยวิธีรุนแรงอย่างน้อยหนึ่งในช่วง 1 เดือนก่อนการสำรวจ สถานะความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับการอบรมด้วยวิธีรุนแรง นอกจากนี้พบว่า เกือบ 1 ใน 2 ของผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุว่า การลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งจำเป็นในการอบรมเด็ก และตัวชี้วัดนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการศึกษาของผู้ตอบสัมภาษณ์และสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน

ผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-19 ปี ที่ปัจจุบันสมรสมีร้อยละ 14.1 และ 6.8 ตามลำดับ สำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คนมีร้อยละ 3.4 เปรียบเทียบกับร้อยละ 2.9 สำหรับผู้ชายในกลุ่มอายุเดียวกัน นอกจากนี้พบว่า ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 18.6 มีสามีอายุอ่อนกว่า ขณะที่ร้อยละ 15.1 ของผู้หญิงในกลุ่มอายุเดียวกันสมรสกับสามีที่มีอายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป

ในภาพรวม ร้อยละ 8.6 ของผู้หญิงในประเทศไทยเห็นด้วยกับการที่สามีทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยา หากภรรยาไม่ใส่ใจดูแลบุตร หรือออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี หรือปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับสามี หรือทำอาหารไหม้ หรือทะเลาะกับสามี ขณะที่ผู้ชายมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 8.7) ที่เห็นด้วยกับการที่สามีทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งใน 5 สถานการณ์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

เกือบ 1 ใน 4 ของเด็กอายุ 0-17 ปี (ร้อยละ 22.7) ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ สัดส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้นสำหรับเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 33.2) และเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 34.0) ในประเทศไทยมีเด็กที่สูญเสียพ่อแม่อย่างน้อย 1 คนร้อยละ 3.5 และร้อยละ 1.6 ที่พ่อแม่หรือแม่อย่างน้อย 1 คนอาศัยอยู่ต่างประเทศ

เอชไอวี/โรคเอดส์

ผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปีในประเทศไทยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.2 และ 95.2 ตามลำดับ) เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ โดย 2 ใน 3 (ร้อยละ 66.9) ของผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษาในประเทศไทยเคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์ เปรียบเทียบกับมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 55.0) ของผู้ชายที่ไม่ได้รับการศึกษา นอกจากนี้ ร้อยละ 48.8 ของผู้หญิงมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี สำหรับผู้ชายที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีก็มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน 2 ใน 3 ของผู้หญิงที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ในระหว่างการตั้งครรภ์ ขณะคลอด และการให้นมลูก แต่สัดส่วนนี้ เหลือเพียงร้อยละ 37.3 ในกลุ่มผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา

ผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปี ร้อยละ 31.6 และ 33.0 ตามลำดับ แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี อายุของผู้หญิงและผู้ชายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติในการยอมรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในขณะที่ความมั่งคั่งของครัวเรือนผู้หญิงและผู้ชายมีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในการยอมรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี นอกจากนี้ พบว่า 9 ใน 10 ของทั้งผู้หญิงและผู้ชายในประเทศไทยเต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครอบครัวที่เป็นโรคเอดส์ ผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีมีสัดส่วนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 84.7) เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายในกลุ่มอายุเดียวกัน (ร้อยละ 80.3) ผู้หญิงร้อยละ 9.3 เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ เปรียบเทียบกับผู้ชายร้อยละ 8.5 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ในกลุ่มผู้หญิงที่ฝากครรภ์ระหว่างตั้งครรภ์ครั้งล่าสุดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 69.4 ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์ และร้อยละ 62.3 ได้รับคำปรึกษา ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ได้รับการตรวจ และได้รับผลการตรวจ

ບຫ້ 1 ບຫນຳ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

รายงานฉบับนี้นำเสนอผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ดำเนินการสำรวจในปี พ.ศ.2558-2559 ผลจากการสำรวจทำให้ประเทศมีข้อมูลที่เป็นสากลซึ่งสามารถใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ และสามารถใช้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ตลอดจนใช้เพื่อการประเมินผลความก้าวหน้าของเป้าหมายและข้อตกลงต่าง ๆ ข้อผูกพันระหว่างประเทศ อาทิ แผนปฏิบัติการของ “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (Plan of Action of “A World Fit for Children”) เป้าหมายของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติสมัยพิเศษเรื่องเอชไอวี/เอดส์ ปฏิญญาการศึกษาถ้วนหน้า และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs)

ข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติ : ความรับผิดชอบในการรายงานระดับชาติและระดับสากล

รัฐบาลซึ่งลงนามในปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration) และปฏิญญาว่าด้วยโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (the World Fit for Children Declaration) รวมทั้งลงนามในแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) รวมทั้งข้อผูกพันในการติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ

“เราจะติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการในปัจจุบัน ทั้งในระดับชาติ ระดับภาค และระดับโลกอย่างสม่ำเสมอ เราจะเสริมสร้างศักยภาพทางด้านสถิติในระดับชาติในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจำแนกตามเพศ อายุ และตัวแปรอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่ความแตกต่างและสนับสนุนการทำวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เราจะเพิ่มความร่วมมือในระดับชาติที่จะสนับสนุนความพยายามในการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านสถิติ และสร้างศักยภาพของชุมชนในการติดตามประเมินผล และวางแผน” (โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ย่อหน้า 60)

“...เราจะทำการทบทวนความก้าวหน้าทั้งในระดับชาติและระดับย่อยเป็นระยะ ๆ เพื่อขจัดอุปสรรคอย่างมีประสิทธิภาพและเร่งรัดการปฏิบัติ ...” (โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ย่อหน้า 61)

แผนปฏิบัติการโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (ย่อหน้า 61) ยังกำหนดให้องค์การยูนิเซฟจัดทำรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ

“...ในฐานะเป็นหน่วยงานผู้นำของโลกในด้านที่เกี่ยวข้อง กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติได้รับการร้องขอให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการจัดเตรียม เผยแพร่ โดยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาล กองทุนที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีข้อมูลที่แสดงความก้าวหน้าอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามปฏิญญาและแผนการดำเนินการ”

ในทำนองเดียวกัน ปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (ย่อหน้า 31) กำหนดให้มีรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ “...เราเรียกร้องให้สถานิติบัญญัติทบทวนความคืบหน้าในการดำเนินการตามบทบัญญัติของประกาศนี้เป็นประจำ และเลขาธิการนำเสนอรายงานเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาของสถานิติบัญญัติและเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการต่อไป”

สำหรับประเทศไทยคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงความเป็นอยู่ของเด็กและผู้หญิงกระบุชัดเจน ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีและยุทธศาสตร์ของรัฐมนตรี คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีมุ่งหวังที่จะลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการปรับปรุงคุณภาพของการบริการสุขภาพของประชาชนของภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการปฏิรูปยุทธศาสตร์โดยมุ่งหวังที่จะปรับปรุงคุณภาพของการเรียนรู้และการศึกษาเช่นเดียวกับการเพิ่มขึ้นและกระจายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทุกคน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำโครงการหลายโครงการเพื่อคุ้มครองป้องกันและพัฒนาความสามารถเด็กและสตรี แนวทางและการดำเนินงานของกระทรวงต่าง ๆ และหน่วยงานส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กและผู้หญิง ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทยคือภาพสะท้อนของสถานการณ์ของเด็กและผู้หญิง

ผลจากการสำรวจ MICS ประเทศไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการรายงาน MDG และคาดว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลพื้นฐานสำหรับวาระการประชุมในปี ค.ศ.2030

ผลการสำรวจ MICS ของประเทศไทย ถูกคาดหวังว่าจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความคิดริเริ่มต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ รวมทั้งเพื่อนำไปสู่การอยู่รอดของเด็ก ปฏิญญาฉบับใหม่ซึ่งมีการเคลื่อนไหวในระดับโลกคือการยุติการเสียชีวิตเด็กและมารดาจากสาเหตุที่สามารถป้องกันได้ และกรอบความรับผิดชอบที่เสนอโดยคณะกรรมการเกี่ยวกับข้อมูลและความรับผิดชอบสำหรับกลยุทธ์ระดับโลกสำหรับผู้หญิงและสุขภาพของเด็ก รายงานฉบับนี้ได้นำเสนอตัวชี้วัดและหัวข้อที่ครอบคลุมจากการสำรวจ

วัตถุประสงค์

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- เพื่อให้มีข้อมูลที่ทันสมัย สำหรับใช้ในการประเมินสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
- เพื่อสร้างข้อมูลสำหรับใช้ในการประเมินความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและเพิ่มความพยายามในการที่จะให้ด้านเหล่านั้นได้รับความสนใจมากขึ้น
- เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และเป้าหมายอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานในอนาคต
- เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่สามารถชี้ให้เห็นความแตกต่าง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้กำหนดนโยบายที่มุ่งเป้าไปที่การผนวกรวมกลุ่มเสี่ยงและไม่ได้รับความเท่าเทียมเข้าไว้ด้วย
- สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดหาข้อมูลพื้นฐานสำหรับวาระการประชุมในปี ค.ศ. 2030
- เพื่อการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ และผลของการดำเนินการ

รายงานนี้ครอบคลุมผลของตัวชี้วัดในระดับประเทศและระดับภาค ผลระดับประเทศได้นำเสนอไว้ล่วงหน้าในรายงานผลการสำรวจที่สำคัญ รายงานฉบับนี้ประกอบด้วย 11 บทซึ่งมีรายละเอียดพร้อมตารางประกอบการนำเสนอในแต่ละบท โดยสามบทแรกเป็น บทนำ ระเบียบวิธีของการสำรวจ จำนวนตัวอย่างและลักษณะของครัวเรือน บทที่เหลือจะเกี่ยวข้องกับการโภชนาการ สุขภาพเด็ก น้ำและสุขาภิบาล อนามัยการเจริญพันธุ์ การพัฒนาเด็กปฐมวัย การรู้หนังสือและการศึกษา การคุ้มครองเด็ก และความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ

แผนการสุ่มตัวอย่าง

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประมาณค่าตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กและสตรี สำหรับเสนอผลระดับประเทศจำแนกตามพื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และนำเสนอผลระดับภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ นอกจากนี้ มีการนำเสนอผลในระดับจังหวัดจำนวน 14 จังหวัด กำหนดให้พื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลของแต่ละจังหวัดเป็นชั้นภูมิหลัก และเลือกหน่วยตัวอย่างสองชั้น ดังนี้ เลือกเขตแฉงนั้บตัวอย่าง (enumeration areas) ในแต่ละชั้นภูมิด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบโดยใช้ความน่าจะเป็นเป็นสัดส่วนกับจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นในเขตแฉงนั้บนั้น ๆ (systematically with probability proportional to size) หลังจากนั้นได้ทำการนับจดครัวเรือนทั้งสิ้นในแต่ละเขตแฉงนั้บตัวอย่าง โดยก่อนการเลือกครัวเรือนตัวอย่างจะแบ่งครัวเรือนที่นับจดได้เป็น 2 กลุ่มก่อน คือ ครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และครัวเรือนที่ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จากนั้นในแต่ละกลุ่มจึงเลือกครัวเรือนตัวอย่างกลุ่มละ 10 ครัวเรือน และเนื่องจากตัวอย่างถูกกำหนดชั้นภูมิตามจังหวัด จำแนกพื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และไม่ได้เลือกตัวอย่างแบบใช้การถ่วงน้ำหนักด้วยตนเอง (self-weighting) ดังนั้น ในการเสนอผลระดับประเทศจึงต้องมีการใช้ค่าถ่วงน้ำหนักจากการเลือกตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจมี 4 ประเภทคือ

1. แบบสอบถามครัวเรือน ประกอบด้วยคำถามรายละเอียดของสมาชิกครัวเรือนที่อาศัยอยู่ประจำ (de jure) รวมทั้งลักษณะของครัวเรือนและที่อยู่อาศัย
2. แบบสอบถามผู้หญิง ประกอบด้วยคำถามรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
3. แบบสอบถามผู้ชาย ประกอบด้วยคำถามรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ของผู้ชายอายุ 15-49 ปี
4. แบบสอบถามเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยถามข้อมูลจากแม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน

แบบสอบถามครัวเรือนประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน
2. การศึกษา
3. พฤติกรรมในการอบรมเด็ก
4. ลักษณะของครัวเรือน
5. น้ำและสุขาภิบาล
6. การล้างมือ
7. เกลือไอโอดีน

แบบสอบถามสำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผู้หญิง
2. ภาวะเจริญพันธุ์²
3. ความต้องการบุตรคนสุดท้าย
4. อนาถแม่และเด็ก
5. การคุมกำเนิด
6. ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์
7. ทักษะคิดต่อความรุนแรงในครอบครัว
8. การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา
9. เชื้อเอชไอวี/เอดส์

แบบสอบถามสำหรับผู้ชายอายุ 15-49 ปีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ชาย
2. ภาวะเจริญพันธุ์
3. ทักษะคิดต่อความรุนแรงในครอบครัว
4. การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา
5. เชื้อเอชไอวี/เอดส์

แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี³ กำหนดให้ถามข้อมูลจากแม่ของเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ในกรณีที่แม่ไม่ใช่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่าง ให้สอบถามข้อมูลจากผู้ดูแล แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่อไปนี้

1. อายุของเด็ก
2. การจดทะเบียนเกิด
3. พัฒนาการของเด็ก
4. การกินนมแม่และการกินอาหาร
5. ภูมิคุ้มกัน
6. การดูแลเมื่อเจ็บป่วย
7. การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก

คำถามที่ใช้ในการสำรวจมาจากต้นแบบคำถามตามมาตรฐานของ MICS5⁴ จากต้นฉบับภาษาอังกฤษได้ทำการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและแปลเป็นภาษาไทย⁵ จากนั้นได้ทดสอบแบบสอบถามรวม 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดสิงห์บุรีและพระนครศรีอยุธยา (ระหว่างวันที่ 13-17 กรกฎาคม 2558) ครั้งที่ 2 ที่กรุงเทพมหานคร (27 กรกฎาคม 2558) และครั้งที่ 3 ที่จังหวัดสตูล (ระหว่างวันที่ 9-18 สิงหาคม 2558) หลังการทดสอบ

² เนื่องจากจำนวนของเด็กที่เสียชีวิตมีน้อยมาก จึงเห็นสมควรไม่นำเสนอข้อมูลส่วนนี้

³ ในรายงานฉบับนี้ คำว่า “เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี” “เด็กอายุ 0-4 ปี” และ “เด็กอายุ 0-59 เดือน” มีความหมายเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้

⁴ สามารถดูแบบสอบถามมาตรฐานได้ที่ http://www.childinfo.org/mics5_questionnaire.html

⁵ นอกเหนือจากคำถามมาตรฐานแล้ว ยังมีการเพิ่มชุดคำถามเฉพาะสำหรับประเทศไทย ได้แก่ คำถาม MN5A MN28 MN29 CP2A1 HA29 และ HA30 ในแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง คำถาม MHA29 และ MHA30 ในแบบสอบถามสำหรับผู้ชาย และคำถาม EC2D IM16A และ IM16B ในแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี สำหรับคำถามที่เพิ่มเติมเหล่านี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำการวิเคราะห์ในโอกาสต่อไป

ดังกล่าวได้มีการปรับปรุงทั้งข้อคำถามและการแปล ทั้งนี้ แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก จ

นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามทั้ง 4 แบบแล้ว ทีมภาคสนามได้ทำการทดสอบเกลือที่ใช้ทำอาหารในครัวเรือนเพื่อตรวจสอบปริมาณสารไอโอดีนในเกลือ สังเกตสถานที่สำหรับใช้ล้างมือ และชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีด้วย ซึ่งผลการสำรวจของเรื่องดังกล่าวจะแสดงไว้ในบทต่อ ๆ ไป

การฝึกอบรมและการปฏิบัติงานสนาม

การอบรมการปฏิบัติงานสนามได้จัดอบรม ณ กรุงเทพมหานคร เป็นระยะเวลา 10 วัน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากจังหวัดที่มีปริมาณงานสูง จำนวน 16 จังหวัด ระหว่างวันที่ 15-26 กันยายน 2558 และกลุ่มที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่จากจังหวัดที่เหลือจำนวน 61 จังหวัด ระหว่างวันที่ 18-29 ตุลาคม 2558 และเนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละกลุ่มมีจำนวนมาก จึงแบ่งห้องอบรมเป็น 2 ห้อง การปฏิบัติงานสนามเริ่มพร้อมกันทั่วประเทศ คือ 1 พฤศจิกายน 2558 ทำให้เกิดช่องว่างจากการอบรมครั้งที่ 1 สำหรับผู้ที่ได้รับการอบรมก่อน ทีมงานจึงได้จัดอบรมพิเศษ 2 วัน ทั้งนี้เพื่อทบทวนเนื้อหาให้กับผู้ที่เข้ารับการอบรมในกลุ่มที่ 1 ก่อนเริ่มการปฏิบัติงานสนาม

เนื้อหาของอบรมประกอบด้วยเทคนิคในการสัมภาษณ์ รายละเอียดของแบบสอบถาม และการฝึกสัมภาษณ์ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยกันเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการสัมภาษณ์ ในช่วงท้ายของการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงพื้นที่เพื่อฝึกการสัมภาษณ์ครัวเรือนจริง นอกจากนี้ในการอบรมทั้งสองศูนย์สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เชิญวิทยากรจากกระทรวงสาธารณสุขมาให้องค์ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องอนามัยแม่และเด็ก เช่น เรื่องการคุมกำเนิด การฝากครรภ์ การได้รับวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้พนักงานได้รับฟังประสบการณ์ ซึ่งองค์ความรู้ต่าง ๆ และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และทำให้ผลการสำรวจมีความแม่นยำ

การปฏิบัติงานสนามในกรุงเทพมหานครดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารจัดเก็บข้อมูลสถิติ ส่วนในภูมิภาคการปฏิบัติงานสนามดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัดแต่ละจังหวัดรวม 76 จังหวัด การเก็บข้อมูลดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รวม 98 ทีม ในแต่ละทีมประกอบด้วยพนักงานสัมภาษณ์โดยเฉลี่ย 3 คน และผู้ควบคุมงานสนาม 1 คน ผู้ปฏิบัติงานสนามทุกคนเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่มีประสบการณ์ในการจัดทำโครงการสำรวจต่าง ๆ มาหลายปี และส่วนใหญ่มีพื้นฐานในการสำรวจข้อมูลด้วยแท็บเล็ตที่มีระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (ซึ่งใช้ในการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในครั้งที่แล้ว) สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งไม่ได้สื่อสารด้วยภาษาไทยนั้น ทีมงานจะมีล่ามที่สื่อสารภาษานั้นร่วมในทีมด้วยเพื่อช่วยในการเก็บข้อมูล การปฏิบัติงานสนามสิ้นสุดในเดือนมีนาคม 2559

การประมวลผล

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558 ใช้แท็บเล็ตที่มีระบบปฏิบัติการวินโดวส์ในการปฏิบัติงาน ในแท็บเล็ตแต่ละเครื่องได้ติดตั้งระบบบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรม CSPro เวอร์ชัน 5.0.3 และมีการพัฒนากระบวนการถ่ายโอนข้อมูลเพื่อให้การส่งข้อมูลมายังส่วนกลางเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การประมวลผลได้เริ่มต้นเมื่อข้อมูลถูกส่งเข้ามายังส่วนกลางในเดือนพฤศจิกายน 2558 และเสร็จสิ้นประมาณเดือนพฤษภาคม 2559 ข้อมูลถูกนำมาประมวลผลและจัดทำตารางด้วยโปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 21 โดยนำต้นแบบการจัดทำตารางที่เป็นมาตรฐานของ MICS มาปรับให้มีความสอดคล้องกับตัวแปรที่มีอยู่ในแบบสอบถามของประเทศไทย

บทที่ 3 **คุ้มครองและคุณลักษณะ ของครัวเรือนและ ผู้ตอบสัมภาษณ์**

บทที่ 3 **คัมรวมและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบ สัมภาษณ์**

คัมรวม

ครัวเรือนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 31,010 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัย 29,375 ครัวเรือน ในจำนวนนี้สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 28,652 ครัวเรือน อัตราการสัมภาษณ์ได้คิดเป็นร้อยละ 97.5 และในครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้นี้มีผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำนวน 26,033 คน ซึ่งสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 25,614 คน อัตราการสัมภาษณ์ได้ต่อผู้หญิงทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 98.4 ส่วนผู้ชายอายุ 15-49 ปี มีจำนวน 23,642 คน ซึ่งสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 23,183 คน อัตราการสัมภาษณ์ได้ต่อผู้ชายทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 98.1 สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อยู่ในครัวเรือนพบว่ามีทั้งสิ้น 12,313 คน สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 12,250 คน อัตราการสัมภาษณ์ได้ต่อเด็กทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 99.5 และอัตราการสัมภาษณ์ได้ของผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 96.0 95.6 และ 97.0 ตามลำดับ (ตาราง HH.1)

เมื่อพิจารณาอัตราการสัมภาษณ์ได้ตามภาค พบว่า อัตราการสัมภาษณ์ได้ในแต่ละภาคค่อนข้างสูง (สูงกว่าร้อยละ 80) โดยกรุงเทพมหานครมีอัตราการสัมภาษณ์ได้ต่ำกว่าภาคอื่นในทุกประเภท ดังนี้ อัตราการสัมภาษณ์ได้ของครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี คือ ร้อยละ 86.6 93.6 94.1 และ 96.2 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง การเข้าถึงครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์ก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะการปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่พบผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้หรือผู้ที่เข้าข่ายในการสัมภาษณ์ แม้ว่าพนักงานสัมภาษณ์จะไปครัวเรือนเดิมอย่างน้อย 3 ครั้งก็ตาม

ตาราง HH.1 ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี									
จำนวนครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามผลการสัมภาษณ์ และอัตราการสัมภาษณ์ได้ของครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	รวม	พื้นที่		ภาค					
		ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	กรุงเทพ มหานคร	กลาง	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้	
ครัวเรือน									
ครัวเรือนตัวอย่าง ⁶	31,010	15,006	16,004	2,802	5,360	5,395	8,844	8,609	
ครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัย	29,375	14,086	15,289	2,611	5,067	5,080	8,424	8,193	
ครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้	28,652	13,504	15,148	2,261	4,906	5,059	8,364	8,062	
อัตราการสัมภาษณ์ได้	97.5	95.9	99.1	86.6	96.8	99.6	99.3	98.4	
ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี									
ผู้หญิงที่เข้าข่ายแฉงนับ	26,033	12,531	13,502	2,438	4,600	4,144	6,880	7,971	
ผู้หญิงสัมภาษณ์ได้	25,614	12,251	13,363	2,283	4,524	4,109	6,829	7,869	
อัตราการสัมภาษณ์ได้	98.4	97.8	99.0	93.6	98.3	99.2	99.3	98.7	
อัตราการสัมภาษณ์ได้ภาพรวม	96.0	93.7	98.1	81.1	95.2	98.7	98.6	97.1	

⁶ เนื่องจากจำนวนครัวเรือนในกลุ่มที่ 1 (กลุ่มที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) สำหรับบางเขตแฉงนับมีไม่ถึง 10 ครัวเรือน ทำให้ขนาดตัวอย่างที่ทำการสำรวจจริงมีน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแผนการสุ่มตัวอย่าง

ตาราง HH.1 ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ต่อ)								
จำนวนครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามผลการสัมภาษณ์ และอัตราการสัมภาษณ์ได้ของครัวเรือน ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	รวม	พื้นที่		ภาค				
		ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	กรุงเทพมหานคร	กลาง	เหนือ	ตะวันออก	ใต้
							เฉิงเหนือ	
ผู้ชายอายุ 15-49 ปี								
ผู้ชายที่เข้าข่ายแรงงาน	23,642	11,198	12,444	2,172	4,308	3,646	6,228	7,288
ผู้ชายที่สัมภาษณ์ได้	23,183	10,912	12,271	2,044	4,216	3,600	6,147	7,176
อัตราการสัมภาษณ์ได้	98.1	97.4	98.6	94.1	97.9	98.7	98.7	98.5
อัตราการสัมภาษณ์ได้ภาพรวม	95.6	93.4	97.7	81.5	94.8	98.3	98.0	96.9
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี								
เด็กที่เข้าข่ายแรงงาน	12,313	5,520	6,793	766	1,973	2,201	3,750	3,623
มารดา/ผู้ดูแลเด็กที่สัมภาษณ์ได้	12,250	5,472	6,778	737	1,964	2,201	3,738	3,610
อัตราการสัมภาษณ์ได้	99.5	99.1	99.8	96.2	99.5	100.0	99.7	99.6
อัตราการสัมภาษณ์ได้ภาพรวม	97.0	95.0	98.9	83.3	96.4	99.6	99.0	98.0

ลักษณะของครัวเรือน

ตาราง HH.2 แสดงการกระจายตัวของประชากรที่ถ่วงน้ำหนักแล้วจำแนกตามเพศและอายุ ส่วนแผนภูมิ HH.1 แสดงภาพพีระมิดประชากร จากจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นที่สัมภาษณ์ได้ 28,652 ครัวเรือนนั้น พบว่ามีประชากรทั้งสิ้นรวม 92,073 คน เป็นชาย 44,033 คน และเป็นหญิง 48,040 คน

ร้อยละ 19.5 ของประชากรมีอายุต่ำกว่า 15 ปี และร้อยละ 11.6 เป็นผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกือบ 1 ใน 3 ของประชากร (ร้อยละ 31.1) อยู่ในวัยต้องพึ่งพิงประชากรวัยทำงาน ขณะที่ 2 ใน 3 ของประชากร (ร้อยละ 68.9) เป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน คือ มีอายุระหว่าง 15-64 ปี นอกจากนี้ พบว่าประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนที่สูง คือ ร้อยละ 76.4 และเป็นที่น่าสังเกตว่า ระหว่างอายุ 0-24 ปี และ 30-39 ปี สัดส่วนของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง อย่างไรก็ตามความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของผู้หญิงและผู้ชายเริ่มน้อยลงจนมีสัดส่วนเท่ากันในช่วงอายุ 40-44 ปี หลังจากนั้นสัดส่วนของผู้หญิงสูงกว่าผู้ชายในทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 80 ปีขึ้นไป สัดส่วนของผู้หญิงสูงกว่าผู้ชายเกือบ 2 เท่า แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงในประเทศไทยมีอัตราการรอดชีวิตที่สูง

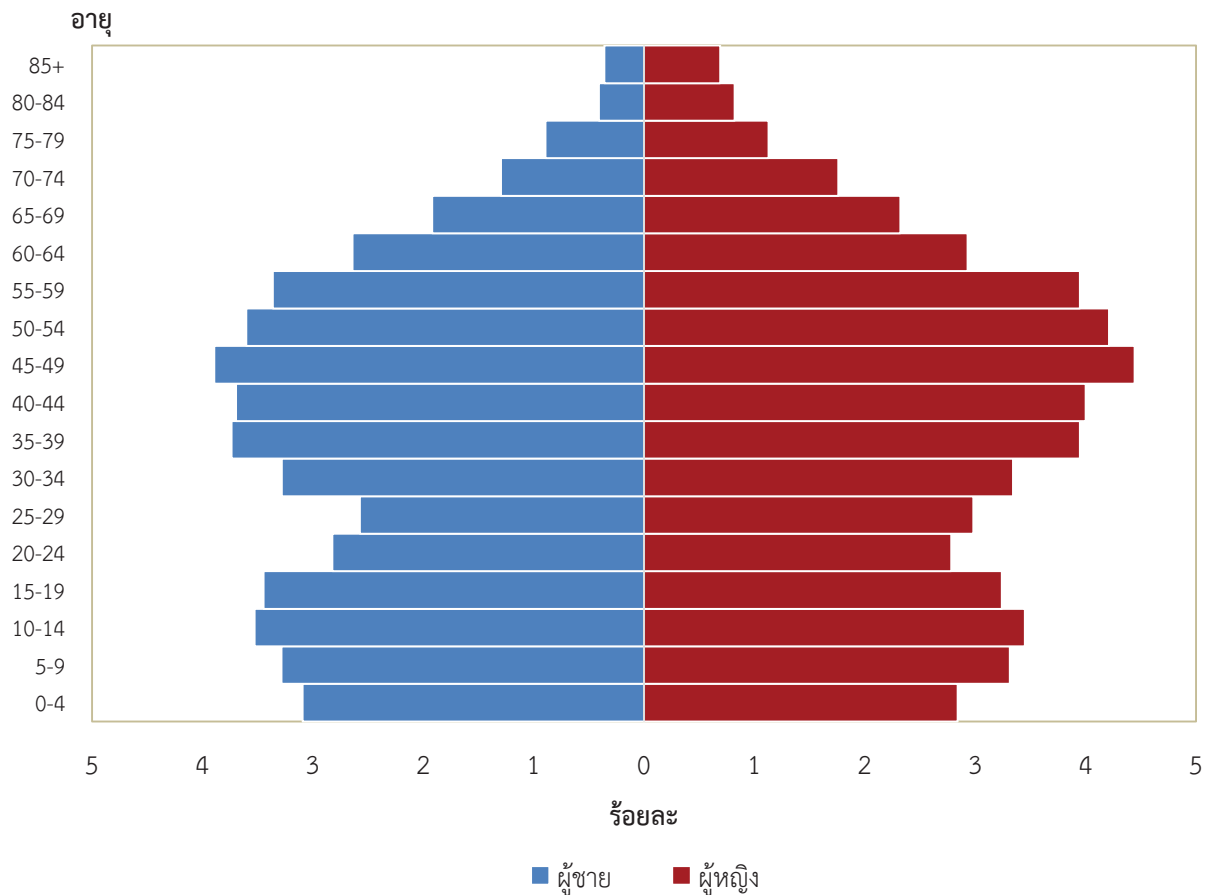
จากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 พบว่า จำนวนผู้ชายในกลุ่มอายุ 0-24 ปี สูงกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน แต่ในกลุ่มอายุ 25-29 ปี จำนวนผู้ชายต่ำกว่าผู้หญิง ซึ่งฉายภาพในลักษณะเดียวกันกับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยในครั้งนี้ ดังแสดงในแผนภูมิ HH.1 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนที่สูง สะท้อนให้เห็นภาพการเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ ยิ่งกว่านั้นพบว่า ประชากรวัยเด็กอายุ 0-14 ปี มีสัดส่วนค่อนข้างต่ำซึ่งแสดงถึงแนวโน้มของภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลง

ตาราง HH.2 การแจกแจงอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามเพศ

การแจกแจงร้อยละและจำนวนของสมาชิกในครัวเรือน ตามกลุ่มอายุ (กลุ่มละ 5 ปี) กลุ่มอายุพึ่งพิง กลุ่มเด็ก (อายุ 0-17 ปี) และกลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 18 ปีขึ้นไป) จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ.2558-2559

	รวม		ผู้ชาย		ผู้หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวม	92,073	100.0	44,033	100.0	48,040	100.0
อายุ						
0-4	5,462	5.9	2,846	6.5	2,616	5.4
5-9	6,072	6.6	3,023	6.9	3,049	6.3
10-14	6,422	7.0	3,248	7.4	3,175	6.6
15-19	6,156	6.7	3,172	7.2	2,984	6.2
20-24	5,162	5.6	2,600	5.9	2,562	5.3
25-29	5,117	5.6	2,370	5.4	2,747	5.7
30-34	6,098	6.6	3,021	6.9	3,077	6.4
35-39	7,075	7.7	3,439	7.8	3,636	7.6
40-44	7,084	7.7	3,401	7.7	3,684	7.7
45-49	7,676	8.3	3,585	8.1	4,091	8.5
50-54	7,193	7.8	3,316	7.5	3,877	8.1
55-59	6,729	7.3	3,095	7.0	3,634	7.6
60-64	5,128	5.6	2,430	5.5	2,698	5.6
65-69	3,903	4.2	1,765	4.0	2,137	4.4
70-74	2,811	3.1	1,192	2.7	1,619	3.4
75-79	1,860	2.0	821	1.9	1,039	2.2
80-84	1,130	1.2	376	0.9	754	1.6
85+	967	1.1	330	0.8	637	1.3
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	29	0.0	5	0.0	24	0.0
กลุ่มอายุพึ่งพิง						
0-14	17,957	19.5	9,117	20.7	8,840	18.4
15-64	63,417	68.9	30,427	69.1	32,990	68.7
65+	10,671	11.6	4,484	10.2	6,186	12.9
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	29	0.0	5	0.0	24	0.0
กลุ่มเด็กและผู้ใหญ่						
เด็กอายุ 0-17 ปี	21,705	23.6	11,055	25.1	10,649	22.2
ผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป	70,340	76.4	32,973	74.9	37,367	77.8
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	29	0.0	5	0.0	24	0.0

แผนภูมิ HH.1 การกระจายตัวของประชากรตามกลุ่มอายุและเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

หมายเหตุ ไม่รวมสมาชิกในครัวเรือน 29 ราย ที่ไม่ระบุอายุและ/หรือเพศ

ตาราง HH.3-HH.5 นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน และข้อมูลพื้นฐานของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ผู้ชายอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามลำดับ ทั้งที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ได้ถ่วงน้ำหนัก ข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการรายงานผลการสำรวจในบทต่อ ๆ ไป และใช้เป็นตัวแทนของผลการสำรวจนี้ ตารางส่วนที่เหลือในรายงานฉบับนี้นำเสนอเฉพาะจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักแล้วเท่านั้น⁷

ตาราง HH.3 นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน ได้แก่ เพศของหัวหน้าครัวเรือน ภาค และพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน⁸ และขนาดของครัวเรือนเฉลี่ยที่ประมาณได้จากการสำรวจด้วย สำหรับการแจกแจงรายละเอียดตามลักษณะพื้นฐานเช่นนี้ได้นำเสนอไว้ในตารางของบทต่าง ๆ ในรายงานนี้ โดยตัวเลขในตารางเป็นการแสดงจำนวนค่าสังเกตจำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว จำนวนครัวเรือนที่ถ่วงน้ำหนักและจำนวนที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากันเนื่องจากการใช้ค่าถ่วงน้ำหนักแบบปกติหรือ Normalized weight (ดูภาคผนวก ก)

⁷ รายละเอียดของการถ่วงน้ำหนักสามารถดูได้จากภาคผนวก ก

⁸ ข้อมูลได้มาจากคำถาม “หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษา (ภาษาแม่) อะไร?”

ตาราง HH.3 โครงสร้างของครัวเรือน			
การแจกแจงร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนครัวเรือน	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
ยอดรวม	100.0	28,652	28,652
เพศของหัวหน้าครัวเรือน			
ชาย	62.7	17,965	17,816
หญิง	37.3	10,687	10,836
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	13.7	3,932	2,261
กลาง	30.5	8,747	4,906
เหนือ	17.8	5,103	5,059
ตะวันออกเฉียงเหนือ	25.0	7,161	8,364
ใต้	12.9	3,708	8,062
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	47.6	13,638	13,504
นอกเขตเทศบาล	52.4	15,014	15,148
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			
1	13.6	3,885	2,741
2	24.9	7,145	4,924
3	24.2	6,945	6,116
4	18.5	5,287	6,037
5	9.4	2,704	4,169
6	5.2	1,492	2,469
7	2.2	637	1,113
8	1.0	278	551
9	0.5	154	269
10+	0.4	124	263
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน			
ไม่มีการศึกษา	6.1	1,759	2,418
ประถมศึกษา	57.9	16,584	16,365
มัธยมศึกษา	21.9	6,282	6,102
สูงกว่ามัธยมศึกษา	14.0	4,008	3,695
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.1	18	72
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	93.8	26,879	24,523
ไม่ใช่ไทย	6.2	1,773	4,129
ค่าเฉลี่ยของขนาดครัวเรือน	3.2	28,652	28,652

จากตาราง HH.3 พบว่า เกือบ 4 ใน 10 ของครัวเรือน (ร้อยละ 37.3) มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้หญิง และ 6 ใน 10 ของครัวเรือน (ร้อยละ 62.7) มีสมาชิกน้อยกว่า 4 คน ขนาดครัวเรือนเฉลี่ยเท่ากับ 3.2 (สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2553 มีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 3.1 คน) เป็นที่น่าสังเกตว่าหัวหน้าครัวเรือนเกือบร้อยละ 94 ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาหรือสูงกว่า และร้อยละ 6.2 ของหัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย

ลักษณะทั่วไปของผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปีที่ตอบสัมภาษณ์ และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

ตาราง HH.4 HH.4M และ HH.5 นำเสนอลักษณะทั่วไปของผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้จำนวนที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ได้ถ่วงน้ำหนักใน 3 ตารางนี้มีค่าเท่ากัน เนื่องจากเป็นการถ่วงน้ำหนักในลักษณะปกติหรือมาตรฐาน นอกจากการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามลักษณะทั่วไปของผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กแล้ว ได้มีการแสดงจำนวนค่าสังเกตในแต่ละลักษณะไว้ด้วย ซึ่งลักษณะทั่วไปเหล่านี้จะใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับทุกตารางในรายงานฉบับนี้

ตาราง HH.4 ลักษณะทั่วไปของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี			
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำแนกตามลักษณะทั่วไป ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนผู้หญิง	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
ยอดรวม	100.0	25,614	25,614
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	15.6	3,998	2,283
กลาง	32.9	8,415	4,524
เหนือ	14.9	3,815	4,109
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.2	5,937	6,829
ใต้	13.5	3,450	7,869
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	49.2	12,599	12,251
นอกเขตเทศบาล	50.8	13,015	13,363
อายุ			
15-19	13.1	3,359	3,277
20-24	11.2	2,878	3,016
25-29	12.1	3,089	3,555
30-34	13.4	3,437	4,117
35-39	15.9	4,084	4,008
40-44	16.2	4,141	3,820
45-49	18.1	4,626	3,821
สถานภาพสมรส			
สมรส/อยู่กินกับผู้ชาย	65.4	16,756	18,147
หม้าย	1.4	359	371
หย่าร้าง	2.4	614	639
แยกกันอยู่	3.6	910	799
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินกับผู้ชาย	27.2	6,975	5,658

ตาราง HH.4 ลักษณะทั่วไปของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี (ต่อ)

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำแนกตามลักษณะทั่วไป ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนผู้หญิง	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
สถานภาพการมีบุตร			
ไม่เคยมีบุตรมาก่อน	36.5	9,342	7,021
มีบุตรมาแล้ว	63.5	16,272	18,593
มีบุตรภายในสองปีที่ผ่านมา	8.2	2,092	3,382
ไม่มีบุตรภายในสองปีที่ผ่านมา	55.4	14,179	15,211
การศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	3.2	829	1,012
ประถมศึกษา	28.4	7,281	7,090
มัธยมศึกษา	43.1	11,043	11,126
สูงกว่ามัธยมศึกษา	25.2	6,453	6,319
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.0	8	67
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง			
ยากจนมาก	14.3	3,655	4,933
ยากจน	18.5	4,747	5,198
ปานกลาง	21.6	5,522	5,717
ร่ำรวย	22.7	5,820	5,618
ร่ำรวยมาก	22.9	5,870	4,148
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	92.7	23,755	21,188
ไม่ใช่ไทย	7.3	1,859	4,426

ตาราง HH.4 นำเสนอลักษณะทั่วไปของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ตอบสนองสัมภาษณ์ ในตารางประกอบด้วย ข้อมูลที่แสดงการกระจายตัวของผู้หญิงตามภาค พื้นที่ อายุ สถานภาพสมรส สถานะการมีบุตร การคลอดภายใน 2 ปี ที่ผ่านมา การศึกษา⁹ การแบ่งกลุ่มตามดัชนีความมั่งคั่ง (ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน)^{10,11} และภาษาพูดของ หัวหน้าครัวเรือน

จากตารางข้างต้นภาคที่มีผู้หญิงที่เข้าข่ายในสัดส่วนสูงที่สุด คือ ภาคกลาง (ร้อยละ 32.9) เปรียบเทียบกับภาคใต้ที่ต่ำที่สุด (ร้อยละ 13.5) เมื่อพิจารณาการกระจายตัวตามกลุ่มอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.2) อยู่ในกลุ่มอายุ 35-49 ปี 2 ใน 3 ของผู้หญิงกำลังสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายฉันทามีภรรยา ในขณะที่ประมาณร้อยละ 7 เคยสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย สำหรับสถานะการมีบุตร พบว่า มากกว่า 1 ใน 3 ของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี (ร้อยละ 36.5) ไม่เคยให้กำเนิดบุตร ขณะที่ร้อยละ 8.2 เคยให้กำเนิดบุตรในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ด้านการศึกษา พบว่า มีผู้หญิงเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 3.2) ที่ไม่เคยได้รับการศึกษา ขณะที่ 2 ใน 5 ของผู้หญิง (ร้อยละ 43.1) ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา หากพิจารณาการกระจายตัวตามกลุ่มความมั่งคั่ง พบว่า ร้อยละ 14.3 ของผู้หญิงมาจากครัวเรือนที่ยากจนมาก ในขณะที่ร้อยละ 22.9 อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก

ในทำนองเดียวกันตาราง HH.4M นำเสนอลักษณะทั่วไปของผู้ชายอายุ 15-49 ปี จำแนกตาม ลักษณะทั่วไป ได้แก่ ภาค พื้นที่ อายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร การศึกษา กลุ่มความมั่งคั่งของครัวเรือน และภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน โดยพบว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 33.1) ของผู้ชายที่เข้าข่ายอาศัยอยู่ในภาคกลาง รองลงมา คือ เกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.9) อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่สัดส่วนผู้ชายจากภาคใต้ต่ำที่สุด (ร้อยละ 13.6) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 45-49 ปี มีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ ร้อยละ 16.6 ส่วนกลุ่ม 25-29 ปี มีสัดส่วนต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 10.9

เกือบ 6 ใน 10 ของผู้ชายที่ตอบสนองสัมภาษณ์ (ร้อยละ 57.6) กำลังสมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงฉันทามีภรรยา ในขณะที่ร้อยละ 6.4 เคยสมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิง โดยพบว่ามากกว่าครึ่งของผู้ชาย (ร้อยละ 52.3) มีบุตรแล้ว

⁹ การศึกษาในที่นี้ หมายถึง ระดับการศึกษาที่ผู้ตอบสนองสัมภาษณ์ได้เข้าเรียน ซึ่งตลอดเล่มรายงานนี้เมื่อมีการอ้างถึงในตัวแปรลักษณะทั่วไป ให้ถือว่ามีความหมายเช่นนี้ ยกเว้นมีการกำหนดเป็นอย่างอื่น

¹⁰ ดัชนีความมั่งคั่งเป็นตัวชี้วัดรวม (Composite indicator) สำหรับวัดความมั่งคั่ง ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal components analysis) ในการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลความเป็นเจ้าของสิ่งของ ลักษณะของที่อยู่อาศัย น้ำและสุขาภิบาล และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งของครัวเรือน เพื่อคำนวณค่าน้ำหนักหรือคะแนนปัจจัย (Factor scores) ของทรัพย์สินแต่ละประเภทของครัวเรือน โดยในขั้นแรก จะคำนวณคะแนนปัจจัยตั้งต้นให้กับตัวอย่างทั้งหมด จากนั้นจะคำนวณคะแนนปัจจัยให้กับครัวเรือนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลแยกจากกัน สุดท้ายจะนำคะแนนปัจจัยของในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมาหาสมการถดถอยกับคะแนนปัจจัยตั้งต้น เพื่อให้ได้คะแนนปัจจัยสุดท้ายสำหรับตัวอย่างทั้งสิ้น การคำนวณค่าดัชนีความมั่งคั่งในลักษณะนี้ช่วยลดความเอนเอียงของสังคมเมือง (Urban bias) ได้

แต่ละครัวเรือนในกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการกำหนดค่าคะแนนความมั่งคั่งตามทรัพย์สินที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของและคะแนนปัจจัยสุดท้ายที่กล่าวถึงข้างต้น จากนั้นสมาชิกในครัวเรือนจะถูกเรียงลำดับตามคะแนนความมั่งคั่งของครัวเรือนที่ตนอาศัยอยู่ และสุดท้ายจะถูกแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม (Quintiles) จำนวนเท่า ๆ กันจากคะแนนต่ำสุด (ยากจนที่สุด) ถึงคะแนนสูงที่สุด (ร่ำรวยที่สุด)

สำหรับทรัพย์สินที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่ ลักษณะของที่อยู่อาศัย (วัสดุหลักที่ใช้ทำพื้นบ้าน หลังคา ฝาบ้านด้านนอก) เชื้อเพลิงหลักที่ใช้ในการประกอบอาหาร ทรัพย์สินประเภททงหน (เช่น ตู้เย็น พัดลม เครื่องซักผ้า เตารีดไมโครเวฟ โทรทัศน์ นาฬิกาข้อมือ โทรศัพท์มือถือ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เป็นต้น) การเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร การเป็นเจ้าของปศุสัตว์ การมีบัญชีธนาคาร/บัตรเครดิต แหล่งน้ำดื่มหลัก การใช้ส้วม การล้างมือ จำนวนคนรับใช้ และจำนวนพ่อ/แม่ของเด็กที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ

ดัชนีความมั่งคั่งนี้ถูกสมมติเพื่อใช้วัดความมั่งคั่งในระยะยาวจากข้อมูลทรัพย์สินของครัวเรือน และมุ่งหมายเพื่อจัดลำดับครัวเรือนตามความมั่งคั่งจากยากจนที่สุดถึงร่ำรวยที่สุด ดัชนีความมั่งคั่งไม่ได้ใช้หาความยากจนสัมบูรณ์หรือระดับรายได้หรือรายจ่ายปัจจุบัน และคะแนนความมั่งคั่งที่คำนวณได้นี้สามารถใช้ได้กับข้อมูลชุดนี้เท่านั้น

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคำนวณดัชนีความมั่งคั่งสามารถค้นได้จาก Filmer, D. and Pritchett, L., 2001. "Estimating wealth effects without expenditure data – or tears: An application to educational enrolments in states of India". *Demography* 38(1): 115-132. Rutstein, SO and Johnson, K. 2004. *The DHS Wealth Index*. DHS Comparative Reports No. 6; and Rutstein, SO. 2008. *The DHS Wealth Index: Approaches for Rural and Urban Areas*. DHS Working Papers No. 60.

¹¹ การอธิบายผลการสำรวจตามกลุ่มความมั่งคั่งนั้น เมื่อมีการอ้างถึงสมาชิกในครัวเรือนอาจมีการอธิบายโดยใช้ประโยคที่เหมาะสมซึ่งแตกต่างกันไป เช่น "ผู้หญิงในกลุ่มประชากรที่ร่ำรวยที่สุด" ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับ "ผู้หญิงจากประชากรกลุ่มที่มั่งคั่งที่สุด หรือ "ผู้หญิงที่อาศัยในครัวเรือนในกลุ่มประชากรที่มั่งคั่งที่สุด" หรือประโยคอื่นที่คล้ายคลึงกัน

อย่างน้อย 1 คน และเมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ร้อยละ 3.1 ไม่เคยได้รับการศึกษา ในขณะที่มากกว่า 2 ใน 5 (ร้อยละ 46.2) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และพบว่าผู้ชายที่มีฐานะยากจนมากมีสัดส่วน (ร้อยละ 17.9) ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ร้อยละ 19-21) นอกจากนี้ พบว่าร้อยละ 92 ของผู้ชายอาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย

ตาราง HH.4M ลักษณะทั่วไปของผู้ชายอายุ 15-49 ปี			
การแจกแจงร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี จำแนกตามลักษณะทั่วไป ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนผู้ชาย	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
ยอดรวม	100.0	23,183	23,183
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	14.9	3,460	2,044
กลาง	33.1	7,663	4,216
เหนือ	14.5	3,358	3,600
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.9	5,547	6,147
ใต้	13.6	3,155	7,176
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	48.4	11,216	10,912
นอกเขตเทศบาล	51.6	11,967	12,271
อายุ			
15-19	14.7	3,400	3,180
20-24	12.1	2,797	2,622
25-29	10.9	2,524	3,014
30-34	14.1	3,267	3,704
35-39	15.8	3,666	3,703
40-44	15.9	3,678	3,558
45-49	16.6	3,850	3,402
สถานภาพสมรส			
สมรส/อยู่กินกับคู่หญิง	57.6	13,346	14,685
หม้าย	0.4	83	54
หย่าร้าง	1.8	427	386
แยกกันอยู่	4.2	979	675
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินกับคู่หญิง	36.0	8,342	7,379
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.0	6	4
สถานภาพการมีบุตร			
มีบุตรอย่างน้อย 1 คน	52.3	12,123	14,095
ไม่เคยมีบุตร	47.4	10,993	9,029
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.3	67	59

ตาราง HH.4M ลักษณะทั่วไปของผู้ชายอายุ 15-49 ปี (ต่อ)			
การแจกแจงร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี จำแนกตามลักษณะทั่วไป ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนผู้ชาย	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
การศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	3.1	728	681
ประถมศึกษา	29.6	6,870	7,106
มัธยมศึกษา	46.2	10,713	10,797
สูงกว่ามัธยมศึกษา	21.0	4,865	4,540
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.0	7	59
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง			
ยากจนมาก	17.9	4,155	5,036
ยากจน	20.5	4,757	4,808
ปานกลาง	21.0	4,875	5,065
ร่ำรวย	21.3	4,937	4,861
ร่ำรวยมาก	19.2	4,460	3,413
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	92.0	21,325	19,084
ไม่ใช่ไทย	8.0	1,858	4,099

ลักษณะทั่วไปของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีนำเสนอไว้ในตาราง HH.5 ซึ่งนำเสนอตามลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ภาค พื้นที่ อายุ ผู้ที่ตอบสัมภาษณ์ การศึกษาของแม่หรือผู้ดูแล ความมั่งคั่ง และภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน พบว่า ประมาณ 1 ใน 10 (ร้อยละ 9.4) ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ร้อยละ 28.9 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเท่ากับภาคกลาง นอกจากนี้ พบว่าเด็กร้อยละ 59.3 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาผู้ตอบสัมภาษณ์ พบว่า 4 ใน 5 ของผู้ตอบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 78.5) คือ แม่ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และเพียงไม่ถึงร้อยละ 5 ของผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่มีการศึกษา นอกจากนี้ ร้อยละ 15.6 ของเด็กอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนกลุ่มอื่น (ร้อยละ 19-22) และพบว่า 1 ใน 10 ของเด็ก (ร้อยละ 9.3) อยู่ในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย

ตาราง HH.5 ลักษณะทั่วไปของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี			
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามลักษณะทั่วไป ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละ ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
		ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
ยอดรวม	100.0	12,250	12,250
เพศ			
ชาย	52.2	6,392	6,283
หญิง	47.8	5,858	5,967
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	9.4	1,146	737
กลาง	28.9	3,546	1,964
เหนือ	17.0	2,084	2,201
ตะวันออกเฉียงเหนือ	28.9	3,545	3,738
ใต้	15.7	1,929	3,610
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	40.7	4,988	5,472
นอกเขตเทศบาล	59.3	7,262	6,778
อายุ			
0-5 เดือน	9.3	1,138	661
6-11 เดือน	7.9	973	722
12-23 เดือน	20.5	2,510	2,500
24-35 เดือน	20.8	2,550	2,764
36-47 เดือน	20.9	2,560	2,838
48-59 เดือน	20.6	2,519	2,765
ผู้ตอบแบบสอบถาม			
แม่	78.5	9,620	9,716
ผู้ดูแลคนอื่น	21.5	2,630	2,534
การศึกษาของแม่*			
ไม่มีการศึกษา	4.8	587	524
ประถมศึกษา	29.0	3,557	3,670
มัธยมศึกษา	45.4	5,562	5,063
สูงกว่ามัธยมศึกษา	20.7	2,537	2,959
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.1	6	34
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง			
ยากจนมาก	20.9	2,565	2,844
ยากจน	21.8	2,675	2,614
ปานกลาง	19.3	2,366	2,536
ร่ำรวย	22.3	2,727	2,535
ร่ำรวยมาก	15.6	1,917	1,721
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	90.7	11,112	10,276
ไม่ใช่ไทย	9.3	1,138	1,974

* ในตารางนี้ และส่วนอื่น ๆ ของรายงาน การศึกษาของแม่ หมายถึง การศึกษาสูงสุดที่ได้เรียนของแม่ หรือของผู้ดูแลที่เป็นผู้ตอบสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี กรณีที่แม่เสียชีวิต หรืออาศัยอยู่ที่อื่น

ลักษณะของที่อยู่อาศัย การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และกลุ่มความมั่งคั่ง

ตาราง HH.6 HH.7 และ HH.8 นำเสนอลักษณะต่าง ๆ ในระดับครัวเรือน โดยตาราง HH.6 เสนอ ลักษณะต่าง ๆ ของที่อยู่อาศัยจำแนกตามภาคและพื้นที่ ได้แก่ การมีไฟฟ้าใช้ วัสดุหลักที่ใช้ทำพื้น หลังคา และฝาบ้าน ด้านนอก รวมถึงจำนวนห้องที่ใช้นอน จำแนกตามพื้นที่และภาค

ตาราง HH.6 แสดงให้เห็นว่า เกือบทุกครัวเรือน (ร้อยละ 99) เข้าถึงการใช้ไฟฟ้าไม่ว่าจะจำแนกตามพื้นที่หรือภาค อย่างไรก็ตามจะพบความแตกต่างเรื่องวัสดุหลักที่ใช้ทำพื้นบ้าน กล่าวคือ เกือบ 4 ใน 10 (ร้อยละ 37.3) ของครัวเรือนในภาคเหนือใช้วัสดุพื้นฐาน เปรียบเทียบกับน้อยกว่า 1 ใน 10 (ร้อยละ 9.8) ของครัวเรือนในภาคใต้ ขณะที่ครัวเรือนนอกเขตเทศบาลใช้วัสดุพื้นฐานทำพื้นบ้าน (ร้อยละ 22.8) ในสัดส่วนที่สูงกว่าครัวเรือนในเขตเทศบาล (ร้อยละ 15.0) หากพิจารณาในระดับประเทศพบว่าเกือบ 1 ใน 5 (ร้อยละ 19.1) ใช้วัสดุพื้นฐานทำพื้นบ้าน

ครัวเรือนที่ใช้หลังคาสำเร็จรูปและฝาบ้านด้านนอกสำเร็จรูปในแต่ละภาคและพื้นที่ที่มีสัดส่วนที่สูง เมื่อพิจารณาจำนวนห้องที่ใช้นอน พบว่า ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีลักษณะเหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่มีห้องสำหรับใช้นอนไม่เกิน 2 ห้อง (ร้อยละ 80.5 และ 82.8 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบตามภาคพบว่า กรุงเทพมหานครเป็นภาคที่มีห้องที่ใช้นอนไม่เกิน 2 ห้องในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ แต่พบว่าครัวเรือนที่มีห้องที่ใช้นอน 3 ห้องขึ้นไปมีสัดส่วนสูงกว่าภาคกลางและภาคใต้เกือบ 2 เท่า นอกจากนี้จำนวนสมาชิกเฉลี่ยต่อห้องที่ใช้นอนสูงที่สุดในภาคใต้และนอกเขตเทศบาล (1.99 คนต่อห้อง) รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (1.97 คนต่อห้อง)

ตาราง HH.6 ลักษณะของที่อยู่อาศัย								
การแจกแจงร้อยละของลักษณะของที่อยู่ครัวเรือนที่สำคัญ จำแนกตามพื้นที่ และภาค ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	รวม	พื้นที่		ภาค				
		ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	กรุงเทพมหานคร	กลาง	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
ไฟฟ้า								
มี	99.6	99.7	99.5	99.6	99.5	99.5	99.7	99.7
ไม่มี	0.4	0.3	0.5	0.4	0.5	0.5	0.3	0.3
พื้น								
วัสดุตามธรรมชาติ	0.6	0.2	0.9	0.1	0.8	0.2	0.9	0.2
วัสดุพื้นฐาน	19.1	15.0	22.8	11.3	16.8	37.3	18.1	9.8
วัสดุสำเร็จรูป	80.2	84.6	76.3	87.9	82.4	62.5	81.0	89.8
อื่น ๆ	0.1	0.2	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.1
หลังคา								
วัสดุตามธรรมชาติ	0.2	0.0	0.3	0.0	0.0	0.5	0.1	0.2
วัสดุพื้นฐาน	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.5	0.4	0.6
วัสดุสำเร็จรูป	99.4	99.6	99.3	99.3	99.8	99.0	99.4	99.2
อื่น ๆ	0.1	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0
ฝาบ้านด้านนอก								
วัสดุตามธรรมชาติ	0.3	0.2	0.3	0.2	0.2	0.3	0.4	0.3
วัสดุพื้นฐาน	2.4	2.1	2.7	2.1	2.7	2.7	2.1	2.1
วัสดุสำเร็จรูป	97.1	97.5	96.8	97.1	96.9	97.0	97.4	97.3
อื่น ๆ	0.2	0.2	0.2	0.7	0.2	0.1	0.1	0.2
จำนวนห้องที่ใช้นอน								
1	42.2	41.8	42.5	38.0	47.1	42.5	38.5	41.8
2	39.6	38.7	40.3	34.6	37.6	40.5	42.7	42.1
ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป	18.3	19.5	17.2	27.5	15.3	17.0	18.8	16.2
ยอดรวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวนครัวเรือน	28,652	13,638	15,014	3,932	8,747	5,103	7,161	3,708
จำนวนคนเฉลี่ยต่อห้องที่ใช้นอน	1.91	1.82	1.99	1.71	1.96	1.81	1.97	1.99

ตาราง HH.7 แสดงการเป็นเจ้าของทรัพย์สินของครัวเรือนและของสมาชิกในครัวเรือน รวมถึงการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย พบว่า ร้อยละ 13.5 ของครัวเรือนทั่วประเทศมีโทรศัพท์บ้าน โดยครัวเรือนในเขตเทศบาลมีโทรศัพท์บ้าน (ร้อยละ 22.1) สูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 5.8) เกือบ 4 เท่า หากพิจารณาตามภาค พบว่า ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโทรศัพท์บ้านต่ำที่สุด (ร้อยละ 3.6) สำหรับครัวเรือนในกรุงเทพมหานครเกินกึ่งหนึ่งมีอุปกรณ์ดังต่อไปนี้ เต้าอบหรือเต้าอบไมโครเวฟ (ร้อยละ 51.4) เครื่องปรับอากาศ (ร้อยละ 55.5) คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 53.7) และโทรทัศน์จอแอลซีดี/แอลอีดี/พลาสมา (ร้อยละ 56.3) เปรียบเทียบกับครัวเรือนในภาคอื่นที่มีอุปกรณ์ดังกล่าวไม่ถึงร้อยละ 40

ตาราง HH.7 ทรัพย์สินของครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน								
ร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการเป็นเจ้าของทรัพย์สินของครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน และการแจกแจงร้อยละ ตามการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย จำแนกตามพื้นที่ และภาค ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	รวม	พื้นที่		ภาค				
		ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	กรุงเทพมหานคร	กลาง	เหนือ	ตะวันออก	ใต้
							เฉียงเหนือ	
ร้อยละของครัวเรือนที่มี								
ไฟฟ้า	99.6	99.7	99.5	99.6	99.5	99.5	99.7	99.7
วิทยุ	56.8	57.3	56.3	61.0	50.2	66.3	64.0	40.6
โทรศัพท์บ้าน	13.5	22.1	5.8	42.1	15.0	6.7	3.6	8.2
ตู้เย็น	91.9	91.2	92.6	89.0	92.5	92.0	92.7	92.2
พัดลม	98.6	99.3	98.0	99.4	99.2	96.8	98.9	98.4
เครื่องซักผ้า	70.1	71.2	69.0	68.1	67.7	76.6	67.2	74.2
เตาอบ/เตาไมโครเวฟ	28.4	37.3	20.3	51.4	30.1	22.6	20.1	23.9
คอมพิวเตอร์	32.0	41.0	23.9	53.7	32.9	28.2	24.3	27.2
แท็บเล็ต	24.6	29.5	20.1	38.9	26.9	19.0	18.8	22.8
เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี	54.2	60.6	48.4	69.9	59.2	48.6	45.6	49.9
เครื่องเล่นบลูเรย์	2.6	3.7	1.6	6.2	3.0	1.6	1.2	1.9
เครื่องปรับอากาศ	28.2	39.5	17.9	55.5	35.7	20.2	13.8	20.0
โทรทัศน์จอธรรมดา	77.0	72.9	80.7	65.1	74.4	83.3	83.4	74.5
โทรทัศน์จอแอลซีดี/แอลอีดี/ พลาสมา	38.0	45.4	31.2	56.3	45.0	27.9	28.0	35.0
ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นเจ้าของ								
ที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรได้	42.3	27.9	55.4	13.0	27.1	49.9	67.0	51.0
ปศุสัตว์หรือสัตว์ปีก	26.0	12.9	38.0	1.1	10.7	36.9	49.9	27.7
ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิก								
เป็นเจ้าของ								
นาฬิกาพก	69.1	76.2	62.8	87.8	76.3	58.3	56.9	70.8
รถจักรยาน	60.8	56.7	64.4	46.1	57.8	67.1	74.5	48.0
รถยนต์ / รถบรรทุก	46.4	50.4	42.8	52.1	49.7	44.3	40.6	46.6
เรือยนต์	1.3	1.0	1.5	1.1	1.3	0.5	1.1	2.6
รถไถ 2 ล้อ (รถไถเดินตาม) / รถอีแต่น	16.2	8.1	23.6	1.0	7.4	23.3	37.2	3.0
รถแทรกเตอร์ 4 ล้อ	4.2	2.7	5.6	1.7	2.8	6.4	7.1	1.7
โทรศัพท์มือถือปุ่มกด	68.6	62.0	74.6	52.5	62.8	76.7	78.5	68.9
โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน	68.2	75.1	62.0	84.5	72.6	58.3	60.0	69.9
รถจักรยานยนต์ / สกู๊ตเตอร์	78.8	72.2	84.9	47.6	75.9	86.9	88.4	89.3
รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ (บิ๊กไบค์)	1.4	1.8	1.1	1.9	1.4	1.2	1.2	1.6
บัญชีธนาคาร	89.9	91.6	88.5	94.7	89.7	86.6	90.5	89.0
บัตรเครดิต	23.7	30.1	17.8	46.3	24.1	15.4	19.0	18.9
การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย								
เป็นเจ้าของ	79.6	69.5	88.7	57.1	72.4	87.6	93.8	81.9
ไม่เป็นเจ้าของ	20.4	30.5	11.3	42.9	27.6	12.4	6.2	18.1
เช่า	14.5	23.7	6.1	33.6	22.0	5.2	2.6	11.9
อื่น ๆ	6.0	6.8	5.2	9.3	5.6	7.2	3.6	6.2
ยอดรวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวนครัวเรือน	28,652	13,63	15,01	3,932	8,747	5,103	7,161	3,708

ครัวเรือนนอกเขตเทศบาลเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร (ร้อยละ 55.4) สูงกว่าครัวเรือนในเขตเทศบาล (ร้อยละ 27.9) ถึง 2 เท่า และครัวเรือนนอกเขตเทศบาลยังเป็นเจ้าของปศุสัตว์หรือสัตว์ปีกสูงกว่าครัวเรือนในเขตเทศบาลถึง 3 เท่า (ร้อยละ 38.0 และ 12.9 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า ครัวเรือนในกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของปศุสัตว์หรือสัตว์ปีกต่ำที่สุด (ร้อยละ 1.1) ขณะที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุก ๆ 2 ครัวเรือน (ร้อยละ 49.9) จะเป็นเจ้าของปศุสัตว์หรือสัตว์ปีก

อย่างน้อย 4 ใน 10 ของครัวเรือนในภาคเหนือ (ร้อยละ 44.3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 40.6) และภาคใต้ (ร้อยละ 46.6) มีสมาชิกที่เป็นเจ้าของรถยนต์หรือรถบรรทุก เปรียบเทียบกับประมาณ 5 ใน 10 สำหรับกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 52.1) และภาคกลาง (ร้อยละ 49.7) ส่วนการเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์และสกู๊ตเตอร์มีทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ครัวเรือนในกรุงเทพมหานครมีสมาชิกเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์และสกู๊ตเตอร์ต่ำที่สุด (ร้อยละ 47.6) เปรียบเทียบกับเกือบ 9 ใน 10 ของครัวเรือนในภาคเหนือ (ร้อยละ 86.9) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 88.4) และภาคใต้ (ร้อยละ 89.3)

สำหรับการเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน พบความแตกต่างระหว่างภาคอย่างเห็นได้ชัดคือ ร้อยละ 84.5 ของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครมีสมาชิกเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน เปรียบเทียบกับร้อยละ 58.3 ในภาคเหนือซึ่งต่ำที่สุด ในทางกลับกันสำหรับโทรศัพท์มือถือปุ่มกด พบว่า ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสมาชิกเป็นเจ้าของในสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 78.5) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 76.7) เปรียบเทียบกับร้อยละ 52.5 ในกรุงเทพมหานครซึ่งต่ำที่สุด

การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยโดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งมีสัดส่วนต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 57.1) เปรียบเทียบกับร้อยละ 93.8 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งสูงที่สุด นอกจากนี้สัดส่วนดังกล่าวสำหรับนอกเขตเทศบาลที่สูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 88.7 และ 69.5 ตามลำดับ)

ตาราง HH.8 แสดงการกระจายตัวของประชากรตามพื้นที่ ภาค และกลุ่มความมั่งคั่งของครัวเรือน พบว่าร้อยละ 31.8 ของประชากรในเขตเทศบาลจัดอยู่ในกลุ่มที่ร่ำรวยมาก เปรียบเทียบกับร้อยละ 9.8 สำหรับนอกเขตเทศบาล หากพิจารณารายภาค พบความแตกต่างสูงสุดในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ มากกว่าครึ่งของประชากร (ร้อยละ 51.6) จัดอยู่ในกลุ่มร่ำรวยมากและน้อยกว่าร้อยละ 2 อยู่ในกลุ่มยากจนมาก เปรียบเทียบกับร้อยละ 30.0 ของครัวเรือนในภาคเหนือ และร้อยละ 39.8 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรในภาคใต้เกือบ 3 ใน 4 (ร้อยละ 74.6) จัดอยู่ในกลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง 3 กลุ่มตรงกลาง กล่าวคือ ยากจน (ร้อยละ 21.3) ปานกลาง (ร้อยละ 27.5) และร่ำรวย (ร้อยละ 25.8)

ตาราง HH.8 กลุ่มความมั่งคั่ง							
การแจกแจงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง พื้นที่ และภาค ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ยากจนมาก	ยากจน	ปานกลาง	ร่ำรวย	ร่ำรวยมาก		
ยอดรวม	20.0	20.0	20.0	20.0	20.0	100.0	92,073
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	11.4	13.7	18.9	24.1	31.8	100.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	27.4	25.4	20.9	16.4	9.8	100.0	49,360
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	1.7	9.0	14.0	23.7	51.6	100.0	12,517
กลาง	8.9	17.6	23.2	24.5	25.9	100.0	27,739
เหนือ	30.0	25.2	17.6	16.3	10.9	100.0	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	39.8	24.6	17.2	12.3	6.2	100.0	24,242
ใต้	12.2	21.3	27.5	25.8	13.2	100.0	12,273

บทที่ 4 โภชนาการ

บทที่ 4 โภชนาการ

น้ำหนักแรกคลอดต่ำ

น้ำหนักแรกคลอดของทารกเป็นทั้งตัวชี้วัดที่ดีที่สุดที่แสดงถึงสุขภาพของผู้เป็นแม่และภาวะโภชนาการ และตัวชี้วัดที่ดีของโอกาสการมีชีวิตรอด การเจริญเติบโต สุขภาพในระยะยาวและการพัฒนาทางจิตของทารกเกิดใหม่ด้วย การมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (น้อยกว่า 2,500 กรัม) ทำให้เกิดความเสียด้านสุขภาพของเด็กอย่างน่าวิตกมากมาย ทารกที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอขณะที่อยู่ในครรภ์ต้องเผชิญกับความเสียด้านการเสียชีวิตในช่วงวัน เดือน และปีแรก ๆ ของการเกิดมากขึ้น และเด็กที่รอดชีวิตมาอาจจะมีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องและมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค และเป็นไปได้ว่าเด็กเหล่านั้นยังคงมีภาวะขาดอาหารต่อไปซึ่งทำให้กล้ามเนื้อไม่แข็งแรงไปตลอดชีวิต และอาจจะเจ็บป่วยทรมานด้วยโรคเบาหวานและโรคหัวใจเมื่ออายุมากขึ้น เด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำยังมีความเสี่ยงที่จะมีไอคิวต่ำและมีความพิการทางสติปัญญา (IQ : Intelligence Quotient) ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนและโอกาสในการทำงานเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

ในประเทศกำลังพัฒนา การมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่แม่มีสุขภาพและโภชนาการที่ไม่ดี ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดทำให้ทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ 3 ประการ ได้แก่ ภาวะโภชนาการที่ไม่ดีของผู้เป็นแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ผู้เป็นแม่ตัวเล็ก (เนื่องจากได้รับอาหารไม่เพียงพอและการเจ็บป่วยในวัยเด็ก) และโภชนาการที่ไม่ดีระหว่างตั้งครรภ์ การที่ผู้เป็นแม่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นน้อยเกินไปในระหว่างตั้งครรภ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะต่อการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ นอกจากนี้โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เช่น โรคท้องร่วงและมาลาเรีย ซึ่งเป็นโรคที่แพร่หลายในประเทศที่กำลังพัฒนาหลาย ๆ ประเทศ ก็ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ด้วย หากผู้เป็นแม่มีอาการของโรคดังกล่าวในระหว่างตั้งครรภ์

ในประเทศอุตสาหกรรม การสูญบุหรืระหว่างตั้งครรภ์เป็นสาเหตุหลักของการมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ ในประเทศที่กำลังพัฒนาและพัฒนาแล้วก็พบปัญหาทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำเช่นกัน วัยรุ่นที่คลอดลูกในขณะที่ร่างกายตนเองยังไม่หยุดเจริญเติบโตจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการให้กำเนิดทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ

หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญในการประเมินสถานการณ์ของการมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ คือ การที่มากกว่าครึ่งหนึ่งของทารกในประเทศที่กำลังพัฒนาไม่ได้มีการชั่งน้ำหนักแรกคลอด ในอดีตที่ผ่านมาการประมาณน้ำหนักแรกคลอดต่ำในประเทศที่กำลังพัฒนาอาศัยฐานข้อมูลที่ได้มาจากสถานบริการสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม การประมาณค่าในลักษณะนี้จะเกิดความลำเอียงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาเพราะทารกส่วนใหญ่ไม่ได้คลอดในสถานพยาบาล อีกทั้งเด็กที่ถูกบันทึกเป็นเพียงการเกิดของเด็กกลุ่มที่เป็นตัวอย่างไม่ใช่เด็กทั้งหมดที่เกิด

ด้วยเหตุที่ทารกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการชั่งน้ำหนักแรกคลอดและทารกที่ได้รับการชั่งน้ำหนักเป็นเพียงตัวอย่างกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเกิดทั้งหมดซึ่งอาจมีความลำเอียงได้ โดยปกติจะไม่สามารถใช้น้ำหนักแรกคลอดที่ได้จากการรายงานมาประมาณค่าความชุกของน้ำหนักแรกคลอดต่ำของเด็กทั้งหมด ดังนั้นร้อยละของเด็กทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม สามารถประมาณค่าได้จาก 2 รายการในแบบสอบถาม คือ ขนาดของเด็กตามการประเมินของแม่ (คือ ตัวเล็กมาก ตัวเล็กกว่าปกติ ปกติ ตัวใหญ่กว่าปกติ และตัวใหญ่มาก) กกับการให้แม่นึกทบทวนน้ำหนักของลูกหรือการดูจากสมุดบันทึกสุขภาพในกรณีที่เด็กได้รับการชั่งน้ำหนักแรกคลอด¹²

¹² รายละเอียดเพิ่มเติมของวิธีการนี้ ศึกษาได้จาก Boerma, J.T., et al., *Data on Birth Weight in Developing Countries: Can Surveys Help?* Bulletin of the World Health Organization, vol. 74, no. 2, 1996, pp. 209–216.

ตาราง NU.1 ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ									
ร้อยละของเด็กเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม และร้อยละของทารกที่ได้รับการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกคลอด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ขนาดของเด็กตามการประเมินของแม่					รวม	ร้อยละของทารกเกิดมีชีพ		จำนวนทารกที่เกิดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
	ตัวเล็กมาก	ตัวเล็กกว่าปกติ	ปกติ	ตัวใหญ่กว่าปกติหรือตัวใหญ่มาก	ไม่ทราบ		น้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม ¹	ชั่งน้ำหนักแรกคลอด ²	
ยอดรวม	0.6	10.4	72.8	15.9	0.4	100.0	9.4	98.9	2,092
อายุของแม่									
น้อยกว่า 20 ปี	0.1	12.8	75.5	11.5	0.2	100.0	10.4	99.5	319
20-34 ปี	0.6	8.8	73.2	16.9	0.5	100.0	8.7	98.5	1,464
35-49 ปี	0.7	15.1	68.0	16.1	0.1	100.0	11.9	99.6	309
ลำดับที่ของบุตร									
1	0.3	10.1	73.8	15.6	0.3	100.0	8.9	98.3	1,000
2-3	0.5	11.0	72.3	15.8	0.3	100.0	9.9	99.5	1,013
4-5	4.6	6.5	64.8	22.7	1.4	100.0	10.3	98.5	71
6+	(0.5)	(6.4)	(80.4)	(12.7)	(0.0)	(100.0)	(7.2)	(88.1)	8
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	0.1	6.1	79.5	13.0	1.3	100.0	6.8	95.8	231
กลาง	0.3	9.5	74.3	15.8	0.1	100.0	8.6	99.7	713
เหนือ	0.3	12.8	68.5	18.2	0.2	100.0	10.3	97.7	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.1	11.7	73.1	14.8	0.4	100.0	9.9	99.6	437
ใต้	2.3	10.8	69.4	17.1	0.4	100.0	11.3	99.4	359
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	0.5	8.7	75.5	14.7	0.6	100.0	8.5	97.9	932
นอกเขตเทศบาล	0.6	11.7	70.6	16.9	0.1	100.0	10.1	99.6	1,160
การศึกษาของแม่									
ไม่มีการศึกษา	0.0	13.0	78.8	7.9	0.3	100.0	10.3	91.6	103
ประถมศึกษา	0.5	10.6	70.5	18.2	0.2	100.0	9.5	99.9	300
มัธยมศึกษา	0.8	10.1	73.4	15.3	0.4	100.0	9.4	99.0	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.2	10.3	71.6	17.7	0.3	100.0	9.2	99.4	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	0.3	11.1	73.5	14.4	0.7	100.0	10.1	98.4	305
ยากจน	0.1	13.5	67.3	19.1	0.0	100.0	10.4	98.5	491
ปานกลาง	1.1	9.4	76.1	13.4	0.0	100.0	9.3	98.7	425
ร่ำรวย	0.8	6.4	74.6	17.4	0.8	100.0	7.6	99.1	540
ร่ำรวยมาก	0.4	12.8	73.1	13.4	0.2	100.0	10.5	99.5	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	0.6	10.4	72.6	16.1	0.4	100.0	9.4	99.2	1,881
ไม่ใช่ไทย	0.6	10.3	74.6	14.3	0.2	100.0	9.3	95.8	211

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.20 - ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.21 - ทารกที่ชั่งน้ำหนักเมื่อคลอด

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง NU.1 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 98.9 ของทารกได้รับการชั่งน้ำหนักแรกคลอด โดยร้อยละ 9.4 ของทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม และมีความแตกต่างระหว่างภาค โดยทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัมมีสัดส่วนสูงสุดในภาคใต้ (ร้อยละ 11.3) และมีสัดส่วนต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 6.8) แต่ความแตกต่างไม่มากนักระหว่างพื้นที่นอกเขตเทศบาลกับพื้นที่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 10.1 และ 8.5) และพบว่าทารกในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำมีสัดส่วนที่ต่ำสุด (ร้อยละ 7.6) เมื่อเทียบกับครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอื่น ๆ

ตาราง NU.S1 เด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (ตัวชี้วัดประเทศไทย)					
ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559					
	ร้อยละของเด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอด				จำนวนเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี
	ต่ำกว่า 2,500 กรัม ¹	ตั้งแต่ 2,500 กรัม ขึ้นไป	ไม่มีการชั่ง น้ำหนัก/ไม่ทราบ	รวม	
ยอดรวม	8.6	88.2	3.2	100.0	12,250
ภาค					
กรุงเทพมหานคร	5.9	87.2	6.8	100.0	1,146
กลาง	8.7	88.1	3.2	100.0	3,546
เหนือ	10.1	86.6	3.2	100.0	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	8.2	89.8	2.0	100.0	3,545
ใต้	9.4	87.6	3.0	100.0	1,929
พื้นที่					
ในเขตเทศบาล	7.9	88.4	3.7	100.0	4,988
นอกเขตเทศบาล	9.1	88.0	2.8	100.0	7,262
การศึกษาของแม่					
ไม่มีการศึกษา	11.2	81.3	7.5	100.0	587
ประถมศึกษา	9.9	86.1	4.0	100.0	3,557
มัธยมศึกษา	7.0	90.4	2.5	100.0	5,562
สูงกว่ามัธยมศึกษา	9.8	87.7	2.5	100.0	2,537
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(7.0)	(89.9)	(3.1)	(100.0)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					
ยากจนมาก	8.5	88.2	3.3	100.0	2,565
ยากจน	9.1	87.6	3.3	100.0	2,675
ปานกลาง	8.5	88.4	3.1	100.0	2,366
ร่ำรวย	7.6	89.2	3.2	100.0	2,727
ร่ำรวยมาก	9.8	87.2	3.0	100.0	1,917
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน					
ไทย	8.6	88.3	3.0	100.0	11,112
ไม่ใช่ไทย	8.7	86.4	4.9	100.0	1,138
¹ ตัวชี้วัดประเทศไทย 2.S20 - ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (เกิดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา)					
() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต					

นอกเหนือจากน้ำหนักแรกคลอดของเด็กที่เกิดภายใน 2 ปีก่อนการสำรวจแล้ว ได้มีการรวบรวม น้ำหนักแรกคลอดของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีไว้เช่นกัน ซึ่งได้ข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพของเด็ก (ถ้ามี) โดยพนักงาน คัดลอกข้อมูลมาใส่ในแบบสอบถาม และได้จากการสอบถามแม่ของเด็กถ้าไม่มีสมุดสุขภาพของเด็ก ตาราง NU.S1 แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 8.6 มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม เด็กในภาคเหนือมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัมสูงเป็น 2 เท่าของกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 10.1 และร้อยละ 5.9 ตามลำดับ) เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 9.1) และเด็กที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 11.2) มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัมสูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ

ภาวะโภชนาการ

ภาวะโภชนาการของเด็กเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพโดยรวมของเด็ก เมื่อเด็กได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ไม่เจ็บป่วยบ่อย ๆ และได้รับการดูแลอย่างดี เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างสมส่วนและถือว่าได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี

มากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กที่เสียชีวิตทั่วโลกมีความเกี่ยวข้องกับภาวะโภชนาการ เด็กที่ขาดสารอาหาร มีแนวโน้มที่จะตายด้วยโรคที่พบบ่อยในเด็ก ส่วนเด็กที่มีชีวิตรอดจะเจ็บป่วยบ่อย ๆ และจะทำให้การเจริญเติบโตชะงัก 3 ใน 4 ของเด็กที่เสียชีวิตด้วยภาวะทุพโภชนาการในระดับเล็กน้อยหรือปานกลางไม่ได้มีอาการใด ๆ แสดงออกมาให้เห็นถึงความอ่อนแอของเขาเหล่านั้น เป้าหมายของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ คือ การลดสัดส่วนของผู้ที่ได้รับความทุกข์ทรมานอันเนื่องมาจากความหิวลงครึ่งหนึ่งระหว่าง พ.ศ. 2533-2558 การลดลงของความชุกของภาวะทุพโภชนาการจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการลดอัตราการตายของเด็ก

ในกลุ่มประชากรที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี ดูได้จากเกณฑ์มาตรฐานความสูงและมาตรฐานน้ำหนักของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ดีพอสามารถประเมินได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ในที่นี้ เป็นเกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก (WHO)¹³ ตัวชี้วัดภาวะโภชนาการทั้ง 3 ตัว คือ น้ำหนักเทียบกับอายุ ส่วนสูงเทียบกับอายุ และน้ำหนักเทียบกับส่วนสูง สามารถอธิบายด้วยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation units หรือ z-score) ที่เบี่ยงเบนจากค่ามัธยฐานของประชากรที่อ้างอิง ดังนี้

น้ำหนักเทียบกับอายุ เป็นการวัดภาวะทุพโภชนาการทั้งแบบเฉียบพลันและแบบเรื้อรัง โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่า แต่ไม่เกิน -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่ามีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานปานกลาง สำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่ามีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานรุนแรง

ความสูงเทียบกับอายุ เป็นการวัดการเติบโตเชิงเส้นของเด็ก โดยเด็กที่มีความสูงเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่า แต่ไม่เกิน -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดอยู่ในกลุ่มทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลาง สำหรับเด็กที่มีความสูงเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่าอยู่ในกลุ่มภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังรุนแรง ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดอาหารเรื้อรัง การได้รับสารอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานาน และมีการเจ็บป่วยบ่อย ๆ หรือเรื้อรัง

น้ำหนักเทียบกับความสูง สามารถใช้ในการประเมินได้ทั้งภาวะผอมและภาวะอ้วน โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่า แต่ไม่เกิน -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹³ http://www.who.int/childgrowth/standards/technical_report

ถือว่ามีความผิดปกติของการเฉียบพลันปานกลาง สำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่าเด็กมีความผิดปกติของการเฉียบพลันรุนแรง โดยทั่วไปภาวะผิดปกติของการเฉียบพลันเกิดจากการขาดสารอาหารในช่วงเวลานี้ อาจเนื่องมาจากฤดูกาลซึ่งมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์หรือการขาดแคลนของอาหารหรือความชุกของโรค ส่วนเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่า +2 ถือว่าเด็กมีความอ้วนปานกลางหรือรุนแรง

ในการสำรวจ MICS ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนามได้มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในขณะที่ปฏิบัติงานสนาม โดยใช้เครื่องมือชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูงที่องค์การยูนิเซฟแนะนำให้ใช้¹⁴ ผลการสำรวจในบทยี่เป็นผลที่ได้จากการใช้เครื่องมือชุดนี้

ตาราง NU.2 แสดงร้อยละของเด็ก จำแนกตามตัวชี้วัดทั้ง 3 ลักษณะที่กล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นผลมาจากการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงจากงานสนาม นอกจากนี้ตารางยังได้แสดงค่าเฉลี่ย z-scores สำหรับตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัวด้วย

¹⁴ ดูรายละเอียดได้ที่ http://www.childinfo.org/mics5_planning.html

ตาราง NU.2. ภาวะโภชนาการของเด็ก

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนตามตัวชี้วัดของภาวะโภชนาการ (น้ำหนักเทียบกับอายุ และน้ำหนักเทียบกับความสูง) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	น้ำหนักเทียบกับอายุ		ภาวะสูงเทียบกับอายุ		น้ำหนักเทียบกับความสูง								
	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละต่ำกว่า $-2 SD^1 - 3 SD^2$	ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)	ภาวะทุโภชนาการ เรื้อรัง ร้อยละต่ำกว่า $-2 SD^3 - 3 SD^4$	ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)	ภาวะทุโภชนาการ เฉียบพลัน ร้อยละต่ำกว่า $-2 SD^5 - 3 SD^6$	ภาวะอ้วน ร้อยละสูงกว่า $+2 SD^7$							
ยอดรวม	6.7	1.5	-0.2	11,189	10.5	2.6	-0.5	11,008	5.4	1.4	8.2	0.1	10,942
เพศ													
ชาย	7.6	1.3	-0.2	5,870	11.5	3.1	-0.5	5,764	5.5	1.3	8.8	0.1	5,714
หญิง	5.6	1.7	-0.2	5,319	9.4	2.1	-0.4	5,243	5.2	1.6	7.5	0.0	5,228
ภาค													
กรุงเทพมหานคร	4.4	0.9	-0.1	806	7.9	1.8	-0.2	756	3.6	0.7	9.1	0.2	746
กลาง	6.8	2.3	-0.1	3,219	11.8	3.2	-0.5	3,165	5.2	1.8	8.8	0.1	3,162
เหนือ	6.9	1.4	-0.2	2,001	9.8	2.2	-0.5	1,975	5.2	1.1	8.2	0.1	1,971
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5.6	0.7	-0.2	3,369	8.7	1.6	-0.4	3,352	4.8	1.0	7.9	0.0	3,312
ใต้	9.1	1.9	-0.4	1,795	13.6	4.0	-0.7	1,760	7.8	2.2	7.3	-0.1	1,751
พื้นที่													
ในเขตเทศบาล	4.9	1.2	-0.1	4,403	9.8	1.9	-0.3	4,292	4.4	1.4	8.5	0.1	4,278
นอกเขตเทศบาล	7.8	1.7	-0.3	6,786	11.0	3.0	-0.6	6,716	6.0	1.5	8.0	0.0	6,664
อายุของเด็ก (เดือน)													
0-5	11.6	5.4	-0.5	980	11.4	5.6	-0.3	919	12.4	2.5	3.7	-0.3	916
6-11	4.5	1.3	-0.4	920	8.7	1.9	-0.2	894	3.9	1.3	2.8	-0.2	894
12-17	6.2	0.9	-0.3	1,236	11.5	1.7	-0.5	1,199	4.4	1.2	3.8	0.0	1,198
18-23	5.4	1.1	-0.1	1,072	12.2	3.1	-0.6	1,041	5.1	2.0	9.3	0.3	1,040
24-35	7.1	1.0	-0.1	2,342	12.7	4.2	-0.5	2,322	5.4	1.4	10.9	0.2	2,286
36-47	5.6	1.5	-0.1	2,349	9.5	1.5	-0.5	2,338	4.0	1.4	9.3	0.2	2,323
48-59	6.8	0.9	-0.3	2,291	8.4	1.3	-0.5	2,294	5.2	1.0	10.2	0.0	2,285

ตาราง NU.2. ภาวะโภชนาการของเด็ก (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามตัวชี้วัดของภาวะโภชนาการ (น้ำหนักเทียบกับอายุ ความสูงเทียบกับอายุ และน้ำหนักเทียบกับความสูง) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	น้ำหนักเทียบกับอายุ		ความสูงเทียบกับอายุ		น้ำหนักเทียบกับความสูง				
	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)	ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง	ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)	ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน	ภาวะอ้วน			
	ร้อยละต่ำกว่า - 2 SD ¹ - 3 SD ²		ร้อยละต่ำกว่า - 2 SD ³ - 3 SD ⁴		ร้อยละต่ำกว่า - 2 SD ⁵ - 3 SD ⁶	ร้อยละสูงกว่า + 2 SD ⁷			
การศึกษาของแม่									
ไม่มีการศึกษา	5.5	0.7	16.6	2.0	8.6	1.8	10.2	0.0	487
ประถมศึกษา	6.9	1.6	9.9	2.2	5.2	1.4	7.2	0.0	3,269
มัธยมศึกษา	7.2	1.9	10.9	2.4	5.3	1.6	8.5	0.0	4,989
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.2	0.7	9.2	3.6	5.0	1.0	8.6	0.2	2,191
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(12.2)	(5.1)	(23.8)	(20.1)	(7.4)	(2.6)	(16.8)	(0.3)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	9.9	2.3	13.1	2.1	6.1	2.2	7.5	-0.1	2,431
ยากจน	6.6	1.2	10.6	2.8	5.9	2.5	7.5	0.0	2,459
ปานกลาง	5.8	1.3	9.3	1.6	6.6	0.8	8.2	0.1	2,098
ร่ำรวย	5.1	1.6	8.0	2.7	3.8	0.7	9.8	0.2	2,337
ร่ำรวยมาก	5.3	0.8	11.8	4.2	4.1	0.5	8.0	0.2	1,617
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	6.6	1.5	9.9	2.5	5.2	1.4	8.2	0.1	9,923
ไม่ใช่ไทย	7.6	1.6	16.3	3.8	7.3	1.8	8.6	-0.2	1,019

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.1a และ ตัวชี้วัด MDG ที่ 1.8 - น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.1b - น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (รุนแรง)

³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.2a - ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)

⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.2b - ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (รุนแรง)

⁵ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.3a - ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)

⁶ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.3b - ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (รุนแรง)

⁷ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.4 - ภาวะอ้วน

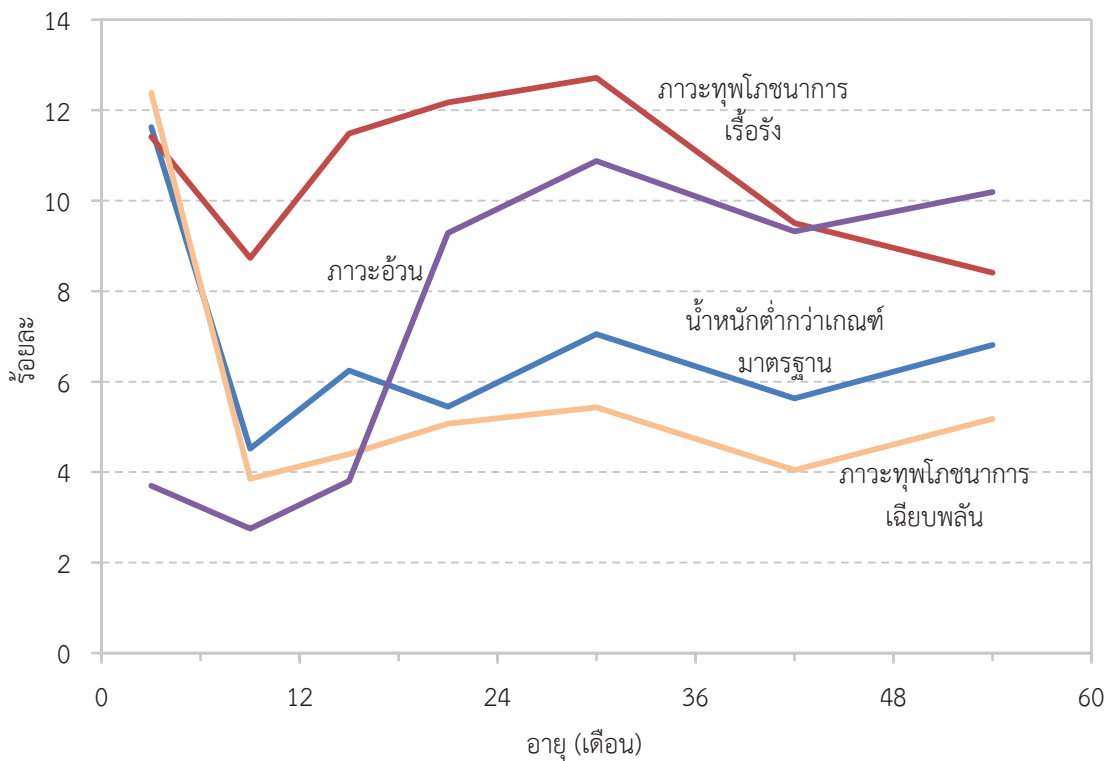
() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ในตาราง NU.2 จะไม่รวมเด็กที่ไม่ทราบเดือนและปีเกิด รวมทั้งเด็กที่มีน้ำหนักหรือความสูงอยู่นอกช่วงที่เป็นไปได้ หากไม่มีข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กหรือมีเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง จะทำให้ไม่สามารถหาตัวชี้วัดได้ครบทั้งสามประเภท ตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กชั่งน้ำหนักแต่ไม่ได้วัดส่วนสูงจะสามารถคำนวณได้เฉพาะเรื่องน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่ไม่สามารถคำนวณภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังและภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันได้ ร้อยละของเด็กจำแนกตามอายุและเหตุผลที่ข้อมูลไม่ถูกนำมาคำนวณ ได้แสดงไว้ในตารางคุณภาพข้อมูล DQ.12 DQ.13 และ DQ.14 ในภาคผนวก ง นอกจากนี้ตารางได้แสดงถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ไม่คำนวณตัวชี้วัดนี้ เช่น เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์ น้ำหนักและ/หรือส่วนสูงอยู่นอกช่วงที่เป็นไปได้ ไม่มีการชั่งน้ำหนักและ/หรือไม่มีการวัดส่วนสูง เป็นต้น โดยพบว่าไม่สามารถคำนวณน้ำหนักเทียบกับอายุ ความสูงเทียบกับอายุและน้ำหนักเทียบกับความสูง คิดเป็นร้อยละ 8.7 10.1 และ 10.7 ตามลำดับ ตามที่ได้แสดงไว้ในตาราง DQ.8 มีเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่มีข้อมูลเดือนและปีเกิดครบร้อยละ 99.8 ตัวเลขทศนิยมสำหรับน้ำหนักมีการกระจายปกติดังแสดงไว้ใน DQ.15 อย่างไรก็ดีพบว่าร้อยละ 21.2 ที่ตัวเลขทศนิยมสำหรับส่วนสูงคือ 0

ตาราง NU.2 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 6.7 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศไทยมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางหรือรุนแรง และร้อยละ 1.5 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานรุนแรง มากกว่า 1 ใน 10 ของเด็ก (ร้อยละ 10.5) มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางหรือรุนแรงหรือแย่กว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับอายุ และร้อยละ 5.4 มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางหรือรุนแรงหรือผอมกว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับความสูง นอกจากนี้เกือบ 1 ใน 10 (ร้อยละ 8.2) มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานหรืออ้วนเมื่อเทียบกับความสูง

เด็กผู้ชาย เด็กในภาคใต้และเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง และมีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันสูงกว่าเด็กในกลุ่มอื่น ๆ เด็กที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังและภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันสูงกว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เด็กที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือมีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ร้อยละ 16.6) และภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ร้อยละ 8.6) สูงกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ นอกจากนี้เด็กอายุ 0-5 ปี มีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันสูงกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น ๆ ในขณะที่เด็กอายุ 24-35 เดือน มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังสูงกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น นอกจากนี้พบว่า เด็กที่มีหัวหน้าครัวเรือนไม่พูดภาษาไทยมีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังสูงสุด (ร้อยละ 16.3)

แผนภูมิ NU.1 ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน และภาวะอ้วน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก

การให้อาหารที่เหมาะสมแก่ทารกและเด็กเล็กสามารถเพิ่มโอกาสในการอยู่รอดของเด็กและเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีการเจริญเติบโตและการพัฒนาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่สำคัญคือตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 2 ปี การเลี้ยงลูกด้วยนมในช่วงสองสามปีแรกของชีวิตจะช่วยปกป้องเด็กจากการติดเชื้อ ช่วยให้เด็กได้รับสารอาหารที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยให้ประหยัดและปลอดภัย อย่างไรก็ตามคุณแม่จำนวนมากไม่ได้เริ่มต้นเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เร็วพอ ไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรก หรือให้ลูกหย่านมแม่เร็วเกินไป เพราะแรงกดดันที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งทำให้ต้องเปลี่ยนไปใช้นมสำหรับทารก ซึ่งสามารถนำไปสู่การเจริญเติบโตที่ชะงักงันและการขาดสารอาหารรวมทั้งเกิดความไม่ปลอดภัยถ้าขาดความพร้อมเรื่องสุขลักษณะรวมทั้งน้ำดื่มที่สะอาด จากรายงานการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่า การเลี้ยงลูกด้วยนมอย่างต่อเนื่อง การให้เด็กตั้งแต่อายุ 6 เดือนขึ้นไปบริโภคอาหารแข็ง อาหารเหลวและอาหารอ่อนที่เหมาะสมและสะอาด จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีกว่าด้านสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กซึ่งมีศักยภาพในการลดภาวะเตี้ยแคระแกร็นในช่วง 2 ปีแรกของชีวิต¹⁵

องค์การยูนิเซฟและองค์การอนามัยโลกแนะนำให้ทารกได้รับนมแม่ภายในหนึ่งชั่วโมงหลังคลอด ให้เด็กกินนมแม่เพียงอย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิตและยังคงกินนมแม่เป็นเวลา 2 ปี¹⁶ หรือมากกว่า และเมื่อเด็กมีอายุ 6 เดือน ให้เลี้ยงด้วยนมแม่ควบคู่กับอาหารแข็ง อาหารเหลวและอาหารอ่อนที่สะอาดและเหมาะสม

¹⁵ Bhuta, Z., et al., 'Evidence-based interventions for improvement of maternal and child nutrition: What can be done and at what cost?', in *The Lancet*, 6 June 2013.

¹⁶ WHO, *Implementing the Global Strategy for Infant and Young Child Feeding*, Meeting Report, Geneva, 3-5 February 2003.

กับอายุเด็ก¹⁷ สรุปหลักการสำคัญ^{18,19} สำหรับการให้อาหารเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ระบุไว้ในตารางด้านล่างพร้อม กับมาตรการที่ใกล้เคียงกับคำแนะนำที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้

หลักการที่แนะนำ คือ

- (1) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง
- (2) จำนวนมื้ออาหารที่เหมาะสม
- (3) ปริมาณสารอาหารที่เหมาะสม

ความถี่ในการให้อาหารจะถูกใช้เป็นตัวแทนของพลังงานที่ได้รับ โดยการกำหนดจำนวนมื้ออาหาร (และจำนวนครั้งของนมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่) ขั้นต่ำที่เด็กแต่ละวัยต้องได้รับ ความหลากหลายของอาหารที่ บริโภคเพื่อใช้ในการตรวจสอบความเพียงพอของสารอาหาร (ไม่รวมเหล็ก) สำหรับความหลากหลายของ โภชนาการนั้น ได้ถูกจัดแบ่งเป็น 7 ประเภท เด็กคนใดที่บริโภคอาหารตั้งแต่สี่ประเภทขึ้นไปจะถือว่ามีความโภชนาการ ในระดับที่ดีขึ้น ในประชากรส่วนใหญ่การบริโภคอาหารตั้งแต่สี่ประเภทขึ้นไปหมายถึงเด็กมีโอกาสสูงที่จะบริโภค อย่างน้อยที่สุดดังต่อไปนี้ เนื้อสัตว์ 1 ชนิด ผลไม้หรือผัก 1 ชนิด และอาหารประเภทอื่น ๆ เช่น ธัญพืช พืชที่กิน รากหรือพืชที่กินหัว²⁰

การให้อาหารเด็กทั้งสามมิตินี้จะถูกรวมเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ประเมินสถานะของการได้รับอาหารที่ เหมาะสม โดยใช้ตัวชี้วัด คือ “การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้” ซึ่งการที่จะถือว่าเด็กได้รับอาหารขั้นต่ำที่ ยอมรับได้ เด็กจะต้องได้รับในสิ่งต่อไปนี้ คือ

- (1) จำนวนมื้ออาหารที่เหมาะสมของ มื้ออาหาร/ของขบเคี้ยว/การกินนม
- (2) รายการอาหารอย่างน้อย 4 กลุ่มอาหาร และ
- (3) กินนมแม่ หรือป้อนนมอย่างน้อย 2 ครั้ง (สำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่)

หลักการที่แนะนำ (อายุ 6-23 เดือน)	ตัววัดทดแทน	ตาราง
กินนมแม่ต่อเนื่อง 2 ปีขึ้นไป	กินนมแม่ใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา	NU.4
ความถี่ของจำนวนมื้ออาหารและพลังงานที่ได้รับ มีความเหมาะสม	เด็กที่กินนมแม่ ในช่วง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา กินอาหาร 2 หรือ 3 มื้อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุเด็ก เด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ ในช่วง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา กินอาหาร 4 มื้อ และ/หรือได้กินนม	NU.8
สารอาหารที่ได้รับมีความเหมาะสม	ในช่วง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา ได้กินอาหาร 4 กลุ่มอาหาร ²¹	NU.8
ปริมาณอาหารที่ได้รับมีความเหมาะสม	ไม่มีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐาน	na
ความสอดคล้องเหมาะสมของอาหาร	ไม่มีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐาน	na
การใช้วิตามิน-แร่ธาตุเสริมหรือผลิตภัณฑ์เสริม สำหรับทารกและแม่	ไม่มีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐาน	na
แนวทางการปฏิบัติในการจัดเตรียมอาหารให้ถูก สุขอนามัยและเหมาะสม	ในขณะที่เป็นไปได้ที่จะพัฒนาตัวชี้วัดที่ครอบคลุมมาตรฐานที่ กำหนดทุกมิติ แต่มีตัวชี้วัดมาตรฐานตัวหนึ่งถูกกำหนดไว้ในข้อกำหนด คือ การไม่ให้อาหารเด็กด้วยขวดที่มีจุลินม	NU.9
การให้อาหารโดยใช้หลักการของการดูแลทั้งด้าน จิตใจและสังคม	ไม่มีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐาน	na

¹⁷ WHO, *Global Strategy for Infant and Young Child Feeding*, 2003.

¹⁸ PAHO, *Guiding principles for complementary feeding of the breastfed child*, 2003.

¹⁹ WHO, *Guiding principles for feeding non-breastfed children 6-24 months of age*, 2005.

²⁰ WHO, *Indicators for assessing infant and young child feeding practices, Part 1: Definitions*, 2008.

²¹ กลุ่มอาหารที่ใช้ในการคำนวณตัวชี้วัดนี้ได้แก่ 1) เมล็ดพืช พืชซาก และพืชหัว 2) พืชตระกูลถั่วและถั่ว 3) ผลิตภัณฑ์นม (นม โยเกิร์ต ซีส) 4) อาหารสด (เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ปลา สัตว์ปีก และตับ หรือเครื่องในสัตว์ 5) ไข่ 6) ผักและผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินเอ และ 7) ผักและผลไม้อื่น ๆ

ตาราง NU.3 การให้นมบุตรหลังคลอด					
ร้อยละของบุตรคนสุดท้ายที่เกิดในในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาที่เคยกินนมแม่ เด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด และภายในวันแรกหลังคลอด และเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่นที่ไม่ใช่นมแม่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559					
	ร้อยละ ของเด็กที่ เคยกินนมแม่ ¹	ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่:		ร้อยละของเด็กที่ได้รับ น้ำหรือของเหลวอื่น (ที่ไม่ใช่นมแม่) ภายใน 3 วันแรกหลังคลอด	จำนวนบุตร คนสุดท้ายที่เกิด ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา
		ภายใน ชั่วโมงแรก หลังคลอด ²	ภายใน วันแรก หลังคลอด		
รวม	97.4	39.9	77.9	24.0	2,092
ภาค					
กรุงเทพมหานคร	93.0	27.9	57.8	31.0	231
กลาง	98.6	33.3	75.6	27.9	713
เหนือ	97.7	58.6	85.2	19.9	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.7	44.1	84.4	17.2	437
ใต้	96.0	37.3	80.5	24.0	359
พื้นที่					
ในเขตเทศบาล	96.3	37.0	71.4	28.0	932
นอกเขตเทศบาล	98.3	42.3	83.2	20.8	1,160
จำนวนเดือนหลังคลอด					
0-11	97.6	38.2	76.0	27.1	974
12-23	97.2	41.5	79.7	21.3	1,118
ผู้ช่วยทำคลอด					
ผู้มีความชำนาญ	97.6	40.2	78.4	23.8	2,074
อื่น ๆ	(100.0)	(14.8)	(34.5)	(73.4)	12
ไม่มี/ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	(*)	7
สถานพยาบาล					
บ้าน	(85.5)	(15.8)	(42.7)	(47.9)	18
สถานพยาบาล	97.6	40.3	78.3	23.6	2,063
ของรัฐ	97.6	42.0	80.9	21.9	1,856
ของเอกชน	97.7	24.8	54.7	38.5	207
อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	11
การศึกษาของแม่					
ไม่มีการศึกษา	99.2	37.1	87.3	30.4	103
ประถมศึกษา	95.3	43.6	81.4	30.9	300
มัธยมศึกษา	97.9	44.2	79.7	22.1	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	97.2	28.7	70.0	23.0	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					
ยากจนมาก	98.2	53.0	87.9	12.9	305
ยากจน	98.7	43.1	80.7	19.6	491
ปานกลาง	95.1	41.7	80.2	26.5	425
ร่ำรวย	97.7	36.0	74.0	33.9	540
ร่ำรวยมาก	97.2	27.2	68.2	21.4	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน					
ไทย	97.3	37.8	77.3	23.1	1,881
ไม่ใช่ไทย	98.6	59.4	84.0	31.5	211

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.5 - เด็กที่เคยกินนมแม่

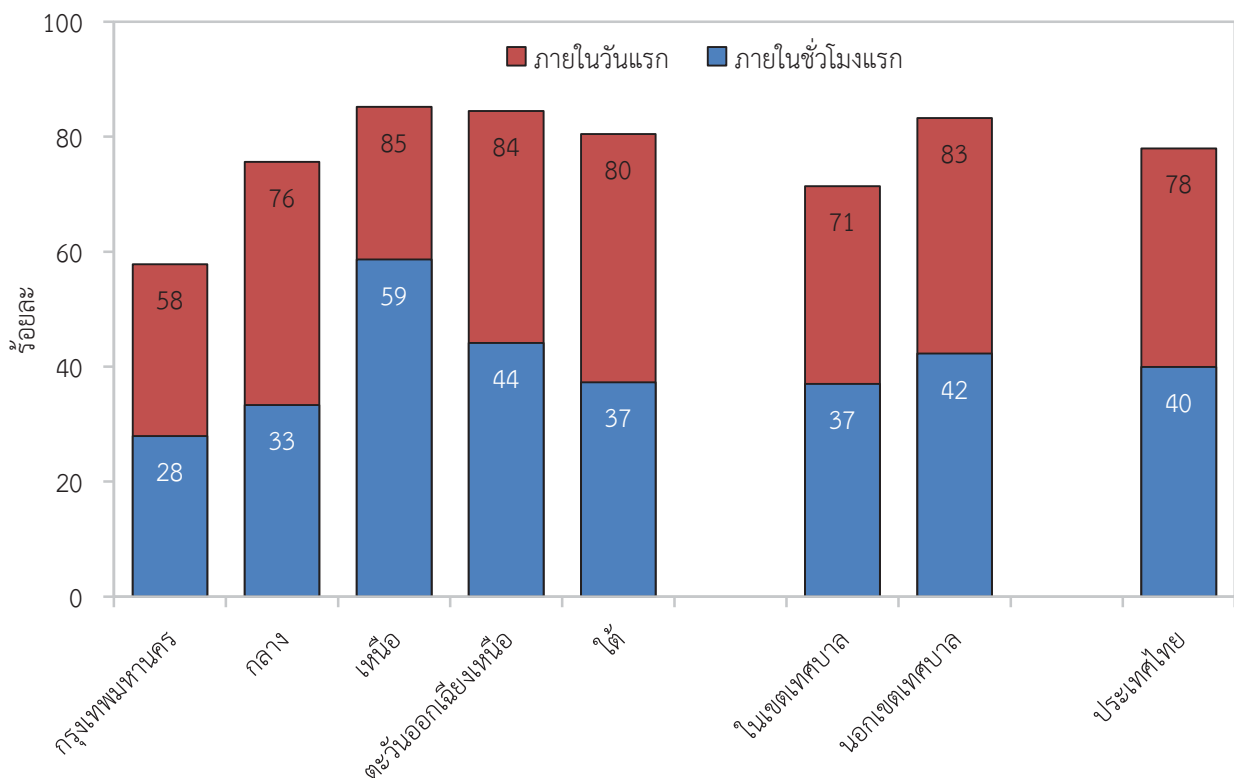
² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.6 - การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง NU.3 ได้จากการรายงานของแม่ที่มีบุตรคนสุดท้องเกิดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับอาหารที่เด็กได้รับในช่วง 2-3 วันแรกหลังคลอด โดยตัวเลขจะแสดงสัดส่วนของเด็กที่เคยกินนมแม่ เด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกและวันแรกหลังคลอด และเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่นที่ไม่ใช่นมแม่ภายใน 3 วันแรกหลังคลอด²² ถึงแม้ว่าการให้นมบุตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทั้งทางกายภาพและอารมณ์ระหว่างแม่และลูก แต่จากผลการสำรวจพบว่ามีเด็กเพียงร้อยละ 39.9 ที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด และเด็กร้อยละ 77.9 ที่กินนมแม่ภายในวันแรกหลังคลอด โดยเด็กในภาคเหนือมีสัดส่วนของการกินนมแม่ภายในภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงสุด หรือคิดเป็น 6 ใน 10 (ร้อยละ 58.6) ในขณะที่กรุงเทพมหานครพบเพียง 3 ใน 10 (ร้อยละ 27.9) เด็กที่คลอดโดยผู้ที่มีความชำนาญร้อยละ 40.2 ได้กินนมแม่ภายในหนึ่งชั่วโมงหลังคลอดซึ่งสูงกว่าเด็กที่คลอดโดยบุคคลอื่น (ร้อยละ 14.8) ซึ่งมีจำนวนน้อยมากเพียง 12 ค่าสังเกต การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภายในหนึ่งชั่วโมงแรกหลังคลอดมีความสัมพันธ์ผกผันกับสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน โดยพบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.0) ของเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดในขณะที่ครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีเพียงร้อยละ 27.2 เด็กที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่พูดภาษาไทย (ร้อยละ 59.4) มีการกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงกว่าเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 37.8) แผนภาพ NU.2 แสดงการกินนมแม่จำแนกตามภาคและพื้นที่

แผนภูมิ NU.2 ร้อยละของผู้หญิงที่ให้นมบุตรภายในชั่วโมงแรกและวันแรกหลังคลอด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

²² การให้ของเหลวหรืออาหารอื่นนอกเหนือจากนมแม่แก่ทารกแรกเกิดภายใน 3 วันแรกหลังคลอด (prelacteal feed) ในช่วงที่ร่างกายของแม่กำลังผลิตน้ำนม

ตัวชี้วัดการได้รับอาหารของเด็กที่นำเสนอในตาราง NU.4 ถึง NU.8 ได้จากการถามรายละเอียดจากแม่เกี่ยวกับการได้รับอาหารและของเหลวของเด็กในช่วงเวลากลางวันหรือกลางคืนก่อนวันสัมภาษณ์ โดยข้อมูลมีข้อจำกัดบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น การนึกย้อนหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การไม่ทราบข้อมูลในกรณีที่เด็กได้รับอาหารจากบุคคลอื่น

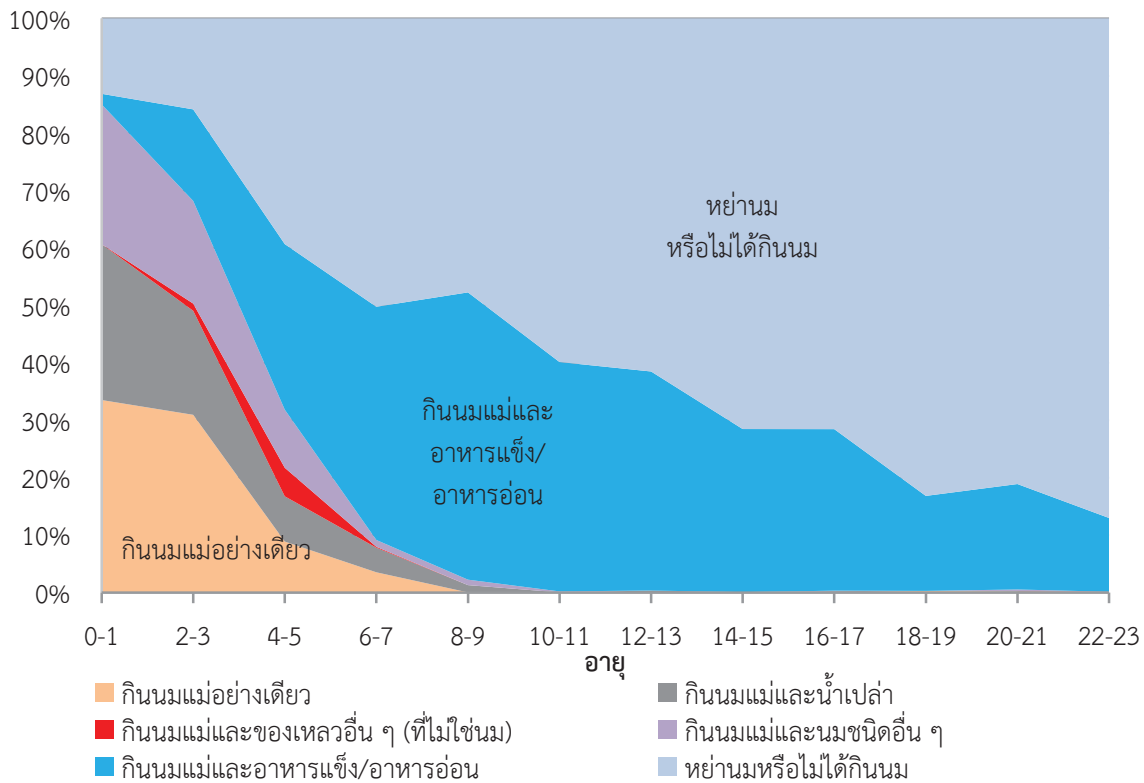
ตาราง NU.4 นำเสนอข้อมูลการกินนมแม่อย่างเดียวและการกินนมแม่เป็นหลักของเด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือน โดยแตกต่างกันที่การกินนมแม่อย่างเดียว คือ กินนมแม่แต่ไม่ได้รับของเหลวหรืออาหารอื่น ยกเว้นวิตามิน แร่ธาตุเสริมและยา ส่วนการกินนมแม่เป็นหลัก คือ เด็กที่กินน้ำเปล่าและเครื่องดื่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่นมด้วย นอกจากนี้ตารางนี้แสดงการกินนมแม่อย่างต่อเนื่องของเด็กอายุ 12-15 เดือน และ 20-23 เดือน

ผลการสำรวจ พบว่า ประมาณร้อยละ 23.1 ของเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 6 เดือนกินนมแม่อย่างเดียว ร้อยละ 42.1 กินนมแม่เป็นหลัก โดยเด็กอายุ 12-15 เดือนที่ยังคงกินนมแม่มีร้อยละ 33.3 และเด็กอายุ 20-23 เดือนที่ยังคงกินนมแม่มีร้อยละ 15.6 เด็กผู้หญิงกินนมแม่อย่างเดียว (ร้อยละ 25.9) ในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กผู้ชาย (ร้อยละ 20.7) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวมีความแตกต่างในระดับภาค โดยพบสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 36.7) และต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 6.4*) ตาราง NU.4 ยังแสดงให้เห็นว่าเด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือเพียงร้อยละ 0.2* ที่กินนมแม่อย่างเดียว เปรียบเทียบกับเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 28.6) และเด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่ครัวเรือนมีฐานะร่ำรวยมากมีการกินนมแม่อย่างเดียวสูงสุด (ร้อยละ 36.4) อย่างไรก็ตามพบว่าการกินนมแม่อย่างต่อเนื่องจนครบ 1 ปี พบมากที่สุดในกลุ่มเด็กที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 79.5*) เด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่พูดภาษาไทย (ร้อยละ 54.0) ส่วนใหญ่เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี เป็นเด็กผู้หญิง (ร้อยละ 20.0) เด็กในภาคใต้ (ร้อยละ 30.4) เด็กที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 19.7) และเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 33.9)

*ตัวเลขที่ได้มาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ตาราง NU.4 การให้นมบุตร							
ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ จำแนกตามช่วงอายุของเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ทารกอายุ 0-5 เดือน			เด็กอายุ 12-15 เดือน		เด็กอายุ 20-23 เดือน	
	ร้อยละ ที่กินนมแม่ อย่างเดียว ¹	ร้อยละ ที่กินนมแม่ เป็นหลัก ²	จำนวน เด็ก	ร้อยละ ที่กินนมแม่ ติดต่อกัน 1 ปี ³	จำนวน เด็ก	ร้อยละ ที่กินนมแม่ ติดต่อกัน 2 ปี ⁴	จำนวน เด็ก
ยอดรวม	23.1	42.1	1,138	33.3	914	15.6	760
เพศ							
ชาย	20.7	43.3	605	32.3	461	12.0	423
หญิง	25.9	40.8	533	34.2	453	20.0	337
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	(6.4)	(17.2)	133	19.5	62	(14.5)	47
กลาง	27.4	51.4	321	38.1	226	12.2	207
เหนือ	36.7	52.6	205	32.0	181	10.8	140
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.5	35.6	300	31.9	313	11.5	212
ใต้	21.6	43.0	179	36.6	131	30.4	153
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	18.8	37.4	476	36.1	287	10.6	348
นอกเขตเทศบาล	26.3	45.6	662	32.0	627	19.7	412
การศึกษาของแม่							
ไม่มีการศึกษา	(0.2)	(82.4)	54	(79.5)	35	(26.9)	11
ประถมศึกษา	16.9	28.9	229	28.1	297	18.2	210
มัธยมศึกษา	28.6	45.3	585	36.9	430	14.5	386
สูงกว่ามัธยมศึกษา	21.0	38.6	269	22.0	152	13.8	152
ไม่ทราบ /ไม่ระบุ	(*)	(*)	1	(*)	0	(*)	0
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	24.0	32.4	170	46.6	243	18.9	138
ยากจน	18.2	45.7	270	35.3	225	19.5	192
ปานกลาง	24.7	50.0	240	34.1	173	17.4	153
ร่ำรวย	18.5	29.6	293	22.1	166	10.7	182
ร่ำรวยมาก	36.4	57.3	165	14.9	108	8.9	95
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	23.0	40.2	1,022	31.0	824	14.1	703
ไม่ใช่ไทย	24.7	58.9	115	54.0	90	33.9	57
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.7 - ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว ² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.8 - ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก ³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.9 - เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี ⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.10 - เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี							
() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต							
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต							

แผนภูมิ NU.3 แบบแผนการกินนมของทารก จำแนกตามอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

แผนภาพ NU.3 แสดงรายละเอียดของแบบแผนการกินนมตามอายุเด็ก โดยพบว่า เด็กอายุ 0-1 เดือน เพียงร้อยละ 33.5 ที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว และร้อยละ 13.7 หย่านมหรือไม่ได้กินนม เกือบ 1 ใน 5 ของเด็ก อายุ 2-3 เดือนกินนมแม่และน้ำเปล่า มีเพียงร้อยละ 8.9 ของเด็กอายุ 4-5 เดือนที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว และมี เด็กเพียงร้อยละ 13 เท่านั้นที่ยังคงกินนมแม่อย่างต่อเนื่องจนอายุ 2 ปี

ตาราง NU.5 แสดงระยะเวลาโดยเฉลี่ย (มัธยฐาน) ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามลักษณะ ภูมิหลัง พบว่า สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ระยะเวลาโดยเฉลี่ยสำหรับการกินนมแม่ในรูปแบบต่าง ๆ คือ 7.9 เดือน กินนมแม่เพียงอย่างเดียว 0.6 เดือน กินนมแม่เป็นหลัก 1.8 เดือน ระยะเวลาโดยเฉลี่ยของการกินนมแม่มีความแตกต่างระหว่างภาค โดยพบสูงสุดในภาคกลาง 11.1 เดือน และต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร 6.1 เดือน และพบว่าเด็กที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือมีการกินนมแม่แบบใดแบบหนึ่งนานที่สุด คือ 16.2 เดือน แต่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว เพียง 0.4 เดือน เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะร่ำรวยมากและเด็กในภาคเหนือมีระยะเวลาของการกินนมแม่เพียงอย่างเดียว สูงสุด คือ 1.2 เดือน และ 1.0 เดือนตามลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่าระยะเวลาการกินนมแม่โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย) ของประเทศไทย คือ 10.8 เดือน โดยกินนมแม่เพียงอย่างเดียว 1.4 เดือน และกินนมแม่เป็นหลัก 2.6 เดือน การที่ ค่าเฉลี่ยสูงชี้ให้เห็นว่าเด็กบางคนในประเทศไทยกินนมแม่เพียงเดียวยาวนานกว่าเด็กโดยทั่ว ๆ ไป

ตาราง NU.5 ระยะเวลาที่กินนมแม่				
ระยะเวลาเฉลี่ย (มัธยฐาน) ที่เด็กอายุ 0-35 เดือน กินนมแม่แบบใดแบบหนึ่ง กินนมแม่อย่างเดียว และกินนมแม่เป็นหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
	ระยะเวลาเฉลี่ย (เดือน)			จำนวนเด็กอายุ 0-35 เดือน
	กินนมแม่แบบใดแบบหนึ่ง ¹	กินนมแม่อย่างเดียว	กินนมแม่เป็นหลัก	
ค่ามัธยฐาน	7.9	0.6	1.8	7,171
เพศ				
ชาย	6.5	0.6	2.1	3,813
หญิง	9.7	0.5	0.7	3,358
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	6.1	0.4	0.5	646
กลาง	11.1	0.4	2.7	2,107
เหนือ	7.6	1.0	2.8	1,291
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7.1	0.6	0.8	1,980
ใต้	10.1	0.7	2.1	1,147
พื้นที่				
ในเขตเทศบาล	7.3	0.6	1.1	2,895
นอกเขตเทศบาล	8.5	0.6	2.1	4,276
การศึกษาของแม่				
ไม่มีการศึกษา	16.2	0.4	4.1	372
ประถมศึกษา	3.3	0.5	0.7	1,867
มัธยมศึกษา	9.4	0.7	2.2	3,441
สูงกว่ามัธยมศึกษา	8.2	0.6	0.7	1,487
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง				
ยากจนมาก	10.1	0.7	1.2	1,369
ยากจน	9.0	0.7	2.2	1,644
ปานกลาง	9.2	0.5	2.5	1,447
ร่ำรวย	4.4	0.5	0.6	1,642
ร่ำรวยมาก	9.4	1.2	4.5	1,069
ภาษาที่พูดของหัวหน้าครัวเรือน				
ไทย	7.4	0.6	1.4	6,487
ไม่ใช่ไทย	18.6	0.5	3.2	684
ค่าเฉลี่ย	10.8	1.4	2.6	7,171

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.11 - ระยะเวลาโดยเฉลี่ย (มัธยฐาน) ของการกินนมแม่

ตาราง NU.6 แสดงการได้รับนมแม่ที่เหมาะสมกับอายุของเด็กในเด็กอายุต่ำกว่า 24 เดือน รูปแบบของการได้รับอาหารแตกต่างกันตามอายุของเด็ก โดยมีหลักในการพิจารณา ดังนี้ ทารกอายุ 0-5 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียวถือว่าได้รับอาหารที่เหมาะสมกับอายุ ในขณะที่เด็กอายุ 6-23 เดือนถือว่าได้รับอาหารที่เหมาะสม หากได้รับทั้งนมแม่ อาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์นี้พบว่า เพียงร้อยละ 29.6 ของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่และอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างเหมาะสม และลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 28.0 สำหรับเด็กอายุ 0-23 เดือน เด็กผู้หญิงอายุ 6-23 เดือน ได้กินนมแม่และได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อนอย่างเหมาะสม (ร้อยละ 31.7) ในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กผู้ชาย (ร้อยละ 28.0)

เด็กอายุ 6-23 เดือนในภาคใต้ (ร้อยละ 36.1) เด็กที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 30.6) เด็กที่แม่ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 54.5) เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 37.2) และเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่พูดภาษาไทย (ร้อยละ 50.1) ได้รับนมแม่และอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างเหมาะสมมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ และพบแนวโน้มที่คล้ายคลึงกันสำหรับเด็กอายุ 0-23 เดือน

ตาราง NU.6 การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก						
ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือนที่ได้รับนมแม่อย่างเหมาะสมในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	เด็กอายุ 0-5 เดือน		เด็กอายุ 6-23 เดือน		เด็กอายุ 0-23 เดือน	
	ร้อยละที่กินนมแม่อย่างเดียว ¹	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่และได้รับอาหารแข็งอาหารเหลวหรืออาหารอ่อน	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่ได้รับนมแม่อย่างเหมาะสม ²	จำนวนเด็ก
ยอดรวม	23.1	1,138	29.6	3,484	28.0	4,622
เพศ						
ชาย	20.7	605	28.0	1,944	26.2	2,548
หญิง	25.9	533	31.7	1,540	30.2	2,073
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	(6.4)	133	27.2	292	20.6	425
กลาง	27.4	321	32.3	1,062	31.2	1,382
เหนือ	36.7	205	24.7	650	27.6	855
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.5	300	26.8	917	24.5	1,217
ใต้	21.6	179	36.1	563	32.6	742
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	18.8	476	28.2	1,413	25.8	1,889
นอกเขตเทศบาล	26.3	662	30.6	2,070	29.5	2,732
การศึกษาของแม่						
ไม่มีการศึกษา	(0.2)	54	54.5	194	42.7	248
ประถมศึกษา	16.9	229	23.3	942	22.1	1,172
มัธยมศึกษา	28.6	585	30.6	1,657	30.0	2,242
สูงกว่ามัธยมศึกษา	21.0	269	29.0	688	26.7	957
ไม่ทราบ	(*)	1	(*)	2	(*)	3
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	24.0	170	37.2	656	34.5	826
ยากจน	18.2	270	31.7	852	28.4	1,122
ปานกลาง	24.7	240	30.2	687	28.8	926
ร่ำรวย	18.5	293	24.2	824	22.7	1,117
ร่ำรวยมาก	36.4	165	24.0	465	27.3	631
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	23.0	1,022	27.4	3,147	26.3	4,170
ไม่ใช่ไทย	24.7	115	50.1	336	43.6	452

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.7 – ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.12 - การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ในภาพรวม ร้อยละ 84.6 ของเด็กอายุ 6-8 เดือนได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา (ตาราง NU.7) โดยพบว่าเด็กที่ปัจจุบันกินนมแม่และได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนมีร้อยละ 87.0 ซึ่งสูงกว่าเด็กที่ปัจจุบันไม่ได้กินนมแม่และได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน (ร้อยละ 82.1) ร้อยละของการได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนของเด็กผู้หญิงคือ ร้อยละ 85.7 ซึ่งสูงกว่าเด็กผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 83.8) อย่างไรก็ตามพบว่า เด็กผู้ชายที่ปัจจุบันกินนมแม่และได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนมีร้อยละ 93.5 ในขณะที่เด็กผู้หญิงคือร้อยละ 79.7 แต่เด็กผู้หญิงที่ปัจจุบันไม่ได้กินนมแม่และได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน คือ ร้อยละ 93.8 เปรียบเทียบกับเด็กผู้ชาย คือ ร้อยละ 75.5

ตาราง NU.7 การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน						
ร้อยละของทารกอายุ 6-8 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ปัจจุบันกินนมแม่		ปัจจุบันไม่กินนมแม่		รวม	
	ร้อยละที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละที่ได้รับ	จำนวน
	อาหารแข็ง	เด็กอายุ	อาหารแข็ง	เด็กอายุ	อาหารแข็ง	เด็กอายุ
	อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน	6-8 เดือน	อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน	6-8 เดือน	อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน ¹	6-8 เดือน
ยอดรวม	87.0	300	82.1	288	84.6	588
เพศ						
ชาย	93.5	158	75.5	185	83.8	343
หญิง	79.7	142	93.8	104	85.7	245
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	86.6	138	80.2	137	83.4	274
นอกเขตเทศบาล	87.3	162	83.8	152	85.6	314
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.13 - การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน						

ในภาพรวมพบว่า มากกว่า 8 ใน 10 ของเด็กอายุ 6-23 เดือน (ร้อยละ 84.6) ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนตามจำนวนครั้งขั้นต่ำที่ควรได้รับ (ตาราง NU.8) สัดส่วนของเด็กที่ได้รับอาหารที่มีความหลากหลายขั้นต่ำหรืออาหารอย่างน้อย 4 กลุ่ม มีสัดส่วนต่ำกว่าเล็กน้อยคือร้อยละ 75.0 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพและสารอาหารที่ได้รับสำหรับกลุ่มที่เปราะบาง นอกจากนี้พบว่า ในกลุ่มเด็กอายุ 18-23 เดือน มีสัดส่วนของเด็กที่ได้รับอาหารที่มีความหลากหลายร้อยละ 86.0 ซึ่งสูงกว่าเด็กอายุ 6-8 เดือนซึ่งมีเพียงร้อยละ 33.4 ถ้าดูในภาพรวมของตัวชี้วัดการได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้พบว่า ร้อยละ 55.6 ได้รับอาหารอย่างเพียงพอทั้งเรื่องจำนวนมื้ออาหารและความหลากหลายของอาหาร เด็กอายุ 6-8 เดือนได้รับอาหารอย่างพอเพียงตามขั้นต่ำร้อยละ 22.7 ซึ่งต่ำกว่าเด็กอายุ 18-23 เดือน (ร้อยละ 67.8) ประมาณ 3 เท่า ในทำนองเดียวกัน 1 ใน 4 ของเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาได้รับอาหารอย่างพอเพียงตามขั้นต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละ 59.0 ของเด็กที่แม่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือสูงกว่า และ 6 ใน 10 ของเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยได้รับอาหารอย่างพอเพียงตามขั้นต่ำซึ่งสูงกว่าเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (4 ใน 10)

ตาราง NU.8 การได้รับอาหารของทารกและเด็กเล็ก

ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับของเหลว และอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างเหมาะสม ไม่น้อยกว่าจำนวนครั้งขั้นต่ำในระหว่างวันที่ผ่านมา ตามสถานภาพการกินนมแม่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ปัจจุบันกินนมแม่				ปัจจุบันไม่กินนมแม่				รวม			
	ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน		ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน		ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน	
	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{1,ค}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ^{1,ค}	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{1,ค}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ^{2,ค}	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{4,ก}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ³	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน
ยอดรวม	66.4	67.5	49.6	1,082	79.7	58.5	92.9	2,222	75.0	55.6	84.6	3,484
เพศ												
ชาย	66.0	65.7	49.4	557	78.7	55.6	92.3	1,262	73.7	53.7	84.1	1,944
หญิง	66.8	69.4	49.9	525	81.1	62.3	93.7	960	76.5	57.9	85.1	1,540
อายุของเด็ก (เดือน)												
6-8	21.8	65.0	19.9	300	43.1	25.8	89.7	271	33.4	22.7	76.7	588
9-11	72.2	61.8	50.9	168	88.3	57.8	96.3	181	79.8	54.5	79.7	385
12-17	85.3	69.0	62.8	430	84.0	58.8	91.0	853	82.3	60.1	83.6	1,356
18-23	89.4	73.0	66.1	185	84.9	68.1	94.9	917	86.0	67.8	91.2	1,154
ภาค												
กรุงเทพมหานคร	(64.2)	(83.5)	(53.4)	81	87.6	68.5	94.4	197	81.2	64.1	91.2	292
กลาง	70.6	60.7	50.9	358	71.0	54.3	94.1	638	69.1	53.1	82.1	1,062
เหนือ	61.4	71.3	53.2	174	79.0	54.6	97.5	444	73.5	54.3	90.1	650
ตะวันออกเฉียงเหนือ	72.0	71.6	51.5	249	83.1	59.4	87.3	625	80.4	57.2	82.8	917
ใต้	58.0	64.6	41.2	220	86.5	64.6	94.2	317	75.6	55.0	82.1	563
พื้นที่												
ในเขตเทศบาล	62.9	69.0	49.8	420	83.1	63.3	92.9	935	76.6	59.1	85.5	1,413
นอกเขตเทศบาล	68.6	66.5	49.5	661	77.3	55.1	92.8	1,287	73.8	53.2	83.9	2,070
การศึกษาของแม่												
ไม่มีการศึกษา	66.6	43.4	31.8	107	(66.9)	(20.7)	(90.6)	87	66.8	26.9	64.6	194
ประถมศึกษา	84.1	75.6	68.6	228	76.2	55.4	92.9	657	77.4	58.8	88.5	942
มัธยมศึกษา	60.1	65.8	44.6	539	84.5	62.0	93.3	1,020	75.8	56.0	83.8	1,657
สูงกว่ามัธยมศึกษา	63.4	75.2	51.1	207	76.4	62.5	92.3	457	72.0	59.0	87.0	688
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	2

ตาราง NU.8 การได้รับอาหารของทารกและเด็กเล็ก (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับของเหลว และอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างเหมาะสม ไม่น้อยกว่าจำนวนครั้งขั้นต่ำในระหว่างวันที่ผ่านมา ตามสถานภาพการกินนมแม่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ปัจจุบันกินนมแม่				ปัจจุบันไม่กินนมแม่				รวม			
	ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน		ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน		ร้อยละของเด็กที่ได้รับ		จำนวน	
	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{1,ค}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ^{1,ค}	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{1,ค}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ^{1,ค}	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ต้องได้รับ ^{4,ก}	การได้รับอาหารขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ^{5,ข}	เด็กอายุ 6-23 เดือน	เด็กอายุ 6-23 เดือน
กลุ่มที่มีความมั่งคั่ง												
ยากจนมาก	73.0	59.8	72.3	256	78.4	49.8	87.9	371	76.5	53.9	81.5	656
ยากจน	66.9	40.7	58.5	286	79.9	57.3	95.5	534	76.2	51.5	82.6	852
ปานกลาง	81.5	66.5	80.6	209	88.6	62.9	93.8	430	85.0	64.1	89.5	687
ร่ำรวย	54.1	41.8	60.0	205	74.8	58.4	93.4	585	69.9	54.1	84.7	824
ร่ำรวยมาก	46.8	34.4	68.5	127	77.8	65.5	92.1	302	64.8	56.3	85.1	465
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน												
ไทย	67.6	53.1	70.8	899	79.8	59.2	92.8	2,081	75.6	57.4	86.2	3,147
ไม่ใช่ไทย	60.6	32.6	50.9	183	78.5	48.1	93.1	141	69.0	39.4	69.8	336

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.17a - การได้รับอาหารอย่างน้อยในระดับที่ยอมรับได้ (เด็กกินนมแม่)

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.17b - การได้รับอาหารอย่างน้อยในระดับที่ต่ำสุดที่ยอมรับได้ (ไม่ได้กินนมแม่)

³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.14 - ความถี่ของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่

⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.16 - ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ได้รับ

⁵ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.15 - จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำที่ได้รับ

^ก ความหลากหลายขั้นต่ำที่กำหนด คือ การได้รับอาหารอย่างน้อย 4 กลุ่มจาก 7 กลุ่มต่อไปนี้ 1) เมล็ดพืช พืชาก และพืชหัว 2) พืชตระกูลถั่วและถั่ว 3) ผลัดฤดูผลไม้ (เช่น กล้วย ฝรั่ง) 4) เนื้อสัตว์ (เช่น ปลา สัตว์ปีก และตับ หรือเครื่องในสัตว์) 5) ไข่ 6) ผักและผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินเอ และ 7) ผักผลไม้อื่น ๆ

^ข จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำ สำหรับเด็กกินนมแม่ กำหนดให้เด็กได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน 2 ครั้งขึ้นไป สำหรับเด็กอายุ 6-8 เดือน และ 3 ครั้งขึ้นไปสำหรับเด็กอายุ 9-23 เดือน สำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่อายุ 6-23 เดือน กำหนดให้ได้รับอาหารแข็ง อาหารอ่อน อย่างน้อย 4 ครั้งต่อวัน

^ค อาหารขั้นต่ำสุดที่ยอมรับได้สำหรับเด็กที่กินนมแม่อายุ 6-23 เดือน คือ การได้รับอาหารที่มีความหลากหลายตามขั้นต่ำ และจำนวนมื้ออาหารตามขั้นต่ำ สำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ต้องได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้ง และได้รับอาหารที่มีความหลากหลายตามขั้นต่ำโดยไม่วางนม

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง NU.9 การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม		
ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือน ที่ได้รับอาหารโดยดื่มจากขวดที่มีจุกนมในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือน ที่ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม ¹	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือน
ยอดรวม	79.3	4,622
เพศ		
ชาย	78.7	2,548
หญิง	80.0	2,073
อายุของเด็ก (เดือน)		
0-5	63.8	1,138
6-11	84.1	973
12-23	84.4	2,510
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	88.0	425
กลาง	83.2	1,382
เหนือ	71.7	855
ตะวันออกเฉียงเหนือ	80.9	1,217
ใต้	73.2	742
พื้นที่		
ในเขตเทศบาล	83.4	1,889
นอกเขตเทศบาล	76.5	2,732
การศึกษาของแม่		
ไม่มีการศึกษา	72.9	248
ประถมศึกษา	82.4	1,172
มัธยมศึกษา	77.2	2,242
สูงกว่ามัธยมศึกษา	82.2	957
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	3
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	74.3	826
ยากจน	79.9	1,122
ปานกลาง	76.6	926
ร่ำรวย	83.4	1,117
ร่ำรวยมาก	81.4	631
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	79.8	4,170
ไม่ใช่ไทย	74.6	452
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.18 - การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม		
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต		

การให้อาหารเด็กด้วยขวดที่มีจุกนมนี้เป็นเรื่องที่ควรตระหนัก เนื่องจากการปนเปื้อนที่มาจากน้ำที่ไม่สะอาดหรือการเตรียมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ตาราง NU.9 แสดงให้เห็นการให้อาหารผ่านขวดที่มีจุกนมที่แพร่หลายในประเทศไทย เห็นได้จากสัดส่วนการให้เด็กอายุต่ำกว่า 24 เดือนที่ได้รับอาหารผ่านทางขวดที่มีจุกนมคือร้อยละ 79.3 โดยเด็กที่มีอายุมากกว่า 6 เดือนได้รับอาหารผ่านทางขวดที่มีจุกนมสูงกว่าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 เดือน แต่ไม่พบความแตกต่างกันมากกระหว่างเด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชาย สำหรับกรุงเทพมหานครมีการให้เด็กดื่มของเหลว

จากขบวนการที่มีจุกนมสูงสุด (ร้อยละ 88.0) ในเขตเทศบาลมีการใช้ขวดที่มีจุกนม (ร้อยละ 83.4) ซึ่งสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 76.5) นอกจากนี้พบว่า ครว้เรือนที่มีฐานะร่ำรวยมีการใช้ขวดที่มีจุกนมสูงกว่าครว้เรือนที่มีฐานะอื่น ๆ และเด็กที่มีหัวหน้าครว้เรือนพูดภาษาไทยมีการใช้ขวดที่มีจุกนมสูงกว่าเด็กที่หัวหน้าครว้เรือนไม่ได้พูดภาษาไทย

การบริโภคเกลือไอโอดีน

ภาวะผิดปกติเนื่องจากการขาดไอโอดีน (IDD) เป็นสาเหตุหลักของการเกิดภาวะสติปัญญาอ่อนและการพัฒนาทางจิตที่มีความบกพร่องของเด็กเล็กในระดับโลกซึ่งสามารถป้องกันได้ ในกรณีที่เลวร้ายที่สุด การขาดไอโอดีนมีผลให้เกิดสภาพแคระงอ (cretinism) ได้ นอกจากนี้ การขาดไอโอดีนของผู้หญิงที่กำลังตั้งครรภ์เป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดการตายคลอดและการแท้งบุตร การขาดสารไอโอดีนมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคคอหอยพอก (ความผิดปกติเนื่องจากการขาดไอโอดีน) ส่งผลให้การเจริญเติบโตของสติปัญญาและการพัฒนาการบกพร่อง รวมทั้งทำให้ความสามารถทางสติปัญญาลดลง ซึ่งมีผลต่อผลการเรียนหรือความสามารถในการทำงานตัวชี้วัดในเรื่องนี้คือร้อยละของครว้เรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ (อย่างน้อย 15 ส่วนใน 1 ล้านส่วน : PPM)

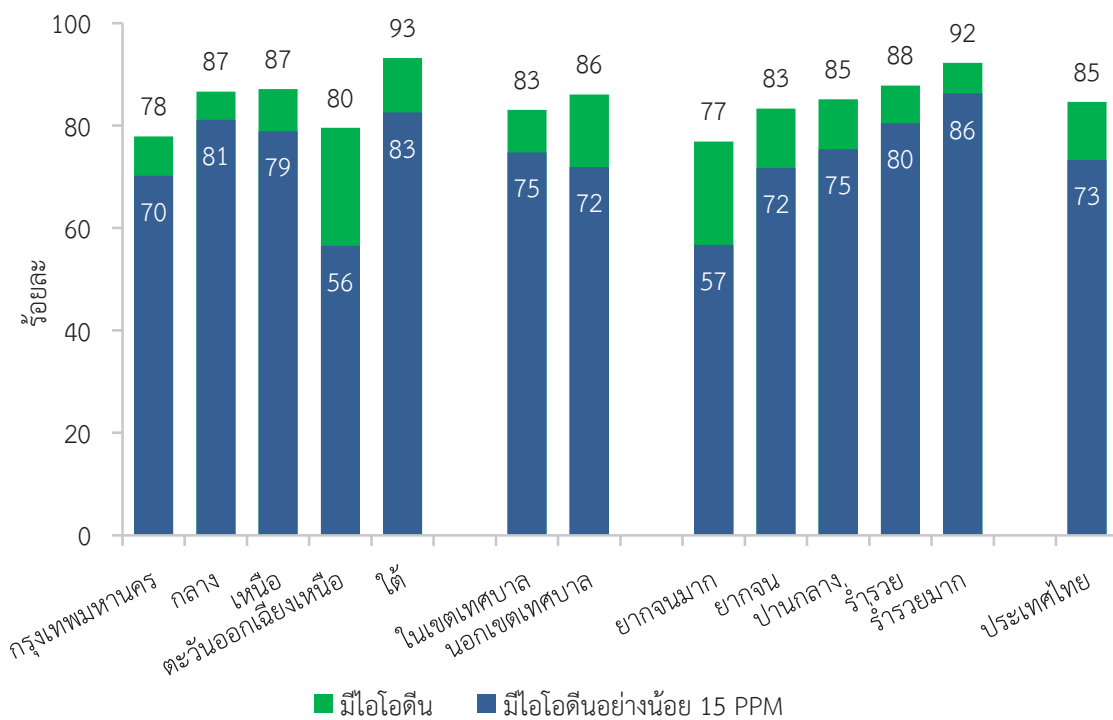
ตาราง NU.10 การบริโภคเกลือไอโอดีน								
ร้อยละของครว้เรือนจำแนกตามการบริโภคเกลือไอโอดีน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	ร้อยละของครว้เรือนที่มีการทดสอบเกลือ	จำนวนครว้เรือน	ร้อยละของครว้เรือนที่มีผลการทดสอบเกลือ			รวม	จำนวนครว้เรือนที่มีการทดสอบเกลือบริโภคหรือไม่มีเกลือบริโภค	
			ไม่มีเกลือบริโภค	ไม่มีไอโอดีน	น้อยกว่า 15 PPM			
ยอดรวม	90.6	28,652	8.2	7.1	11.4	73.3	100.0	28,273
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	74.5	3,932	20.8	1.3	7.7	70.2	100.0	3,701
กลาง	88.7	8,747	10.0	3.4	5.5	81.1	100.0	8,618
เหนือ	95.5	5,103	4.5	8.3	8.2	78.9	100.0	5,102
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.4	7,161	4.4	16.0	23.1	56.5	100.0	7,147
ใต้	95.9	3,708	4.0	2.8	10.6	82.5	100.0	3,706
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	85.8	13,638	12.2	4.7	8.3	74.8	100.0	13,328
นอกเขตเทศบาล	94.9	15,014	4.7	9.3	14.2	71.9	100.0	14,946
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	92.3	6,393	7.4	15.7	20.2	56.7	100.0	6,372
ยากจน	90.7	5,952	8.7	7.9	11.7	71.7	100.0	5,915
ปานกลาง	89.8	5,728	9.5	5.4	9.7	75.4	100.0	5,685
ร่ำรวย	89.4	5,491	9.2	3.0	7.3	80.5	100.0	5,408
ร่ำรวยมาก	90.2	5,089	6.2	1.6	6.0	86.3	100.0	4,893

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.19 - การบริโภคเกลือไอโอดีน

ร้อยละ 90.6 ของครัวเรือนที่ทำการสำรวจได้รับการทดสอบไอโอดีนในเกลือที่ใช้บริโภค จากตาราง NU.10 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของครัวเรือนที่ไม่มีเกลือในครัวเรือนมีร้อยละ 8.2 ยิ่งไปกว่านั้น 1 ใน 5 ของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครไม่มีเกลือสำหรับทดสอบปริมาณไอโอดีน (ร้อยละ 20.8) และพบว่าร้อยละ 73.3 เป็นครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ (มีไอโอดีนอย่างน้อย 15 PPM) ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนต่ำที่สุด (ร้อยละ 56.5) ถัดมาคือครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 70.2) และครัวเรือนในภาคใต้บริโภคเกลือที่มีปริมาณไอโอดีนเพียงพอสูงสุด (ร้อยละ 82.5) พบว่าเกือบ 3 ใน 4 ของครัวเรือนในเขตเทศบาลมีการบริโภคเกลือไอโอดีนเพียงพอ (ร้อยละ 74.8) เปรียบเทียบกับครัวเรือนนอกเขตเทศบาล คือ ร้อยละ 71.9 ที่น่าสนใจ คือ การบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมั่งคั่งของครัวเรือน กล่าวคือ ครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากมีการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนสูงกว่าครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 86.3 และ 56.7 ตามลำดับ)

แผนภูมิ NU.4 แสดงร้อยละของครัวเรือนที่มีการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ (อย่างน้อย 15 ppm) และเกลือที่มีปริมาณไอโอดีนไม่เพียงพอ (น้อยกว่า 15 PPM)

แผนภูมิ NU.4 การบริโภคเกลือไอโอดีน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง NU.S2 แสดงร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับการทดสอบเกลือ ครัวเรือนที่ไม่มีเกลือหรือครัวเรือนที่มีเกลือแต่ไม่ได้รับการทดสอบด้วยเหตุผลอื่น ๆ จะไม่นำมารวมเป็นตัวหาร พบว่า ร้อยละ 79.8 ของครัวเรือนในประเทศไทยใช้เกลือในการปรุงอาหารที่มีปริมาณไอโอดีนเพียงพอ (อย่างน้อย 15 PPM) ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เกลือในการปรุงอาหารที่มีปริมาณไอโอดีนเพียงพอต่ำที่สุด (ร้อยละ 59.1) เกือบ 1 ใน 5 (ร้อยละ 16.7) ของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เกลือในการปรุงอาหารที่ไม่มีไอโอดีนและร้อยละ 24.1 ใช้เกลือในการปรุงอาหารที่มีปริมาณไอโอดีนน้อยกว่า 15 PPM ขณะที่ภาคใต้มีการใช้เกลือที่มีปริมาณไอโอดีนน้อยกว่า 15 PPM ร้อยละ 11.1 ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีเกลือที่ใช้ในการปรุงอาหารที่มีปริมาณไอโอดีนเพียงพอ (ร้อยละ 85.2) เปรียบเทียบกับครัวเรือนนอกเขตเทศบาล คือ ร้อยละ 75.4 และความมั่งคั่งของครัวเรือนยังมีความสัมพันธ์กับร้อยละของครัวเรือนที่เกลือที่ใช้ในการปรุงอาหารมีปริมาณไอโอดีนเพียงพอ

ตาราง NU.S2 การบริโภคเกลือไอโอดีน (ตัวชี้วัดประเทศไทย)							
ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับการทดสอบเกลือไอโอดีน จำแนกตามการบริโภคเกลือไอโอดีน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการทดสอบเกลือ	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละของครัวเรือนที่มีผลการทดสอบเกลือ			รวม	จำนวนครัวเรือนที่มีการทดสอบเกลือ
			ไม่มีไอโอดีน	น้อยกว่า 15 PPM	15 PPM ขึ้นไป		
ยอดรวม	90.6	28,652	7.7	12.4	79.8	100.0	25,945
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	74.5	3,932	1.6	9.7	88.6	100.0	2,930
กลาง	88.7	8,747	3.7	6.1	90.1	100.0	7,757
เหนือ	95.5	5,103	8.7	8.6	82.6	100.0	4,872
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.4	7,161	16.7	24.1	59.1	100.0	6,829
ใต้	95.9	3,708	2.9	11.1	86.0	100.0	3,557
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	85.8	13,638	5.4	9.4	85.2	100.0	11,700
นอกเขตเทศบาล	94.9	15,014	9.7	14.9	75.4	100.0	14,244
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	92.3	6,393	16.9	21.8	61.2	100.0	5,900
ยากจน	90.7	5,952	8.7	12.8	78.5	100.0	5,398
ปานกลาง	89.8	5,728	5.9	10.8	83.3	100.0	5,145
ร่ำรวย	89.4	5,491	3.3	8.1	88.6	100.0	4,911
ร่ำรวยมาก	90.2	5,089	1.7	6.4	92.0	100.0	4,590

บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

การได้รับวัคซีน

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษข้อที่ 4 (MDG 4) กำหนดให้ลดอัตราการตายของเด็กกลางสองในสามระหว่าง พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2558 การได้รับวัคซีนป้องกันโรคมึบพาทสำคัญในการบรรลุเป้าหมายนี้ นอกจากนี้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 ประเทศสมาชิกของสมัชชาอนามัยโลกรวม 194 ประเทศได้รับรองแผนปฏิบัติการระดับโลกว่าด้วยวัคซีน (The Global Vaccine Action Plan: GVAP) เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ทศวรรษแห่งวัคซีนโดยการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคอย่างถาวร การได้รับวัคซีนยังช่วยชีวิตเด็กได้นับล้าน ๆ คน ในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมาตั้งแต่การเริ่มโปรแกรมขยายการฉีดวัคซีนป้องกันโรค (Expanded Programme on Immunization: EPI) ใน พ.ศ. 2517 อย่างไรก็ตาม พบว่ายังคงมีเด็กนับล้านคนที่ไม่ได้รับวัคซีน ส่งผลให้เด็กมากกว่า 2 ล้านคนตายในทุก ๆ ปีด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยการรับวัคซีน

องค์การอนามัยโลก²³ แนะนำให้เด็กทุกคนได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรคดังต่อไปนี้ วัณโรค คอตีบ ไอกรนบาดทะยัก โปลิโอ หัด ตับอักเสบนิดปี โรคติดเชื้ออหิว ปลอดภัย/เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ไวรัสโรตา และหัดเยอรมัน โดยควรให้วัคซีนทุกเข็มในชุดหลักก่อนเด็กมีอายุครบ 1 ปี วัคซีนเข็มแรกสำหรับป้องกันโรคหัดและหัดเยอรมันอาจให้เมื่อเด็กอายุ 12 เดือนหรือหลังจากนั้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระบาดวิทยาของโรคในประเทศ สำหรับวัคซีนชนิดอื่น ๆ นั้น จำนวนเข็มและช่วงเวลาให้อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระบาดวิทยาในแต่ละพื้นที่และอาจมีเข็มกระตุ้นเมื่อเด็กโตขึ้น

สำหรับตารางการได้รับวัคซีนของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นไปตามรายละเอียดข้างต้น ผนวกกับได้รับวัคซีนป้องกันไข้สมองอักเสบ 3 ครั้ง โดยวัคซีนทั้งหมดควรได้รับระหว่างขวบปีแรกของเด็ก (ยกเว้นไข้สมองอักเสบ) จากตารางการให้วัคซีนนี้ การประเมินความครอบคลุมของการให้วัคซีนในประเทศไทยจะอ้างอิงจากเด็กอายุ 12-23 เดือน โดยความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนจะเก็บข้อมูลจากเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน

ในการสำรวจ เจ้าหน้าที่จะขอข้อมูลบันทึกการได้รับวัคซีนจากแม่หรือผู้ดูแลเด็ก แล้วคัดลอกข้อมูลดังกล่าวลงในแบบสอบถามที่อยู่ในแท็บเล็ต แต่ถ้าไม่มีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน เจ้าหน้าที่จะให้แม่หรือผู้ดูแลเด็กทบทวนความทรงจำว่าเด็กได้รับวัคซีนแต่ละชนิดหรือไม่ ในกรณีของวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ โรคคอตีบ ไอกรนบาดทะยัก และโรคตับอักเสบนิดปี เจ้าหน้าที่จะสอบถามต่อไปว่าเด็กได้รับจำนวนกี่ครั้ง ทั้งนี้การคำนวณความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนจะใช้ข้อมูลทั้งจากสมุดบันทึกการได้รับวัคซีนและจากการรายงานของแม่

ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน และเด็กอายุ 24-35 เดือน ที่ได้รับวัคซีนแต่ละชนิดจำแนกตามแหล่งข้อมูล (สมุดบันทึกการได้รับวัคซีนหรือสอบถามจากแม่) ได้แสดงไว้ในตาราง CH.1 และแผนภูมิ CH.1 สำหรับตัวหารของตารางนี้คือเด็กอายุ 12-23 เดือน และเด็กอายุ 24-35 เดือน ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ควรจะได้รับวัคซีนครบถ้วน ใน 3 สดมภ์แรกของแต่ละกลุ่มอายุ ตัวตั้งของตัวชี้วัดคือเด็กที่ได้รับวัคซีนในช่วงเวลาใด ๆ ก็ตามก่อนการสำรวจ ทั้งจากสมุดบันทึกการได้รับวัคซีนหรือการสอบถามจากแม่ ส่วนสดมภ์สุดท้ายของแต่ละกลุ่มอายุคำนวณเฉพาะเด็กที่ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 1 ปีตามข้อแนะนำเท่านั้น สำหรับผู้ที่ไม่ใช่สมุดบันทึกการได้รับวัคซีนนั้น สัดส่วนของเด็กที่ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 1 ปี ให้ถือว่าเท่ากับสัดส่วนของผู้ที่มีสมุด

²³ <http://www.who.int/immunization/diseases/en> ในตารางที่ 2 มีข้อแนะนำสำหรับเด็กทุกคนและข้อแนะนำเพิ่มเติมสำหรับเด็กที่อาศัยอยู่ในบางพื้นที่ของโลก หรือเด็กในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงสูง

ตาราง CH.1 การได้รับวัคซีนในช่วงหนึ่งปีแรก

ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน และ 24-35 เดือน ที่รับวัคซีนป้องกันโรคในเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนการสำรวจ และก่อนอายุครบ 1 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	เด็กอายุ 12-23 เดือน:				เด็กอายุ 24-35 เดือน:				
	ได้รับวัคซีนก่อนการสำรวจ			ได้รับวัคซีน ก่อนอายุ ครบ 12 เดือน ^ก	ได้รับวัคซีนก่อนการสำรวจ			ได้รับวัคซีน ก่อนอายุ ครบ 12 เดือน	
	เป็นข้อมูลจาก:				เป็นข้อมูลจาก:				
	สมุดบันทึก ของแม่	รายงาน ของแม่	อย่างไร อย่างหนึ่ง	สมุดบันทึก ของแม่	รายงาน ของแม่	อย่างไร อย่างหนึ่ง	สมุดบันทึก ของแม่	รายงาน ของแม่	อย่างไร อย่างหนึ่ง
วัคซีน									
วัคซีนโรค¹	85.9	10.6	96.4	96.2	85.1	11.2	96.3	96.1	
โปลิโอ									
1	85.6	10.2	95.8	95.5	85.5	10.7	96.2	95.1	
2	85.1	9.8	94.9	94.5	84.9	9.2	94.1	91.4	
3 ²	82.4	4.5	86.9	85.8	83.5	7.1	90.6	86.2	
คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก									
1	83.7	10.4	94.2	93.0	85.5	10.9	96.3	94.2	
2	82.4	9.6	92.0	91.6	83.5	9.9	93.4	91.1	
3 ³	80.1	8.9	89.0	87.6	81.9	8.5	90.4	86.6	
ตับอักเสบนิดปี									
แรกเกิด	85.6	8.6	94.2	93.1	85.5	8.6	94.0	93.7	
1	85.8	8.3	94.1	93.8	85.8	7.6	93.4	92.5	
2	85.3	7.5	92.9	92.1	85.1	4.5	89.6	87.1	
3 ⁴	83.0	3.6	86.6	84.3	83.7	2.2	85.9	80.2	
หัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR1)⁷									
	82.6	10.3	92.9	89.0	83.5	10.4	93.9	85.1	
ได้รับครบทุกชนิด^{8, ข}	77.5	1.6	79.1	71.6	79.8	1.8	81.6	67.8	
ไม่ได้รับ	0.0	3.3	3.3	3.3	0.0	3.3	3.3	3.3	
จำนวนเด็ก	2,510	2,510	2,510	2,510	2,550	2,550	2,550	2,550	

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.1 - การได้รับภูมิคุ้มกันวัคซีนโรค

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.2 - การได้รับภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ

³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.3 - การได้รับภูมิคุ้มกันโรคคอตีบ ไอกรน และ บาดทะยัก

⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.5 - การได้รับภูมิคุ้มกันโรคตับอักเสบนิดปี

⁷ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.4; ตัวชี้วัด MDG 4.3 - การได้รับภูมิคุ้มกันโรคหัด

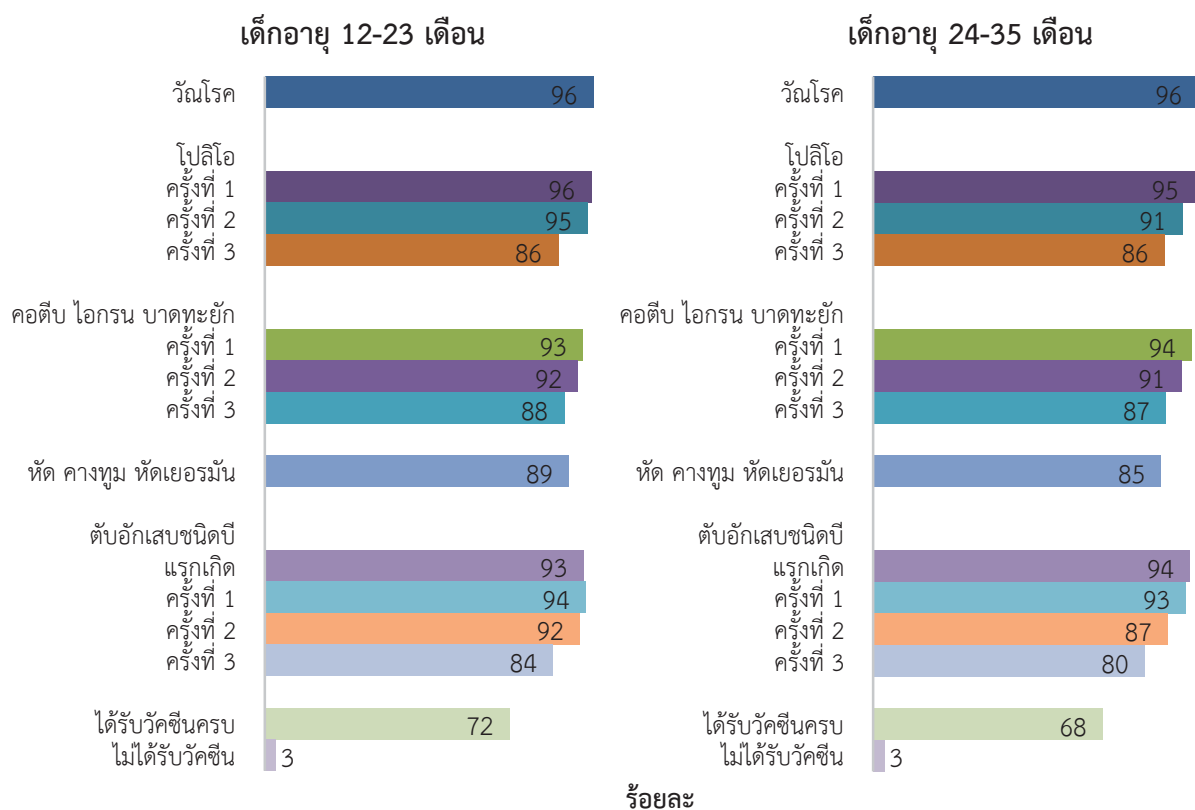
⁸ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.8 - การได้รับภูมิคุ้มกันครบ

^ก ตัวชี้วัด MICS ทุกตัวอ้างถึงตัวเลขในสดมภ์นี้

^ข รวม วัคซีนโรค โปลิโอ เข็ม 3 คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก เข็ม 3 ตับอักเสบนิดปี เข็ม 3 และ หัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR1)

ร้อยละ 96.2 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคก่อนอายุครบ 12 เดือน เด็กที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ครั้งแรกมีร้อยละ 93.0 และลดลงเป็นร้อยละ 91.6 ในครั้งที่สอง และร้อยละ 87.6 ในครั้งที่สาม ขณะที่การได้รับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบนิตปีแรกเกิดร้อยละ 93.1 ครั้งที่สองร้อยละ 92.1 และครั้งที่สามลดลงเป็นร้อยละ 84.3 ในทำนองเดียวกัน ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอครั้งที่หนึ่งก่อนอายุครบ 12 เดือนร้อยละ 95.5 ลดลงเหลือร้อยละ 85.8 ในครั้งที่สาม สำหรับเด็กที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดคางทูม หัดเยอรมันครั้งแรกภายใน 12 เดือนมีร้อยละ 89.0 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าครั้งแรกของวัคซีนชนิดอื่นถึงแม้ว่าเด็กอายุ 12-23 เดือนร้อยละ 92.9 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดฯ ในช่วงเวลาใด ๆ ก่อนการสำรวจ เด็กที่ได้รับวัคซีนครบทุกชนิดก่อนอายุครบ 12 เดือนมีเพียงร้อยละ 71.6 ขณะที่ร้อยละ 79.1 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนครบทุกชนิดในช่วงเวลาใด ๆ ก่อนการสำรวจ สำหรับความครอบคลุมของวัคซีนแต่ละชนิดในเด็กอายุ 24-35 เดือนค่อนข้างใกล้เคียงกับเด็กอายุ 12-23 เดือน แสดงให้เห็นว่าความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2557-2558 มีสถานการณ์ไม่เปลี่ยนแปลงนัก

แผนภูมิ CH.1 การได้รับวัคซีนป้องกันโรคภายใน 12 เดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง CH.2 นำเสนอความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนในเด็กอายุ 12-23 เดือน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ตัวเลขนี้แสดงการได้รับวัคซีนเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนการสำรวจ โดยข้อมูลได้มาจากสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน หรือโดยการสอบถามแม่หรือผู้ดูแลเด็ก พบว่า ร้อยละ 86.0 ของเด็กอายุ 12-23 เดือน มีสมุดบันทึกสุขภาพการได้รับวัคซีนของเด็กให้เจ้าหน้าที่ดู

การได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคมีความครอบคลุมสูงในทุกลักษณะภูมิหลัง โดยเด็กในกรุงเทพมหานครได้รับครอบคลุมสูงสุด (ร้อยละ 99.6) ขณะที่พบต่ำสุดในเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 82.2) ในระดับประเทศ เด็กอายุ 12-23 เดือนร้อยละ 96.4 ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค ร้อยละของเด็กที่ได้รับวัคซีนชนิดอื่นมีค่าใกล้เคียงกัน ดังนี้ โปลิโอครั้งที่ 1 ร้อยละ 95.8 คอตีบ ไอกรน บาดทะยักครั้งที่ 1 ร้อยละ 94.2 และตับอักเสบนิตปีแรกเกิด

ร้อยละ 94.2 การได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมันมีความครอบคลุมสูงในเกือบทุกลักษณะภูมิหลัง โดยพบว่า ในระดับประเทศเด็กร้อยละ 92.9 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 72.8 ของเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย เป็นที่น่าสังเกตว่าร้อยละ 17.5 ของเด็กที่ แม่ไม่ได้รับการศึกษาไม่ได้รับวัคซีนชนิดใดเลย รองลงมา (ร้อยละ 13.8) เป็นเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือน ไม่ได้พูดภาษาไทย

ตาราง CH.2 การได้รับวัคซีน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง

ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคในวัยเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กที่ได้รับวัคซีน:												ร้อยละ ที่เห็น สมบูรณ์ สุขภาพ	จำนวนเด็ก อายุ 12-23 เดือน		
	โปลิโอ			คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก			ตับอักเสบบี			หัด คางทูม หัดเยอรมัน						
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3			ได้รับ ครบ	ไม่ ได้รับ เลย
รวม	96.4	95.8	94.9	86.9	94.2	92.0	89.0	94.2	94.1	92.9	86.6	92.9	79.1	3.3	86.0	2,510
เพศ																
ชาย	96.3	95.6	94.7	87.8	95.1	92.0	90.2	94.5	93.2	92.2	86.2	92.5	80.3	3.6	85.1	1,383
หญิง	96.6	96.1	95.0	85.8	93.0	92.0	87.5	93.8	95.3	93.7	87.2	93.4	77.7	3.0	87.1	1,127
ภาค																
กรุงเทพมหานคร	99.6	99.1	97.2	90.6	97.8	95.3	92.7	96.6	97.1	94.1	90.5	96.7	83.1	0.4	91.2	178
กลาง	94.5	93.8	92.9	82.2	90.2	85.3	84.8	90.6	88.9	87.2	79.3	91.2	66.5	5.5	72.8	743
เหนือ	96.1	96.2	95.9	91.1	96.7	96.5	94.1	95.3	96.5	96.1	90.8	91.8	86.1	3.3	91.3	485
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.9	97.9	97.5	88.7	96.5	95.6	90.4	97.3	97.5	97.3	90.6	96.8	85.5	1.1	92.1	708
ใต้	94.6	93.9	91.5	86.0	92.7	91.0	86.3	93.2	93.7	91.1	86.3	88.8	81.1	4.6	91.1	398
พื้นที่																
ในเขตเทศบาล	94.2	93.9	92.6	88.0	93.3	92.1	90.3	91.1	90.6	89.0	85.3	90.9	78.1	5.6	80.7	977
นอกเขตเทศบาล	97.8	97.1	96.3	86.2	94.7	91.9	88.1	96.2	96.4	95.4	87.5	94.1	79.8	1.8	89.4	1,533
การศึกษาของแม่																
ไม่มีการศึกษา	82.2	82.5	81.9	77.7	81.1	80.3	80.0	81.3	82.3	81.6	80.2	78.9	71.5	17.5	74.7	146
ประถมศึกษา	97.0	95.7	94.9	88.4	91.1	90.4	85.8	95.7	95.4	95.0	89.9	93.0	80.7	2.6	92.0	719
มัธยมศึกษา	99.2	98.7	97.6	88.2	98.4	95.5	92.6	97.1	95.8	94.4	86.3	95.6	79.3	.6	85.4	1,199
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.8	92.7	91.8	84.1	92.0	88.9	87.4	88.4	91.6	89.1	84.3	90.0	78.8	7.1	81.6	445
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2

ตาราง CH.2 การได้รับวัคซีน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคในวัยเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

วัยโรค	ร้อยละของเด็กที่ได้รับวัคซีน:												ร้อยละ ที่ได้เห็น สมุดบันทึก สุขภาพ	จำนวนเด็ก อายุ 12-23 เดือน		
	โปลิโอ			คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก			ตับอักเสบบี			หัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 1	ได้ รับ ครบ	ไม่ ได้รับ เลย				
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	แรก เกิด	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2						ครั้งที่ 3	
ยากจนมาก	97.0	96.6	94.9	90.3	95.5	91.0	89.5	95.8	96.2	94.5	92.1	92.2	81.5	2.4	90.6	513
ยากจน	96.0	94.6	93.6	86.4	93.3	91.7	86.7	94.3	95.0	93.1	87.1	91.8	83.1	4.0	91.1	654
ปานกลาง	97.2	97.1	96.6	86.4	91.7	91.5	87.5	95.7	95.6	95.2	86.9	92.5	77.2	2.5	89.9	492
ร่ำรวย	98.9	98.4	98.0	91.1	98.5	95.6	93.9	94.5	97.5	97.3	91.3	97.3	82.9	0.7	83.9	543
ร่ำรวยมาก	90.7	90.5	89.3	75.9	90.2	88.9	86.5	88.7	80.8	78.4	68.0	89.2	63.4	9.3	65.0	308
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน																
ไทย	97.7	97.1	96.4	88.8	95.6	93.4	90.7	95.5	95.3	94.2	88.3	95.1	81.1	2.1	87.0	2,258
ไม่ใช่ไทย	85.3	84.2	81.3	70.1	81.4	79.3	73.5	82.9	84.0	80.8	71.8	72.8	61.1	13.8	77.2	252

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขาดตัวอย่างที่ยังไม่ถึงเกณฑ์น้อยกว่า 25 คำสังเกต

การป้องกันบาดทะยักในทารกแรกเกิด

เป้าหมายหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ในเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ คือ ลดอัตราการตายของมารดาลง 3 ใน 4 ซึ่งยุทธศาสตร์หนึ่งคือการจัดการเกิดบาดทะยักในมารดา จากการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ 42 และ 44 มีการเรียกร้องให้จัดการเกิดบาดทะยักในทารกแรกเกิด ประชาคมโลกยังคงทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อลดการเกิดบาดทะยักในทารกแรกเกิดให้น้อยกว่า 1 คนต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ในทุกภูมิภาคภายใน พ.ศ. 2558

ยุทธศาสตร์ในการป้องกันการเกิดบาดทะยักทั้งในแม่และทารก คือ การทำให้มั่นใจได้ว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม อย่างไรก็ตามหากแม่ไม่ได้รับวัคซีน 2 เข็ม ในระหว่างตั้งครรภ์ดังกล่าว ทั้งแม่และทารกที่คลอดมาจะยังคงมีภูมิคุ้มกันบาดทะยักหากแม่ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักดังนี้

- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 3 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 3 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 5 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 4 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 10 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 5 เข็มชั่วชีวิต

เพื่อให้ทราบถึงความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ฉะนั้นผู้หญิงที่คลอดบุตรภายในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ จะถูกถามเกี่ยวกับการเคยได้รับวัคซีนในระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้ายและจำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน สำหรับผู้หญิงที่ไม่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มในระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งล่าสุดนี้ จะถูกถามเกี่ยวกับการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักที่อาจได้รับก่อนหน้านี้ นอกจากนี้พนักงานสัมภาษณ์จะขอให้ผู้หญิงแสดงสมุดบันทึกการฉีดวัคซีนของตนเองด้วยซึ่งจะทำให้ทราบถึงวันที่ได้รับวัคซีนและข้อมูลต่าง ๆ

ตาราง CH.3 แสดงถึงการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักของผู้หญิงที่คลอดบุตรภายใน 2 ปีก่อนการสำรวจ จากผลการสำรวจพบว่าในประเทศไทย ร้อยละ 51.6 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็มระหว่างตั้งครรภ์ครั้งล่าสุด ผู้หญิงในกรุงเทพมหานครได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มในสัดส่วนที่สูงที่สุด (ร้อยละ 60.3) เปรียบเทียบกับภาคเหนือ (ร้อยละ 41.4) ซึ่งต่ำที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษาได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มระหว่างตั้งครรภ์ครั้งล่าสุด (ร้อยละ 63.0) ในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิงที่ได้รับการศึกษา

ในภาพรวมระดับประเทศ ผู้หญิงร้อยละ 73.9 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ผู้หญิงในภาคเหนือ (ร้อยละ 67.1) ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอื่น ไม่พบความแตกต่างระหว่างในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 78.7 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักเปรียบเทียบกับร้อยละ 70.3 ในผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา ขณะที่ผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมากได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก (ร้อยละ 63.8) ในสัดส่วนที่ต่ำกว่ากลุ่มความมั่งคั่งกลุ่มอื่น

ตาราง CH.3 การป้องกันบาดทะยักในทารกแรกเกิด

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่คลอดบุตรในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการป้องกันบาดทะยักในทารกแรกเกิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้ง ระหว่างตั้งครรถ์ครั้งสุดท้ายถึงครั้งสุดท้าย	ร้อยละของผู้หญิงที่ไม่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้ง ระหว่างตั้งครรถ์ครั้งสุดท้ายถึงครั้งสุดท้าย แต่เคยได้รับ:				การได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ¹	จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา
		2 ครั้ง และครั้งสุดท้ายภายใน 3 ปี	3 ครั้ง และครั้งสุดท้ายภายใน 5 ปี	4 ครั้ง และครั้งสุดท้ายภายใน 10 ปี	5 ครั้ง ตลอดช่วงชีวิต		
ยอดรวม	51.6	19.2	2.5	0.7	0.0	73.9	2,092
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	60.3	17.0	0.1	0.0	0.0	77.3	231
กลาง	58.6	13.2	4.1	0.8	0.0	76.7	713
เหนือ	41.4	23.3	0.6	1.8	0.0	67.1	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	45.6	24.0	1.5	0.1	0.0	71.2	437
ใต้	49.4	22.6	3.8	0.5	0.0	76.2	359
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	53.1	17.5	3.7	0.3	0.0	74.6	932
นอกเขตเทศบาล	50.4	20.5	1.5	0.9	0.0	73.4	1,160
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	63.0	4.7	2.5	0.0	0.0	70.3	103
ประถมศึกษา	59.9	16.7	1.3	0.8	0.0	78.7	300
มัธยมศึกษา	47.3	20.2	2.9	1.0	0.0	71.4	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	54.2	21.1	2.3	0.0	0.0	77.6	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	39.5	22.8	1.3	0.2	0.0	63.8	305
ยากจน	46.4	17.0	1.4	2.6	0.0	67.3	491
ปานกลาง	56.2	22.0	2.1	0.2	0.0	80.5	425
ร่ำรวย	56.4	15.8	5.2	0.0	0.0	77.5	540
ร่ำรวยมาก	56.7	21.1	1.1	0.0	0.0	78.9	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	51.7	20.0	2.5	0.7	0.0	74.9	1,881
ไม่ใช่ไทย	50.9	11.6	2.4	0.7	0.0	65.6	211
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.9 - การป้องกันบาดทะยัก							
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต							

การรักษาอาการเจ็บป่วย

ยุทธศาสตร์สำคัญในการบรรลุเป้าหมายที่ 4 ของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ คือ ต่อสู้กับโรคสำคัญที่คร่าชีวิตเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตัวอย่างของโรคดังกล่าว ได้แก่ โรคท้องร่วงและปอดบวม แผนปฏิบัติการระดับโลกในการป้องกันและควบคุมโรคปอดบวมและท้องร่วง (The Global Action Plan for the Prevention and Control of Pneumonia and Diarrhoea: GAPPD) มุ่งหมายที่จะยุติการตายจากโรคปอดบวมและท้องร่วงซึ่งสามารถป้องกันได้ โดยลดการตายจากโรคปอดบวมให้เหลือ 3 คนต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน และการตายจากโรคท้องร่วงให้เหลือ 1 คนต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ภายใน พ.ศ. 2568

ตาราง CH.4 แสดงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง เด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน (ARI) หรือเด็กที่มีอาการไข้ ภายใน 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ ผลการสำรวจเหล่านี้มิได้แสดงถึงความชุกของโรคที่แท้จริง จึงไม่ควรนำไปแปลผลในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจนี้แสดงถึงความชุกของโรคเหล่านั้นตามช่วงเวลา นั่นคือ ในรอบ 2 สัปดาห์

สำหรับอาการท้องร่วงหรือการมีไข้ที่อ้างถึงในการสำรวจนี้ ได้จากการรายงานของแม่หรือผู้ดูแลเด็กที่ระบุว่าเด็กมีอาการเจ็บป่วยลักษณะนั้น ๆ ในช่วงเวลาที่กำหนด โดยไม่ได้อ้างอิงหลักฐานอื่นใดนอกจากความคิดเห็นของแม่ ทั้งนี้ จะจัดว่าเด็กมีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน หากแม่หรือผู้ดูแลระบุว่าในช่วงเวลาที่กำหนดเด็กมีอาการไอควบคู่กับการหายใจเร็วหรือหายใจลำบาก และระบุว่าอาการดังกล่าวเกิดจากมีปัญหาในทรวงอก หรือทั้งจากปัญหาในทรวงอกและแน่นจมูก ถึงแม้วิธีการนี้จัดว่าสมเหตุสมผลตามบริบทของการสำรวจ MICS แต่เมื่อมีการแปลผลการสำรวจควรระวังถึงคำนิยามพื้นฐานอย่างง่ายดังได้กล่าวแล้ว รวมถึงความคลาดเคลื่อนจากการตอบสนองหรือความทรงจำที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ โรคท้องร่วง อาการไข้ หรืออาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นตามฤดูกาล แต่ยังมีลักษณะการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วโดยมักจะระบาดจากพื้นที่หนึ่งไปอีกพื้นที่หนึ่งในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน คาบเวลาของการสำรวจและตำแหน่งการลงพื้นที่ของทีมสำรวจอาจส่งผลต่อผลการสำรวจเป็นอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องแปลผลการสำรวจด้วยความระมัดระวัง ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าความชุกของโรคได้ถูกรายงานในรอบ 2 สัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลชุดนี้ไปใช้ประเมินคุณลักษณะทางระบาดวิทยาของโรคเหล่านี้ แต่ใช้เพื่อเป็นตัวหารสำหรับตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการรับบริการด้านสุขภาพและการรักษา

จากตาราง CH.4 พบว่า ร้อยละ 4.9 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีมีอาการท้องร่วงภายใน 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ ร้อยละ 1.4 มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน และร้อยละ 18.9 มีอาการไข้ โดยไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศของอาการทั้ง 3 ประเภท อย่างไรก็ตาม พบรายงานอาการท้องร่วงสูงในภาคเหนือ (ร้อยละ 6.6) รองลงมาคือภาคใต้ (ร้อยละ 5.6) ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น เกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.2) ของเด็กในภาคใต้มีอาการไข้ เด็กอายุ 12-35 เดือนมีแนวโน้มของอาการท้องร่วงหรืออาการไข้สูงกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น ในทำนองเดียวกัน เด็กที่แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 20.8) เด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 22.9) และเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 19.3) มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจสูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น

ตาราง CH.4 การรายงานอาการเจ็บป่วย

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่แม่หรือผู้ดูแลระบุอาการท้องร่วง อาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน (ARI) และ/หรืออาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา มีอาการ:			จำนวนเด็ก อายุ 0-59 เดือน
	ท้องร่วง	ติดเชื้อทางเดินหายใจ แบบเฉียบพลัน	ไข้	
ยอดรวม	4.9	1.4	18.9	12,250
เพศ				
ชาย	4.9	1.5	18.7	6,392
หญิง	4.8	1.3	19.3	5,858
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	3.8	1.3	18.6	1,146
กลาง	3.5	1.9	13.7	3,546
เหนือ	6.6	1.2	20.4	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5.3	1.4	21.1	3,545
ใต้	5.6	1.0	23.2	1,929
พื้นที่				
ในเขตเทศบาล	4.0	1.3	17.1	4,988
นอกเขตเทศบาล	5.5	1.5	20.2	7,262
อายุ				
0-11 เดือน	4.2	0.8	13.5	2,111
12-23 เดือน	7.5	1.3	22.0	2,510
24-35 เดือน	6.4	1.6	21.9	2,550
36-47 เดือน	4.3	2.3	19.9	2,560
48-59 เดือน	1.9	1.0	16.4	2,519
การศึกษาของแม่				
ไม่มีการศึกษา	3.6	0.3	11.5	587
ประถมศึกษา	6.2	1.6	20.8	3,557
มัธยมศึกษา	4.5	1.5	18.2	5,562
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.1	1.4	19.7	2,537
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(8.2)	(0.0)	(13.6)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง				
ยากจนมาก	6.0	1.5	22.9	2,565
ยากจน	6.2	1.4	18.8	2,675
ปานกลาง	3.9	1.3	17.9	2,366
ร่ำรวย	4.2	1.8	19.8	2,727
ร่ำรวยมาก	3.8	1.1	13.9	1,917
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน				
ไทย	4.9	1.4	19.3	11,112
ไม่ใช่ไทย	5.0	1.2	15.8	1,138

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

โรคท้องร่วง

โรคท้องร่วงเป็นสาเหตุของการตายสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั่วโลก การเสียชีวิตส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับโรคท้องร่วงเกิดจากการสูญเสียน้ำและเกลือแร่ปริมาณมากออกจากร่างกาย โดยขับออกไปพร้อมกับอุจจาระที่เหลว การดูแลอาการท้องร่วงไม่ว่าเป็นการรักษาโดยการให้ดื่มสารละลายเกลือแร่ (Oral Rehydration Salts: ORS) หรือดื่มสารละลายที่ผสมเองในบ้านตามคำแนะนำ (Recommended Homemade Fluid: RHF) สามารถช่วยป้องกันการเสียชีวิตได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ การให้ธาตุสังกะสีสามารถช่วยลดระยะเวลาและความรุนแรงของการเกิดโรคได้ รวมทั้งการลดความเสี่ยงของการเกิดโรคในอนาคตช่วง 2-3 เดือนข้างหน้า การป้องกันการสูญเสียน้ำและสารอาหารโดยการให้ดื่มของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้นและยังคงให้เด็กได้รับประทานอาหารอย่างต่อเนื่องเป็นอีกแนวทางปฏิบัติที่สำคัญในการจัดการโรคท้องร่วง

ในการสำรวจ MICS แม่หรือผู้ดูแลเด็กจะถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับอาการท้องร่วงของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ กรณีที่ระบุว่ามีอาการท้องร่วง จะถามชุดคำถามเกี่ยวกับการรักษาอาการ ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่ให้เด็กดื่มและกินในช่วงที่มีอาการ และสอบถามถึงปริมาณว่ามากหรือน้อยกว่าเมื่อเทียบกับปกติ

ในภาพรวม ความชุกตามช่วงเวลาของโรคท้องร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เท่ากับร้อยละ 4.9 (ตาราง CH.4) และมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 3.5 ในภาคกลาง ถึงร้อยละ 6.6 ในภาคเหนือ ช่วงเวลาที่พบว่ามีความชุกสูงสุดคือในกลุ่มเด็กที่มีอายุ 12-23 เดือน ซึ่งเป็นช่วงเวลาโดยประมาณที่เด็กหย่านม

ตาราง CH.5 แสดงร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ จำแนกตามการได้รับคำแนะนำหรือการรักษาและสถานที่ที่ได้รับ ในภาพรวม ร้อยละ 70.7 เข้ารับบริการที่สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ โดยส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาลรัฐบาล (ร้อยละ 43.5) เป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กชายได้รับคำแนะนำหรือการรักษาในสถานพยาบาลเอกชนในสัดส่วนที่สูง (ร้อยละ 42.4) ขณะที่เด็กหญิงได้รับการจากสถานพยาบาลรัฐบาลสูงกว่า (ร้อยละ 47.7) การได้รับคำแนะนำหรือการรักษาจากสถานพยาบาลเอกชนพบสูงสุด (ร้อยละ 79.7) ในเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เกือบ 3 ใน 4 (ร้อยละ 73.8) ของเด็กชายที่มีอาการท้องร่วงได้เข้ารับบริการที่สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ขณะที่เด็กหญิงที่เข้ารับบริการมีมากกว่า 2 ใน 3 (ร้อยละ 67.1) ร้อยละ 39.9 ของเด็กในภาคใต้ที่มีอาการท้องร่วงไม่ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำ เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นพบว่าได้รับคำแนะนำหรือการรักษาอาการท้องร่วงลดลง โดยพบว่า ร้อยละ 18.8 ของเด็กอายุ 0-11 เดือนที่มีอาการท้องร่วงไม่ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำ และเพิ่มเป็นร้อยละ 33.8 ในเด็กอายุ 36-47 เดือน อย่างไรก็ตาม มีเด็กอายุ 48-59 เดือนเพียงร้อยละ 18.3 ที่ไม่ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำขณะมีอาการท้องร่วง

ตาราง CH.6 แสดงรูปแบบการให้ของเหลวและอาหารขณะมีอาการท้องร่วง เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการท้องร่วงมากกว่า 9 ใน 10 (ร้อยละ 91.5) ดื่มน้ำของเหลวในปริมาณเท่าเดิมหรือน้อยกว่าเดิม และร้อยละ 7.4 ดื่มน้ำมากกว่าเดิม ขณะที่ประมาณร้อยละ 1.1 ไม่ได้ดื่มน้ำของเหลวใด ๆ ในทำนองเดียวกัน ขณะมีอาการท้องร่วงเด็ก ร้อยละ 94.9 กินอาหารในปริมาณเท่าเดิมหรือน้อยกว่าเดิม ร้อยละ 3.6 ไม่ได้กินอาหารใด ๆ และร้อยละ 1.6 กินอาหารมากกว่าปกติ การดื่มน้ำของเหลวในปริมาณน้อยกว่าเดิมมากมีตั้งแต่ร้อยละ 2.0 ในภาคเหนือถึงร้อยละ 7.3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 20.6 ของเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย และร้อยละ 15.1 ของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดื่มน้ำของเหลวมากกว่าเดิม รองลงมา คือ เด็กในครัวเรือนที่ยากจน (ร้อยละ 10.3) สำหรับเด็กที่ไม่ได้กินอะไรเลยขณะมีอาการท้องร่วงพบสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 8.0) รองลงมา คือ เด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก และเด็กอายุ 0-11 เดือน (ร้อยละ 6.5 ทั้ง 2 กลุ่ม)

ตาราง CH.5 การรักษาอาการท้องร่วง

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับคำแนะนำหรือการรักษา จำแนกตามแหล่งที่ได้รับคำแนะนำหรือการรักษา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วง:						จำนวนเด็ก อายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วง ในรอบ 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
	ได้รับคำแนะนำหรือการรักษาจาก:					ไม่ได้รับ คำแนะนำ หรือ การรักษา	
	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ			แหล่งอื่น	สถานพยาบาล ^{1, ข}		
รัฐบาล	เอกชน	ผู้ให้บริการ ในชุมชน ^ก					
ยอดรวม	43.5	36.9	0.8	1.6	70.7	25.4	598
เพศ							
ชาย	39.7	42.4	0.7	2.0	73.8	22.9	315
หญิง	47.7	30.9	0.8	1.3	67.1	28.2	283
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	44
กลาง	44.9	33.5	0.0	2.3	63.6	32.4	122
เหนือ	48.4	36.3	0.8	0.3	78.5	15.9	137
ตะวันออกเฉียงเหนือ	52.7	39.2	1.3	2.2	77.5	18.8	187
ใต้	33.4	27.6	1.1	2.3	56.3	39.9	109
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	32.8	41.7	0.4	0.7	64.8	32.7	200
นอกเขตเทศบาล	48.9	34.5	0.9	2.1	73.6	21.8	398
อายุ							
0-11 เดือน	38.6	42.9	0.0	0.4	80.0	18.8	89
12-23 เดือน	46.7	36.3	0.2	3.0	73.4	23.3	188
24-35 เดือน	43.1	38.3	1.3	1.7	65.0	27.8	164
36-47 เดือน	35.3	34.3	1.7	1.0	65.4	33.8	110
48-59 เดือน	60.3	29.9	0.4	0.2	73.8	18.3	47
การศึกษาของแม่							
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
ประถมศึกษา	55.3	27.3	0.9	2.8	74.3	21.9	222
มัธยมศึกษา	40.6	36.7	0.2	1.0	70.4	27.9	251
สูงกว่ามัธยมศึกษา	25.3	57.8	2.0	1.0	62.7	27.0	104
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	47.9	30.9	0.7	3.5	75.3	20.6	154
ยากจน	50.0	26.2	0.4	0.3	70.2	28.9	165
ปานกลาง	54.2	30.9	3.2	3.2	64.3	31.0	93
ร่ำรวย	30.5	38.4	0.0	0.7	66.2	31.7	114
ร่ำรวยมาก	26.1	79.7	0.0	0.1	76.9	10.6	72
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	42.9	38.3	0.8	1.8	70.9	24.9	541
ไม่ใช่ไทย	48.9	24.3	0.4	0.3	68.0	30.2	57

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.10 - การรักษาโรคท้องร่วง

^ก ผู้ให้บริการในชุมชน หมายถึงผู้ให้บริการของรัฐบาล (อาสาสมัครสาธารณสุข และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่) และเอกชน (คลินิกเคลื่อนที่)

^ข รวม สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพทั้งรัฐบาลและเอกชน แต่ไม่รวมร้านขายยาเอกชน

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CH.6 การได้รับอาหารระหว่างท้องร่วง

การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำแนกตามปริมาณของเหลวและอาหารที่เด็กได้รับระหว่างที่มีอาการท้องร่วง ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	การดื่มของเหลวระหว่างท้องร่วง:						การกินอาหารระหว่างท้องร่วง:						จำนวนเด็ก อายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วง ในรอบ 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
	เด็กได้รับของเหลว:			เด็กได้รับอาหาร:			เด็กได้รับอาหาร:			ไม่ได้รับ			
	น้อย กว่าเดิม มาก	เท่าเดิม	มาก กว่าเดิม	น้อย กว่าเดิม มาก	เท่าเดิม	มาก กว่าเดิม	น้อย กว่าเดิม มาก	เท่าเดิม	มาก กว่าเดิม	ไม่ได้รับ	รวม		
ยอดรวม	4.5	41.9	45.1	7.4	1.1	100.0	3.4	46.6	44.9	1.6	3.6	100.0	598
เพศ													
ชาย	4.0	51.1	36.9	7.1	0.9	100.0	3.1	54.7	38.8	1.2	2.2	100.0	315
หญิง	5.1	31.7	54.2	7.8	1.3	100.0	3.7	37.6	51.5	2.0	5.2	100.0	283
ภาค													
กรุงเทพมหานคร	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	44
กลาง	3.6	26.4	61.7	6.3	2.1	100.0	3.5	25.3	69.0	0.1	2.1	100.0	122
เหนือ	2.0	45.9	46.6	4.4	1.0	100.0	0.8	49.6	40.7	0.9	8.0	100.0	137
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7.3	43.9	33.2	15.1	0.5	100.0	5.2	53.8	34.8	4.2	2.1	100.0	187
ใต้	2.8	49.3	44.2	2.3	1.3	100.0	2.2	45.1	48.4	0.1	4.1	100.0	109
พื้นที่													
ในเขตเทศบาล	5.7	37.8	51.0	4.2	1.3	100.0	4.0	46.4	45.6	1.9	2.1	100.0	200
นอกเขตเทศบาล	3.9	43.9	42.1	9.1	0.9	100.0	3.0	46.7	44.5	1.4	4.4	100.0	398
อายุ													
0-11 เดือน	2.0	50.4	44.7	2.9	0.0	100.0	1.7	46.6	45.2	0.0	6.5	100.0	89
12-23 เดือน	6.0	43.7	40.0	8.8	1.5	100.0	6.7	41.1	44.2	2.8	5.2	100.0	188
24-35 เดือน	4.5	35.1	53.9	6.5	0.0	100.0	2.8	41.9	50.4	2.4	2.5	100.0	164
36-47 เดือน	5.0	34.3	47.8	10.5	2.4	100.0	0.2	56.1	42.4	0.1	1.2	100.0	110
48-59 เดือน	2.4	59.8	29.2	6.6	2.0	100.0	2.4	62.6	33.1	0.0	1.9	100.0	47

ตาราง CH.6 การได้รับอาหารระหว่างท้องร่วง (ต่อ)

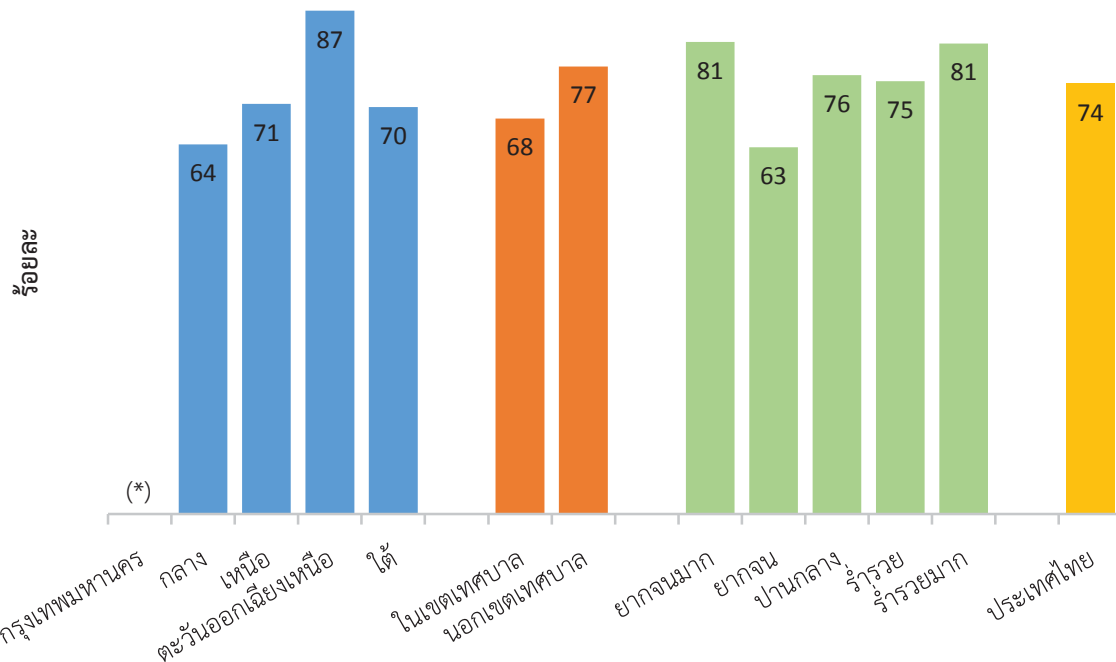
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำนวนตามปริมาณของเหลวและอาหารที่เด็กได้รับในระหว่างที่มีอาการท้องร่วง ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	การดื่มของเหลวระหว่างท้องร่วง:						การกินอาหารระหว่างท้องร่วง:						จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	
	เด็กได้รับของเหลว:			เด็กได้รับอาหาร:			เด็กได้รับอาหาร:			ไม่ได้กิน				
	น้อยกว่าเดิมมาก	เท่าเดิม	มาก	น้อยกว่าเดิมมาก	เท่าเดิม	มาก	น้อยกว่าเดิมมาก	เท่าเดิม	มาก	ไม่ได้กิน	รวม			
การศึกษารวม														
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
ประถมศึกษา	6.3	42.0	43.0	7.7	1.1	40.1	53.3	0.0	2.0	2.0	100.0	2.0	100.0	222
มัธยมศึกษา	2.8	40.7	47.4	8.1	1.0	56.9	34.7	3.1	3.0	3.0	100.0	3.0	100.0	251
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.9	43.7	45.1	5.3	0.0	36.0	55.7	1.6	2.8	2.8	100.0	2.8	100.0	104
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	100.0	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง														
ยากจนมาก	3.2	48.5	39.7	7.7	0.8	56.4	32.6	2.1	6.5	6.5	100.0	6.5	100.0	154
ยากจน	6.9	31.5	49.8	10.3	1.4	35.1	54.2	2.8	3.6	3.6	100.0	3.6	100.0	165
ปานกลาง	5.6	43.2	38.2	10.1	2.8	40.8	47.9	0.1	4.2	4.2	100.0	4.2	100.0	93
ร่ำรวย	3.3	28.8	64.3	3.6	0.1	50.2	46.5	0.1	1.5	1.5	100.0	1.5	100.0	114
ร่ำรวยมาก	2.4	70.3	24.4	2.9	0.0	53.8	42.9	1.7	0.3	0.3	100.0	0.3	100.0	72
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน														
ไทย	5.0	42.0	45.8	6.0	1.2	45.9	45.1	1.2	4.0	4.0	100.0	4.0	100.0	541
ไม่ใช่ไทย	0.1	40.4	38.8	20.6	0.1	52.7	42.3	5.0	0.0	0.0	100.0	0.0	100.0	57

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ถึงไม่ถึงจำนวนที่น้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CH.7 แสดงร้อยละของเด็กที่ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำในระหว่างที่มีอาการท้องร่วง เนื่องจากเด็กอาจได้รับของเหลวมากกว่าหนึ่งประเภท ฉะนั้นยอดรวมจึงไม่จำเป็นต้องรวมกันได้เท่ากับ 100 ผลการสำรวจพบว่า เด็กร้อยละ 74.1 ได้รับสารละลายเกลือแร่ ORS หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ร้อยละ 72.5 ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) ร้อยละ 58.5 ได้รับสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ เด็กหญิงที่มีอาการท้องร่วงได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 77.4 และ 71.2 ตามลำดับ) เด็กในภาคกลาง (ร้อยละ 63.7) เด็กในครัวเรือนที่ยากจน (ร้อยละ 63.2) และเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 69.0) ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเด็กในภูมิภาคอื่น

แผนภูมิ CH.2 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วงซึ่งได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

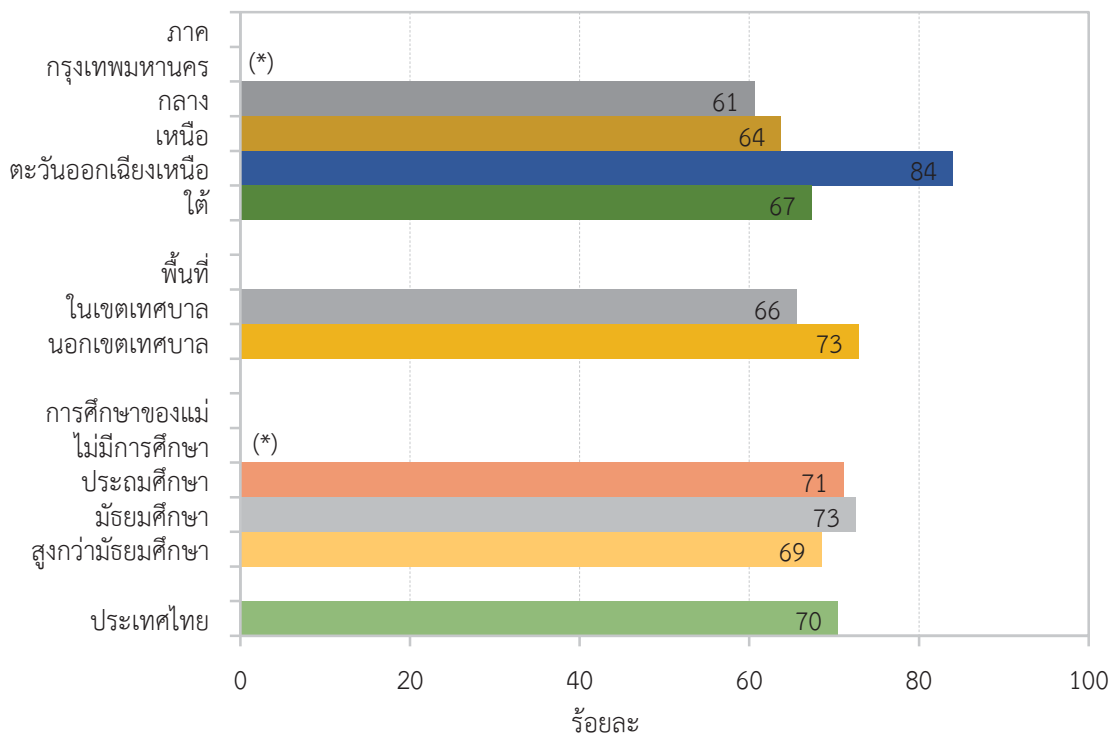
ตาราง CH.7 การได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ				
ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
	ร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วงและได้รับ:			จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
	สารละลายเกลือแร่ (ORS) ¹	สารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ	สารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ	
ยอดรวม	72.5	58.5	74.1	598
เพศ				
ชาย	70.7	54.6	71.2	315
หญิง	74.5	62.9	77.4	283
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	(*)	(*)	(*)	44
กลาง	62.9	60.2	63.7	122
เหนือ	69.6	57.6	70.7	137
ตะวันออกเฉียงเหนือ	86.2	69.4	86.8	187
ใต้	64.4	51.5	70.1	109
พื้นที่				
ในเขตเทศบาล	67.5	45.0	68.2	200
นอกเขตเทศบาล	75.0	65.4	77.1	398
อายุ				
0-11 เดือน	78.5	59.6	84.7	89
12-23 เดือน	80.8	65.8	81.2	188
24-35 เดือน	61.0	49.2	62.0	164
36-47 เดือน	66.3	57.6	67.3	110
48-59 เดือน	82.7	62.2	83.8	47
การศึกษาของแม่				
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	21
ประถมศึกษา	71.5	55.9	72.3	222
มัธยมศึกษา	73.0	65.3	76.1	251
สูงกว่ามัธยมศึกษา	72.0	49.0	72.0	104
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง				
ยากจนมาก	77.6	66.1	81.3	154
ยากจน	62.3	47.4	63.2	165
ปานกลาง	74.8	65.4	75.6	93
ร่ำรวย	73.1	55.3	74.6	114
ร่ำรวยมาก	81.0	64.2	81.1	72
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน				
ไทย	73.0	58.5	74.7	541
ไม่ใช่ไทย	67.4	58.9	69.0	57

¹ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 3.S11 - การรักษาโรคท้องร่วงโดยการให้ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS)

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ตาราง CH.8 แสดงสัดส่วนของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับการรักษาด้วยการให้สารน้ำทางปาก (Oral Rehydration Therapy: ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหารอย่างต่อเนื่อง และร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วงและได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่น ในภาพรวมเด็กที่มีอาการท้องร่วงร้อยละ 73.9 ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือได้รับของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 75.6 ได้รับการรักษาด้วยการให้สารน้ำทางปาก (ORS สำเร็จรูปแบบซองหรือผสมเองที่บ้าน หรือการได้รับของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น) จากข้อมูลในตาราง CH.6 และ CH.7 พบว่า ร้อยละ 70.5 ได้รับการรักษาด้วยการให้สารน้ำทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหาร ซึ่งเป็นไปตามข้อแนะนำ หากพิจารณาตามลักษณะภูมิหลังจะพบความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในการจัดการโรคท้องร่วง การให้สารน้ำทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหารมีสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 60.7 ในภาคกลางถึงร้อยละ 84.0 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เด็กอายุ 24-35 เดือนมีสัดส่วนการให้สารน้ำทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหารร้อยละ 61.9 ซึ่งต่ำกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น แนวทางรักษาลักษณะนี้พบเพียงร้อยละ 56.1 ในครัวเรือนที่ยากจน และเพิ่มเป็นร้อยละ 82.3 ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก นอกจากนี้ ตาราง CH.8 ได้แสดงร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนการสำรวจจำแนกตามการรักษาในรูปแบบอื่น ๆ โดยร้อยละ 16.0 ไม่ได้รับการรักษาหรือรับยาใด ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับแต่ละลักษณะภูมิหลัง พบว่า เด็กที่ไม่ได้รับการรักษาหรือรับยาใด ๆ พบสูงที่สุดในภาคกลาง (ร้อยละ 29.8)

แผนภูมิ CH.3 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีอาการท้องร่วง และรักษาด้วยการให้สารน้ำทางปาก ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CH.8 การให้สารน้ำทางปากควบคุมดูแลการรับประทานอาหารและให้การรักษาดูแลวิธีอื่น

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา รักษาโรคท้องร่วงด้วยการให้สารน้ำทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหาร และร้อยละของผู้ที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่น ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	เด็กที่มีอาการท้องร่วงและได้รับ:														ไม่ได้รักษา อายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการ ท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
	ORS หรือ ของเหลว ในปริมาณ ที่เพิ่มขึ้น		ORT หรือ สารละลายเกลือแร่ ที่ผสมเอง หรือ ของเหลวใน ปริมาณที่เพิ่มขึ้น		ยาเม็ดหรือยาน้ำ		การรักษาดูแลวิธีอื่น		ไม่ได้ รักษา หรือ ให้ยา						
	ยาปฏิ- ชีวนะ	ยาปฏิ- ชีวนะ	ยาปฏิ- ชีวนะ	ไม่ทราบ	ยาปฏิ- ชีวนะ	ยาแก้ ท้องเสีย	ยาแก้ ท้องเสีย	ยาฉีด	ยาปฏิ- ชีวนะ	การรักษา ที่บ้าน	การรักษา ยาสมุนไพร	ยาฉีด เข้า เส้นเลือด ดำ	อื่น ๆ		
ยอดรวม	73.9	75.6	70.5	19.0	46.6	7.3	2.8	1.9	0.1	1.9	1.2	0.5	2.0	16.0	598
เพศ															
ชาย	73.1	73.5	69.2	24.1	48.1	9.5	3.0	3.1	0.2	0.9	0.2	0.4	0.7	16.9	315
หญิง	74.9	77.9	71.8	13.3	45.0	4.9	2.6	0.5	0.0	3.0	2.4	0.7	3.4	15.0	283
ภาค															
กรุงเทพมหานคร	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	44
กลาง	65.4	66.2	60.7	23.3	39.3	4.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	29.8	122
เหนือ	71.2	72.3	63.8	18.0	51.1	2.2	3.5	7.6	0.4	5.9	0.0	1.3	0.9	11.7	137
ตะวันออกเฉียงเหนือ	87.3	87.9	84.0	17.4	54.7	17.0	4.2	0.2	0.0	1.5	1.5	0.0	5.4	6.1	187
ใต้	65.3	71.1	67.4	23.1	40.4	3.4	3.4	0.4	0.0	0.4	4.2	1.2	0.5	17.1	109
พื้นที่															
ในเขตเทศบาล	68.7	69.4	65.6	12.0	39.1	4.3	2.6	0.5	0.2	0.8	1.8	0.9	0.6	20.2	200
นอกเขตเทศบาล	76.5	78.7	72.9	22.6	50.4	8.9	2.9	2.6	0.0	2.5	1.0	0.4	2.7	13.9	398
อายุ															
0-11 เดือน	80.9	87.0	81.2	28.2	72.5	12.1	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	5.8	89
12-23 เดือน	81.1	81.6	72.7	16.4	41.4	7.2	4.6	5.5	0.3	3.8	1.9	0.8	2.0	10.4	188
24-35 เดือน	63.9	64.9	61.9	14.4	46.7	6.9	1.7	0.0	0.0	2.6	0.4	0.0	1.6	21.6	164
36-47 เดือน	67.1	68.1	66.8	19.8	40.8	6.0	1.6	0.3	0.0	0.1	2.5	1.6	1.2	28.6	110
48-59 เดือน	82.7	83.8	79.6	26.2	32.1	3.2	7.5	0.6	0.0	0.0	0.6	0.0	7.3	9.0	47

ตาราง CH.8 การให้สารน้ำทางปากควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหารและการรักษาด้วยวิธีอื่น (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา รักษาโรคท้องร่วงด้วยการรักษาทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการยังคงให้กินอาหาร และร้อยละของผู้ที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่น ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	เด็กที่มีอาการท้องร่วงและได้รับ:												ไม่ได้รักษา หรือ ให้ยา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา				
	ORT หรือ ORS ที่ผสมเอง หรือ ของเหลวที่เพิ่มขึ้น ปริมาณที่เพิ่มขึ้น			การยังคงให้กินอาหาร ¹			ยาเม็ดหรือยาน้ำ			การรักษาด้วยวิธีอื่น							
	ORT หรือ ORS ที่ผสมเอง หรือ ของเหลวที่เพิ่มขึ้น ปริมาณที่เพิ่มขึ้น	การยังคงให้กินอาหาร ¹	ยาปฏิชีวนะ	ยาแก้ท้องเสีย	อื่น ๆ	ไม่ทราบ	ยาปฏิชีวนะ	ยาแก้ท้องเสีย	ยาเม็ด	การรักษาที่บ้าน	อื่น ๆ	ยาลดไข้					
การศึกษาของแม่																	
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
ประถมศึกษา	74.1	74.9	71.2	10.3	55.7	6.9	3.3	0.4	0.0	0.2	0.4	0.0	0.2	0.4	1.3	1.4	12.7
มัธยมศึกษา	73.2	76.4	72.6	30.6	42.5	7.0	1.2	4.1	0.0	3.3	0.2	0.0	3.3	0.2	3.1	0.0	18.2
สูงกว่ามัธยมศึกษา	74.0	74.0	68.5	13.5	36.6	9.2	5.6	0.0	0.5	2.4	5.9	0.1	2.4	5.9	1.1	0.1	18.2
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง																	
ยากจนมาก	79.4	83.1	76.7	18.3	37.2	10.7	3.4	0.0	0.0	5.4	0.5	0.0	5.4	0.5	3.8	0.8	9.7
ยากจน	62.8	63.7	56.1	9.8	49.4	13.5	2.0	0.5	0.0	0.0	1.7	1.1	0.0	1.7	1.9	1.1	23.3
ปานกลาง	77.8	78.6	73.5	23.3	48.6	4.8	5.4	0.6	0.0	3.1	4.1	0.2	3.1	4.1	2.0	0.2	18.1
ร่ำรวย	73.4	74.8	72.9	17.7	44.9	0.4	2.5	0.1	0.0	0.3	0.1	0.0	0.3	0.1	0.5	0.0	18.7
ร่ำรวยมาก	83.7	83.8	82.3	38.0	60.4	0.3	0.6	13.3	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0	5.8
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน																	
ไทย	74.6	76.2	70.6	19.7	48.4	7.9	2.9	2.1	0.1	1.7	1.4	0.6	1.7	1.4	2.2	0.6	15.5
ไม่ใช่ไทย	67.7	69.3	69.3	12.5	29.6	1.7	1.5	0.0	0.0	3.8	0.0	0.0	3.8	0.0	0.0	0.0	20.5

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.1.2 - การรักษาโรคท้องร่วงด้วยการรักษาทางปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหารอย่างต่อเนื่อง

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่กว้างพอน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CH.9 แสดงแหล่งที่ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) สำหรับเด็กที่รักษาด้วยวิธีนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับ ORS มาจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพรัฐบาล (ร้อยละ 55.4) โดยเด็กเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.1) ได้รับ ORS จากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ร้อยละ 70.8 ของเด็กในภาคกลางได้รับ ORS จากสถานพยาบาลรัฐบาล ขณะที่ในภาคใต้เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 47.8) ได้รับ ORS จากสถานพยาบาลเอกชน การศึกษาของแม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการได้รับ ORS จากสถานพยาบาลรัฐบาล กล่าวคือ ร้อยละ 67.3 ของเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาได้รับ ORS จากสถานพยาบาลรัฐบาล เปรียบเทียบกับร้อยละ 35.5 ในเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ในทางตรงกันข้าม การได้รับ ORS จากสถานพยาบาลเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาของแม่

ตาราง CH.9 แหล่งที่ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS)								
ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) จำแนกตามแหล่งที่ได้รับ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	ร้อยละของเด็กที่ได้รับการรักษาอาการท้องร่วงด้วยสารละลายเกลือแร่ (ORS)	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ร้อยละของเด็กจำแนกตามแหล่งที่ได้รับ ORS					จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่ได้รับการรักษาอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาด้วยสารละลายเกลือแร่ (ORS)
			สถานพยาบาลรัฐบาล	สถานพยาบาลเอกชน	ผู้ให้บริการในชุมชน ¹	แหล่งอื่น	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ²	
ยอดรวม	72.5	598	55.4	42.7	1.6	1.9	98.1	434
เพศ								
ชาย	70.7	315	54.6	43.4	0.4	2.0	98.0	223
หญิง	74.5	283	56.4	41.9	2.9	1.7	98.3	211
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	(*)	44	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	30
กลาง	62.9	122	70.8	25.9	0.0	3.3	96.7	77
เหนือ	69.6	137	50.1	48.8	1.9	1.1	98.9	95
ตะวันออกเฉียงเหนือ	86.2	187	61.2	36.6	2.7	2.2	97.8	161
ใต้	64.4	109	50.7	47.8	0.4	1.5	98.5	70
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	67.5	200	49.4	49.6	1.7	1.1	98.9	135
นอกเขตเทศบาล	75.0	398	58.2	39.5	1.6	2.3	97.7	298
อายุ								
0-11 เดือน	78.5	89	(48.2)	(51.7)	(0.0)	(0.1)	(99.9)	70
12-23 เดือน	80.8	188	60.3	37.4	1.7	2.3	97.7	152
24-35 เดือน	61.0	164	52.0	46.5	2.1	1.5	98.5	100
36-47 เดือน	66.3	110	50.7	44.9	3.1	4.4	95.6	73
48-59 เดือน	82.7	47	67.1	32.8	0.2	0.1	99.9	39

ตาราง CH.9 แหล่งที่ได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) (ต่อ)								
ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) จำแนกตามแหล่งที่ได้รับ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
ร้อยละของเด็กที่ได้รับการรักษา	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ร้อยละของเด็กจำแนกตามแหล่งที่ได้รับ ORS						จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่ได้รับการรักษาอาการท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาด้วยสารละลายเกลือแร่ (ORS)
		สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ			แหล่งอื่น			
ด้วยสารละลายเกลือแร่ (ORS)	ท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	รัฐบาล	เอกชน	ผู้ให้บริการในชุมชน ^ก	อื่น	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ^ข	ท้องร่วงในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	
ไม่มีการศึกษา	(*)	21	(*)	(*)	(*)	(*)	17	
ประถมศึกษา	71.5	222	67.3	31.2	0.4	1.5	159	
มัธยมศึกษา	73.0	251	54.1	42.9	2.5	3.1	183	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	72.0	104	35.5	64.2	0.0	0.3	75	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	1	(*)	(*)	(*)	(*)	1	
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	77.6	154	60.5	39.0	3.5	0.5	119	
ยากจน	62.3	165	69.5	30.5	1.9	0.0	103	
ปานกลาง	74.8	93	72.3	21.4	1.3	6.3	70	
ร่ำรวย	73.1	114	36.5	59.8	0.0	3.7	83	
ร่ำรวยมาก	81.0	72	(27.4)	(72.4)	(0.0)	(0.2)	59	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	73.0	541	55.6	43.1	1.3	1.3	395	
ไม่ใช่ไทย	67.4	57	53.9	37.8	4.7	8.2	38	

^ก ผู้ให้บริการในชุมชน หมายถึงผู้ให้บริการของรัฐบาล (อาสาสมัครสาธารณสุข และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่) และเอกชน (คลินิกเคลื่อนที่)

^ข รวม สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพทั้งรัฐบาลและเอกชน

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

อาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน

การจัดทำ MICS ในประเทศไทยมีการเก็บข้อมูลอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน เพื่อจับภาพการเกิดโรคปอดบวม ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี หากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคปอดบวม วิธีรักษาที่มีประสิทธิภาพคือการให้ยาปฏิชีวนะ ผลการศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของการเก็บข้อมูลโรคปอดบวมด้วยวิธีการสำรวจ เนื่องจากเด็กหลาย ๆ รายที่ถูกระบุว่าเป็นโรคปอดบวมจากผลการสำรวจ ไม่ได้เป็นโรคปอดบวมอย่างแท้จริง แม้ว่าข้อจำกัดนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อระดับและรูปแบบของการรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมทว่ามีผลต่อความถูกต้องของระดับการรักษาโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะจากการรายงานผ่านการสำรวจ จึงควรใช้ตัวชี้วัดเรื่องการดูแลรักษาในรายงานฉบับนี้ด้วยความระมัดระวัง และระลึกไว้ว่าระดับที่แท้จริงมีแนวโน้มสูงกว่านี้

ตาราง CH.10 แสดงร้อยละของเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับการรักษาจำแนกตามแหล่งที่ได้รับการรักษา และร้อยละของเด็กที่ได้รับยาปฏิชีวนะ เนื่องจากอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในประเทศไทยพบไม่มากนัก ขนาดตัวอย่างสำหรับตาราง CH.10 จึงมีจำนวนน้อย ดังนั้น ควรแปลผลการสำรวจด้วยความระมัดระวัง พบว่า เด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันร้อยละ 79.5 ได้รับการรักษาจากแหล่งที่เหมาะสม เด็กหญิงได้รับการรักษาจากสถานพยาบาล (ร้อยละ 84.2) ในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 75.7) เด็กหญิงได้รับการรักษาจากสถานพยาบาลเอกชนในสัดส่วนที่สูง กล่าวคือ เด็กหญิงที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันร้อยละ 52.4 ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำจากสถานพยาบาลเอกชน และร้อยละ 41.5 ได้รับจากสถานพยาบาลรัฐบาล นอกจากนี้ พบว่าเด็กในเขตเทศบาลที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันได้รับการรักษาสูงถึงร้อยละ 85.0 โดยส่วนใหญ่ได้รับการรักษาหรือคำแนะนำจากสถานพยาบาลรัฐบาล (ร้อยละ 56.1)

ตาราง CH.10 ได้แสดงการรักษาเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันด้วยยาปฏิชีวนะ จำแนกตามเพศ อายุ ภาค พื้นที่ การศึกษาของแม่ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคม พบว่าในประเทศไทย เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ 70.0 ได้รับยาปฏิชีวนะ สัดส่วนนี้สำหรับในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 74.7 และ 67.3 ตามลำดับ) การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะในเด็กหญิงต่ำกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 63.1 และ 75.5 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาแหล่งที่ได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.2) ได้รับจากสถานพยาบาลเอกชน เด็กชายร้อยละ 57.9 ได้รับยาปฏิชีวนะจากสถานพยาบาลเอกชน ขณะที่เด็กหญิงร้อยละ 53.1 ได้รับยาปฏิชีวนะจากสถานพยาบาลรัฐบาล เด็กในเขตเทศบาลที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน 6 ใน 10 คน (ร้อยละ 57.0) รับประทานยาปฏิชีวนะจากสถานพยาบาลรัฐบาล ขณะที่เด็กนอกเขตเทศบาลในสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 59.7) รับประทานยาปฏิชีวนะจากสถานพยาบาลเอกชน

ตาราง CH.10 การดูแลรักษาอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน (ARI) และการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน (ARI) ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับคำแนะนำหรือการรักษา และร้อยละของเด็กที่รักษาอาการด้วยยาปฏิชีวนะ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน และ:		ร้อยละของเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจ		ร้อยละของเด็กที่มีอาการติดเชื้อ		จำนวนเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับคำแนะนำหรือการรักษา						
	ไม่ได้รับ		แบบเฉียบพลัน และได้รับยาปฏิชีวนะจาก:		ทางการติดเชื้อ								
	สถานที่	ค่าแนะนำหรือการรักษา	แหล่งอื่น	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	แหล่งอื่น	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ¹							
ยอดรวม	43.3	43.1	0.7	0.1	79.5	20.0	174	46.5	52.2	0.0	1.3	98.7	122
เพศ													
ชาย	44.8	35.7	1.2	0.0	75.7	23.5	97	42.1	57.9	0.0	0.0	100.0	73
หญิง	41.5	52.4	0.0	0.2	84.2	15.5	77	53.1	43.5	0.0	3.4	96.6	49
ภาค													
กรุงเทพมหานคร	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10
กลาง	(39.5)	(33.7)	(0.0)	(0.2)	(72.6)	(27.0)	67	(40.3)	(59.7)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	36
เหนือ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	23
ตะวันออกเฉียงเหนือ	(47.5)	(28.6)	(0.0)	(0.0)	(71.5)	(27.6)	48	(63.7)	(33.1)	(0.0)	(3.2)	(96.8)	38
ใต้	(46.0)	(58.8)	(5.8)	(0.0)	(87.2)	(11.2)	20	(42.0)	(55.1)	(0.0)	(2.9)	(97.1)	15
พื้นที่													
ในเขตเทศบาล	56.1	41.6	1.8	0.2	85.0	13.5	64	57.0	40.5	0.0	2.5	97.5	48
นอกเขตเทศบาล	35.8	43.9	0.0	0.0	76.2	23.7	110	39.7	59.7	0.0	0.6	99.4	74
อายุ													
0-11 เดือน	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	11
12-23 เดือน	(56.4)	(26.5)	(3.5)	(0.5)	(70.6)	(28.3)	34	(56.9)	(43.1)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	23
24-35 เดือน	(20.1)	(78.8)	(0.0)	(0.0)	(97.8)	(2.2)	41	(34.7)	(65.3)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	19
36-47 เดือน	(61.0)	(37.3)	(0.0)	(0.0)	(86.2)	(13.1)	58	(62.0)	(37.1)	(0.0)	(0.9)	(99.1)	48
48-59 เดือน	(35.3)	(10.2)	(0.0)	(0.0)	(44.9)	(55.1)	24	(28.0)	(66.4)	(0.0)	(5.6)	(94.4)	21

การใช้เชื้อเพลิงแข็ง

มากกว่าสามพันล้านคนทั่วโลกต้องพึ่งเชื้อเพลิงแข็งสำหรับเป็นแหล่งพลังงานพื้นฐานในการประกอบอาหารและให้ความอบอุ่น เชื้อเพลิงแข็งครอบคลุมถึงเชื้อเพลิงชีวมวล เช่น ไม้ ถ่าน พืช หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอื่น ๆ มูลสัตว์ ฟุ่ไม้ ฟางและถ่านหิน การใช้เชื้อเพลิงแข็งเพื่อประกอบอาหารและให้ความอบอุ่นนั้นทำให้เกิดควันจำนวนมากภายในบ้าน ซึ่งควันมีส่วนประกอบของมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ปัญหาสำคัญของการใช้เชื้อเพลิงแข็ง คือ การสันดาปที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดสารมีพิษต่าง ๆ เช่น คาร์บอนมอนอกไซด์ โพลีอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นต้น การใช้เชื้อเพลิงแข็งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอาการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน โรคปอดบวม โรคปอดเรื้อรัง มะเร็ง วัณโรค โรคหอบหืด โรคต่อกระจุกและอาจนำไปสู่ภาวะน้ำหนักแรกคลอดต่ำของทารกที่เกิดจากหญิงตั้งครรภ์ที่สูดควัน ตัวชี้วัดที่สำคัญในการติดตามการใช้เชื้อเพลิงแข็ง คือ สัดส่วนของประชากรที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งเป็นแหล่งพลังงานหลักสำหรับการประกอบอาหาร (ตาราง CH.11)

ในภาพรวม มากกว่า 1 ใน 5 ของประชากรในประเทศไทย (ร้อยละ 21.1) ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร โดยส่วนใหญ่เป็นถ่านไม้ (ร้อยละ 12.1) การใช้เชื้อเพลิงแข็งในเขตเทศบาลมีเพียงร้อยละ 12.0 ในขณะที่นอกเขตเทศบาลมีการใช้เกือบ 1 ใน 3 ของประชากร (ร้อยละ 29.0) พบความแตกต่างระหว่างภาคชัดเจน กล่าวคือ เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.7) ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เชื้อเพลิงแข็งสำหรับการประกอบอาหาร รองลงมาเป็นร้อยละ 37.7 ของประชากรในภาคเหนือ เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.5 ในกรุงเทพมหานคร ความมั่งคั่งของครัวเรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีความสำคัญเช่นกัน ผลการสำรวจพบการใช้เชื้อเพลิงแข็งร้อยละ 68.4 ในครัวเรือนที่ยากจนมาก และลดลงเหลือร้อยละ 0.2 ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เช่นเดียวกับระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหารของประชากร เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรในกรุงเทพมหานครร้อยละ 5.9 ไม่มีการประกอบอาหารในครัวเรือน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ

ตาราง CH.11 การใช้เชื้อเพลิงแข็ง

การแจกแจงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของเชื้อเพลิงหลักที่ใช้ในการประกอบอาหาร และร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงหลัก:							จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	
	ไฟฟ้า	ก๊าซหุงต้ม (LPG)	เชื้อเพลิงแข็ง		เชื้อเพลิงอื่น	ไม่มีการประกอบอาหารในครัวเรือน	รวม		การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร ¹
ยอดรวม	3.4	73.3	12.1	9.1	0.0	2.1	100.0	21.1	92,073
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	6.0	87.5	0.3	0.2	0.0	5.9	100.0	0.5	12,517
กลาง	3.2	90.0	4.2	1.0	0.0	1.7	100.0	5.2	27,739
เหนือ	2.6	57.9	18.9	18.8	0.0	1.7	100.0	37.7	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.3	47.7	28.0	20.7	0.0	1.3	100.0	48.7	24,242
ใต้	4.6	90.6	1.8	1.5	0.0	1.5	100.0	3.3	12,273
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	4.1	80.4	6.6	5.4	0.0	3.4	100.0	12.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	2.8	67.1	16.8	12.3	0.0	1.0	100.0	29.0	49,360
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน									
ไม่มีการศึกษา	3.2	65.0	11.0	19.0	0.0	1.8	100.0	30.0	5,667
ประถมศึกษา	3.0	68.3	16.0	11.6	0.0	1.1	100.0	27.6	55,202
มัธยมศึกษา	4.0	81.2	7.5	3.7	0.0	3.6	100.0	11.2	19,728
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.0	87.6	1.4	1.5	0.0	4.6	100.0	2.8	11,414
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	2.1	61.3	25.0	10.5	0.0	1.0	100.0	35.5	62
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	3.7	25.7	37.5	30.9	0.0	2.3	100.0	68.4	18,415
ยากจน	4.5	67.1	15.3	10.8	0.0	2.3	100.0	26.2	18,413
ปานกลาง	3.8	84.4	5.8	3.2	0.0	2.8	100.0	9.0	18,416
ร่ำรวย	3.2	92.5	1.5	0.5	0.0	2.3	100.0	2.0	18,413
ร่ำรวยมาก	2.0	96.7	0.2	0.0	0.0	1.1	100.0	0.2	18,415
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	3.1	74.2	12.0	8.5	0.0	2.2	100.0	20.5	86,139
ไม่ใช่ไทย	8.3	60.3	12.9	16.9	0.0	1.6	100.0	29.8	5,934

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.15 – การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร

ตาราง CH.12 การใช้เชื้อเพลิงแข็ง จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร							
การแจกแจงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	สถานที่ประกอบอาหาร:					รวม	จำนวนสมาชิก ในครัวเรือนที่ใช้ เชื้อเพลิงแข็ง ประกอบอาหาร
	ภายในบ้าน		ใน อาคาร ที่แยก ต่างหาก	นอกบ้าน/ กลางแจ้ง	ที่อื่น ๆ		
	ในห้องที่ แยกต่างหาก เช่น ครัว	พื้นที่อื่น ภายในบ้าน					
ยอดรวม	41.0	20.0	30.9	8.1	0.0	100.0	19,468
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	38.3	6.4	9.0	46.3	0.0	100.0	64
กลาง	39.2	24.8	28.5	7.6	0.0	100.0	1,429
เหนือ	49.6	19.3	23.9	7.1	0.0	100.0	5,773
ตะวันออกเฉียงเหนือ	37.0	19.7	35.2	8.0	0.0	100.0	11,801
ใต้	38.7	24.6	15.3	20.9	0.5	100.0	401
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	40.1	19.3	32.0	8.5	0.0	100.0	5,130
นอกเขตเทศบาล	41.3	20.2	30.5	8.0	0.0	100.0	14,337
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน							
ไม่มีการศึกษา	33.8	29.7	30.2	6.3	0.0	100.0	1,698
ประถมศึกษา	42.2	19.1	30.4	8.4	0.0	100.0	15,224
มัธยมศึกษา	37.0	20.6	34.3	8.0	0.0	100.0	2,203
สูงกว่ามัธยมศึกษา	48.9	8.0	36.0	7.0	0.0	100.0	321
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	33.2	43.1	23.7	0.0	0.0	100.0	22
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	39.9	22.3	30.0	7.8	0.0	100.0	12,590
ยากจน	44.2	15.2	32.7	7.8	0.0	100.0	4,817
ปานกลาง	36.5	18.9	33.6	11.0	0.0	100.0	1,661
ร่ำรวย	50.8	11.2	26.3	11.7	0.0	100.0	367
ร่ำรวยมาก	63.9	2.0	34.0	0.0	0.0	100.0	33
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	41.2	19.2	31.1	8.5	0.0	100.0	17,699
ไม่ใช่ไทย	38.1	28.1	28.8	4.9	0.0	100.0	1,769

ตาราง CH.12 แสดงสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบอาหาร การเกิดมลพิษและอาณาบริเวณที่เกิดมลพิษภายในบ้านนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการประกอบอาหาร สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบอาหาร และชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ จากผลการสำรวจ MICS ในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 41.0 ของประชากรในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร ได้ประกอบอาหารในห้องแยกเฉพาะที่ใช้เป็นห้องครัว ร้อยละของการประกอบอาหารในพื้นที่อื่นภายในบ้านพบมากในภาคกลางและภาคใต้ (ร้อยละ 24.8 และ 24.6 ตามลำดับ) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชากรที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหารในกรุงเทพมหานครเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.3) มีการประกอบอาหารนอกบ้าน/กลางแจ้ง

ตาราง CH.13 การดูแลรักษาขณะมีอาการไข้

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับคำแนะนำหรือการรักษา จำแนกตามแหล่งที่ได้รับคำแนะนำหรือการรักษา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กซึ่ง:						จำนวนเด็กที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
	ได้รับคำแนะนำหรือการรักษาจาก:					ไม่ได้รับคำแนะนำหรือการรักษา	
	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ			แหล่งอื่น	สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ^{1, ๒}		
	รัฐบาล	เอกชน	ผู้ให้บริการในชุมชน ^๓				
ยอดรวม	46.2	33.1	0.6	1.5	75.6	23.5	2,321
เพศ							
ชาย	45.2	31.9	0.4	0.9	73.7	25.9	1,192
หญิง	47.3	34.3	0.8	2.1	77.6	21.0	1,129
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	24.4	50.2	0.0	5.7	70.6	23.7	213
กลาง	43.8	29.0	0.7	0.1	69.5	30.5	486
เหนือ	44.6	34.8	0.2	2.5	78.3	21.3	426
ตะวันออกเฉียงเหนือ	56.5	30.5	0.4	1.0	81.9	17.5	748
ใต้	43.7	32.0	1.6	0.8	71.7	27.9	448
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	34.9	35.9	0.4	2.1	68.0	30.4	854
นอกเขตเทศบาล	52.8	31.5	0.8	1.1	80.1	19.5	1,466
อายุ							
0-11 เดือน	33.9	39.1	0.5	4.3	72.9	22.9	285
12-23 เดือน	46.7	33.9	0.4	1.0	76.1	23.6	553
24-35 เดือน	40.1	39.5	0.7	0.3	74.6	25.2	560
36-47 เดือน	51.9	31.3	0.6	0.4	78.4	21.5	510
48-59 เดือน	55.4	21.4	0.8	3.3	75.0	24.0	414
การศึกษาของแม่							
ไม่มีการศึกษา	35.2	18.9	0.6	8.1	57.8	42.2	67
ประถมศึกษา	54.5	21.9	0.3	2.7	74.7	23.2	739
มัธยมศึกษา	45.4	36.7	0.7	0.6	77.4	22.4	1,013
สูงกว่ามัธยมศึกษา	37.2	44.2	0.8	0.7	75.8	23.6	501
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	58.4	23.0	0.3	2.0	80.6	18.9	587
ยากจน	57.3	27.3	0.5	0.1	79.6	20.3	503
ปานกลาง	43.7	32.1	0.8	0.5	71.8	27.7	424
ร่ำรวย	38.2	39.4	0.8	3.2	72.8	24.7	540
ร่ำรวยมาก	19.1	54.9	0.7	1.1	69.3	30.3	266
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	44.9	33.8	0.6	1.4	75.5	23.7	2,141
ไม่ใช่ไทย	61.7	25.1	0.9	1.9	77.9	21.3	180

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.20 - การดูแลรักษาขณะมีอาการไข้

^๓ ผู้ให้บริการในชุมชน หมายถึงผู้ให้บริการของรัฐบาล (อาสาสมัครสาธารณสุข และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่) และเอกชน (คลินิกเคลื่อนที่)

^๒ รวม สถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพทั้งรัฐบาลและเอกชน และร้านค้า

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ตาราง CH.13 แสดงพฤติกรรมในการดูแลรักษาระหว่างที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 75.6 ของเด็กที่มีอาการไข้ได้รับคำแนะนำหรือการรักษาจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพที่เหมาะสม ซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.2) รับประทานยาจากสถานพยาบาลรัฐบาล อย่างไรก็ตาม เด็กร้อยละ 23.5 ไม่ได้รับคำแนะนำหรือการรักษา เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีแนวโน้มสูงที่จะไม่ได้รับคำแนะนำหรือการรักษา (ร้อยละ 42.2) ระดับการศึกษาของแม่และความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดูแลรักษาเด็กที่มีอาการไข้จากสถานพยาบาลเอกชน

แม่จะถูกถามเกี่ยวกับยาทุกชนิดที่ใช้รักษาเด็กที่มีอาการไข้ ซึ่งรวมทั้งยาที่มีอยู่ในบ้านและยาที่ได้รับหรือสั่งจ่ายจากสถานพยาบาล ร้อยละ 57.5 ของเด็กที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาได้รับยาปฏิชีวนะ ชนิดเม็ดหรือน้ำ ร้อยละ 52.5 ได้รับพาราเซตามอล ร้อยละ 3.8 ได้รับไอบูโพรเฟน และร้อยละ 2.5 ได้รับแอสไพริน การใช้ยาปฏิชีวนะรักษาอาการไข้ของเด็กมีสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 54.1 ในภาคกลาง ถึงร้อยละ 66.8 ในภาคเหนือ การใช้พาราเซตามอลรักษาอาการไข้ของเด็กพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 64.3) เปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานครซึ่งต่ำที่สุด (ร้อยละ 42.3)

ตาราง CH.14 การรักษาเด็กที่มีอาการไข้								
ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำแนกตามประเภทของยาที่ใช้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	เด็กที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับยา:							จำนวนเด็กที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
	ยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดหรือน้ำ	ยาปฏิชีวนะชนิดฉีด	พาราเซตามอล	แอสไพริน	ไอบูโพรเฟน	อื่น ๆ	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	
ยอดรวม	57.5	1.1	52.5	2.5	3.8	7.4	2.7	2,321
เพศ								
ชาย	57.8	0.8	52.1	2.6	3.5	8.4	1.8	1,192
หญิง	57.2	1.5	52.9	2.4	4.2	6.4	3.6	1,129
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	62.4	0.5	42.3	1.0	0.0	5.3	5.7	213
กลาง	54.1	0.1	45.6	0.8	1.4	7.7	4.6	486
เหนือ	66.8	1.1	46.8	2.3	4.7	4.0	2.8	426
ตะวันออกเฉียงเหนือ	54.2	2.5	64.3	3.9	7.8	12.4	1.2	748
ใต้	55.5	0.2	50.7	2.8	0.7	3.1	1.6	448
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	56.7	1.0	49.9	2.3	1.0	7.8	2.0	854
นอกเขตเทศบาล	57.9	1.2	54.0	2.6	5.5	7.2	3.1	1,466
อายุ								
0-11 เดือน	47.6	0.1	39.7	1.8	3.4	8.9	3.3	285
12-23 เดือน	60.7	1.4	53.9	1.7	5.1	5.2	2.9	553
24-35 เดือน	55.5	1.5	50.5	4.3	4.0	7.2	4.5	560
36-47 เดือน	62.9	1.4	57.4	2.3	1.9	7.8	0.8	510
48-59 เดือน	56.0	0.4	56.1	1.9	4.5	9.3	1.9	414

ตาราง CH.14 การรักษาเด็กที่มีอาการไข้ (ต่อ)								
ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำแนกตามประเภทของยาที่ใช้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	เด็กที่มีอาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และได้รับยา:							จำนวนเด็กที่มี อาการไข้ในรอบ 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
	ยาปฏิชีวนะ ชนิดเม็ด หรือน้ำ	ยาปฏิชีวนะ ชนิดฉีด	พารา- เซตตามอล	แอสไพริน	ไอบู- โพรเฟน	อื่น ๆ	ไม่ทราบ/ ไม่ระบุ	
การศึกษาของแม่								
ไม่มีการศึกษา	42.9	0.8	49.3	2.1	0.0	3.4	6.5	67
ประถมศึกษา	54.5	1.9	58.1	1.4	4.2	7.7	2.3	739
มัธยมศึกษา	59.8	0.5	49.1	3.4	4.7	6.6	3.6	1,013
สูงกว่ามัธยมศึกษา	59.1	1.3	51.5	2.2	2.1	9.3	0.8	501
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	53.3	0.4	57.9	1.8	5.2	9.6	3.1	587
ยากจน	55.8	1.5	59.6	4.4	8.3	9.3	0.7	503
ปานกลาง	62.0	2.1	49.8	2.4	1.1	10.6	3.6	424
ร่ำรวย	59.8	0.6	42.1	1.7	0.9	3.4	3.3	540
ร่ำรวยมาก	58.1	1.5	52.5	2.3	2.6	2.3	2.9	266
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	57.3	1.0	51.9	1.9	3.1	7.7	2.9	2,141
ไม่ใช่ไทย	59.8	2.5	59.8	10.1	11.8	4.0	0.8	180
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต								

บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

unicef

บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

น้ำดื่มที่สะอาดเป็นปัจจัยจำเป็นพื้นฐานสำหรับการมีสุขภาพดี น้ำดื่มที่ไม่สะอาดสามารถเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคหลายชนิด เช่น อหิวาตกโรค ไข้รากสาด และโรคพยาธิใบไม้ นอกจากนี้ น้ำดื่มอาจปนเปื้อนด้วยสารเคมี และสารปนเปื้อนทางกายภาพที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของคน น้ำดื่มไม่เพียงแต่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บเท่านั้น การเข้าถึงแหล่งน้ำดื่มยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้หญิงและเด็ก โดยเฉพาะในเขตชนบท ซึ่งผู้หญิงและเด็กมีหน้าที่ในการเดินทางไปนําน้ำมาใช้ในครัวเรือน ซึ่งบ่อยครั้งที่ต้องเดินทางเป็นระยะทางไกล ๆ²⁴

การกำจัดอุจจาระที่ไม่เหมาะสมและสุขอนามัยส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับเชื้อโรคหลายชนิด เช่น โรคท้องร่วง และโปลิโอ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการแคระแกร็นของร่างกาย การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะสามารถช่วยลดการเกิดโรคท้องร่วงได้มากกว่า 1 ใน 3²⁵ และสามารถลดผลกระทบต่อสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์และความผิดปกติอื่น ๆ ที่ส่งผลถึงชีวิตและการเกิดโรคในเด็กที่อาศัยอยู่ในประเทศกำลังพัฒนานับล้านคน

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG 7, C) คือ ลดสัดส่วนของประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขอนามัยขั้นพื้นฐานลงครึ่งหนึ่ง ระหว่างปี 2533 ถึง 2558 สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับน้ำและสุขาภิบาล รวมทั้งเอกสารอ้างอิงบางส่วน สามารถค้นได้จาก data.unicef.org²⁶ หรือเว็บไซต์ของโครงการติดตามร่วมกันเรื่องน้ำและสุขาภิบาล ระหว่างองค์การอนามัยโลกและองค์การยูนิเซฟ (WHO/UNICEF Joint Monitoring Programme for Water Supply and Sanitation)²⁷

การใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด

ตาราง WS.1 และแผนภูมิ WS.1 แสดงการกระจายของประชากรในครัวเรือนตามแหล่งน้ำดื่มหลักสำหรับประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดนั้น หมายถึง แหล่งน้ำดื่มดังต่อไปนี้ คือ น้ำประปา (ต่อท่อเข้าบ้าน ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน ต่อท่อเข้าบ้านของเพื่อนบ้าน จากก๊อกน้ำสาธารณะ) น้ำบาดาล น้ำบ่อขุดที่มีการป้องกัน น้ำพุธรรมชาติที่มีการป้องกัน และที่กักเก็บน้ำฝน สำหรับน้ำดื่มบรรจุขวดจะถือว่าเป็นแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดก็ต่อเมื่อน้ำสำหรับการล้างมือและทำอาหารของครัวเรือนนั้นมาจากแหล่งน้ำที่สะอาด

ผลการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 98.0 ของประชากรในครัวเรือนดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด โดยในเขตเทศบาลมีร้อยละ 99.2 และนอกเขตเทศบาลร้อยละ 97.0 เป็นที่น่าสังเกตว่า การดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดของประชากรในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยและประชากรในภาคใต้ มีสัดส่วนค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะทั่วไปด้านอื่น ๆ (ร้อยละ 92.9 และ 94.4 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณารายภาค พบว่าแหล่งน้ำดื่มหลักของแต่ละภาคมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ประชากรในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 70.1 ใช้น้ำประปาที่ต่อท่อเข้าบ้านหรือบริเวณบ้านเป็นแหล่งน้ำดื่มหลัก ในทางตรงกันข้าม ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำดื่มหลักเพียงร้อยละ 12.0 และ 16.9 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในภาคใต้ ภาคกลาง ภาคเหนือ

²⁴ WHO/UNICEF. 2012. *Progress on Drinking water and Sanitation: 2012 update*.

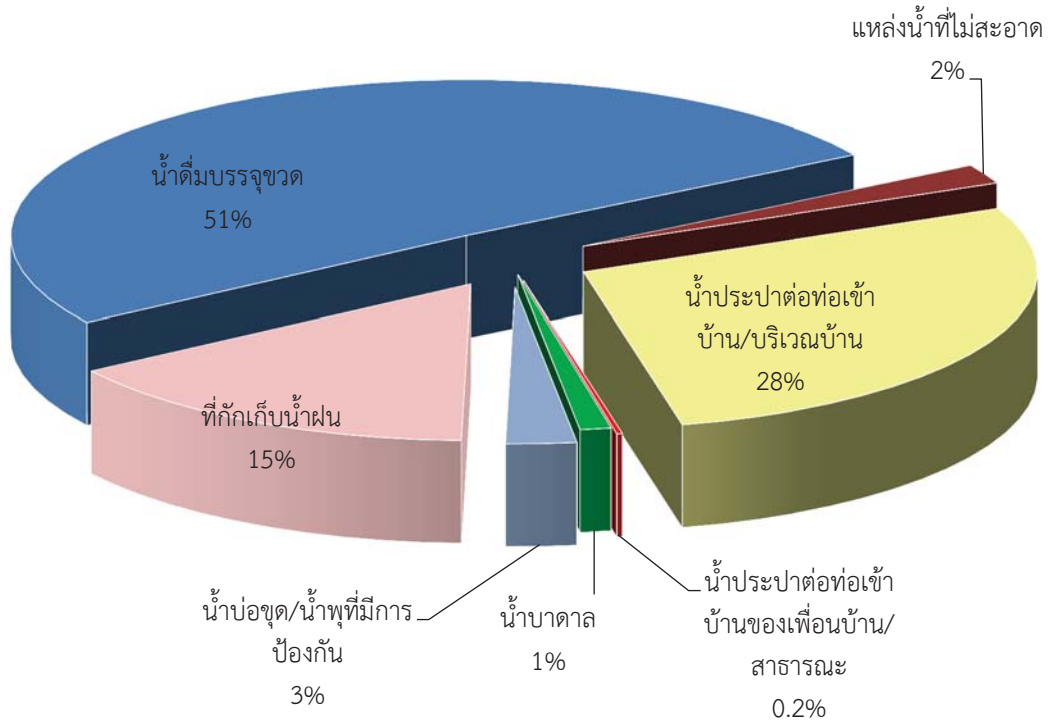
²⁵ Cairncross, Sandy et al., 'Water, sanitation and hygiene for the prevention of diarrhoea', in *International Journal of Epidemiology*, vol. 39, 2010, pp. i193-i205.

²⁶ <http://data.unicef.org/water-sanitation>

²⁷ <http://www.wssinfo.org>

และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ น้ำดื่มบรรจุขวดคือแหล่งน้ำดื่มหลัก (ร้อยละ 59.7 56.0 51.3 และ 50.5 ตามลำดับ) นอกจากนี้ พบว่าน้ำฝนเป็นแหล่งน้ำดื่มหลักของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 33.3)

แผนภูมิ WS.1 การแจกแจงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง WS.1 การใช้ไฟฟ้าจากแหล่งน้ำที่สะอาด

การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก และร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ได้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	แหล่งน้ำดื่มหลัก													รวม	ร้อยละของการใช้ น้ำดื่ม จากแหล่งน้ำ ที่สะอาด ¹	จำนวน สมาชิกใน ครัวเรือน	
	น้ำประปา			แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด			แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด			อื่น ๆ ²							
	ต่อหัว เข้าบ้าน	ต่อหัว เข้าถึง	น้ำประปา ที่ดื่ม	น้ำ บาดาล	น้ำพุจาก ธรรมชาติ	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³	น้ำดื่ม บรรจุขวด ³				
ยอดรวม	26.7	1.5	0.1	0.1	1.1	2.5	0.0	15.3	50.7	0.6	0.3	0.3	0.3	0.8	0.1	100.0	92,073
ภาค																	
กรุงเทพมหานคร	68.2	1.9	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	29.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	12,517
กลาง	26.2	0.9	0.0	0.1	0.3	2.8	0.0	12.2	56.0	0.4	0.2	0.2	0.2	0.7	0.0	100.0	27,739
เหนือ	29.3	1.9	0.1	0.3	0.8	3.7	0.0	11.4	51.3	0.1	0.2	0.2	0.2	0.6	0.1	100.0	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.0	0.8	0.1	0.1	1.4	0.6	0.0	33.3	50.5	0.5	0.7	0.7	0.7	0.2	0.1	100.0	24,242
ใต้	13.3	3.3	0.2	0.1	3.9	6.5	0.0	7.5	59.7	2.4	0.0	0.1	0.1	3.1	0.0	100.0	12,273
พื้นที่																	
ในเขตเทศบาล	36.3	1.0	0.1	0.1	0.7	1.0	0.0	5.9	54.0	0.1	0.0	0.2	0.2	0.4	0.0	100.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	18.4	1.8	0.1	0.1	1.5	3.7	0.0	23.5	47.7	1.0	0.5	0.3	1.1	1.1	0.1	100.0	49,360
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน																	
ไม่มีการศึกษา	27.1	3.6	0.3	0.5	1.6	4.2	0.0	12.3	45.5	2.0	0.4	1.1	1.2	1.2	0.0	100.0	5,667
ประถมศึกษา	23.0	1.3	0.0	0.2	1.2	2.7	0.0	20.8	48.8	0.6	0.3	0.3	0.8	0.8	0.0	100.0	55,202
มัธยมศึกษา	28.3	1.5	0.1	0.0	1.0	2.2	0.0	8.7	56.3	0.5	0.3	0.1	1.0	1.0	0.1	100.0	19,728
สูงกว่ามัธยมศึกษา	42.1	1.4	0.1	0.0	0.4	1.2	0.0	2.1	52.5	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	100.0	11,414
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	19.2	0.3	0.0	0.6	0.0	0.7	0.0	7.6	57.1	1.3	9.3	0.0	3.8	3.8	0.0	100.0	62

ตาราง WS.1 ครีวรีออนที่ดื่มมาจากแหล่งน้ำที่สะอาด (ต่อ)

ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครีวรีออน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก และร้อยละของประชากรในครีวรีออนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	แหล่งน้ำดื่มหลัก												รวม	ร้อยละของการใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด ¹	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
	แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด						แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด										
	น้ำประปา		น้ำบาดาล		น้ำพุจากที่สาธารณะ		น้ำบ่อที่ไม่มีทุกน้ำ		น้ำบ่อที่มีทุกน้ำ		น้ำดื่มบรรจุขวด*					อื่น ๆ ^ข	
ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว
เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง	เข้าถึง
เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน	เข้าถึงบ้าน
15.0	2.1	0.2	0.3	1.7	3.3	0.0	40.0	33.1	1.3	0.9	1.1	0.8	0.1	100.0	95.7	18,415	
18.6	1.9	0.1	0.3	1.3	3.1	0.0	19.9	52.9	0.7	0.3	0.1	0.9	0.1	100.0	97.9	18,415	
20.2	1.1	0.1	0.1	1.3	3.8	0.0	10.1	61.2	0.6	0.1	0.0	1.2	0.0	100.0	98.0	18,416	
28.3	1.1	0.0	0.0	1.0	1.8	0.0	5.9	60.3	0.3	0.1	0.0	1.0	0.0	100.0	98.6	18,412	
51.6	1.1	0.0	0.0	0.2	0.5	0.0	0.7	45.8	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	100.0	99.9	18,415	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน																	
ไทย	27.3	1.2	0.1	0.1	1.0	2.2	0.0	15.3	51.2	0.4	0.2	0.7	0.1	100.0	98.4	86,139	
ไม่ใช่ไทย	18.2	5.1	0.4	0.0	2.9	6.8	0.0	16.2	43.1	3.3	0.9	2.3	0.0	100.0	92.9	5,934	

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.8 – การมีน้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด

^ก การพิจารณาว่าครัวเรือนที่แหล่งน้ำดื่มหลักเป็นน้ำดื่มบรรจุขวดเป็นแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น ทำอาหาร ล้างมือ

^ข รวม น้ำพุจากธรรมชาติที่ไม่มีการป้องกัน และรถเข็นหรือเกวียนบรรจุทุกถังน้ำ

ตาราง WS.2 แสดงวิธีการบำบัดน้ำของครัวเรือน โดยให้การสัมภาษณ์ครัวเรือนถึงวิธีในการบำบัดน้ำให้ปลอดภัยก่อนนำมาใช้ดื่ม ทั้งนี้ วิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ได้แก่ การต้ม การเติมคลอรีน การใช้เครื่องกรองน้ำ และการตากแดด ตารางนี้แสดงการบำบัดน้ำของทุกครัวเรือน และร้อยละของสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งที่ไม่สะอาดแต่มีการบำบัดด้วยวิธีที่เหมาะสม

ในภาพรวมพบว่า เกือบ 2 ใน 3 ของประชากร (ร้อยละ 65.4) ไม่ได้นำน้ำมาบำบัดก่อนดื่มด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ส่วนวิธีบำบัดน้ำที่เป็นที่นิยมที่สุด คือ การใช้เครื่องกรองน้ำ (ร้อยละ 22.1) ตามด้วยการต้ม (ร้อยละ 10.8) และการทิ้งไว้ให้ตกตะกอน (ร้อยละ 4.7) ส่วนวิธีที่นิยมน้อยที่สุด คือ การเติมคลอรีน (ร้อยละ 0.1)

เมื่อพิจารณาวิธีบำบัดน้ำในแต่ละภาคจะพบความแตกต่าง ดังนี้ ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ใช้วิธีบำบัดใด ๆ สูงที่สุด (ร้อยละ 79.9) เปรียบเทียบกับประชากรในกรุงเทพมหานครเพียงร้อยละ 32.5 การใช้เครื่องกรองน้ำพบสูงสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 62.3) และพบน้อยสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 7.8) ประชากรในภาคเหนือใช้การทิ้งไว้ให้ตกตะกอนในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 11.6) เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้เครื่องกรองน้ำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มความมั่งคั่ง นอกจากนี้ หากพิจารณาเฉพาะผู้ที่ดื่มน้ำจากแหล่งที่ไม่สะอาด พบว่า การบำบัดน้ำมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยประชากรในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีการศึกษามีการบำบัดน้ำร้อยละ 26.5 เปรียบเทียบกับในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาที่มีการบำบัดเพียงร้อยละ 11.7

ตาราง WS.2 วิธีบำบัดน้ำของครัวเรือน

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามวิธีบำบัดน้ำที่ใช้ดื่มในครัวเรือน และร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ภาค	ไม่บำบัด		ดื่ม		ดื่มคลอรีน		วิธีที่ใช้ในการบำบัดน้ำ		จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด และมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ¹	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ใช้ฝักกรอง	ใช้เครื่องกรองน้ำ	ดื่ม	อื่น ๆ				
ยอดรวม	65.4	10.8	0.1	2.6	22.1	1.0	4.7	0.0	92,073	21.6	1,828	1,828
ภาค												
กรุงเทพมหานคร	32.5	17.9	0.2	1.4	62.3	0.1	0.4	0.0	12,517	(*)	4	4
กลาง	63.3	14.4	0.0	1.2	25.5	0.6	3.3	0.0	27,739	21.5	406	406
เหนือ	67.9	3.3	0.0	2.4	15.1	3.4	11.6	0.0	15,301	7.6	180	180
ตะวันออกเฉียงเหนือ	79.9	5.6	0.0	4.5	7.8	0.8	4.7	0.0	24,242	25.3	550	550
ใต้	71.5	14.8	0.1	3.4	10.6	0.1	3.6	0.0	12,273	22.4	688	688
พื้นที่												
ในเขตเทศบาล	60.0	11.5	0.1	1.6	31.9	0.2	2.2	0.0	42,713	21.1	335	335
นอกเขตเทศบาล	70.0	10.1	0.0	3.4	13.7	1.7	6.8	0.0	49,360	21.7	1,493	1,493
แหล่งน้ำดื่มหลัก												
แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	65.2	10.7	0.1	2.6	22.4	1.0	4.7	0.0	90,245	na	na	na
แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด	73.3	15.3	0.0	2.3	8.0	0.0	4.3	0.0	1,828	21.6	1,828	1,828
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน												
ไม่มีการศึกษา	70.2	14.2	0.0	2.3	15.0	0.5	4.5	0.0	5,667	26.5	274	274
ประถมศึกษา	68.0	9.7	0.1	3.3	17.1	1.4	6.2	0.0	55,202	23.3	1,145	1,145
มัธยมศึกษา	64.6	10.5	0.0	1.9	26.2	0.7	2.9	0.0	19,728	13.9	374	374
สูงกว่ามัธยมศึกษา	51.4	14.8	0.1	0.8	42.8	0.0	0.7	0.0	11,414	11.7	27	27
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	80.7	12.9	0.0	4.8	10.9	0.0	0.0	0.0	62	(*)	9	9

ตาราง WS.2 วิธีบำบัดน้ำของครัวเรือน (ต่อ)

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามวิธีบำบัดน้ำที่ใช้ดื่มในครัวเรือน และร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

กลุ่มดัชนีความมุ่งตั้ง	วิธีที่ใช้ในการบำบัดน้ำ										จำนวนประชากรในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ¹
	ไม่บำบัด	ต้ม	ดื่มคลอรีน	ใช้กรอง	ใช้เครื่องกรองน้ำ	ตากแดด	ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน	อื่น ๆ	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ¹	
ยากจนมาก	72.8	8.6	0.0	5.4	4.7	2.4	9.6	0.0	18,415	27.4	789
ยากจน	74.7	8.3	0.0	3.9	10.5	1.3	6.6	0.0	18,415	28.2	381
ปานกลาง	72.3	9.2	0.1	1.9	15.8	0.6	4.0	0.0	18,416	11.0	375
ร่ำรวย	64.6	11.1	0.1	0.9	27.7	0.6	2.3	0.0	18,412	9.8	267
ร่ำรวยมาก	42.4	16.7	0.1	0.9	51.9	0.0	1.0	0.0	18,415	20.3	16
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน											
ไทย	64.9	10.0	0.1	2.7	23.3	1.1	4.9	0.0	86,139	17.9	1,406
ไม่ใช่ไทย	71.8	22.2	0.1	1.6	5.5	0.2	2.0	0.0	5,934	33.8	422

1 ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.2 - การบำบัดน้ำ

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถึงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

na = ไม่เข้าข่าย

ตาราง WS.3 แสดงเวลาที่ใช้ในการไปนําน้ำจากแหล่งน้ำ โดยนำเสนอรวมกรณีที่แหล่งน้ำตั้งอยู่ในบ้าน/บริเวณบ้านด้วย การไปนําน้ำในตารางนี้หมายถึงการเดินทาง 1 เที่ยว (ไปและกลับ) จากบ้านไปยังแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตามไม่มีการเก็บข้อมูลจำนวนเที่ยวต่อวันไว้ สำหรับผู้ที่เดินทางไปเอาน้ำได้นำเสนอไว้ในตาราง WS4.

ตาราง WS.3 เวลาที่ใช้เดินทางไปเอาน้ำจากแหล่งน้ำดื่ม										
การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการนําน้ำดื่มมายังครัวเรือน (รวมเวลาเดินทางไปยังแหล่งน้ำดื่ม เวลาในการได้น้ำ และเวลาในการเดินทางกลับ) และประเภทของแหล่งน้ำดื่ม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559										
	เวลาที่ใช้ในการนําน้ำดื่มมายังครัวเรือน								รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ผู้ที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด				ผู้ที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด					
	แหล่งน้ำอยู่ในบ้าน/บริเวณบ้าน	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาที ขึ้นไป	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	แหล่งน้ำอยู่ในบ้าน/บริเวณบ้าน	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาที ขึ้นไป	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		
ยอดรวม	97.5	0.5	0.1	0.0	1.4	0.5	0.1	0.0	100.0	92,073
ภาค										
กรุงเทพมหานคร	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	12,517
กลาง	98.2	0.2	0.1	0.0	1.1	0.2	0.1	0.0	100.0	27,739
เหนือ	97.8	1.0	0.1	0.0	0.6	0.3	0.2	0.0	100.0	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.8	0.9	0.1	0.0	1.2	0.8	0.2	0.1	100.0	24,242
ใต้	94.1	0.3	0.0	0.0	4.7	0.9	0.0	0.0	100.0	12,273
พื้นที่										
ในเขตเทศบาล	99.1	0.2	0.0	0.0	0.6	0.2	0.0	0.0	100.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	96.1	0.8	0.1	0.0	2.1	0.7	0.2	0.0	100.0	49,360
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน										
ไม่มีการศึกษา	94.2	0.9	0.0	0.0	3.8	0.9	0.0	0.0	100.0	5,667
ประถมศึกษา	97.3	0.6	0.1	0.0	1.4	0.5	0.2	0.0	100.0	55,202
มัธยมศึกษา	97.7	0.4	0.0	0.0	1.5	0.3	0.0	0.0	100.0	19,728
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.5	0.2	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	100.0	11,414
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	82.7	2.2	0.7	0.0	3.5	11.0	0.0	0.0	100.0	62
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง										
ยากจนมาก	93.8	1.7	0.2	0.0	2.6	1.4	0.3	0.0	100.0	18,415
ยากจน	97.4	0.5	0.1	0.0	1.6	0.3	0.1	0.0	100.0	18,415
ปานกลาง	97.7	0.2	0.0	0.0	1.6	0.2	0.2	0.1	100.0	18,416
ร่ำรวย	98.5	0.1	0.0	0.0	1.1	0.3	0.0	0.0	100.0	18,412
ร่ำรวยมาก	99.9	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	18,415
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน										
ไทย	97.9	0.4	0.0	0.0	1.0	0.5	0.1	0.0	100.0	86,139
ไม่ใช่ไทย	90.8	1.9	0.2	0.0	6.6	0.4	0.1	0.0	100.0	5,934

จากตาราง WS.3 พบว่า ร้อยละ 98.9 ของครัวเรือนมีแหล่งน้ำดื่มอยู่ภายในบ้าน/บริเวณบ้าน การมีแหล่งน้ำอยู่ภายในบ้าน/บริเวณบ้านนั้น แสดงให้เห็นถึงสุขอนามัยในครอบครัวและภาวะสุขภาพที่ดีกว่า สำหรับการไปเอาน้ำจากแหล่งน้ำที่ต้องใช้เวลาเดินทาง 30 นาทีขึ้นไป ปริมาณน้ำที่ครัวเรือนไปเอาจะลดลงตามระยะทางที่เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเอาน้ำในปริมาณที่จำเป็นต่อความต้องการพื้นฐานเท่านั้น²⁸ โดยพบว่าประชากรที่ใช้เวลาไปเอาน้ำ 30 นาทีขึ้นไปมีร้อยละ 0.2 โดยร้อยละ 0.1 เป็นผู้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด เป็นที่น่าสังเกตว่าในเขตเทศบาลไม่มีผู้ที่ใช้เวลาเดินทางไปเอาน้ำ 30 นาทีขึ้นไป เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.3 สำหรับนอกเขตเทศบาล

ตาราง WS.4 แสดงครัวเรือนที่แหล่งน้ำดื่มไม่ได้อยู่ในบ้าน/บริเวณบ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ของครัวเรือน (ร้อยละ 60.5) ผู้ชายเป็นผู้ไปเอาน้ำ รองลงมาเป็นผู้หญิง ร้อยละ 38.9 ส่วนเด็กชายและเด็กหญิงที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ต้องไปเอาน้ำมีเพียงร้อยละ 0.4 สถานการณ์เช่นนี้สามารถพบได้เมื่อจำแนกตามลักษณะทั่วไปของครัวเรือนในลักษณะอื่น ๆ ยกเว้น ในภาคกลางที่สัดส่วนของผู้ที่ไปเอาน้ำดื่มเป็นผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย (ร้อยละ 50.4 และ 48.5 ตามลำดับ)

ตาราง WS.4 บุคคลที่ไปเอาน้ำ									
ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน และการแจกแจงร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน จำแนกตามบุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน	จำนวนครัวเรือน	บุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน						จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน
			ผู้หญิง	ผู้ชาย	เด็กหญิง	เด็กชาย	ไม่ทราบ	รวม	
ยอดรวม	1.1	28,652	38.9	60.5	0.3	0.1	0.2	100.0	327
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	0.0	3,932	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	1
กลาง	0.6	8,747	50.4	48.5	0.0	0.0	1.1	100.0	54
เหนือ	1.7	5,103	27.2	72.5	0.3	0.0	0.0	100.0	85
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.0	7,161	41.5	58.0	0.4	0.1	0.0	100.0	144
ใต้	1.2	3,708	39.5	59.9	0.0	0.1	0.5	100.0	44
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	0.3	13,638	42.8	56.7	0.3	0.0	0.2	100.0	41
นอกเขตเทศบาล	1.9	15,014	38.4	61.1	0.3	0.1	0.3	100.0	286
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน									
ไม่มีการศึกษา	2.0	1,759	36.3	63.2	0.5	0.0	0.0	100.0	36
ประถมศึกษา	1.4	16,584	43.8	55.6	0.2	0.1	0.3	100.0	229
มัธยมศึกษา	0.7	6,282	17.4	82.4	0.0	0.2	0.0	100.0	46
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.4	4,008	(43.0)	(56.4)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	14
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	13.5	18	3.0	92.2	4.9	0.0	0.0	100.0	2

²⁸ Cairncross, Sandy and J.L. Cliff, 'Water use and health in Mueda, Mozambique', in *Transactions of the Royal Society of Tropical Medicine and Hygiene*, vol. 81, 1987, pp. 51-54.

ตาราง WS.4 บุคคลที่ไปเอาน้ำ (ต่อ)									
ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน และการแจกจ่ายร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มในบ้าน/บริเวณบ้าน จำแนกตามบุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ร้อยละของ ครัวเรือน ที่ไม่มีแหล่ง น้ำดื่ม ในบ้าน/ บริเวณบ้าน	จำนวน ครัวเรือน	บุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน					รวม	จำนวน ครัวเรือน ที่ไม่มี แหล่งน้ำดื่ม ในบ้าน/ บริเวณบ้าน
			ผู้หญิง	ผู้ชาย	เด็ก หญิง	เด็ก ชาย	ไม่ทราบ		
					อายุ ต่ำกว่า 15 ปี	อายุ ต่ำกว่า 15 ปี			
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	3.3	6,494	38.0	61.5	0.4	0.1	0.0	100.0	217
ยากจน	0.9	5,948	49.5	50.3	0.0	0.0	0.2	100.0	53
ปานกลาง	0.6	5,672	28.9	69.2	0.0	0.0	1.9	100.0	32
ร่ำรวย	0.4	5,459	(38.3)	(61.7)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	24
ร่ำรวยมาก	0.0	5,079	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	1
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	1.1	26,879	40.2	59.2	0.2	0.1	0.3	100.0	285
ไม่ใช่ไทย	2.4	1,773	30.1	69.3	0.7	0.0	0.0	100.0	43
() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต									
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต									

การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย

การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย คือ การแยกของเสียของมนุษย์ออกจากการสัมผัสของมนุษย์ได้อย่างถูกสุขลักษณะ ด้วยวิธีการระบายสิ่งขับถ่ายโดยส้วมชักโครก/ ส้วมซึม ลงสู่ระบบบำบัด หรือถังปฏิกูล (ถังส้วม) หรือหลุม ส้วมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ ส้วมหลุมที่มีฐาน และส้วมที่มีการทิ้งผสมผสาน การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยได้นำเสนอในตาราง WS.5

ร้อยละ 99.5 ของประชากรในประเทศไทยอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ใช้ส้วมที่ถูกสุขอนามัย เมื่อพิจารณาตามลักษณะทั่วไปแทบจะไม่พบความแตกต่าง สำหรับครัวเรือนที่ไม่มีส้วมนั้น มีสัดส่วนที่สูงในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 1.0) และครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 0.7) เมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนประเภทอื่น ๆ

ตาราง WS.5 ประเภทของส้อมที่ใช้ในครัวเรือน

การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของส้อมที่ครัวเรือนใช้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ประเภท	ประเภทของส้อมที่ครัวเรือนใช้						รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ส้อมที่ถูกละเลย		ส้อมที่ไม่นิยมใช้		ส้อมที่นิยมใช้			
	ส้อมช็อกโครก/ส้อมชิมระบบ	ส้อมชิมระบบ	ส้อมช็อกโครก/ส้อมชิมระบบ	ส้อมชิมระบบ	ส้อมช็อกโครก/ส้อมชิมระบบ	ส้อมชิมระบบ		
ยอดรวม	7.8	88.2	3.5	0.1	0.2	100.0	92,073	
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	21.3	78.2	0.5	0.0	0.0	100.0	12,517	
กลาง	8.5	87.4	3.2	0.1	0.5	100.0	27,739	
เหนือ	1.7	89.3	8.0	0.7	0.2	100.0	15,301	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5.7	92.9	1.2	0.0	0.0	100.0	24,242	
ใต้	4.1	89.5	5.8	0.0	0.1	100.0	12,273	
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	10.8	86.6	2.1	0.1	0.3	100.0	42,713	
นอกเขตเทศบาล	5.2	89.6	4.6	0.2	0.1	100.0	49,360	
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน								
ไม่มีการศึกษา	6.7	86.2	5.0	1.0	0.5	100.0	5,667	
ประถมศึกษา	5.5	90.2	3.8	0.1	0.2	100.0	55,202	
มัธยมศึกษา	9.1	87.8	2.7	0.2	0.1	100.0	19,728	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	17.5	80.3	2.2	0.0	0.0	100.0	11,414	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	2.4	75.7	9.1	12.8	0.0	100.0	62	

ตาราง WS.5 ประเภทของส้วมที่ใช้ในครัวเรือน (ต่อ)

การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของส้วมที่ครัวเรือนใช้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ประเภทของส้วมที่ครัวเรือนใช้						รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ส้วมที่ถูกสุขอนามัย		ส้วมที่ไม่ถูกสุขอนามัย		ไม่มีส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้หรือทุ่งนา			
	ส้วมชักโครก/ส้วมซีเมนต์	ส้วมชักโครก/ส้วมซีเมนต์	ส้วมชักโครก/ส้วมซีเมนต์	ส้วมชักโครก/ส้วมซีเมนต์				
ระบบบำบัด	ถึงปฏิบัติการ (ถังส้วม)	หลุม	ไม่ทราบที่ลง	ส้วมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ/ที่ีฐาน	ส้วมหลุมที่ไม่มีฐาน	ใส่ภาชนะ ปล่อยให้ลงที่อื่น ๆ ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	3.7	90.7	4.1	0.4	0.1	0.9	100.0	18,415
ยากจน	3.9	92.2	3.4	0.2	0.2	0.2	100.0	18,413
ปานกลาง	5.3	90.5	4.0	0.0	0.1	0.0	100.0	18,416
ร่ำรวย	7.3	88.4	3.8	0.0	0.5	0.0	100.0	18,413
ร่ำรวยมาก	18.7	79.1	2.1	0.0	0.0	0.0	100.0	18,415
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	7.8	88.2	3.5	0.1	0.2	0.2	100.0	86,139
ไม่ใช่ไทย	7.1	88.3	2.6	1.1	0.3	0.6	100.0	5,934

ตาราง WS.6 การมีส่วนร่วมกัน

การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามการใช้ส่วนส่วนตัวและสาธารณะ และการมีส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น จำแนกตามการใช้ส่วนที่ถูกต้องนามัยและถูกต้องนามัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	การมีส่วนร่วมที่ถูกต้องนามัย		การมีส่วนร่วมที่ถูกต้องนามัย		การมีส่วนร่วมที่ถูกต้องนามัย		รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น ¹	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น		
	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น ¹	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	มากกว่า 5 ครัวเรือน	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น		
ยอดรวม	97.2	0.3	1.7	0.0	0.2	0.0	100.0	92,073
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	94.7	0.1	3.7	0.1	0.0	0.0	100.0	12,517
กลาง	97.1	0.5	1.5	0.0	0.5	0.0	100.0	27,739
เหนือ	97.5	0.3	1.7	0.0	0.1	0.0	100.0	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.7	0.3	0.9	0.0	0.0	0.0	100.0	24,242
ใต้	97.0	0.1	1.7	0.0	0.1	0.0	100.0	12,273
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	96.8	0.3	1.8	0.0	0.3	0.0	100.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	97.6	0.3	1.6	0.0	0.1	0.0	100.0	49,360
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน								
ไม่มีการศึกษา	94.7	0.7	3.1	0.0	0.4	0.0	100.0	5,667
ประถมศึกษา	97.3	0.2	1.6	0.0	0.2	0.0	100.0	55,202
มัธยมศึกษา	96.7	0.4	2.0	0.0	0.1	0.0	100.0	19,728
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.2	0.1	0.6	0.0	0.0	0.0	100.0	11,414
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	89.4	0.6	9.4	0.0	0.0	0.0	100.0	62

ตาราง WS.6 การใช้มีส่วนร่วมกัน (ต่อ)

การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามการใช้ส่วนส่วนตัวและสาธารณะ และการใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น จำแนกตามการใช้ส่วนที่ถูกขออนุญาตและไม่ถูกขออนุญาต ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	การใช้ส่วนที่ถูกขออนุญาต				การใช้ส่วนที่ไม่ถูกขออนุญาต				รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น ¹	ใช้ส่วนสาธารณะ	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น		ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ไม่ได้ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส่วนร่วมกับครัวเรือนอื่น			
			ไม่เท่าเทียมกว่า	ไม่เท่าเทียม			ไม่เท่าเทียม	ไม่เท่าเทียม		
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง										
ยากจนมาก	93.6	0.6	3.9	0.8	0.0	0.0	0.1	0.0	1.0	18,415
ยากจน	96.4	0.4	2.3	0.6	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	18,415
ปานกลาง	98.0	0.2	1.3	0.3	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	18,416
ร่ำรวย	98.6	0.2	0.8	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	18,412
ร่ำรวยมาก	99.7	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	18,415
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน										
ไทย	97.6	0.2	1.5	0.3	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	86,139
ไม่ใช่ไทย	92.0	1.2	4.5	1.4	0.0	0.0	0.3	0.0	0.6	5,934

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.9 - การกำจัดสิ่งขังถ่ายที่ถูกขออนุญาต

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) และโครงการติดตามร่วมกัน (Joint Monitoring Programme: JMP) ระหว่างองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) เรื่องน้ำและสุขาภิบาล ได้จัดประเภทครัวเรือนที่มีการใช้ร่วมกันตั้งแต่ 2 ครัวเรือนขึ้นไป หรือใช้ร่วมสาธารณะ ให้เป็นครัวเรือนที่กำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างไม่ถูกสุขอนามัย แม้ว่าจะเป็นส่วนที่ถูกสุขอนามัยก็ตาม ฉะนั้นการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยซึ่งใช้ในรายงานฉบับนี้ และในตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) จะหมายถึงการใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัยที่ไม่มีการใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่นและไม่ใช้ร่วมสาธารณะ โดยได้นำเสนอข้อมูลไว้ตาราง WS.6 และ WS.7

จากตาราง WS.6 พบว่า ร้อยละ 99.6 ของครัวเรือนใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัย โดยมีเพียงร้อยละ 2.3 ใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัย แต่เป็นการใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่นหรือใช้ร่วมสาธารณะ ครัวเรือนในเขตเทศบาลมีการใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัยแต่ใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่นหรือใช้ร่วมสาธารณะสูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 2.8 และ 2.0 ตามลำดับ) นอกจากนี้ พบการใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัยแต่ใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่นหรือใช้ร่วมสาธารณะค่อนข้างสูงในกลุ่มต่อไปนี้ ครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 5.2) ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 4.3) ครัวเรือนกลุ่มที่ยากจนมาก (ร้อยละ 5.3) และครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 7.1)

การเข้าถึงแหล่งน้ำดื่มและส่วนที่ถูกสุขอนามัย ส่งผลดีต่อครัวเรือนในด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก²⁹ ในรายงานปี 2551³⁰ ของโครงการติดตามร่วมกันระหว่างองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) เรื่องน้ำและสุขาภิบาล (JMP) ได้พัฒนาวิธีการใหม่ในการนำเสนอตัวเลข โดยการจำแนกและจัดเรียงข้อมูลเรื่องน้ำดื่มและสุขาภิบาล ซึ่งสะท้อนภาพออกมาในลักษณะขั้นบันได ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มด้วยการจำแนกลักษณะเป็นบันได 3 ชั้นสำหรับน้ำดื่ม และบันได 4 ชั้นสำหรับสุขาภิบาล ซึ่งโครงการติดตามร่วมกัน (JMP) ได้กำหนดความชัดเจนในเรื่องสุขาภิบาลโดยจำแนกเป็นสัดส่วนประชากรที่ไม่มีห้องส้วมเลย (หรือถ่ายตามพุ่มไม้ ทีโล่ง) สัดส่วนประชากรที่ใช้ร่วมที่ไม่ถูกสุขอนามัย สัดส่วนประชากรที่ใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัยแต่ใช้ร่วมกับผู้อื่น และสัดส่วนประชากรที่ใช้ร่วมที่ถูกสุขอนามัย

ตาราง WS7. นำเสนอร้อยละของประชากรในครัวเรือนจำแนกตามขั้นบันไดของน้ำดื่ม และขั้นบันไดของสุขาภิบาล นอกจากนี้ยังได้นำเสนอร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนซึ่งดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาด³¹ และมีการกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย พบว่า ร้อยละ 95.3 ของประชากรดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาดและกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย ภาคใต้มีสัดส่วนผู้ที่ดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาดและกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยต่ำกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 91.5) ในทำนองเดียวกัน สมาชิกในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีการศึกษา ครัวเรือนที่ยากจนมาก และครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย มีสัดส่วนการเข้าถึงแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดและกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผลการสำรวจจำแนกตามกลุ่มความมั่งคั่งได้นำเสนอในแผนภูมิ WS.2

²⁹ Wolf, J. et al., 'Systematic review: Assessing the impact of drinking water and sanitation on diarrhoeal disease in low- and middle-income settings: systematic review and meta-regression', in *Tropical Medicine and International Health*, vol. 19, August 2014, pp. 928-942; Department for International Development, 'Water, Sanitation and Hygiene: Evidence Paper', DfID, 2013: <http://r4d.dfid.gov.uk/pdf/outputs/sanitation/WASH-evidence-paper-april2013.pdf>

³⁰ WHO/UNICEF JMP, *Progress on drinking water and sanitation: Special focus on Sanitation*, 2008: http://www.wssinfo.org/fileadmin/user_upload/resources/1251794333-JMP_08_en.pdf

³¹ ผู้ที่ระบุว่าน้ำดื่มบรรจุขวดเป็นแหล่งน้ำดื่มหลัก จะจัดว่าเป็นแหล่งที่สะอาดหรือไม่ ต้องพิจารณาแหล่งน้ำใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น (เช่น ทำอาหาร ล้างมือ) ประกอบด้วย

ตาราง WS.7 การตั้งน้ำที่สะอาดและการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยในลักษณะชนบท

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามน้ำดื่ม และการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยในลักษณะชนบทได้

	น้ำดื่มที่สะอาด ^{1,๓}		น้ำดื่มที่ นำดื่มที่ ไม่สะอาด	รวม	ร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่มี:				รวม	การดื่ม ที่สะอาด และการกำจัด สิ่งขับถ่าย ที่ถูกสุขอนามัย	จำนวน สมาชิกใน ครัวเรือน
	น้ำประปา ต่อท่อ เข้าบ้านหรือ บริเวณบ้าน	แหล่งน้ำดื่ม สะอาดอื่น ๆ			การกำจัด สิ่งขับถ่าย ที่ถูก สุขอนามัย ²	ใช้ส้วมที่ถูก สุขอนามัย ร่วมกับ ครัวเรือนอื่น	ใช้ส้วม ที่ไม่มีห้องดีด หรือถ่ายตาม พุ่มไม้ หรือทุ่งนา				
ยอดรวม	74.4	23.6	2.0	100.0	97.2	2.3	0.2	0.2	100.0	95.3	92,073
ภาค											
กรุงเทพมหานคร	99.5	0.5	0.0	100.0	94.7	5.3	0.0	0.0	100.0	94.6	12,517
กลาง	78.0	20.5	1.5	100.0	97.1	2.1	0.5	0.3	100.0	95.7	27,739
เหนือ	78.7	20.1	1.2	100.0	97.5	2.2	0.2	0.2	100.0	96.4	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	58.0	39.7	2.3	100.0	98.7	1.1	0.0	0.2	100.0	96.4	24,242
ใต้	67.8	26.6	5.6	100.0	97.0	2.5	0.1	0.4	100.0	91.5	12,273
พื้นที่											
ในเขตเทศบาล	88.3	11.0	0.8	100.0	96.8	2.8	0.3	0.1	100.0	96.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	62.5	34.5	3.0	100.0	97.6	1.9	0.1	0.4	100.0	94.7	49,360
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน											
ไม่มีการศึกษา	72.9	22.3	4.8	100.0	94.7	4.2	0.5	0.7	100.0	90.0	5,667
ประถมศึกษา	68.2	29.8	2.1	100.0	97.3	2.2	0.2	0.3	100.0	95.3	55,202
มัธยมศึกษา	81.3	16.8	1.9	100.0	96.7	3.1	0.1	0.1	100.0	94.8	19,728
สูงกว่ามัธยมศึกษา	93.6	6.1	0.2	100.0	99.2	0.8	0.0	0.0	100.0	98.9	11,414
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	74.8	10.8	14.4	100.0	89.4	10.6	0.0	0.0	100.0	74.9	62

ตาราง WS.7 การดื่มเครื่องดื่มที่สะอาดและการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยเชิงลำดับขั้นแบบใด (ต่อ)

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามน้ำดื่ม และการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยในลักษณะขั้นบันได ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

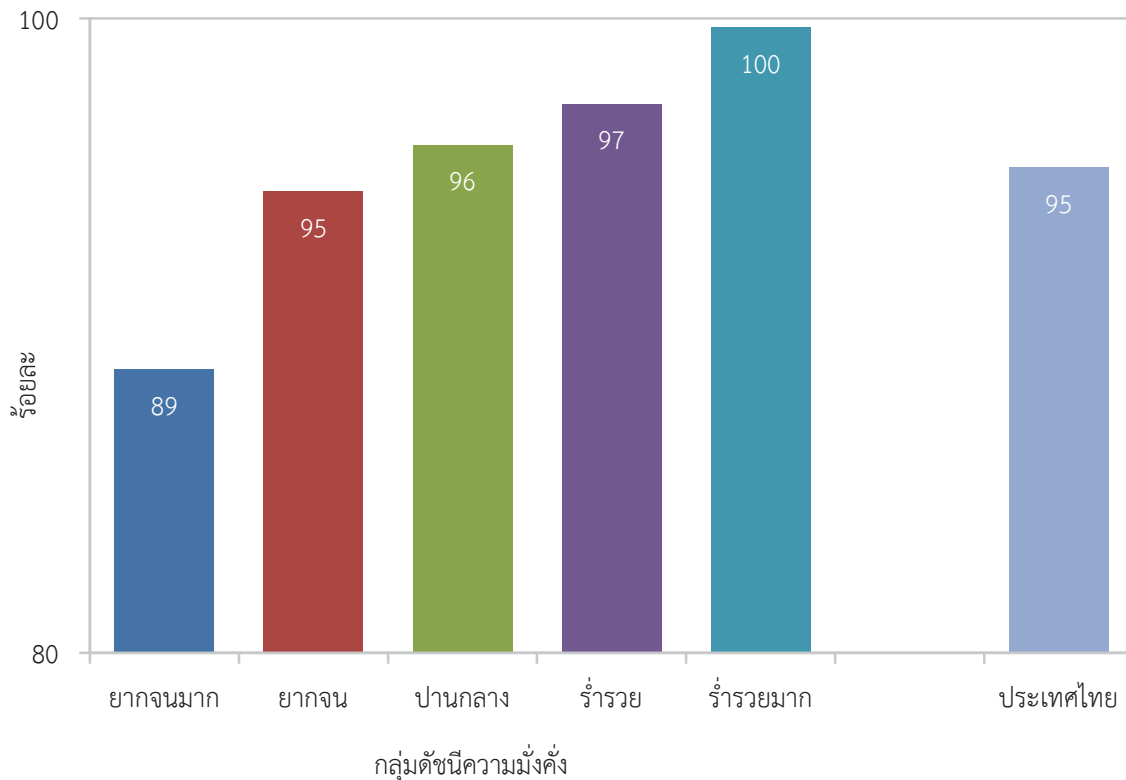
	ร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่มี:										จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	น้ำดื่มที่สะอาด ^{1ก}		น้ำดื่มที่สะอาดที่ไม่สะอาด		รวม	การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ไม่ถูกสุขอนามัย		รวม		การดื่ม น้ำที่สะอาด และการกำจัด สิ่งขับถ่าย ที่ถูกสุขอนามัย	
	น้ำประปา	แหล่งน้ำดื่ม	ท่อ	สะอาดอื่น ๆ	เข้าถึงบ้านหรือ บริเวณบ้าน	น้ำดื่มที่	ที่สะอาด	รวม	ใช้ดื่ม	ไม่มีห้องส้วม หรือถ่ายตาม ฝุมไม้ หรือทุ่งนา	การดื่ม น้ำที่สะอาด และการกำจัด สิ่งขับถ่าย ที่ถูกสุขอนามัย
กลุ่มที่มีความมั่งคั่ง											
ยากจนมาก	45.9	49.8	4.3	100.0	93.1	5.8	0.1	0.9	100.0	88.9	18,415
ยากจน	67.1	30.8	2.1	100.0	96.7	3.0	0.2	0.2	100.0	94.5	18,413
ปานกลาง	77.2	20.8	2.0	100.0	98.0	1.9	0.1	0.0	100.0	96.0	18,416
ร่ำรวย	85.8	12.9	1.4	100.0	98.7	0.8	0.5	0.0	100.0	97.3	18,413
ร่ำรวยมาก	96.2	3.7	0.1	100.0	99.8	0.2	0.0	0.0	100.0	99.7	18,415
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน											
ไทย	75.4	23.0	1.6	100.0	97.6	2.0	0.2	0.2	100.0	96.0	86,139
ไม่ใช่ไทย	60.6	32.3	7.1	100.0	92.0	7.1	0.3	0.6	100.0	85.2	5,934

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.8 – การมีน้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.9 – การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย

^ก ผู้ที่ระบุว่าน้ำดื่มบรรจุขวดเป็นแหล่งน้ำดื่มหลัก จะถูกจำแนกตามแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น (เช่น ทำอาหาร ล้างมือ)

แผนภูมิ WS.2 ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ต้มน้ำจากแหล่งที่สะอาดและมีการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

วิธีการที่ปลอดภัยในการกำจัดอุจจาระของเด็ก คือ การให้เด็กถ่ายอุจจาระในห้องส้วมหรือโดยการทิ้ง/ชะล้างอุจจาระลงสู่ส้วมชักโครก/ส้วมซึม หรือส้วมหลุม การทิ้งผ้าอ้อมสำเร็จรูปไปกับขยะมูลฝอยเป็นวิธีที่พบเห็นได้ทั่วโลกนั้น ไม่นับว่าเป็นวิธีการที่ปลอดภัย ด้วยเหตุที่วิธีกำจัดขยะมูลฝอยซึ่งอาจไม่ดีพอ อย่างไรก็ตาม การทบทวนวิธีการกำจัดอุจจาระในลักษณะนี้ การกำจัดอุจจาระของเด็กอายุ 0-2 ปี ได้แสดงไว้ในตาราง WS.8 ในภาพรวม ร้อยละ 42.0 ของเด็กมีการกำจัดอุจจาระซึ่งถ่ายครั้งล่าสุดอย่างปลอดภัย เป็นที่น่าสังเกตว่าการกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างปลอดภัยมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำในกลุ่มต่อไปนี้ ครัวเรือนในภาคใต้ ครัวเรือนในเขตเทศบาล ครัวเรือนที่แม่ของเด็กมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา และครัวเรือนที่ร่ำรวย

เด็กประมาณ 1 ใน 4 (ร้อยละ 24.6) ถ่ายอุจจาระในห้องส้วม และร้อยละ 17.4 ของเด็ก อุจจาระถูกทิ้งหรือชะล้างในห้องส้วม ขณะที่การทิ้งในที่โล่งมีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 2.4) เมื่อพิจารณาครัวเรือนตามลักษณะต่าง ๆ พบว่า การฝังอุจจาระพบได้มากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 13.9) รองลงมา คือ ครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 12.6)

เป็นที่น่าสนใจที่ การถ่ายอุจจาระในผ้าอ้อมสำเร็จรูปแล้วทิ้งในถังขยะมีสัดส่วนที่สูงมาก (ร้อยละ 42.7) โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครที่สูงถึงร้อยละ 61.8 จากค่านิยามปัจจุบัน การถ่ายในผ้าอ้อมสำเร็จรูปจัดว่าเป็นวิธีที่ไม่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงค่านิยามและพิจารณาว่าการถ่ายอุจจาระในผ้าอ้อมสำเร็จรูปแล้วทิ้งในถังขยะเป็นวิธีที่ปลอดภัย จะทำให้ผลสำรวจเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด

ตาราง WS.8 การกำจัดอุจจาระของเด็ก												
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-2 ปี จำแนกตามสถานที่ทิ้งอุจจาระเด็ก และร้อยละของเด็กอายุ 0-2 ปี ซึ่งอุจจาระที่ถ่ายครั้งล่าสุด ถูกกำจัดอย่างปลอดภัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559												
	สถานที่ทิ้งอุจจาระเด็ก									ร้อยละ ของเด็ก ซึ่งอุจจาระ ที่ถ่าย ครั้งล่าสุด ถูกกำจัด อย่าง ปลอดภัย ¹	จำนวน เด็กอายุ 0-2 ปี	
	เด็กถ่าย อุจจาระ ใน ห้องส้วม	ทิ้งใน ห้องส้วม	ทิ้งลงท่อ ระบาย น้ำ หรือ ลำน้ำ	ฝัง	ทิ้งใน ที่โล่ง	ถ่ายใน ผ้าอ้อม สำเร็จรูป แล้วทิ้ง ใน ถังขยะ	ทิ้งใน ถังขยะ แต่ไม่ ได้ใช้ ผ้าอ้อม สำเร็จรูป	อื่น ๆ/ ไม่ ทราบ/ ไม่ ตอบ	รวม			
ยอดรวม	24.6	17.4	2.0	5.5	2.4	42.7	5.3	0.1	100.0	42.0	7,235	
ประเภทของส้วมที่ใช้ในครัวเรือน												
ถูกสุขอนามัย	24.7	17.5	2.0	5.5	2.1	42.8	5.4	0.1	100.0	42.2	7,187	
ไม่ถูกสุขอนามัย	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	20	
ไม่มีห้องส้วม	(4.5)	(3.4)	(5.6)	(5.3)	(66.9)	(14.4)	(0.0)	(0.0)	100.0	(7.9)	29	
ภาค												
กรุงเทพมหานคร	13.2	21.2	1.4	0.1	0.0	61.8	2.2	0.1	100.0	34.4	656	
กลาง	20.2	20.3	1.1	1.6	2.0	47.5	7.2	0.0	100.0	40.5	2,113	
เหนือ	31.0	20.2	2.6	3.8	4.7	32.4	5.2	0.0	100.0	51.2	1,305	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	29.8	16.0	1.8	13.9	2.3	31.2	4.8	0.1	100.0	45.8	2,005	
ใต้	23.1	9.0	3.7	2.8	1.8	54.6	4.9	0.0	100.0	32.2	1,157	
พื้นที่												
ในเขตเทศบาล	22.9	16.1	1.3	2.1	1.0	51.1	5.5	0.0	100.0	39.0	2,914	
นอกเขตเทศบาล	25.8	18.2	2.5	7.7	3.3	37.0	5.3	0.1	100.0	44.0	4,321	
การศึกษาของแม่												
ไม่มีการศึกษา	20.0	20.4	7.5	2.6	6.9	40.9	1.6	0.1	100.0	40.4	373	
ประถมศึกษา	26.3	17.7	2.3	7.8	3.0	38.1	4.7	0.2	100.0	44.0	1,890	
มัธยมศึกษา	25.0	19.1	1.3	5.6	2.4	40.2	6.4	0.0	100.0	44.1	3,462	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	23.0	12.3	2.0	2.9	0.5	54.6	4.7	0.0	100.0	35.3	1,506	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	4	
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง												
ยากจนมาก	27.5	20.4	2.2	12.6	7.5	25.1	4.5	0.2	100.0	47.8	1,403	
ยากจน	26.3	17.8	2.5	7.3	1.6	41.6	2.9	0.0	100.0	44.1	1,654	
ปานกลาง	25.6	20.4	2.2	3.7	2.0	38.0	8.0	0.0	100.0	46.1	1,425	
ร่ำรวย	20.6	13.7	2.0	1.9	0.5	53.4	7.9	0.0	100.0	34.2	1,641	
ร่ำรวยมาก	23.4	14.6	0.8	1.2	0.2	56.8	2.9	0.0	100.0	38.0	1,112	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน												
ไทย	25.3	17.5	1.8	5.2	1.9	42.7	5.6	0.1	100.0	42.8	6,550	
ไม่ใช่ไทย	18.6	16.4	4.6	8.1	7.0	42.4	2.9	0.1	100.0	35.0	685	
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.4 - การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างปลอดภัย												
() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต												
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต												

การล้างมือ

การล้างมือด้วยน้ำและสบู่ นั้น เป็นการป้องกันและลดการเกิดโรคท้องร่วงและปอดบวมในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ประหยัดที่สุด³² การล้างมือจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อล้างด้วยน้ำร่วมกับสบู่ รวมทั้งควรล้างหลังจากเข้าห้องส้วมหรือทำความสะอาดให้เด็ก ล้างก่อนการรับประทานอาหารหรือหยิบจับอาหาร และล้างก่อนการให้อาหารเด็ก การสังเกตพฤติกรรมล้างมือที่ถูกต้องในช่วงเวลาสำคัญดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ทำหาย ทางเลือกหนึ่ง ที่เชื่อถือได้แทนการสังเกตหรือสอบถามพฤติกรรม คือ การประเมินความเป็นไปได้ที่ครัวเรือนจะมีพฤติกรรมการล้างมือที่ถูกต้อง โดยการสอบถามครัวเรือนว่ามีสถานที่เฉพาะที่สมาชิกใช้ล้างมือหรือไม่ หากมีให้สังเกตว่ามีน้ำและสบู่ (หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น) อยู่ในบริเวณนั้นหรือไม่³³

จากตาราง WS.9 พบว่า ร้อยละ 83.2 ของครัวเรือนในประเทศไทยมีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือซึ่งพนักงานสัมภาษณ์ได้เข้าไปสังเกต ขณะที่ร้อยละ 7.1 ไม่สามารถระบุสถานที่ที่ปกติสมาชิกในครัวเรือนใช้ล้างมือได้ และร้อยละ 9.7 ของครัวเรือนไม่อนุญาตให้เข้าไปสังเกตสถานที่ที่ใช้ล้างมือ หากพิจารณาเฉพาะครัวเรือนที่ได้รับการสังเกตสถานที่สำหรับล้างมือและครัวเรือนที่ไม่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือ พบว่า มากกว่า 8 ใน 10 (ร้อยละ 81.2) มีทั้งน้ำและสบู่ (หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น) อยู่ ณ สถานที่นั้น ร้อยละ 6.7 มีเฉพาะน้ำ ร้อยละ 2.1 มีสบู่แต่ไม่มีน้ำ ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.1 ไม่มีทั้งน้ำและสบู่ ณ สถานที่นั้น

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า ภาคกลางมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือซึ่งมีทั้งน้ำและสบู่สูงที่สุด (ร้อยละ 85.7) เปรียบเทียบกับภาคใต้ซึ่งต่ำที่สุด (ร้อยละ 73.7) และพบว่าตัวชี้วัดนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และกลุ่มดัชนีความมั่งคั่งของครัวเรือน นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ครัวเรือนในกรุงเทพมหานครเกือบ 4 ใน 10 (ร้อยละ 37.8) ไม่อนุญาตให้ดูสถานที่ที่ใช้ล้างมือ

³² Cairncross, Sandy and V. Valdmanis, 'Water supply, sanitation and hygiene promotion', ch. 41 in *Disease Control Priorities in Developing Countries*, 2nd ed., edited by Jameson et al., The World Bank, 2006.

³³ Ram, Pavani et al., eds., 'Use of a novel method to detect reactivity to structured observation for measurement of handwashing behavior', in *American Society of Tropical Medicine and Hygiene*, 2008.

ตาราง WS.9 การมีน้ำและสปู ณ สถานที่สำหรับล้างมือ

ร้อยละของครัวเรือนที่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือ และการแจกจ่ายร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีน้ำและสปู ณ สถานที่สำหรับล้างมือ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของครัวเรือนที่		จำนวน		ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ		ไม่มีน้ำ และ		รวม	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือ ซึ่งมีน้ำพร้อมสบู หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ¹	จำนวนครัวเรือนที่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือหรือไม่มีสถานที่เฉพาะ
	มีน้ำและสปู	ไม่มีน้ำและสปู	มีน้ำและสปู	ไม่มีน้ำและสปู	มีน้ำและสปู	ไม่มีน้ำและสปู	ไม่มีน้ำและสปู				
ยอดรวม	83.2	7.1	28,652	81.2	0.0	6.7	2.1	2.1	100.0	81.2	25,865
ภาค											
กรุงเทพมหานคร	51.0	11.2	3,932	76.9	0.0	2.6	1.5	0.9	100.0	76.9	2,449
กลาง	84.7	5.9	8,747	85.7	0.0	5.6	1.5	0.8	100.0	85.7	7,927
เหนือ	94.5	3.8	5,103	85.1	0.0	8.4	1.1	1.5	100.0	85.1	5,015
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91.5	7.0	7,161	78.6	0.0	8.4	3.2	2.7	100.0	78.6	7,054
ใต้	81.8	10.4	3,708	73.7	0.0	5.8	3.6	5.7	100.0	73.7	3,420
พื้นที่											
ในเขตเทศบาล	76.1	7.9	13,638	82.4	0.0	4.7	1.8	1.8	100.0	82.4	11,451
นอกเขตเทศบาล	89.6	6.4	15,014	80.3	0.0	8.2	2.4	2.4	100.0	80.3	14,414
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน											
ไม่มีการศึกษา	79.2	9.5	1,759	72.3	0.0	10.7	3.1	3.1	100.0	72.3	1,560
ประถมศึกษา	87.3	6.8	16,584	80.2	0.0	7.6	2.6	2.4	100.0	80.2	15,613
มัธยมศึกษา	80.5	6.9	6,282	83.8	0.0	5.4	1.3	1.6	100.0	83.8	5,489
สูงกว่ามัธยมศึกษา	71.8	7.7	4,008	86.4	0.0	2.1	1.0	0.8	100.0	86.4	3,188
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	77.7	2.3	18	47.8	0.0	29.4	8.3	11.7	100.0	47.8	14

จากตาราง WS.10 พบว่า ร้อยละ 9.5 ของครัวเรือนไม่ให้ความร่วมมือ/ไม่ต้องการให้พนักงาน สัมภาษณ์ดูสบู่ในครัวเรือน ขณะที่ร้อยละ 5.0 ไม่มีสบู่ในครัวเรือน และส่วนที่เหลือร้อยละ 85.5 มีสบู่หรือ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่นในครัวเรือน เมื่อพิจารณาตามภาค กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีสบู่หรือ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่นต่ำที่สุด (ร้อยละ 57.5) ขณะที่ภาคเหนือมีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 92.3) และเป็นที่น่าสังเกตว่าสัดส่วนดังกล่าวสำหรับนอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 90.5 และ 80.1 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา และครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก ต่างมีสบู่หรือ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่นในครัวเรือนในสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ ในทำนองเดียวกัน ครัวเรือนที่ไม่ต้องการให้ พนักงานสัมภาษณ์ดูสบู่มีสัดส่วนสูงในกลุ่มต่อไปนี้ คือ ครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 36.8) ครัวเรือนที่ หัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 20.7) และครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 22.9)

ตาราง WS.10 การมีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น

การแจกแจงร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่นในครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ				ไม่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ				รวม	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่นในครัวเรือน ¹
	มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	ไม่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	ไม่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	ไม่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	ไม่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น	ไม่มีสติหรือผลิตภณณ์ที่ทําความสะอาดอื่น		
ยอดรวม	75.3	4.8	3.0	0.2	5.5	2.0	9.3	100.0	85.5	28,652
ภาค										
กรุงเทพมหานคร	48.9	0.9	1.1	0.2	7.7	4.7	36.6	100.0	57.5	3,932
กลาง	79.0	4.4	1.1	0.1	5.9	1.2	8.2	100.0	89.3	8,747
เหนือ	84.7	4.2	5.3	0.3	3.4	1.0	1.2	100.0	92.3	5,103
ตะวันออกเฉียงเหนือ	80.6	7.2	3.7	0.0	2.9	1.9	3.7	100.0	90.7	7,161
ใต้	71.2	5.5	4.7	0.3	10.6	2.8	4.7	100.0	87.4	3,708
พื้นที่										
ในเขตเทศบาล	70.7	3.2	2.1	0.1	6.2	2.5	15.2	100.0	80.1	13,638
นอกเขตเทศบาล	79.4	6.2	3.7	0.2	4.9	1.6	3.9	100.0	90.5	15,014
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน										
ไม่มีการศึกษา	66.9	6.1	6.0	0.2	5.3	5.5	10.0	100.0	78.4	1,759
ประถมศึกษา	77.9	5.8	3.4	0.2	4.7	1.9	6.0	100.0	88.4	16,584
มัธยมศึกษา	74.4	3.6	2.2	0.1	7.4	1.8	10.3	100.0	85.4	6,282
สูงกว่ามัธยมศึกษา	69.5	1.6	0.7	0.1	6.3	1.3	20.6	100.0	77.4	4,008
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	44.8	7.2	25.7	0.0	2.3	0.1	19.9	100.0	54.3	18

ตาราง WS.10 การมีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่น (ต่อ)

การแจกแจงร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการมีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่นในครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ไม่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ		ไม่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ		รวม	ร้อยละของครัวเรือนที่มีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่นในครัวเรือน ¹	จำนวนครัวเรือน
	มีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่น	ไม่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ	ไม่มีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่น	ไม่ได้ดูสถานที่สำหรับล้างมือ			
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	70.9	9.4	7.4	0.3	100.0	86.0	6,494
ยากจน	77.6	5.7	2.7	0.2	100.0	88.4	5,948
ปานกลาง	79.4	4.4	2.1	0.1	100.0	89.1	5,672
ร่ำรวย	78.7	2.2	1.3	0.1	100.0	87.3	5,459
ร่ำรวยมาก	69.8	0.8	0.3	0.0	100.0	75.9	5,079
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	75.7	4.7	2.9	0.1	100.0	85.8	26,879
ไม่ใช่ไทย	68.8	5.9	4.3	0.4	100.0	81.5	1,773

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.6 - การมีสัญหรือผลิตภัณฑ์ที่ความสะอาดอื่น

บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

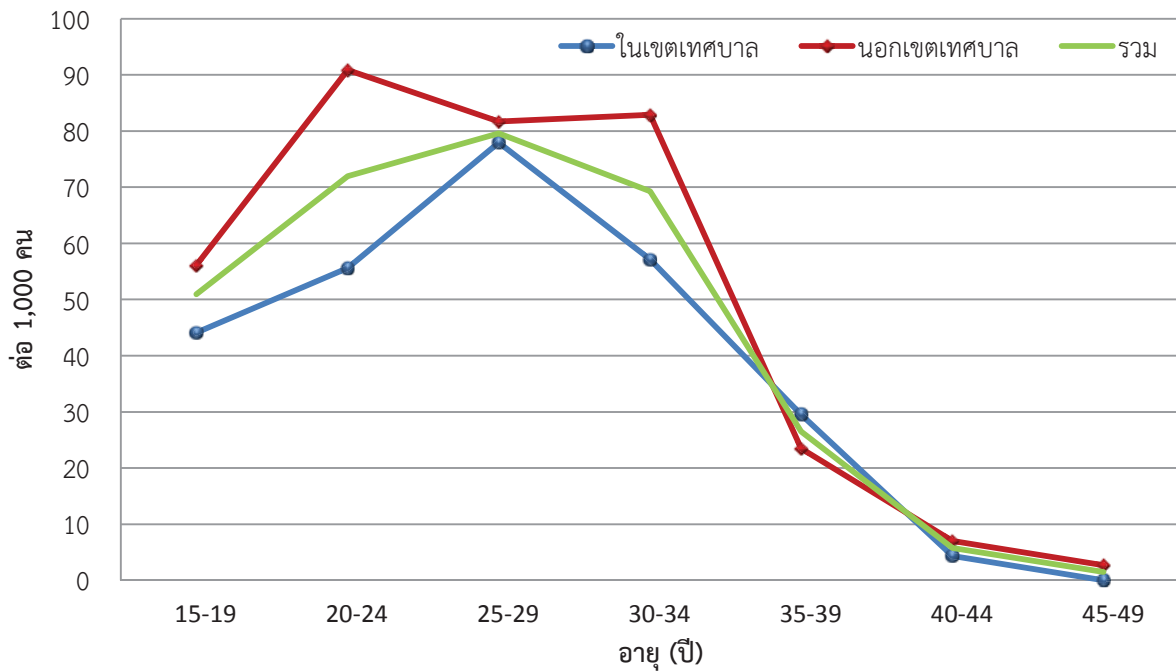
ภาวะเจริญพันธุ์

การวัดภาวะเจริญพันธุ์ในช่วง 1 ปีก่อนหน้าการสำรวจแสดงไว้ในตาราง RH.1 ใน MICS อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ (Age-specific fertility rate: ASFR) และอัตราเจริญพันธุ์รวม (Total fertility rate: TFR) คำนวณโดยใช้ข้อมูลเดือนและปีเกิดของบุตรคนสุดท้ายของผู้หญิงแต่ละคน และใช้ช่วงเวลาฐาน คือ 1 ปีก่อนการสำรวจ (1-12 เดือน) อัตราที่คำนวณได้นี้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็นเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดข้อมูลเกี่ยวกับการให้กำเนิดบุตรหลายคนพร้อมกัน (แฝดสองหรือแฝดสาม เป็นต้น) รวมถึงผู้หญิงที่อาจคลอดบุตรมากกว่า 1 ครั้งในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจ อัตราเจริญพันธุ์รวมหาได้จากผลรวมอัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ 5 ปีของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี อัตราเจริญพันธุ์รวม คือ จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตโดยเฉลี่ยที่ผู้หญิงสามารถให้กำเนิดได้ตลอดช่วงวัยเจริญพันธุ์ของตน (ภายใต้สมมติฐานว่าอัตราเจริญพันธุ์ยังคงเท่ากับในปัจจุบัน) ส่วนอัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป (General fertility rate: GFR) คือ จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วงเวลาที่กำหนดต่อผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำนวน 1,000 คน และอัตราเกิดอย่างหยาบ (Crude birth rate: CBR) คือ จำนวนการเกิดมีชีวิตในช่วงเวลาที่กำหนดต่อประชากร 1,000 คน

ตาราง RH.1 อัตราเจริญพันธุ์			
อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ อัตราเจริญพันธุ์รวม อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป และอัตราเกิดอย่างหยาบในช่วง 1 ปีก่อนการสำรวจ จำแนกตามพื้นที่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม
อายุ			
15-19 ¹	44	56	51
20-24	56	91	72
25-29	78	82	80
30-34	57	83	69
35-39	30	23	26
40-44	4	7	6
45-49	0	3	1
อัตราเจริญพันธุ์รวม (TFR) ^ก	1.3	1.7	1.5
อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป (GFR) ^ข	36.7	42.9	39.9
อัตราเกิดอย่างหยาบ (CBR) ^ค	9.5	9.8	9.7
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.4 - อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น			
^ก อัตราเจริญพันธุ์รวม (TFR) ต่อผู้หญิงอายุ 15-49 ปี 1 คน			
^ข อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป (GFR) ต่อผู้หญิงอายุ 15-49 ปี 1,000 คน			
^ค อัตราการเกิดอย่างหยาบ (CBR) ต่อประชากร 1,000 คน			

ตาราง RH.1 แสดงภาวะเจริญพันธุ์ในปัจจุบันของประเทศไทย ในระดับประเทศและพื้นที่ อัตราเจริญพันธุ์รวมในช่วง 1 ปี ก่อนหน้าการสำรวจโครงการ MICS คือ 1.5 คนต่อผู้หญิง 1 คน อัตราเจริญพันธุ์รวมในเขตเทศบาลแตกต่างจากนอกเขตเทศบาลเล็กน้อย (1.3 คน และ 1.7 คน ต่อผู้หญิง 1 คน ตามลำดับ) จากอัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ ซึ่งให้เห็นว่า ผู้หญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีอัตราเจริญพันธุ์สูงกว่าในเขตเทศบาลทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นอายุ 35-39 ปี ดังแสดงไว้ในแผนภูมิ RH.1

แผนภูมิ RH.1 อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ จำแนกตามพื้นที่ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

หมายเหตุ: อัตราข้างต้น อ้างอิงคาบเวลา 1 ปี ก่อนหน้าการสำรวจ

ความแตกต่างของอัตราเจริญพันธุ์ระหว่างในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความชัดเจนในกลุ่มอายุ 20-24 ปี นั่นคือ จำนวนเด็กเกิด 56 คนต่อผู้หญิง 1,000 คนสำหรับในเขตเทศบาล เปรียบเทียบกับ 91 คนสำหรับนอกเขตเทศบาล อย่างไรก็ตามพบว่า อัตราเจริญพันธุ์ของผู้หญิงอายุ 35-39 ปี ในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล (30 คน ต่อ 1,000 คน เปรียบเทียบกับ 23 คน ต่อ 1,000 คน) แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงในเขตเทศบาลมีระยะเวลาการมีบุตรออกไปนานกว่าผู้หญิงนอกเขตเทศบาล รูปแบบของภาวะเจริญพันธุ์ในภาพรวมเมื่อพิจารณาจากอัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ ซึ่งให้เห็นว่าการมีบุตรเริ่มต้นเร็ว โดยพบว่า ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน มีบุตร 51 คน จากนั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในกลุ่มอายุถัดไปจนกระทั่งสูงสุดในกลุ่มอายุ 25-29 ปี (80 คน ต่อผู้หญิงอายุ 25-29 ปี 1,000 คน) แล้วจึงเริ่มลดลงเรื่อย ๆ ในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น

ตาราง RH.2 แสดงอัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม โดยอัตราการมีบุตรของวัยรุ่น (อายุ 15-19 ปี) คือ จำนวนบุตรที่ผู้หญิงอายุ 15-19 ปีให้กำเนิดในช่วง 1 ปีก่อนหน้าการสำรวจ ทารกด้วยจำนวนเฉลี่ยของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ในช่วงเวลาเดียวกัน ในที่นี้นำเสนอต่อผู้หญิง 1,000 คน เมื่อพิจารณาผลการสำรวจรายภาค พบว่า อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นในภาคเหนือสูงที่สุด คือ เด็กเกิด 72 คน ต่อวัยรุ่น 1,000 คน รองลงมาคือ ภาคใต้ (58 ต่อ 1,000) นอกจากนี้ พบว่า วัยรุ่นที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้กำเนิดบุตรสูงมาก คือ เด็กเกิด 104 คน ต่อวัยรุ่น 1,000 คน ขณะที่ในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาามีเพียง 3 คน ต่อวัยรุ่น 1,000 คน และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรตามกลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง พบว่า วัยรุ่นในครัวเรือนที่ยากจนและยากจนมากให้กำเนิดบุตรในจำนวนที่สูงกว่าครัวเรือนที่มีฐานะปานกลางขึ้นไปอย่างเห็นได้ชัด

ตาราง RH.2 อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม		
อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม ในช่วง 1 ปีก่อนการสำรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น ¹ (อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี)	อัตราเจริญพันธุ์รวม
ยอดรวม	51	1.5
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	48	1.1
กลาง	41	1.6
เหนือ	72	1.9
ตะวันออกเฉียงเหนือ	47	1.4
ใต้	58	1.8
การศึกษาของผู้หญิง		
ไม่มีการศึกษา	(24)	(2.1)
ประถมศึกษา	104	1.7
มัธยมศึกษา	55	1.7
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3	1.1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	76	1.5
ยากจน	82	1.8
ปานกลาง	35	1.3
ร่ำรวย	43	1.8
ร่ำรวยมาก	12	1.1
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	49	1.5
ไม่ใช่ไทย	67	1.8
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.4 - อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น		
() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต		

ตาราง RH.3 แสดงตัวชี้วัดการมีบุตรขณะอายุน้อย³⁴ สำหรับผู้หญิงอายุ 15-19 ปี และ 20-24 ปี ส่วนตาราง RH.4 แสดงแนวโน้มการมีบุตร

จากตาราง RH.3 พบว่า ร้อยละ 9.1 ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี มีบุตรแล้ว ร้อยละ 1.8 กำลังตั้งครรภ์ บุตรคนแรก และร้อยละ 0.4 มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี นอกจากนี้พบว่า ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 9.4 มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี

เมื่อพิจารณาตามภาค ผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่มีบุตรมีสัดส่วนสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 15.0) และต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 7.0) นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนผู้หญิงที่มีบุตรสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย 1 ใน 3 (ร้อยละ 33.2) ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีบุตร นอกจากนี้ พบว่าฐานะ

³⁴ การมีบุตร เป็นกระบวนการของการให้กำเนิดเด็ก ส่วนการมีบุตรขณะอายุน้อย หมายถึง ให้กำเนิดบุตรเกิดมีชีพก่อนวัยอันควร สำหรับในตาราง RH.3 ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่มีบุตร หมายถึง ผู้หญิงที่มีบุตรเกิดมีชีพแล้ว หรือผู้หญิงที่ยังไม่มีบุตรเกิดมีชีพแต่กำลังตั้งครรภ์บุตรคนแรก

ความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีบุตร และการมีบุตรก่อนอายุ 15 ปีมีโอกาสพบมากสำหรับผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตาราง RH.3 การมีบุตรขณะอายุน้อย							
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่มีบุตรแล้ว ที่ตั้งครรภ์บุตรคนแรก ที่มีบุตร ที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี และร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่:				จำนวน ผู้หญิง อายุ 15-19 ปี	ร้อยละของผู้หญิง อายุ 20-24 ปี ที่มีบุตร ก่อนอายุ 18 ปี ¹	จำนวน ผู้หญิง อายุ 20-24 ปี
	มีบุตร แล้ว	ตั้งครรภ์ บุตรคนแรก	มี บุตร	มีบุตร ก่อนอายุ 15 ปี			
ยอดรวม	9.1	1.8	10.9	0.4	3,359	9.4	2,878
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	7.0	0.0	7.0	0.3	386	8.8	535
กลาง	6.8	1.2	8.0	0.4	958	7.1	1,075
เหนือ	13.4	1.6	15.0	0.5	480	10.1	404
ตะวันออกเฉียงเหนือ	9.5	2.9	12.4	0.4	1,057	13.7	445
ใต้	10.2	2.1	12.2	0.3	478	11.2	418
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	8.3	0.8	9.1	0.4	1,414	8.2	1,547
นอกเขตเทศบาล	9.7	2.5	12.1	0.4	1,945	10.9	1,331
การศึกษาของผู้หญิง							
ไม่มีการศึกษา	(10.6)	(0.4)	(11.1)	(0.5)	45	1.7	103
ประถมศึกษา	24.7	8.5	33.2	3.0	164	20.9	226
มัธยมศึกษา	9.0	1.6	10.6	0.3	2,869	15.9	1,319
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.6	0.0	0.6	0.0	280	1.0	1,228
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	1	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	13.6	3.0	16.7	0.5	569	17.8	368
ยากจน	12.6	2.7	15.3	0.6	785	9.8	493
ปานกลาง	8.6	2.0	10.6	0.3	794	10.3	687
ร่ำรวย	8.2	0.1	8.3	0.5	664	8.8	708
ร่ำรวยมาก	1.2	0.8	2.0	0.2	546	4.0	622
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	9.0	1.7	10.8	0.4	3,097	10.0	2,558
ไม่ใช่ไทย	9.8	2.2	12.0	0.1	262	4.7	319
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.2 - การมีบุตรขณะอายุน้อย							
() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต							
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต							

สำหรับภาคกลางพบว่า อัตราการมีบุตรก่อนอายุ 18 ปีมีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 7.1) ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 13.7) และพบว่าอัตราดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงลบกับกลุ่มความมั่งคั่งของครัวเรือน กล่าวคือ ผู้หญิงอายุ 20-24 ปีในครัวเรือนที่ยากจนมากร้อยละ 17.8 มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี ในขณะที่ผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีเพียงร้อยละ 4.0

ตาราง RH.4 แสดงให้เห็นว่าการมีบุตรขณะอายุน้อยได้ลดลงทีละน้อยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตเทศบาล ในภาพรวม ร้อยละ 0.7 ของผู้หญิงอายุ 25-29 ปีมีบุตรก่อนอายุ 15 ปี เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.4 ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ในทำนองเดียวกัน ผู้หญิงอายุ 25-29 ปีที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีบุตรก่อนอายุ 15 ปีร้อยละ 1.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.5 สำหรับในเขตเทศบาล

ตาราง RH.4 แนวโน้มการมีบุตรขณะอายุน้อย

ร้อยละของผู้หญิงที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่และกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

อายุ) ปี)	ในเขตเทศบาล						นอกเขตเทศบาล						ทั้งหมด			
	ร้อยละของ		จำนวน		ร้อยละของ		จำนวน		ร้อยละของ		จำนวน		ร้อยละของ		จำนวน	
	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 15 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 18 ปี	ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี	ผู้หญิง อายุ 20-49 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 15 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 18 ปี	ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี	ผู้หญิง อายุ 20-49 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 15 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 18 ปี	ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี	ผู้หญิง อายุ 20-49 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 15 ปี	ผู้หญิง ที่มีบุตร ก่อนอายุ 18 ปี	ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี	ผู้หญิง อายุ 20-49 ปี
ยอดรวม	0.6	12,599	7.2	11,185	0.7	13,015	10.2	11,071	0.7	25,614	8.7	22,255				
15-19	0.4	1,414	na	na	0.4	1,945	na	na	0.4	3,359	na	na				
20-24	0.3	1,547	8.2	1,547	0.6	1,331	10.9	1,331	0.4	2,878	9.4	2,878				
25-29	0.5	1,671	8.3	1,671	1.0	1,417	11.4	1,417	0.7	3,089	9.7	3,089				
30-34	0.8	1,885	4.6	1,885	0.2	1,553	8.1	1,553	0.5	3,437	6.1	3,437				
35-39	0.8	2,002	7.1	2,002	0.6	2,082	9.6	2,082	0.7	4,084	8.4	4,084				
40-44	0.7	1,920	8.0	1,920	0.4	2,221	10.5	2,221	0.5	4,141	9.3	4,141				
45-49	0.6	2,159	7.2	2,159	1.4	2,467	10.7	2,467	1.1	4,626	9.1	4,626				

na = ไม่เข้าข่าย

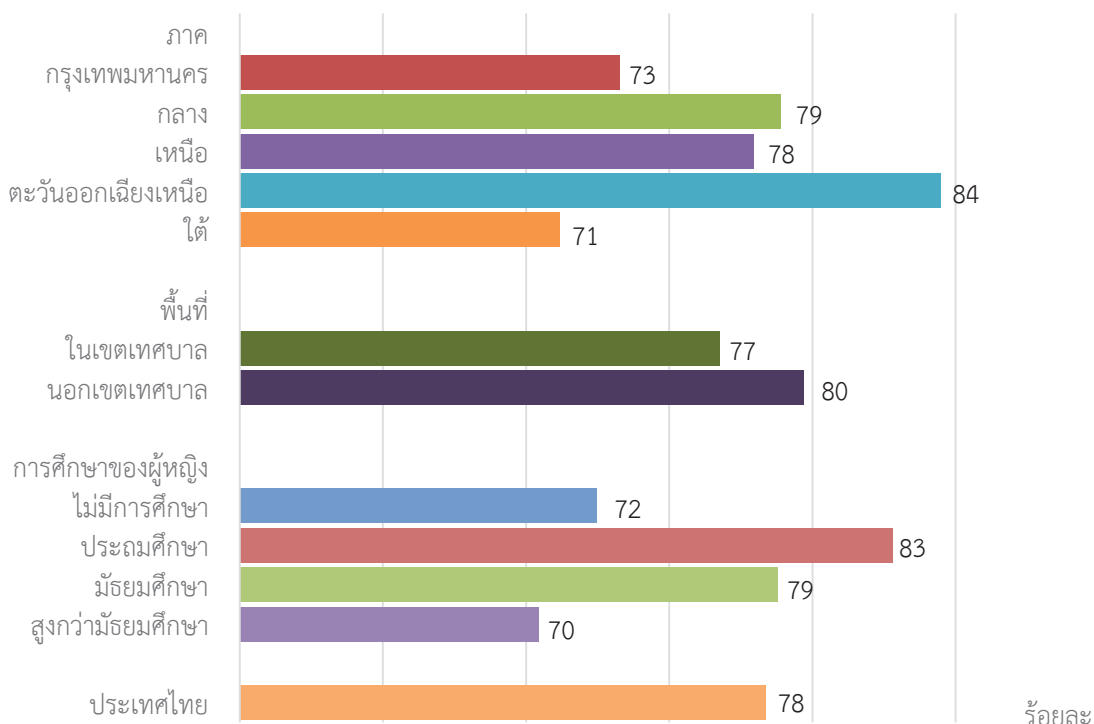
การคุมกำเนิด

การวางแผนครอบครัวที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อสุขภาพของผู้หญิงและเด็ก ดังนี้ 1) ช่วยป้องกันผู้หญิงจากการตั้งครรภ์ในขณะอายุน้อยหรืออายุมากเกินไป 2) ช่วยเว้นระยะการมีบุตร และ 3) ช่วยในการจำกัดจำนวนบุตร การให้คู่สมรสทั้งคู่ได้รับข้อมูลข่าวสารและรับบริการเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในขณะอายุน้อยเกินไป การตั้งครรภ์ถี่เกินไป การตั้งครรภ์ขณะอายุมากเกินไป หรือจำนวนบุตรมากเกินไป

ตาราง RH.5 แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย³⁵ ร้อยละ 78.4 กำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด มีการใช้เกือบ 1 ใน 3 (ร้อยละ 32.8) รองลงมาคือการทำหมันหญิง (ร้อยละ 24.3) และใช้ยาฉีดคุมกำเนิด (ร้อยละ 14.0) สำหรับการใส่ยาฝัง การนับระยะปลอดภัย การหลั่งภายนอก และการใช้ถุงยางอนามัยชายอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1.1-2.5 และพบว่าน้อยกว่าร้อยละ 1 คุมกำเนิดด้วยการทำหมันชาย ใช้ห่วงอนามัย และอื่น ๆ (เช่น ถุงยางอนามัยหญิง หมวกยางสอดในช่องคลอด โปม/สารหล่อลื่น แผ่นแปะคุมกำเนิด)

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า อัตราการคุมกำเนิดอยู่ระหว่างร้อยละ 71-84 โดยภาคใต้มีสัดส่วนต่ำกว่าภาคอื่น ๆ คือ ร้อยละ 71.2 ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสัดส่วนสูงกว่าภาคอื่นอย่างเห็นได้ชัด คือ ร้อยละ 84.5 ผู้หญิงที่อาศัยในเขตเทศบาลร้อยละ 76.8 กำลังคุมกำเนิด เปรียบเทียบกับร้อยละ 79.7 สำหรับนอกเขตเทศบาล สำหรับอัตราการคุมกำเนิดจำแนกตามภาค พื้นที่ และระดับการศึกษาได้แสดงไว้ในแผนภูมิ RH.2

แผนภูมิ RH.2 ความแตกต่างของอัตราการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

³⁵ “ผู้หญิงสมรส” ในบทนี้ หมายถึง ผู้หญิงที่ปัจจุบันอยู่กินกับผู้ชายฉันสามีภรรยา ไม่ว่าจะจดทะเบียนสมรสหรือไม่ก็ตาม

ผู้หญิงอายุน้อยมีสัดส่วนการคุมกำเนิดที่ต่ำกว่าผู้หญิงที่อายุมากกว่า โดยพบว่าร้อยละ 69.2 ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายกำลังคุมกำเนิด เปรียบเทียบกับร้อยละ 75.4 สำหรับผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ในขณะที่อัตราการคุมกำเนิดของผู้หญิงในกลุ่มอายุที่สูงกว่านี้อยู่ระหว่างร้อยละ 75.7 และ 82.9 นอกจากนี้ พบว่า 9 ใน 10 (ร้อยละ 90.0) ของผู้หญิงที่มีบุตร 2 คนกำลังคุมกำเนิด เปรียบเทียบกับ 5 ใน 10 (ร้อยละ 48.9) ของผู้หญิงที่ไม่มีบุตร

จากผลการสำรวจ พบว่า ระดับการศึกษาของผู้หญิงมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้งกับการคุมกำเนิด กล่าวคือ อัตราการคุมกำเนิดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 72.5 ในผู้หญิงสมรสที่ไม่มีการศึกษา เป็นร้อยละ 82.8 ในผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และลดลงเหลือร้อยละ 70.4 ในผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนการใช้ยาฉีดมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการศึกษาและสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้หญิงที่ไม่ได้ใช้วิธีคุมกำเนิดใด ๆ เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 29.6) และอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 26.3) นอกจากนี้ ประมาณ 1 ใน 3 (ร้อยละ 34.9) ของผู้หญิงสมรสที่อยู่ในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยไม่ได้คุมกำเนิดด้วยวิธีใด ๆ

สำหรับวิธีการคุมกำเนิดที่ใช้ พบว่า ประมาณ 3 ใน 4 ของผู้หญิง (ร้อยละ 75.5) กำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่³⁶ ขณะที่มีเพียงร้อยละ 2.8 ใช้วิธีดั้งเดิม³⁷ การคุมกำเนิดด้วยวิธีดั้งเดิมพบสัดส่วนสูงในกลุ่มต่อไปนี้ ผู้หญิงในภาคใต้ (ร้อยละ 5.4) ผู้หญิงอายุ 45-49 ปี (ร้อยละ 4.1) ผู้หญิงที่มีบุตร 1 คน (ร้อยละ 4.1) ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 5.1) และผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 4.1)

สำหรับผู้หญิงสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายที่ไม่ได้กำลังคุมกำเนิด เมื่อสอบถามถึงสาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด (ตาราง RH.S1) พบว่า 9 ใน 10 (ร้อยละ 90.7) ของผู้หญิงที่ไม่ได้คุมกำเนิดระบุเหตุผลด้านภาวะเจริญพันธุ์ ร้อยละ 5.2 ระบุเหตุผลด้านวิธีคุมกำเนิด การต่อต้านการใช้วิธีการคุมกำเนิดพบมากในผู้หญิงที่มีบุตรตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (ร้อยละ 19.6) ผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 18.1) และผู้หญิงในภาคใต้ (ร้อยละ 14.0) สำหรับเหตุผลด้านวิธีคุมกำเนิดพบมากในผู้หญิงอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 10.8) ผู้หญิงที่มีบุตรตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (ร้อยละ 16.1) และผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 11.5)

³⁶ หมันหญิง หมันชาย ห่วงอนามัย ยาฉีด ยาฝัง ยาเม็ด ถุงยางอนามัย (ชาย/หญิง) หมวกยาง/โพน/สารหล่อลื่น และแผ่นแปะอนามัย

³⁷ นีบระยะปลอดภัย และหลั่งนอกช่องคลอด

ตาราง RH.5 การคุมกำเนิด

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกันผู้ชาย จำแนกตามการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	วิธีการคุมกำเนิด													จำนวนผู้หญิง อายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบัน สมรสหรือ อยู่กินกันผู้ชาย		
	ไม่ได้ คุม กำเนิด	หมั้น หญิง	หมั้น ชาย	ห่าง อนาถ	ยางดัด	ยางฝัง	ยาเม็ด	อนาถ ชาย	ถุงยาง อนามัย	น้บระยะ ปลอดภัย	ห่วงนอก ช่องคลอด	อื่น ๆ*	วิธี สมัยใหม่		วิธี ดั้งเดิม	วิธีใด วิธีหนึ่ง ¹
ยอดรวม	21.6	24.3	0.4	0.4	14.0	1.1	32.8	2.5	1.3	1.5	0.1	75.5	2.8	78.4	16,756	
ภาค																
กรุงเทพมหานคร	26.7	21.3	0.1	0.1	9.2	0.7	33.2	5.2	1.4	1.8	0.3	69.9	3.2	73.3	2,097	
กลาง	21.1	23.0	0.5	0.1	13.0	1.1	35.7	2.0	1.6	1.8	0.0	75.5	3.4	78.9	5,438	
เหนือ	22.1	21.1	0.7	0.1	22.4	2.1	28.1	2.6	0.3	0.6	0.0	77.0	0.9	77.9	2,718	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.5	32.9	0.5	0.7	13.1	0.6	33.6	1.3	0.9	0.8	0.1	82.8	1.7	84.5	4,191	
ใต้	28.8	18.4	0.2	1.0	12.1	1.3	29.7	2.9	2.3	2.9	0.3	65.8	5.4	71.2	2,311	
พื้นที่																
ในเขตเทศบาล	23.2	25.0	0.5	0.4	10.4	1.0	32.5	3.6	1.5	1.8	0.1	73.5	3.2	76.8	7,649	
นอกเขตเทศบาล	20.3	23.8	0.4	0.3	16.9	1.2	33.0	1.5	1.2	1.3	0.1	77.2	2.5	79.7	9,106	
อายุ																
15-19	30.8	0.5	0.0	0.4	27.7	2.4	34.4	2.8	0.4	0.5	0.0	68.2	1.0	69.2	475	
20-24	24.6	3.3	0.5	0.2	18.1	1.3	45.5	3.5	1.4	1.6	0.0	72.4	3.1	75.4	1,363	
25-29	23.7	10.7	0.0	0.1	16.3	1.1	43.9	1.8	1.1	1.1	0.2	74.0	2.3	76.3	1,974	
30-34	24.3	18.6	0.5	0.4	12.6	2.0	35.6	2.9	1.3	1.8	0.0	72.7	3.1	75.7	2,584	
35-39	17.8	28.4	0.2	0.3	13.4	1.1	34.0	2.3	1.1	1.2	0.1	79.9	2.3	82.2	3,235	
40-44	17.1	33.7	0.4	0.3	12.3	0.9	31.0	1.9	0.8	1.4	0.2	80.6	2.2	82.9	3,360	
45-49	23.8	34.1	0.9	0.7	12.3	0.4	20.8	2.7	2.2	1.9	0.2	72.0	4.1	76.2	3,765	
จำนวนบุตร																
0	51.1	0.4	0.5	0.0	4.3	0.1	37.4	4.4	0.6	1.2	0.1	47.1	1.9	48.9	2,200	
1	27.7	2.8	0.5	0.3	17.5	1.7	42.2	3.0	2.1	2.0	0.2	68.1	4.1	72.3	5,248	
2	10.0	39.8	0.2	0.4	14.8	1.1	29.4	1.6	1.2	1.3	0.1	87.5	2.5	90.0	6,895	
3	13.1	49.3	1.2	1.0	13.2	0.7	18.4	1.6	0.4	0.9	0.1	85.5	1.3	86.9	1,883	
4 ขึ้นไป	21.5	45.6	0.2	0.1	11.1	0.4	14.9	2.5	1.4	2.3	0.1	74.7	3.8	78.5	531	

ตาราง RH.5 การคุมกำเนิด (ต่อ)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย จำแนกตามการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	วิธีการคุมกำเนิด											จำนวนผู้หญิง อายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบัน สมรสหรือ อยู่กินกับผู้ชาย				
	ไม่ได้ คุม กำเนิด	หมั้น หญิง	หมั้น ชาย	ห่าง อนามัย	ยาฉีดยา อนามัย	ยาฝัง	ยาเม็ด	ถุงยาง อนามัย ชาย	นipple ปลอกถัก	ห่วงนอก ช่องคลอด	อื่น ๆ*		วิธี สมัยใหม่ ¹	วิธี ดั้งเดิม	วิธีใด วิธีหนึ่ง ¹	
การศึกษาของผู้หญิง																
ไม่มีการศึกษา	27.5	15.2	0.9	1.0	17.4	3.4	31.0	1.5	0.2	1.3	0.5	70.4	1.5	72.5	616	
ประถมศึกษา	17.2	29.4	0.4	0.5	16.4	1.0	31.6	1.6	0.8	1.1	0.1	81.0	1.8	82.8	6,081	
มัธยมศึกษา	21.2	22.2	0.5	0.2	14.6	1.2	35.2	2.2	1.4	1.4	0.0	76.0	2.7	78.8	6,784	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	29.6	21.0	0.5	0.3	7.4	0.7	30.4	4.8	2.5	2.6	0.3	65.3	5.1	70.4	3,268	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	47.2	9.2	0.0	0.7	7.4	1.9	32.5	1.1	0.0	0.0	0.0	52.8	0.0	52.8	7	
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง																
ยากจนมาก	17.7	25.4	0.4	0.7	19.8	1.4	33.2	0.7	0.2	0.5	0.1	81.6	0.8	82.3	2,737	
ยากจน	21.8	23.3	0.4	0.2	18.1	1.2	31.9	1.1	0.5	1.2	0.1	76.4	1.8	78.2	3,293	
ปานกลาง	19.9	23.5	0.5	0.5	14.3	1.4	34.5	2.1	1.7	1.5	0.2	76.8	3.3	80.1	3,663	
ร่ำรวย	22.0	23.6	0.4	0.2	11.0	0.8	34.8	3.5	2.0	1.7	0.1	74.3	3.7	78.0	3,757	
ร่ำรวยมาก	26.3	26.2	0.5	0.3	8.0	0.8	29.2	4.4	1.7	2.3	0.2	69.7	4.1	73.7	3,306	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน																
ไทย	20.6	25.4	0.4	0.3	13.6	1.0	33.1	2.6	1.4	1.5	0.1	76.5	2.9	79.4	15,537	
ไม่ใช่ไทย	34.9	10.8	0.5	0.7	18.4	2.7	28.9	0.5	0.5	1.7	0.4	62.6	2.2	65.1	1,219	

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.3 - อัตราการคุมกำเนิด

ได้แก่ ถุงยางอนามัยหญิง หมวกยาง โฟม สารหล่อลื่น และแผ่นแปะคุมกำเนิด

ตาราง RH.S1 สาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี หรืออยู่กินกับผู้ชาย	ร้อยละของผู้หญิง ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายและไม่ได้คุมกำเนิด								
	เหตุผลด้าน ภาวะเจริญพันธุ์	ต่อต้าน การใช้	การขาด ความรู้	เหตุผลด้าน วิธีคุมกำเนิด	อื่น ๆ	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	รวม	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรส หรืออยู่กินกับผู้ชาย	
ยอดรวม	90.7	2.8	0.1	5.2	0.6	0.7	100.0	3,222	
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	94.2	1.0	0.0	4.1	0.1	0.6	100.0	523	
กลาง	92.4	0.3	0.2	4.8	1.1	1.3	100.0	1,038	
เหนือ	95.4	0.1	0.0	3.8	0.1	0.6	100.0	533	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	92.5	0.4	0.0	6.2	0.9	0.0	100.0	561	
ใต้	78.2	14.0	0.1	7.1	0.1	0.6	100.0	567	
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	93.2	1.8	0.0	4.2	0.3	0.5	100.0	1,623	
นอกเขตเทศบาล	88.2	3.7	0.1	6.1	0.8	1.0	100.0	1,598	
อายุ									
15-19	87.9	0.6	0.6	10.8	0.0	0.0	100.0	83	
20-24	89.3	1.6	0.2	8.8	0.0	0.0	100.0	242	
25-29	94.2	2.8	0.0	2.4	0.0	0.6	100.0	374	
30-34	91.5	2.5	0.0	4.4	0.2	1.4	100.0	554	
35-39	89.3	3.3	0.0	4.6	2.2	0.5	100.0	521	
40-44	90.5	4.1	0.1	3.9	0.1	1.3	100.0	558	
45-49	90.4	2.3	0.0	6.4	0.6	0.4	100.0	888	
จำนวนบุตร									
0	94.2	0.7	0.0	3.6	0.0	1.5	100.0	942	
1	93.0	1.3	0.1	4.6	0.4	0.7	100.0	1,297	
2	88.7	3.6	0.1	5.7	1.9	0.0	100.0	647	
3	81.7	10.0	0.0	8.2	0.0	0.0	100.0	228	
4 ขึ้นไป	63.5	19.6	0.7	16.1	0.0	0.1	100.0	108	

ตาราง RH.S1 สาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด (ต่อ)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้คุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
ร้อยละของผู้หญิง ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายและไม่ได้คุมกำเนิด									
	เหตุผลด้าน		การขาด ความรู้	เหตุผลด้าน วิธีคุมกำเนิด	อื่น ๆ	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		รวม	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรส หรืออยู่กินกับผู้ชาย
	ต่อต้าน การใช้	การเจริญพันธุ์				ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		
การศึกษาของผู้หญิง									
ไม่มีการศึกษา	93.6	3.0	1.1	2.1	0.0	0.1	100.0	142	
ประถมศึกษา	86.8	4.5	0.0	6.8	1.2	0.7	100.0	969	
มัธยมศึกษา	92.3	1.9	0.0	5.0	0.4	0.4	100.0	1,233	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.4	2.1	0.0	4.0	0.1	1.4	100.0	875	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	2	
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	80.2	4.6	0.4	11.5	2.8	0.5	100.0	412	
ยากจน	91.6	3.4	0.0	4.4	0.1	0.5	100.0	611	
ปานกลาง	88.8	3.4	0.0	6.6	0.7	0.4	100.0	658	
ร่ำรวย	91.3	3.0	0.0	4.0	0.0	1.6	100.0	743	
ร่ำรวยมาก	96.4	0.7	0.0	2.3	0.1	0.5	100.0	797	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	92.9	0.8	0.0	5.2	0.3	0.8	100.0	2,853	
ไม่ใช่ไทย	73.9	18.1	0.4	4.5	3.0	0.1	100.0	368	

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ส่งไม่เพียงพอมากกว่า 25 คำสังเกต

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด (unmet need for contraception) หมายถึง ผู้หญิงสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายฉันทามีภรรยาที่สามารถมีบุตรได้และไม่ได้คุมกำเนิด แต่ต้องการที่จะเลื่อนการตั้งครรรค์ครั้งต่อไป (เว้นระยะห่างการมีบุตร) หรือต้องการจำกัดจำนวนบุตร ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ใน MICS คำนวณได้ด้วยชุดคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการคุมกำเนิดด้วยวิธีต่าง ๆ ความสามารถในการมีบุตร และภาวะเจริญพันธุ์ในระดับที่พอใจ

ตาราง RH.6 แสดงระดับความต้องการที่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ และความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการเว้นระยะห่าง (unmet need for spacing) หมายถึง ร้อยละของผู้หญิงสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายฉันทามีภรรยาที่ไม่ได้คุมกำเนิด และ

- ไม่ได้ตั้งครรรค์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร³⁸ และสามารถมีบุตรได้³⁹ และระบุว่าต้องการเว้นระยะการมีบุตรคนต่อไปอย่างน้อย 2 ปี หรือ
- ไม่ได้ตั้งครรรค์ และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และสามารถมีบุตรได้ และไม่แน่ใจว่าต้องการมีบุตรอีกหรือไม่ หรือ
- ตั้งครรรค์และระบุว่าที่ตั้งครรรค์นั้นเกิดขึ้นผิดเวลา ซึ่งที่จริงต้องการรอไปก่อน หรือ
- ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตรและระบุว่าทำให้กำเนิดบุตรนั้นผิดเวลา ซึ่งที่จริงต้องการรอไปก่อน

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการจำกัดจำนวนบุตร (unmet need for limiting) หมายถึง ร้อยละของผู้หญิงสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายฉันทามีภรรยาที่ไม่ได้คุมกำเนิด และ

- ไม่ได้ตั้งครรรค์ และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และสามารถมีบุตรได้ และระบุว่าไม่ต้องการมีบุตรอีก หรือ
- ตั้งครรรค์ และระบุว่าไม่ต้องการมีบุตร หรือ
- ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และระบุว่าไม่ต้องการให้กำเนิดบุตร

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ทั้งสิ้นสำหรับการคุมกำเนิด คือ ผลรวมของความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการเว้นระยะห่างและด้านการจำกัดจำนวนบุตร ตาราง RH.6 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 3.3 ของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่สมรสมีความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดด้านการเว้นระยะห่าง และร้อยละ 2.9 สำหรับด้านการจำกัดจำนวนบุตร เมื่อรวมตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกัน จะได้ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการ

³⁸ ผู้หญิงที่ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร หมายถึง ผู้หญิงที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งขณะนี้ไม่ได้กำลังตั้งครรรค์ และหลังคลอดบุตรคนสุดท้ายแล้วประจำเดือนยังไม่กลับมา

³⁹ ผู้หญิงที่ไม่สามารถมีบุตรได้ หมายถึง ผู้หญิงที่ไม่ได้ตั้งครรรค์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และ

(1ก) ประจำเดือนไม่มาอย่างน้อย 6 เดือน หรือ (1ข) ไม่เคยมีประจำเดือน หรือ (1ค) ประจำเดือนครั้งสุดท้ายมาก่อนที่ตั้งครรรค์บุตรคนสุดท้าย หรือ (1ง) อยู่ในวัยหมดประจำเดือน/ตัดมดลูก หรือ

(2) ระบุว่าตัดมดลูก หรือไม่เคยมีประจำเดือน หรือหมดประจำเดือน หรือมีความพยายามที่จะตั้งครรรค์มาอย่างน้อย 2 ปี แต่ไม่สำเร็จ สำหรับคำถามว่า “ทำไมท่านคิดว่าร่างกายไม่สามารถตั้งครรรค์ได้” หรือ

(3) ระบุว่าไม่สามารถตั้งครรรค์ได้ เมื่อถูกถามเกี่ยวกับความต้องการมีบุตรในอนาคต หรือ

(4) ไม่ได้คลอดบุตรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และปัจจุบันไม่ได้คุมกำเนิดด้วยวิธีใด ๆ และปัจจุบันสมรสหรืออยู่กินกับชายและสมรสติดต่อกันมาแล้วในช่วง 5 ปี ก่อนการสำรวจ

คุมกำเนิดซึ่งเท่ากับร้อยละ 6.2 เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีอัตราความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ สูงที่สุด (ร้อยละ 8.8) ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราต่ำที่สุด (ร้อยละ 4.8) เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการเว้นระยะห่างมีค่าสูงในกลุ่มผู้หญิงอายุน้อย ส่วนด้านการจำกัดจำนวนบุตรมีค่าสูงในกลุ่มผู้หญิงอายุ 45-49 ปี และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้หญิงอายุ 15-19 ปีมีอัตราความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น (ร้อยละ 13.0) นอกจากนี้ พบว่า ประมาณ 1 ใน 10 (ร้อยละ 11.3) ของผู้หญิงที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีความต้องการในการคุมกำเนิดที่ยังไม่สัมฤทธิ์

ตัวชี้วัดตัวนี้ยังเป็นที่ยึดมั่นในชื่อว่าความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการวางแผนครอบครัว และเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำหรับติดตามการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเป้าหมายที่ 5 เรื่องการพัฒนาสุขภาพของแม่

ความต้องการที่สัมฤทธิ์ในการจำกัดจำนวนบุตร หมายถึง ผู้หญิงที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายโดยตนเองหรือคู่สมรสกำลังคุมกำเนิด⁴⁰ และไม่ต้องการมีบุตรอีก หรือผู้ที่ได้ทำหมันหญิงหรือหมันชาย หรือระบุว่าตนเองไม่สามารถมีบุตรได้ ส่วนความต้องการที่สัมฤทธิ์ในการเว้นระยะห่าง หมายถึง ผู้หญิง (หรือคู่สมรส) ที่กำลังคุมกำเนิด และต้องการมีบุตรอีกหรือยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะมีบุตรอีกหรือไม่ เมื่อรวมความต้องการที่สัมฤทธิ์ด้านการเว้นระยะห่างและการจำกัดจำนวนบุตร จะได้เป็นความต้องการที่สัมฤทธิ์ทั้งสิ้นสำหรับการคุมกำเนิดในประเทศไทย ร้อยละ 78.4 ของผู้หญิงมีความต้องการที่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด โดยเป็นด้านการเว้นระยะห่างร้อยละ 19.0 และด้านการจำกัดจำนวนบุตรร้อยละ 59.4 เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า ความต้องการที่สัมฤทธิ์มีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 71.2 (ภาคใต้) และร้อยละ 84.5 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ผู้หญิงในกลุ่มอายุ 40-44 ปี และ 35-39 ปีมีความต้องการในการคุมกำเนิดที่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มอายุอื่น (ร้อยละ 82.9 และ 82.2 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่าความต้องการที่สัมฤทธิ์ด้านการจำกัดจำนวนบุตรเพิ่มขึ้นตามอายุของผู้หญิง ขณะที่ด้านการเว้นระยะห่างลดลงตามอายุ ผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมากร้อยละ 67.7 มีความต้องการที่สัมฤทธิ์ด้านการจำกัดจำนวนบุตร เปรียบเทียบกับร้อยละ 54.2 ของผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก

ข้อมูลเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สามารถนำมาใช้คำนวณร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ โดยร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ หมายถึง สัดส่วนของผู้หญิงสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายซึ่งกำลังคุมกำเนิดต่อความต้องการที่จะคุมกำเนิดทั้งสิ้น ความต้องการที่จะคุมกำเนิดทั้งสิ้น หมายถึง ผลรวมของผู้หญิงที่ในปัจจุบันมีความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ (ด้านการเว้นระยะห่างหรือการจำกัดจำนวนบุตร) และผู้ที่กำลังคุมกำเนิด

ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจเท่ากับ 92.7 หากพิจารณาตามภาค พบว่า มีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 89.3 (กรุงเทพมหานคร) และร้อยละ 94.6 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ตัวชี้วัดนี้มีค่าเพิ่มจากร้อยละ 84.2 ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี เป็นร้อยละ 95.5 ในกลุ่มอายุ 40-44 ปี และลดลงเป็นร้อยละ 92.6 ในกลุ่มอายุ 45-49 ปี ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและผู้หญิงที่อาศัยในครัวเรือนที่ยากจนมากมีความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจในอัตราที่สูง (ประมาณร้อยละ 94) ในภาพรวม พบว่า ความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจในแต่ละภูมิภาคมีค่ามากกว่าร้อยละ 90 ยกเว้น ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษา และผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 84.2 85.5 และ 85.2 ตามลำดับ)

⁴⁰ ในบทนี้ เมื่อกล่าวถึงผู้หญิงที่กำลังคุมกำเนิด จะรวมถึงวิธีที่คู่สมรสใช้ด้วย (เช่น ถุงยางอนามัยชาย)

ตาราง RH.6 ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับผู้ชาย จำแนกตามความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการวางแผนครอบครัว และร้อยละของความต้องการสำหรับการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ									
ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ความต้องการที่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด			ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด			จำนวนผู้หญิง ปัจจุบัน สมรสหรือ อยู่กับผู้ชาย	ร้อยละของ ความต้องการ ในการคุมกำเนิด ที่พึงพอใจ	จำนวนผู้หญิง ที่ปัจจุบัน สมรสหรือ อยู่กับผู้ชาย ซึ่งต้องการคุมกำเนิด
	การเว้น ระยะห่าง	การจำกัด จำนวน	รวม	การเว้น ระยะห่าง	การจำกัด จำนวน	รวม			
ยอดรวม	19.0	59.4	78.4	3.3	2.9	6.2	16,756	92.7	14,166
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	22.6	50.7	73.3	4.7	4.1	8.8	2,097	89.3	1,722
กลาง	22.2	56.7	78.9	3.0	2.2	5.2	5,438	93.9	4,571
เหนือ	14.5	63.4	77.9	3.4	3.4	6.8	2,718	92.0	2,303
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.7	68.8	84.5	2.3	2.6	4.8	4,191	94.6	3,743
ใต้	19.6	51.6	71.2	4.3	3.6	7.9	2,311	90.1	1,827
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	20.7	56.1	76.8	3.6	2.9	6.5	7,649	92.2	6,370
นอกเขตเทศบาล	17.6	62.1	79.7	2.9	3.0	5.9	9,106	93.1	7,796
อายุ									
15-19	48.7	20.4	69.2	8.9	4.1	13.0	475	84.2	390
20-24	51.6	23.8	75.4	5.7	2.1	7.9	1,363	90.6	1,135
25-29	40.0	36.3	76.3	6.5	1.5	8.0	1,974	90.5	1,664
30-34	30.6	45.1	75.7	5.0	1.7	6.6	2,584	92.0	2,128
35-39	15.6	66.6	82.2	3.5	2.0	5.5	3,235	93.7	2,837
40-44	3.8	79.0	82.9	1.0	2.9	3.9	3,360	95.5	2,916
45-49	1.0	75.2	76.2	0.6	5.5	6.0	3,765	92.6	3,096

ตาราง RH.6 ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการดูแล (ต่อ)									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับผู้ชาย จำแนกตามความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการวางแผนครอบครัว และร้อยละของความต้องการสำหรับการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ									
	ความต้องการที่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด		ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด		รวม ¹	จำนวนผู้หญิงที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับผู้ชาย		ร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ	
	การเว้นระยะห่าง	การจำกัดจำนวน	การเว้นระยะห่าง	การจำกัดจำนวน		จำนวน	จำนวน	จำนวนผู้หญิงที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับผู้ชาย	จำนวนผู้หญิงที่ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับผู้ชาย
การศึกษาของผู้หญิง									
ไม่มีการศึกษา	21.1	51.4	72.5	4.5	12.3	616	85.5	522	
ประถมศึกษา	7.6	75.2	82.8	3.6	4.9	6,081	94.4	5,335	
มัธยมศึกษา	24.7	54.0	78.8	2.5	6.2	6,784	92.7	5,764	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	28.0	42.4	70.4	2.1	7.3	3,268	90.6	2,540	
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	16.8	36.0	52.8	1.1	6.4	7	(89.1)	4	
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	14.6	67.7	82.3	2.7	5.2	2,737	94.0	2,397	
ยากจน	17.3	60.8	78.2	3.4	7.5	3,293	91.3	2,820	
ปานกลาง	20.5	59.7	80.1	3.1	5.9	3,663	93.2	3,151	
ร่ำรวย	21.8	56.2	78.0	2.4	5.9	3,757	92.9	3,155	
ร่ำรวยมาก	19.5	54.2	73.7	3.0	6.3	3,306	92.2	2,644	
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	18.6	60.8	79.4	2.9	5.8	15,537	93.2	13,234	
ไม่ใช่ไทย	24.1	41.0	65.1	3.0	11.3	1,219	85.2	931	

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.4; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.6 - ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์

() ค่ารวมมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

การฝากครรภ์

การดูแลแม่ระหว่างตั้งครรภ์เป็นโอกาสสำคัญในการเข้าถึงผู้หญิงมีครรภ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอาจจำเป็นอย่างยิ่งต่อสุขภาพและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของทั้งแม่และทารกในครรภ์ ความเข้าใจที่ดีกว่าเดิมเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารกซึ่งมีความสัมพันธ์กับสุขภาพของแม่ จะส่งผลให้แม่เพิ่มความเอาใจใส่ดูแลตนเองระหว่างตั้งครรภ์มากขึ้น ส่งผลให้สุขภาพของแม่และทารกดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การแจ้งผู้หญิงและครอบครัวในระหว่างการฝากครรภ์ให้ทราบถึงความเสี่ยงและอาการต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการตั้งครรภ์ รวมทั้งชี้แจงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นขณะคลอด ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้หญิงมีครรภ์จะได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ นอกจากนี้การฝากครรภ์ยังเป็นโอกาสในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเว้นระยะในการมีบุตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มโอกาสอยู่รอดของทารก การฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักระหว่างการตั้งครรภ์สามารถช่วยรักษาชีวิตทั้งของแม่และทารกได้ การป้องกันและรักษาโรคมาเลเรียให้แก่ผู้หญิงมีครรภ์ การดูแลจัดการกับปัญหาโลหิตจางระหว่างตั้งครรภ์ และการรักษาโรคติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ (Sexually Transmitted Infections: STIs) สามารถทำให้ทารกในครรภ์และสุขภาพของแม่ดีขึ้น การใช้วิธีผสมผสานระหว่างการปรับปรุงโภชนาการของผู้หญิงและป้องกันการติดเชื้อ (เช่น มาลาเรียและ STIs) ระหว่างตั้งครรภ์สามารถลดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น น้ำหนักแรกคลอดต่ำได้ เมื่อไม่นานมานี้ ด้วยศักยภาพของการฝากครรภ์ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและการดูแลรักษา โดยเฉพาะในประเด็นการป้องกันการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก ได้นำไปสู่ความสนใจในการเข้าถึงและการใช้บริการฝากครรภ์มากยิ่งขึ้น

องค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำว่าผู้หญิงมีครรภ์ควรได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง ซึ่งมีที่มาจากทบทวนประสิทธิผลของรูปแบบที่แตกต่างกันของการฝากครรภ์ และยังชี้ว่าควรได้รับการตรวจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การวัดความดันโลหิต
- การตรวจปัสสาวะ (เพื่อหาภาวะติดเชื้อ และโปรตีนในปัสสาวะสูง)
- การตรวจเลือด (เพื่อหาเชื้อซิฟิลิส และโรคโลหิตจางรุนแรง)
- การชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง (ถ้ามี)

สิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์คือการฝากครรภ์ให้เร็วที่สุดเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ เพื่อป้องกันและตรวจหาสภาวะที่อาจส่งผลต่อผู้หญิงและบุตร นอกจากนี้การตรวจครรภ์ควรกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดการตั้งครรภ์

ตัวชี้วัดความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 1 ครั้งจากผู้ชำนาญการ และอย่างน้อย 4 ครั้งจากบุคลากรใด ๆ) นำมาใช้เพื่อติดตามความก้าวหน้าของตัวชี้วัดการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 5 เรื่องการพัฒนาสุขภาพของแม่

ตาราง RH.7 ความครอบคลุมของการฝากครรภ์

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามประเภทของบุคลากรที่ผู้หญิงไปฝากครรภ์ในระหว่างตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	บุคลากรที่ผู้หญิงไปฝากครรภ์ ^ก				ไม่ได้ฝากครรภ์	รวม	การฝากครรภ์กับผู้ชำนาญการ ^ข	จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
	แพทย์	พยาบาล/ผดุงครรภ์	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล	อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน				
ยอดรวม	79.2	10.1	8.9	0.0	1.9	100.0	98.1	2,092
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	99.3	0.4	0.2	0.0	0.2	100.0	99.8	231
กลาง	80.5	10.9	6.3	0.0	2.3	100.0	97.7	713
เหนือ	76.9	10.5	9.0	0.0	3.6	100.0	96.4	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	71.7	13.1	14.3	0.0	0.9	100.0	99.1	437
ใต้	74.9	10.6	12.9	0.0	1.7	100.0	98.3	359
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	86.7	4.9	6.1	0.0	2.3	100.0	97.7	932
นอกเขตเทศบาล	73.2	14.2	11.1	0.0	1.5	100.0	98.5	1,160
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร								
น้อยกว่า 20	73.1	10.0	15.4	0.0	1.5	100.0	98.5	319
20-34	80.3	9.8	7.6	0.0	2.3	100.0	97.7	1,464
35-49	80.2	11.5	8.2	0.0	0.1	100.0	99.8	309
การศึกษาของผู้หญิง								
ไม่มีการศึกษา	49.9	30.8	4.9	0.0	14.4	100.0	85.6	103
ประถมศึกษา	65.7	16.0	15.7	0.0	2.6	100.0	97.4	300
มัธยมศึกษา	79.5	8.8	10.4	0.0	1.3	100.0	98.7	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.3	5.3	2.0	0.0	0.3	100.0	99.7	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	60.3	16.1	21.1	0.0	2.5	100.0	97.5	305
ยากจน	66.0	17.3	12.2	0.0	4.5	100.0	95.5	491
ปานกลาง	76.6	13.4	8.2	0.0	1.8	100.0	98.2	425
ร่ำรวย	92.9	2.6	4.2	0.0	0.3	100.0	99.7	540
ร่ำรวยมาก	97.1	1.8	1.1	0.0	0.0	100.0	100.0	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	82.2	8.2	8.4	0.0	1.3	100.0	98.7	1,881
ไม่ใช่ไทย	52.7	27.2	12.7	0.0	7.4	100.0	92.6	211

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.5a; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.5 - ความครอบคลุมของการฝากครรภ์

^ก หากผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุบุคลากรมากกว่า 1 ประเภท จะพิจารณาเฉพาะผู้ที่มีความชำนาญมากที่สุดเพียงประเภทเดียว

^ข ผู้ชำนาญการ หมายถึง แพทย์ พยาบาล/ผดุงครรภ์ และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ตาราง RH.7 แสดงประเภทของบุคลากรที่ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ซึ่งคลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจไปฝากครรภ์ด้วย พบว่า มีผู้หญิงจำนวนไม่มากนักที่ไม่ได้ฝากครรภ์ (ร้อยละ 1.9) ในประเทศไทยผู้หญิงส่วนใหญ่ไปฝากครรภ์กับแพทย์ (ร้อยละ 79.2) แต่มีบางส่วนที่ไปฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สถานีนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล (ร้อยละ 8.9) ผู้หญิงที่อยู่นอกเขตเทศบาลประมาณ 1 ใน 10 (ร้อยละ 11.1) ไปฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สถานีนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า ผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ไปฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สถานีนามัย/ผู้ช่วยพยาบาลสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น (ร้อยละ 14.3 และ 12.9 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า สัดส่วนของผู้หญิงที่ไปฝากครรภ์กับแพทย์เพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา และสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน ในภาพรวมผู้หญิงตั้งครรถ์ในประเทศไทยไปฝากครรภ์กับผู้ชำนาญการในสัดส่วนที่สูงเมื่อจำแนกในแต่ละลักษณะภูมิหลัง (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95) ยกเว้นผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 85.6) และผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 92.6) เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย พบว่า ร้อยละ 52.7 ฝากครรภ์กับแพทย์ มากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 27.2) ฝากครรภ์กับพยาบาล/ผดุงครรภ์ ร้อยละ 12.7 ฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สถานีนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล และร้อยละ 7.4 ไม่ได้ไปฝากครรภ์ และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษามีสัดส่วนที่จะไม่ได้ฝากครรภ์สูงที่สุด (ร้อยละ 14.4)

ตาราง RH.8 แสดงจำนวนครั้งที่ผู้หญิงไปรับการตรวจครรภ์โดยบุคลากรประเภทใด ๆ ก็ตามในระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้องในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ จากผลการสำรวจพบว่าร้อยละ 93.3 ของแม่ได้รับการตรวจครรภ์มากกว่า 1 ครั้ง และร้อยละ 90.8 ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง ผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา และผู้หญิงจากครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้งในสัดส่วนที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ตัวอย่างเช่น ร้อยละ 59.3 ของผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษาได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้งเปรียบเทียบกับร้อยละ 95.2 ของผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา

นอกจากนี้ ตาราง RH.8 ได้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เป็นไปฝากครรภ์ พบว่าร้อยละ 79.8 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาไปฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรกของการตั้งครรถ์ โดยระยะเวลาเฉลี่ย (มัธยฐาน) เมื่อไปฝากครรภ์ คิดเป็น 2.0 เดือนหลังจากตั้งครรถ์ เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างภาค พบว่า อัตราการฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรกมีค่าระหว่างร้อยละ 71.4 (ภาคใต้) และร้อยละ 87.4 (กรุงเทพมหานคร) มากกว่า 4 ใน 5 ของผู้หญิงในกลุ่มอายุ 20-34 ปี และ 35-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาไปฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรก นอกจากนี้พบว่า การศึกษาและความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการไปฝากครรภ์ในช่วง 3 เดือนแรกของการตั้งครรถ์

ตาราง RH.8 จำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ และช่วงเวลาที่เป็นครรภ์ครั้งแรก

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่ให้น้ำเป็นต้นบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำนวนตามจำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ และช่วงเวลาที่เป็นครรภ์ครั้งแรก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559																	
ภูมิภาค	การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงที่ไม่ได้ตรวจครรภ์				การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงที่ได้ตรวจครรภ์				รวม		การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงตามจำนวนเดือนที่เป็นครรภ์			จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และตรวจครรภ์อย่างน้อย 1 ครั้ง			
	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้งขึ้นไป	ไม่ได้ฝากครรภ์	ฝากครรภ์	3 เดือนแรก	4-6 เดือน	7-8 เดือน	9-11 เดือน	รวม	จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	จำนวนเดือนเฉลี่ย (มัธยฐาน) เมื่อไปฝากครรภ์ครั้งแรก				
ยอดรวม	1.9	1.0	0.7	1.8	90.8	3.7	100.0	2.1	79.8	13.3	2.3	1.5	1.0	100.0	2,092	2.0	2,028
ภาค																	
กรุงเทพมหานคร	0.2	1.4	0.0	0.3	95.5	2.6	100.0	0.2	87.4	4.9	6.3	0.5	0.7	100.0	231	2.0	229
กลาง	2.3	0.0	0.4	2.9	90.4	4.0	100.0	2.3	81.8	11.7	0.9	1.7	1.7	100.0	713	2.0	684
เหนือ	3.6	2.8	0.7	1.5	88.8	2.6	100.0	3.6	77.2	15.5	1.9	0.5	1.3	100.0	354	2.0	336
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.9	1.1	0.7	1.7	90.2	5.4	100.0	1.3	81.7	14.2	1.4	1.0	0.3	100.0	437	2.0	430
ใต้	1.7	0.8	1.7	1.2	91.5	3.0	100.0	2.4	71.4	18.4	4.1	3.5	0.2	100.0	359	2.0	349
พื้นที่																	
ในเขตเทศบาล	2.3	0.4	0.6	1.2	92.2	3.3	100.0	2.3	79.6	14.3	2.8	0.7	0.2	100.0	932	2.0	908
นอกเขตเทศบาล	1.5	1.5	0.8	2.3	89.8	4.0	100.0	1.9	80.1	12.4	1.9	2.1	1.6	100.0	1,160	2.0	1,120
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร																	
น้อยกว่า 20	1.5	1.9	0.8	2.8	89.1	3.9	100.0	2.0	62.9	27.4	6.1	1.2	0.6	100.0	319	3.0	311
20-34	2.3	1.0	0.6	0.7	91.9	3.6	100.0	2.5	83.2	10.8	1.2	1.1	1.2	100.0	1,464	2.0	1,410
35-49	0.1	0.3	1.3	6.0	87.9	4.3	100.0	0.2	81.3	10.4	3.7	3.9	0.4	100.0	309	2.0	307
การศึกษาของผู้หญิง																	
ไม่มีการศึกษา	14.4	0.0	1.9	10.4	59.3	14.0	100.0	14.6	40.3	20.1	0.6	10.3	14.1	100.0	103	3.0	74
ประถมศึกษา	2.6	2.1	1.7	1.3	85.3	7.0	100.0	3.0	68.1	19.3	5.5	3.4	0.7	100.0	300	3.0	289
มัธยมศึกษา	1.3	1.2	0.3	1.4	93.1	2.6	100.0	1.5	80.8	14.8	2.2	0.5	0.3	100.0	1,173	2.0	1,152
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.3	0.1	0.8	1.4	95.2	2.2	100.0	0.4	92.5	4.9	1.2	1.0	0.1	100.0	514	2.0	512
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	1	(*)	1

ตาราง RH.8 จำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ และช่วงเวลาที่เป็นครรภ์ครั้งแรก (ต่อ)																	
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่ให้น้ำนมบุตรใน ช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำนวนครั้งที่เป็นครรภ์ครั้งแรก และช่วงเวลาที่เป็นครรภ์ครั้งแรก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559																	
ไม่ได้ ฝาก ครรภ์	การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงที่: ตรวจครรภ์				รวม	การแจกแจงร้อยละของผู้หญิง ตามจำนวนเดือนที่เป็นครรภ์											
	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง		ไม่ได้ ฝาก ครรภ์	3 เดือน แรก	4-5 เดือน	6-7 เดือน	8 เดือน	ไม่ ทราบ/ ขึ้นไป	รวม	จำนวน ผู้หญิงที่ คลอดบุตร ในช่วง 2 ปี ก่อนวัน สัมภาษณ์	จำนวน เดือนเฉลี่ย ในช่วง 2 ปี เมื่อไป ฝากครรภ์ ครั้งแรก	จำนวนผู้หญิง ที่คลอดบุตร ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา และตรวจครรภ์ อย่างน้อย 1 ครั้ง		
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง																	
ยากจนมาก	2.5	0.6	1.7	1.6	89.2	4.4	100.0	2.9	69.3	21.8	4.3	0.6	1.1	100.0	305	3.0	293
ยากจน	4.5	1.1	0.6	2.5	88.9	2.5	100.0	5.0	70.6	17.9	2.1	4.1	0.2	100.0	491	2.0	465
ปานกลาง	1.8	1.5	0.7	1.6	88.7	5.6	100.0	1.8	80.5	11.2	2.3	0.9	3.2	100.0	425	2.0	403
ร่ำรวย	0.3	1.4	0.6	1.2	92.7	3.8	100.0	0.3	84.6	11.9	1.8	0.9	0.4	100.0	540	2.0	536
ร่ำรวยมาก	0.0	0.1	0.1	2.4	95.0	2.4	100.0	0.1	94.6	3.3	1.6	0.3	0.1	100.0	331	2.0	330
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน																	
ไทย	1.3	1.1	0.6	1.4	92.9	2.9	100.0	1.4	81.8	13.4	2.4	0.9	0.2	100.0	1,881	2.0	1,852
ไม่ใช่ไทย	7.4	0.5	2.1	6.1	72.9	10.9	100.0	8.5	62.5	12.2	1.8	6.8	8.2	100.0	211	2.0	176

1 ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.5a; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.5 - ความครอบคลุมของการฝากครรภ์

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ส่งไม่พียงน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

รายการสำคัญที่ผู้หญิงตั้งครรภ์ควรได้รับการตรวจระหว่างตั้งครรภ์แสดงไว้ในตาราง RH.9 พบว่าผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจนั้น ร้อยละ 97.8 ได้รับการตรวจเลือดในระหว่างตรวจครรภ์ ร้อยละ 98.0 ได้รับการวัดความดันโลหิต ร้อยละ 97.4 ได้รับการตรวจปัสสาวะ และร้อยละ 97.0 ได้รับการตรวจครบทั้งสามประเภทเมื่อพิจารณาในแต่ละลักษณะภูมิหลัง พบว่า สัดส่วนของผู้ที่ได้รับการตรวจในแต่ละรายการค่อนข้างสูง ยกเว้น ผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษาได้รับการตรวจต่ำกว่ากลุ่มอื่น โดยได้รับการตรวจเลือด วัดความดันโลหิต และตรวจปัสสาวะ คิดเป็นร้อยละ 85.3 85.6 และ 85.3 ตามลำดับ

ตาราง RH.9 รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์					
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการวัดความดัน ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือด อย่างน้อย 1 ครั้ง ในระหว่างการฝากครรภ์บุตรคนสุดท้าย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559					
	ร้อยละของผู้หญิงซึ่งระหว่างตั้งครรภ์ได้รับ:				จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
	การวัดความดัน	การตรวจปัสสาวะ	การตรวจเลือด	ได้รับการตรวจครบทั้ง 3 ประเภท ¹	
ยอดรวม	98.0	97.4	97.8	97.0	2,092
ภาค					
กรุงเทพมหานคร	99.1	99.8	99.8	99.1	231
กลาง	97.7	97.1	97.7	97.1	713
เหนือ	96.3	96.2	96.3	96.0	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.0	97.8	99.0	97.6	437
ใต้	98.3	97.3	96.8	95.9	359
พื้นที่					
ในเขตเทศบาล	97.5	96.8	97.5	96.5	932
นอกเขตเทศบาล	98.4	97.9	98.1	97.5	1,160
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร					
น้อยกว่า 20	97.9	97.8	97.8	96.9	319
20-34	97.7	96.9	97.4	96.6	1,464
35-49	99.8	99.5	99.7	99.3	309
การศึกษาของผู้หญิง					
ไม่มีการศึกษา	85.6	85.3	85.3	85.1	103
ประถมศึกษา	97.4	97.0	97.1	96.8	300
มัธยมศึกษา	98.5	98.0	98.5	97.6	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.7	98.8	99.3	98.3	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	100.0	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					
ยากจนมาก	97.5	96.5	97.1	96.2	305
ยากจน	95.5	95.2	95.1	94.8	491
ปานกลาง	98.0	97.4	97.8	96.9	425
ร่ำรวย	99.7	98.9	99.5	98.7	540
ร่ำรวยมาก	99.5	99.2	99.9	98.7	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน					
ไทย	98.6	98.0	98.6	97.8	1,881
ไม่ใช่ไทย	92.5	92.3	90.5	90.3	211
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.6 - รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์					
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต					

ตาราง RH.S2 รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างการฝากครรภ์					
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และได้แสดงสมุดบันทึกสุขภาพ จำแนกตามการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ชาติสัญชาติ และการตรวจธาตุซีเมียของสามี (เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการฝากครรภ์) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559					
	ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการตรวจ			ร้อยละของผู้หญิงที่สามีได้รับการตรวจธาตุซีเมีย	จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และได้แสดงสมุดบันทึกสุขภาพ
	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2	ธาตุซีเมีย		
ยอดรวม	93.2	48.6	87.6	37.1	1,246
ภาค					
กรุงเทพมหานคร	(95.1)	(52.4)	(92.5)	(52.9)	37
กลาง	89.9	45.1	87.3	30.9	303
เหนือ	97.4	60.4	90.0	50.0	265
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.3	44.1	91.9	48.7	350
ใต้	88.7	46.5	79.7	15.7	292
พื้นที่					
ในเขตเทศบาล	95.3	46.2	89.3	37.3	442
นอกเขตเทศบาล	92.0	49.9	86.6	36.9	804
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร					
น้อยกว่า 20	92.7	52.1	92.0	39.7	232
20-34	94.6	50.5	88.5	37.3	793
35-49	88.6	38.0	79.4	33.3	221
การศึกษาของผู้หญิง					
ไม่มีการศึกษา	74.6	58.2	71.5	18.6	51
ประถมศึกษา	92.4	46.1	86.8	37.8	192
มัธยมศึกษา	94.9	50.2	89.5	39.1	736
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.7	44.3	85.7	34.5	266
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					
ยากจนมาก	95.1	51.6	88.2	41.3	244
ยากจน	90.6	51.5	85.5	35.9	347
ปานกลาง	96.2	50.8	90.7	39.7	280
ร่ำรวย	91.2	44.8	86.7	31.2	261
ร่ำรวยมาก	94.1	37.0	86.5	38.4	115
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน					
ไทย	94.0	48.5	88.6	38.8	1,113
ไม่ใช่ไทย	86.5	49.6	78.5	22.1	133
¹ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 5.S6 - การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 ระหว่างฝากครรภ์ ² ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 5.S7 - การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 ระหว่างฝากครรภ์ ³ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 5.S8 - การตรวจธาตุซีเมียระหว่างฝากครรภ์ ⁴ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 5.S9 - การตรวจธาตุซีเมียของสามี () คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต					

นอกเหนือจากการสอบถามรายการสำคัญที่ควรได้รับการตรวจแล้ว ผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่มีสมุดบันทึกสุขภาพแสดงต่อพนักงานสัมภาษณ์ จะเก็บข้อมูลการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 และ 2 การตรวจธาตุซีเมียทั้งของตนเองและของสามี เนื่องจากการตรวจ

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจธาตุซีซีเมียมีกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน ฉะนั้นจึงไม่มีการสอบถามข้อมูล โดยอาศัยความทรงจำของผู้หญิงในเรื่องนี้ จากผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 93.2 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจและมีสมุดบันทึกสุขภาพมาแสดง ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 ขณะตั้งครรภ์ครั้งล่าสุด อย่างไรก็ตาม มีเพียงร้อยละ 48.6 ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 ขณะที่เกือบ 9 ใน 10 (ร้อยละ 87.6) ของผู้หญิงได้รับการตรวจธาตุซีซีเมีย และผู้หญิงร้อยละ 37.1 ระบุว่า สามีได้รับการตรวจธาตุซีซีเมีย สำหรับการได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 พบว่ามีสัดส่วนสูงในทุกลักษณะภูมิหลัง ยกเว้นผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษาที่พบว่ามีสัดส่วนต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 74.6

สำหรับการได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ครั้งที่ 2 พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี สัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 44.1 ส่วนภาคเหนือมีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 60.4 และเมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้หญิงอายุมากกว่า (35-49 ปี) ได้รับการตรวจต่ำกว่าผู้ที่อ่อนวัยกว่า (ร้อยละ 38.0 เปรียบเทียบกับประมาณ ครึ่งหนึ่ง) นอกจากนี้พบว่า การได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ครั้งที่ 2 มีความสัมพันธ์ที่สวนทางกับ สถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน

ผลการสำรวจยังพบว่า สามีของผู้หญิงที่ฝากครรภ์ได้รับการตรวจธาตุซีซีเมียแตกต่างกันไปในแต่ละภาค โดยพบสูงสุดในภาคกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 52.9) และต่ำสุดในภาคใต้ (ร้อยละ 15.7) อย่างไรก็ตามจำนวน ผู้หญิง (ที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว) ในกรุงเทพมหานครที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาและได้แสดงสมุดบันทึกสุขภาพมี เพียง 37 ราย สามีของผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษาได้รับการตรวจต่ำกว่าผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 18.6 และ 39.1 ตามลำดับ) สามีผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 22.1) ที่ตรวจ ในขณะที่ประมาณ 1 ใน 3 (ร้อยละ 38.8) ของสามีผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูด ภาษาไทยได้รับการตรวจ

ความช่วยเหลือในขณะคลอด

ประมาณสามในสี่ของการเสียชีวิตของแม่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการคลอดบุตรโดยตรง⁴¹ การได้รับความช่วยเหลือขณะคลอดจากผู้ที่มีความชำนาญทางด้านนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะสามารถช่วยชีวิตแม่และทารกได้ รวมถึงในกรณีฉุกเฉินจะต้องเดินทางไปยังสถานพยาบาลเพื่อคลอดบุตรได้ทันที่ การได้รับการทำคลอดโดย ผู้ชำนาญการเป็นตัวชี้วัดหนึ่งเพื่อใช้ติดตามความคืบหน้า ในการบรรลุเป้าหมายที่ 5 ของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เรื่องการดูแลสุขภาพของแม่

ใน MICS ได้มีชุดคำถามเพื่อคำนวณสัดส่วนการได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ ในที่นี้ ผู้ชำนาญการ หมายถึง แพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์ หรือเจ้าหน้าที่สถานอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล

จากตาราง RH.10 พบว่า ร้อยละ 99.1 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาได้รับการทำคลอด โดยผู้ชำนาญการ สัดส่วนนี้มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 97.4 ในภาคเหนือ ถึงร้อยละ 99.9 ในภาคกลาง หากพิจารณา สัดส่วนนี้ในแต่ละลักษณะภูมิหลังปรากฏว่าค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาประเภทของบุคลากร พบว่า ร้อยละ 82.1 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจได้รับการทำคลอดโดยแพทย์ ร้อยละ 16.1 โดยพยาบาล/ผดุงครรภ์ และร้อยละ 1.0 โดยเจ้าหน้าที่สถานอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค สัดส่วนการได้รับการทำคลอด โดยแพทย์มีค่าต่ำสุด คือ ร้อยละ 76.1 ในภาคใต้ และสูงสุด คือ ร้อยละ 98.3 ในกรุงเทพมหานคร ผู้หญิงที่อาศัย อยู่ในเขตเทศบาลได้รับการทำคลอดโดยแพทย์ในสัดส่วนที่สูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 87.4 และ 77.8 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการได้รับการทำคลอด

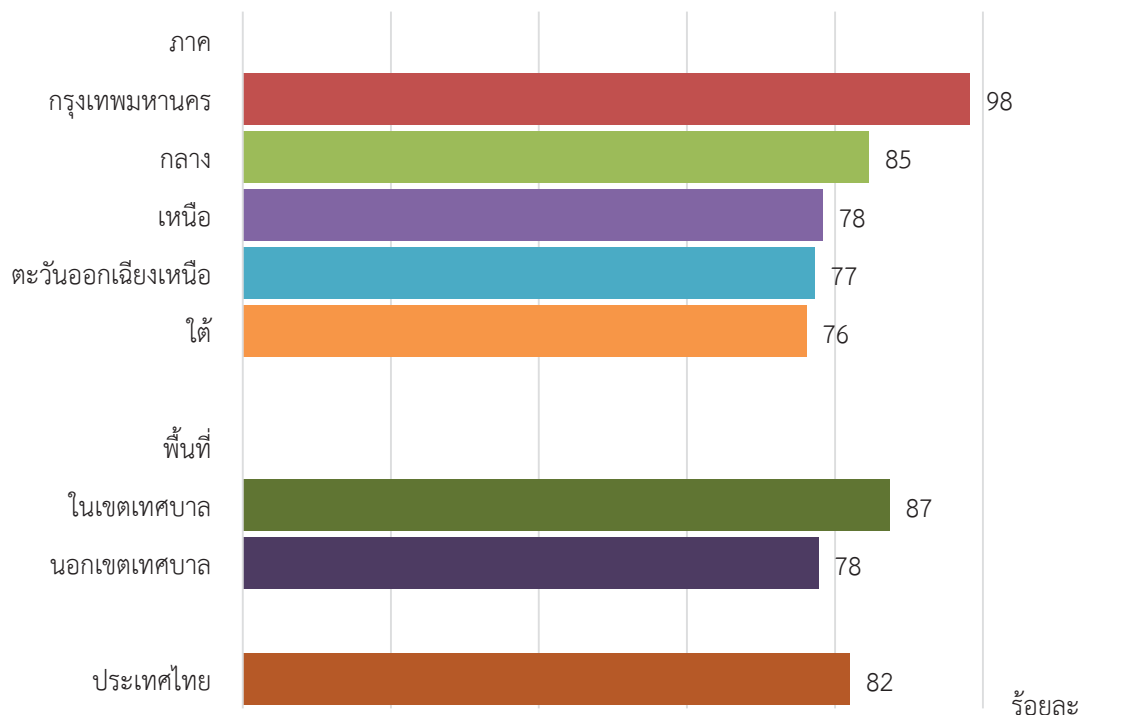
⁴¹ Say, L. et al., 'Global causes of maternal death: a WHO systematic analysis', in *The Lancet Global Health*, vol. 2, no. 6, 2014: e323-33. DOI: 10.1016/S2214-109X(14)70227-X

โดยแพทย์ กล่าวคือ ประมาณ 3 ใน 4 (ร้อยละ 77.7) ของผู้หญิงอายุต่ำกว่า 20 ปีได้รับการทำคลอดโดยแพทย์ เปรียบเทียบกับร้อยละ 85.5 ในกลุ่มอายุ 35-49 ปี ผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมากได้รับการทำคลอดโดยแพทย์ ร้อยละ 68.3 ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มดัชนีความมั่งคั่งกลุ่มอื่น ๆ และผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย ประมาณ 6 ใน 10 (ร้อยละ 61.2) ได้รับการทำคลอดโดยแพทย์ เปรียบเทียบกับมากกว่า 8 ใน 10 ของผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย

ตาราง RH.10 ยังได้แสดงข้อมูลการทำคลอดโดยการผ่าตัด รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ตัดสินใจผ่าตัดคลอด (ก่อนหรือหลังเจ็บท้อง) เพื่อใช้ประเมินว่าการตัดสินใจผ่าตัดคลอดส่วนใหญ่เกิดจากเหตุผลทางการแพทย์หรือเหตุผลอื่น

ในภาพรวม 1 ใน 3 (ร้อยละ 32.7) ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาคลอดด้วยวิธีผ่าตัด โดยร้อยละ 21.2 ตัดสินใจผ่าตัดคลอดก่อนเจ็บท้อง ขณะที่ร้อยละ 11.6 ตัดสินใจหลังเจ็บท้อง การผ่าตัดคลอดเป็นที่แพร่หลายอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร โดยทารกเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.5) เกิดด้วยวิธีผ่าตัดคลอด ในขณะที่การผ่าตัดคลอดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเพียง 1 ใน 4 (ร้อยละ 25.1) ผู้หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี พบว่า 1 ใน 5 (ร้อยละ 20.0) คลอดโดยการผ่าตัด เปรียบเทียบกับร้อยละ 48.8 ในผู้หญิงอายุ 35-49 ปี การผ่าตัดคลอดมีสัดส่วนที่สูงหากคลอดในสถานพยาบาลเอกชน และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้หญิงที่ผ่าตัดคลอดในสถานพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่มีการตัดสินใจก่อนการเจ็บท้อง นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ของผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 54.2) และผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 50.5) ได้รับการทำคลอดโดยการผ่าตัด ผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยได้รับการผ่าตัดคลอดในสัดส่วนที่ต่ำกว่าผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 16.5 และ 34.6 ตามลำดับ) และเป็นที่น่าสังเกตว่าการผ่าตัดคลอดของผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ตัดสินใจหลังเจ็บท้อง (ร้อยละ 9.9)

แผนภูมิ RH.3 สัดส่วนการทำคลอดโดยแพทย์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง RH.10 ผู้ที่ขาดเลือด และการผ่าตัดขาดเลือด

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามผู้ที่ขาดเลือด และร้อยละของการคลอดโดยการผ่าตัด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้ที่ขาดเลือด				ร้อยละของการผ่าตัดขาดเลือด				จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา				
	แพทย์พยาบาล/ ผดุงครรภ์	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/ ผู้ช่วยพยาบาล	อาสาสมัครสาธารณสุข	ญาติ/ เพื่อน	อื่น ๆ/ ไม่ระบุ	ไม่มีใครช่วย	รวม	ร้อยละของผู้หญิงที่คลอดโดยผู้ชำนาญการ ^{1,2}		ร้อยละของผู้หญิงที่คลอดโดยผู้ชำนาญการ ^{1,2}			
ยอดรวม	82.1	16.1	1.0	0.0	0.4	0.3	0.2	100.0	99.1	21.2	11.6	32.7	2,092
ภาค													
กรุงเทพมหานคร	98.3	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	100.0	98.9	35.1	11.4	46.5	231
กลาง	84.6	14.9	0.4	0.0	0.1	0.0	0.0	100.0	99.9	19.8	12.1	31.9	713
เหนือ	78.4	18.1	1.0	0.1	2.1	0.4	0.0	100.0	97.4	18.9	16.6	35.5	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	77.2	20.8	1.3	0.0	0.0	0.6	0.0	100.0	99.4	17.6	7.6	25.1	437
ใต้	76.1	20.5	2.4	0.0	0.1	0.6	0.2	100.0	99.1	21.7	10.5	32.2	359
พื้นที่													
ในเขตเทศบาล	87.4	10.7	0.6	0.0	0.7	0.3	0.3	100.0	98.7	26.0	11.6	37.6	932
นอกเขตเทศบาล	77.8	20.4	1.3	0.0	0.1	0.3	0.1	100.0	99.5	17.3	11.6	28.8	1,160
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร													
น้อยกว่า 20	77.7	21.4	0.3	0.0	0.0	0.6	0.0	100.0	99.4	11.2	8.8	20.0	319
20-34	82.3	15.5	1.2	0.0	0.5	0.3	0.2	100.0	98.9	19.9	12.2	32.1	1,464
35-49	85.5	13.3	1.0	0.0	0.1	0.1	0.1	100.0	99.7	37.5	11.3	48.8	309
สถานที่คลอดบุตร													
บ้าน	(7.9)	(4.8)	(4.3)	(1.2)	(41.8)	(21.0)	(18.9)	100.0	(17.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	18
สถานพยาบาล	82.8	16.2	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	21.5	11.7	33.2	2,063
รัฐบาล	81.0	17.9	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	17.8	11.9	29.8	1,856
เอกชน	99.1	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	54.3	9.8	64.1	207
อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	11

ตาราง RH.10 ผู้ทำคลอด และการผ่าตัดคลอด (ต่อ)

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามผู้ทำคลอด และร้อยละของการคลอดโดยการผ่าตัด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้ทำคลอด				รวม	ร้อยละของการผ่าตัดคลอด				จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา		
	แพทย์ พยาบาล/ ผดุงครรภ์	เจ้าหน้าที่ สถานอนามัย/ ผู้ช่วยพยาบาล	อาสาสมัคร สาธารณสุข	ญาติ/ เพื่อน ไม่ระบุ		ไม่มีใคร ช่วย ทำคลอด	ร้อยละของ ผู้หญิงที่ ทำคลอดโดย ผู้ชำนาญการ ^{1,ก}	ตัดสินใจ ก่อน	ตัดสินใจ หลัง เจ็บท้อง		รวม ²	
การศึกษาของผู้หญิง												
ไม่มีการศึกษา	49.7	40.0	2.0	6.6	1.5	0.0	100.0	91.8	1.7	10.2	11.9	103
ประถมศึกษา	71.9	24.9	2.9	0.2	0.1	0.1	100.0	99.6	14.9	7.4	22.3	300
มัธยมศึกษา	82.4	16.2	0.8	0.0	0.3	0.3	100.0	99.4	18.5	9.3	27.9	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	93.7	5.8	0.2	0.0	0.3	0.0	100.0	99.7	34.8	19.4	54.2	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง												
ยากจนมาก	68.3	27.3	2.2	0.3	1.7	0.1	100.0	97.9	7.8	7.1	15.0	305
ยากจน	72.5	24.3	1.8	1.4	0.1	0.0	100.0	98.6	15.4	11.3	26.7	491
ปานกลาง	79.8	18.8	1.1	0.0	0.1	0.2	100.0	99.7	13.5	13.4	26.8	425
ร่ำรวย	92.2	7.0	0.1	0.0	0.2	0.5	100.0	99.3	30.1	12.0	42.0	540
ร่ำรวยมาก	95.2	4.8	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	37.5	13.1	50.5	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน												
ไทย	84.4	14.4	0.7	0.0	0.2	0.2	100.0	99.6	22.8	11.8	34.6	1,881
ไม่ใช่ไทย	61.2	30.5	3.5	3.6	1.2	0.0	100.0	95.2	6.5	9.9	16.5	211

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.7; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.2 - การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.9 - การผ่าตัดคลอดบุตร

^ก ผู้ชำนาญการ หมายถึง แพทย์ พยาบาล/ผดุงครรภ์ และเจ้าหน้าที่สถานอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล

() ค่ารวมมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

สถานที่คลอดบุตร

การเพิ่มสัดส่วนของการคลอดบุตรในสถานพยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพของทั้งแม่และทารก การให้ความใส่ใจทางการแพทย์และสุขอนามัยที่เหมาะสมระหว่างการทำคลอดช่วยลดความเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อนและการติดเชื้อซึ่งอาจทำให้แม่หรือทารกถึงแก่ชีวิตได้ ตาราง RH.11 แสดงการแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ จำแนกตามสถานที่คลอดบุตร และร้อยละของการคลอดบุตรในสถานพยาบาล ตามลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ

จากผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 98.6 ของผู้หญิงได้คลอดบุตรในสถานพยาบาล โดยร้อยละ 88.7 คลอดที่สถานพยาบาลของรัฐ และร้อยละ 9.9 ที่สถานพยาบาลของเอกชน มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.9) ที่คลอดที่บ้าน สัดส่วนของผู้หญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่คลอดบุตรในสถานพยาบาลสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 99.4 เปรียบเทียบกับร้อยละ 97.6) การคลอดบุตรในสถานพยาบาลในแต่ละภาคมีสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 97.0 ในภาคเหนือ ถึงร้อยละ 99.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษาคลอดบุตรในสถานพยาบาลในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา ผู้หญิงที่ไม่ได้ฝากครรภ์มีสัดส่วนการคลอดบุตรที่บ้านสูงถึงร้อยละ 21.8 ผู้หญิงจากครัวเรือนที่ยากจนมากคลอดบุตรในสถานพยาบาลของรัฐในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับผู้หญิงจากครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 95.8 และ 69.4 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกัน สัดส่วนการคลอดบุตรในสถานพยาบาลเอกชนเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาของผู้หญิง นอกจากนี้พบว่า ผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยซึ่งคลอดบุตรในสถานพยาบาล ส่วนใหญ่จะคลอดในสถานพยาบาลของรัฐ

ตาราง RH.11 สถานที่คลอดบุตร								
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามสถานที่คลอดบุตร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	สถานที่คลอดบุตร					รวม	ร้อยละของการคลอดในสถานพยาบาล ¹	จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
	สถานพยาบาล		บ้าน	อื่น ๆ	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ			
	รัฐบาล	เอกชน						
ยอดรวม	88.7	9.9	0.9	0.1	0.4	100.0	98.6	2,092
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	68.7	30.2	1.1	0.0	0.0	100.0	98.9	231
กลาง	88.0	10.8	0.3	0.0	0.9	100.0	98.8	713
เหนือ	90.7	6.4	3.0	0.0	0.0	100.0	97.0	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.7	3.7	0.2	0.0	0.4	100.0	99.4	437
ใต้	92.6	6.1	0.6	0.3	0.4	100.0	98.7	359
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	81.4	16.2	1.4	0.1	0.9	100.0	97.6	932
นอกเขตเทศบาล	94.6	4.8	0.4	0.0	0.1	100.0	99.4	1,160
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร								
น้อยกว่า 20	95.0	4.3	0.6	0.0	0.0	100.0	99.4	319
20-34	88.7	9.6	1.1	0.1	0.6	100.0	98.3	1,464
35-49	82.5	17.1	0.2	0.1	0.1	100.0	99.6	309
จำนวนครั้งที่ตรวจครรภ์								
ไม่ได้ฝากครรภ์	54.3	0.1	21.8	0.0	23.8	100.0	54.4	39
1-3 ครั้ง	92.0	2.7	4.9	0.3	0.0	100.0	94.8	75
4 ครั้งขึ้นไป	89.3	10.3	0.3	0.1	0.0	100.0	99.6	1,901
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	89.2	10.7	0.1	0.0	0.0	100.0	99.9	78
การศึกษาของผู้หญิง								
ไม่มีการศึกษา	84.5	0.2	9.2	0.0	6.2	100.0	84.6	103
ประถมศึกษา	95.2	3.9	0.5	0.4	0.1	100.0	99.0	300
มัธยมศึกษา	90.9	8.5	0.5	0.0	0.1	100.0	99.4	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	81.0	18.5	0.3	0.0	0.3	100.0	99.4	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	95.8	1.2	2.0	0.4	0.6	100.0	97.0	305
ยากจน	93.5	3.7	1.5	0.0	1.3	100.0	97.2	491
ปานกลาง	95.6	4.1	0.2	0.0	0.0	100.0	99.8	425
ร่ำรวย	86.7	12.6	0.5	0.0	0.2	100.0	99.3	540
ร่ำรวยมาก	69.4	30.1	0.4	0.0	0.0	100.0	99.6	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	88.2	10.9	0.4	0.0	0.5	100.0	99.1	1,881
ไม่ใช่ไทย	92.9	1.0	5.4	0.5	0.1	100.0	93.9	211

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.8 – การคลอดบุตรในสถานพยาบาล

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

การตรวจสุขภาพหลังคลอด

ช่วงเวลาคลอดและหลังคลอดเป็นโอกาสสำคัญที่จะแทรกแซงเพื่อช่วยชีวิตทั้งแม่และทารกแรกเกิด การเสียชีวิตภายใน 1 เดือนแรกหลังคลอดของทารกทั่วโลกมีประมาณ 3 ล้านคนต่อปี⁴² ในจำนวนนี้ส่วนมากเสียชีวิตภายใน 1 หรือ 2 วันหลังคลอด⁴³ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับการเสียชีวิตหลังคลอดของแม่ส่วนใหญ่⁴⁴

ถึงแม้ว่าช่วงเวลาไม่กี่วันหลังคลอดจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่โครงการสำรวจครัวเรือนขนาดใหญ่ที่นำเสนอผลในระดับประเทศยังไม่มีคำถามคำถามเกี่ยวกับการดูแลแม่และทารกหลังคลอดอย่างเป็นระบบ เมื่อ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มนับถอยหลังสู่ พ.ศ. 2558 (the Countdown to 2015 initiative) ได้มีการติดตามความก้าวหน้าของกระบวนการดูแลสุขภาพของแม่ ทารก และเด็ก โดยการชี้ให้เห็นช่องว่างของข้อมูลในเรื่องนี้ และการเรียกร้องไม่ใช่เพียงแต่ให้มีการดูแลหลังคลอดที่เข้มข้น แต่ให้รวมถึงความพร้อมของข้อมูลที่ดีและมีคุณภาพ⁴⁵

เกณฑ์การตรวจสุขภาพหลังคลอดในประเทศไทย หมายถึง การที่แม่และเด็กได้รับการเยี่ยมและ/หรือดูแลหลังคลอดจากบุคลากรสาธารณสุข ใน 3 ช่วงเวลา ดังนี้ 1) ภายใน 7 วัน นับถัดจากวันคลอด 2) ระหว่าง 8-15 วัน นับถัดจากวันคลอด และ 3) ระหว่าง 16-42 วัน นับถัดจากวันคลอด

ตาราง RH.S3 แสดงข้อมูลการตรวจสุขภาพหลังคลอดของแม่ภายใน 42 วันหลังคลอด ในภาพรวม ร้อยละ 78.1 ของแม่ได้รับการตรวจหลังคลอดอย่างน้อย 1 ครั้ง ไม่ว่าจะในสถานพยาบาลหรือที่บ้าน สัดส่วนนี้แตกต่างกันไปในแต่ละภาค กล่าวคือ สูงสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 86.0) และต่ำสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 74.5)

ตารางนี้ยังได้แสดงร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อย 3 ครั้งภายใน 42 วันหลังคลอด พบว่า มีแม่เพียงร้อยละ 3.0 ที่ได้รับการตรวจหลังคลอดอย่างน้อย 3 ครั้ง โดยภาคกลางมีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 1.6) ขณะที่กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 8.1) ผู้หญิงในเขตเทศบาลได้รับการตรวจอย่างน้อย 3 ครั้ง ในสัดส่วนที่มากกว่านอกเขตเทศบาล ผู้หญิงที่คลอดในสถานพยาบาลเอกชนมีสัดส่วนที่ได้รับการตรวจนี้สูงกว่าผู้หญิงที่คลอดในสถานพยาบาลของรัฐเกือบ 3 เท่า และเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่ร้อยละ 4.8 ของผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยได้รับการตรวจหลังคลอดอย่างน้อย 3 ครั้ง ซึ่งสูงกว่าสัดส่วนของผู้หญิงในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 2.8)

⁴² UN Interagency Group for Child Mortality Estimation, *Levels and Trends in Child Mortality: Report 2013*.

⁴³ Lawn, J.E. et al., '4 million neonatal deaths: When? Where? Why?' in *The Lancet*, 2005; 365:891-900.

⁴⁴ WHO, UNICEF, UNFPA, The World Bank, *Trends in Maternal Mortality: 1990-2010*, World Health Organization, 2012.

⁴⁵ HMN, UNICEF, WHO, *Countdown to 2015: Tracking Progress in Maternal, Newborn & Child Survival, The 2008 Report*, UNICEF.

ตาราง RH.S3 การตรวจสุขภาพแม่หลังคลอด

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจสุขภาพภายใน 42 วันหลังคลอด และร้อยละการกระจายตัวของผู้ได้รับการตรวจหลังคลอดจากผู้ให้บริการใด ๆ ตามจำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	จำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจภายใน 42 วันหลังคลอด										รวม	ได้รับการตรวจ หลังคลอดอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 42 วัน ¹	ได้รับการตรวจ หลังคลอดอย่างน้อย 3 ครั้ง ภายใน 42 วัน	จำนวนผู้หญิง ที่คลอดบุตร ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา
	ไม่ได้รับ การตรวจ	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง ขึ้นไป	ไม่ทราบ/ ไม่ระบุ								
ยอดรวม	18.2	56.1	19.0	1.7	1.3	3.7	100.0	78.1	3.0	2.092				
ภาค														
กรุงเทพมหานคร	12.9	59.5	18.3	3.0	5.1	1.2	100.0	86.0	8.1	231				
กลาง	13.0	48.0	29.9	0.3	1.2	7.5	100.0	79.5	1.6	713				
เหนือ	25.2	64.7	7.1	2.4	0.3	0.3	100.0	74.5	2.8	354				
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.9	60.4	13.1	2.4	1.0	3.2	100.0	77.0	3.5	437				
ใต้	23.4	56.2	16.7	1.7	0.5	1.5	100.0	75.1	2.2	359				
พื้นที่														
ในเขตเทศบาล	14.8	57.3	18.7	1.7	1.8	5.6	100.0	79.6	3.6	932				
นอกเขตเทศบาล	21.0	55.1	19.2	1.6	0.9	2.1	100.0	76.9	2.5	1,160				
อายุของผู้หญิงเมื่อคลอดบุตร														
น้อยกว่า 20	18.0	63.7	13.8	0.9	1.8	1.8	100.0	80.1	2.6	319				
20-34	18.5	55.3	18.6	1.8	1.3	4.5	100.0	77.0	3.1	1,464				
35-49	17.2	52.2	26.3	1.6	1.2	1.5	100.0	81.3	2.8	309				
สถานที่คลอดบุตร														
บ้าน	(82.1)	(11.8)	(3.7)	(2.3)	(0.0)	(0.0)	100.0	(17.9)	(2.3)	18				
สถานพยาบาล	17.6	56.8	19.2	1.7	1.4	3.4	100.0	79.0	3.0	2,063				
รัฐบาล	18.1	58.5	18.0	1.5	1.0	3.0	100.0	78.9	2.5	1,856				
เอกชน	13.2	41.7	30.7	2.9	4.5	7.1	100.0	79.8	7.3	207				
อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	11				

ตาราง RH.S3 การตรวจสุขภาพแม่หลังคลอด (ต่อ)									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจสุขภาพภายใน 42 วันหลังคลอด และร้อยละการกระจายตัวของผู้ได้รับการตรวจหลังคลอดจากผู้ให้บริการใด ๆ ตามจำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	จำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจภายใน 42 วันหลังคลอด				รวม		ได้รับการตรวจ		จำนวนผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
	ไม่ได้รับ การตรวจ	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง ขึ้นไป	ไม่ทราบ/ ไม่ระบุ	ได้รับการตรวจ หลังคลอดอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 42 วัน ¹	ได้รับการตรวจ หลังคลอดอย่างน้อย 3 ครั้ง ภายใน 42 วัน	
ลักษณะการคลอด									
ธรรมชาติ	17.7	57.3	18.2	1.9	1.3	3.6	78.7	3.2	1,393
ผ่าตัดคลอด	19.4	53.6	20.6	1.1	1.5	3.7	76.9	2.6	699
การศึกษาของผู้หญิง									
ไม่มีการศึกษา	23.4	63.1	3.1	4.0	0.0	6.4	70.2	4.0	103
ประถมศึกษา	25.5	58.3	7.9	2.0	1.2	5.2	69.3	3.2	300
มัธยมศึกษา	18.0	56.4	19.8	1.2	1.8	2.8	79.2	3.0	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	13.3	52.9	26.9	2.0	0.6	4.2	82.5	2.6	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	20.3	59.1	16.2	1.7	1.0	1.7	78.0	2.7	305
ยากจน	22.0	62.5	7.8	2.9	1.6	3.2	74.8	4.5	491
ปานกลาง	19.8	63.8	11.0	0.5	1.9	3.0	77.2	2.4	425
ร่ำรวย	18.1	47.2	28.3	0.8	0.8	4.8	77.1	1.6	540
ร่ำรวยมาก	9.0	48.5	33.3	2.6	1.5	5.2	85.9	4.1	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	17.1	56.9	19.5	1.3	1.5	3.6	79.2	2.8	1,881
ไม่ใช่ไทย	28.2	48.6	14.7	4.5	0.3	3.7	68.1	4.8	211

¹ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 5.S10 - การตรวจหลังคลอด

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างยังไม่ถึงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างยังไม่ถึงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก

บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก

การดูแลเด็กปฐมวัยและการเข้าเรียนในระดับปฐมวัย

การเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา สามารถทำได้โดยส่งเด็กเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยหรือก่อนวัยเรียน ทั้งนี้ หลักสูตรปฐมวัยจะมีการจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งแตกต่างจากการบริการพี่เลี้ยงเด็กและการรับเลี้ยงเด็ก ที่ไม่มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

การพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นรากฐานของการพัฒนามนุษย์ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลไทยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ฉะนั้น เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 และได้มอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับผิดชอบในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม

จากผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 84.7 ของเด็กอายุ 36-59 เดือนกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย (ตาราง CD.1) โดยมีความแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ดังนี้ เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลเข้าเรียนร้อยละ 86.8 ในขณะที่เด็กที่อยู่ในเขตเทศบาลเข้าเรียนในสัดส่วนที่ต่ำกว่า คือ ร้อยละ 81.6 เมื่อพิจารณาการเข้าเรียนของเด็กในภาคต่าง ๆ พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัยมากที่สุด (ร้อยละ 92.8) ในขณะที่เด็กในกรุงเทพมหานครเข้าเรียนต่ำสุด (ร้อยละ 63.5) นอกจากนี้ หากพิจารณาการเข้าเรียนของเด็กชายและเด็กหญิงจะไม่พบความแตกต่างในการเข้าเรียน แต่พบความแตกต่างเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคม (การเข้าเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 81-87) อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างที่ชัดเจนเมื่อพิจารณาตามอายุของเด็กและระดับการศึกษาของแม่ ดังนี้ ร้อยละ 94.1 ของเด็กอายุ 48-59 เดือนกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย ขณะที่เด็กอายุ 36-47 เดือนที่กำลังเรียนมีร้อยละ 75.4 เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาร้อยละ 64.1 กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย เปรียบเทียบกับอย่างน้อยร้อยละ 85 ของเด็กที่แม่ได้รับการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งในทำนองเดียวกัน 7 ใน 10 คน (ร้อยละ 70.7) ของเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย เปรียบเทียบกับเกือบ 9 ใน 10 (ร้อยละ 86.0) ของเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย

ตาราง CD.1 การเข้าเรียนในระดับปฐมวัย		
ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	ร้อยละของเด็กอายุ 36 - 59 เดือน ที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย ¹	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน
ยอดรวม	84.7	5,079
เพศ		
ชาย	84.2	2,580
หญิง	85.1	2,499
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	63.4	500
กลาง	82.4	1,439
เหนือ	89.2	794
ตะวันออกเฉียงเหนือ	92.8	1,564
ใต้	81.5	781
พื้นที่		
ในเขตเทศบาล	81.6	2,093
นอกเขตเทศบาล	86.8	2,986
อายุของเด็ก		
36-47 เดือน	75.4	2,560
48-59 เดือน	94.1	2,519
การศึกษาของแม่		
ไม่มีการศึกษา	64.1	215
ประถมศึกษา	85.8	1,690
มัธยมศึกษา	85.1	2,122
สูงกว่ามัธยมศึกษา	86.2	1,050
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	2
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	86.3	1,196
ยากจน	87.2	1,030
ปานกลาง	84.4	919
ร่ำรวย	81.5	1,086
ร่ำรวยมาก	83.5	848
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	86.0	4,625
ไม่ใช่ไทย	70.7	454
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.1 - การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย		
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต		

คุณภาพของการเลี้ยงดู

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ช่วงระยะเวลา 3-4 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และการเลี้ยงดูในบ้านเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของเด็กในวัยนี้⁴⁶ ด้วยเหตุนี้ การที่ผู้ใหญ่ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก การมีหนังสือสำหรับเด็กในบ้าน และสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่แสดงถึงคุณภาพของการเลี้ยงดูเด็ก เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กกล่าวไว้ว่า “เด็กควรมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ความคิดอ่านที่ว่องไว มีอารมณ์มั่นคง สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ และพร้อมที่จะเรียนรู้”⁴⁷

ในการสำรวจครั้งนี้ มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัย โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กในกิจกรรมดังต่อไปนี้ การอ่านหนังสือหรือดูสมุดภาพร่วมกับเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟัง การร้องเพลงร่วมกับเด็ก การพาเด็กออกไปนอกบ้าน/บริเวณบ้าน/สนาม การเล่นกับเด็ก และใช้เวลาร่วมกับเด็กในการเรียกชื่อสิ่งของ นับเลข หรือวาดรูป

ผลการสำรวจแสดงในตาราง CD.2 ชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ 92.7 ของเด็กอายุ 36-59 เดือน มีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการเข้าโรงเรียนอย่างน้อย 4 กิจกรรมในรอบ 3 วันก่อนการสำรวจ โดยผู้ใหญ่ในครัวเรือนร่วมทำกิจกรรมกับเด็กเฉลี่ย 5.3 กิจกรรม นอกจากนี้ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่าพ่อร่วมทำกิจกรรมกับเด็กค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ มีเด็กเพียงร้อยละ 34.0 ที่พ่อร่วมทำกิจกรรมด้วยอย่างน้อย 4 กิจกรรม ขณะที่แม่ร่วมทำกิจกรรมกับเด็กอย่างน้อย 4 กิจกรรมสูงเกือบ 2 เท่าคือ ร้อยละ 62.8

เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลที่แม่ร่วมทำกิจกรรมด้วยอย่างน้อย 4 กิจกรรมในสัดส่วนต่ำกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 56.3 และ 72.1 ตามลำดับ) การมีส่วนร่วมของพ่ออย่างน้อย 4 กิจกรรมของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนของค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 26.7) เช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมของแม่อย่างน้อย 4 กิจกรรมของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 50.8) ที่มีสัดส่วนต่ำกว่าภาคอื่น แม่ที่ไม่มีการศึกษามีแนวโน้มที่จะร่วมทำกิจกรรมกับเด็กอย่างน้อย 4 กิจกรรมมากกว่าแม่ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 40.2 และ 32.5 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของแม่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.4 หากแม่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 88.8 หากแม่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

หากพิจารณาการอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด พบว่า ร้อยละ 37.7 ของเด็กอายุ 36-59 เดือน ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อ และร้อยละ 24.9 ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกับแม่ เป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนการอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดต่ำสุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ โดยพบว่าเด็กร้อยละ 48.2 อยู่กับพ่อผู้ให้กำเนิด และเด็กร้อยละ 60.6 อยู่กับแม่ผู้ให้กำเนิด ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของการได้อยู่กับพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดสูงสุด คือ ร้อยละ 74.6 และ 86.6 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มดัชนีความมั่งคั่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการที่เด็กได้อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ผู้ให้กำเนิด

⁴⁶ Grantham-McGregor, Sally, et al., ‘Developmental Potential in the First 5 Years for Children in Developing Countries’, in *The Lancet*, vol. 369, no. 9555, 6 January 2007, pp. 60–70; Belsky, Jay, et al., ‘Socioeconomic Risk, Parenting During the Preschool Years and Child Health Age 6 Years’, in *European Journal of Public Health*, vol. 17, no. 5, 14 December 2006, pp. 508–513.

⁴⁷ United Nations, *A World Fit For Children* adopted by the UN General Assembly at the 27th Special Session of the UN General Assembly, 10 May 2002, Annex, no. 7 para. 4.

ตาราง CD.2 การสร้างเสริมการเรียนรู้

ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือนซึ่งสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในช่วง 3 วันที่ผ่านมา และการมีส่วนร่วมของพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิด ในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กซึ่งสมาชิกในครัวเรือนที่ผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	จำนวนกิจกรรมเฉลี่ยที่สมาชิกผู้ใหญ่ร่วมทำกับเด็ก	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่กับแม่	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่กับผู้ให้กำเนิด	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่กับแม่	จำนวนกิจกรรมเฉลี่ยที่แม่ผู้ให้กำเนิดรวมทำกับเด็ก	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	ร้อยละของเด็กที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	ร้อยละของเด็กที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	ร้อยละของเด็กที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยกับผู้ให้กำเนิด
ยอดรวม	92.7	5.3	62.3	75.1	5,079	34.0	2.3	3,163	62.8	3.7	3,816				
เพศ															
ชาย	93.1	5.3	60.0	74.8	2,580	32.7	2.2	1,548	62.8	3.6	1,930				
หญิง	92.2	5.4	64.6	75.5	2,499	35.3	2.4	1,615	62.7	3.7	1,886				
ภาค															
กรุงเทพมหานคร	96.9	5.6	74.6	86.6	500	47.3	3.0	373	75.7	4.4	433				
กลาง	95.8	5.4	67.9	83.7	1,439	33.9	2.4	978	70.7	4.1	1,205				
เหนือ	84.8	5.0	60.7	70.3	794	32.9	2.3	482	53.9	3.2	558				
ตะวันออกเฉียงเหนือ	92.0	5.3	48.2	60.6	1,564	26.7	1.7	754	50.8	2.9	948				
ใต้	93.6	5.4	73.8	85.8	781	41.5	2.8	577	72.9	4.3	671				
พื้นที่															
ในเขตเทศบาล	96.0	5.5	66.4	81.2	2,093	37.1	2.5	1,391	72.1	4.1	1,700				
นอกเขตเทศบาล	90.4	5.2	59.4	70.8	2,986	31.8	2.2	1,772	56.3	3.3	2,115				
อายุ															
36-47 เดือน	91.3	5.3	60.0	73.5	2,560	31.9	2.2	1,537	60.2	3.5	1,881				
48-59 เดือน	94.1	5.4	64.6	76.8	2,519	36.1	2.4	1,626	65.4	3.8	1,935				
การศึกษาของแม่^a															
ไม่มีการศึกษา	73.3	4.7	60.3	58.0	215	36.9	2.4	129	40.2	2.5	125				
ประถมศึกษา	90.3	5.1	42.0	43.8	1,690	19.7	1.4	709	32.5	2.0	740				
มัธยมศึกษา	94.7	5.4	69.5	91.5	2,122	35.2	2.5	1,474	76.4	4.4	1,942				
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.4	5.6	80.9	96.0	1,050	54.0	3.4	849	88.8	5.1	1,008				

ตาราง CD.2 การสร้างเสริมการเรียนรู้ (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือนซึ่งสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในช่วง 3 วันที่ผ่านมา และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด ในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กซึ่งสมาชิกในครัวเรือนที่ผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	จำนวนที่สมาชิกผู้ใหญ่ร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ผู้ให้กำเนิต	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	ร้อยละของเด็กที่พ่อแม่ ผู้ให้กำเนิตร่วมทำกิจกรรม 4 กิจกรรม ¹	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ผู้ให้กำเนิต	ร้อยละของเด็กที่พ่อแม่ ผู้ให้กำเนิตร่วมทำกิจกรรม 4 กิจกรรม ²	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ผู้ให้กำเนิต	ร้อยละของเด็กที่พ่อแม่ ผู้ให้กำเนิตร่วมทำกิจกรรม 4 กิจกรรม ³	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ผู้ให้กำเนิต
การศึกษารองแม่ (ต่อ)										
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)
การศึกษารองพ่อ										
ไม่มีการศึกษา	78.8	4.9	100.0	95.4	96	42.8	3.5	96	52.7	3.9
ประถมศึกษา	93.7	5.4	100.0	94.6	885	49.3	3.4	885	77.3	4.5
มัธยมศึกษา	94.8	5.4	100.0	94.8	1,517	52.7	3.7	1,517	79.8	4.6
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.9	5.6	100.0	94.3	663	67.7	4.2	663	87.2	5.0
พ่อแม่ได้ศึกษาอยู่ในครัวเรือน	89.7	5.2	0.0	42.9	1,916	na	na	na	34.7	2.0
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	3	(*)	(*)	3	(*)	(*)
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง										
ยากจนมาก	86.6	5.1	50.2	59.9	1,196	24.7	1.7	600	45.6	2.7
ยากจน	91.5	5.2	54.5	67.8	1,030	25.7	1.8	561	51.9	3.1
ปานกลาง	92.2	5.3	65.2	79.9	919	35.8	2.5	600	68.7	3.9
ร่ำรวย	96.3	5.5	69.4	81.0	1,086	36.6	2.6	754	68.2	4.0
ร่ำรวยมาก	98.4	5.7	76.4	92.8	848	51.9	3.2	648	87.1	5.0
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน										
ไทย	93.0	5.3	61.3	74.6	4,625	33.3	2.3	2,833	62.9	3.7
ไม่ใช่ไทย	89.7	5.3	72.8	80.6	454	41.1	2.8	330	61.6	3.8

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.2 - การสร้างเสริมการเรียนรู้
² ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.3 - การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ
³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.4 - การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่
 na = ไม่เข้าข่าย
 (*) ไม่สามารถคำนวณได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่อิงไม่ถ้วนจำนวนน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต
 * ลักษณะภูมิหลัง "การศึกษาของแม่" หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบสัมภาษณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งรวมถึงแม่ หรือผู้ดูแลเด็กในกรณีที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือน แต่เนื่องจากตัวชี้วัด 6.4 เป็นเรื่องของเสริมการเรียนรู้ของแม่ผู้ให้กำเนิด ดังนั้น การศึกษาของแม่ผู้ให้กำเนิดหมายถึงการศึกษารองแม่ผู้ให้กำเนิดเท่านั้น

การให้เด็กเข้าถึงหนังสือในช่วงแรกเริ่มของชีวิต ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างโอกาสอันดีสำหรับเด็กในการเรียนรู้ธรรมชาติของสิ่งพิมพ์ แต่อาจทำให้เด็กมีโอกาสดูเห็นการอ่านหนังสือ เช่น จากการบ้านของเด็กที่โตกว่า การมีหนังสือเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้หนังสือของเด็กในระยะต่อมา แม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทุกคนถูกถามคำถามเกี่ยวกับจำนวนหนังสือสำหรับเด็กหรือหนังสือภาพที่มีในครัวเรือน และประเภทของของเล่นที่มีอยู่ในบ้าน

ในประเทศไทย เด็กอายุ 0-59 เดือนน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 41.2) อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม (ตาราง CD.3) สำหรับสัดส่วนของเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่มลดลงเหลือร้อยละ 13.5 และไม่พบความแตกต่างในการมีหนังสือระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง แต่เมื่อพิจารณาตามพื้นที่ พบว่า เด็กในเขตเทศบาลมีโอกาสนในการเข้าถึงหนังสือสำหรับเด็กมากกว่าเด็กนอกเขตเทศบาล โดยร้อยละ 47.8 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อาศัยในเขตเทศบาลมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม เปรียบเทียบกับร้อยละ 36.7 สำหรับนอกเขตเทศบาล นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีหนังสือสำหรับเด็กในครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอายุของเด็กด้วย โดยพบว่า เด็กอายุ 24-59 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็กร้อยละ 54.9 ขณะที่เด็กอายุ 0-23 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็กร้อยละ 18.7 เด็กในกรุงเทพมหานคร 6 ใน 10 (ร้อยละ 59.7) มีหนังสือสำหรับเด็กที่บ้านอย่างน้อย 3 เล่ม เปรียบเทียบกับร้อยละ 33.8 ของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษาของแม่และสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับร้อยละของเด็กที่มีหนังสือสำหรับเด็กที่บ้านอย่างน้อย 3 เล่ม กล่าวคือ เด็กในกลุ่มที่ร่ำรวยมากมีหนังสือสำหรับเด็กในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มที่ยากจนมากถึง 3 เท่า (ร้อยละ 72.6 และ 22.9 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกัน ร้อยละ 15.4 ของเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม เปรียบเทียบกับร้อยละ 63.4 ของเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา เด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม ในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยถึง 2 เท่า (ร้อยละ 43.3 และ 21.2 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาการมีหนังสือสำหรับเด็กหรือหนังสือภาพอย่างน้อย 10 เล่ม พบว่า เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงร้อยละ 7.4 มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม เปรียบเทียบกับ 1 ใน 3 (ร้อยละ 33.6) ของเด็กในกรุงเทพมหานคร เด็กในเขตเทศบาลมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่มในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กนอกเขตเทศบาลถึง 2 เท่า (ร้อยละ 19.6 และ 9.4 ตามลำดับ) เช่นเดียวกัน โอกาสมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่มจะสูงขึ้นตามอายุของเด็ก และการมีหนังสือสำหรับเด็กจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับระดับการศึกษาของแม่และสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน กล่าวคือ ร้อยละ 1.7 ของเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม เปรียบเทียบกับร้อยละ 30.0 ของเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ในทำนองเดียวกัน ร้อยละ 2.8 ของเด็กในกลุ่มที่ยากจนมากมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม เปรียบเทียบกับร้อยละ 41.8 ของในกลุ่มที่ร่ำรวยมาก เด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม ในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยเกือบ 7 เท่า (ร้อยละ 14.7 และ 2.2 ตามลำดับ)

ตาราง CD.3 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 75.6 ของเด็กอายุ 0-59 เดือน มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทให้เล่นในบ้าน ทั้งนี้ ในแบบสอบถามได้แบ่งของเล่นออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ (1) ของเล่นที่ทำขึ้นเองภายในบ้าน เช่น ตุ๊กตา รถยนต์ (2) ของเล่นจากร้านค้า และ (3) ของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น ขาม จาน ถ้วย หม้อ หรือของเล่นที่เป็นสิ่งของที่พบนอกบ้าน เช่น กิ่งไม้ หิน เปลือกหอย หรือใบไม้ เป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีร้อยละ 90.9 เล่นของเล่นจากร้านค้า และมีเพียงร้อยละ 36.3 ที่เล่นของเล่นที่ทำขึ้นเองภายในบ้าน นอกจากนี้ พบว่าการเล่นของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทไม่แตกต่างกันระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง แต่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างเด็กในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 71.9 และ 78.2 ตามลำดับ)

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ พบว่า ร้อยละของเด็กที่เล่นของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทในกรุงเทพมหานครต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 65.3 เด็กอายุ 24-59 เดือนเล่นของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า (ร้อยละ 89.4 และ 52.9 ตามลำดับ) นอกจากนี้ การเล่นของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทพบมากในเด็กกลุ่มที่ยากจนมาก (ร้อยละ 81.3) และเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 80.0)

สำหรับการเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เครื่องเล่นเกม) พบว่าประมาณครึ่งหนึ่งของเด็ก (ร้อยละ 50.9) เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยสัดส่วนของเด็กหญิงที่เล่นสูงกว่าเด็กชายเล็กน้อย (ร้อยละ 53.1 และ 48.9 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า เด็กในกรุงเทพมหานครและภาคใต้เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในสัดส่วนสูงกว่าภาคอื่นอย่างเห็นได้ชัด เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลเล่นในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเด็กในเขตเทศบาล และเกือบ 7 ใน 10 (ร้อยละ 67.1) ของเด็กอายุ 2 ปีขึ้นไปเล่นอุปกรณ์นี้ นอกจากนี้ พบว่าการเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการศึกษาของแม่และฐานะของครัวเรือน

ตาราง CD.3 อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามจำนวนหนังสือสำหรับเด็กที่มีอยู่ในครัวเรือน และตามของเด็กเล่นที่เด็กเล่น ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มี:		ร้อยละของเด็กที่มีของเล่นเป็น:					จำนวน เด็กอายุ ต่ำกว่า 5 ปี
	หนังสือสำหรับเด็ก อย่างน้อย 3 เล่ม ¹	หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือสำหรับเด็ก อย่างน้อย 10 เล่ม	ของเล่น ที่ทำขึ้นเอง ภายในบ้าน	ของเล่น จากร้านค้า	สิ่งของ ในครัวเรือน	มีของเล่น อย่างน้อย 2 ชนิด ²	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น โทรทัศน์มือถือ แท็บเล็ต) ³	
ยอดรวม	41.2	13.5	36.3	90.9	72.8	75.6	50.9	12,250
เพศ								
ชาย	40.2	13.1	37.5	91.4	72.8	75.4	48.9	6,392
หญิง	42.3	13.9	34.9	90.5	72.8	75.8	53.1	5,858
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	59.7	33.6	34.2	87.2	61.4	65.3	56.0	1,146
กลาง	47.0	15.2	31.2	92.1	72.0	74.2	47.4	3,546
เหนือ	37.0	12.3	26.4	89.6	76.0	76.5	45.9	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	33.8	7.4	41.7	92.3	75.1	78.3	52.6	3,545
ใต้	37.8	11.1	47.5	89.9	73.5	78.3	56.7	1,929
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	47.8	19.6	34.6	91.5	68.4	71.9	55.3	4,988
นอกเขตเทศบาล	36.7	9.4	37.4	90.5	75.9	78.2	47.9	7,262
อายุ								
0-23 เดือน	18.7	5.3	22.1	78.1	50.0	52.9	24.2	4,622
24-59 เดือน	54.9	18.5	44.9	98.7	86.7	89.4	67.1	7,628

ตาราง CD.3 อุปกรณเพื่อการเรียนรู้ (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามจำนวนหนังสือสำหรับเด็กที่มีอยู่ในครัวเรือน และตามของเล่นที่เด็กเล่น ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มี:		ร้อยละของเด็กที่มีของเล่นเป็น:					จำนวน เด็กอายุ ต่ำกว่า 5 ปี
	หนังสือสำหรับเด็ก อย่างน้อย 3 เล่ม ¹	หนังสือสำหรับเด็ก อย่างน้อย 10 เล่ม	ของเล่น ที่ทำขึ้นเอง ภายในบ้าน	ของเล่น จากร้านค้า	สิ่งของ ในครัวเรือน	มีของเล่น อย่างน้อย 2 ชนิด ²	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต) ³	
การศึกษาของแม่								
ไม่มีการศึกษา	15.4	1.7	32.3	82.9	64.9	65.3	23.9	587
ประถมศึกษา	28.7	5.5	37.8	92.7	77.7	80.0	44.6	3,557
มัธยมศึกษา	41.8	12.3	37.2	90.9	74.1	76.9	53.3	5,562
สูงกว่ามัธยมศึกษา	63.4	30.0	33.0	90.5	65.0	69.0	60.8	2,537
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(12.6)	(5.0)	(10.3)	(68.9)	(63.7)	(52.5)	(25.7)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	22.9	2.8	39.9	92.6	79.3	81.3	40.1	2,565
ยากจน	29.9	5.1	36.2	89.8	73.4	75.5	43.9	2,675
ปานกลาง	40.2	8.9	42.8	91.0	74.9	78.7	51.5	2,366
ร่ำรวย	48.5	16.1	31.2	90.4	71.7	73.6	54.8	2,727
ร่ำรวยมาก	72.6	41.8	30.6	91.0	62.5	67.3	68.8	1,917
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	43.3	14.7	36.1	91.5	73.3	76.0	52.6	11,112
ไม่ใช่ไทย	21.2	2.2	37.7	85.1	67.8	71.5	34.3	1,138

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.5 - การมีหนังสือสำหรับเด็ก

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.6 - การมีของเล่น

³ ตัวชี้วัดประเทศไทยที่ 6.56 - การมีของเล่น (อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์)

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ตาราง CD.4 การดูแลที่ไม่เพียงพอ

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ถูกปล่อยให้ยู่ตามลำพังหรือถูกปล่อยให้เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ดูแลเกินกว่า 1 ชั่วโมง ในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี			จำนวนเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี
	ที่ถูกปล่อยให้ยู่ตามลำพัง ในช่วง สัปดาห์ที่แล้ว	ที่ถูกปล่อยให้เด็ก อายุต่ำกว่า 10 ปี ดูแล ในช่วง สัปดาห์ที่แล้ว	ที่ถูกปล่อยให้ยู่ โดยได้รับการดูแล ที่ไม่เพียงพอ ในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว ¹	
ยอดรวม	2.2	5.0	6.1	12,250
เพศ				
ชาย	2.1	4.5	5.9	6,392
หญิง	2.2	5.5	6.3	5,858
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	1.7	2.5	4.2	1,146
กลาง	1.3	3.8	4.9	3,546
เหนือ	2.5	3.6	4.8	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.9	6.9	7.8	3,545
ใต้	2.2	6.7	7.7	1,929
พื้นที่				
ในเขตเทศบาล	1.4	4.3	5.1	4,988
นอกเขตเทศบาล	2.7	5.5	6.8	7,262
อายุ				
0-23 เดือน	1.3	2.2	3.2	4,622
24-59 เดือน	2.7	6.7	7.9	7,628
การศึกษาของแม่				
ไม่มีการศึกษา	3.2	2.6	5.1	587
ประถมศึกษา	3.0	7.1	8.2	3,557
มัธยมศึกษา	2.2	4.6	6.1	5,562
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.7	3.3	3.6	2,537
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(1.9)	(2.6)	(2.6)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง				
ยากจนมาก	2.8	6.2	7.6	2,565
ยากจน	2.4	6.6	7.7	2,675
ปานกลาง	2.6	5.0	5.9	2,366
ร่ำรวย	2.3	4.0	5.7	2,727
ร่ำรวยมาก	0.4	2.5	2.7	1,917
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน				
ไทย	1.7	4.5	5.4	11,112
ไม่ใช่ไทย	6.8	10.0	12.6	1,138

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.7 – การดูแลที่ไม่เพียงพอ

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

การปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังหรือให้อยู่กับเด็กเล็กด้วยกัน เป็นการเสี่ยงกับการประสบอุบัติเหตุของเด็ก⁴⁸ ในการสำรวจ MICS มีการถามคำถาม 2 ข้อสำหรับเด็กอายุ 0-59 เดือน คือ ในรอบ 1 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ (1) เด็กถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังคนเดียวเกินกว่า 1 ชั่วโมงหรือไม่ และ (2) เด็กถูกปล่อยให้เด็กคนอื่นที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีเป็นผู้ดูแลเกินกว่า 1 ชั่วโมงหรือไม่

ผลการสำรวจจากตาราง CD.4 แสดงให้เห็นว่า ในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ มีเด็กอายุ 0-59 เดือน ร้อยละ 5.0 ถูกปล่อยให้อยู่เด็กคนอื่นดูแล ในขณะที่ร้อยละ 2.2 ถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง เมื่อรวมตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวสามารถคำนวณได้ว่า ร้อยละ 6.1 ของเด็กถูกปล่อยทิ้งไว้โดยได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ไม่ว่าจะด้านการถูกทิ้งไว้ตามลำพังหรือการให้เด็กคนอื่นมาดูแล ผลการสำรวจไม่พบความแตกต่างในการดูแลที่ไม่เพียงพอระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย แต่พบว่าในพื้นที่นอกเขตเทศบาลเด็กที่ได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอมีสัดส่วนสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 6.8 และ 5.1 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า การดูแลที่ไม่เพียงพอพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ (ร้อยละ 7.8 และ 7.7 ตามลำดับ) เด็กอายุ 24-59 เดือน ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอในสัดส่วนสูงกว่าเด็กอายุ 0-23 เดือนมากกว่า 2 เท่า (ร้อยละ 7.9 และ 3.2 ตามลำดับ) เด็กที่แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอสูงถึงร้อยละ 8.2 ซึ่งมากกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 3.6) เด็กในกลุ่มที่ร่ำรวยมากได้รับการดูแลไม่เพียงพอน้อยกว่าครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 2.7 และ 7.6 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีสัดส่วนของการถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว ถูกทิ้งให้เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีดูแล และถูกทิ้งให้มีการดูแลที่ไม่เพียงพอ ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา (ร้อยละ 6.8 10.0 และ 12.6 ตามลำดับ) ในสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ

ภาวะพัฒนาการของเด็ก

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องและสามารถคาดการณ์ได้ โดยเด็กเรียนรู้ในการควบคุมการเคลื่อนไหว การคิด การพูด ความรู้สึก และความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การเติบโตทางกายภาพ ทักษะในการอ่านออกเขียนได้และการรู้จักตัวเลข พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ และความพร้อมในการเรียนรู้ องค์ประกอบเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป⁴⁹

ชุดคำถาม 10 ข้อได้ถูกพัฒนาเพื่อใช้คำนวณดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Early Child Development Index: ECDI) วัตถุประสงค์หลักของการคำนวณดัชนีฯ คือ เพื่อให้ผู้ที่กำหนดนโยบายรับทราบถึงสถานะพัฒนาการของเด็กในประเทศไทย ดัชนีนี้มีพื้นฐานมาจากเกณฑ์มาตรฐานที่คาดว่าเด็กจะต้องมีการพัฒนาเมื่ออายุ 3 และ 4 ปี ชุดคำถาม 10 ข้อนำมาใช้ประเมินว่าเด็กมีพัฒนาการใน 4 ด้านเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ มีดังนี้

- การอ่านออกและการรู้จักตัวเลข: เด็กจะถูกจัดว่ามีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้อย่างน้อย 2 ข้อ (1) คือ เด็กสามารถบอกหรือเรียกชื่อตัวอักษรได้อย่างน้อย 10 ตัว

⁴⁸ Grossman, David C., 'The History of Injury Control and the Epidemiology of Child and Adolescent Injuries', in *The Future of Children*, vol. 10, no. 1, Spring/Summer 2000, pp. 23-52.

⁴⁹ Shonkoff, Jack, and Debra Phillips, eds., *From neurons to neighborhoods: the science of early childhood development*, Committee on Integrating the Science of Early Childhood Development, National Research Council and Institute of Medicine, National Academy Press, Washington, D.C., 2000.

(2) เด็กสามารถอ่านคำง่าย ๆ หรือคำที่ใช้/ได้ยินบ่อย ๆ ได้อย่างน้อย 4 คำ และ (3) เด็กรู้จักเลข และสามารถบอกตัวเลข 1-10 ได้

- **กายภาพ:** หากเด็กสามารถหยิบสิ่งของเล็ก ๆ (เช่น กิ่งไม้ ก้อนหิน เป็นต้น) ขึ้นจากพื้นด้วยนิ้ว 2 นิ้วได้ และ/หรือแม่หรือผู้ดูแลไม่ได้ระบุว่าบางครั้งเด็กป่วยหนักจนไม่สามารถเล่นได้ จะจัดว่าเด็กมีพัฒนาการด้านกายภาพเป็นไปตามเกณฑ์
- **สังคมและอารมณ์:** เด็กจะถูกจัดว่ามีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้อย่างน้อย 2 ข้อ คือ (1) สามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดี (2) เด็กไม่มีการเตะ กัด หรือทุบตีเด็กคนอื่นหรือผู้ใหญ่ และ (3) เด็กไม่มีอาการสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ไม่นาน
- **การเรียนรู้:** หากเด็กสามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง และ/หรือเมื่อให้ทำอะไรบางอย่างแล้วเด็กสามารถทำได้ด้วยตัวเองได้ จะจัดว่าเด็กมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์

ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (ECDI) คือ ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์อย่างน้อย 3 ด้าน จากทั้งหมด 4 ด้าน

ตาราง CD.5 แสดงให้เห็นว่า เด็กอายุ 36-59 เดือนในประเทศไทยร้อยละ 91.1 มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งค่าดังกล่าวก็คือดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผลการสำรวจยังพบว่า ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กชายเล็กน้อย (ร้อยละ 92.1 และ 90.2 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าเด็กในภาคกลางมีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 94.0) สูงกว่าภาคอื่น ๆ ส่วนเด็กในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ไม่แตกต่างกัน ผลการสำรวจเป็นไปตามความคาดหมาย กล่าวคืออายุของเด็กมีผลทางบวกต่อพัฒนาการของเด็ก โดยดัชนีฯ ในเด็กอายุ 48-59 เดือนเท่ากับร้อยละ 95.6 เปรียบเทียบกับร้อยละ 86.7 ในเด็กอายุ 36-47 เดือน เนื่องจากเมื่อเด็กอายุมากขึ้นก็จะมีพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ สูงขึ้น นอกจากนี้ เด็กที่เข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยจะมีค่าดัชนีฯ ที่สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน (ร้อยละ 93.4 และ 78.6 ตามลำดับ) เด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 95.4 และ 82.1 ตามลำดับ) เด็กในครัวเรือนยากจนมากมีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 87.0) ต่ำกว่าเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 96.0) นอกจากนี้ เด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีแนวโน้มของพัฒนาการที่ดีกว่าเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน พบว่า ร้อยละ 97.7 ของเด็กมีพัฒนาการด้านกายภาพเป็นไปตามเกณฑ์ รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ (ร้อยละ 97.6) ส่วนด้านการอ่านออกเขียนได้และการรู้จักตัวเลข และด้านสังคมและอารมณ์มีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 69.3 และ 79.4 ตามลำดับ) และพบว่า เด็กที่เข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.0) มีพัฒนาการด้านกายภาพและด้านการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ เป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.2) มีพัฒนาการด้านกายภาพเป็นไปตามเกณฑ์ และพบว่า คะแนนพัฒนาการมีค่าสูงในกลุ่มต่อไปนี้ เด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เด็กที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย เด็กที่มีอายุมากขึ้น และเด็กหญิง

ตาราง CD.5 ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ ในด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข ด้านกายภาพ ด้านสังคมและอารมณ์ และด้านการเรียนรู้ และค่าดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน				ดัชนี พัฒนาการ ของเด็ก ปฐมวัย ¹	จำนวนเด็ก อายุ 36-59 เดือน
	การอ่านออก และการรู้จัก ตัวเลข	กายภาพ	สังคม และ อารมณ์	การเรียนรู้		
ยอดรวม	69.3	97.7	79.4	97.6	91.1	5,079
เพศ						
ชาย	67.9	97.8	76.3	97.5	90.2	2,580
หญิง	70.8	97.7	82.6	97.6	92.1	2,499
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	76.0	97.6	79.4	97.8	89.5	500
กลาง	73.5	97.8	83.7	97.3	94.0	1,439
เหนือ	62.4	97.9	85.3	97.6	92.3	794
ตะวันออกเฉียงเหนือ	67.7	98.1	75.0	98.1	89.5	1,564
ใต้	67.7	96.6	74.4	96.8	89.0	781
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	70.8	97.9	80.5	97.8	91.6	2,093
นอกเขตเทศบาล	68.3	97.6	78.6	97.4	90.8	2,986
อายุ						
36-47 เดือน	59.4	96.8	76.6	95.5	86.7	2,560
48-59 เดือน	79.5	98.7	82.2	99.6	95.6	2,519
การเข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัย						
เข้าเรียน	74.1	99.0	80.5	99.0	93.4	4,299
ไม่ได้เข้าเรียน	42.9	90.4	73.1	89.6	78.6	780
การศึกษาของแม่						
ไม่มีการศึกษา	60.5	99.2	89.1	88.1	82.1	215
ประถมศึกษา	66.4	97.9	76.6	98.2	90.3	1,690
มัธยมศึกษา	69.0	98.2	77.7	97.9	90.6	2,122
สูงกว่ามัธยมศึกษา	76.6	96.2	85.4	97.8	95.4	1,050
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	57.3	98.3	79.1	96.8	87.0	1,196
ยากจน	66.9	98.6	77.2	98.0	90.6	1,030
ปานกลาง	74.3	97.0	81.6	96.6	93.4	919
ร่ำรวย	71.9	97.5	76.0	97.6	90.4	1,086
ร่ำรวยมาก	80.6	96.8	84.6	99.1	96.0	848
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	71.2	97.7	79.3	98.0	91.9	4,625
ไม่ใช่ไทย	50.4	97.5	80.3	93.4	83.1	454

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.8 - ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

บทที่ 9 การรู้หนังสือ และการศึกษา

บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา

การรู้หนังสือในผู้หญิงและผู้ชายอายุน้อย

อัตราการรู้หนังสือของเยาวชนเป็นสิ่งสะท้อนการศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา สามารถใช้เป็นตัววัดประสิทธิภาพของระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้เป็นตัวแทนในการวัดความเจริญของสังคมและการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ การสำรวจ MICS ในประเทศไทยได้ใช้แบบสอบถามสำหรับผู้หญิงและแบบสอบถามสำหรับผู้ชาย ผลการสำรวจเรื่องการรู้หนังสือได้นำเสนอเฉพาะกลุ่มอายุ 15-24 ปีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยประเมินการรู้หนังสือจากการให้ผู้ตอบสัมภาษณ์อ่านประโยคที่ง่ายและสั้น หรือพิจารณาจากการเข้าเรียน

ตาราง ED.1 การรู้หนังสือของผู้หญิงอายุน้อย			
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-24 ปี ที่รู้หนังสือ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละของผู้หญิงที่รู้หนังสือ ¹	ร้อยละที่ไม่ทราบ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-24 ปี
ยอดรวม	95.4	1.5	6,236
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	94.8	1.5	920
กลาง	91.5	3.4	2,033
เหนือ	96.8	0.2	884
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.2	0.2	1,503
ใต้	97.1	0.4	896
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	94.7	1.6	2,961
นอกเขตเทศบาล	96.0	1.3	3,276
การศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	0.2	13.4	148
ประถมศึกษา	64.5	18.0	390
มัธยมศึกษา	100.0	0.0	4,188
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	0.0	1,508
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	2
อายุ			
15-19	97.0	0.8	3,359
20-24	93.5	2.3	2,878
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง			
ยากจนมาก	94.2	1.3	937
ยากจน	90.3	3.5	1,279
ปานกลาง	96.2	1.5	1,481
ร่ำรวย	98.6	0.2	1,372
ร่ำรวยมาก	97.1	0.9	1,168
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	98.3	0.2	5,655
ไม่ใช่ไทย	66.7	13.4	581

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.3 – อัตราการรู้หนังสือของผู้หญิงอายุน้อย

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ร้อยละของการรู้หนังสือได้นำเสนอในตาราง ED.1 และ ED.1M จากตาราง ED.1 พบว่า ร้อยละ 95.4 ของผู้หญิงอายุน้อยในประเทศไทยเป็นผู้รู้หนังสือ การรู้หนังสือของผู้หญิงแตกต่างกันเล็กน้อยเมื่อพิจารณาตามภาค และพื้นที่อยู่อาศัย สำหรับผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า มีเพียงร้อยละ 64.5 ที่สามารถอ่านประโยคที่พนักงานสัมภาษณ์แสดงได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้หญิงอายุ 15-24 ปีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.2) เป็นผู้รู้หนังสือ เปรียบเทียบกับภาคกลางซึ่งต่ำที่สุด (ร้อยละ 91.5) ในทำนองเดียวกัน ผู้หญิงที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มที่จะรู้หนังสือมากกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย

ตาราง ED.1M การรู้หนังสือของผู้ชายอายุน้อย			
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-24 ปี ที่รู้หนังสือ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559			
	ร้อยละของผู้ชายที่รู้หนังสือ ¹	ร้อยละที่ไม่ทราบ	จำนวนผู้ชายอายุ 15-24 ปี
ยอดรวม	94.7	1.1	6,197
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	95.0	3.2	881
กลาง	91.4	1.5	2,005
เหนือ	96.0	0.1	915
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.6	0.0	1,515
ใต้	94.1	0.9	882
พื้นที่			
ในเขตเทศบาล	94.1	1.7	2,967
นอกเขตเทศบาล	95.3	0.5	3,230
การศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	16.1	1.5	151
ประถมศึกษา	75.6	7.8	817
มัธยมศึกษา	100.0	0.0	4,217
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	0.0	1,010
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	1
อายุ			
15-19	96.3	0.6	3,400
20-24	92.8	1.7	2,797
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง			
ยากจนมาก	92.9	0.6	1,197
ยากจน	87.0	2.9	1,375
ปานกลาง	96.4	1.2	1,436
ร่ำรวย	99.4	0.2	1,167
ร่ำรวยมาก	99.4	0.0	1,022
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน			
ไทย	98.4	0.1	5,545
ไม่ใช่ไทย	63.8	9.5	652
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.3 – อัตราการรู้หนังสือของผู้ชายอายุน้อย			
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกตุ			

ร้อยละ 94.7 ของผู้ชายอายุ 15-24 ปีเป็นผู้รู้หนังสือ ผู้ชายในภาคกลางประมาณ 9 ใน 10 (ร้อยละ 91.4) เป็นผู้รู้หนังสือ เปรียบเทียบกับผู้ชายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.6) ผู้ชายที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาประมาณ 3 ใน 4 สามารถอ่านประโยคที่แสดงได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้หญิงและผู้ชายในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีสัดส่วนการรู้หนังสือน้อย

ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน

ตาราง ED.2 ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน		
ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เข้าเรียนในระดับอนุบาลในปีที่แล้ว ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เข้าเรียน ในระดับอนุบาลในปีที่แล้ว ¹	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1
ยอดรวม	98.7	1,155
เพศ		
ชาย	99.2	585
หญิง	98.3	570
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	96.7	119
กลาง	96.6	306
เหนือ	100.0	175
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	356
ใต้	99.8	200
พื้นที่		
ในเขตเทศบาล	97.1	488
นอกเขตเทศบาล	99.9	667
การศึกษาของแม่		
ไม่มีการศึกษา	100.0	44
ประถมศึกษา	99.2	479
มัธยมศึกษา	97.5	420
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	211
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	99.9	211
ยากจน	97.9	188
ปานกลาง	100.0	278
ร่ำรวย	99.6	227
ร่ำรวยมาก	96.1	251
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	99.0	1,077
ไม่ใช่ไทย	95.0	78
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.2 - ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน		
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต		

การเข้าเรียนในระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อความพร้อมของเด็กในการเข้าโรงเรียน ตาราง ED.2 แสดงสัดส่วนของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ไม่คำนึงถึงอายุ) ซึ่งในปีที่แล้วได้เข้าเรียนในระดับอนุบาล⁵⁰ ในภาพรวมเด็กร้อยละ 98.7 ที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้เข้าเรียนระดับอนุบาลในปีที่แล้ว สัดส่วนระหว่างเด็กหญิงที่เข้าเรียนไม่แตกต่างจากเด็กชาย (ร้อยละ 98.3 และ 99.2 ตามลำดับ) ขณะที่เด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) ได้เข้าเรียนระดับอนุบาลในปีที่แล้ว เปรียบเทียบกับร้อยละ 96.6 ของเด็กในภาคกลาง นอกจากนี้ พบความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างเด็กในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยในเขตเทศบาลมีเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้เข้าเรียนระดับอนุบาลในปีที่แล้วในสัดส่วนที่ต่ำกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ไม่พบความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างสถานะทางเศรษฐกิจสังคมและระดับการศึกษาของแม่กับความพร้อมในการเข้าโรงเรียน

การเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาของเด็กทั่วโลก เป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการต่อสู้กับความยากจน การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้หญิง การปกป้องเด็กจากความโหดร้ายและการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานเด็ก รวมทั้งการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย การปกป้องสิ่งแวดล้อม และมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของประชากร

ในประเทศไทย เด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเมื่ออายุ 6 ปี และระดับมัธยมศึกษาเมื่ออายุ 12 ปี ทั้ง 2 ระดับนี้แบ่งการศึกษาออกเป็นระดับละ 6 ชั้น (ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) โดยปกติโรงเรียนเปิดภาคการศึกษาในเดือนพฤษภาคม และสิ้นสุดในเดือนกุมภาพันธ์ปีถัดไป

สำหรับเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา (อายุ 6 ปี) ในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 75.7 กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ตาราง ED.3) เมื่อเปรียบเทียบการเข้าเรียนของเด็กระหว่างเพศ ภาค และพื้นที่ พบว่ามีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของแม่ กล่าวคือ ร้อยละ 87.2 ของเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบกับร้อยละ 66.0 สำหรับเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเข้าเรียนของเด็ก ดังนี้ ร้อยละ 66.9 ของเด็กอายุ 6 ปีในครัวเรือนที่ยากจนมาก กำลังเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 เปรียบเทียบกับร้อยละ 80.3 ของเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก สำหรับครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย พบว่ามีเด็กเพียงร้อยละ 59.7 ที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

⁵⁰ การคำนวณตัวชี้วัดนี้ไม่ได้ตัดเด็กที่เรียนซ้ำชั้นออก กล่าวคือ รวมเด็กที่เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเป็นครั้งแรก และเด็กที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีที่แล้วและกำลังเรียนซ้ำชั้น ซึ่งเด็กที่เรียนซ้ำชั้นอาจจะเรียนระดับอนุบาลปีก่อนหน้าที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งแรก แต่เด็กเหล่านี้ไม่ได้ถูกนับในตัวตั้งของตัวชี้วัดนี้

ตาราง ED.3 การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา		
ร้อยละของเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนประถมศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิ) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	ร้อยละของเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนประถมศึกษา ที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ¹	จำนวนเด็กวัยเริ่มเข้าเรียน ประถมศึกษา (6 ปี)
ยอดรวม	75.7	1,230
เพศ		
ชาย	75.2	630
หญิง	76.2	600
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	78.9	133
กลาง	76.8	310
เหนือ	74.4	199
ตะวันออกเฉียงเหนือ	75.2	381
ใต้	74.1	208
พื้นที่		
ในเขตเทศบาล	75.6	500
นอกเขตเทศบาล	75.8	730
การศึกษาของแม่		
ไม่มีการศึกษา	66.0	41
ประถมศึกษา	75.4	505
มัธยมศึกษา	70.5	435
สูงกว่ามัธยมศึกษา	87.2	248
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	66.9	255
ยากจน	75.2	205
ปานกลาง	78.8	275
ร่ำรวย	77.1	238
ร่ำรวยมาก	80.3	257
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	76.9	1,146
ไม่ใช่ไทย	59.7	83
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.3 - อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา		
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต		

ตาราง ED.4 การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน

ร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษาที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา (อัตราการเข้าเรียนสุทธิที่ปรับแล้ว) ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนในระดับอนุบาล และร้อยละของเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ชาย						หญิง						รวม					
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)			ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา ¹ (รวมอนุบาล)			อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)			ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา ¹ (รวมอนุบาล)			อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)			ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา ¹ (รวมอนุบาล)		
	ไม่ได้เข้าเรียน	กำลังเรียน	จำนวนเด็ก	ไม่ได้เข้าเรียน	กำลังเรียน	จำนวนเด็ก	ไม่ได้เข้าเรียน	กำลังเรียน	จำนวนเด็ก	ไม่ได้เข้าเรียน	กำลังเรียน	จำนวนเด็ก	ไม่ได้เข้าเรียน	กำลังเรียน	จำนวนเด็ก			
ยอดรวม	94.6	1.1	4.1	5.2	3.885	3,885	95.0	0.9	4.0	5.0	3,887	94.8	1.0	4.1	5.1	7,772		
ภาค																		
กรุงเทพมหานคร	96.2	0.1	3.7	3.8	370	370	93.2	1.1	5.7	6.8	383	94.7	0.6	4.7	5.3	753		
กลาง	94.8	2.1	3.1	5.2	1,043	1,043	96.4	1.5	2.2	3.6	1,053	95.6	1.8	2.6	4.4	2,096		
เหนือ	92.8	2.5	4.6	7.1	598	598	93.8	1.2	5.0	6.2	657	93.3	1.8	4.8	6.6	1,256		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.8	0.1	3.7	3.8	1,253	1,253	94.5	0.5	5.0	5.5	1,221	95.2	0.3	4.4	4.6	2,474		
ใต้	92.7	0.8	6.5	7.3	621	621	96.3	0.6	3.1	3.7	572	94.4	0.7	4.9	5.6	1,193		
พื้นที่																		
ในเขตเทศบาล	94.7	0.4	4.8	5.2	1,594	1,594	94.7	1.8	3.5	5.2	1,598	94.7	1.1	4.2	5.2	3,191		
นอกเขตเทศบาล	94.5	1.6	3.7	5.3	2,292	2,292	95.2	0.3	4.4	4.8	2,289	94.9	1.0	4.0	5.0	4,581		
อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา																		
6	75.3	1.7	23.1	24.7	630	630	76.2	1.9	21.9	23.8	600	75.7	1.8	22.5	24.3	1,230		
7	96.8	0.9	2.3	3.2	599	599	96.4	0.2	3.4	3.6	658	96.6	0.6	2.9	3.4	1,256		
8	99.8	0.1	0.1	0.2	647	647	99.0	0.8	0.2	1.0	699	99.4	0.5	0.2	0.6	1,346		
9	98.3	1.7	0.1	1.7	677	677	99.5	0.3	0.2	0.5	589	98.8	1.0	0.1	1.2	1,265		
10	98.2	1.2	0.0	1.2	704	704	98.7	1.3	0.0	1.3	621	98.4	1.2	0.0	1.2	1,326		
11	98.8	1.2	0.0	1.2	629	629	98.9	1.1	0.0	1.1	720	98.9	1.1	0.0	1.1	1,349		

ตาราง ED.4 การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน (ต่อ)

ร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษาที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา (อัตราการเข้าเรียนสุทธิที่ปรับแล้ว) ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนในระดับอนุบาล และร้อยละของเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ชาย				หญิง				รวม					
	อัตราการเข้าเรียน		จำนวนเด็ก		อัตราการเข้าเรียน		จำนวนเด็ก		อัตราการเข้าเรียน		จำนวนเด็ก			
	ไม่ได้เข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับอนุบาล (รวมอนุบาล)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	เด็ก	ไม่ได้เข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับอนุบาล (รวมอนุบาล)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	เด็ก	ไม่ได้เข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับอนุบาล (รวมอนุบาล)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	เด็ก		
การศึกษองแม่														
ไม่มีการศึกษา	85.7	8.6	5.6	158	87.9	3.9	8.1	12.0	160	86.8	6.2	6.9	13.1	318
ประถมศึกษา	94.6	1.3	3.9	1,809	95.8	0.6	3.6	4.2	1,841	95.2	0.9	3.7	4.7	3,650
มัธยมศึกษา	94.8	0.5	4.7	1,371	93.9	1.4	4.8	6.1	1,244	94.4	0.9	4.7	5.6	2,614
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.8	0.1	3.1	545	97.0	0.3	2.6	3.0	638	96.9	0.2	2.9	3.1	1,184
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	3	(*)	(*)	(*)	(*)	4	(80.9)	(1.3)	(13.6)	(14.9)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง														
ยากจนมาก	92.2	1.7	6.1	824	94.1	0.4	5.5	5.9	768	93.1	1.1	5.8	6.9	1,593
ยากจน	94.3	2.2	3.5	795	95.2	1.0	3.9	4.8	774	94.7	1.6	3.7	5.3	1,569
ปานกลาง	95.1	1.1	3.3	846	93.9	1.7	4.3	6.1	864	94.5	1.4	3.8	5.2	1,710
ร่ำรวย	94.6	0.3	5.1	714	96.5	0.3	3.2	3.5	693	95.5	0.3	4.2	4.5	1,407
ร่ำรวยมาก	97.3	0.1	2.6	706	95.8	1.1	3.2	4.2	788	96.5	0.6	2.9	3.5	1,494
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน														
ไทย	95.2	0.7	4.0	3,637	95.1	0.9	4.0	4.9	3,652	95.2	0.8	4.0	4.7	7,288
ไม่ใช่ไทย	85.8	8.0	6.2	249	93.4	1.6	4.9	6.5	236	89.5	4.9	5.5	10.4	484

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.4; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.1 - อัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)

^a ร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษาที่ตกหล่น หมายถึง ผลรวมของเด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในระดับใดเลย และเด็กที่กำลังเรียนในระดับอนุบาล

() คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง ED.4 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 94.8 ของเด็กวัยประถมศึกษา (อายุ 6-11 ปี) กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา⁵¹ และร้อยละ 5.1 เป็นเด็กที่ตกหล่น (หมายถึงเด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในระดับใด ๆ รวมกับเด็กที่กำลังเรียนระดับอนุบาล) และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มอายุของเด็กพบว่า เด็กที่อายุ 6 ปีเมื่อเริ่มปีการศึกษา มีอัตราการเข้าเรียนเพียงร้อยละ 75.7 ในขณะที่ร้อยละ 22.5 เป็นเด็กที่กำลังเรียนในระดับอนุบาลซึ่งถือได้ว่าเรียนช้ากว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ ไม่พบความแตกต่างในการเข้าเรียนเมื่อพิจารณาตามภาคและพื้นที่ แต่พบว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา เด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก และเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย มีเด็กตกหล่นในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ (ร้อยละ 13.1 6.9 และ 10.4 ตามลำดับ) และพบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ เด็กชายมีแนวโน้มที่จะเป็นเด็กตกหล่นสูงกว่าเด็กหญิง ตัวอย่างเช่น ในครัวเรือนที่ยากจนมาก เด็กชายร้อยละ 7.8 เป็นเด็กที่ตกหล่น เปรียบเทียบกับร้อยละ 5.9 ของเด็กหญิง

อัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับมัธยมศึกษา นำเสนอในตาราง ED.5⁵² พบว่า เด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในระดับมัศึกษามีสัดส่วนสูงกว่าในระดับประถมศึกษา กล่าวคือ 8 ใน 10 (ร้อยละ 81.0) ของเด็กวัยมัธยมศึกษา กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า เด็กกลุ่มที่เหลือประกอบด้วยเด็กที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 4.9) และเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในระดับใดเลย (ร้อยละ 14.5) เมื่อพิจารณาตามภาค พบความแตกต่างดังนี้ เด็กในภาคกลางไม่ได้เรียนระดับใดเลยร้อยละ 17.3 เปรียบเทียบกับร้อยละ 11.0 ของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อายุของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการไม่ได้เรียนระดับใดเลยของเด็ก กล่าวคือ เด็กอายุ 12 ปีเพียงร้อยละ 2.6 ที่ไม่ได้เรียน และสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในเด็กอายุ 15 และ 17 ปี (ร้อยละ 16.9 และ 30.4 ตามลำดับ) และพบว่า ระดับการศึกษาของแม่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการไม่ได้เรียนของเด็ก โดยเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาเกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.9) ไม่ได้เรียน เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.4 ของเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา นอกจากนี้ มากกว่า 1 ใน 5 ของเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมากและครัวเรือนยากจน (ร้อยละ 20.5 และ 22.7 ตามลำดับ) ไม่ได้เข้าโรงเรียน เปรียบเทียบกับน้อยกว่า 1 ใน 20 (ร้อยละ 4.5) ของเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก สำหรับครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีเด็กวัยมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนถึง 1 ใน 3 (ร้อยละ 34.0) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ และเด็กชายมีโอกาสไม่ได้เข้าโรงเรียนสูงกว่าเด็กหญิงในทุกลักษณะภูมิหลัง

⁵¹ อัตรส่วนในตารางนี้ได้ “ปรับแล้ว” เนื่องจากในตัวตั้งของตัวชี้วัด ไม่ได้รวมการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่รวมการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาด้วย

⁵² อัตรส่วนในตารางนี้ได้ “ปรับแล้ว” เนื่องจากในตัวตั้งของตัวชี้วัด ไม่ได้รวมการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น แต่รวมการเข้าเรียนในระดับที่สูงกว่าด้วย

ตาราง ED.5 การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน

ร้อยละของเด็กมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (อัตราการเข้าเรียนสุทธิที่ปรับแล้ว) ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษา และร้อยละของเด็กที่ไม่ได้เรียน
ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ชาย						หญิง						รวม					
	ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก		
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	ไม่ได้เรียน	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	ไม่ได้เรียน	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	ไม่ได้เรียน	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	ไม่ได้เรียน	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	ไม่ได้เรียน	จำนวนเด็ก		
ยอดรวม	76.6	5.8	17.5	3,839	4.0	10.5	85.5	4.0	10.5	3,747	81.0	4.9	14.1	7,585				
ภาค																		
กรุงเทพมหานคร	81.6	3.2	15.3	395	3.6	6.9	89.5	3.6	6.9	401	85.6	3.4	11.0	796				
กลาง	72.4	6.9	20.6	1,085	4.5	12.5	83.0	4.5	12.5	1,021	77.6	5.7	16.7	2,105				
เหนือ	71.9	7.9	20.1	588	4.7	11.3	84.0	4.7	11.3	547	77.7	6.3	15.9	1,135				
ตะวันออกเฉียงเหนือ	81.5	5.1	13.3	1,238	3.2	8.5	88.3	3.2	8.5	1,202	84.9	4.2	10.9	2,440				
ใต้	75.2	4.7	20.0	533	4.6	13.1	82.3	4.6	13.1	576	78.9	4.6	16.4	1,109				
พื้นที่																		
ในเขตเทศบาล	77.9	5.7	16.3	1,590	4.0	10.8	85.2	4.0	10.8	1,559	81.5	4.9	13.6	3,149				
นอกเขตเทศบาล	75.7	5.9	18.4	2,249	4.0	10.3	85.7	4.0	10.3	2,188	80.6	5.0	14.4	4,437				
อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา																		
12	71.6	26.4	2.0	697	21.1	3.1	75.8	21.1	3.1	625	73.6	23.9	2.6	1,322				
13	91.1	4.6	4.3	576	1.9	6.9	91.3	1.9	6.9	595	91.2	3.2	5.6	1,171				
14	87.5	0.5	12.0	547	0.3	5.8	93.9	0.3	5.8	578	90.8	0.4	8.8	1,125				
15	76.9	0.9	22.0	617	0.1	11.5	88.4	0.1	11.5	586	82.5	0.5	16.9	1,203				
16	75.4	0.1	24.4	697	0.6	14.2	85.3	0.6	14.2	635	80.1	0.3	19.5	1,332				
17	62.2	0.5	37.3	705	0.3	19.7	80.1	0.3	19.7	727	71.3	0.4	28.3	1,432				

ตาราง ED.5 การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน (ต่อ)

ร้อยละของเด็กวัยมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (อัตราการเข้าเรียนสุทธิที่ปรับแล้ว) ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษา และร้อยละของเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ชาย			หญิง			รวม					
	ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก			ร้อยละของเด็ก					
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว)	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา	กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก			
การศึกษาของแม่												
ไม่มีการศึกษา	65.4	14.5	20.0	132	61.5	10.8	27.7	122	63.5	12.7	23.7	254
ประถมศึกษา	75.6	8.6	15.8	1,553	88.3	4.6	7.2	1,541	81.9	6.6	11.5	3,094
มัธยมศึกษา	86.5	5.6	7.8	844	92.3	6.2	1.5	819	89.4	5.9	4.7	1,662
สูงกว่ามัธยมศึกษา	95.0	4.6	0.4	403	95.0	4.7	0.3	280	95.0	4.6	0.4	683
แม่ไม่ได้อยู่ในครัวเรือน ¹	62.7	0.4	36.8	905	75.7	0.2	24.1	982	69.4	0.3	30.2	1,887
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)	(*)	3	(*)	(*)	(*)	5
กลุ่มที่มีความมั่งคั่ง												
ยากจนมาก	68.5	8.8	22.6	826	77.9	5.6	16.5	694	72.8	7.4	19.8	1,520
ยากจน	66.9	5.1	27.9	821	80.1	3.3	16.5	838	73.6	4.2	22.1	1,660
ปานกลาง	79.1	3.1	17.7	789	88.7	3.3	8.0	824	84.0	3.2	12.8	1,613
ร่ำรวย	82.2	5.4	12.4	686	88.1	5.3	6.6	760	85.3	5.3	9.4	1,446
ร่ำรวยมาก	89.0	6.5	4.5	716	93.3	2.7	4.0	630	91.0	4.7	4.3	1,346
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน												
ไทย	79.0	5.3	15.7	3,528	87.1	3.8	9.2	3,474	83.0	4.6	12.4	7,002
ไม่ใช่ไทย	49.8	11.1	38.8	311	64.9	7.2	27.9	273	56.8	9.3	33.7	584

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.5 - อัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)

^ก ร้อยละของเด็กวัยมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เรียน หมายถึง เด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในระดับใดเลย (ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือสูงกว่า)

^ข เด็กอายุ 15 ปีหรือสูงกว่า ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของครัวเรือน ณ วันสัมภาษณ์

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ไม่น่าจะน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง ED.6 เด็กที่ได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6						
ร้อยละของเด็กที่เข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6 (อัตราการเหลื่อมรอยต่อถึงปีสุดท้ายของระดับประถมศึกษา) ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ร้อยละ ของเด็ก ที่เรียน ป.1 ในปีการ ศึกษาที่แล้ว ซึ่งเรียน ป.2 ในปีการ ศึกษานี้	ร้อยละ ของเด็ก ที่เรียน ป.2 ในปีการ ศึกษาที่แล้ว ซึ่งเรียน ป.3 ในปีการ ศึกษานี้	ร้อยละ ของเด็ก ที่เรียน ป.3 ในปีการ ศึกษาที่แล้ว ซึ่งเรียน ป.4 ในปีการ ศึกษานี้	ร้อยละ ของเด็ก ที่เรียน ป.4 ในปีการ ศึกษาที่แล้ว ซึ่งเรียน ป.5 ในปีการ ศึกษานี้	ร้อยละ ของเด็ก ที่เรียน ป.5 ในปีการ ศึกษาที่แล้ว ซึ่งเรียน ป.6 ในปีการ ศึกษานี้	ร้อยละ ของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.6 และเข้า เรียนมา ตั้งแต่ ชั้น ป.1 ¹
ยอดรวม	99.9	99.9	99.9	100.0	99.8	99.5
เพศ						
ชาย	99.7	100.0	99.8	100.0	99.9	99.4
หญิง	100.0	99.8	100.0	100.0	99.7	99.5
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	100.0	100.0	100.0	100.0	98.5	98.5
กลาง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
เหนือ	99.2	99.8	99.3	100.0	99.9	98.2
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ใต้	100.0	99.6	100.0	100.0	99.9	99.5
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	100.0	99.8	100.0	100.0	99.7	99.4
นอกเขตเทศบาล	99.8	100.0	99.8	100.0	99.9	99.5
การศึกษาของแม่						
ไม่มีการศึกษา	96.9	100.0	96.6	100.0	99.6	93.2
ประถมศึกษา	100.0	99.8	100.0	100.0	100.0	99.8
มัธยมศึกษา	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	100.0	100.0	100.0	98.9	98.9
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	100.0	100.0	100.0	100.0	99.9	99.9
ยากจน	99.5	99.8	99.4	100.0	99.9	98.6
ปานกลาง	100.0	99.7	100.0	100.0	100.0	99.7
ร่ำรวย	100.0	100.0	100.0	100.0	99.3	99.3
ร่ำรวยมาก	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	100.0	99.9	100.0	100.0	99.8	99.7
ไม่ใช่ไทย	98.1	100.0	98.2	100.0	99.6	95.8

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.6; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.2 – เด็กที่ได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ร้อยละของเด็กที่เข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ได้นำเสนอ ในตาราง ED.6 จากเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.5) ได้เรียนจนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากคำถามในแบบสอบถามมีเพียงการเข้าเรียนในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษา ที่แล้วเท่านั้น ตัวชี้วัดที่ได้จึงมาจากการสังเคราะห์ด้วยการคำนวณความน่าจะเป็นสะสมของการเหลือรอดจากชั้นปีแรก ถึงชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร โดยวิธีนี้แตกต่างจากการคำนวณตัวชี้วัดโดยใช้ข้อมูลของกลุ่มเด็กจริง ซึ่งต้องมีการ ติดตามข้อมูลของเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตั้งแต่วันที่เข้าเรียนระดับประถมศึกษา ไปจนถึงเวลาที่เด็กกลุ่มนั้นสามารถ เลื่อนชั้นไปจนถึงปีสุดท้ายของหลักสูตร นอกจากนี้ เด็กที่เรียนซ้ำชั้นจะไม่ถูกนำมาใช้ในการคำนวณตัวชี้วัดนี้ เนื่องจากไม่ทราบว่าเด็กเหล่านั้นจะสำเร็จการศึกษาหรือไม่ ตัวอย่าง ความน่าจะเป็นที่เด็กจะเลื่อนชั้นจาก ประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถคำนวณได้จากจำนวนเด็กที่เลื่อนชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ระหว่างปีการศึกษาที่ติดกัน 2 ปี)หารด้วย จำนวนเด็กที่เลื่อนชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวมกับจำนวนเด็กที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาที่แล้วแต่ออกกลางคัน จะสังเกตได้ว่าทั้งตัวตั้งและตัวหารไม่รวมเด็กที่เรียนซ้ำชั้นระหว่าง 2 ปีการศึกษา

ร้อยละของเด็กที่เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละลักษณะภูมิหลังค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา และเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 93.2 และ 95.8 ตามลำดับ) มีโอกาสเลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าเด็กในกลุ่มอื่น

ตาราง ED.7 แสดงอัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและอัตราการเข้าเรียนต่อในระดับ มัธยมศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง อัตราส่วนของนักเรียน (ไม่คำนึงถึงอายุ) ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 (ครั้งแรก) ต่อจำนวนเด็กในวัยที่จะสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ณ ต้นปีการศึกษาปัจจุบัน

อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 99.5 ขณะที่ร้อยละ 98.2 ของเด็กที่ เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้ว ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบัน นอกจากนี้ ตาราง ED.7 ได้นำเสนออัตราการเรียนต่อ “ที่แท้จริง” ซึ่งนำเด็กที่เรียนซ้ำชั้นในประถมศึกษาปีที่ 6 เข้ามาพิจารณาด้วย ตัวชี้วัดนี้สะท้อนสถานการณ์ของเด็กที่เรียนซ้ำชั้นในประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ต่อมาได้เรียนต่อ ในระดับมัธยมศึกษาได้ ขณะที่อัตราการเรียนต่ออย่างง่ายมีแนวโน้มต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากมีสมมติฐานว่า เด็กที่เรียนซ้ำชั้นไม่มีโอกาสเลื่อนชั้นขึ้นระดับมัธยมศึกษาได้ จากตารางพบว่า ร้อยละ 98.2 ของเด็กในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 คาดว่าจะเลื่อนชั้นขึ้นระดับมัธยมศึกษา

อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาของเด็กชายและเด็กหญิงคิดเป็น ร้อยละ 104.8 และ 94.9 ตามลำดับ ภาคเหนือมีอัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 103.1 เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 97.1 ในภาคใต้ อัตราดังกล่าวในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 104.4 และ 96.0 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาต่ำที่สุดในเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่า มัธยมศึกษา (ร้อยละ 81.9) ซึ่งต่ำกว่าเด็กในลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ

ตาราง ED.7 การสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา

อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา อัตราการเข้าเรียนต่อ และอัตราการเข้าเรียนต่อที่แท้จริงในระดับมัธยมศึกษา
ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	อัตรา การสำเร็จ การศึกษา ระดับ ประถม ศึกษา ¹	จำนวนเด็ก ในวัยสำเร็จ การศึกษา ประถม ศึกษา	อัตรา การเรียนต่อ ในระดับ มัธยม ศึกษา ²	จำนวนเด็ก ที่เรียน ชั้นปีสุดท้าย ในระดับ ประถม ศึกษา เมื่อปีที่แล้ว	อัตรา การเรียนต่อ ที่แท้จริง ในระดับ มัธยม ศึกษา ²	จำนวนเด็กที่เรียน ชั้นปีสุดท้าย ในระดับประถมศึกษา เมื่อปีที่แล้ว และไม่ได้เรียนซ้ำชั้น ในปีการศึกษา ปัจจุบัน
ยอดรวม	99.5	1,349	98.2	1,271	98.2	1,270
เพศ						
ชาย	104.8	629	98.6	636	98.6	636
หญิง	94.9	720	97.7	635	97.8	635
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	102.5	116	98.2	137	98.2	137
กลาง	98.9	378	98.3	327	98.3	327
เหนือ	103.1	199	99.7	184	99.7	184
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.9	450	98.3	433	98.3	433
ใต้	97.1	206	95.9	189	96.2	188
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	104.4	571	98.4	509	98.4	509
นอกเขตเทศบาล	96.0	778	98.0	762	98.1	762
การศึกษาของแม่						
ไม่มีการศึกษา	86.0	56	99.4	44	99.4	44
ประถมศึกษา	104.9	682	96.6	650	96.6	650
มัธยมศึกษา	99.2	412	99.8	383	99.9	383
สูงกว่ามัธยมศึกษา	81.9	197	99.8	178	99.8	178
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน	—	—	(*)	12	(*)	12
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	98.6	308	94.7	253	94.7	253
ยากจน	91.8	275	98.9	280	99.1	279
ปานกลาง	90.1	261	98.9	271	98.9	271
ร่ำรวย	113.3	238	98.6	255	98.6	255
ร่ำรวยมาก	105.5	267	99.9	213	99.9	213
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	97.9	1,287	98.1	1,210	98.1	1,209
ไม่ใช่ไทย	133.5	63	99.3	61	99.3	61
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.7 - อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ² ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.8 - อัตราการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต						

ตาราง ED.8 ความเท่าเทียมระหว่างเพศในการเข้าถึงการศึกษา

อัตราส่วนของอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับแล้ว) ของเด็กหญิงต่อเด็กชาย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา		
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ สำหรับอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ¹	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ สำหรับอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ²
ยอดรวม	95.0	94.6	1.00	85.4	76.6	1.11
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	93.2	96.2	0.97	89.5	81.5	1.10
กลาง	96.4	94.8	1.02	83.0	72.4	1.15
เหนือ	93.8	92.8	1.01	84.0	71.9	1.17
ตะวันออกเฉียงเหนือ	94.5	95.8	0.99	88.2	81.5	1.08
ใต้	96.3	92.7	1.04	82.3	75.2	1.09
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	94.7	94.7	1.00	85.1	77.9	1.09
นอกเขตเทศบาล	95.2	94.5	1.01	85.6	75.7	1.13
การศึกษาของแม่						
ไม่มีการศึกษา	87.9	85.7	1.03	61.5	65.4	0.94
ประถมศึกษา	95.8	94.6	1.01	88.3	75.6	1.17
มัธยมศึกษา	93.9	94.8	0.99	92.3	86.5	1.07
สูงกว่ามัธยมศึกษา	97.0	96.8	1.00	95.0	95.0	1.00
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน ¹	na	na	na	75.5	62.6	1.21
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	94.1	92.2	1.02	77.8	68.5	1.13
ยากจน	95.2	94.3	1.01	80.1	66.9	1.20
ปานกลาง	93.9	95.1	0.99	88.7	79.1	1.12
ร่ำรวย	96.5	94.6	1.02	88.1	82.2	1.07
ร่ำรวยมาก	95.8	97.3	0.98	93.3	88.9	1.05
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	95.1	95.2	1.00	87.0	79.0	1.10
ไม่ใช่ไทย	93.4	85.8	1.09	64.9	49.8	1.30
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.9; ตัวชี้วัด MDG ที่ 3.1 - ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (ประถมศึกษา) ² ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.10; ตัวชี้วัด MDG ที่ 3.1 - ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (มัธยมศึกษา)						
¹ เด็กอายุ 15 ปีหรือสูงกว่า ที่แม่ไม่ได้เป็นสมาชิกของครัวเรือน ณ วันสัมภาษณ์ na = ไม่เข้าข่าย (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต						

ตาราง ED.8 แสดงอัตราส่วนของเด็กหญิงต่อเด็กชายที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อัตราส่วนดังกล่าวรู้จักกันในชื่อดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (Gender Parity Index: GPI) ในที่นี้ อัตราส่วนดังกล่าวคำนวณมาจากอัตราการเข้าเรียนสุทธิ ไม่ได้คำนวณจากอัตราการเข้าเรียนอย่างหยاب เนื่องจาก เด็กที่เข้าเรียนช้ากว่าเกณฑ์ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กชาย หากใช้อัตราการเข้าเรียนอย่างหยابอาจให้ผลลัพธ์ที่ผิดพลาดได้

ผลการสำรวจพบว่า ความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับประถมศึกษามีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดนี้สำหรับระดับมัศึกษามีค่าสูงกว่า คือ 1.11 แสดงให้เห็นถึงความเสียเปรียบของเด็กชายในการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งความเสียเปรียบนี้พบได้เด่นชัดในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (1.30) ภาคเหนือ (1.16) ครัวเรือนที่ยากจน (1.19) เด็กที่แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (1.16) และพื้นที่นอกเขตเทศบาล (1.13)

ร้อยละของเด็กหญิงที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้นำเสนอในตาราง ED.9 ผลการสำรวจพบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของเด็กหญิงในวัยประถมศึกษาที่ไม่ได้เรียน (ร้อยละ 48.6) ส่วนในระดับมัธยมศึกษาสัดส่วนนี้ลดลงเหลือร้อยละ 37.0 สำหรับในกรุงเทพมหานครและครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เด็กที่ไม่ได้เรียนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิง (ร้อยละ 64.7 และ 63.8 ตามลำดับ) สำหรับระดับมัธยมศึกษาพบว่า เด็กหญิงที่แม่ไม่มีการศึกษาเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่สัดส่วนของการไม่ได้เรียนสูงกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 56.1)

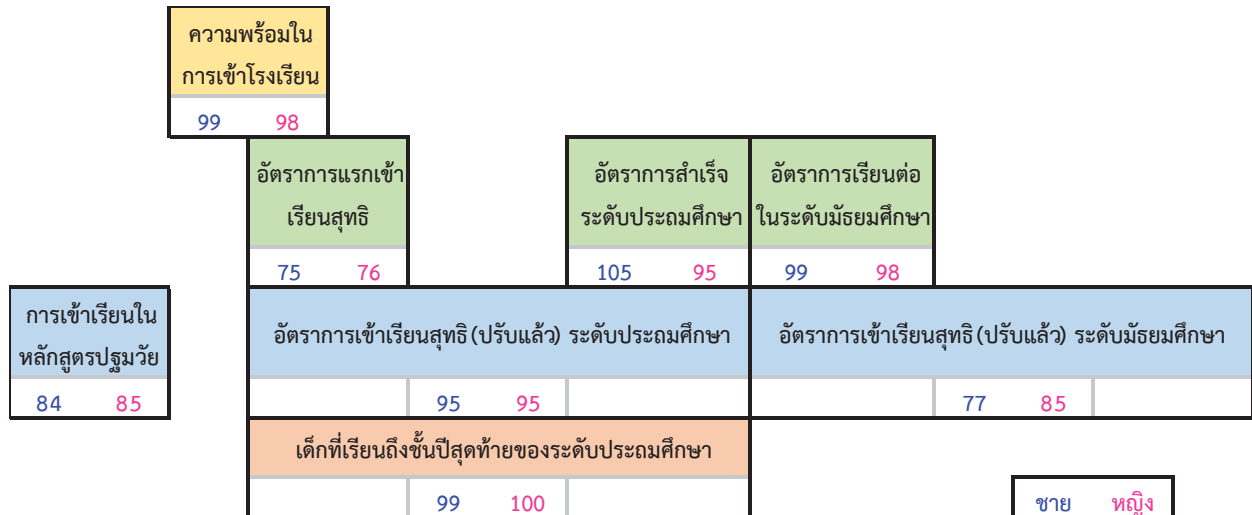
ตาราง ED.9 ความแตกต่างระหว่างเพศในการไม่ได้เข้าเรียน

ร้อยละของเด็กหญิงที่ไม่ได้เรียน ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ประถมศึกษา				มัธยมศึกษา			
	ร้อยละ ของเด็กที่ ไม่ได้เรียน	จำนวน เด็กในวัย ประถม ศึกษา	ร้อยละ ของ เด็กหญิง ในวัย ประถม ศึกษา ที่ไม่ได้ เรียน	จำนวน เด็ก ในวัย ประถม ศึกษา ที่ไม่ได้ เรียน	ร้อยละ ของเด็กที่ ไม่ได้เรียน	จำนวน เด็กในวัย มัธยม ศึกษา	ร้อยละ ของ เด็กหญิง ในวัย มัธยม ศึกษา ที่ไม่ได้ เรียน	จำนวน เด็ก ในวัย มัธยม ศึกษา ที่ไม่ได้ เรียน
ยอดรวม	5.1	7,772	48.6	397	14.1	7,585	37.0	1,069
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	5.3	753	64.7	40	11.1	796	31.4	88
กลาง	4.4	2,096	41.0	93	16.7	2,105	36.4	351
เหนือ	6.6	1,256	48.8	83	15.9	1,135	34.4	180
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.6	2,474	58.6	114	11.0	2,440	38.4	267
ใต้	5.6	1,193	32.0	66	16.4	1,109	41.3	182
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	5.2	3,191	50.1	167	13.7	3,149	39.5	430
นอกเขตเทศบาล	5.0	4,581	47.5	229	14.4	4,437	35.4	639
การศึกษาของแม่								
ไม่มีการศึกษา	13.1	318	46.3	42	23.7	254	56.1	60
ประถมศึกษา	4.7	3,650	45.4	170	11.5	3,094	31.0	355
มัธยมศึกษา	5.6	2,614	51.8	147	4.7	1,662	16.0	79
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.1	1,184	52.3	36	0.4	683	32.9	3
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน ¹	—	—	—	—	30.3	1,887	41.6	572
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(14.9)	6	(*)	1	(*)	5	(*)	0
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	6.9	1,593	41.4	110	19.8	1,520	38.2	302
ยากจน	5.3	1,569	45.1	83	22.1	1,660	37.7	368
ปานกลาง	5.2	1,710	58.7	89	12.8	1,613	32.0	206
ร่ำรวย	4.5	1,407	38.6	63	9.4	1,446	37.3	136
ร่ำรวยมาก	3.5	1,494	63.8	52	4.3	1,346	43.7	58
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	4.7	7,288	51.2	346	12.5	7,002	36.6	872
ไม่ใช่ไทย	10.4	484	30.4	50	33.7	584	38.7	197
¹ เด็กอายุ 15 ปีหรือมากกว่า ที่แม่ไม่ได้เป็นสมาชิกของครัวเรือน ณ วันสัมภาษณ์ na = ไม่เข้าข่าย () คำนวณมาจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต								

แผนภูมิ ED.1 นำเสนอตัวชี้วัดการเข้าเรียนและความก้าวหน้าของการศึกษาที่เกี่ยวข้องในบพนี้
 จำแนกตามเพศ รวมถึง ได้นำตัวชี้วัดการเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยจากบทที่ 8 (ตาราง CD.1) มานำเสนอด้วย

แผนภูมิ ED.1 ตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

หมายเหตุ: ค่าของตัวชี้วัดนำเสนอในลักษณะร้อยละ

บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

การจดทะเบียนเกิด

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child : CRC) และสนธิสัญญาระหว่างประเทศอื่น ๆ กล่าวว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้ชื่อและสัญชาติ อย่างไรก็ตามพบว่า การเกิดของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ราว ๆ 1 ใน 4 ไม่เคยได้ถูกบันทึกไว้⁵³ การขาดการรับรองอย่างเป็นทางการจากภาครัฐทำให้เด็กไม่สามารถขอสูติบัตร ส่งผลให้พวกเขาอาจถูกปฏิเสธในการที่จะได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพและการได้รับการศึกษา และในช่วงชีวิตถัดมาผลจากการขาดเอกสารแสดงตัวตนอย่างเป็นทางการอาจนำไปสู่การแต่งงานหรือการเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือถูกเกณฑ์ไปอยู่ในกองกำลังติดอาวุธก่อนบรรลุนิติภาวะ ในวัยผู้ใหญ่สูติบัตรอาจมีความจำเป็นต่อการได้รับสิทธิในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การได้รับความช่วยเหลือทางสังคม การได้งานในภาคที่อยู่ในระบบ การซื้อทรัพย์สิน การพิสูจน์สิทธิเพื่อรับมรดก การลงคะแนนเสียง และการได้รับหนังสือเดินทาง เป็นต้น การจดทะเบียนเกิดจึงเป็นขั้นตอนแรกของการรับรู้การมีตัวตนของเด็กตามกฎหมาย เพื่อปกป้องสิทธิของพวกเขาและทำให้มั่นใจได้ว่าการล่วงละเมิดสิทธิใด ๆ ของพวกเขาจะเป็นที่สังเกตได้⁵⁴

ตาราง CP.1 แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศไทยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.5) มีการจดทะเบียนเกิด และไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจนในการจดทะเบียนเกิดเมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ หรือสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน แต่พบว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีการจดทะเบียนเกิดต่ำกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 92.3) ในภาพรวม มีเด็กเพียงร้อยละ 72.8 ที่พนักงานสัมภาษณ์ได้เห็นสูติบัตร โดยพบความแตกต่างระหว่างภาค นั่นคือในกรุงเทพมหานครเด็กมีสูติบัตรและเจ้าหน้าที่ได้เห็นสูติบัตรต่ำสุด (ร้อยละ 56.5) ขณะที่ในภาคใต้แจ้งว่ามีสูติบัตรและได้เห็นสูติบัตรสูงสุด (ร้อยละ 85.7) สำหรับครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากแจ้งว่ามีสูติบัตรและได้เห็นสูติบัตรของเด็กเพียงร้อยละ 61.2 เปรียบเทียบกับครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากที่สุดที่ได้เห็นสูติบัตรสูงสุด (ร้อยละ 78.0) ผลการสำรวจนี้ได้แสดงในแผนภูมิ CP.1

⁵³ UNICEF, *The State of the World's Children 2015*, UNICEF, 2014.

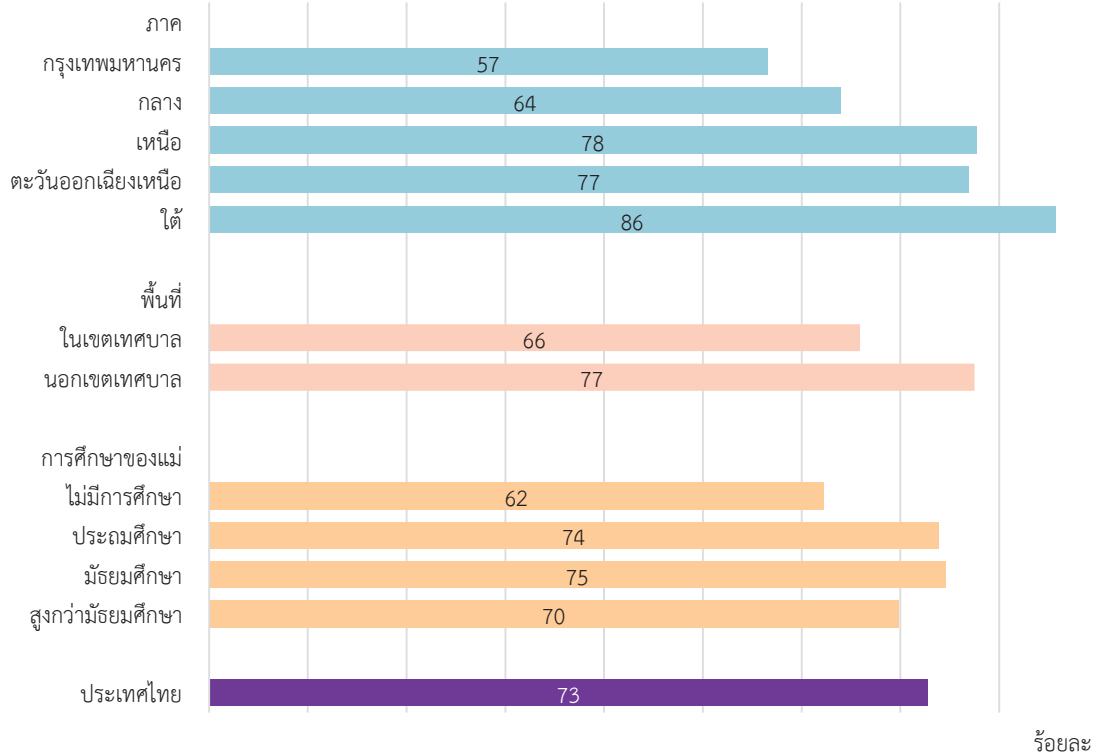
⁵⁴ UNICEF, *Every Child's Birth Right: Inequities and trends in birth registration*, UNICEF, 2013.

ตาราง CP.1 การจดทะเบียนเกิด					
ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีสูติบัตร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559					
	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ได้รับการจดทะเบียนเกิด จากหน่วยงานราชการ			ไม่มี สูติบัตร	จำนวนเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี
	มีสูติบัตร		ร้อยละที่มี สูติบัตร ¹		
	ได้เห็น สูติบัตร	ไม่ได้เห็น สูติบัตร			
ยอดรวม	72.8	26.8	99.5	0.5	12,250
เพศ					
ชาย	72.5	27.0	99.5	0.5	6,392
หญิง	73.1	26.4	99.5	0.5	5,858
ภาค					
กรุงเทพมหานคร	56.5	43.4	100.0	0.0	1,146
กลาง	64.0	35.0	98.9	1.1	3,546
เหนือ	77.7	21.5	99.2	0.8	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	76.9	23.1	100.0	0.0	3,545
ใต้	85.7	14.2	99.9	0.1	1,929
พื้นที่					
ในเขตเทศบาล	65.9	33.1	99.0	1.0	4,988
นอกเขตเทศบาล	77.5	22.4	99.9	0.1	7,262
อายุ (เดือน)					
0-11	75.7	23.6	99.3	0.7	2,111
12-23	71.8	27.7	99.5	0.5	2,510
24-35	71.6	27.8	99.4	0.6	2,550
36-47	73.1	26.4	99.6	0.4	2,560
48-59	72.2	27.7	99.9	0.1	2,519
การศึกษา					
ไม่มีการศึกษา	62.2	30.1	92.3	7.7	587
ประถมศึกษา	73.8	25.9	99.7	0.3	3,557
มัธยมศึกษา	74.6	25.4	100.0	0.0	5,562
สูงกว่ามัธยมศึกษา	69.8	30.2	100.0	0.0	2,537
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(70.5)	(29.5)	(100.0)	(0.0)	6
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง					
ยากจนมาก	78.0	21.8	99.8	0.2	2,565
ยากจน	74.6	23.5	98.1	1.9	2,675
ปานกลาง	76.1	23.8	99.9	0.1	2,366
ร่ำรวย	71.3	28.7	100.0	0.0	2,727
ร่ำรวยมาก	61.2	38.8	99.9	0.1	1,917
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน					
ไทย	72.5	27.2	99.7	0.3	11,112
ไม่ใช่ไทย	75.3	22.1	97.5	2.5	1,138

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.1 - การจดทะเบียนเกิด

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

แผนภูมิ CP.1 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีสติบัตรแสดงต่อพนักงานสัมภาษณ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

เนื่องจากจำนวนเด็กที่ไม่ได้จดทะเบียนเกิดมีน้อยมากซึ่งการแปลผลการสำรวจอาจไม่น่าเชื่อถือ ฉะนั้น สดมภ์ร้อยละของเด็กที่แม่ทราบว่าการคลอดทะเบียนเกิดต้องทำอย่างไรบ้างและสดมภ์จำนวนเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปีที่ไม่ได้จดทะเบียนเกิดจึงไม่นำเสนอในตาราง CP.1

การอบรมเด็ก

การสอนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองและมีพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเด็กในทุกวัฒนธรรม การเลี้ยงดูเชิงบวกของพ่อแม่จะรวมถึงการให้คำแนะนำเด็กเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับอารมณ์หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในลักษณะที่กระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของตนเอง เพื่อให้ทั้งร่างกายและจิตใจสมบูรณ์เพียบพร้อมและสง่างาม อย่างไรก็ตามบ่อยครั้งที่เด็กถูกเลี้ยงโดยใช้วิธีการลงโทษไม่ว่าจะโดยการทำร้ายร่างกายหรือข่มขู่ด้วยวาจาเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จากเอกสารทางวิชาการ⁵⁵ พบว่า การใช้ความรุนแรงกับเด็กมีผลกระทบตามมาที่เป็นอันตรายต่อเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กจนกระทั่งเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ การใช้ความรุนแรงเป็นการขัดขวางพัฒนาการของเด็ก ศักยภาพในการเรียนรู้และประสิทธิภาพในการเรียนในโรงเรียน รวมทั้งยับยั้งมนุษยสัมพันธ์เชิงบวกและสกัดกั้นความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อให้เกิดอารมณ์หดหู่ เกิดภาวะซึมเศร้า และในบางโอกาสอาจนำไปสู่การทำร้ายตนเองได้

⁵⁵ Straus, Murray A., and Paschall, Mallie J., 'Corporal Punishment by Mothers and Development of Children's Cognitive Ability: A longitudinal study of two nationally representative age cohorts', in *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, vol. 18, no. 5, 2009, pp. 459-583.

Erickson, M.F., and B. Egeland, 'A Developmental View of the Psychological Consequences of Maltreatment', in *School Psychology Review*, vol. 16, 1987, pp. 156-168.

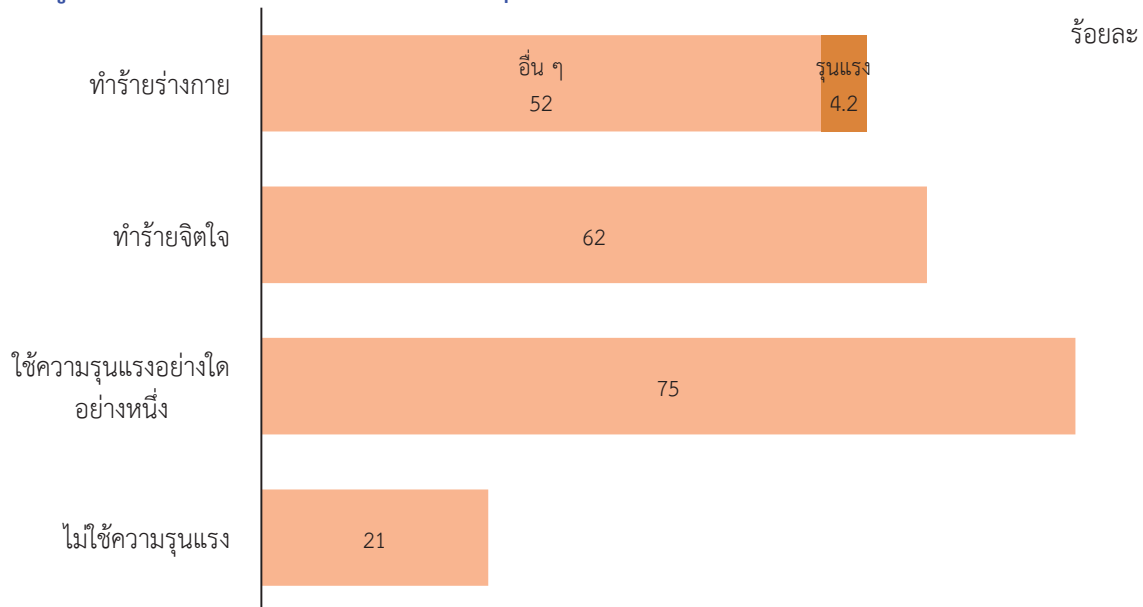
Schneider, M.W. et al., 'Do Allegations of Emotional Maltreatment Predict Developmental Outcomes Beyond that of Other Forms of Maltreatment?', in *Child Abuse & Neglect*, vol. 29, no. 5, 2005, pp. 513-532.

ในการสำรวจ MICS ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ครัวเรือนจะถูกถามคำถามเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการอบรมเด็กในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 75.2 ของเด็กอายุ 1-14 ปีเคยถูกสมาชิกในครัวเรือนทำร้ายจิตใจ หรือทำร้ายร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่งในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

โดยส่วนใหญ่ครัวเรือนที่ใช้วิธีการอบรมพฤติกรรมด้วยวิธีรุนแรงหลากหลายรูปแบบ สะท้อนให้เห็นแรงจูงใจของผู้ดูแลเด็กที่จะใช้วิธีการใด ๆ ก็ตามที่เป็นไปได้เพื่อดูแลควบคุมพฤติกรรมของเด็ก พบว่า ร้อยละ 61.5 ของเด็กเคยมีประสบการณ์การถูกลงโทษด้วยการทำร้ายจิตใจ และเด็กร้อยละ 55.9 เคยถูกลงโทษทางด้านร่างกายสำหรับการลงโทษรุนแรง เช่น การตีเด็กที่ ศีรษะ หู หรือหน้า หรือการตีเด็กอย่างหนักซ้ำแล้วซ้ำอีก พบว่ามีร้อยละ 4.2

นอกจากนี้พบว่า เด็กผู้ชายที่เคยถูกลงโทษโดยการทำร้ายร่างกาย (ร้อยละ 58.3) มีมากกว่าเด็กผู้หญิง (ร้อยละ 53.4) การลงโทษโดยใช้ความรุนแรงแตกต่างกันตามภาค โดยพบว่า มีสัดส่วนสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 80.8) และต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 68.5) ประเด็นที่น่าสนใจ คือ เด็กในกลุ่มอายุ 3-4 ปี ที่เคยถูกลงโทษโดยใช้ความรุนแรง (ร้อยละ 80.5) มากกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น นอกจากนี้พบว่า สถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทางกลับกันกับการลงโทษ กล่าวคือ มากกว่า 8 ใน 10 (ร้อยละ 82.5) ของเด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมากเคยถูกลงโทษโดยใช้ความรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ขณะที่มีเพียง 6 ใน 10 (ร้อยละ 62.5) ในกลุ่มเด็กที่ครัวเรือนมีฐานะร่ำรวยมาก เด็กที่มีหัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยเคยถูกลงโทษโดยใช้วิธีการที่รุนแรงสูงกว่าเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย สำหรับการลงโทษทางร่างกายพบว่า เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมากและเด็กที่มีอายุ 3-4 ปี เคยถูกลงโทษโดยการทำร้ายร่างกายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 61.1 และ 72.7 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตคือ การไม่ใช้ความรุนแรงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน กล่าวคือ มีเพียงร้อยละ 15.7 ของเด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมากไม่ใช้ความรุนแรงในการลงโทษเด็ก ในขณะที่ครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากไม่ใช้ความรุนแรงในการลงโทษในสัดส่วนสูงกว่า 2 เท่า (ร้อยละ 31.7)

แผนภูมิ CP.2 วิธีการอบรมพฤติกรรมเด็กอายุ 1-14 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง CP.2 การอบรมเด็ก						
ร้อยละของเด็กอายุ 1-14 ปี จำแนกตามแนวทางการอบรมในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ร้อยละของเด็กอายุ 1-14 ปี ที่ได้รับการอบรมโดยการ					จำนวนเด็ก อายุ 1-14 ปี
	ไม่ใช้ ความ รุนแรง	ทำร้าย จิตใจ	ทำร้ายร่างกาย		ใช้ความรุนแรง อย่างไร อย่างหนึ่ง ¹	
			ทั้งสี่	รุนแรง		
ยอดรวม	21.0	61.5	55.9	4.2	75.2	28,237
เพศ						
ชาย	19.3	63.7	58.3	4.7	77.1	14,407
หญิง	22.7	59.2	53.4	3.7	73.2	13,830
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	29.2	52.3	57.5	6.1	68.5	2,652
กลาง	21.8	52.9	53.5	3.1	70.0	7,706
เหนือ	17.3	72.7	54.1	3.2	80.8	4,507
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.3	65.6	57.8	4.6	78.9	8,872
ใต้	21.5	62.3	57.2	5.4	75.2	4,500
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	22.3	59.5	56.3	4.2	74.4	11,486
นอกเขตเทศบาล	20.0	62.9	55.7	4.3	75.8	16,751
อายุ (ปี)						
1-2	21.7	52.0	65.1	2.0	73.1	3,866
3-4	16.5	57.6	72.7	4.3	80.5	3,735
5-9	18.5	65.5	62.8	5.2	79.1	9,873
10-14	24.5	62.6	40.5	4.1	70.6	10,763
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน						
ไม่มีการศึกษา	19.0	63.0	54.3	3.8	75.6	1,602
ประถมศึกษา	18.8	64.4	57.4	4.3	77.9	17,110
มัธยมศึกษา	22.1	58.6	55.3	5.2	72.8	6,500
สูงกว่ามัธยมศึกษา	31.9	50.7	50.1	1.6	65.3	2,998
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	31.4	58.7	48.8	12.1	67.5	27
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	15.7	70.8	61.1	5.3	82.5	6,005
ยากจน	17.4	67.1	57.0	3.9	78.8	5,927
ปานกลาง	20.0	63.2	57.6	4.3	76.5	5,910
ร่ำรวย	21.8	58.6	54.2	4.0	73.5	5,411
ร่ำรวยมาก	31.7	44.8	48.4	3.6	62.5	4,982
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	20.9	62.0	55.7	4.2	75.5	26,167
ไม่ใช่ไทย	21.9	55.6	58.5	4.6	71.0	2,069

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.3 - การอบรมโดยวิธีการรุนแรง

ตาราง CP.3 ทศนคติต่อการลงโทษทางร่างกาย		
ร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เห็นว่ากรลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งจำเป็นในการเลี้ยงดูเด็กหรือการให้การศึกษาอย่างเหมาะสมในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		
	ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ระบุว่ามีความจำเป็นที่ต้องมีการลงโทษเด็กทางร่างกาย	จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในตอนพฤติกรรมในการอบรมเด็ก
ยอดรวม	47.5	11,672
เพศ		
ชาย	44.7	2,861
หญิง	48.4	8,811
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	41.2	1,107
กลาง	45.1	3,295
เหนือ	46.5	1,969
ตะวันออกเฉียงเหนือ	51.1	3,581
ใต้	49.7	1,720
พื้นที่		
ในเขตเทศบาล	46.8	4,786
นอกเขตเทศบาล	48.0	6,886
อายุ		
น้อยกว่า 25	43.5	679
25-39	49.6	3,734
40-59	46.2	5,525
60 ปีขึ้นไป	48.8	1,735
ความสัมพันธ์ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์กับเด็ก		
แม่	47.5	5,043
พ่อ	43.1	1,600
อื่น ๆ	48.9	5,030
การศึกษาของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์		
ไม่มีการศึกษา	51.3	538
ประถมศึกษา	48.1	6,039
มัธยมศึกษา	47.1	3,561
สูงกว่ามัธยมศึกษา	44.8	1,529
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(29.5)	5
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง		
ยากจนมาก	52.2	2,443
ยากจน	50.1	2,426
ปานกลาง	48.3	2,471
ร่ำรวย	45.1	2,251
ร่ำรวยมาก	40.5	2,081
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน		
ไทย	47.9	10,928
ไม่ใช่ไทย	42.0	744

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ในขณะที่การใช้ความรุนแรงในการอบรมเด็กเป็นสิ่งที่ดูเป็นเรื่องธรรมดา แต่จากผลการสำรวจ (ตาราง CP.3) กลับพบว่า มีเพียงร้อยละ 47.5 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เห็นว่าการลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก และพบความแตกต่างกันตามลักษณะภูมิหลังของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ แต่เมื่อกล่าวในภาพรวมเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า และมีฐานะยากจนกว่า จะมีทัศนคติเห็นด้วยว่าการลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งจำเป็นในการเลี้ยงดูเด็กในสัดส่วนที่มากกว่า นอกจากนี้ทัศนคติในเรื่องดังกล่าวยังขึ้นกับความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยพบว่าแม่มีความเห็นว่าการลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าพ่อ (ร้อยละ 47.5 และ 43.1 ตามลำดับ)

การสมรสตั้งแต่อายุยังน้อยและการมีสามี/ภรรยา มากกว่า 1 คน

การสมรส⁵⁶ ก่อนอายุ 18 ปี เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงสำหรับหญิงสาววัยรุ่นหลายคน มีหลายแห่งของโลกที่พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกสาวของตนเองแต่งงานตั้งแต่วัยเด็ก ด้วยความหวังว่าการแต่งงานจะได้ประโยชน์ทั้งด้านการเงินและสังคม รวมทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระทางการเงินของครอบครัว ซึ่งความความเป็นจริงแล้วการสมรสในวัยเด็กเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและทำลายพัฒนาการของเด็กหญิง และบ่อยครั้งที่ทำให้เด็กหญิงตั้งครรถ์และถูกแยกออกจากสังคมตั้งแต่วัยเยาว์ ทั้งที่มีการศึกษาเพียงเล็กน้อยและขาดทักษะของการประกอบอาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความยากจนสำหรับเพศหญิงมากยิ่งขึ้น⁵⁷ ในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้กล่าวไว้ว่า การยินยอมที่จะสมรสจะต้องมีอิสระอย่างเต็มที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลยหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่

สิ่งที่มีความเกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับการสมรสในวัยเด็ก คือ อายุที่เด็กหญิงเริ่มมีเพศสัมพันธ์ ผู้หญิงที่สมรสก่อนอายุ 18 ปีมีแนวโน้มที่จะมีบุตรจำนวนมากว่าผู้หญิงที่สมรสช้ากว่า เป็นที่ทราบกันดีว่าการตายของเด็กหญิงอายุ 15-19 ปี มีสาเหตุหลักเนื่องจากการตั้งครรถ์ ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่แต่งงานหรือไม่แต่งงานก็ตาม โดยเฉพาะเด็กวัย 15 ปี มีหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กหญิงที่แต่งงานเมื่ออายุยังน้อยมีโอกาสสูงที่จะแต่งงานกับชายที่อายุมากกว่าซึ่งนำไปสู่ความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้น ความต้องการมีภรรยาอายุน้อย ๆ เพื่อการมีทายาทไว้สืบสกุลและด้วยความไม่สมดุลของอำนาจในการตัดสินใจอันเนื่องมาจากอายุที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การใช้ถุงยางอนามัยต่ำมากสำหรับคู่สมรสลักษณะนี้⁵⁸

ตาราง CP.4 แสดงร้อยละของผู้หญิงที่สมรสก่อนอายุ 15 และ 18 ปี พบว่า ร้อยละ 4.3 สมรสก่อนอายุ 15 ปี และร้อยละ 21.3 ของผู้หญิงอายุ 20-49 ปี สมรสก่อนอายุ 18 ปี

ผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายมีร้อยละ 14.1 โดยพบสัดส่วนสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 17.7) และพบว่าสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากระหว่างผู้หญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 13.4 และ 14.7 ตามลำดับ) แต่มีประเด็นที่น่าสนใจเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของผู้หญิง โดยพบว่า ผู้หญิงที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.6) ที่ขณะนี้สมรสหรือ

⁵⁶ การสมรสในบทนี้ รวมถึงการอยู่กินกันฉันสามีภรรยา

⁵⁷ Bajracharya, Ashish, and Sajeda Amin, *Poverty, marriage timing, and transitions to adulthood in Nepal: A longitudinal analysis using the Nepal living standards survey*, Poverty, Gender, and Youth Working Paper No. 19, Population Council, 2010; Godha, Deepali, David Hotchkiss and Anastasia Gage, *The influence of child marriage on fertility, fertility-control, and maternal health care utilization: A multi country study from South Asia*, MEASURE Evaluation PRH Project Working Paper 11-124, November 2011.

⁵⁸ Clark, Shelley, Judith Bruce and Annie Dude, 'Protecting young women from HIV/AIDS: The case against child and adolescent marriage', in *International Family Planning Perspectives*, vol. 32, no. 2, 2006, pp.79-88; Raj, A., et al., 'Prevalence of child marriage and its effect on fertility and fertility-control outcomes of young women in India: a cross-sectional, observational study', in *The Lancet*, vol. 373 (9678), May 2009, pp.1883-1889.

อยู่กินกับผู้ชาย ในขณะที่สัดส่วนนี้ในผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษาเท่ากับร้อยละ 15.7 ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่ามัศึกษามีสัดส่วนที่ต่ำกว่า คือ ร้อยละ 13.5 และ 1.4 ตามลำดับ สำหรับสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามนั่นคือ เกือบ 1 ใน 4 ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่มีฐานะยากจนมากสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายเปรียบเทียบกับร้อยละ 2.5 สำหรับผู้หญิงที่มีฐานะร่ำรวยมาก

สำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน แสดงในตาราง CP.4 เช่นกันพบว่า ร้อยละ 3.4 มีคู่สมรสที่อยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน โดยสัดส่วนสูงสุดพบในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 4.5) ผู้หญิงอายุ 45-49 ปีที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คนมีสัดส่วนสูงสุดคือร้อยละ 3.9 ซึ่งสัดส่วนนี้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 1.9 สำหรับผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและผู้หญิงที่มีฐานะร่ำรวยมีสัดส่วนที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คนมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอื่น ๆ

ตาราง CP.4 การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้หญิง)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย และร้อยละของผู้หญิงที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี		ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี		ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี		ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	
	ร้อยละที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี ²	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย ³	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้ชายมากกว่า 1 คน ⁴	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย
ยอดรวม	4.3	25,614	4.3	22,255	14.1	3,359	3.4	16,756
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	2.8	3,998	13.7	3,612	12.4	386	4.5	2,097
กลาง	3.7	8,415	19.1	7,457	11.9	958	3.1	5,438
เหนือ	5.9	3,815	28.7	3,355	17.7	480	3.3	2,718
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5.5	5,937	24.5	4,880	15.3	1,057	3.7	4,191
ใต้	3.6	3,450	22.5	2,972	13.9	478	2.9	2,311
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	3.5	12,599	17.4	11,185	13.4	1,414	3.5	7,649
นอกเขตเทศบาล	5.0	13,015	25.2	11,071	14.7	1,945	3.4	9,106
อายุ								
15-19	4.4	3,359	na	na	14.1	3,359	1.9	475
20-24	4.4	2,878	4.4	2,878	na	na	3.3	1,363
25-29	4.0	3,089	4.0	3,089	na	na	2.9	1,974
30-34	4.4	3,437	4.4	3,437	na	na	3.5	2,584
35-39	4.1	4,084	4.1	4,084	na	na	3.7	3,235
40-44	4.8	4,141	4.8	4,141	na	na	3.1	3,360
45-49	4.0	4,626	4.0	4,626	na	na	3.9	3,765

ตาราง CP.4 การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้หญิง) (ต่อ)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชายครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย และร้อยละของผู้หญิงที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี		ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี		ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี		ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	
	ร้อยละ ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละ ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี ²	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย ³	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่คู่สมรสอยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ⁴	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้ชาย
การศึกษา								
ไม่มีการศึกษา	6.1	829	29.0	784	(15.7)	45	2.9	616
ประถมศึกษา	6.9	7,281	32.2	7,117	46.6	164	3.8	6,081
มัธยมศึกษา	4.4	11,043	24.8	8,174	13.5	2,869	3.4	6,784
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.0	6,453	3.0	6,173	1.4	280	2.8	3,268
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	5.1	8	35.9	7	(*)	1	9.0	7
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง								
ยากจนมาก	7.1	3,655	30.2	3,086	21.8	569	3.4	2,737
ยากจน	5.5	4,747	28.1	3,962	20.2	785	3.4	3,293
ปานกลาง	4.2	5,522	24.5	4,728	14.9	794	3.7	3,663
ร่ำรวย	4.0	5,820	19.1	5,155	9.1	664	4.3	3,757
ร่ำรวยมาก	1.9	5,870	10.4	5,324	2.5	546	2.2	3,306
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน								
ไทย	4.3	23,755	21.2	20,658	14.0	3,097	3.5	15,537
ไม่ใช่ไทย	4.0	1,859	22.7	1,597	15.5	262	2.6	1,219

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.4 - การสมรสก่อนอายุ 15 ปี

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.5 - การสมรสก่อนอายุ 18 ปี

³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.6 - ผู้ที่มีอายุ 15-49 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา

⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.7 - การมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน

na = ไม่เข้าข่าย

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CP.4M แสดงร้อยละของผู้ชายที่สมรสก่อนอายุ 15 และ 18 ปี พบว่า ร้อยละ 1.7 ของผู้ชายอายุ 15-49 ปี สมรสก่อนอายุ 15 ปี และร้อยละ 8.0 ของผู้ชายอายุ 20-49 ปี สมรสก่อนอายุ 18 ปี

สำหรับผู้ชายอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กับผู้หญิงคิดเป็นร้อยละ 6.8 โดยสัดส่วนไม่แตกต่างกันระหว่างในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 6.8 และ 6.7 ตามลำดับ) แต่มีความแตกต่างระหว่างภาค ดังนี้ สัดส่วนของผู้ชายอายุ 15-19 ปีที่ขณะนี้สมรสพบสูงสุดในภาคใต้ (ร้อยละ 8.2) และต่ำสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 5.6) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่า ผู้ชายอายุ 15-19 ปีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปัจจุบันสมรสในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 13.7) และมีสัดส่วนต่ำสุดในผู้ชายที่ไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 1.1) อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ชายอายุ 15-19 ปีที่ไม่มีการศึกษามีเพียง 43 ราย (ถ่วงน้ำหนักแล้ว)

ร้อยละของผู้ชายที่มีคู่สมรสมากกว่า 1 คน ได้แสดงในตาราง CP.4M เช่นเดียวกัน โดยภาพรวมผู้ชายอายุ 15-49 ปี ร้อยละ 2.9 มีคู่สมรสมากกว่า 1 คน โดยพบสัดส่วนสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 4.0) และต่ำสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 1.6) นอกจากนี้พบว่าการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน พบในกลุ่มผู้ชายที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 3.3) กลุ่มที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 3.5) และผู้ชายในกลุ่มอายุ 40-44 ปี (ร้อยละ 3.9) ซึ่งมีสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ชายในกลุ่มอื่น ๆ

ตาราง CP.4M การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้ชาย)

ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หูครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละของผู้ชายอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หูครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินกับคู่หู และร้อยละของผู้ชายที่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หูมากกว่า 1 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้ชายอายุ 15-49 ปี		ผู้ชายอายุ 20-49 ปี		ผู้ชายอายุ 15-19 ปี		ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	
	ร้อยละที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หู ³	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่มีคู่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หู ⁴ มากกว่า 1 คน	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับคู่หู
ยอดรวม	1.7	23,183	1.9	19,783	6.8	3,400	2.9	13,346
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	1.8	3,460	2.0	3,038	6.8	421	3.4	1,760
กลาง	1.9	7,663	1.9	6,662	6.8	1,001	2.9	4,562
เหนือ	1.6	3,358	1.8	2,816	5.6	542	1.6	1,980
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.3	5,547	1.5	4,597	6.7	950	4.0	3,186
ใต้	1.9	3,155	2.2	2,670	8.2	485	1.8	1,857
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	1.6	11,216	1.8	9,703	6.8	1,512	2.6	6,195
นอกเขตเทศบาล	1.8	11,967	1.9	10,080	6.7	1,887	3.1	7,150
อายุ								
15-19	0.8	3,400	na	na	6.8	3,400	0.9	230
20-24	1.3	2,797	1.3	2,797	na	na	2.0	862
25-29	1.8	2,524	1.8	2,524	na	na	0.9	1,252
30-34	2.3	3,267	2.3	3,267	na	na	2.5	2,117
35-39	2.4	3,666	2.4	3,666	na	na	2.9	2,676
40-44	2.0	3,678	2.0	3,678	na	na	3.3	2,904
45-49	1.3	3,850	1.3	3,850	na	na	3.9	3,304

ตาราง CP.4M การสมรสตั้งแต่อายุน้อยและการมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน (ผู้ชาย) (ต่อ)

ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละของผู้ชายอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิง และร้อยละของผู้ชายที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ผู้ชายอายุ 15-49 ปี			ผู้ชายอายุ 20-49 ปี			ผู้ชายอายุ 15-19 ปี			ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	
	ร้อยละ ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละ ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ¹	ร้อยละ ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี ²	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของผู้ชายที่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิง	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่ไม่มีคู่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ⁴	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละที่ไม่มีคู่สมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงมากกว่า 1 คน ⁴	
การศึกษา											
ไม่มีการศึกษา	4.4	728	4.6	11.7	685	(1.1)	43	1.9	443		
ประถมศึกษา	2.4	6,870	2.3	10.9	6,499	13.7	371	3.1	4,917		
มัธยมศึกษา	1.6	10,713	2.0	9.0	7,949	6.1	2,764	3.3	5,448		
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.6	4,865	0.6	1.9	4,644	5.1	221	1.9	2,532		
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	1.0	7	1.1	5.5	7	(*)	1	(10.2)	6		
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง											
ยากจนมาก	1.9	4,155	2.2	7.3	3,472	9.4	683	3.5	2,196		
ยากจน	1.8	4,757	2.0	10.2	3,971	8.8	785	2.8	2,652		
ปานกลาง	1.7	4,875	1.7	9.6	4,115	5.4	759	2.3	2,920		
ร่ำรวย	2.3	4,937	2.5	8.8	4,337	7.2	599	3.3	3,028		
ร่ำรวยมาก	0.7	4,460	0.8	4.0	3,888	2.4	573	2.6	2,551		
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน											
ไทย	1.7	21,325	1.8	8.0	18,245	7.1	3,080	2.9	12,345		
ไม่ใช่ไทย	2.0	1,858	2.3	8.0	1,538	3.6	320	2.5	1,000		

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.4 - การสมรสก่อนอายุ 15 ปี

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.5 - การสมรสก่อนอายุ 18 ปี

³ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.6 - ผู้ที่มีอายุ 15-49 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กินแล้วมีภรรยา

⁴ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.7 - การมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน

na = ไม่เข้าชาย

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ไม่น่าพยานน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง CP.5 และ CP.5M แสดงสัดส่วนของผู้หญิงและผู้ชายที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่และกลุ่มอายุ การพิจารณาร้อยละของผู้ที่สมรสก่อนอายุ 15 และ 18 ปีตามกลุ่มอายุจะทำให้เห็นแนวโน้มของการแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าความชุกของสัดส่วนของผู้หญิงที่แต่งงานหรือมีคู่สมรสก่อนอายุ 15 ปีและ 18 ปี นั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนักในช่วงกาลเวลาที่ผ่านไป โดยพบว่าร้อยละ 4.0 ของผู้หญิงอายุ 45-49 ปี แต่งงานก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละ 4.8 สำหรับผู้หญิงอายุ 40-44 ปี และร้อยละ 4.0 สำหรับผู้หญิงอายุ 25-29 ปี อย่างไรก็ตามพบว่าผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ซึ่งแสดงแนวโน้มล่าสุดมีร้อยละ 4.4 ที่แต่งงานก่อนอายุ 15 ปี และพบลักษณะเช่นเดียวกันสำหรับการแต่งงานก่อนอายุ 18 ปี

สำหรับร้อยละของการสมรสก่อนอายุ 15 ปีของเพศชายมีลักษณะที่แตกต่างออกไป โดยพบว่า ผู้ชายอายุ 15-19 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปีมีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 0.8) เมื่อเทียบกับผู้ชายในกลุ่มอายุอื่น โดยร้อยละ 2.4 ของผู้ชายอายุ 35-39 ปีสมรสก่อนอายุ 15 ปี ลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่าการสมรสก่อนอายุ 15 ปีของผู้ชายมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามพบว่า ผู้ชายอายุ 20-24 ปีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปีมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 10.1) เมื่อเทียบกับผู้ชายในกลุ่มอายุอื่น ๆ

ตาราง CP.5 แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย (ผู้หญิง)

ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรสหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 15 และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่ และกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

อายุ	ในเขตเทศบาล				นอกเขตเทศบาล				ทั้งหมด			
	ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี		ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี		ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้หญิง ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี	
	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี
3.5	12,599	17.4	11,185	5.0	13,015	25.2	11,071	4.3	25,614	21.3	22,255	
4.1	1,414	na	na	4.5	1,945	na	na	4.4	3,359	na	na	
2.7	1,547	17.5	1,547	6.3	1,331	28.4	1,331	4.4	2,878	22.5	2,878	
2.7	1,671	14.4	1,671	5.5	1,417	25.7	1,417	4.0	3,089	19.6	3,089	
2.5	1,885	13.9	1,885	6.7	1,553	21.3	1,553	4.4	3,437	17.2	3,437	
3.5	2,002	17.3	2,002	4.6	2,082	25.2	2,082	4.1	4,084	21.4	4,084	
5.3	1,920	20.0	1,920	4.3	2,221	25.1	2,221	4.8	4,141	22.7	4,141	
3.5	2,159	20.6	2,159	4.5	2,467	25.8	2,467	4.0	4,626	23.4	4,626	

na = ไม่เข้าข่าย

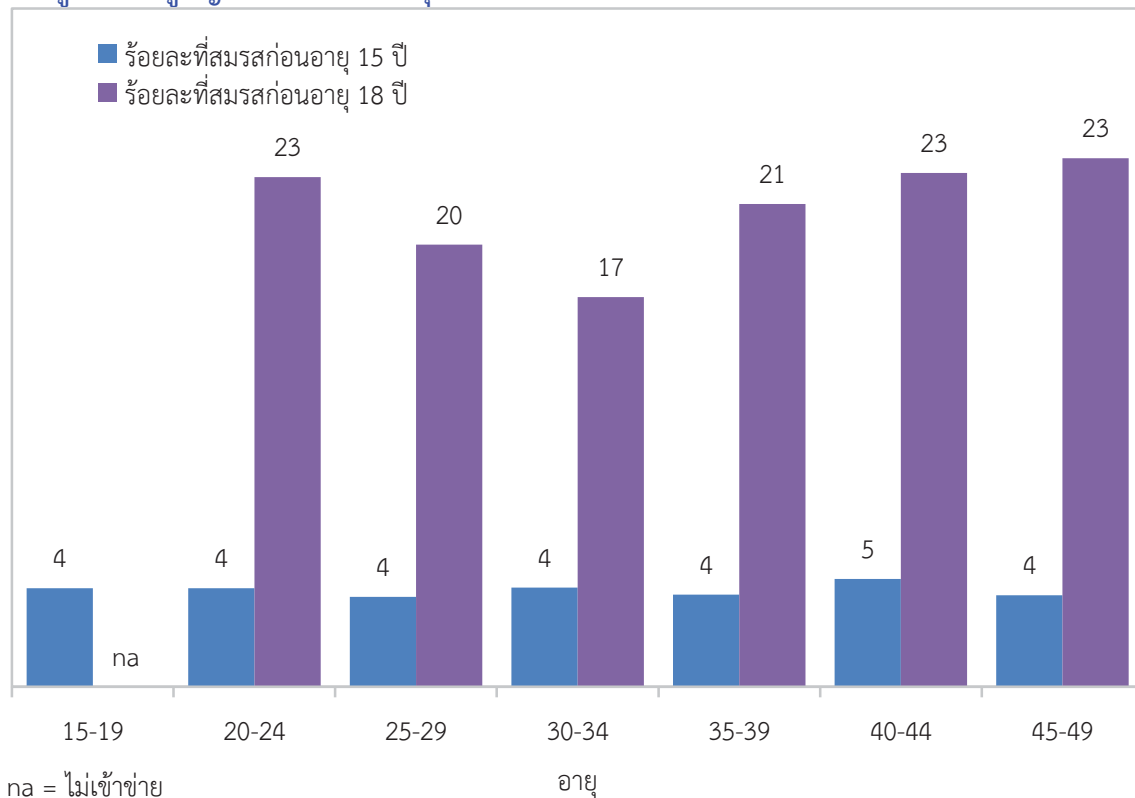
ตาราง CP.5M แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย (ผู้ชาย)

ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรสหรืออยู่กินกับหญิงก่อนอายุ 15 และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่ และกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

อายุ	ในเขตเทศบาล				นอกเขตเทศบาล				ทั้งหมด			
	ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี		ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี		ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 15 ปี		ร้อยละของผู้ชาย ที่สมรส ก่อนอายุ 18 ปี	
	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี	จำนวน ผู้ชายอายุ 20-49 ปี
1.6	11,216	8.1	9,703	1.8	11,967	8.0	10,080	1.7	23,183	8.0	19,783	
0.5	1,512	na	na	1.1	1,887	na	na	0.8	3,400	na	na	
0.9	1,454	8.9	1,454	1.8	1,343	11.3	1,343	1.3	2,797	10.1	2,797	
1.2	1,279	6.3	1,279	2.4	1,245	8.8	1,245	1.8	2,524	7.5	2,524	
1.7	1,661	4.8	1,661	2.9	1,606	6.6	1,606	2.3	3,267	5.7	3,267	
2.5	1,877	9.1	1,877	2.4	1,789	7.4	1,789	2.4	3,666	8.2	3,666	
2.8	1,679	9.3	1,679	1.3	1,999	8.7	1,999	2.0	3,678	8.9	3,678	
1.6	1,753	9.6	1,753	1.0	2,098	6.4	2,098	1.3	3,850	7.8	3,850	

na = ไม่เข้าข่าย

แผนภูมิ CP.3 ผู้หญิงที่สมรสตั้งแต่อายุยังน้อย ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

องค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสมรส คือ ความแตกต่างของอายุของคู่สมรส ซึ่งนำเสนอในลักษณะตัวชี้วัด คือ ร้อยละของผู้หญิงที่สมรสหรืออยู่กับผู้ชายที่แก่กว่า 10 ปีขึ้นไป ผลการสำรวจจากตาราง CP.6 แสดงให้เห็นความแตกต่างของอายุสามีและภรรยาของคู่สมรสในประเทศไทยดังนี้ 1 ใน 7 (ร้อยละ 15.1) ของผู้หญิงอายุ 20-24 ปี มีสามีที่อายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป ขณะที่ 1 ใน 13 (ร้อยละ 7.5) ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี มีสามีที่อายุแก่กว่า 10 ปี โดยพบว่าผู้หญิงในภาคเหนือ (ร้อยละ 17.7) ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 23.7) ผู้หญิงในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 20.4) และผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 16.0) มีสัดส่วนที่สามีมีอายุแก่กว่า 10 ปี ขึ้นไปสูงกว่ากลุ่มอื่น

1 ใน 2 (ร้อยละ 46.9) ของผู้หญิงสมรสอายุ 20-24 ปี มีสามีที่แก่กว่า 0-4 ปี โดยมีสัดส่วนสูงสุดสำหรับผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 71.3) ผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 60.8) นอกจากนี้พบว่ามากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 26.8) ของผู้หญิงกลุ่มอายุนี้นี้มีฐานะร่ำรวยสมรสกับสามีที่อายุแก่กว่า 5-9 ปี ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิงฐานะอื่น ๆ ถึง 1 ใน 3 และพบว่าผู้หญิงที่มีสามีอายุน้อยกว่า มีร้อยละ 18.6 โดยมีสัดส่วนสูงสุดในผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาและมีฐานะยากจน (ร้อยละ 19.8 และ 22.4 ตามลำดับ)

ตาราง CP.6 ความแตกต่างของอายุคู่สมรส

การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี และอายุ 20-24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย จำนวนตามความแตกต่างของอายุคู่สมรส ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559													
ภาค	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย			ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย			ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย			จำนวนผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย			
	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป				
ยอดรวม	17.6	51.6	23.2	7.5	100.0	475	18.6	46.9	19.3	15.1	0.1	100.0	1,363
กรุงเทพมหานคร	(22.9)	(44.4)	(29.2)	(3.4)	(100.0)	48	23.0	46.6	16.3	14.1	0.0	100.0	165
กลาง	27.6	46.3	20.7	5.4	100.0	114	17.9	49.0	18.5	14.5	0.0	100.0	507
เหนือ	12.6	67.6	10.5	9.3	100.0	85	19.4	42.6	20.4	17.7	0.0	100.0	216
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.0	53.4	28.0	7.7	100.0	162	17.6	45.3	24.0	12.9	0.2	100.0	257
ใต้	19.3	41.4	28.0	11.3	100.0	66	17.2	48.8	16.8	17.2	0.0	100.0	217
พื้นที่													
ในเขตเทศบาล	21.4	53.6	20.0	5.0	100.0	190	20.7	42.8	22.2	14.2	0.1	100.0	598
นอกเขตเทศบาล	15.1	50.4	25.4	9.1	100.0	285	17.0	50.2	17.1	15.8	0.0	100.0	765
อายุ													
15-19	17.6	51.6	23.2	7.5	100.0	475	na	na	na	na	na	na	na
20-24	na	na	na	na	na	na	18.6	46.9	19.3	15.1	0.1	100.0	1,363
การศึกษา													
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7	15.3	71.3	7.0	6.5	0.0	100.0	49
ประถมศึกษา	14.8	48.0	25.3	11.9	100.0	76	19.4	32.5	24.3	23.7	0.0	100.0	129
มัธยมศึกษา	18.7	52.7	22.2	6.4	100.0	387	18.3	46.6	19.9	15.1	0.1	100.0	925
สูงกว่ามัธยมศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	4	19.8	50.7	17.0	12.5	0.0	100.0	259
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1

ตาราง CP.6 ความแตกต่างของอายุคู่สมรส (ต่อ)													
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี และอายุ 20-24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย จำนวนตามความแตกต่างของอายุคู่สมรส ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559													
	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-19 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย			ร้อยละของผู้หญิงอายุ 20-24 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย			โดยสามี/คู่สมรสมีอายุ			จำนวนผู้หญิงอายุ 20-24 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย			
	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ¹	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ²	ก่อนกว่า 0-4 ปี	มากกว่า 5-9 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ²	รวม	จำนวนผู้หญิงอายุ 20-24 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย		
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง													
ยากจนมาก	13.3	54.3	23.9	8.4	100.0	124	13.5	50.6	15.5	20.4	0.0	100.0	241
ยากจน	26.3	45.3	22.3	6.1	100.0	158	22.4	48.3	18.3	11.0	0.0	100.0	267
ปานกลาง	11.2	53.4	27.1	8.3	100.0	118	20.0	46.8	15.7	17.2	0.2	100.0	317
ร่ำรวย	19.4	54.6	16.9	9.2	100.0	61	17.5	43.8	26.8	11.9	0.0	100.0	366
ร่ำรวยมาก	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	13	19.5	46.6	16.9	17.0	0.0	100.0	172
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน													
ไทย	17.2	51.9	23.1	7.8	100.0	434	19.0	45.4	19.6	16.0	0.1	100.0	1,226
ไม่ใช่ไทย	22.0	48.8	24.6	4.6	100.0	41	15.3	60.8	16.4	7.5	0.0	100.0	137
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.8a - ความแตกต่างของอายุคู่สมรส (ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี) ² ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.8b - ความแตกต่างของอายุคู่สมรส (ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี)													
na = ไม่เข้าข่าย () ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ไม่น่าหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต													

ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว

การสำรวจ MICS ในประเทศไทยมีการประเมินทัศนคติผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปี ต่อการทำร้ายร่างกายภรรยา/คู่สมรส โดยได้สอบถามความคิดเห็นว่า สามีควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือไม่ โดยคำถามมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการอ้างเหตุผลในการใช้ความรุนแรงเพื่อลงโทษผู้หญิงที่ไม่ได้แสดงบทบาทของตนตามที่สังคมนั้น ๆ คาดหวัง (โดยเฉพาะในบริบทที่ผู้หญิงมีสถานะในสังคมในระดับที่ด้อยกว่า)

ผลที่ได้จากการสอบถามด้วยคำถามต่าง ๆ นี้ แสดงในตาราง CP.7 (สำหรับผู้หญิง) และ CP.7M (สำหรับผู้ชาย) ในภาพรวมร้อยละ 8.6 ของผู้หญิงในประเทศไทยมีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งใน 5 สถานการณ์ที่กำหนดให้ ผู้หญิงที่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่เห็นด้วยในสถานการณ์ที่ภรรยาไม่ใส่ใจดูแลบุตร (ร้อยละ 6.6) หรือเมื่อภรรยาแสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง เช่น ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี (ร้อยละ 2.0) ทะเลาะกับสามี (ร้อยละ 2.2) ประมาณร้อยละ 1.0 ของผู้หญิงเห็นว่าสามีควรทำร้ายภรรยาเมื่อภรรยาปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับสามี และน้อยกว่าร้อยละ 1.0 เห็นว่าสามีควรทำร้ายร่างกายภรรยาเมื่อทำอาหารไหม้ เมื่อพิจารณาตามภาคพบว่า ผู้หญิงที่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงพบสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 13.0) พื้นที่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 10.3) ผู้หญิงอายุ 45-49 ปี (ร้อยละ 11.0) ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 13.5) และผู้หญิงที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 14.7) และพบว่าการใช้ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับสถานะความมั่งคั่งของครัวเรือน

ตาราง CP.7M แสดงให้เห็นว่าผู้ชายมีทัศนคติที่จะใช้ความรุนแรงระดับเดียวกับผู้หญิง โดยร้อยละ 8.7 ของผู้ชายเห็นว่าสามีควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งจาก 5 สถานการณ์เปรียบเทียบกับร้อยละ 8.6 ของผู้หญิง ผู้ชายร้อยละ 6.1 เห็นว่าสามีควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาเมื่อไม่เอาใจดูแลบุตร ร้อยละ 2.7 เมื่อทะเลาะกับสามี และร้อยละ 2.0 เมื่อภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี โดยพบว่าผู้ชายที่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งพบสูงสุดในกลุ่มผู้ชายดังต่อไปนี้ คือ อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 12.7) เคยแต่งงานมาแล้ว (ร้อยละ 12.6) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 11.4) และผู้ชายที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 13.8)

ตาราง CP.7 ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว (ผู้หญิง)							
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่าง ๆ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่า สามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่อไปนี้						จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
	ออกจาก บ้าน โดยไม่ บอกสามี	ไม่เอา ใจใส่ ดูแลบุตร	ทะเลาะ กับสามี	ปฏิเสธ ไม่ยอมมี เพศสัมพันธ์ กับสามี	ทำ อาหาร ไหม้	ในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ¹	
ยอดรวม	2.0	6.6	2.2	1.0	0.7	8.6	25,614
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	0.8	4.1	0.7	0.8	0.2	5.5	3,998
กลาง	1.2	4.4	0.9	0.4	0.5	5.5	8,415
เหนือ	2.8	9.3	4.6	1.7	1.3	13.0	3,815
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.0	8.7	2.6	1.3	0.9	11.4	5,937
ใต้	3.0	7.8	3.5	1.7	1.0	10.4	3,450
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	1.7	5.3	1.9	0.7	0.5	7.0	12,599
นอกเขตเทศบาล	2.3	7.8	2.5	1.3	1.0	10.3	13,015
อายุ							
15-19	1.8	6.8	2.8	0.6	0.6	9.1	3,359
20-24	1.3	5.5	1.3	0.8	0.1	7.3	2,878
25-29	1.3	5.0	2.0	1.3	0.5	6.3	3,089
30-34	1.7	4.9	1.8	0.6	0.4	6.6	3,437
35-39	1.7	6.0	1.4	1.1	1.0	8.3	4,084
40-44	2.2	7.9	2.3	1.4	0.9	10.3	4,141
45-49	3.5	8.6	3.2	1.3	1.2	11.0	4,626
สถานภาพสมรส							
สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยา	2.3	7.4	2.3	1.2	0.9	9.5	16,756
เคยสมรส/เคยอยู่กินฯ	2.8	7.2	3.4	1.3	0.5	10.6	1,883
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	1.3	4.3	1.5	0.6	0.5	6.0	6,975
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	2.0	5.8	3.0	1.5	0.9	7.8	829
ประถมศึกษา	3.5	10.6	3.4	1.3	1.4	13.5	7,281
มัธยมศึกษา	1.6	6.0	2.1	1.0	0.5	7.9	11,043
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.0	3.1	0.9	0.7	0.3	4.5	6,453
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	2.8	5.7	4.1	0.0	2.7	9.5	8
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	4.1	11.1	3.9	1.5	1.1	14.7	3,655
ยากจน	2.6	8.7	2.8	1.7	0.9	11.6	4,747
ปานกลาง	1.9	6.5	2.1	0.7	0.8	8.5	5,522
ร่ำรวย	1.4	5.4	1.8	0.9	0.7	6.6	5,820
ร่ำรวยมาก	1.0	3.1	1.1	0.6	0.3	4.6	5,870
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	2.1	6.7	2.2	1.1	0.8	8.8	23,755
ไม่ใช่ไทย	1.9	4.5	2.1	0.5	0.5	6.6	1,859

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.12 - ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว

ตาราง CP.7M ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว (ผู้ชาย)							
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่าง ๆ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่า สามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่อไปนี้						จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี
	ออกจาก บ้าน โดยไม่ บอกสามี	ไม่เอา ใจใส่ ดูแลบุตร	ทะเลาะ กับสามี	ปฏิเสธ ไม่ยอมมี เพศสัมพันธ์ กับสามี	ทำ อาหาร ไหม้	ในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ¹	
ยอดรวม	2.0	6.1	2.7	0.9	0.6	8.7	23,183
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	2.4	5.7	2.1	1.0	1.1	8.0	3,460
กลาง	0.4	3.8	1.6	0.3	0.2	5.0	7,663
เหนือ	2.2	5.8	3.2	1.6	0.7	9.2	3,358
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.8	9.3	3.0	1.5	0.5	12.7	5,547
ใต้	2.4	6.9	4.9	0.8	1.1	11.0	3,155
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	1.8	5.7	2.0	0.9	0.6	7.8	11,216
นอกเขตเทศบาล	2.3	6.5	3.4	1.0	0.6	9.6	11,967
อายุ							
15-19	2.2	4.6	3.3	0.5	0.7	8.5	3,400
20-24	1.8	5.6	2.4	1.2	0.9	8.1	2,797
25-29	1.2	5.7	2.8	0.5	0.2	7.7	2,524
30-34	1.5	6.1	2.4	0.6	0.6	8.4	3,267
35-39	2.3	6.4	3.0	1.0	0.8	8.9	3,666
40-44	2.0	7.1	2.2	0.9	0.3	9.2	3,678
45-49	3.0	6.8	2.8	1.7	0.8	9.8	3,850
สถานภาพสมรส							
สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยา	2.0	6.2	2.4	0.9	0.6	8.5	13,346
เคยสมรส/เคยอยู่กินฯ	2.0	9.0	5.2	1.1	0.5	12.6	1,489
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	2.1	5.5	2.7	1.0	0.7	8.4	8,342
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	1.1	3.3	1.3	0.7	1.1	4.2	728
ประถมศึกษา	3.0	8.2	3.4	1.5	0.9	11.4	6,870
มัธยมศึกษา	1.8	6.2	3.0	0.8	0.5	9.1	10,713
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.3	3.4	1.2	0.4	0.4	4.9	4,865
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	0.0	0.0	7.1	0.0	0.0	7.1	7
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	4.2	9.6	4.4	2.1	1.1	13.8	4,155
ยากจน	1.9	6.5	2.5	1.0	0.5	8.8	4,757
ปานกลาง	2.3	7.0	3.0	1.0	0.5	9.8	4,875
ร่ำรวย	1.0	4.7	2.6	0.5	0.7	7.1	4,937
ร่ำรวยมาก	1.1	2.9	1.2	0.2	0.2	4.6	4,460
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	2.0	6.1	2.6	0.9	0.6	8.7	21,325
ไม่ใช่ไทย	2.9	6.4	3.5	1.7	1.0	9.2	1,858

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.12 - ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

การอยู่อาศัยของเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ตระหนักดีว่าเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กอย่างสมบูรณ์และความสมัครสมานสามัคคี เด็กควรเติบโตในสภาพครอบครัวที่มีความรักและความเข้าใจกันเพื่อให้เกิดบรรยากาศของความสุข เด็กนับล้านคนทั่วโลกเติบโตโดยไม่ได้รับการดูแลจากพ่อแม่จากหลายสาเหตุ รวมทั้งการที่พ่อและแม่ได้เสียชีวิตก่อนวัยอันควรหรือต้องย้ายที่อยู่เพื่อไปทำงาน โดยส่วนใหญ่เด็กเหล่านี้จะได้รับการดูแลจากสมาชิกอื่น ๆ ของครอบครัว ขณะที่เด็กส่วนที่เหลืออาจจะอาศัยอยู่ในครัวเรือนของคนอื่นหรือเป็นลูกจ้างทำงานบ้าน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่อาศัยของเด็ก รวมทั้งองค์ประกอบของครัวเรือนที่พวกเขาอาศัยอยู่ด้วยความสัมพันธ์ของพวกเขากับผู้ดูแลหลัก เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดมาตรการเข้าไปแทรกแซงโดยมุ่งหวังให้การสนับสนุนดูแลและความอยู่ดีกินดีของเด็ก

ตาราง CP.8 แสดงข้อมูลการอยู่อาศัยและการกำร่าของเด็กรายอายุต่ำกว่า 18 ปี พบว่าร้อยละ 56.7 ของเด็กอายุ 0-17 ปี ในประเทศไทยอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ร้อยละ 16.1 อาศัยอยู่กับแม่เท่านั้น และร้อยละ 4.0 อาศัยอยู่กับพ่อเท่านั้น เด็กประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 21.2) ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่และผู้ให้กำเนิดแต่ทั้งพ่อและแม่มีชีวิตอยู่ และร้อยละ 14.3 อาศัยอยู่กับแม่เท่านั้นขณะที่พ่อผู้ให้กำเนิดยังมีชีวิตอยู่

เด็กจำนวนน้อยมากที่พ่อและ/หรือแม่เสียชีวิต (ร้อยละ 3.5) สำหรับเด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่และผู้ให้กำเนิดนั้นพบว่า ร้อยละ 1.0 ที่แม่เท่านั้นที่ยังมีชีวิตอยู่ และร้อยละ 0.4 ที่พ่อเท่านั้นที่ยังมีชีวิตอยู่

ผลการสำรวจเป็นไปตามที่คาดไว้ กล่าวคือ เด็กที่มีอายุมากกว่ามีความเป็นไปได้ต่ำกว่าที่จะอยู่กับทั้งพ่อแม่และมีโอกาสสูงกว่าที่จะสูญเสียพ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุน้อยกว่า เมื่อพิจารณาเด็กที่พ่อหรือแม่เสียชีวิตอย่างน้อย 1 คน พบสัดส่วนสูงในกลุ่มต่อไปนี้ เด็กอายุ 15-17 ปี (ร้อยละ 8.2) เด็กในภาคเหนือ (ร้อยละ 4.6) และเด็กที่มีฐานะปานกลางและยากจนมาก (ร้อยละ 4.0) ตาราง CP.8 ยังแสดงให้เห็นว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับทั้งพ่อแม่พบสัดส่วนสูงสุดในกลุ่มต่อไปนี้ คือ ภาคใต้ (ร้อยละ 66.6) เด็กอายุ 0-4 ปี (ร้อยละ 62.5) เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะร่ำรวยมาก (ร้อยละ 70.1) และต่ำสุดในกลุ่มต่อไปนี้ คือ เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 48.7) และเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 47.4) นอกจากนี้พบว่า ร้อยละ 34.0 ของเด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจนมากไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่และผู้ให้กำเนิด

ตาราง CP.8 การอยู่อาศัยและการกำรารักของเด็ก

ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่และผู้ให้กำเนิดและร้อยละของเด็กที่พ่อแม่หรือแม่เลี้ยงเดี่ยวเสียชีวิต

ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	อาศัยอยู่ กับพ่อ และแม่		ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่		อาศัยอยู่กับแม่		อาศัยอยู่กับพ่อ		รวม	ไม่ได้ อาศัยอยู่ กับพ่อ และแม่	พ่อหรือแม่ หรือทั้ง พ่อและแม่ เสียชีวิต	จำนวน เด็กอายุ 0-17 ปี
	พ่อยังมี ชีวิตอยู่	แม่ยังมี ชีวิตอยู่	พ่อ และแม่ เสียชีวิต	แม่ยังมี ชีวิตอยู่	พ่อเสียชีวิต	แม่เสียชีวิต	พ่อยังมี ชีวิตอยู่	แม่เสียชีวิต				
ยอดรวม	56.7	0.4	1.0	21.2	0.1	14.3	1.8	0.2	100.0	22.7	3.5	21,705
เพศ												
ชาย	55.8	0.3	0.9	21.4	0.1	15.1	1.9	0.1	100.0	22.8	3.4	11,055
หญิง	57.7	0.5	1.1	20.9	0.1	13.6	1.6	0.2	100.0	22.7	3.6	10,649
ภาค												
กรุงเทพมหานคร	66.2	0.3	0.7	10.2	0.0	14.9	1.4	0.2	100.0	11.2	2.7	2,096
กลาง	60.6	0.6	0.9	15.6	0.3	15.2	1.7	0.2	100.0	17.4	3.7	5,977
เหนือ	53.0	0.4	1.2	24.1	0.2	14.5	2.6	0.2	100.0	25.8	4.6	3,460
ตะวันออกเฉียงเหนือ	47.4	0.4	1.2	31.6	0.1	14.4	1.4	0.1	100.0	33.2	3.1	6,813
ใต้	66.6	0.2	0.8	14.0	0.1	12.3	2.0	0.3	100.0	15.0	3.4	3,360
พื้นที่												
ในเขตเทศบาล	57.5	0.5	0.9	17.3	0.1	16.1	2.1	0.1	100.0	18.9	3.7	8,877
นอกเขตเทศบาล	56.2	0.4	1.0	23.8	0.1	13.1	1.6	0.2	100.0	25.4	3.3	12,827
อายุ												
0-4	62.5	0.1	0.3	18.2	0.0	15.7	0.6	0.1	100.0	18.6	1.1	5,462
5-9	54.0	0.2	0.9	23.9	0.0	14.7	1.1	0.0	100.0	25.0	2.2	6,072
10-14	55.4	0.6	1.1	22.0	0.3	14.0	1.8	0.2	100.0	24.0	4.1	6,422
15-17	54.9	0.9	2.0	19.7	0.2	12.5	4.5	0.5	100.0	22.8	8.2	3,748

ตาราง CP.8 การอยู่อาศัยและการกำพร้าของเด็ก (ต่อ)

ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี จำนวนตามลักษณะการอยู่อาศัย ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิดและร้อยละของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	อาศัยอยู่กับพ่อและแม่		ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่		อาศัยอยู่กับแม่		อาศัยอยู่กับพ่อ		รวม	ไม่ได้ อาศัยอยู่ กับพ่อ และแม่	พ่อหรือแม่ หรือทั้ง พ่อและแม่ เสียชีวิต	จำนวน เด็กอายุ 0-17 ปี
	พ่อ และแม่	แม่ยังมี ชีวิตอยู่	พ่อ และแม่ เสียชีวิต	แม่ยังมี ชีวิตอยู่	พ่อเสียชีวิต	แม่เสียชีวิต	แม่ยังมี ชีวิตอยู่	พ่อเสียชีวิต				
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง												
ยากจนมาก	48.7	0.5	1.3	32.0	0.1	11.6	1.8	0.2	100.0	34.0	4.0	4,463
ยากจน	50.4	0.3	1.3	27.1	0.1	14.3	2.0	0.2	100.0	28.8	3.9	4,579
ปานกลาง	54.6	0.7	1.0	22.4	0.1	14.7	2.0	0.2	100.0	24.2	4.0	4,600
ร่ำรวย	62.2	0.3	0.5	13.3	0.3	16.7	1.7	0.2	100.0	14.3	2.9	4,258
ร่ำรวยมาก	70.1	0.1	1.0	8.7	0.0	14.7	1.3	0.0	100.0	9.8	2.5	3,804
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน												
ไทย	55.9	0.4	1.0	21.5	0.1	14.6	1.8	0.2	100.0	23.2	3.5	20,083
ไม่ใช่ไทย	67.2	0.1	0.5	16.6	0.1	10.8	2.1	0.0	100.0	17.3	2.8	1,622

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.13 - การอยู่อาศัยของเด็ก

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.14 - ความสุขของเด็กที่พ่อ หรือ แม่ หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต

การสำรวจ MICS ในประเทศไทยครอบคลุมการวัดอย่างง่าย ๆ ในเรื่องการย้ายถิ่นซึ่งมีผลให้เด็กถูกทิ้งไว้ข้างหลัง นั่นคือข้อมูลเด็กที่พ่อและ/หรือแม่ย้ายไปต่างประเทศ ในขณะที่การวิจัยเรื่องนี้กำลังเป็นที่แพร่หลาย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนของผลกระทบระยะยาวระหว่างประโยชน์ของการส่งเงินกลับมาให้ครัวเรือนกับผลกระทบทางลบที่มีต่อภาวะทางสังคมและจิตใจของเด็ก โดยผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวยังคงมีความขัดแย้งกันอยู่

ตาราง CP.9 เด็กที่พ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ							
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี				รวม	ร้อยละของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อและ/หรือแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ ¹	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี
	พ่อและ/หรือแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ			พ่อและแม่ไม่ได้อาศัยอยู่ต่างประเทศ			
	แม่เท่านั้นที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	พ่อเท่านั้นที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	ทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ				
ยอดรวม	0.3	0.8	0.4	98.4	100.0	1.6	21,705
เพศ							
ชาย	0.5	0.9	0.3	98.2	100.0	1.8	11,055
หญิง	0.2	0.7	0.6	98.6	100.0	1.4	10,649
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	0.4	1.1	0.0	98.4	100.0	1.6	2,096
กลาง	0.2	0.3	0.3	99.2	100.0	0.8	5,977
เหนือ	0.1	0.7	0.3	98.9	100.0	1.1	3,460
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.6	1.3	0.7	97.3	100.0	2.7	6,813
ใต้	0.2	0.7	0.4	98.6	100.0	1.4	3,360
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	0.2	0.7	0.2	98.8	100.0	1.2	8,877
นอกเขตเทศบาล	0.4	0.9	0.6	98.1	100.0	1.9	12,827
อายุ							
0 - 4	0.1	1.1	0.3	98.6	100.0	1.4	5,462
5 - 9	0.5	1.1	0.6	97.8	100.0	2.2	6,072
10 - 14	0.3	0.8	0.3	98.6	100.0	1.4	6,422
15 - 17	0.4	0.2	0.8	98.6	100.0	1.4	3,748
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	0.5	0.5	0.2	98.7	100.0	1.3	4,463
ยากจน	0.2	0.9	0.9	97.9	100.0	2.1	4,579
ปานกลาง	0.4	1.1	0.4	98.1	100.0	1.9	4,600
ร่ำรวย	0.1	0.7	0.4	98.7	100.0	1.3	4,258
ร่ำรวยมาก	0.4	0.8	0.2	98.6	100.0	1.4	3,804
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	0.3	0.8	0.3	98.5	100.0	1.5	20,083
ไม่ใช่ไทย	0.8	0.5	2.2	96.5	100.0	3.5	1,622

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.15 - เด็กที่พ่อ หรือ แม่ หรือ ทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ

ตาราง CP.9 ได้นำเสนอความชุกของเด็กที่พ่อแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศเพื่อเติมเต็มเกี่ยวกับเรื่องการย้ายถิ่น โดยพบว่า ร้อยละ 1.6 ของเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของเด็กอย่างชัดเจน โดยพบว่าเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ

มีสัดส่วนสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 2.7) เด็กที่ครัวเรือนมีฐานะยากจน (ร้อยละ 2.1) และเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 3.5) เด็กอายุ 5-9 ปี มีแนวโน้มที่จะมีพ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ (ร้อยละ 2.2) เด็กที่มีหัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีแม่หรือ ทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ สูงกว่าเด็กที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 0.8 และ 2.2 ตามลำดับ)

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์

ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี

ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวี คือ ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อเอชไอวีและกลยุทธ์สำหรับการป้องกันการแพร่เชื้อ ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การสร้างความรู้และเป็นเครื่องมือสำหรับวัยรุ่นและคนหนุ่มสาวนำไปใช้เพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ความเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นเรื่องปกติที่พบได้โดยทั่วไปและสามารถทำให้ผู้เยาว์เกิดความสับสนและเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ การประชุมวิสามัญสหประชาชาติว่าด้วยเอชไอวี/โรคเอดส์ (The UN General Assembly Special Session on HIV/AIDS: UNGASS) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ พัฒนาความรู้และทักษะของคนหนุ่มสาวในการป้องกันตนเองจากเอชไอวี ตัวชี้วัดในการวัดเป้าหมายนี้และตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) คือ ลดการติดเชื้อเอชไอวีลงครึ่งหนึ่ง รวมทั้งการพัฒนากระดับความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีและการป้องกันการติดเชื้อ รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทั้งนี้ ข้อถามเกี่ยวกับเอชไอวีนั้นจะสอบถามทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่มีอายุ 15-49 ปี สำหรับคำถามในแบบสอบถามมักใช้คำว่า “เชื้อเอดส์” แทนคำว่า “เชื้อเอชไอวี” ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบสัมภาษณ์เข้าใจง่ายขึ้น

หนึ่งในตัวชี้วัดที่เป็นตัวชี้วัดของ MDG และ GARPR (เดิมคือ UNGASS) คือ ร้อยละของผู้ที่อายุน้อยที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีและถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและการแพร่เชื้อเอชไอวี นั่นคือ 1) ทราบว่าการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างมีเพศสัมพันธ์และมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตีร์เพียงคนเดียวสามารถลดการติดเชื้อเอชไอวีได้ 2) ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ และ 3) มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 วิธี การสำรวจ MICS ในประเทศไทยทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่เคยได้ยินเกี่ยวกับเอดส์จะถูกถามคำถามทั้ง 3 หัวข้อข้างต้น โดยผลการสำรวจแสดงในตาราง HA.1 และ HA.1M

ในประเทศไทยผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปีเกือบทั้งหมดเคยได้ยินเกี่ยวกับเอดส์ (ร้อยละ 96.2 และ 95.2 ตามลำดับ) โดยพบว่า ผู้หญิงและผู้ชายที่ทราบวิธีหลักทั้ง 2 วิธีในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี นั่นคือ มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตีร์เพียงคนเดียวและการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ผู้หญิงร้อยละ 83.0 และผู้ชายร้อยละ 83.6 ผู้หญิงและผู้ชายที่ทราบว่ามีการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตีร์เพียงคนเดียวเท่านั้นเป็นวิธีในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 88.7 นอกจากนี้พบว่า ผู้หญิงร้อยละ 87.5 และผู้ชายร้อยละ 87.6 ทราบว่าการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีการในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี

ตาราง HA.1 และ HA.1M นำเสนอร้อยละของผู้หญิงและผู้ชายที่สามารถระบุความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวีได้อย่างถูกต้อง ตัวชี้วัดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจที่คนส่วนใหญ่ในประเทศไทยมักเข้าใจผิด 2 ข้อ คือ สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีจากการถูกยุงกัดและการรับประทานอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ นอกจากนี้ตารางได้นำเสนอข้อมูลของผู้หญิงและผู้ชายที่ทราบว่าเอชไอวีไม่สามารถติดต่อกันได้ด้วยการใช้เวทมนต์เหนืออำนาจธรรมชาติ ในภาพรวมร้อยละ 54.1 ของผู้หญิงและร้อยละ 53.6 ของผู้ชายมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 วิธีและทราบว่าคนที่ดูมีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 92.8 ของผู้หญิงและร้อยละ 91.7 ของผู้ชายทราบว่าไม่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้จากการใช้เวทมนต์เหนือธรรมชาติ และร้อยละ 76.5 ของผู้หญิงและร้อยละ 76.6 ของผู้ชายทราบว่าไม่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้จากการถูกยุงกัด ขณะที่ร้อยละ 83.8 ของผู้หญิง และร้อยละ 82.9 ของผู้ชาย ทราบว่าคนที่ดูมีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้

ตาราง HA.1 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี และความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี (ผู้หญิง)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด	
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี	ร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอชไอวี	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้		ร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอชไอวี	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
		สามารถป้องกันการแพร่เชื้อได้โดย:	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย		
96.2	88.7	87.5	83.0	83.8	76.5	92.8	72.0	54.1	48.8	25,614	
98.7	85.8	87.1	79.8	86.2	81.3	95.1	75.4	59.5	50.7	3,998	
95.4	89.1	85.5	81.7	82.1	79.6	92.4	68.7	54.2	48.6	8,415	
95.2	90.7	89.3	85.8	85.3	70.7	90.9	77.9	56.9	53.1	3,815	
97.5	90.0	91.2	86.5	84.8	75.6	94.2	75.4	54.1	50.3	5,937	
94.2	86.6	84.3	80.6	82.0	71.1	90.6	63.2	44.4	39.7	3,450	
97.3	89.5	88.3	83.7	85.5	80.2	94.0	73.3	57.7	51.7	12,599	
95.2	88.0	86.7	82.3	82.2	72.8	91.6	70.6	50.6	46.0	13,015	
96.1	88.4	87.2	82.7	84.1	74.8	92.5	67.6	51.3	46.0	6,236	
96.4	89.1	88.9	83.7	84.7	75.6	92.1	67.8	51.4	46.5	3,359	
95.7	87.6	85.1	81.4	83.5	73.7	93.0	67.4	51.1	45.5	2,878	
96.0	88.7	88.8	84.2	85.7	77.3	93.0	70.4	56.0	51.7	3,089	
96.6	89.4	88.6	84.2	84.7	80.4	93.1	76.2	58.8	53.5	7,522	
96.0	88.3	86.3	81.8	82.2	74.0	92.6	72.0	51.4	45.7	8,767	

ตาราง HA.1 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี และความเข้าใจเกี่ยวกับเอชไอวี และการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง) (ต่อ)									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด และร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีได้ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ร้อยละของผู้ที่เคย		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่า		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าเป็น		ร้อยละของผู้ที่มี		จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
	ได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	มีเพศสัมพันธ์กับคู่ครองที่ไม่ติดเชื้อและซีดีสี่ดี และซีดีสี่ดีเพียงคนเดียว	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์	สามารถป้องกันการแพร่เชื้อได้โดย: ทั้ง 2 วิธี	ผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้	ไม่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้โดย: ถูกยุงกัด หรืออาจเป็นเอดส์ธรรมชาติ	ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจเกี่ยวกับเอชไอวี	ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอชไอวี	
สถานภาพสมรส									
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	96.1	88.9	87.9	83.5	75.1	92.4	72.0	53.2	18,639
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	96.5	88.2	86.2	81.6	80.1	93.8	71.9	56.6	6,975
การศึกษา									
ไม่มีการศึกษา	66.9	51.9	54.4	47.4	35.4	56.1	39.4	18.1	829
ประถมศึกษา	95.0	85.6	84.3	79.2	67.6	90.5	67.2	43.0	7,281
มัธยมศึกษา	97.4	91.1	89.1	85.0	78.4	94.3	72.0	55.6	11,043
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.3	92.7	92.6	88.6	88.4	97.4	81.4	68.6	6,453
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	66.1	58.2	56.8	53.8	41.9	56.0	27.2	8.9	8
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	92.1	83.7	82.9	78.2	62.6	86.0	68.1	43.8	3,655
ยากจน	94.7	86.1	85.1	80.6	69.8	90.6	69.1	47.2	4,747
ปานกลาง	96.0	88.1	87.1	81.9	74.9	92.5	68.1	51.6	5,522
ร่ำรวย	98.1	90.9	90.0	85.4	81.3	95.8	73.6	56.8	5,820
ร่ำรวยมาก	98.4	92.3	90.2	86.6	87.1	96.0	78.7	65.7	5,870
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	97.3	90.5	89.3	84.9	78.3	94.2	73.5	56.0	23,755
ไม่ใช่ไทย	82.2	65.9	64.8	59.0	53.3	74.7	52.4	29.2	1,859

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.1 และตัวชี้วัด MDG ที่ 6.3 - ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของผู้หญิงที่มีอายุน้อย

ตาราง HA.1M ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างไร (ผู้ชาย)

ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด และร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างไร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

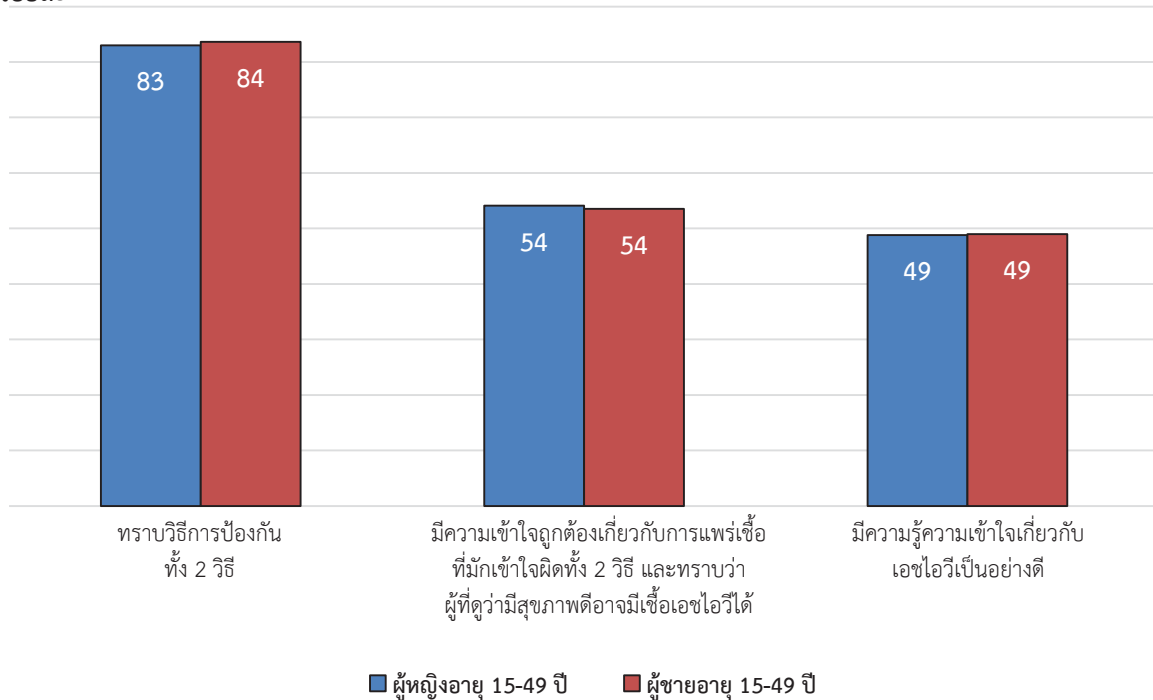
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดี		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดี		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดี		ร้อยละของผู้ที่มีสุขภาพดี	ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี
	ได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	มีเพศสัมพันธ์กับคู่อุปการะ	ใช้ถุงยางอนามัย	ทั้งหมด	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			
95.2	88.7	87.6	83.6	82.9	76.6	91.7	70.6	53.6	49.0	23,183	
98.0	86.1	88.5	81.4	83.9	80.8	95.1	75.2	59.5	52.5	3,460	
93.9	88.7	85.3	82.1	80.7	78.7	90.5	68.6	53.3	48.8	7,663	
95.4	91.1	90.1	87.1	86.0	74.3	92.7	76.6	58.5	54.0	3,358	
96.8	91.5	91.1	87.7	85.2	76.8	92.4	72.4	53.9	50.8	5,547	
92.2	84.2	83.4	79.0	79.8	68.8	88.6	60.8	41.8	37.0	3,155	
96.3	89.2	88.6	84.3	83.6	79.6	93.0	72.1	56.6	51.4	11,216	
94.1	88.3	86.7	83.0	82.2	73.8	90.5	69.1	50.7	46.7	11,967	
94.1	87.1	87.6	82.9	81.1	73.3	90.6	64.8	49.1	45.1	6,197	
94.9	88.0	89.0	84.6	81.6	75.8	92.3	63.1	48.6	45.0	3,400	
93.1	85.9	85.9	81.0	80.4	70.4	88.5	66.8	49.6	45.2	2,797	
93.4	86.7	86.3	81.6	81.5	74.8	89.6	70.3	52.8	47.6	2,524	
95.7	89.7	87.7	84.4	83.6	78.2	92.0	72.6	56.1	51.5	6,933	
96.2	89.8	87.9	84.1	84.2	78.3	93.0	73.6	55.1	50.3	7,529	

ตาราง HA.1M ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างไร (ผู้ชาย) (ต่อ)									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด และร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างไร									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี	ผู้ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์		ร้อยละของผู้ที่ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์		ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี
		มีเพศสัมพันธ์	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	ใช้ถุงยางอนามัย	มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี	มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี		
96.1	90.2	88.6	85.1	84.2	76.9	92.6	72.4	54.6	14,835
93.7	86.1	85.9	81.1	80.6	75.9	90.2	67.3	51.7	8,342
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
การศึกษา									
55.0	45.6	43.0	40.2	36.4	26.5	46.6	31.4	13.1	728
94.0	86.4	85.3	81.1	77.6	68.9	89.7	65.1	43.0	6,870
97.1	91.0	89.8	85.8	85.5	79.1	94.0	72.3	55.9	10,713
98.8	93.5	92.7	88.9	91.5	89.4	96.3	80.4	69.4	4,865
56.5	52.4	44.3	44.3	41.9	34.2	51.9	29.9	17.2	7
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
91.8	83.8	84.5	79.7	75.5	63.8	86.6	65.3	42.3	4,155
91.2	83.5	82.4	78.2	77.8	67.3	86.8	65.2	44.7	4,757
96.5	91.3	88.7	85.7	83.2	78.3	93.5	70.3	52.8	4,875
97.6	91.4	90.7	86.4	87.1	84.4	95.5	75.4	61.3	4,937
98.6	93.0	91.3	87.7	90.3	87.7	95.5	76.2	65.7	4,460
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
96.5	90.8	89.7	85.9	85.0	78.7	93.4	72.3	55.6	21,325
79.7	64.1	63.2	57.5	58.4	51.9	72.4	51.3	30.0	1,858

1 ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.1 และตัวชี้วัด MDG ที่ 6.3 - ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของผู้ชายที่มีอายุน้อย

แผนภูมิ HA.1 ร้อยละของผู้หญิงและผู้ชายที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ร้อยละ

ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี คือ ผู้ที่ทราบวิธีหลัก 2 วิธีที่ป้องกันการแพร่เชื้อ (การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและซื่อสัตย์เพียงคนเดียวเท่านั้น กับการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์) ผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีและผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 วิธี จากผลการสำรวจพบว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการป้องกันเชื้อเอชไอวีและการแพร่เชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีนั้นมีค่อนข้างต่ำ คือ ผู้หญิงร้อยละ 48.8 และผู้ชายร้อยละ 49.0 ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีความรู้เรื่องเอชไอวีเป็นอย่างดีสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 51.7 สำหรับผู้หญิง และ 51.4 สำหรับผู้ชาย ตามลำดับ) และเป็นดังที่คาดหมาย คือ ความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาและตามดัชนีความมั่งคั่งที่สูงขึ้น ดังนี้ ผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเพียงร้อยละ 14.8 ขณะที่ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาคือ ร้อยละ 62.6 ผู้หญิงที่มีฐานะยากจนมากมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีร้อยละ 40.0 ในขณะที่ผู้หญิงที่มีฐานะร่ำรวยมากมีความรู้ความเข้าใจอย่างดียี่สิบเก้า ร้อยละ 59.4 ในทำนองเดียวกัน ผู้ชายที่ไม่มีการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเพียงร้อยละ 10.6 เปรียบเทียบกับที่ผู้ชายที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาซึ่งมีความรู้เป็นอย่างดีถึงร้อยละ 64.0 และประมาณ 4 ใน 10 ของผู้ชายที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 38.9) มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ขณะที่ผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวยมากประมาณ 6 ใน 10 (ร้อยละ 60.5) มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่มีหัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี (ร้อยละ 50.7 และ 51.1 ตามลำดับ) สูงเป็น 2 เท่าของผู้ที่มีหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 24.6 และ 24.5 ตามลำดับ)

ตาราง HA.2 ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (ผู้หญิง)							
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ระบุช่วงเวลา que เชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ถูกต้อง ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์และ						จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
	ทราบว่าการแพร่เชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้					ไม่ทราบช่วงเวลา ใด ๆ เลยที่ สามารถแพร่ เชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก	
	ระหว่าง การ ตั้งครรภ์	ระหว่าง คลอด	โดยการ ให้ลูก กินนมแม่	อย่างน้อย 1 ใน 3 ช่วงเวลา	ทั้ง 3 ช่วงเวลา ¹		
ยอดรวม	87.8	74.1	80.2	91.9	66.4	4.3	25,614
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	90.4	73.7	78.0	94.2	63.1	4.6	3,998
กลาง	87.7	74.3	76.7	90.5	66.3	4.9	8,415
เหนือ	83.0	71.1	82.7	90.4	65.3	4.8	3,815
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91.1	78.9	88.9	95.2	73.4	2.4	5,937
ใต้	84.3	68.9	73.7	88.9	59.6	5.3	3,450
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	89.0	74.7	79.6	92.8	65.9	4.5	12,599
นอกเขตเทศบาล	86.5	73.5	80.8	91.1	66.8	4.1	13,015
อายุ							
15-24	86.9	72.9	79.7	91.1	66.0	5.0	6,236
15-19	86.7	72.3	79.6	91.1	65.5	5.3	3,359
20-24	87.2	73.5	79.8	91.1	66.7	4.6	2,878
25-29	88.0	77.4	81.6	91.4	69.2	4.7	3,089
30-39	90.1	77.1	80.5	93.7	68.0	3.0	7,522
40-49	86.3	71.2	79.8	91.2	64.3	4.8	8,767
สถานภาพสมรส							
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	87.9	74.5	81.0	92.2	67.2	3.9	18,639
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	87.4	73.0	78.0	91.2	64.3	5.3	6,975
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	45.1	39.6	44.8	49.9	37.3	17.0	829
ประถมศึกษา	85.3	69.3	79.2	89.9	62.9	5.1	7,281
มัธยมศึกษา	89.7	76.5	82.7	93.6	69.3	3.8	11,043
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.8	79.8	81.7	96.8	69.1	2.5	6,453
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	64.0	62.0	60.4	65.6	57.3	0.5	8
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	82.8	70.7	80.7	87.4	65.5	4.7	3,655
ยากจน	84.0	69.4	78.9	88.6	63.5	6.0	4,747
ปานกลาง	86.8	73.6	80.6	91.7	65.9	4.3	5,522
ร่ำรวย	91.5	77.2	80.8	94.7	68.9	3.4	5,820
ร่ำรวยมาก	91.0	77.4	80.0	94.9	67.3	3.5	5,870
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	89.5	75.4	81.7	93.6	67.6	3.8	23,755
ไม่ใช่ไทย	65.9	56.7	61.7	71.3	50.4	10.9	1,859

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.2 - การมีความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก

ตาราง HA.2M ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (ผู้ชาย)							
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่ระบุช่วงเวลา que เชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ถูกต้อง ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปีที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์และ						จำนวน ผู้ชายอายุ 15-49 ปี
	ทราบว่าการแพร่เชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้					ไม่ทราบช่วงเวลา ใด ๆ เลยที่ สามารถแพร่ เชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก	
	ระหว่าง การ ตั้งครรภ์	ระหว่าง คลอด	โดยการ ให้ลูก กินนมแม่	อย่างน้อย 1 ใน 3 ช่วงเวลา	ทั้ง 3 ช่วงเวลา ¹		
ยอดรวม	81.4	66.4	70.8	86.0	57.4	9.2	23,183
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	83.7	66.2	69.6	88.2	54.5	9.8	3,460
กลาง	79.2	63.8	63.1	82.3	53.5	11.6	7,663
เหนือ	76.3	64.3	73.0	86.0	54.9	9.4	3,358
ตะวันออกเฉียงเหนือ	87.6	74.4	83.8	91.2	69.1	5.6	5,547
ใต้	79.0	61.2	65.7	83.4	51.7	8.8	3,155
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	81.4	66.6	69.7	85.9	56.8	10.4	11,216
นอกเขตเทศบาล	81.5	66.2	71.9	86.1	57.9	8.0	11,967
อายุ							
15-24	78.0	65.2	70.7	83.3	57.1	10.8	6,197
15-19	77.2	64.9	72.0	83.2	57.5	11.7	3,400
20-24	78.8	65.7	69.1	83.4	56.5	9.7	2,797
25-29	80.7	64.9	69.2	84.5	56.9	8.9	2,524
30-39	82.9	68.1	71.4	87.1	58.6	8.6	6,933
40-49	83.1	66.3	71.0	87.6	56.7	8.6	7,529
สถานภาพสมรส							
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	83.1	67.2	71.5	87.7	57.8	8.4	14,835
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	78.4	65.0	69.6	83.0	56.6	10.6	8,342
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	31.9	31.3	31.9	36.1	27.4	18.8	728
ประถมศึกษา	77.1	61.6	68.4	82.7	53.7	11.3	6,870
มัธยมศึกษา	83.7	67.7	72.6	88.1	58.8	9.0	10,713
สูงกว่ามัธยมศึกษา	89.9	75.6	76.1	93.6	64.0	5.2	4,865
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	51.7	41.8	48.2	55.4	36.8	1.1	7
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง							
ยากจนมาก	76.6	62.9	71.8	81.9	56.7	9.9	4,155
ยากจน	76.7	63.4	68.7	81.3	55.9	9.9	4,757
ปานกลาง	80.1	64.8	69.6	85.5	55.2	11.0	4,875
ร่ำรวย	86.9	70.5	72.8	90.4	60.0	7.3	4,937
ร่ำรวยมาก	86.4	70.1	71.3	90.5	59.0	8.0	4,460
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	83.7	68.0	72.4	88.1	58.6	8.4	21,325
ไม่ใช่ไทย	55.0	48.3	53.2	61.4	43.5	18.3	1,858

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.2 - การมีความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต

ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกเป็นก้าวแรกที่สำคัญสำหรับผู้หญิงในการที่จะตรวจหาเชื้อเอชไอวีเมื่อตั้งครรภ์เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไปยังลูก ทั้งผู้หญิงและผู้ชายควรจะทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ ทั้งในระหว่างตั้งครรภ์ ขณะคลอด รวมถึงการให้นมลูก ตาราง HA.2 และ HA.2M แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกของผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปี โดยพบว่า ผู้หญิงร้อยละ 91.9 และผู้ชายร้อยละ 86.0 ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ ผู้หญิงและผู้ชายที่ทราบวิธีการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกทั้ง 3 ช่วงเวลามีร้อยละ 66.4 และ 57.4 ตามลำดับ ขณะที่ผู้หญิงร้อยละ 4.3 และผู้ชายร้อยละ 9.2 ไม่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกทั้ง 3 ช่วงเวลา ผู้หญิงที่ทราบเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกทั้ง 3 ช่วงเวลาแตกต่างกันตามภาค โดยพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 73.4 ส่วนภาคใต้มีสัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 59.6 ทั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของผู้หญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการทราบว่าเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้จากทั้ง 3 ช่วงเวลา ซึ่งพบลักษณะเช่นเดียวกันสำหรับผู้ชาย

ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ตัวชี้วัดเรื่องทัศนคติที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถใช้วัดระดับการตีตราและการแบ่งแยกของคนในชุมชน การตีตราและการแบ่งแยกจะถือว่ามึระดับต่ำหากผู้ตอบสัมภาษณ์มีทัศนคติในการยอมรับใน 4 ประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน 2) จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายที่มีเชื้อเอชไอวี 3) คิดว่าครูผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีแต่ไม่แสดงอาการควรได้รับอนุญาตสอนหนังสือในโรงเรียนต่อไป และ 4) ไม่ต้องการเก็บไว้เป็นความลับหากสมาชิกในครัวเรือนมีเชื้อเอชไอวี

ตาราง HA.3 และ HA.3M แสดงทัศนคติที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย ผู้หญิงร้อยละ 97.5 และผู้ชายร้อยละ 97.3 ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์มีทัศนคติเชิงบวกอย่างน้อย 1 ข้อ โดยพบว่าข้อที่มีการยอมรับมากที่สุด คือ เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน (ผู้หญิงร้อยละ 92.0 ผู้ชายร้อยละ 90.6 ตามลำดับ) และ 1 ใน 3 ของผู้หญิงและผู้ชายแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีครบทั้ง 4 ข้อ (ร้อยละ 31.6 และ 33.0 ตามลำดับ) ทั้งผู้หญิงและผู้ชายในระดับประถมศึกษาแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ ผู้ที่อยู่ในครัวเรือนยากจนมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีมากกว่าผู้ที่มีฐานะอื่น ๆ มากกว่า 1 ใน 4 ของทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้ง 4 ข้อ (ร้อยละ 23.5) ในขณะที่ 1 ใน 3 ของผู้หญิงและผู้ชายที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้ง 4 ข้อ (ร้อยละ 32.2 และ 33.7 ตามลำดับ)

ตาราง HA.3 ทศมคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของผู้หญิงที่							จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	
	เต็มใจให้ การดูแลรักษา สมาชิกในครัวเรือนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน	จะซื้อฝักสบ จากเจ้าของร้าน/ คนขายที่มีเชื้อเอชไอวี	เห็นว่าครูผู้หญิง ที่ติดเชื้อเอชไอวี แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาต ให้สอนหนังสือต่อไป	ไม่ต้องการเก็บไว้เป็นความลับ หากมีสมาชิกในครัวเรือน มีเชื้อเอชไอวี	เห็นด้วยกับทัศนคติในการยอมรับ ทั้ง 4 ข้อ ¹	เห็นว่าเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้	เห็นด้วยกับทัศนคติในการยอมรับ ทั้ง 5 ข้อ		
ยอดรวม	92.0	64.1	80.8	47.1	31.6	84.9	97.5	30.7	24,647
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	89.8	50.2	76.8	30.0	16.0	79.4	94.9	15.6	3,948
กลาง	91.6	63.5	78.7	37.1	25.0	81.6	96.7	24.4	8,029
เหนือ	94.3	73.2	83.8	58.7	43.6	91.0	99.3	41.8	3,631
ตะวันออกเฉียงเหนือ	92.5	71.8	86.4	65.4	45.8	90.4	99.2	44.6	5,791
ใต้	92.4	58.9	77.5	47.1	28.1	83.2	97.6	27.3	3,249
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	91.2	61.2	80.7	41.1	27.5	82.9	96.7	26.7	12,256
นอกเขตเทศบาล	92.9	67.1	80.9	53.1	35.6	86.9	98.3	34.7	12,390
อายุ									
15-24	90.7	53.7	76.8	41.3	23.5	82.8	97.0	22.9	5,992
15-19	90.2	50.9	78.2	43.3	23.5	82.3	98.1	23.0	3,238
20-24	91.3	57.0	75.2	39.0	23.6	83.3	95.8	22.7	2,754
25-29	90.7	65.3	81.2	46.5	31.7	84.0	97.2	30.6	2,966
30-39	92.0	67.2	83.1	45.4	32.7	84.9	97.5	31.6	7,269
40-49	93.4	68.5	81.5	53.0	36.4	86.8	97.9	35.4	8,420
สถานภาพสมรส									
เคยสมรส/เคยอยู่กินแล้วมีการหย่า	92.9	67.4	81.4	50.9	34.9	85.8	98.0	33.9	17,915
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน*	89.7	55.5	79.2	36.9	22.8	82.4	96.0	22.1	6,732

ตาราง HA.3 ที่คนคิดเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง) (ต่อ)									
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
	ร้อยละของผู้หญิงที่					จำนวนผู้หญิง			
	เต็มใจให้ การดูแลรักษา สมาชิกในครัวเรือนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน	จะซื้อฝักสบ จากเจ้าของร้าน/ คนขายที่มีเชื้อเอชไอวี	เห็นว่าครูผู้หญิง ที่ติดเชื้อเอดส์ แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาต ให้สอนหนังสือต่อไป	ไม่ต้องการเก็บไว้เป็นความลับ หากมีสมาชิกในครัวเรือน มีเชื้อเอชไอวี	เห็นด้วยกับทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 4 ข้อ ¹	เห็นว่าเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี สามารถเข้าเรียนใน โรงเรียนได้	เห็นด้วยกับทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 5 ข้อ	เห็นด้วยกับทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 5 ข้อ	อายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์
การศึกษา									
ไม่มีการศึกษา	84.7	56.0	59.9	41.3	20.6	69.0	93.4	20.1	555
ประถมศึกษา	92.5	65.0	78.6	54.6	36.2	84.1	97.4	35.1	6,918
มัธยมศึกษา	92.2	64.2	82.2	47.1	32.2	85.3	97.9	31.3	10,761
สูงกว่ามัธยมศึกษา ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	91.9 (97.4)	63.9 (23.1)	82.7 (68.0)	39.5 (61.8)	26.7 (12.5)	86.5 (64.1)	97.2 (100.0)	25.8 (11.0)	6,408
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	91.1	67.0	80.5	60.7	39.9	87.7	98.3	39	3,368
ยากจน	93.0	66.8	79.3	55.9	38.8	86.3	98.1	37.9	4,495
ปานกลาง	91.9	61.9	80.1	46.9	29.7	84.3	97.3	28.8	5,300
ร่ำรวย	92.7	63.8	81.0	43.0	28.9	83.1	97.3	27.5	5,710
ร่ำรวยมาก	91.2	62.8	82.6	36.6	25.7	84.5	96.9	25.1	5,773
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	92.6	65.0	81.8	47.2	32.2	86.1	97.8	31.2	23,119
ไม่ใช่ไทย	83.4	50.7	65.1	45.7	23.5	66.0	93.2	22.6	1,528

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.3 - ที่คนคิดเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่รายงาน 25-49 ค่าสังเกต

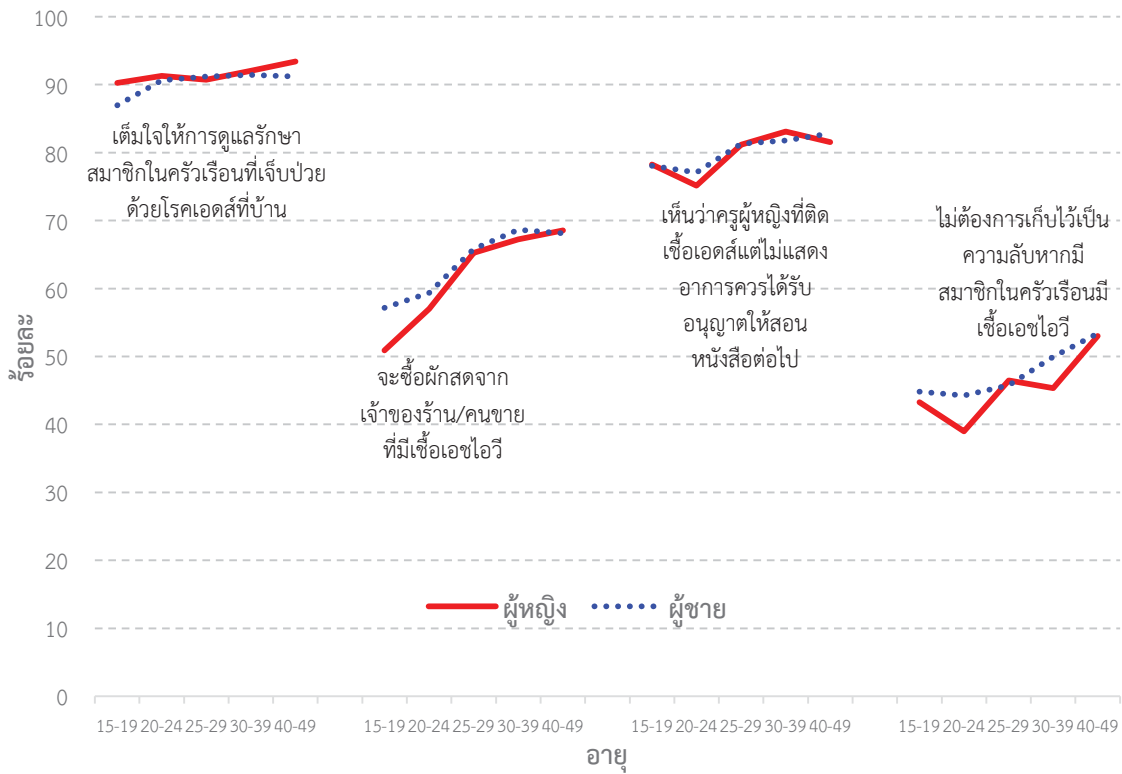
ตาราง HA.3M ทศมติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้ชาย)

ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

		ร้อยละของผู้ชายที่						จำนวนผู้ชาย		
		เต็มใจให้	จะซื้อฝักสบ	เห็นว่าครูผู้หญิง	ไม่ต้องการเก็บ	เห็นด้วยกับ	เห็นว่าเด็กที่	เห็นด้วยกับ		
		การดูแลรักษา	จากเจ้าของร้าน/ คนขายที่มี	ที่ติดเชื้อเอดส์	ไว้เป็นความลับ	ทัศนคติใน	ติดเชื้อเอชไอวี	ทัศนคติใน		
		สมาชิกใน	เชื้อเอชไอวี	แต่ไม่แสดงอาการ	หากมีสมาชิก	การยอมรับ	สามารถเข้า	การยอมรับ		
		ครัวเรือนที่	เชื้อเอชไอวี	ควรได้รับอนุญาต	ในครัวเรือน	ทั้ง 4 ข้อ ¹	เรียนใน	ทั้ง 5 ข้อ		
		เจ็บป่วยด้วย	เชื้อเอชไอวี	ให้สอนหนังสือ	มีเชื้อเอชไอวี	1 ข้อ	โรงเรียนได้	โรคเอดส์		
		โรคเอดส์ที่บ้าน	ต่อไป							
ยอดรวม		90.6	65.4	81.0	49.2	33.0	84.5	97.3	31.6	22,069
ภาค										
	กรุงเทพมหานคร	88.2	54.0	76.4	34.2	17.3	77.8	95.8	16.1	3,389
	กลาง	89.3	63.9	80.0	39.7	26.5	81.3	96.4	24.9	7,197
	เหนือ	90.6	73.4	81.1	61.8	44.5	89.9	98.0	43.0	3,202
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	93.7	74.4	87.5	64.4	47.4	90.3	99.1	45.7	5,371
	ใต้	90.7	57.0	76.4	48.6	28.0	83.8	97.0	27.4	2,910
พื้นที่										
	ในเขตเทศบาล	89.6	63.2	79.7	43.4	28.6	82.0	96.3	27.3	10,805
	นอกเขตเทศบาล	91.6	67.5	82.2	54.9	37.2	86.8	98.2	35.6	11,264
อายุ										
	15-24	88.6	58.2	77.6	44.6	27.7	82.7	96.7	26.5	5,832
	15-19	87.0	57.2	78.1	44.8	27.4	83.0	96.7	26.2	3,227
	20-24	90.6	59.4	77.1	44.3	28.0	82.5	96.7	26.9	2,605
	25-29	91.2	65.8	81.3	45.8	30.8	82.7	97.1	28.8	2,359
	30-39	91.4	68.6	81.8	50.0	35.4	84.4	96.7	33.9	6,636
	40-49	91.2	68.1	82.8	53.4	35.8	86.6	98.4	34.4	7,242
สถานภาพสมรส										
	เคยสมรส/เคยอยู่กับคู่สมรส	91.6	67.6	81.7	52.1	35.3	84.9	97.9	33.8	14,250
	ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กับคู่สมรส	88.7	61.4	79.7	44.1	28.8	83.7	96.2	27.6	7,813
	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6

ตาราง HA.3M ทศมติเชิงบวกที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้ชาย) (ต่อ)									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ย่นเกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
ร้อยละของผู้ชายที่									
	เต็มใจให้ การดูแลรักษา สมาชิกใน ครัวเรือนที่ เจ็บป่วยด้วย โรคเอดส์ที่บ้าน	จะซื้อฝักสบ จากเจ้าของร้าน/ คนขายที่มี เชื้อเอชไอวี	เห็นว่าครูผู้หญิง ที่ติดเชื้อเอดส์ แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาต ให้สอนหนังสือ ต่อไป	ไม่ต้องการเก็บ ไว้เป็นความลับ หากมีสมาชิก ในครัวเรือน มีเชื้อเอชไอวี	เห็นด้วยกับ ทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 4 ข้อ ¹	เห็นว่าเด็กที่ ติดเชื้อเอชไอวี สามารถเข้า เรียนใน โรงเรียนได้	เห็นด้วยกับ ทัศนคติใน การยอมรับ อย่างน้อย 1 ข้อ	เห็นด้วยกับ ทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 5 ข้อ	จำนวนผู้ชาย อายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยิน เกี่ยวกับ โรคเอดส์
การศึกษา									
ไม่มีการศึกษา	82.4	56.2	64.0	47.5	25.2	79.3	93.0	23.9	400
ประถมศึกษา	91.2	64.5	78.5	53.0	34.4	84.3	97.0	32.7	6,455
มัธยมศึกษา	89.6	64.4	81.0	49.2	32.9	84.4	97.1	31.3	10,403
สูงกว่ามัธยมศึกษา ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	92.6 (98.0)	69.5 (49.9)	85.7 (61.7)	44.3 (55.8)	31.9 (24.1)	85.5 (65.2)	98.3 (100.0)	31.2 (22.3)	4,806 4
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	92.0	67.0	78.5	62.7	41.8	86.4	97.6	40.3	3,813
ยากจน	89.7	67.7	80.7	53.4	36.3	85.3	97.7	34.5	4,338
ปานกลาง	89.3	62.6	78.9	47.2	31.0	83.2	96.2	30.0	4,702
ร่ำรวย	91.6	65.7	83.2	46.3	30.7	85.3	97.6	28.9	4,820
ร่ำรวยมาก	90.5	64.3	83.1	38.9	26.7	82.6	97.5	25.7	4,396
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	91.3	66.6	82.2	49.6	33.7	85.5	97.6	32.2	20,587
ไม่ใช่ไทย	80.1	49.1	64.2	43.9	23.5	70.8	93.3	22.0	1,482
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.3 - ทัศนคติเชิงบวกที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี									
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ส่งไม่เพียงพอมากกว่า 25 คำสังเกต									

แผนภูมิ HA.2 ทักษะคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ.2558-2559

ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี การได้รับคำปรึกษาและการตรวจระหว่างฝากครรภ์

ตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง คือ การรู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีและการเข้ารับบริการต่าง ๆ เพื่อที่จะปกป้องและป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับแต่ละคนที่จะรู้สถานะเอชไอวีของตนเอง การรู้สถานะของตนเองเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกแนวทางการรักษา

คำถามที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีและการเคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีแสดงในตาราง HA.4 และ HA.4M ผู้หญิงร้อยละ 84.7 และผู้ชายร้อยละ 80.3 ทราบว่าสถานที่ใดให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี โดยพบว่าผู้หญิงและผู้ชายร้อยละ 54.4 และร้อยละ 41.8 ตามลำดับเคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี และผู้หญิงร้อยละ 52.6 และผู้ชายร้อยละ 40.6 ทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งล่าสุด

เกือบ 1 ใน 10 ของทั้งผู้หญิงและผู้ชายเคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ 9.6 และ 8.8 ตามลำดับ) ขณะที่สัดส่วนของผู้ที่เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและได้ทราบผลการตรวจคิดเป็นร้อยละ 9.3 และร้อยละ 8.5 ตามลำดับ สำหรับผู้หญิงที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจนั้น พบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำสุด คือ ร้อยละ 6.1 ส่วนภาคกลางสูงสุด (ร้อยละ 12.8) ผู้หญิงอายุ 25-29 ปีได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีและทราบผลในสัดส่วน (ร้อยละ 14.1) ที่สูงกว่ากลุ่มอายุอื่น โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 40-49 ปี ที่สัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 5.6 นอกจากนี้พบว่าผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 4.9) และผู้หญิงที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 5.0) เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีและได้ทราบผลการตรวจต่ำกว่าผู้หญิงที่มีระดับการศึกษาและสถานะความมั่งคั่งอื่น ๆ สำหรับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจของผู้ชายมีลักษณะเช่นเดียวกับผู้หญิง กล่าวคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำสุด (ร้อยละ 5.5) และภาคกลางสูงสุด (ร้อยละ 12.2) ผู้ชายที่อาศัย

อยู่ในเขตเทศบาลมีการตรวจและทราบผลการตรวจสูงกว่าผู้ที่ยอยู่นอกเขตเทศบาล ผู้ชายที่อายุ 30-39 ปี ที่ตรวจ
และทราบผลมีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ (ร้อยละ 12.1) และพบว่าระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจมี
ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและได้ทราบผลการตรวจ

ตาราง HA.4 ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิง)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจและทราบผลการตรวจครั้งสุดท้าย ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของผู้หญิงที่:					จำนวน ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
	รู้จักสถานที่ ให้บริการ ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ¹	เคยได้รับ การตรวจหา เชื้อเอชไอวี	เคยได้รับ การตรวจ และได้ทราบ ผลการตรวจ ครั้งสุดท้าย	เคยได้รับ การตรวจ ในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมา	เคยได้รับการตรวจ ในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมา และทราบ ผลการตรวจ ²	
ยอดรวม	84.7	54.4	52.6	9.6	9.3	25,614
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	85.1	46.7	45.4	7.3	7.1	3,998
กลาง	84.1	56.6	54.1	13.4	12.8	8,415
เหนือ	86.7	59.8	58.8	9.4	9.2	3,815
ตะวันออกเฉียงเหนือ	84.1	52.2	50.9	6.2	6.1	5,937
ใต้	84.3	55.4	53.2	9.0	8.5	3,450
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	86.0	54.4	53.1	9.7	9.5	12,599
นอกเขตเทศบาล	83.4	54.4	52.1	9.4	9.0	13,015
อายุ						
15-24	79.3	27.4	25.7	9.7	8.8	6,236
15-19	74.5	15.3	14.5	6.7	6.3	3,359
20-24	85.0	41.5	38.7	13.2	11.7	2,878
25-29	89.2	59.8	58.5	14.3	14.1	3,089
30-39	89.5	69.3	67.5	12.1	11.9	7,522
40-49	82.8	58.8	56.8	5.7	5.6	8,767
สถานภาพสมรส						
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	87.0	69.0	66.9	11.1	10.8	18,639
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	78.4	15.2	14.3	5.4	5.1	6,975
การศึกษา						
ไม่มีการศึกษา	51.4	39.2	37.0	9.0	9.0	829
ประถมศึกษา	78.3	56.6	54.0	5.3	4.9	7,281
มัธยมศึกษา	85.9	55.1	53.3	10.1	9.8	11,043
สูงกว่ามัธยมศึกษา	93.9	52.6	51.8	13.5	13.4	6,453
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	50.6	48.7	48.7	16.4	16.4	8
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	77.3	50.5	48.1	6.0	5.0	3,655
ยากจน	80.4	52.2	50.2	9.3	9.0	4,747
ปานกลาง	82.6	52.3	50.3	8.5	8.1	5,522
ร่ำรวย	89.1	58.3	56.6	10.4	10.2	5,820
ร่ำรวยมาก	90.3	56.5	55.5	12.3	12.3	5,870
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	86.2	55.4	53.7	9.5	9.3	23,755
ไม่ใช่ไทย	65.5	41.5	38.0	10.8	9.3	1,859

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.4 - ผู้หญิงที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.5 - ผู้หญิงที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีและทราบผลการตรวจ

ตาราง HA.4M ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (ผู้ชาย)						
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่รู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจและทราบผลการตรวจครั้งล่าสุด ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ร้อยละของผู้ชายที่:					จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี
	รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ¹	เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	เคยได้รับการตรวจและได้ทราบผลการตรวจครั้งล่าสุด	เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ ²	
ยอดรวม	80.3	41.8	40.6	8.8	8.5	23,183
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	82.6	43.5	42.0	9.5	9.2	3,460
กลาง	80.7	42.6	41.3	12.5	12.2	7,663
เหนือ	82.1	45.6	44.9	6.9	6.8	3,358
ตะวันออกเฉียงเหนือ	80.0	40.0	38.7	5.8	5.5	5,547
ใต้	75.1	36.7	35.7	6.2	6.0	3,155
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	83.0	44.5	43.2	9.8	9.6	11,216
นอกเขตเทศบาล	77.7	39.2	38.0	7.8	7.5	11,967
อายุ						
15-24	73.3	17.8	16.7	6.2	5.9	6,197
15-19	69.2	9.3	8.4	3.7	3.5	3,400
20-24	78.2	28.2	26.8	9.3	8.8	2,797
25-29	81.7	42.6	41.6	11.3	11.3	2,524
30-39	84.4	53.0	51.8	12.3	12.1	6,933
40-49	81.7	50.8	49.5	6.8	6.5	7,529
สถานภาพสมรส						
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	83.7	55.1	53.7	10.5	10.2	14,835
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	74.2	18.0	17.2	5.7	5.5	8,342
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
การศึกษา						
ไม่มีการศึกษา	33.0	22.1	21.7	7.4	7.4	728
ประถมศึกษา	72.3	39.3	38.1	5.6	5.4	6,870
มัธยมศึกษา	82.0	38.5	37.2	7.5	7.2	10,713
สูงกว่ามัธยมศึกษา	94.9	55.5	54.3	16.3	16.1	4,865
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	43.0	26.5	26.5	3.4	3.4	7
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	69.0	31.0	30.0	4.5	4.1	4,155
ยากจน	72.4	36.5	35.0	7.6	7.2	4,757
ปานกลาง	79.3	38.1	36.7	7.6	7.4	4,875
ร่ำรวย	86.8	48.5	47.4	10.9	10.8	4,937
ร่ำรวยมาก	93.0	54.0	53.0	13.0	12.8	4,460
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	82.7	43.4	42.2	8.8	8.7	21,325
ไม่ใช่ไทย	52.3	23.0	21.5	8.0	7.1	1,858

¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.4 - ผู้ชายที่รู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี

² ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.5 - ผู้ชายที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีและทราบผลการตรวจ

ตาราง HA.5 แสดงร้อยละของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจที่ได้รับคำปรึกษาและได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างฝากครรภ์ โดยพบว่า ร้อยละ 69.4 ของผู้หญิงที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวีในระหว่างฝากครรภ์ ร้อยละ 77.0 ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีและได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างฝากครรภ์ และร้อยละ 75.5 ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ได้รับการตรวจและได้รับผลการตรวจ ร้อยละ 62.3 ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี ได้รับการเสนอให้ตรวจ ได้รับการตรวจ และได้ทราบผลการตรวจ ผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวี (ร้อยละ 75.9) ขณะที่ผู้หญิงในภาคกลางได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ได้รับการตรวจและได้ทราบผลการตรวจสูงกว่า คือ ร้อยละ 82.3 และพบว่าการได้รับคำปรึกษา การได้รับการตรวจ และการทราบผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการศึกษาของผู้หญิง นอกจากนี้พบว่าผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวีในระหว่างฝากครรภ์ร้อยละ 48.5 และได้รับการเสนอให้ตรวจ ได้รับการตรวจ และได้รับทราบผลการตรวจร้อยละ 49.8 ซึ่งน้อยกว่าเมื่อเทียบกับผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 71.8 และ 78.4 ตามลำดับ)

ตาราง HA.5 การได้รับคำปรึกษาและการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างการฝากครรภ์						
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตร ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการดูแลครรภ์จากบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข ขณะตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวี ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ได้รับการตรวจและได้ทราบผลการตรวจ และร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับคำปรึกษา ได้รับการตรวจและทราบผลการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ร้อยละของผู้หญิงที่:					จำนวน ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตร ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา
	ได้รับการ ดูแลครรภ์ จากบุคลากร วิชาชีพด้าน สาธารณสุข สำหรับการ ตั้งครรภ์ ครั้งล่าสุด	ได้รับ คำปรึกษา เกี่ยวกับ เอชไอวี ระหว่างการ ฝากครรภ์ ¹	ได้รับการเสนอ ให้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี และได้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ระหว่างการ ฝากครรภ์	ได้รับการเสนอให้ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ระหว่าง การฝากครรภ์ และได้รับ ผลการตรวจ ²	ได้รับการเสนอ ให้ตรวจหาเชื้อ เอชไอวี ได้รับการตรวจ และได้รับผล การตรวจ	
ยอดรวม	98.1	69.4	77.0	75.5	62.3	2,092
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	99.8	64.8	68.5	66.5	52.0	231
กลาง	97.7	73.5	83.2	82.3	69.1	713
เหนือ	96.4	63.5	75.3	75.1	59.5	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.1	75.9	78.0	76.9	66.8	437
ใต้	98.3	62.4	70.7	66.8	53.0	359
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	97.7	67.7	76.8	75.5	59.6	932
นอกเขตเทศบาล	98.5	70.9	77.2	75.6	64.5	1,160
อายุ						
15-24	97.8	66.3	71.8	69.7	57.4	703
15-19	99.2	67.1	72.2	71.7	61.3	243
20-24	97.1	65.8	71.5	68.6	55.4	460
25-29	98.2	70.7	76.7	75.5	62.2	519
30-39	98.2	72.0	82.2	81.1	67.2	787
40-49	99.7	64.8	73.9	73.2	58.6	82

ตาราง HA.5 การได้รับคำปรึกษาและการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างการฝากครรภ์ (ต่อ)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตร ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการดูแลครรภ์จากบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข ขณะตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวี ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ ร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ได้รับการตรวจและได้ทราบผลการตรวจ และร้อยละของผู้หญิงที่ได้รับคำปรึกษา ได้รับการตรวจและทราบผลการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	ร้อยละของผู้หญิงที่:					จำนวน ผู้หญิง อายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตร ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา
	ได้รับการ ดูแลครรภ์ จากบุคลากร วิชาชีพด้าน สาธารณสุข สำหรับการ ตั้งครรภ์ ครั้งล่าสุด	ได้รับ คำปรึกษา เกี่ยวกับ เอชไอวี ระหว่างการ ฝากครรภ์ ¹	ได้รับการเสนอ ให้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี และได้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ระหว่าง การฝากครรภ์ และได้รับ ผลการตรวจ ²	ได้รับการเสนอให้ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ระหว่าง การฝากครรภ์ และได้รับ ผลการตรวจ ²	ได้รับการเสนอให้ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ระหว่างการฝากครรภ์ และได้รับผล การตรวจ	
สถานภาพสมรส						
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามี ภรรยา	98.1	69.5	77.0	75.6	62.3	2,092
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	0
การศึกษาของผู้หญิง						
ไม่มีการศึกษา	85.6	46.7	49.4	49.2	46.2	103
ประถมศึกษา	97.4	69.0	68.4	62.1	54.3	300
มัธยมศึกษา	98.7	70.4	78.7	78.1	64.1	1,173
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.7	72.2	83.8	82.9	66.2	514
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	97.5	64.6	72.7	71.1	57.8	305
ยากจน	95.5	65.2	69.3	67.1	56.9	491
ปานกลาง	98.2	74.4	80.3	77.9	67.6	425
ร่ำรวย	99.7	64.7	78.2	77.5	57.1	540
ร่ำรวยมาก	100.0	81.7	86.2	85.9	76.2	331
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน						
ไทย	98.7	71.8	79.8	78.4	64.6	1,881
ไม่ใช่ไทย	92.6	48.5	52.3	49.8	41.8	211
¹ ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.7 - การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์ ² ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.8 - การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์						
(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 คำสังเกต						

ตัวชี้วัดเกี่ยวกับเอชไอวีสำหรับคนวัยหนุ่มสาว

ในหลายประเทศ มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ คือ คนวัยหนุ่มสาวอายุ 15-24 ปี ฉะนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในกลุ่มอายุนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะลดจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ลงได้ สำหรับ 2 ตารางต่อไปนี้จะนำเสนอข้อมูลของกลุ่มอายุนี้

ตาราง HA.6 และ HA.6M ได้สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีของคนวัยหนุ่มสาวในเรื่องดังต่อไปนี้ การมีความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี (ผู้หญิงร้อยละ 46.0 ผู้ชายร้อยละ 45.1) การรู้ว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ (ผู้หญิงร้อยละ 66.0 ผู้ชายร้อยละ 57.1) และการรู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิงร้อยละ 79.3 ผู้ชายร้อยละ 73.3) ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้มีค่าใกล้เคียงกันในกลุ่มอายุนี้มากกว่าในกลุ่มอายุ 15-49 ปี ทักษะในการยอมรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีทั้ง 4 ข้อของสำหรับคนในกลุ่มอายุนี้สามารถเปรียบเทียบได้เช่นกัน (ผู้หญิงร้อยละ 23.5 ผู้ชายร้อยละ 27.7) นอกจากนี้ ร้อยละ 8.8 ของผู้หญิงและร้อยละ 5.9 ของผู้ชายในกลุ่มอายุนี้เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและได้ทราบผลการตรวจ ผู้หญิงอายุ 15-24 ปีในภาคใต้มีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดีน้อยที่สุด (ร้อยละ 34.4) เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ และในเขตเทศบาลมีสัดส่วนสูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 48.5 และ 43.8 ตามลำดับ) ผู้หญิงที่เคยแต่งงานร้อยละ 41.2 มีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีเป็นอย่างดี ซึ่งต่ำกว่าผู้ที่ไม่เคยแต่งงาน (ร้อยละ 48.3) การศึกษาและฐานะของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมากต่อความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีเป็นอย่างดี ดังนี้ ผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดีเพียงร้อยละ 3.9 เท่านั้น ในขณะที่ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา คือ ร้อยละ 56.1 ในทำนองเดียวกันผู้หญิงในครัวเรือนที่ยากจนมาก ร้อยละ 42.0 มีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีเป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากคือร้อยละ 53.0 นอกจากนี้พบว่าเกือบ 2 ใน 4 ของผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทยมีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีเป็นอย่างดี ขณะที่เพียง 1 ใน 4 ของผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยมีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีเป็นอย่างดี (ร้อยละ 48.3 และ 24.2 ตามลำดับ)

เกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.5) ของผู้หญิงมีทัศนคติยอมรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีทั้ง 4 ข้อ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ สัดส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุด คือ ร้อยละ 34.6 รองลงมาคือภาคเหนือ (ร้อยละ 33.1) ผู้หญิงในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของทัศนคติยอมรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีต่ำสุด (ร้อยละ 15.1) ผู้หญิงในเขตเทศบาล (ร้อยละ 21.9) ผู้หญิงที่ไม่เคยแต่งงาน (ร้อยละ 22.1) ผู้หญิงที่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 1.6) ผู้หญิงในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 17.2) และผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทย (ร้อยละ 16.0) มีทัศนคติในการยอมรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีต่ำกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้พูดภาษาไทยเคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและได้รับผลการตรวจร้อยละ 12.6 ซึ่งสูงกว่าผู้หญิงที่หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษาไทย (ร้อยละ 8.4) สำหรับผู้ชายพบลักษณะเช่นเดียวกับที่พบในผู้หญิง

ตาราง HA.6 ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเชื้อไวรัสและโรคเอดส์ (ผู้หญิงอายุน้อย)

ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-24 ปี		ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-24 ปีที่				จำนวน	ร้อยละของผู้หญิง	จำนวนผู้หญิง
มีความรู้เกี่ยวกับ	ทราบว่าเอชไอวี	รู้จักสถานที่	เคยได้รับการตรวจหา	เคยได้รับการตรวจหา	เคยได้รับการตรวจหา	จำนวน	ร้อยละของผู้หญิง	จำนวนผู้หญิง
เอชไอวี/โรคเอดส์	สามารถแพร่	ให้บริการตรวจหา	เชื้อเอชไอวี	เชื้อเอชไอวี	เชื้อเอชไอวีในช่วง	ผู้หญิง	ที่แสดงทัศนคติ	อายุ 15-24 ปี
เป็นอย่างน้อย	จากแม่สู่ลูกได้	เชื้อเอชไอวี	และได้ทราบผล	การตรวจครั้งล่าสุด	12 เดือนที่ผ่านมา	อายุ	เชิงบวกต่อ	ที่เคยได้ยิน
	ทั้ง 3 ช่วงเวลา		การตรวจครั้งล่าสุด	และได้ทราบผลการตรวจ		15-24 ปี	ผู้ติดเชื้อเอชไอวี	เกี่ยวกับ
							ทั้ง 4 ข้อ ⁿ	โรคเอดส์
ยอดรวม	46.0	66.0	79.3	25.7	8.8	6,236	23.5	5,992
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	45.7	65.7	76.0	22.2	5.6	920	15.1	892
กลาง	46.0	60.9	79.5	26.7	10.2	2,033	17.3	1,939
เหนือ	51.1	68.2	83.3	28.3	10.1	884	33.1	847
ตะวันออกเฉียงเหนือ	50.3	75.9	79.4	23.0	8.3	1,503	34.6	1,480
ใต้	34.4	59.3	78.6	28.8	8.7	896	17.7	835
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	48.5	65.7	81.3	24.9	7.4	2,961	21.9	2,869
นอกเขตเทศบาล	43.8	66.4	77.6	26.4	10.1	3,276	25.0	3,123
อายุ								
15-19	46.5	65.5	74.5	14.5	6.3	3,359	23.5	3,238
15-17	47.3	64.2	73.2	8.6	3.7	2,037	23.3	1,967
18-19	45.2	67.6	76.6	23.7	10.4	1,322	23.8	1,271
20-24	45.5	66.7	85.0	38.7	11.7	2,878	23.6	2,754
20-22	46.4	65.4	85.7	38.1	11.8	1,666	24.7	1,604
23-24	44.4	68.4	84.1	39.5	11.6	1,211	22.0	1,150
สถานภาพสมรส								
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันสามีภรรยา	41.2	69.6	86.0	61.5	20.5	1,988	26.6	1,890
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	48.3	64.4	76.2	8.9	3.4	4,248	22.1	4,102

ตาราง HA.6 ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ (ผู้หญิงอายุน้อย) (ต่อ)										
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-24 ปี จำนวนตามตัวชี้วัดเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559										
ร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-24 ปีที่										
	มีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ เป็นอย่างดี ¹	ทราบว่าจะเอชไอวี สามารถแพร่ จากแม่สู่ลูกได้ ทั้ง 3 ช่วงเวลา	รู้จักสถานที่ ให้บริการตรวจหา เอชไอวี	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวี และได้ทราบผล การตรวจครั้งล่าสุด	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และได้ทราบผลการตรวจ	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และได้ทราบผลการตรวจ	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และได้ทราบผลการตรวจ	จำนวน ผู้หญิง อายุ 15-24 ปี	ร้อยละของผู้หญิง ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทั้ง 4 ข้อ ¹	จำนวนผู้หญิง อายุ 15-24 ปี ที่เคยได้ยิน เกี่ยวกับ โรคเอดส์
การศึกษา										
ไม่มีการศึกษา	3.9	14.5	38.3	14.6	9.0	148	1.6	83		
ประถมศึกษา	24.3	52.7	63.4	38.6	18.4	390	18.9	338		
มัธยมศึกษา	45.9	67.9	78.9	27.4	8.3	4,188	25.3	4,080		
สูงกว่ามัธยมศึกษา	56.1	69.5	88.7	18.7	7.7	1,508	21.0	1,490		
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2	(*)	2		
กลุ่มที่มีความเสี่ยง										
ยากจนมาก	42.0	66.6	75.5	26.6	8.0	937	29.4	889		
ยากจน	44.0	66.8	75.6	28.2	12.0	1,279	29.0	1,208		
ปานกลาง	46.5	64.5	80.5	26.7	10.6	1,481	22.9	1,435		
ร่ำรวย	44.3	70.1	83.4	28.3	7.8	1,372	20.7	1,331		
ร่ำรวยมาก	53.0	61.9	80.2	17.8	5.1	1,168	17.2	1,127		
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน										
ไทย	48.3	68.0	81.2	26.3	8.4	5,655	24.2	5,493		
ไม่ใช่ไทย	24.2	47.0	61.4	19.5	12.6	581	16.0	498		

¹ ตัวชี้วัดทั้ง 4 นี้มาจากตาราง HA.3

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถึงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง HA.6M ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเชื้อไวรัสและโรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-24 ปี จำแนกตามตัวชี้วัดเกี่ยวกับเชื้อไวรัสและโรคเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-24 ปีที่									
	มีความรู้เกี่ยวกับ เชื้อไวรัส/โรคเอดส์ เป็นอย่างดี ¹	ทราบว่าจะป้องกัน ตนเองอย่างไร สามารถแพร่ จากแม่สู่ลูกได้ ทั้ง 3 ช่วงเวลา	รู้จักสถานที่ ให้บริการตรวจหา เชื้อเอชไอวี	เคยได้รับการตรวจหา เชื้อเอชไอวี และได้ทราบผล การตรวจครั้งสุดท้าย	เคยได้รับบริการตรวจ เชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	เคยได้รับการตรวจหา เชื้อเอชไอวี และได้ทราบผล การตรวจครั้งสุดท้าย	จำนวน ผู้ชาย อายุ 15-24 ปี	ร้อยละของผู้ชาย ที่แสดงทัศนคติ เชิงบวกต่อ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทั้ง 4 ข้อ ²	จำนวนผู้ชาย อายุ 15-24 ปี ที่เคยได้ยิน เกี่ยวกับ โรคเอดส์
ยอดรวม	45.1	57.1	73.3	16.7	5.9	27.7	6,197	27.7	5,832
ภาค									
กรุงเทพมหานคร	43.3	50.7	70.4	14.7	7.8	13.6	881	13.6	861
กลาง	44.2	53.6	73.9	18.7	6.6	22.4	2,005	22.4	1,848
เหนือ	50.1	55.6	78.7	19.2	6.9	31.4	915	31.4	865
ตะวันออกเฉียงเหนือ	51.4	69.7	75.1	15.3	4.8	43.8	1,515	43.8	1,476
ใต้	33.0	51.1	66.2	14.0	3.2	21.1	882	21.1	782
พื้นที่									
ในเขตเทศบาล	47.6	55.6	74.9	17.8	6.3	24.7	2,967	24.7	2,822
นอกเขตเทศบาล	42.8	58.4	71.8	15.7	5.5	30.5	3,230	30.5	3,010
อายุ									
15-19	45.0	57.5	69.2	8.4	3.5	27.4	3,400	27.4	3,227
15-17	45.2	59.7	67.8	6.5	2.1	28.7	2,077	28.7	1,992
18-19	44.6	54.1	71.5	11.4	5.7	25.4	1,323	25.4	1,235
20-24	45.2	56.5	78.2	26.8	8.8	28.0	2,797	28.0	2,605
20-22	47.1	59.3	79.2	24.2	9.5	26.5	1,548	26.5	1,470
23-24	43.0	53.1	77.0	29.9	8.0	29.9	1,249	29.9	1,135
สถานภาพสมรส									
เคยสมรส/เคยอยู่กินแล้วมีภรรยา	42.4	58.2	78.6	44.0	14.1	27.9	1,200	27.9	1,112
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	45.7	56.8	72.0	10.2	3.9	27.6	4,997	27.6	4,720

ตาราง HA.6M ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย) (ต่อ)									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-24 ปี จำแนกตามตัวชี้วัดเกี่ยวกับเอชไอวีและโรคเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559									
ร้อยละของผู้ชายอายุ 15-24 ปีที่									
	มีความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ เป็นอย่างดี ¹	ทราบว่าจะเอชไอวี สามารถแพร่ จากแม่สู่ลูกได้ ทั้ง 3 ช่วงเวลา	รู้จักสถานที่ ให้บริการตรวจหา เอชไอวี	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวี และได้ทราบผล การตรวจครั้งล่าสุด	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	เคยได้รับการตรวจหา เอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และได้ทราบผลการตรวจ	จำนวนผู้ชาย อายุ 15-24 ปี	ร้อยละของผู้ชาย ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทั้ง 4 ข้อ ¹	จำนวนผู้ชาย อายุ 15-24 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์
การศึกษา									
ไม่มีการศึกษา	7.2	14.0	24.5	11.8	3.1		151	(0.9)	49
ประถมศึกษา	27.9	47.0	58.5	21.3	9.6		817	20.1	726
มัธยมศึกษา	46.8	59.1	73.4	15.1	5.0		4,217	29.3	4,067
สูงกว่ามัธยมศึกษา	57.7	63.2	92.1	20.5	7.2		1,010	27.8	989
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)		1	(*)	1
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง									
ยากจนมาก	37.1	56.5	64.6	13.9	4.6		1,197	35.2	1,085
ยากจน	41.0	52.7	64.9	14.7	6.6		1,375	30.9	1,222
ปานกลาง	44.7	56.0	73.3	19.2	6.5		1,436	23.8	1,385
ร่ำรวย	51.9	64.8	80.0	21.6	6.9		1,167	24.1	1,132
ร่ำรวยมาก	52.7	56.2	87.2	13.6	4.6		1,022	24.9	1,007
ภาษาพูดของหัวหน้าครัวเรือน									
ไทย	47.4	58.6	76.0	17.2	5.8		5,545	28.5	5,305
ไม่ใช่ไทย	25.2	43.6	50.1	12.3	6.7		652	19.7	527

¹ ตัวชี้วัดทั้ง 4 นี้มาจากตาราง HA.3M

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(*) ไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ภาคผนวก ก แผนการสุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก ก จะอธิบายลักษณะสำคัญของแผนการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยขนาดตัวอย่าง (sample size) การกระจายตัวอย่าง (sample allocation) กรอบตัวอย่างและการนับจุดครัวเรือน (sampling frame and listing) ระดับการนำเสนอผล (choice of domains) ขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง (sampling stages) การจัดชั้นภูมิ (stratification) และการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก (calculation of sample weights)

การกำหนดแผนการสุ่มตัวอย่างสำหรับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้ค่าประมาณที่มีความน่าเชื่อถือทางสถิติสำหรับตัวชี้วัดต่างๆ ในระดับประเทศ จำแนกตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และในระดับภาค จำนวน 5 ภาค (กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้) พื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลของแต่ละจังหวัดได้ถูกกำหนดให้เป็นชั้นภูมิสำหรับการสุ่มตัวอย่าง (ยกเว้น กรุงเทพมหานครซึ่งมีเพียงในเขตเทศบาล) การสำรวจ MICS ครั้งนี้ได้นำเสนอผลการสำรวจระดับจังหวัด จำนวน 14 จังหวัด (ราชบุรี กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน ตาก บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ยโสธร กาฬสินธุ์ นครพนม สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ในการเลือกตัวอย่างของ MICS กำหนดให้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิหลายชั้น (multi-stage, stratified cluster sampling)

ขนาดตัวอย่าง และการกระจายตัวอย่าง

สำหรับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยได้มีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 31,580 ครัวเรือน โดยตัวชี้วัดหลักที่ใช้ในการคำนวณคือ ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังในเด็กอายุ 0-4 ปี สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างที่ต้องการตามตัวชี้วัดที่กำหนดคือ

$$n = \frac{[4(r)(1-r)(deff)]}{[(0.12r)^2 (pb)(AveSize)(RR)]}$$

โดยที่

- n คือ ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ แสดงในรูปของจำนวนครัวเรือนตัวอย่าง
- 4 คือ ค่าคงที่เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นที่ระดับ 95%
- r คือ ค่าคาดประมาณของตัวชี้วัด แสดงในรูปของสัดส่วน
- $deff$ คือ ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่างที่มีต่อตัวชี้วัด ประมาณค่าจากการสำรวจครั้งที่ผ่านมาหรือใช้ค่ามาตรฐานเท่ากับ 2
- $0.12r$ คือ ขอบเขตของความผิดพลาดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 12 ของค่า r
- pb คือ สัดส่วนของประชากรซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณตัวชี้วัด r
- $AveSize$ คือ ขนาดของครัวเรือนเฉลี่ย (จำนวนสมาชิกเฉลี่ยต่อครัวเรือน)
- RR คือ ค่าคาดประมาณของอัตราการตอบกลับ

จากสูตรข้างต้น กำหนดให้ r (ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง) เท่ากับร้อยละ 16 *deff* (ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง) เท่ากับ 2 ซึ่งประมาณค่าจากผลการสำรวจครั้งที่ผ่านมา pb (ร้อยละของเด็กอายุ 0-4 ปีจากประชากรทั้งสิ้น) กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 11 *AveSize* (ขนาดของครัวเรือนเฉลี่ย) เท่ากับ 3.69 และจากผลการสำรวจครั้งที่ผ่านมาจึงกำหนดอัตราการตอบกลับเท่ากับร้อยละ 90

จะได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละภาคเท่ากับ 3,000 ครัวเรือน และกำหนดให้มีการนำเสนอผลระดับจังหวัดใน 14 จังหวัด จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่คำนวณในแต่ละจังหวัดเท่ากับ 1,320 ครัวเรือน (ยกเว้น 1,560 ครัวเรือนสำหรับสงขลา) ดังนั้น จำนวนครัวเรือนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 31,580 ครัวเรือน

สำหรับแต่ละเขตแดนงั้น ได้กำหนดให้เลือกครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 20 ครัวเรือน ซึ่งพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง งบประมาณ และระยะเวลาโดยประมาณที่ใช้ในการสำรวจต่อ 1 เขตแดนงั้น เป็นต้น เมื่อนำจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นหารด้วยจำนวนครัวเรือนตัวอย่าง ต่อ 1 เขตแดนงั้น ได้จำนวนเขตแดนงั้นตัวอย่าง เท่ากับ 150 เขตแดนงั้นต่อภาค สำหรับ 14 จังหวัด จำนวนเขตแดนงั้นตัวอย่าง เท่ากับ 66 เขตแดนงั้นต่อจังหวัด ยกเว้น สงขลา จำนวน 78 เขตแดนงั้น

จากนั้นได้กระจายขนาดตัวอย่างไปในภาค 5 ภาค เท่า ๆ กัน จำนวน 150 เขตแดนงั้น (150 เขตแดนงั้น \times 5 ภาค \times 20 ครัวเรือนต่อเขตแดนงั้น) และในแต่ละจังหวัด จำนวน 66 เขตแดนงั้น ยกเว้น สงขลา จำนวน 78 เขตแดนงั้น (66 เขตแดนงั้น \times 13 จังหวัด \times 20 ครัวเรือนต่อเขตแดนงั้น และ 78 เขตแดนงั้น \times 1 จังหวัด \times 20 ครัวเรือนต่อเขตแดนงั้น) ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้นทั่วประเทศ 31,580 ครัวเรือน ทั้งนี้เขตแดนงั้นในแต่ละภาคซึ่งเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง (Primary Sampling Units: PSUs) ได้ถูกกระจายไปยังพื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลตามสัดส่วนประชากรในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลของภาคนั้น ๆ ตาราง SD.1 แสดงการกระจายเขตแดนงั้นตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ

ตาราง SD.1 การกระจายเขตแดนงั้นตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ				
	จำนวนเขตแดนงั้นตัวอย่าง			หมายเหตุ
	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	
รวม	1,579	775	804	
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	150	150	-	
กลาง	271	129	142	2 จังหวัด: ราชบุรี และกาญจนบุรี
เหนือ	272	113	159	2 จังหวัด: แม่ฮ่องสอน และตาก
ตะวันออกเฉียงเหนือ	447	187	260	5 จังหวัด: บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ยโสธร กาฬสินธุ์ และนครพนม
ใต้	439	196	243	5 จังหวัด: สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

กรอบตัวอย่าง การเลือกเขตแดนงั้นตัวอย่าง และการนับจุด

การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่งใช้กรอบตัวอย่างจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน (สพค.) พ.ศ. 2558 (เป็นกรอบตัวอย่างหลัก) ซึ่งดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2557 โครงการ สพค. ได้ถูกจัดทำขึ้นทุกปี เพื่อปรับปรุงรายชื่อครัวเรือนในเขตแดนงั้นตัวอย่างให้เป็นปัจจุบัน จำนวน 2,985 เขตแดนงั้น (ปรับปรุงจากบัญชีเขตโครงการสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553) และใช้เป็นกรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจระดับประเทศในหลาย ๆ โครงการ เช่น การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร การสำรวจภาวะ

เศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เป็นต้น โครงการ สพค. ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิขั้นเดียว (single-stage, stratified cluster sampling) โดยมีเขตแดนงั้น (Enumeration Area: EA) เป็นหน่วยตัวอย่าง และเลือกเขตแดนงั้นในแต่ละชั้นภูมิ (stratum) ตามความน่าจะเป็นที่เป็นสัดส่วนกับขนาด (Probability Proportional to Size: PPS) โดยหน่วยวัดขนาดคือจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขตแดนงั้น

ในการเสนอผลระดับจังหวัด สำหรับ 14 จังหวัดนั้น พบว่า เขตแดนงั้นตัวอย่างจากโครงการ สพค. มีจำนวนไม่เพียงพอ จึงต้องทำการเลือกเขตแดนงั้นเพิ่มเติมจากกรอบตัวอย่างอื่น ในที่นี้ได้นำมาจากบัญชีเขตสามะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กรอบตัวอย่างนี้ได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันทุกปีโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัด ก่อนที่จะทำการเลือกเขตแดนงั้นเพิ่มเติมต้องนำเขตแดนงั้นที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างโครงการ สพค. ออกจากกรอบตัวอย่างก่อน จึงทำการเลือกเขตแดนงั้นเพิ่มเติมในแต่ละชั้นภูมิด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบตามความน่าจะเป็นที่เป็นสัดส่วนกับขนาด

หน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่งสำหรับการเลือกตัวอย่างขั้นแรก คือ เขตแดนงั้น (EA) โครงการ สพค. ในการเลือกเขตแดนงั้นตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิ ใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบตามความน่าจะเป็นที่เป็นสัดส่วนกับขนาด โดยหน่วยวัดขนาดคือจำนวนครัวเรือนในเขตแดนงั้น ซึ่งเขตแดนงั้นตัวอย่างของโครงการ สพค. นี้ ถูกใช้เป็นกรอบตัวอย่างหลักสำหรับโครงการ MICS สำหรับการเลือกเขตแดนงั้นตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ จากเขตแดนงั้นตัวอย่างโครงการ สพค.

การเลือกครัวเรือนตัวอย่าง

ในแต่ละเขตแดนงั้นตัวอย่าง ใช้กรอบตัวอย่างสำหรับการเลือกครัวเรือนตัวอย่างในขั้นที่สอง จากบัญชีรายชื่อครัวเรือนที่ได้จากการนับจดขึ้นมาใหม่ โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารจัดเก็บข้อมูลสถิติและสำนักงานสถิติจังหวัดได้ทำการนับจดที่อยู่อาศัยทั้งหมดและบันทึกจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นภายในเขตแดนงั้นตัวอย่าง ข้อมูลจากการนับจด ได้แก่ ลำดับที่อาคาร/สิ่งปลูกสร้าง ลำดับที่ครัวเรือน บ้านเลขที่ ถนน ตรอก/ซอย ชื่อหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกทั้งสิ้นในครัวเรือน และการจัดกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

หลังจากจัดทำบัญชีรายชื่อครัวเรือนของแต่ละเขตแดนงั้นตัวอย่างเสร็จแล้ว จะแบ่งครัวเรือนทั้งหมดออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

กลุ่มที่ 2 ครัวเรือนที่ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

ในแต่ละกลุ่ม กำหนดให้เลือกครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 10 ครัวเรือน ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ ดังนั้น จะได้ครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 20 ครัวเรือน ในแต่ละเขตแดนงั้นตัวอย่าง

การคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก

การเลือกตัวอย่างโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย ไม่ใช่ self-weighting เนื่องจากมีการกระจายจำนวนครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละจังหวัดจำนวนเท่า ๆ กัน ส่งผลให้อัตราการสุ่มตัวอย่าง (sampling fractions) มีค่าแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของค่าถ่วงน้ำหนัก คือ ส่วนกลับของอัตราการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเลือกครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ (h) เขตแดนนับ (i) และกลุ่มครัวเรือน (j) ที่แบ่งเป็นครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และครัวเรือนที่ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

$$W_{hij} = \frac{1}{f_{hij}}$$

โดยที่ f_{hij} คือ อัตราการสุ่มตัวอย่างของกลุ่มครัวเรือนที่ j เขตแดนนับตัวอย่างที่ i ในชั้นภูมิที่ h ซึ่งคำนวณจากความน่าจะเป็นในการเลือกตัวอย่างของทุกๆ ชั้น ในแต่ละชั้นภูมิตัวอย่าง ดังนี้

$$f_{hij} = p_{1hi} \times p_{2hij}$$

โดยที่ p_{shij} คือ ความน่าจะเป็นในการเลือกตัวอย่าง สำหรับการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่ s ของกลุ่มครัวเรือนที่ j เขตแดนนับตัวอย่างที่ i ในชั้นภูมิที่ h

เนื่องจากจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นในแต่ละเขตแดนนับตัวอย่างจากกรอบตัวอย่างที่ใช้ในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง แตกต่างจากจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นที่ได้จากการนับจุด อีกทั้งจำนวนครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และครัวเรือนที่ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกันในแต่ละเขตแดนนับ จึงคำนวณอัตราการสุ่มตัวอย่างของครัวเรือนในแต่ละเขตแดนนับตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ดังนั้น อัตราการสุ่มตัวอย่างของครัวเรือนในแต่ละเขตแดนนับตัวอย่าง ประกอบด้วยความน่าจะเป็นในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง (การเลือกเขตแดนนับตัวอย่าง) และความน่าจะเป็นในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่สอง (การเลือกครัวเรือนตัวอย่าง) จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน

องค์ประกอบที่สองในการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก คือ การปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยการใช้อัตราการไม่ตอบทั้งในระดับครัวเรือน และระดับบุคคลโดยคำนวณจากส่วนกลับของ

$RR_h = \text{จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ในชั้นภูมิที่ } h / \text{จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่มีคนอยู่อาศัยในชั้นภูมิที่ } h$

หลังจากการปฏิบัติงานสนามเสร็จ ได้มีการคำนวณอัตราการตอบแบบสอบถาม (response rate) ในแต่ละชั้นภูมิ จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน แล้วนำค่าดังกล่าวไปปรับค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับแต่ละเขตแดนนับจำแนกตามกลุ่มครัวเรือน อัตราการตอบกลับได้แสดงไว้ในตาราง HH.1 ในรายงานผลการสำรวจฉบับนี้

ในการทำงานเดียวกัน การปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยการใช้อัตราการไม่ตอบในระดับบุคคล (ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) สำหรับแต่ละชั้นภูมิ คำนวณได้จากส่วนกลับของ

$$RR_h = \text{จำนวนผู้หญิง (หรือผู้ชาย หรือเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) ที่สัมภาษณ์ได้ในชั้นภูมิที่ } h / \text{จำนวนผู้หญิง (หรือผู้ชาย หรือเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) ที่เข้าข่ายเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นในชั้นภูมิ } h$$

อัตราการไม่ตอบข้างต้นจะคำนวณจำแนกตามกลุ่มครัวเรือน จากนั้นนำตัวแปรการปรับอัตราการไม่ตอบสำหรับผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ไปใช้กับค่าถ่วงน้ำหนักในระดับครัวเรือนที่ปรับแล้ว โดยจำนวนผู้เข้าข่ายทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี หาได้จากจำนวนและรายชื่อสมาชิกในครัวเรือนในแบบสอบถามของครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์

ค่าถ่วงน้ำหนักตามแผนการสุ่มตัวอย่าง (design weights) สำหรับครัวเรือน คำนวณโดยนำตัวแปรข้างต้นมาคูณในแต่ละเขตแฉงนับ จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีและกลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และนำค่าถ่วงน้ำหนักที่ได้มาทำการนอร์มัลไลซ์ (normalized) เพื่อให้ผลรวมค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้มีค่าเท่ากับจำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ ซึ่งการนอร์มัลไลซ์นี้เป็นการนำค่าถ่วงน้ำหนักที่ปรับอัตราการไม่ตอบแล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ ทำได้โดยการคูณค่าถ่วงน้ำหนักกับค่าคงที่ซึ่งเท่ากับจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศที่ยังไม่ได้ถ่วงน้ำหนักหารด้วยจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นที่ถ่วงน้ำหนัก (ใช้ค่าถ่วงน้ำหนักที่ปรับการไม่ตอบ) สำหรับค่าถ่วงน้ำหนักของผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้ทำการนอร์มัลไลซ์ด้วยวิธีการเช่นเดียวกันนี้จากเขตแฉงนับตัวอย่าง จำนวน 1,579 เขตแฉงนับ ค่าถ่วงน้ำหนักที่ทำการนอร์มัลไลซ์แล้วของครัวเรือน มีค่าระหว่าง 0.002912 - 16.191260 ของผู้หญิง มีค่าระหว่าง 0.003287 - 18.207244 ของผู้ชายมีค่าระหว่าง 0.003129 - 17.401282 และของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีค่าระหว่าง 0.006530 - 33.906927

ภาคผนวก ข การประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

ครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดที่ถูกเลือกมาสำหรับโครงการ MICS นั้นเป็นเพียงชุดครัวเรือนตัวอย่างหนึ่งจากชุดที่เป็นไปได้ทั้งหมดของประชากรภายใต้แผนการสุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่างเดียวกัน ซึ่งแต่ละชุดของชุดครัวเรือนตัวอย่างที่ถูกเลือกอาจจะให้ค่าประมาณที่แตกต่างจากชุดครัวเรือนตัวอย่างที่ถูกเลือกนี้ ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างเป็นการวัดความผันแปรของค่าประมาณระหว่างชุดครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ขอบเขตของความผันแปรนั้นไม่ทราบค่าแน่นอน แต่สามารถประมาณค่าได้ด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจ

ภาคผนวกนี้จะแสดงการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างตามรายการด้านล่างนี้ โดยจะประมาณค่าเฉพาะตัวชี้วัดที่สำคัญเท่านั้น

- ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error: se) คือ ค่ารากที่สองของค่าความผันแปรของค่าประมาณ สำหรับค่าตัวชี้วัดของการสำรวจ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าสัดส่วนและอัตราส่วน การจัดทำอนุกรมเส้นตรงได้ถูกนำมาใช้ประกอบสำหรับการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สำหรับค่าสถิติที่ซับซ้อน เช่น อัตราเจริญพันธุ์และอัตราตาย ได้นำวิธีการของ Jackknife มาใช้ในการดำเนินการ
- สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (coefficient of variation: se/r) คือ อัตราส่วนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานต่อค่าของตัวชี้วัด เป็นการวัดค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างแบบสัมพัทธ์
- ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (design effect: $deff$) เป็นอัตราส่วนของความแปรปรวนของตัวชี้วัด (ภายใต้แผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้) ต่อความแปรปรวนที่คำนวณภายใต้สมมติฐานของแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย นอกจากนี้ ค่ารากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง ($deft$) ใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพของแผนการสุ่มตัวอย่างในเชิงของความแม่นยำ กล่าวคือ หากค่า $deft$ เท่ากับ 1.0 แสดงว่าแผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างจากแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แต่ถ้าค่า $deft$ สูงกว่า 1.0 แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการใช้แผนการสุ่มตัวอย่างที่ซับซ้อนกว่าแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
- ขีดจำกัดความเชื่อมั่น (confidence limits) ใช้เพื่อแสดงว่าค่าจริงของประชากรจะมีค่าอยู่ในช่วงที่คำนวณนี้ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด ค่าสถิติที่คำนวณได้จากชุดครัวเรือนตัวอย่างที่เป็นไปได้ทั้งหมดภายใต้ขนาดตัวอย่างและแผนการสุ่มเดียวกัน จะมีค่าอยู่ในช่วงบวกหรือลบสองเท่าของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($r + 2.se$ หรือ $r - 2.se$) ที่ 95%

การคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างของข้อมูล MICS ใช้โปรแกรม CPro เวอร์ชัน 5.0 โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 21 และ CMRJack⁵⁹

⁵⁹ CMRJack เป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดย FAFO ซึ่งเป็นมูลนิธิวิจัยอิสระในสหราชอาณาจักร CMRJack ใช้สำหรับประมาณการตายและความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สำหรับการสำรวจที่มีข้อมูลประวัติการเกิดแบบสมบูรณ์หรือแบบสรุป ดูรายละเอียดได้ที่ http://www.fafono.org/ais/child_mortality/index.html

ผลการคำนวณทั้งหมดแสดงไว้ในตารางต่อจากนี้ นอกเหนือจากค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างแล้ว ในตารางยังได้แสดงค่าที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ถ่วงน้ำหนักของตัวหารในแต่ละตัวชีวิตไว้ด้วย ด้วยวิธีการถ่วงน้ำหนักแบบปกติ (normalized weight) โดยการเปรียบเทียบค่าถ่วงน้ำหนักและค่าที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักจะทำให้ทราบได้ว่าในกลุ่มโดเมนใดที่สุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป (under-sampled) หรือมากเกินไป (over-sampled) เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการสุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ย ถ้าจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่าจำนวนที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักหมายความว่าโดเมนนั้นสุ่มตัวอย่างมากเกินไป แต่มีข้อยกเว้นในกรณีของตัวชีวิตที่ 4.1 และ 4.3 ดังที่ได้อธิบายไว้ในเชิงอรรถ (footnote) ของตาราง SE.1 ซึ่งจำนวนที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักแสดงจำนวนของครัวเรือนตัวอย่าง และจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักสะท้อนประชากรทั้งหมด

ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างจะคำนวณเฉพาะตัวชีวิตที่สำคัญ ทั้งในระดับประเทศ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และระดับภาค โดยตัวชีวิตที่เลือกมาแบ่งเป็นตัวชีวิตสำหรับครัวเรือน 7 ตัว ผู้หญิง 17 ตัว ผู้ชาย 5 ตัว และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี 15 ตัว ตาราง SE.1 แสดงรายการตัวชีวิตที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง รวมทั้งประชากรที่เป็นฐาน (ตัวหาร) ของการคำนวณสำหรับแต่ละตัวชีวิต ตาราง SE.2 ถึง SE.10 แสดงความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างสำหรับโดเมนที่กำหนดไว้

ตาราง SE.1 สรุปตัวชี้วัดที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

รายการตัวชี้วัดที่เลือกมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง และประชากรฐาน (ตัวหาร) ของแต่ละตัวชี้วัด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตัวชี้วัด MICS5	ประชากรฐาน
สมาชิกในครัวเรือน	
4.1 ประชากรที่ดื่มจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน ^a
4.3 ประชากรที่ใช้ส้วมกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน ^a
2.19 การบริโภคเกลือไอโอดีน	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน ^a
8.3 การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	เด็กอายุ 1-14 ปี ^a
7.4 อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	เด็กที่เรียนระดับประถมศึกษา
8.13 การอยู่อาศัยของเด็ก	เด็กอายุ 0-17 ปี
8.14 ความสุขของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	เด็กอายุ 0-17 ปี
ผู้หญิง	
5.3 อัตราการคุมกำเนิด	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา
5.4 ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา
5.5a ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
5.5b ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
5.7 การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
7.1 อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุน้อย)	ผู้หญิงอายุ 15-24 ปี
9.1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุน้อย)	ผู้หญิงอายุ 15-24 ปี
2.6 การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
5.2 การมีบุตรขณะอายุน้อย	ผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่คลอดบุตรอย่างน้อย 1 คนก่อนอายุ 18 ปี
5.9 การผ่าตัดคลอดบุตร	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
8.5 การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	ผู้หญิงอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 18 ปี
8.12 ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
9.2 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
9.3 ทศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
9.5 การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
9.7 การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
9.8 การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

ตาราง SE.1 สรุปตัวชี้วัดที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

รายการตัวชี้วัดที่เลือกมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง และประชากรฐาน (ตัวหาร) ของแต่ละตัวชี้วัด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตัวชี้วัด MICS5	ประชากรฐาน
ผู้ชาย	
7.1 อัตราการรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)	ผู้ชายอายุ 15-24 ปี
9.1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)	ผู้ชายอายุ 15-24 ปี
8.12 ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	ผู้ชายอายุ 15-24 ปี
9.2 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	ผู้ชายอายุ 15-24 ปี
9.3 ทศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	ผู้ชายอายุ 15-24 ปี
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
2.1a น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.2a ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.3a ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.4 ภาวะอ้วน	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
- การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.7 เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน
2.8 เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน
2.12 การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	เด็กอายุ 0-23 เดือน
6.1 การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	เด็กอายุ 36-59 เดือน
6.2 การสร้างเสริมการเรียนรู้	เด็กอายุ 36-59 เดือน
6.3 การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	เด็กอายุ 36-59 เดือน
6.4 การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	เด็กอายุ 36-59 เดือน
6.5 การมีหนังสือสำหรับเด็ก	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
6.6 การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
- การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
<p>^ก ในการคำนวณผลลัพธ์ที่ถ่วงน้ำหนักแล้วของตัวชี้วัด MICS ที่ 4.1 และ 4.3 ค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนจะถูกคูณด้วยจำนวนสมาชิกของครัวเรือนในแต่ละครัวเรือน ดังนั้นประชากรฐานที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักซึ่งนำเสนอไว้ในตาราง SE จะสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนัก ในขณะที่จำนวนที่ถ่วงน้ำหนักสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนประชากร</p> <p>^ข การเก็บข้อมูลตอนพฤติกรรมในการอบรมเด็กได้ทำการเลือกเด็กอายุ 1-14 ปี หนึ่งคนต่อครัวเรือน ตามหลักการที่กำหนดขณะปฏิบัติงานภาคสนาม ทั้งนี้ เพื่อคำนวณตัวชี้วัด MICS ที่ 8.3 ค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนจะถูกคูณด้วยจำนวนของเด็กที่อยู่ในช่วงอายุดังกล่าวในแต่ละครัวเรือน ดังนั้นประชากรฐานที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักที่นำเสนอในตาราง SE สะท้อนให้เห็นถึงจำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนักซึ่งมีเด็กอยู่ในช่วงอายุนั้น ในขณะที่จำนวนที่ถ่วงน้ำหนักสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนของเด็กในช่วงอายุนั้น</p>	

ตาราง SE.2 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทั่วประเทศ

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ราคาที่สองของ		จำนวน		ขีดจำกัดความเชื่อมั่น					
ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ขีดจำกัด				
MICS	MDG	(r)	ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดล่าง ขีดจำกัดบน				
							$r - 2se$ $r + 2se$				
สมาชิกในครัวเรือน											
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9801	0.0021	0.002	6.780	2.604	92,073	28,652	0.976	0.984
ประชากรที่ใช้สัมภาระกำจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9724	0.0023	0.002	5.409	2.326	92,073	28,652	0.968	0.977
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.7326	0.0070	0.010	7.042	2.654	28,273	28,452	0.719	0.747
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.7521	0.0098	0.013	8.936	2.989	27,738	17,304	0.732	0.772
อัตราการเข้าเรียนสุทธิตะดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9483	0.0042	0.004	3.625	1.904	7,772	10,291	0.940	0.957
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.2272	0.0060	0.026	6.847	2.617	21,705	33,667	0.215	0.239
ความทุกข์ของเด็กที่พ่อแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0349	0.0026	0.073	6.543	2.558	21,705	33,667	0.030	0.040
ผู้หญิง											
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7837	0.0071	0.009	5.365	2.316	16,756	18,147	0.770	0.798
ความต้องการที่ยังไม่เต็มที	5.4	5.6	0.0618	0.0038	0.061	4.411	2.100	16,756	18,147	0.054	0.069
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9813	0.0054	0.005	5.346	2.312	2,092	3,382	0.970	0.992
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9084	0.0113	0.012	5.208	2.282	2,092	3,382	0.886	0.931
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9912	0.0035	0.004	4.795	2.190	2,092	3,382	0.984	0.998
อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุ 15 ปี)	7.1	2.3	0.9538	0.0072	0.008	7.459	2.731	6,236	6,293	0.939	0.968
ความรู้เกี่ยวกับกับ้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุ 15 ปี)	9.1	6.3	0.4604	0.0145	0.031	5.295	2.301	6,236	6,293	0.431	0.489
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.3994	0.0195	0.049	5.359	2.315	2,092	3,382	0.360	0.438
การมีบุตรขณะอายุน้อย	5.2		0.0944	0.0083	0.088	2.436	1.561	2,878	3,016	0.078	0.111
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.3274	0.0179	0.055	4.911	2.216	2,092	3,382	0.292	0.363
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.2130	0.0059	0.028	4.620	2.149	22,255	22,337	0.201	0.225
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0864	0.0044	0.051	6.184	2.487	25,614	25,614	0.078	0.095
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.6639	0.0083	0.012	7.851	2.802	25,614	25,614	0.647	0.680
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.3162	0.0097	0.031	10.572	3.252	24,647	24,335	0.297	0.336

ตาราง SE.2 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทั่วประเทศ (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากความแปรผัน ผลกระทบจากความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ตัวชี้วัด		ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ	ราคาที่สองของ	จำนวน	จำนวน	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
		MICS	MDG	(r)	เคลื่อน	ความ	จากการเลือก	ผลกระทบจาก	(ถ่วง	(ไม่ถ่วง	ขีดจำกัด	ขีดจำกัด
					มาตรฐาน	แปรผัน	ตัวอย่าง	การเลือก	น้ำหนัก)	น้ำหนัก)	ล่าง	บน
					(se)	(se/r)	(deff)	ตัวอย่าง (deff)			r - 2se	r + 2se
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ		9.5		0.0926	0.0055	0.060	9.292	3.048	25,614	25,614	0.082	0.104
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์		9.7		0.6945	0.0172	0.025	4.696	2.167	3,382	3,382	0.660	0.729
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์		9.8		0.7554	0.0165	0.022	4.986	2.233	3,382	3,382	0.722	0.788
ผู้ชาย												
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)		7.1	2.3	0.9472	0.0077	0.008	6.841	2.615	6,197	5,802	0.932	0.963
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)		9.1	6.3	0.4508	0.0145	0.032	4.912	2.216	6,197	5,802	0.422	0.480
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว		8.12		0.0873	0.0043	0.049	5.343	2.311	23,183	23,183	0.079	0.096
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก		9.2		0.5737	0.0100	0.017	9.439	3.072	23,183	23,183	0.554	0.594
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี		9.3		0.3298	0.0099	0.030	9.610	3.100	22,069	21,698	0.310	0.350
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี												
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)		2.1a	1.8	0.0665	0.0055	0.082	5.414	2.327	11,189	11,313	0.056	0.077
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)		2.2a		0.1052	0.0065	0.062	5.098	2.258	11,008	11,221	0.092	0.118
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)		2.3a		0.0539	0.0058	0.107	7.305	2.703	10,942	11,141	0.042	0.065
ภาวะอ้วน		2.4		0.0821	0.0055	0.067	4.421	2.103	10,942	11,141	0.071	0.093
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา		-		0.1895	0.0079	0.042	4.952	2.225	12,250	12,250	0.174	0.205
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว		2.7		0.2313	0.0262	0.113	2.553	1.598	1,138	661	0.179	0.284
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก		2.8		0.4214	0.0258	0.061	1.807	1.344	1,138	661	0.370	0.473
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก		2.12		0.2803	0.0155	0.055	4.602	2.145	4,622	3,883	0.249	0.311
การสร้างเสริมการเรียนรู้		6.1		0.8465	0.0103	0.012	4.586	2.142	5,079	5,603	0.826	0.867
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ		6.2		0.9267	0.0064	0.007	3.379	1.838	5,079	5,603	0.914	0.940
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่		6.3		0.3399	0.0136	0.040	4.608	2.147	5,079	5,603	0.313	0.367
การมีหนังสือสำหรับเด็ก		6.4		0.6279	0.0138	0.022	4.557	2.135	5,079	5,603	0.600	0.655
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท		6.5		0.4123	0.0117	0.028	6.870	2.621	12,250	12,250	0.389	0.436
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์		6.6		0.7561	0.0104	0.014	7.119	2.668	12,250	12,250	0.735	0.777
		-		0.5091	0.0111	0.022	6.041	2.458	12,250	12,250	0.487	0.531

ตาราง SE.3 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ในเขตเทศบาล

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559																
	ตัวชี้วัด	MICS	ตัวชี้วัด	MDG	(r)	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ		ราคาที่สองของ		จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									จากความแตกต่างตัวอย่าง (defl)	จากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ผลกระทบจากการเลือก (defl)			ล่าง	บน
สมาชิกในครัวเรือน																
	ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9922	0.0022	0.002	8.154	2.856	42,713	13,504	0.988	0.996				
	ประชากรที่ใช้เข็มก้างจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9679	0.0040	0.004	7.048	2.655	42,713	13,504	0.960	0.976				
	การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.7480	0.0091	0.012	5.839	2.416	13,328	13,344	0.730	0.766				
	การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.7437	0.0134	0.018	7.216	2.686	11,136	7,706	0.717	0.770				
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิตระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9474	0.0064	0.007	3.669	1.915	3,191	4,460	0.935	0.960				
	การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.1886	0.0082	0.044	6.539	2.557	8,877	14,769	0.172	0.205				
	ความทุกข์ของเด็กที่พ่อแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0375	0.0044	0.117	7.835	2.799	8,877	14,769	0.029	0.046				
ผู้หญิง																
	อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7677	0.0095	0.012	4.175	2.043	7,649	8,329	0.749	0.787				
	ความต้องการที่ยังไม่เต็มที	5.4	5.6	0.0650	0.0058	0.089	4.569	2.138	7,649	8,329	0.053	0.077				
	ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9768	0.0099	0.010	6.883	2.624	932	1,583	0.957	0.997				
	ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9217	0.0135	0.015	3.998	2.000	932	1,583	0.895	0.949				
	การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9865	0.0077	0.008	7.085	2.662	932	1,583	0.971	1.000				
	อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุ 15 ปี)	7.1	2.3	0.9465	0.0103	0.011	6.048	2.459	2,961	2,865	0.926	0.967				
	ความรู้เกี่ยวกับป้องกันโรคติดต่อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุ 15 ปี)	9.1	6.3	0.4850	0.0203	0.042	4.708	2.170	2,961	2,865	0.444	0.526				
	การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.3702	0.0276	0.074	5.161	2.272	932	1,583	0.315	0.425				
	การมีบุตรขณะอายุน้อย	5.2		0.0816	0.0113	0.138	2.483	1.576	1,547	1,458	0.059	0.104				
	การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.3759	0.0262	0.070	4.640	2.154	932	1,583	0.323	0.428				
	การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.1742	0.0084	0.048	5.267	2.295	11,185	10,844	0.157	0.191				
	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0697	0.0051	0.073	4.829	2.198	12,599	12,251	0.060	0.080				
	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.6595	0.0123	0.019	8.311	2.883	12,599	12,251	0.635	0.684				
	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.2754	0.0147	0.053	12.668	3.559	12,256	11,770	0.246	0.305				

ตาราง SE.3 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ในเขตเทศบาล (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากความแปรผัน ผลกระทบจากความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	ตัวชี้วัด	MICS	ตัวชี้วัด	MDG	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (se/r)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	จำนวน (ถ้ามี)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
												จำนวน	จำนวน
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5				0.0954	0.0083	0.087	9.681	3.111	12,599	12,251	0.079	0.112
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7				0.6768	0.0254	0.038	4.678	2.163	932	1,583	0.626	0.728
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8				0.7550	0.0243	0.032	5.055	2.248	932	1,583	0.706	0.804
ผู้ชาย													
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	7.1		2.3		0.9405	0.0109	0.012	5.599	2.366	2,967	2,645	0.919	0.962
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	9.1		6.3		0.4757	0.0221	0.047	5.198	2.280	2,967	2,645	0.431	0.520
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12				0.0779	0.0056	0.072	4.737	2.176	11,216	10,912	0.067	0.089
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2				0.5679	0.0142	0.025	8.914	2.986	11,216	10,912	0.540	0.596
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3				0.2858	0.0157	0.055	12.546	3.542	10,805	10,361	0.254	0.317
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี													
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a		1.8		0.0490	0.0066	0.135	4.583	2.141	4,403	4,920	0.036	0.062
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a				0.0978	0.0097	0.100	5.252	2.292	4,292	4,877	0.078	0.117
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a				0.0441	0.0071	0.161	5.825	2.413	4,278	4,847	0.030	0.058
ภาวะอ้วน	2.4				0.0854	0.0095	0.111	5.612	2.369	4,278	4,847	0.066	0.104
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-				0.1713	0.0107	0.063	4.432	2.105	4,988	5,472	0.150	0.193
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7				0.1878	0.0309	0.165	1.911	1.382	476	306	0.126	0.250
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8				0.3736	0.0353	0.094	1.620	1.273	476	306	0.303	0.444
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12				0.2583	0.0228	0.088	4.651	2.157	1,889	1,721	0.213	0.304
การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	6.1				0.8159	0.0156	0.019	4.083	2.021	2,093	2,533	0.785	0.847
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.2				0.9598	0.0039	0.004	1.003	1.001	2,093	2,533	0.952	0.968
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.3				0.3707	0.0202	0.054	4.421	2.103	2,093	2,533	0.330	0.411
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.4				0.7205	0.0169	0.023	3.580	1.892	2,093	2,533	0.687	0.754
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5				0.4780	0.0182	0.038	7.279	2.698	4,988	5,472	0.442	0.514
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.6				0.7185	0.0177	0.025	8.482	2.912	4,988	5,472	0.683	0.754
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-				0.5525	0.0188	0.034	7.790	2.791	4,988	5,472	0.515	0.590

ตาราง SE.4 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ตัวชี้วัด		ค่าตัวชี้วัด	ความคลาด	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ	ราคาที่สองของ	จำนวน	จำนวน	ชิตจกักัด	ชิตจกักัด
ตัวชี้วัด	MICS	MDG	(r)	เคลื่อน	ความ	จากการเลือก	ผลกระทบจาก	(ถ่วง	(ไม่ถ่วง	ชิตจกักัด	ชิตจกักัด	
				มาตรฐาน	แปรผัน	ตัวอย่าง	การเลือก	น้ำหนัก)	น้ำหนัก)	ล่าง	บน	
				(se)	(se/r)	(defl)	ตัวอย่าง (defl)			r - 2se	r + 2se	
สมาชิกในครัวเรือน												
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9697	0.0035	0.004	6.378	2.525	49,360	15,148	0.963	0.977	
ประชากรที่ใช้สัมภาระกำจัดสิ่งขี้ถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9763	0.0023	0.002	3.476	1.864	49,360	15,148	0.972	0.981	
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.7189	0.0094	0.013	6.666	2.582	14,946	15,108	0.700	0.738	
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.7579	0.0137	0.018	9.884	3.144	16,627	9,598	0.730	0.785	
อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9489	0.0052	0.006	3.279	1.811	4,581	5,831	0.938	0.959	
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.2538	0.0074	0.029	5.512	2.348	12,827	18,898	0.239	0.269	
ความซุกซนของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0332	0.0030	0.090	5.199	2.280	12,827	18,898	0.027	0.039	
ผู้หญิง												
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7971	0.0097	0.012	5.673	2.382	9,106	9,818	0.778	0.816	
ความต้องการที่ยังไม่เต็มฤทธิ์	5.4	5.6	0.0590	0.0045	0.076	3.549	1.884	9,106	9,818	0.050	0.068	
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9848	0.0056	0.006	3.814	1.953	1,160	1,799	0.974	0.996	
ความครอบคลุมของกลุ่มของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.8977	0.0169	0.019	5.590	2.364	1,160	1,799	0.864	0.932	
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9949	0.0013	0.001	0.649	0.805	1,160	1,799	0.992	0.998	
อัตราการใช้ถุงยางอนามัย (ผู้หญิงอายุ 15-49)	7.1	2.3	0.9605	0.0101	0.010	9.158	3.026	3,276	3,428	0.940	0.981	
ความรู้เกี่ยวกับป้องกันโรคติดต่อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุ 15-49)	9.1	6.3	0.4381	0.0186	0.043	4.834	2.199	3,276	3,428	0.401	0.475	
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.4228	0.0273	0.065	5.491	2.343	1,160	1,799	0.368	0.477	
การมีบุตรขณะอายุ 15-19	5.2		0.1093	0.0122	0.111	2.372	1.540	1,331	1,558	0.085	0.134	
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.2884	0.0231	0.080	4.690	2.166	1,160	1,799	0.242	0.335	
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.2523	0.0080	0.032	3.941	1.985	11,071	11,493	0.236	0.268	
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.1026	0.0068	0.066	6.696	2.588	13,015	13,363	0.089	0.116	
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.6682	0.0105	0.016	6.685	2.586	13,015	13,363	0.647	0.689	
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.3565	0.0126	0.035	8.675	2.945	12,390	12,565	0.331	0.382	

ตาราง SE.4 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากความแปรผัน ผลกระทบจากความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559												
ตัวชี้วัด	MICS	ตัวชี้วัด	MDG	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (se/r)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
											จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5			0.0899	0.0067	0.075	7.363	2.713	13,015	13,363	0.076	0.103
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7			0.7087	0.0216	0.030	4.069	2.017	1,160	1,799	0.665	0.752
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8			0.7558	0.0221	0.029	4.751	2.180	1,160	1,799	0.712	0.800
ผู้ชาย												
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)	7.1	2.3		0.9533	0.0094	0.010	6.319	2.514	3,230	3,157	0.934	0.972
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)	9.1	6.3		0.4279	0.0183	0.043	4.321	2.079	3,230	3,157	0.391	0.464
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12			0.0962	0.0060	0.063	5.114	2.262	11,967	12,271	0.084	0.108
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2			0.5792	0.0130	0.022	8.538	2.922	11,967	12,271	0.553	0.605
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3			0.3720	0.0116	0.031	6.580	2.565	11,264	11,337	0.349	0.395
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี												
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a	1.8		0.0779	0.0077	0.099	5.320	2.307	6,786	6,393	0.062	0.093
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a			0.1099	0.0088	0.080	4.987	2.233	6,716	6,344	0.092	0.127
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a			0.0602	0.0082	0.136	7.455	2.730	6,664	6,294	0.044	0.077
ภาวะอ้วน	2.4			0.0800	0.0064	0.080	3.515	1.875	6,664	6,294	0.067	0.093
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-			0.2019	0.0109	0.054	5.012	2.239	7,262	6,778	0.180	0.224
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7			0.2626	0.0385	0.147	2.711	1.647	662	355	0.186	0.340
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8			0.4557	0.0358	0.079	1.830	1.353	662	355	0.384	0.527
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12			0.2954	0.0209	0.071	4.529	2.128	2,732	2,162	0.254	0.337
การเข้าถึงบริการปฐมวัย	6.1			0.8680	0.0135	0.016	4.864	2.205	2,986	3,070	0.841	0.895
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.2			0.9035	0.0105	0.012	3.870	1.967	2,986	3,070	0.883	0.924
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.3			0.3183	0.0181	0.057	4.620	2.149	2,986	3,070	0.282	0.354
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.4			0.5629	0.0191	0.034	4.534	2.129	2,986	3,070	0.525	0.601
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5			0.3671	0.0149	0.041	6.467	2.543	7,262	6,778	0.337	0.397
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.6			0.7818	0.0124	0.016	6.133	2.477	7,262	6,778	0.757	0.807
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-			0.4793	0.0130	0.027	4.622	2.150	7,262	6,778	0.453	0.505

ตาราง SE.5 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559														
ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	MICS	MDG	(r)	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัดส่วน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ		ราคาที่สองของ		จำนวน	
									ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	การเลือกตัวอย่าง (defl)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ผลกระทบจากการเลือก	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)
สมาชิกในครัวเรือน														
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9996	0.0004	0.000	0.799	0.894	12,517	2,261	0.999	1.000			
ประชากรที่ใช้สัมภาระจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9465	0.0068	0.007	2.041	1.429	12,517	2,261	0.933	0.960			
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.7018	0.0178	0.025	3.244	1.801	3,701	2,147	0.666	0.737			
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.6846	0.0282	0.041	4.242	2.060	2,457	1,149	0.628	0.741			
อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9468	0.0133	0.014	2.284	1.511	753	649	0.920	0.973			
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.1120	0.0149	0.133	4.750	2.180	2,096	2,134	0.082	0.142			
ความชุกของเด็กที่พ้อหรือแม่หรือทั้งพ่อแม่แม่เลี้ยงชีวิตร	8.14		0.0270	0.0066	0.245	3.563	1.888	2,096	2,134	0.014	0.040			
ผู้หญิง														
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7327	0.0182	0.025	2.353	1.534	2,097	1,393	0.696	0.769			
ความต้องการที่ยังไม่เต็มฤทธิ์	5.4	5.6	0.0881	0.0134	0.152	3.102	1.761	2,097	1,393	0.061	0.115			
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9983	0.0017	0.002	0.377	0.614	231	225	0.995	1.000			
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9549	0.0181	0.019	1.710	1.308	231	225	0.919	0.991			
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9885	0.0114	0.012	2.578	1.606	231	225	0.966	1.000			
อัตราการใช้ถุงยางอนามัย (ผู้หญิงอายุน้อย)	7.1	2.3	0.9482	0.0144	0.015	2.134	1.461	920	504	0.919	0.977			
ความรู้เกี่ยวกับป้องกันโรคติดต่อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุน้อย)	9.1	6.3	0.4571	0.0332	0.073	2.240	1.497	920	504	0.391	0.524			
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.2792	0.0451	0.162	2.263	1.504	231	225	0.189	0.369			
การมีบุตรขณะอายุน้อย	5.2		0.0875	0.0229	0.262	1.845	1.358	535	281	0.042	0.133			
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.4648	0.0550	0.118	2.721	1.650	231	225	0.355	0.575			
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.1370	0.0099	0.073	1.720	1.312	3,612	2,060	0.117	0.157			
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0548	0.0095	0.172	3.940	1.985	3,998	2,283	0.036	0.074			
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.6308	0.0249	0.039	6.066	2.463	3,998	2,283	0.581	0.681			
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.1603	0.0183	0.114	5.625	2.372	3,948	2,252	0.124	0.197			

ตาราง SE.5 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากความแปรผัน ผลกระทบจากความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									ขีดจำกัดล่าง	ขีดจำกัดบน
	MICS	MDG	(r)	ความแปรผัน (se)	ความคลาดเคลื่อน	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	r - 2se	r + 2se
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5		0.0715	0.0084	0.118	2.435	3,998	2,283	0.055	0.088
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7		0.6477	0.0512	0.079	2.569	231	225	0.545	0.750
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8		0.6649	0.0508	0.076	2.598	231	225	0.563	0.767
ผู้ชาย										
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	7.1	2.3	0.9500	0.0301	0.032	8.934	881	470	0.890	1.000
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	9.1	6.3	0.4325	0.0348	0.080	2.310	881	470	0.363	0.502
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0803	0.0129	0.161	4.615	3,460	2,044	0.054	0.106
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.5454	0.0261	0.048	5.614	3,460	2,044	0.493	0.598
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.1727	0.0217	0.126	6.653	3,389	2,012	0.129	0.216
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a	1.8	0.0443	0.0123	0.278	1.876	806	523	0.020	0.069
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a		0.0792	0.0173	0.219	2.076	756	506	0.045	0.114
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a		0.0359	0.0078	0.218	0.888	746	504	0.020	0.051
ภาวะอ้วน	2.4		0.0914	0.0205	0.224	2.533	746	504	0.051	0.132
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-		0.1862	0.0278	0.149	3.743	1,146	737	0.131	0.242
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7		(0.0635)	(0.0078)	(0.123)	(0.049)	133	49	(0.048)	(0.079)
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8		(0.1723)	(0.1000)	(0.058)	(0.034)	133	49	(0.152)	(0.192)
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12		0.2065	0.0398	0.193	2.161	425	225	0.127	0.286
การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	6.1		0.6345	0.0392	0.062	2.369	500	359	0.556	0.713
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.2		0.9692	0.0067	0.007	0.540	500	359	0.956	0.983
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.3		0.4728	0.0411	0.087	2.420	500	359	0.391	0.555
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.4		0.7571	0.0343	0.045	2.286	500	359	0.689	0.826
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5		0.5965	0.0398	0.067	4.832	1,146	737	0.517	0.676
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.6		0.6534	0.0306	0.047	3.044	1,146	737	0.592	0.715
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-		0.5596	0.0384	0.069	4.412	1,146	737	0.483	0.636

() ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ตาราง SE.6 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ตัววัด		ค่าตัววัด	ความคลาด	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ	ราคาที่สองของ	จำนวน	จำนวน	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น
ตัววัด	MICS	MDG	(r)	เคลือบ	ความ	จากการเลือก	ผลกระทบจาก	(ถ่วง	(ไม่ถ่วง	ขีดจำกัด	ขีดจำกัด
				มาตรฐาน	แปรผัน	ตัวอย่าง	การเลือก	น้ำหนัก)	น้ำหนัก)	ล่าง	บน
				(se)	(se/r)	(defl)	ตัวอย่าง (defl)			r - 2se	r + 2se
สมาชิกในครัวเรือน											
ประชากรที่ดื่มสุรามาจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9854	0.0040	0.004	5.478	2.341	27,739	4,906	0.977	0.993
ประชากรที่ใช้เข็มก้างจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9709	0.0053	0.005	4.938	2.222	27,739	4,906	0.960	0.982
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.8113	0.0126	0.016	5.029	2.243	8,618	4,862	0.786	0.836
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.6996	0.0274	0.039	10.138	3.184	7,263	2,832	0.645	0.754
อัตราการเข้าเรียนสุทธิตระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9558	0.0096	0.010	3.458	1.859	2,096	1,596	0.937	0.975
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.1739	0.0104	0.060	3.954	1.988	5,977	5,283	0.153	0.195
ความซุกซนของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0374	0.0062	0.167	5.724	2.392	5,977	5,283	0.025	0.050
ผู้หญิง											
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7890	0.0169	0.021	5.488	2.343	5,438	3,212	0.755	0.823
ความต้องการที่ยังไม่เต็มที	5.4	5.6	0.0516	0.0074	0.144	3.603	1.898	5,438	3,212	0.037	0.066
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9773	0.0107	0.011	3.015	1.736	713	584	0.956	0.999
ความครอบคลุมของกลุ่มของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9038	0.0265	0.029	4.694	2.167	713	584	0.851	0.957
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9992	0.0007	0.001	0.390	0.624	713	584	0.998	1.000
อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุน้อย)	7.1	2.3	0.9146	0.0205	0.022	5.913	2.432	2,033	1,103	0.874	0.956
ความรู้เกี่ยวกับกับ้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุน้อย)	9.1	6.3	0.4596	0.0337	0.073	5.030	2.243	2,033	1,103	0.392	0.527
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.3333	0.0414	0.124	4.496	2.120	713	584	0.251	0.416
การมีบุตรขณะอายุน้อย	5.2		0.0708	0.0125	0.176	1.387	1.178	1,075	587	0.046	0.096
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.3187	0.0367	0.115	3.622	1.903	713	584	0.245	0.392
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.1907	0.0121	0.064	3.812	1.952	7,457	4,008	0.167	0.215
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0549	0.0082	0.149	5.843	2.417	8,415	4,524	0.039	0.071
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.6628	0.0172	0.026	5.988	2.447	8,415	4,524	0.628	0.697
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.2503	0.0228	0.091	11.964	3.459	8,029	4,308	0.205	0.296

ตาราง SE.6 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									r - 2se	r + 2se
	MICS	MDG	(r)	ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบทัวอย่าง (defl)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดล่าง	ขีดจำกัดบน
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5		0.1283	0.0150	0.117	3.009	8,415	4,524	0.098	0.158
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7		0.7350	0.0356	0.048	1.950	713	584	0.664	0.806
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8		0.8225	0.0286	0.035	1.805	713	584	0.765	0.880
ผู้ชาย										
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)	7.1	2.3	0.9138	0.0173	0.019	2.027	2,005	1,081	0.879	0.948
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)	9.1	6.3	0.4415	0.0338	0.076	4.995	2,005	1,081	0.374	0.509
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.0504	0.0062	0.123	1.836	7,663	4,216	0.038	0.063
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.5355	0.0221	0.041	2.871	7,663	4,216	0.491	0.580
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.2647	0.0239	0.090	11.562	7,197	3,937	0.217	0.313
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a	1.8	0.0680	0.0143	0.211	5.737	3,219	1,767	0.039	0.097
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a		0.1179	0.0167	0.142	4.718	3,165	1,752	0.084	0.151
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a		0.0523	0.0152	0.291	8.125	3,162	1,735	0.022	0.083
ภาวะอ้วน	2.4		0.0876	0.0129	0.147	3.598	3,162	1,735	0.062	0.113
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-		0.1370	0.0151	0.110	3.796	3,546	1,964	0.107	0.167
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7		0.2744	0.0735	0.268	2.605	321	97	0.127	0.421
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8		0.5144	0.0690	0.134	1.827	321	97	0.376	0.652
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12		0.3118	0.0363	0.117	3.823	1,382	622	0.239	0.384
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.1		0.8236	0.0241	0.029	3.537	1,439	888	0.775	0.872
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.2		0.9576	0.0087	0.009	1.286	1,439	888	0.940	0.975
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.3		0.3390	0.0347	0.102	4.769	1,439	888	0.270	0.408
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.4		0.7069	0.0302	0.043	3.915	1,439	888	0.646	0.767
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.5		0.4700	0.0269	0.057	5.719	3,546	1,964	0.416	0.524
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	6.6		0.7421	0.0265	0.036	7.178	3,546	1,964	0.689	0.795
	-		0.4737	0.0245	0.052	4.708	3,546	1,964	0.425	0.523

ตาราง SE.7 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ตัววัด		ค่าตัววัด	ความคลาด	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบ	ราคาที่สองของ	จำนวน	จำนวน	ชิตจกักัด	ชิตจกักัด
MICS	ตัววัด	MDG	(r)	เคลื่อน	ผลกระท	จากการเลือก	ผลกระทบ	ผลกระท	(ถ่วง	(ไม่ถ่วง	ชิตจกักัด	ชิตจกักัด
				มาตรฐาน	อย่าง	ตัวอย่าง	อย่าง	การเลือก	น้ำหนัก)	น้ำหนัก)	ล่าง	บน
				(se)	(defl)	(defl)	(defl)	ตัวอย่าง	r - 2se	r + 2se		
สมาชิกในครัวเรือน												
4.1	7.8	0.9882	0.0037	0.004	5.902	2.429	15,301	5,059	0.981	0.996		
4.3	7.9	0.9754	0.0034	0.003	2.404	1.550	15,301	5,059	0.969	0.982		
2.19		0.7892	0.0131	0.017	5.214	2.283	5,102	5,053	0.763	0.815		
8.3		0.808	0.0145	0.018	4.166	2.041	4,214	3,072	0.779	0.837		
7.4	2.1	0.9333	0.0115	0.012	3.514	1.875	1,256	1,649	0.910	0.956		
8.13		0.2580	0.0148	0.057	6.350	2.520	3,460	5,568	0.228	0.288		
8.14		0.0456	0.0074	0.162	6.960	2.638	3,460	5,568	0.031	0.060		
5.3	5.3	0.7794	0.0145	0.019	3.880	1.970	2,718	3,155	0.750	0.808		
5.4	5.6	0.0680	0.0095	0.140	4.520	2.126	2,718	3,155	0.049	0.087		
5.5a	5.5	0.9640	0.0220	0.023	8.091	2.844	354	580	0.920	1.000		
5.5b	5.5	0.8881	0.0286	0.032	4.780	2.186	354	580	0.831	0.945		
5.7	5.2	0.9742	0.0188	0.019	8.167	2.858	354	580	0.936	1.000		
7.1	2.3	0.9681	0.0082	0.008	1.976	1.406	884	916	0.952	0.984		
9.1	6.3	0.5107	0.0259	0.051	2.462	1.569	884	916	0.459	0.563		
2.6		0.5861	0.0507	0.086	6.129	2.476	354	580	0.485	0.687		
5.2		0.1005	0.0179	0.178	1.618	1.272	404	458	0.065	0.136		
5.9		0.3552	0.0437	0.123	4.817	2.195	354	580	0.268	0.443		
8.5		0.2874	0.0178	0.062	5.649	2.377	3,335	3,651	0.252	0.323		
8.12		0.1304	0.0111	0.085	4.492	2.120	3,815	4,109	0.108	0.153		
9.2		0.6530	0.0160	0.024	4.628	2.151	3,815	4,109	0.621	0.685		
9.3		0.4360	0.0174	0.040	4.695	2.167	3,631	3,816	0.401	0.471		

ตาราง SE.7 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ้ามี)	จำนวน (ถ้ามี)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5	0.0917	0.0090	0.098	4.000	2.000	3,815	4,109	0.074	0.110
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7	0.6354	0.0473	0.074	5.598	2.366	354	580	0.541	0.730
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8	0.7512	0.0426	0.057	5.629	2.373	354	580	0.666	0.836
ผู้ชาย										
อัตราการรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	7.1	0.9597	0.0125	0.013	3.359	1.833	915	833	0.935	0.985
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ผู้ชายอายุ 15 ปี)	9.1	0.5011	0.0281	0.056	2.622	1.619	915	833	0.445	0.557
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12	0.0920	0.0092	0.100	3.676	1.917	3,358	3,600	0.074	0.110
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2	0.5492	0.0163	0.030	3.850	1.962	3,358	3,600	0.517	0.582
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3	0.4449	0.0245	0.055	8.093	2.845	3,202	3,344	0.396	0.494
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a	0.0693	0.0126	0.182	5.198	2.280	2,001	2,105	0.044	0.095
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a	0.0976	0.0138	0.141	4.490	2.119	1,975	2,087	0.070	0.125
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a	0.0520	0.0111	0.213	5.132	2.265	1,971	2,071	0.030	0.074
ภาวะอ้วน	2.4	0.0824	0.0122	0.148	4.065	2.016	1,971	2,071	0.058	0.107
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.2044	0.0157	0.077	3.352	1.831	2,084	2,201	0.173	0.236
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7	0.3673	0.0368	0.100	0.619	0.787	205	107	0.294	0.441
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8	0.5259	0.0344	0.065	0.502	0.709	205	107	0.457	0.595
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12	0.2756	0.0321	0.116	3.510	1.873	855	682	0.211	0.340
การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	6.1	0.8917	0.0211	0.024	4.529	2.128	794	984	0.849	0.934
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.2	0.8480	0.0266	0.031	5.394	2.322	794	984	0.795	0.901
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.3	0.3287	0.0243	0.074	2.623	1.619	794	984	0.280	0.377
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.4	0.5389	0.0282	0.052	3.137	1.771	794	984	0.483	0.595
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5	0.3701	0.0237	0.064	5.284	2.299	2,084	2,201	0.323	0.417
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.6	0.7648	0.0205	0.027	5.124	2.264	2,084	2,201	0.724	0.806
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-	0.4594	0.0227	0.049	4.547	2.132	2,084	2,201	0.414	0.505

ตาราง SE.8 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559												
ตัวชี้วัด	MICS	ตัวชี้วัด	MDG	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือก	จำนวน (ถ้ามี) นำหนัก	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
											(se)	(se/r)
สมาชิกในครัวเรือน												
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9773	0.0056	0.006	11.721	3.424	24,242	8,364	0.966	0.988	
ประชากรที่ใช้สัมภาระจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9868	0.0027	0.003	4.566	2.137	24,242	8,364	0.981	0.992	
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.5650	0.0181	0.032	11.057	3.325	7,147	8,340	0.529	0.601	
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.7895	0.0135	0.017	5.866	2.422	8,538	5,337	0.762	0.817	
อัตราการเข้าเรียนสุทธิตะดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9520	0.0064	0.007	2.715	1.648	2,474	3,054	0.939	0.965	
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.3316	0.0134	0.040	8.283	2.878	6,813	10,197	0.305	0.358	
ความทุกข์ของเด็กที่พ่อแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0305	0.0038	0.123	4.859	2.204	6,813	10,197	0.023	0.038	
ผู้หญิง												
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.8447	0.0084	0.010	2.720	1.649	4,191	5,105	0.828	0.861	
ความต้องการที่ยังไม่เต็มฤทธิ์	5.4	5.6	0.0483	0.0059	0.123	3.923	1.981	4,191	5,105	0.036	0.060	
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9910	0.0033	0.003	1.043	1.021	437	844	0.984	0.998	
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9022	0.0171	0.019	2.787	1.669	437	844	0.868	0.936	
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9935	0.0024	0.002	0.756	0.869	437	844	0.989	0.998	
อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุน้อย)	7.1	2.3	0.9919	0.0036	0.004	2.648	1.627	1,503	1,680	0.985	0.999	
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุน้อย)	9.1	6.3	0.5035	0.0263	0.052	4.658	2.158	1,503	1,680	0.451	0.556	
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.4411	0.0323	0.073	3.570	1.890	437	844	0.377	0.506	
การมีบุตรขณะอายุน้อย	5.2		0.1374	0.0212	0.154	2.667	1.633	445	704	0.095	0.180	
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.2511	0.0318	0.126	4.521	2.126	437	844	0.188	0.315	
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.2453	0.0108	0.044	3.713	1.927	4,880	5,853	0.224	0.267	
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.1141	0.0092	0.081	5.729	2.393	5,937	6,829	0.096	0.132	
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.7343	0.0130	0.018	5.952	2.440	5,937	6,829	0.708	0.760	
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.4583	0.0166	0.036	7.269	2.696	5,791	6,573	0.425	0.491	

ตาราง SE.8 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบบางจากการเลือกตัวอย่าง (deff) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559	ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของผลกระทบจาก	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									ความแปรผัน (se)	ความแปรผัน (se/r)
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5	0.0614	0.0046	0.074	2.461	1.569	5,937	6,829	0.052	0.070
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7	0.7592	0.0178	0.023	1.456	1.207	437	844	0.724	0.795
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8	0.7694	0.0271	0.035	3.496	1.870	437	844	0.715	0.824
ผู้ชาย										
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)	7.1	0.9859	0.0059	0.006	3.804	1.950	1,515	1,499	0.974	0.998
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)	9.1	0.5137	0.0247	0.048	3.667	1.915	1,515	1,499	0.464	0.563
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12	0.1270	0.0108	0.085	6.451	2.540	5,547	6,147	0.105	0.149
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2	0.6913	0.0159	0.023	7.275	2.697	5,547	6,147	0.660	0.723
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3	0.4743	0.0132	0.028	4.106	2.026	5,371	5,835	0.448	0.501
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a	0.0559	0.0072	0.129	3.521	1.876	3,369	3,553	0.041	0.070
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a	0.0872	0.0090	0.103	3.592	1.895	3,352	3,543	0.069	0.105
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a	0.0477	0.0086	0.181	5.724	2.393	3,312	3,509	0.030	0.065
ภาวะอ้วน	2.4	0.0793	0.0088	0.111	3.710	1.926	3,312	3,509	0.062	0.097
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.2109	0.0138	0.065	4.281	2.069	3,545	3,738	0.183	0.239
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7	0.1754	0.0320	0.182	1.487	1.219	300	211	0.111	0.239
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8	0.3559	0.0435	0.122	1.735	1.317	300	211	0.269	0.443
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12	0.2455	0.0233	0.095	3.372	1.836	1,217	1,149	0.199	0.292
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.1	0.9281	0.0118	0.013	3.578	1.891	1,564	1,720	0.905	0.952
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.2	0.9202	0.0118	0.013	3.274	1.809	1,564	1,720	0.897	0.944
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.3	0.2666	0.0193	0.072	3.266	1.807	1,564	1,720	0.228	0.305
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.4	0.5083	0.0241	0.047	3.980	1.995	1,564	1,720	0.460	0.556
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5	0.3384	0.0187	0.055	5.846	2.418	3,545	3,738	0.301	0.376
การมีของเล่นอายุ 2 ประเภท	6.6	0.7833	0.0146	0.019	4.685	2.164	3,545	3,738	0.754	0.812
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-	0.5257	0.0196	0.037	5.737	2.395	3,545	3,738	0.487	0.565

ตาราง SE.9 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559		ราคาที่สองของ		จำนวน		ขีดจำกัดความเชื่อมั่น					
ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	ความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ขีดจำกัด				
MICS	MDG	(r)	ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ล่าง บน				
							$r - 2se$	$r + 2se$			
สมาชิกในครัวเรือน											
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.1	7.8	0.9440	0.0058	0.006	5.182	2.276	12,273	8,062	0.932	0.956
ประชากรที่ใช้สัมภาระกำจัดสิ่งขังถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.3	7.9	0.9700	0.0071	0.007	13.785	3.713	12,273	8,062	0.956	0.984
การบริโภคเกลือไอโอดีน	2.19		0.8255	0.0076	0.009	3.201	1.789	3,706	8,050	0.810	0.841
การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	8.3		0.7523	0.0158	0.021	6.559	2.561	4,813	4,914	0.721	0.784
อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.4	2.1	0.9443	0.0074	0.008	3.438	1.854	1,193	3,343	0.930	0.959
การอยู่อาศัยของเด็ก	8.13		0.1502	0.0095	0.063	7.382	2.717	3,360	10,485	0.131	0.169
ความทุกข์ของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	8.14		0.0335	0.0040	0.118	5.074	2.252	3,360	10,485	0.026	0.041
ผู้หญิง											
อัตราการคุมกำเนิด	5.3	5.3	0.7119	0.0158	0.022	6.413	2.532	2,311	5,282	0.680	0.743
ความต้องการที่ยังไม่เต็มฤทธิ์	5.4	5.6	0.0786	0.0072	0.091	3.765	1.940	2,311	5,282	0.064	0.093
ความครอบคลุมของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ)	5.5a	5.5	0.9834	0.0066	0.007	3.053	1.747	359	1,149	0.970	0.997
ความครอบคลุมของกลุ่มของการฝากครรภ์ (อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง)	5.5b	5.5	0.9152	0.0138	0.015	2.825	1.681	359	1,149	0.888	0.943
การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	5.7	5.2	0.9910	0.0031	0.003	1.254	1.120	359	1,149	0.985	0.997
อัตราการรู้หนังสือ (ผู้หญิงอายุ নয়)	7.1	2.3	0.9707	0.0058	0.006	2.502	1.582	896	2,090	0.959	0.982
ความรู้เกี่ยวกับกับ้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (ผู้หญิงอายุ নয়)	9.1	6.3	0.3438	0.0230	0.067	4.898	2.213	896	2,090	0.298	0.390
การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	2.6		0.3729	0.0341	0.092	5.718	2.391	359	1,149	0.305	0.441
การมีบุตรขณะอายุ น้อย	5.2		0.1124	0.0213	0.190	4.501	2.122	418	986	0.070	0.155
การผ่าตัดคลอดบุตร	5.9		0.3220	0.0285	0.089	4.283	2.070	359	1,149	0.265	0.379
การสมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.5		0.2250	0.0115	0.051	5.125	2.264	2,972	6,765	0.202	0.248
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12		0.1037	0.0084	0.081	5.925	2.434	3,450	7,869	0.087	0.120
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2		0.5959	0.0184	0.031	11.078	3.328	3,450	7,869	0.559	0.633
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3		0.2812	0.0137	0.049	6.821	2.612	3,249	7,386	0.254	0.309

ตาราง SE.9 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้ (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัววัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559														
	ตัวชี้วัด	MICS	ตัวชี้วัด	ค่าตัวชี้วัด	(r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์แปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ้ามี)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น		
												r - 2se	r	r + 2se
การตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ	9.5			0.0845		0.0068	0.081	4.719	2.172	3,450	7,869	0.071	0.098	
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.7			0.6236		0.0286	0.046	4.014	2.003	359	1,149	0.566	0.681	
การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	9.8			0.6676		0.0369	0.055	7.058	2.657	359	1,149	0.594	0.741	
ผู้ชาย														
อัตราการเรียนรู้หนังสือ (ผู้ชายอายุน้อย)	7.1		2.3	0.9410		0.0091	0.010	2.860	1.691	882	1,919	0.923	0.959	
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ผู้ชายอายุน้อย)	9.1		6.3	0.3298		0.0245	0.074	5.198	2.280	882	1,919	0.281	0.379	
ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	8.12			0.1100		0.0087	0.079	5.579	2.362	3,155	7,176	0.093	0.127	
ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	9.2			0.5170		0.0234	0.045	15.749	3.968	3,155	7,176	0.470	0.564	
ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี	9.3			0.2804		0.0126	0.045	5.168	2.273	2,910	6,570	0.255	0.306	
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี														
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปานกลางและรุนแรง)	2.1a		1.8	0.0909		0.0089	0.098	3.259	1.805	1,795	3,365	0.073	0.109	
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ปานกลางและรุนแรง)	2.2a			0.1362		0.0128	0.094	4.649	2.156	1,760	3,333	0.111	0.162	
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ปานกลางและรุนแรง)	2.3a			0.0783		0.0108	0.138	5.383	2.320	1,751	3,322	0.057	0.100	
ภาวะอ้วน	2.4			0.0732		0.0095	0.130	4.461	2.112	1,751	3,322	0.054	0.092	
การมีไข้ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-			0.2323		0.0177	0.076	6.330	2.516	1,929	3,610	0.197	0.268	
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.7			0.2161		0.0730	0.338	6.163	2.483	179	197	0.070	0.362	
เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	2.8			0.4295		0.0666	0.155	3.552	1.885	179	197	0.296	0.563	
การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.12			0.3262		0.0358	0.110	7.009	2.647	742	1,205	0.255	0.398	
การสร้างเสริมการเรียนรู้	6.1			0.8152		0.0210	0.026	4.849	2.202	781	1,652	0.773	0.857	
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	6.2			0.9358		0.0093	0.010	2.383	1.544	781	1,652	0.917	0.954	
การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	6.3			0.4145		0.0301	0.073	6.174	2.485	781	1,652	0.354	0.475	
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.4			0.7293		0.0248	0.034	5.163	2.272	781	1,652	0.680	0.779	
การมีหนังสือสำหรับเด็ก	6.5			0.3779		0.0207	0.055	6.558	2.561	1,929	3,610	0.337	0.419	
การมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	6.6			0.7833		0.0206	0.026	9.000	3.000	1,929	3,610	0.742	0.824	
การเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-			0.5673		0.0206	0.036	6.258	2.502	1,929	3,610	0.526	0.609	

ภาคผนวก ค ตัวชี้วัด MICS5 ประเทศไทย: ตัวตั้งและตัวหาร

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ ⁶⁰	ตัวตั้ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
โภชนาการ				
2.1a 2.1b	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (a) ต่ำกว่าสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (b) ต่ำกว่าสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	MDG 1.8
2.2a 2.2b	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีความสูงเมื่อเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (a) ต่ำกว่าสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (b) ต่ำกว่าสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
2.3a 2.3b	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (a) ต่ำกว่าสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (b) ต่ำกว่าสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	

^(M) ในการสำรวจครั้งนี้ มีแบบสอบถามสำหรับเพศชายด้วย ฉะนั้นจึงมีการคำนวณตัวชี้วัดสำหรับเพศชาย โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับผู้ชาย

⁶⁰ ตัวชี้วัดบางตัวคำนวณจากข้อมูลในหลายตอน (module) ในกรณีเช่นนี้จะระบุเฉพาะตอนที่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากที่สุดเท่านั้น

⁶¹ ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) มีผลเมื่อ 15 มกราคม 2551 - <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Host.aspx?Content=Indicators/OfficialList.htm> เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2556

ตัวชี้วัด MICS [M]		ตอนที่ ⁶⁰	ตัวต่ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
2.4	ภาวะอ้วน	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO มากกว่า +2SD	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
2.5	เด็กที่เคยกินนมแม่	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมาที่เคยให้นมลูก	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา	
2.6	การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา ที่ให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา	
2.7	ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	BD	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน ที่กินนมแม่อย่างเดียว ⁶²	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน	
2.8	ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก	BD	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน ที่กินนมแม่เป็นหลัก ⁶³ ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน	
2.9	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี	BD	จำนวนของเด็กอายุ 12-15 เดือน ที่ยังคงกินนมแม่ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 12-15 เดือน	
2.10	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี	BD	จำนวนเด็กอายุ 20-23 เดือน ที่ยังคงกินนมแม่ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 20-23 เดือน	
2.11	ระยะเวลาโดยเฉลี่ย (มีฐาน) ของการกินนมแม่	BD	อายุ (เดือน) เมื่อร้อยละ 50 ของเด็กอายุ 0-35 เดือน ไม่ได้กินนมระหว่างวันที่ผ่านมา		
2.12	การให้นมแม่ที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	BD	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือน ที่ได้รับนมแม่อย่างเหมาะสม ⁶⁴ ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือน	
2.13	การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนแก่ทารก	BD	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน ที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน	
2.14	ความสำเร็จของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่	BD	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ไม่ได้กินนมแม่ซึ่งได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้งในระหว่างวันที่ผ่านมา	เด็กอายุ 6-23 เดือนที่ไม่ได้กินนมแม่	

⁶² ทารกที่ได้รับนมแม่อย่างเดียว และไม่ได้รับของเหลวหรืออาหารอื่น ยกเว้น สารละลายเกลือแร่ (ORS) วิตามิน แร่ธาตุเสริม และยา

⁶³ ทารกที่กินนมแม่ และของเหลวที่กำหนด ได้แก่ น้ำเปล่า เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลเป็นส่วนผสม น้ำผลไม้ ของเหลวในพิธีทางศาสนา ORS ยาหยอด วิตามิน เกลือแร่ และยา แต่ไม่ได้รับอาหารอื่น ๆ ได้แก่ นมที่ไม่ใช่นมแม่และของเหลวที่มีส่วนผสมของอาหาร

⁶⁴ ทารกอายุ 0-5 เดือนที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว หรือเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่กินนมแม่ รวมทั้งได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ ⁶⁰	ตัวต่ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
2.15	BD	จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำที่ได้รับ	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	
2.16	BD	ความหลากหลายของอาหารขั้นต่ำที่ได้รับ	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	
2.17a	BD	การได้รับอาหารอย่างน้อยในระดับต่ำสุด	(a) จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่กินนมแม่	
2.17b	BD	ที่ยอมรับได้	(b) จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่ไม่ได้กินนมแม่	
2.18	BD	การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินม	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือน	
2.19	SI	การบริโภคเกลือไอโอดีน	จำนวนครัวเรือนที่มีการทดสอบเกลือบริโภคหรือไม่มีเกลือบริโภค	
2.20	MN	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
2.S20	AN	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (เกิดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	

⁶⁵ เด็กที่กินนมแม่: ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน 2 ครั้งสำหรับทารกอายุ 6-8 เดือน และ 3 ครั้งสำหรับเด็กอายุ 9-23 เดือน เด็กที่ไม่ได้กินนมแม่: ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน หรือนม 4 ครั้ง สำหรับเด็กอายุ 6-23 เดือน

⁶⁶ ตัวชี้วัดอยู่บนพื้นฐานของการบริโภคอาหารอย่างน้อย 4 กลุ่ม จาก 7 กลุ่มอาหารต่อไปนี้:

1) เมล็ดพืช พืชราก และพืชหัว 2) พืชตระกูลถั่วและถั่ว 3) ผลิตภัณฑ์นม (นม โยเกิร์ต ชีส) 4) อาหารสด (เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ปลา สัตว์ปีก และดื่บ หรือเครื่องในสัตว์) 5) ไข่ 6) ผักและผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินเอ และ 7) ผักและผลไม้อื่น ๆ

ตัวชี้วัด MICS [M]		ตอนที่ 60	ตัวตั้ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
2.21	ทารกที่ชั่งน้ำหนักเมื่อคลอด	IMN	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิด	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	

สุขภาพของเด็ก					
3.1	การได้รับภูมิคุ้มกันวัณโรค	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.2	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ เข็มที่ 3 (OPV3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.3	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคคอตีบ ไอกรน และ บาดทะยัก	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน และบาดทะยัก เข็มที่ 3 (DPT3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.4	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคหัด ⁶⁷	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด เข็มที่ 1 (MMR1) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	MDG 4.3
3.5	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคตับอักเสบบี	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบี เข็มที่ 3 (HepB3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.8	การได้รับภูมิคุ้มกันคิน	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนครบตามคำแนะนำในตารางการฉีดวัคซีนของประเทศ ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.9	การป้องกันบาดทะยัก	IMN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม ⁶⁸ ภายในช่วงเวลาที่เหมาะสมก่อนการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	

⁶⁷ ในประเทศที่มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดเมื่อเด็กมีอายุ 12 เดือน หรือหลังจากนั้น ตามตารางการฉีดวัคซีน ตัวชี้วัดนี้จะคำนวณสัดส่วนของเด็กอายุ 24-35 เดือนที่ได้รับการฉีดวัคซีนภายใน 24 เดือน

⁶⁸ รายละเอียดให้ดูในคู่มือตารางประมวลผล

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนท	ตัวตง	ตัวททร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
3.10	การรทษโรคทตองรวง	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวง ในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวง ในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา
3.S11	การรทษโรคทตองรวงโดยการที่รรับสรลสลายเกลือแร่ (ORS)	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวงในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา และรรับสรลสลายเกลือแร่ (ORS)	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวง ในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา
3.12	การรทษโรคทตองรวงดวยการให้สรนน้ำทงปาก (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหารอย่างต่อเนือง	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวงในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา ซึ่งรรับสรนน้ำทงปาก ORT สรรูจรูปแบบชอง หรือผสมเองที่บ้าน หรือ การรรับชองเหลวในปริมาณที่เพิ่มช้น) ควบคู่ไปกับการย้งคงให้กินอาหารในชวงที่มีอาการทตองรวง	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ทตองรวง ในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา
3.13	การรทษเดทกที่มีอาการตตองรวงเดททงเดททงใจแบบเฉียบพลัน	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ที่มีอาการตตองรวงระบบทงเดททงใจแบบเฉียบพลันในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา ซึ่งรรับค้บการรทษหรือการรทษจากสถานบริการหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ซึ่งในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา มีอาการตตองรวงระบบทงเดททงใจแบบเฉียบพลัน
3.14	การรทษเดทกที่มีอาการตตองรวงเดททงใจแบบเฉียบพลันโดยการช้ยาปฏิชีวนะ	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ที่มีอาการตตองรวงระบบทงเดททงใจแบบเฉียบพลันในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา ซึ่งรรับการรทษโดยการใช้ยาปฏิชีวนะ	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ซึ่งในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา มีอาการตตองรวงระบบทงเดททงใจแบบเฉียบพลัน
3.15	การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร	HC	จนวนสมชกในครวีเรือนที่ช้เชื้อเพลิงแข็งเป็นแหล่งพลังงนหลักในการประกอบอาหารภายในบ้าน	จนวนสมชกทงหมเดทในครวีเรือน
3.20	การดูแลรทษขณะมีอาการช้	CA	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ที่มีอาการช้ในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา ที่รรับค้บแนะนำหรือการรทษจากสถานพยาบาลหรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	จนวนเดทกอยตักกว 5 ปี ซึ่งในชวง 2 สัปดาห์ที่ผ่นมา มีอาการช้

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวต่ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG 61
น้ำและสุขาภิบาล				
4.1 การมีน้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	MDG 7.8
4.2 การบำบัดน้ำ	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดแต่ได้มีการบำบัดที่เหมาะสม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด	
4.3 การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยและไม่ได้ใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่น	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	MDG 7.9
4.4 การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างปลอดภัย	CA	จำนวนเด็กอายุ 0-2 ปี ซึ่งอุจจาระที่ถ่ายครั้งสุดท้ายถูกกำจัดอย่างปลอดภัย	จำนวนเด็กอายุ 0-2 ปี	
4.5 สถานที่สำหรับล้างมือ	HW	จำนวนครัวเรือนที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือ ซึ่งมีน้ำพร้อมสบูหรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ อยู่ ณ สถานที่นั้น	จำนวนครัวเรือน	
4.6 การมีสบูหรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ	HW	จำนวนครัวเรือนที่มีสบูหรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่น ๆ	จำนวนครัวเรือน	

อนามัยเจริญพันธุ์				
5.1 อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น ⁶⁹	CM	อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี		MDG 5.4
5.2 การมีบุตรขณะอายุน้อย	CM	จำนวนผู้หญิงอายุ 20-24 ปี ที่คลอดบุตรอย่างน้อย 1 คน ก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนผู้หญิงอายุ 20-24 ปี	
5.3 อัตราการคุมกำเนิด	CP	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินสมรสมีภรรยาและกำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (ไม่ว่าตนเองหรือคู่สมรส)	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินสมรสมีภรรยา	MDG 5.3

⁶⁹ เมื่อใช้ประวัติการเกิด ตัวชี้วัดจะคำนวณโดยใช้ข้อมูลการโดยใช้ข้อมูลการเจริญพันธุ์เท่านั้น อัตราจะอ้างอิงกับระยะเวลา 1 ปี

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวต่ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
5.4 ความต้องการที่ยังไม่สนอง ⁷⁰	UN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา เป็นผู้สามารถมีบุตรได้ และต้องการเว้นระยะเวลาก่อนมีบุตรหรือจำกัดจำนวนบุตร แต่ไม่ได้ใช้วิธีคุมกำเนิดใด ๆ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา	MDG 5.6
5.5a 5.5b ความครอบคลุมของการฝากครรภ์	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาและได้รับการตรวจครรภ์ระหว่างตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย (a) อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ (b) อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	MDG 5.5
5.6 รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการวัดความดันโลหิต ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือดระหว่างตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.S6 การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 ในระหว่างฝากครรภ์	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 1 และมีผลการตรวจฉบับที่ในสมุดบันทึกสุขภาพ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.S7 การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 ในระหว่างฝากครรภ์	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (VDRL) ครั้งที่ 2 และมีผลการตรวจฉบับที่ในสมุดบันทึกสุขภาพ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.S8 การตรวจจาลัสซีเมียในระหว่างฝากครรภ์	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจจาลัสซีเมีย และมีผลการตรวจฉบับที่ในสมุดบันทึกสุขภาพ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.S9 การตรวจจาลัสซีเมียของสามี	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่สามีได้รับการตรวจจาลัสซีเมีย และมีผลการตรวจฉบับที่ในสมุดบันทึกสุขภาพ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.7 การคัดลอกโดยผู้ชำนาญการ	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการทำคลอดบุตรคนสุดท้ายโดยผู้ชำนาญการ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	MDG 5.2

⁷⁰ รายละเอียดได้ในคู่มือตารางประมวลผล

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวตั้ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG 61
5.8 การลดอุปสรรคในสถานพยาบาล	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งคลอดบุตรคนสุดท้ายในสถานพยาบาล	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.9 การผ่าตัดคลอดบุตร	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งคลอดบุตรคนสุดท้ายโดยการผ่าตัด	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
5.S10 การตรวจสุขภาพหลังคลอด	MN	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจหลังคลอดอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 42 วัน หลังคลอด	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	

พัฒนาการของเด็ก				
6.1 การเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.2 การสร้างเสริมการเรียนรู้	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่ผู้ใหญ่ในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.3 การสร้างเสริมการเรียนรู้ของพ่อ	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่พ่อผู้ให้กำเนิดร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.4 การสร้างเสริมการเรียนรู้ของแม่	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่แม่ผู้ให้กำเนิดร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.5 การมีหนังสือสำหรับเด็ก	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.6 การมีของเล่น	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.S6 การมีของเล่น (อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์) (เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เครื่องเล่นเกม)	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เครื่องเล่นเกม)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวชี้วัด	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG 61
6.7 การดูแลที่ไม่เพียงพอ	EC	จำนวนเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังหรืออยู่ภายใต้การดูแลของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 1 ชั่วโมง อย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.8 ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน ซึ่งมีพัฒนาการอย่างน้อย 3 ใน 4 ด้าน เป็นไปตามเกณฑ์ (พัฒนาการ 4 ด้าน คือ ด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข ด้านกายภาพ ด้านสังคมและอารมณ์ และด้านการเรียนรู้)	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	

การศึกษา				
7.1 อัตราการรู้หนังสือของผู้หญิงที่อายุน้อย [M]	WB	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-24 ปีที่สามารถอ่านข้อความที่ง่ายและสั้นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ หรือผู้ที่ได้เรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-24 ปี	MDG 2.3
7.2 ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน	ED	จำนวนเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยในปีที่แล้ว	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
7.3 อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิตะดับประถมศึกษา	ED	จำนวนเด็กในวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวนเด็กในวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา	
7.4 อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว)	ED	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษา	MDG 2.1
7.5 อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	ED	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา	
7.6 เด็กที่ได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6	ED	อัตราส่วนของเด็กที่เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้เลื่อนชั้นถึงประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวนเด็กในวัยที่เรียนถึงประถมศึกษาปีที่ 6	MDG 2.2
7.7 อัตราการสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา	ED	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ไม่รวมเด็กข้ามชั้น)	จำนวนเด็กในวัยที่จะต้องสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา	

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด MDG 61
อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา	ED	จำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้วและกำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน	จำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้วและในปีการศึกษาที่แล้ว	
ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (ประถมศึกษา)	ED	อัตราการเข้าเรียนสุทธิต่อระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิต่อระดับประถมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	MDG 3.1
ดัชนีความเท่าเทียมระหว่างเพศ (มัธยมศึกษา)	ED	อัตราการเข้าเรียนสุทธิต่อระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิต่อระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว) ของเด็กชาย	MDG 3.1

การคุ้มครองเด็ก				
8.1	การจดทะเบียนเกิด	BR	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่จดทะเบียนเกิด	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
8.3	การอบรมโดยวิธีการรุนแรง	CD	จำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี ที่ถูกละเมิดโดยการทำร้ายจิตใจ หรือทำร้ายร่างกายในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี
8.4	การสมรสก่อนอายุ 15 ปี [M]	MA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 15 ปี	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
8.5	การสมรสก่อนอายุ 18 ปี [M]	MA	จำนวนผู้หญิงอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 18 ปี	จำนวนผู้หญิงอายุ 20-49 ปี
8.6	ผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กับสามีภรรยา [M]	MA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยา	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-19 ปี
8.7	การมีคู่สมรสมากกว่า 1 คน [M]	MA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สามีอยู่กับผู้หญิงมากกว่า 1 คน	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยา
8.8a	ความแตกต่างของคู่สมรส	MA	จำนวนผู้หญิงที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยาที่อายุต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป (a) อายุ 15-19 ปี (b) อายุ 20-24 ปี	จำนวนผู้หญิงที่ขณะนั้นสมรสหรืออยู่กับฉันสามีภรรยา (a) อายุ 15-19 ปี (b) อายุ 20-24 ปี
8.8b				

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวตั้ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
8.12	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว [M]	DV	จำนวนผู้หญิงซึ่งระบุว่าไม่เห็นสมควรทรมานร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างน้อย 1 สถานการณ์ ดังนี้ 1) ภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี 2) ภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร 3) ภรรยาทะเลาะกับสามี 4) ภรรยาปฏิบัติไม่มีเพศสัมพันธ์กับสามี 5) ภรรยาทำอาหารใหม่	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
8.13	การอยู่อาศัยของเด็ก	HL	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี ที่ไม่ได้อยู่กับพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิด	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี
8.14	ความผูกพันของเด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	HL	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี
8.15	เด็กที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	HL	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี ที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ต่างประเทศ	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี

เชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์				
9.1	ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของผู้หญิงที่มีอายุน้อย [M]	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-24 ปี ที่ระบุวิธีป้องกัน ⁷¹ การติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์และสามารถระบุชื่อที่มีใจผิดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี ได้อย่างถูกต้อง	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-24 ปี
9.2	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก [M]	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ระบุลักษณะการแพร่เชื้อ ⁷² เอชไอวีจากแม่สู่ลูกได้อย่างถูกต้องทั้ง 3 ลักษณะ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
9.3	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี [M]	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่มีทัศนคติเชิงบวก ⁷³ ต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีครบทั้ง 4 ข้อ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์

⁷¹ วิธีการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี คือ มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ปลอดภัยและไม่ติดเชื้อและใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

⁷² การแพร่เชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกได้ ทั้งในระหว่างที่ตั้งครรภ์ ระหว่างการคลอด และการให้นมลูก

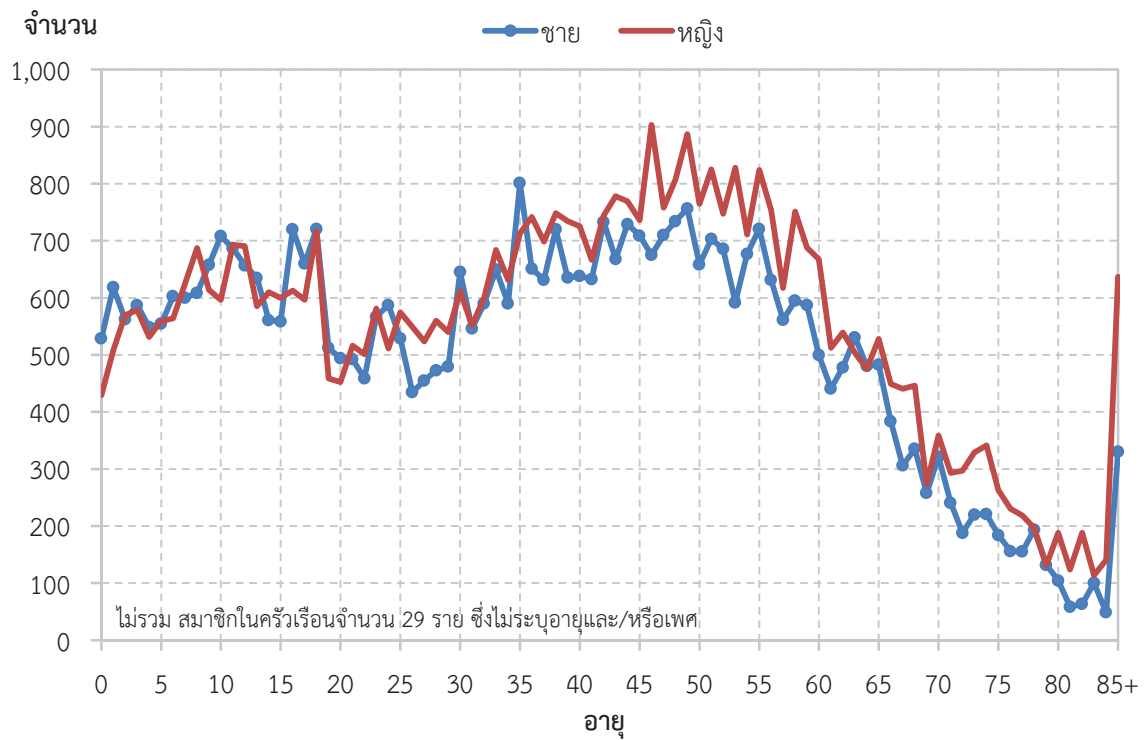
⁷³ ทัศนคติในการยอมรับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) คนผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาตให้สอนหนังสือโรงเรียนต่อไป 2) จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายที่เป็นโรคเอดส์ 3) หากมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอดส์ไม่ต้องการจะเก็บไว้เป็นความลับ และ 4) เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน

ตัวชี้วัด MICS [M]	ตอนที่ 60	ตัวต่ง	ตัวหาร	ตัวชี้วัด MDG ⁶¹
9.4 ผู้หญิงที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี [M]	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	
9.5 ผู้หญิงที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ [M]	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และทราบผลการตรวจ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	
9.7 การรับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างฝากครรภ์	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และฝากครรภ์ระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย ซึ่งได้รับคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	
9.8 การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	HA	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และฝากครรภ์ระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย ซึ่งได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ รวมทั้งทราบผลการตรวจ	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	

ภาคผนวก ง ตารางคุณภาพข้อมูล

ตาราง DQ.1 การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน										
การกระจายตัวตามอายุรายปีของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559										
	ชาย		หญิง		อายุ	ชาย		หญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ					อายุ					
0	529	1.2	429	0.9	45	709	1.6	736	1.5	
1	619	1.4	508	1.1	46	675	1.5	903	1.9	
2	562	1.3	570	1.2	47	710	1.6	758	1.6	
3	587	1.3	578	1.2	48	734	1.7	807	1.7	
4	549	1.2	531	1.1	49	756	1.7	887	1.8	
5	555	1.3	560	1.2	50	658	1.5	765	1.6	
6	603	1.4	564	1.2	51	703	1.6	825	1.7	
7	600	1.4	624	1.3	52	686	1.6	747	1.6	
8	608	1.4	687	1.4	53	592	1.3	828	1.7	
9	658	1.5	614	1.3	54	677	1.5	711	1.5	
10	708	1.6	596	1.2	55	721	1.6	824	1.7	
11	687	1.6	693	1.4	56	631	1.4	754	1.6	
12	657	1.5	691	1.4	57	561	1.3	617	1.3	
13	635	1.4	585	1.2	58	595	1.4	751	1.6	
14	561	1.3	610	1.3	59	587	1.3	688	1.4	
15	559	1.3	600	1.2	60	499	1.1	668	1.4	
16	720	1.6	612	1.3	61	441	1.0	512	1.1	
17	660	1.5	596	1.2	62	478	1.1	539	1.1	
18	720	1.6	717	1.5	63	531	1.2	503	1.0	
19	512	1.2	459	1.0	64	480	1.1	476	1.0	
20	494	1.1	452	0.9	65	483	1.1	528	1.1	
21	492	1.1	516	1.1	66	384	0.9	449	0.9	
22	459	1.0	501	1.0	67	306	0.7	441	0.9	
23	567	1.3	581	1.2	68	335	0.8	446	0.9	
24	587	1.3	511	1.1	69	258	0.6	273	0.6	
25	529	1.2	574	1.2	70	321	0.7	359	0.7	
26	434	1.0	549	1.1	71	241	0.5	293	0.6	
27	455	1.0	524	1.1	72	188	0.4	297	0.6	
28	473	1.1	560	1.2	73	220	0.5	329	0.7	
29	479	1.1	540	1.1	74	221	0.5	341	0.7	
30	645	1.5	611	1.3	75	184	0.4	263	0.5	
31	546	1.2	551	1.1	76	156	0.4	230	0.5	
32	590	1.3	600	1.2	77	155	0.4	218	0.5	
33	649	1.5	684	1.4	78	194	0.4	197	0.4	
34	590	1.3	631	1.3	79	132	0.3	131	0.3	
35	801	1.8	713	1.5	80	105	0.2	188	0.4	
36	651	1.5	741	1.5	81	59	0.1	124	0.3	
37	631	1.4	699	1.5	82	63	0.1	188	0.4	
38	720	1.6	749	1.6	83	100	0.2	114	0.2	
39	635	1.4	734	1.5	84	49	0.1	140	0.3	
40	638	1.4	726	1.5	85+	330	0.8	637	1.3	
41	633	1.4	666	1.4						
42	733	1.7	744	1.5	ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	5	0.0	24	0.0	
43	668	1.5	778	1.6						
44	729	1.7	769	1.6	ยอดรวม	44,033	100.0	48,040	100.0	

แผนภูมิ DQ.1 ประชากรตามอายุรายปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง DQ.2 การกระจายตัวตามอายุของผู้หญิงที่เข้าชายและผู้หญิงที่สัมภาษณ์ได้

จำนวนผู้หญิงในครัวเรือนอายุ 10-54 ปี ผู้หญิงอายุ 15-49 ปีที่สัมภาษณ์ได้ และร้อยละของผู้หญิงที่เข้าชายและสัมภาษณ์ได้
จำแนกตามกลุ่มอายุ 5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

อายุ	ผู้หญิงในครัวเรือน อายุ 10-54 ปี	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของผู้หญิงที่เข้าชาย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
10-14	3,175	na	na	na
15-19	2,984	2,923	13.2	98.0
20-24	2,562	2,491	11.2	97.2
25-29	2,747	2,674	12.0	97.4
30-34	3,077	2,985	13.4	97.0
35-39	3,636	3,550	16.0	97.6
40-44	3,684	3,597	16.2	97.6
45-49	4,091	4,007	18.0	97.9
50-54	3,877	na	na	na
ยอดรวม (15-49)	22,781	22,228	100.0	97.6
อัตราส่วนผู้หญิงอายุ 50-54 ต่อ 45-49 ปี	0.95	na	na	na

na = ไม่เข้าชาย

ตาราง DQ.3 การกระจายตัวตามอายุของผู้ชายที่เข้าข่ายและผู้ชายที่สัมภาษณ์ได้				
จำนวนผู้ชายในครัวเรือนอายุ 10-54 ปี ผู้ชายอายุ 15-49 ปีที่สัมภาษณ์ได้ และร้อยละของผู้ชายที่เข้าข่ายและสัมภาษณ์ได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ 5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
	ผู้ชายในครัวเรือน อายุ 10-54 ปี	ผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของผู้ชายที่เข้าข่าย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ				
10-14	3,248	na	na	na
15-19	3,172	3,086	14.7	97.3
20-24	2,600	2,533	12.1	97.4
25-29	2,370	2,296	10.9	96.9
30-34	3,021	2,955	14.1	97.8
35-39	3,439	3,315	15.8	96.4
40-44	3,401	3,329	15.8	97.9
45-49	3,585	3,489	16.6	97.3
50-54	3,316	na	na	na
ยอดรวม (15-49)	21,586	2,1044	100.0	97.3
อัตราส่วนผู้หญิงอายุ 50-54 ต่อ 45-49 ปี	0.93	na	na	na
na = ไม่เข้าข่าย				

ตาราง DQ.4 การกระจายตัวตามอายุของเด็กที่เข้าข่ายและเด็กที่สัมภาษณ์ได้				
จำนวนเด็กในครัวเรือนอายุ 0-7 ปี เด็กอายุ 0-4 ปีที่ได้สัมภาษณ์แม่หรือผู้ดูแล และร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ได้สัมภาษณ์แม่หรือผู้ดูแล จำแนกตามอายุรายปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
	เด็กในครัวเรือน อายุ 0-7 ปี	เด็กในครัวเรือนอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ				
0	958	956	17.6	99.8
1	1,126	1,122	20.7	99.7
2	1,132	1,130	20.8	99.8
3	1,166	1,155	21.3	99.0
4	1,080	1,067	19.7	98.8
5	1,114	na	na	na
6	1,167	na	na	na
7	1,225	na	na	na
ยอดรวม (0-4)	5,462	5,430	100.0	99.4
อัตราส่วนเด็กอายุ 5 ปี ต่ออายุ 4 ปี	1.03	na	na	na
na = ไม่เข้าข่าย				

ตาราง DQ.5 การรายงานเดือน ปีเกิด : ประชากรในครัวเรือน						
การแจกแจงร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	ความครบถ้วนของเดือน และปีเกิด				รวม	จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน
	ปีและเดือนเกิด	ปีเกิดเท่านั้น	เดือนเกิดเท่านั้น	ไม่ทราบทั้งสอง		
ยอดรวม	89.0	10.0	0.1	0.9	100.0	92,073
อายุ						
0-4	99.4	0.5	0.0	0.0	100.0	5,462
5-14	96.1	3.4	0.0	0.4	100.0	12,495
15-24	95.5	3.9	0.0	0.6	100.0	11,317
25-49	95.7	3.9	0.0	0.4	100.0	33,050
50-64	82.0	16.9	0.1	1.1	100.0	19,049
65-84	62.3	34.4	0.3	3.0	100.0	9,703
85+	44.1	48.4	0.2	7.2	100.0	967
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	na	na	1.5	48.4	100.0	29
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	89.8	7.7	0.3	2.2	100.0	12,517
กลาง	86.7	12.1	0.1	1.1	100.0	27,739
เหนือ	88.4	11.2	0.0	0.4	100.0	15,301
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91.2	8.3	0.0	0.5	100.0	24,242
ใต้	90.0	9.6	0.0	0.4	100.0	12,273
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	89.8	8.9	0.1	1.2	100.0	42,713
นอกเขตเทศบาล	88.3	11.0	0.0	0.7	100.0	49,360

na = ไม่เข้าข่าย

ตาราง DQ.6 การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ : ผู้หญิง							
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำแนกตามความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด/อายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด และอายุ					รวม	จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี
	ปีและ เดือนเกิด	ปีเกิดและ อายุ	ปีเกิด เท่านั้น	อายุ เท่านั้น	อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ ไม่ระบุ		
ยอดรวม	97.7	2.2	0.0	0.1	0.0	100.0	25,614
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	98.7	1.3	0.0	0.0	0.0	100.0	3,998
กลาง	96.3	3.5	0.0	0.2	0.0	100.0	8,415
เหนือ	97.1	2.9	0.0	0.0	0.0	100.0	3,815
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.7	1.3	0.0	0.0	0.0	100.0	5,937
ใต้	98.7	1.1	0.0	0.2	0.0	100.0	3,450
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	97.9	2.0	0.0	0.0	0.0	100.0	12,599
นอกเขตเทศบาล	97.4	2.4	0.0	0.2	0.0	100.0	13,015

ตาราง DQ.7 การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ : ผู้ชาย							
การแจกแจงร้อยละของผู้ชายอายุ 15-49 ปี จำแนกตามความครบถ้วนของวัน เดือน ปีเกิด/อายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด และอายุ					รวม	จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี
	ปีและเดือนเกิด	ปีเกิดและอายุ	ปีเกิดเท่านั้น	อายุเท่านั้น	อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		
ยอดรวม	97.0	2.9	0.0	0.1	0.0	100.0	23,183
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	98.9	1.1	0.0	0.0	0.0	100.0	3,460
กลาง	94.4	5.4	0.0	0.2	0.0	100.0	7,663
เหนือ	96.6	3.4	0.0	0.0	0.0	100.0	3,358
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.8	1.2	0.0	0.0	0.0	100.0	5,547
ใต้	98.4	1.3	0.0	0.2	0.0	100.0	3,155
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	97.2	2.8	0.0	0.0	0.0	100.0	11,216
นอกเขตเทศบาล	96.8	3.0	0.0	0.2	0.0	100.0	11,967

ตาราง DQ.8 การรายงานเดือน ปีเกิด และอายุ : เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี							
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด/อายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด และอายุ					รวม	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	ปีและเดือนเกิด	ปีเกิดและอายุ	ปีเกิดเท่านั้น	อายุเท่านั้น	อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ		
ยอดรวม	99.8	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	12,250
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	99.9	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	1,146
กลาง	99.6	0.4	0.0	0.0	0.0	100.0	3,546
เหนือ	99.7	0.3	0.0	0.0	0.0	100.0	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.9	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	3,545
ใต้	99.8	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	1,929
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	99.5	0.5	0.0	0.0	0.0	100.0	4,988
นอกเขตเทศบาล	99.9	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	7,262

ตาราง DQ.9 การรายงานเดือน ปีเกิด ของเด็ก วัยรุ่น และผู้ที่มีอายุน้อย							
การแจกแจงร้อยละของเด็ก วัยรุ่น ผู้ที่มีอายุ 5-24 ปี จำแนกตามความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ความครบถ้วนของเดือน และปีเกิด				รวม	จำนวนเด็ก วัยรุ่น และผู้ที่มีอายุ 5-24 ปี	
	ปีและเดือนเกิด	ปีเกิดเท่านั้น	เดือนเกิดเท่านั้น	ไม่ทราบทั้งสอง			
ยอดรวม	95.8	3.7	0.0	0.5	100.0	23,812	
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	95.8	3.0	0.0	1.2	100.0	2,836	
กลาง	93.7	6.0	0.0	0.3	100.0	7,030	
เหนือ	97.7	2.0	0.0	0.3	100.0	3,571	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.7	2.6	0.0	0.6	100.0	6,760	
ใต้	96.5	3.2	0.0	0.2	100.0	3,615	
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	95.8	3.7	0.0	0.5	100.0	10,476	
นอกเขตเทศบาล	95.9	3.6	0.0	0.5	100.0	13,336	

ตาราง DQ.10 การรายงานเดือน ปีเกิด: บุตรคนแรกและคนสุดท้าย												
การแจกแจงร้อยละของบุตรคนแรกและคนสุดท้าย จำแนกตามความครบถ้วนของเดือน ปีเกิด ประเทศไทย พ.ศ.2558-2559												
	ความครบถ้วนของวัน เดือน ปีเกิด											
	วัน เดือน ปีเกิดของบุตรคนแรก					จำนวนบุตรคนแรก	วัน เดือน ปีเกิดของบุตรคนสุดท้าย				จำนวนบุตรคนสุดท้าย	
	เดือนและปีเกิด	ปีเกิดเท่านั้น	จำนวนปี	อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	รวม		เดือนและปีเกิด	ปีเกิดเท่านั้น	อื่น ๆ/ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	รวม		
ยอดรวม	96.7	3.1	0.2	0.1	100.0	16,272	98.5	1.4	0.0	100.0	10,329	
ภาค												
กรุงเทพมหานคร	96.9	2.3	0.5	0.3	100.0	1,928	98.0	2.0	0.0	100.0	1,101	
กลาง	96.1	3.8	0.1	0.0	100.0	5,156	98.2	1.8	0.0	100.0	2,898	
เหนือ	96.1	3.6	0.3	0.0	100.0	2,722	99.2	0.8	0.0	100.0	1,679	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	97.4	2.6	0.0	0.0	100.0	4,193	98.8	1.2	0.0	100.0	3,056	
ภาคใต้	97.1	2.6	0.3	0.0	100.0	2,272	98.5	1.5	0.0	100.0	1,595	
พื้นที่												
ในเขตเทศบาล	96.5	3.1	0.3	0.1	100.0	7,332	98.4	1.6	0.0	100.0	4,455	
นอกเขตเทศบาล	96.7	3.1	0.1	0.0	100.0	8,940	98.6	1.4	0.0	100.0	5,874	

ตาราง DQ.11 ความสมบูรณ์ของคำตอบ				
ร้อยละของคำถามและตัวชี้วัดที่ได้รับคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
ประเภทคำถามและข้อมูลส่วนที่ขาดหาย	กลุ่มอ้างอิง	ร้อยละของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์*	จำนวน	รายการ
ครัวเรือน				
ผลการทดสอบเกลือ	ทุกครัวเรือนที่ถูกสัมภาษณ์และมีเกลือในบ้าน	0.0	28,652	
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	ทุกครัวเรือนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	28,652	
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	ทุกครัวเรือนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	28,652	
ผู้หญิง				
เดือน ปีที่สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรก	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยสมรส			
เฉพาะเดือน		36.1	18,639	
ทั้งเดือนและปี		8.1	18,639	
อายุที่สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรก	ผู้หญิงอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยสมรสและไม่ระบุปีที่แต่งงานครั้งแรก	0.0	18,639	
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	ผู้หญิงทุกคนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	25,614	
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	ผู้หญิงทุกคนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	25,614	
ผู้ชาย				
เดือน ปีที่สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรก	ผู้ชายอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยสมรส			
เฉพาะเดือน		39.3	14,841	
ทั้งเดือนและปี		10.3	14,841	
อายุที่สมรส/อยู่กินฉันสามีภรรยาครั้งแรก	ผู้ชายอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยสมรสและไม่ระบุปีที่แต่งงานครั้งแรก	0.0	14,841	
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	ผู้ชายทุกคนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	23,183	
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	ผู้ชายทุกคนที่ถูกสัมภาษณ์	0.0	23,183	
เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี				
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	เด็กทุกคนที่อายุต่ำกว่า 5 ปี	0.0	12,250	
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	เด็กทุกคนที่อายุต่ำกว่า 5 ปี	0.0	12,250	
* รวมคำตอบ "ไม่ทราบ"				

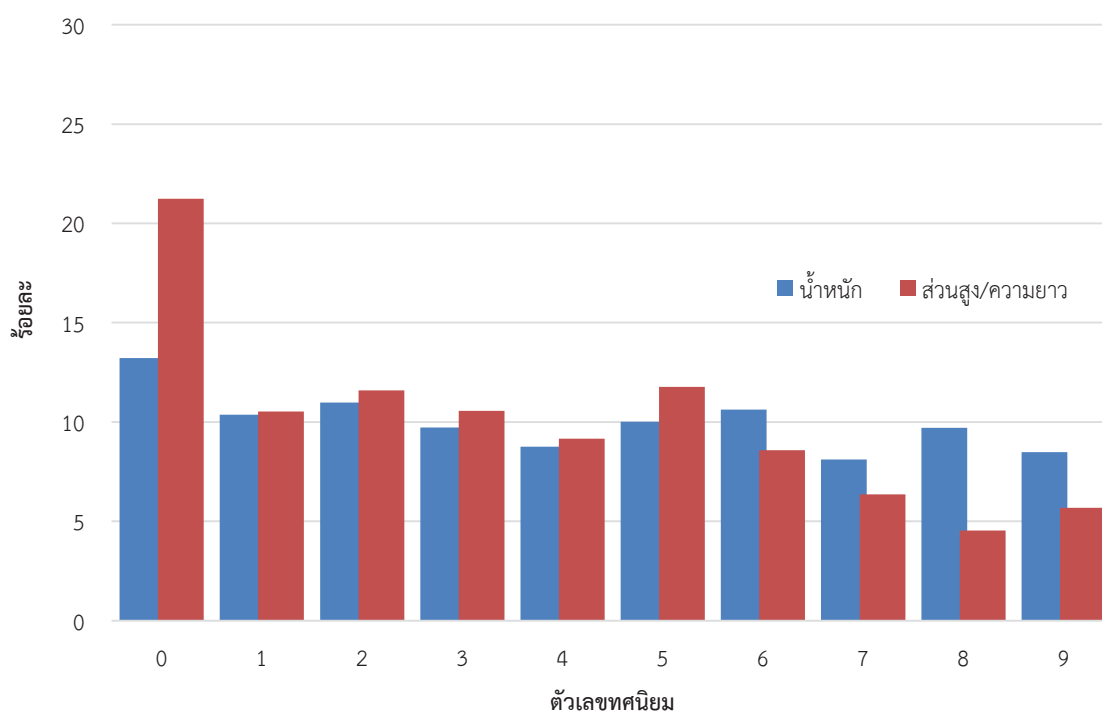
ตาราง DQ.12 ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน								
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามความสมบูรณ์ของข้อมูล วัน เดือน ปีเกิด และน้ำหนัก ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	มีข้อมูลน้ำหนักและเดือน ปีเกิด	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้ชั่งน้ำหนัก	เดือน ปีเกิด ไม่สมบูรณ์	ไม่ได้ชั่งน้ำหนัก และเดือน ปีเกิด ไม่สมบูรณ์	ค่าผิดปกติ			
ยอดรวม	91.3	8.0	0.2	0.1	0.4	100.0	8.7	12,250
อายุ								
น้อยกว่า 6 เดือน	86.1	13.9	0.0	0.0	0.0	100.0	13.9	1,138
6-11เดือน	94.6	5.4	0.0	0.0	0.0	100.0	5.4	973
12-23เดือน	91.9	7.8	0.0	0.0	0.2	100.0	8.1	2,510
24-35เดือน	91.8	7.2	0.1	0.0	0.8	100.0	8.2	2,550
36-47เดือน	91.7	7.3	0.5	0.1	0.4	100.0	8.3	2,560
48-59เดือน	91.0	8.3	0.3	0.1	0.4	100.0	9.0	2,519

ตาราง DQ.13 ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง								
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามความสมบูรณ์ของข้อมูล วัน เดือน ปีเกิด และส่วนสูงหรือความยาว ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	มีข้อมูลส่วนสูงและวัน เดือน ปีเกิด	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้วัดส่วนสูง	วัน เดือน ปีเกิด ไม่สมบูรณ์	ไม่ได้วัดส่วนสูง และวัน เดือน ปีเกิด ไม่สมบูรณ์	ค่าผิดปกติ			
ยอดรวม	89.9	9.6	0.2	0.1	0.3	100.0	10.1	12,250
อายุ								
น้อยกว่า 6 เดือน	80.8	19.2	0.0	0.0	0.0	100.0	19.2	1,138
6-11 เดือน	91.9	8.0	0.0	0.0	0.1	100.0	8.1	973
12-23 เดือน	89.2	10.2	0.0	0.0	0.5	100.0	10.8	2,510
24-35 เดือน	91.1	8.3	0.1	0.0	0.4	100.0	8.9	2,550
36-47 เดือน	91.3	8.1	0.5	0.1	0.1	100.0	8.7	2,560
48-59 เดือน	91.1	8.3	0.3	0.2	0.2	100.0	8.9	2,519

ตาราง DQ.14 ความสมบูรณ์ของข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดสัดส่วนของร่างกาย: ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน								
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามความสมบูรณ์ของข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูงหรือความยาว ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	มีข้อมูลของน้ำหนักและส่วนสูง	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้ชั่งน้ำหนัก	ไม่ได้วัดส่วนสูง	ไม่ได้วัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก	ค่าผิดปกติ			
ยอดรวม	89.3	0.0	1.6	8.1	1.0	100.0	10.7	12,250
อายุ								
น้อยกว่า 6 เดือน	80.5	0.0	5.3	13.9	0.3	100.0	19.5	1,138
6-11 เดือน	91.9	0.0	2.6	5.4	0.1	100.0	8.1	973
12-23 เดือน	89.2	0.0	2.4	7.9	0.6	100.0	10.8	2,510
24-35 เดือน	89.7	0.0	1.2	7.2	2.0	100.0	10.3	2,550
36-47 เดือน	90.7	0.0	0.8	7.4	1.1	100.0	9.3	2,560
48-59 เดือน	90.7	0.0	0.1	8.4	0.8	100.0	9.3	2,519

ตาราง DQ.15 การกระจายตัวของค่าน้ำหนักและส่วนสูง				
การกระจายตัวของน้ำหนักและส่วนสูงหรือความยาว ตามค่าตัวเลขทศนิยม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559				
	น้ำหนัก		ความสูง/ความยาว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวม	11,244	100.0	11,244	100.0
ตัวเลขทศนิยม				
0	1,486	13.2	2,389	21.2
1	1,165	10.4	1,184	10.5
2	1,235	11.0	1,302	11.6
3	1,093	9.7	1,188	10.6
4	985	8.8	1,029	9.2
5	1,127	10.0	1,323	11.8
6	1,195	10.6	964	8.6
7	912	8.1	715	6.4
8	1,092	9.7	510	4.5
9	954	8.5	639	5.7
0 หรือ 5	2,612	23.2	3,712	33.0

แผนภูมิ DQ.2 น้ำหนัก และส่วนสูงหรือความยาว ตามค่าตัวเลขทศนิยม ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

ตาราง DQ.16 การได้เห็นสูติบัตร							
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามการมีสูติบัตร และร้อยละของการได้เห็นสูติบัตร ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	เด็กที่มีสูติบัตร		เด็กที่ไม่มีสูติบัตร	ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของการได้เห็นสูติบัตร (1)/(1+2)*100	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	พนักงานสัมพันธ์ ได้เห็น (1)	พนักงานสัมพันธ์ ไม่ได้เห็น (2)					
ยอดรวม	72.8	26.1	1.0	0.1	100.0	73.6	12,250
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	56.5	42.2	0.7	0.6	100.0	57.3	1,146
กลาง	64.0	34.4	1.6	0.1	100.0	65.0	3,546
เหนือ	77.7	21.5	0.8	0.0	100.0	78.4	2,084
ตะวันออกเฉียงเหนือ	76.9	22.6	0.3	0.1	100.0	77.3	3,545
ใต้	85.7	12.6	1.5	0.1	100.0	87.1	1,929
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	65.9	32.2	1.7	0.3	100.0	67.2	4,988
นอกเขตเทศบาล	77.5	21.9	0.5	0.1	100.0	78.0	7,262
อายุของเด็ก							
0-5 เดือน	72.9	25.0	1.1	1.1	100.0	74.4	1,138
6-11 เดือน	79.0	19.1	1.3	0.6	100.0	80.6	973
12-23 เดือน	71.8	27.4	0.8	0.0	100.0	72.4	2,510
24-35 เดือน	71.6	27.1	1.3	0.0	100.0	72.5	2,550
36-47 เดือน	73.1	25.7	1.2	0.0	100.0	74.0	2,560
48-59 เดือน	72.2	27.4	0.4	0.0	100.0	72.5	2,519

ตาราง DQ.17 การได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน								
การแจกแจงร้อยละของเด็กอายุ 0-35 เดือน ตามการมีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน และร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	เด็กที่ไม่มี		เด็กที่มี		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของ การได้เห็น สมุดบันทึก การได้รับวัคซีน (1)/(1+2)*100	จำนวนเด็ก อายุ 0-35 เดือน
	สมุดบันทึกการได้รับวัคซีน		สมุดบันทึกการได้รับวัคซีน					
	เคยมี	ไม่เคยมี	พนักงาน	พนักงาน				
	สมุดบันทึก การได้รับ วัคซีน	สมุดบันทึก การได้รับ วัคซีน	สัมภาษณ์ ได้เห็น	สัมภาษณ์ ไม่ได้เห็น				
	(1)	(2)						
ยอดรวม	1.0	0.6	87.2	10.9	0.2	100.0	88.9	7,171
ภาค								
กรุงเทพมหานคร	0.1	0.3	86.4	12.9	0.4	100.0	87.0	646
กลาง	2.8	1.4	77.9	17.4	0.6	100.0	81.7	2,107
เหนือ	0.1	0.9	93.1	5.8	0.1	100.0	94.2	1,291
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.0	0.0	91.5	8.4	0.0	100.0	91.6	1,980
ใต้	1.0	0.1	90.7	8.1	0.1	100.0	91.8	1,147
พื้นที่								
ในเขตเทศบาล	1.2	1.4	84.8	12.1	0.5	100.0	87.5	2,895
นอกเขตเทศบาล	0.9	0.1	88.9	10.1	0.1	100.0	89.8	4,276
อายุของเด็ก								
0-5 เดือน	2.9	0.0	90.7	6.4	0.0	100.0	93.4	1,138
6-11 เดือน	0.1	1.3	91.0	7.6	0.1	100.0	92.3	973
12-23 เดือน	1.0	0.6	86.0	12.0	0.4	100.0	87.8	2,510
24-35 เดือน	0.6	0.6	85.4	13.2	0.2	100.0	86.6	2,550

ตาราง DQ.18 การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพของผู้หญิง							
การแจกแจงร้อยละของผู้หญิงที่มีบุตรเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ตามการมีสมุดบันทึกสุขภาพและร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559							
	ผู้หญิงที่ไม่มี สมุดบันทึก สุขภาพ	ผู้หญิงที่มีสมุดบันทึกสุขภาพ		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของ การได้เห็น สมุดบันทึก สุขภาพ (1)/(1+2)*100	จำนวนผู้หญิง ที่มีบุตรเกิด มีชีพในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
		พนักงาน	พนักงาน				
		สัมภาษณ์	สัมภาษณ์				
		ได้เห็น	ไม่ได้เห็น				
	(1)	(2)					
ยอดรวม	15.1	59.6	25.1	0.3	100.0	70.4	2,092
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	38.0	15.9	45.6	0.5	100.0	25.8	231
กลาง	22.9	42.5	34.6	0.0	100.0	55.1	713
เหนือ	9.5	74.9	15.6	0.0	100.0	82.8	354
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.7	80.2	14.6	0.5	100.0	84.6	437
ใต้	3.1	81.3	15.0	0.6	100.0	84.5	359
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	22.0	47.4	30.3	0.3	100.0	61.0	932
นอกเขตเทศบาล	9.6	69.3	20.9	0.2	100.0	76.9	1,160
อายุ							
15-24	15.0	65.8	19.2	0.0	100.0	77.4	703
25-34	17.3	51.9	30.3	0.5	100.0	63.1	1,015
35-49	9.3	68.6	21.9	0.1	100.0	75.8	374

ตาราง DQ.19 การได้ดูสถานที่ล้างมือ						
การแจกแจงร้อยละของการได้ดูสถานที่ล้างมือโดยพนักงานสัมภาษณ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559						
	สถานที่สำหรับล้างมือ				รวม	จำนวนครัวเรือน ที่สัมภาษณ์
	ได้ดู	ไม่ได้ดู				
		ไม่ได้ดูอยู่ ในบริเวณบ้าน	ไม่อนุญาตให้ดู	สาเหตุอื่น ๆ		
ยอดรวม	83.2	7.1	9.3	0.4	100.0	28,652
ภาค						
กรุงเทพมหานคร	51.0	11.2	37.2	0.5	100.0	3,932
กลาง	84.7	5.9	9.2	0.2	100.0	8,747
เหนือ	94.5	3.8	1.5	0.2	100.0	5,103
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91.5	7.0	1.3	0.2	100.0	7,161
ใต้	81.8	10.4	6.3	1.5	100.0	3,708
พื้นที่						
ในเขตเทศบาล	76.1	7.9	15.6	0.4	100.0	13,638
นอกเขตเทศบาล	89.6	6.4	3.7	0.3	100.0	15,014
กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง						
ยากจนมาก	88.4	8.9	2.1	0.6	100.0	6,393
ยากจน	86.1	7.6	5.7	0.6	100.0	5,952
ปานกลาง	85.6	6.6	7.5	0.4	100.0	5,728
ร่ำรวย	82.6	6.1	11.2	0.1	100.0	5,491
ร่ำรวยมาก	71.0	6.0	22.9	0.1	100.0	5,089

ตาราง DQ.20 การตอบแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี								
การแจกแจงร้อยละของผู้ตอบสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559								
	แม่อยู่ในครัวเรือน			แม่ไม่ได้อยู่ในครัวเรือน และผู้ดูแลหลักคือ			รวม	จำนวนเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี
	แม่	พ่อ	บุคคลอื่นที่ เป็นผู้หญิง	พ่อ	บุคคลอื่นที่ เป็นผู้หญิง	บุคคลอื่นที่ เป็นผู้ชาย		
ยอดรวม	78.7	0.0	0.1	1.1	18.5	1.5	100.0	5,462
อายุ								
0	86.2	0.0	0.1	0.3	12.6	0.9	100.0	958
1	78.7	0.0	0.4	0.4	19.0	1.5	100.0	1,126
2	79.0	0.0	0.1	1.8	17.8	1.3	100.0	1,132
3	73.7	0.1	0.0	1.3	23.1	1.9	100.0	1,166
4	76.9	0.0	0.1	1.7	19.2	2.1	100.0	1,080

ตาราง DQ.21 การเข้าเรียนรายอายุ

การกระจายตัวของสมาชิกในครัวเรือนอายุ 5-24 ปี ตามระดับการศึกษาและชั้นเรียนในปีการศึกษาปัจจุบัน ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา	ไม่ได้กำลังเรียน	กำลังเรียน										รวม	น.ร.หญิง	น.ร.ชาย	ประชากร	ร้อยละ	ประชากรในวัย 5-24 ปี			
		ประถมศึกษาชั้นปีที่					มัธยมศึกษาชั้นปีที่													
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5							6	7	8
5	1.4	93.4	5.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,082
6	1.8	22.5	68.7	7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,230
7	0.6	2.9	17.1	73.7	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,256
8	0.5	0.2	1.3	18.7	73.7	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,346
9	1.0	0.1	0.6	0.6	17.8	75.9	4.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,265
10	1.6	0.0	0.4	0.4	2.6	20.5	69.5	4.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,326
11	1.2	0.0	0.1	0.0	0.5	1.4	20.4	72.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,349
12	2.5	0.0	0.4	0.3	0.6	0.8	1.4	20.4	0.0	0.0	67.8	4.8	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	1,322
13	5.6	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.4	2.4	0.0	0.0	22.7	63.6	4.5	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,171
14	8.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	1.4	23.4	57.6	5.2	0.3	0.1	0.5	2.3	100.0	1,125
15	17.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.1	0.0	0.0	1.1	1.2	22.0	36.8	4.6	0.3	1.5	14.8	100.0	1,203
16	19.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	1.4	15.0	36.4	5.1	1.4	20.4	100.0	1,332
17	30.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.5	1.0	1.0	9.6	38.4	1.5	14.6	100.0	1,432
18	48.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	0.1	1.4	15.1	2.5	6.4	100.0	1,129
19	66.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.3	0.1	1.8	1.1	3.1	100.0	969
20	63.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.7	0.2	0.2	1.3	0.2	100.0	1,000
21	71.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	1.0	0.0	0.0	0.8	0.1	100.0	964
22	84.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.7	100.0	1,057
23	89.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	100.0	1,143
24 ^ก	93.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	6.6	100.0	471

^ก บุคคลที่ในขณะสัมภาษณ์มีอายุ 25 ปี และมีอายุ 24 ปี เมื่อเริ่มปีการศึกษาปัจจุบันไม่ถูกรวมไว้ในภาครคำนวณ โดย ในการคำนวณจะครอบคลุมเฉพาะบุคคลที่อยู่ในขณะสัมภาษณ์มีอายุ 5-24 ปี เท่านั้น

ตาราง DQ.22 อัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิด ของเด็กที่เกิดและเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่

อัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิด (จำนวนเด็กชายต่อเด็กหญิง 100 คน) เด็กที่มีชีวิต และเด็กที่เสียชีวิต ตามอายุของผู้หญิง ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559

	เด็กที่เกิด			เด็กที่ยังมีชีวิตอยู่			เด็กที่เสียชีวิต			จำนวน ผู้หญิง
	เด็ก ชาย	เด็ก หญิง	อัตรา ส่วนเพศ	เด็ก ชาย	เด็ก หญิง	อัตรา ส่วนเพศ	เด็ก ชาย	เด็ก หญิง	อัตรา ส่วนเพศ	
ยอดรวม	15,583	14,857	1.05	15,287	14,652	1.04	297	205	1.45	25,614
อายุ										
15-19	187	131	1.42	185	129	1.43	2	2	0.88	3,359
20-24	595	668	0.89	588	666	0.88	7	2	3.97	2,878
25-29	1,431	1,293	1.11	1,421	1,289	1.10	10	3	3.16	3,089
30-34	2,215	1,862	1.19	2,198	1,852	1.19	17	10	1.61	3,437
35-39	3,230	2,901	1.11	3,191	2,861	1.12	39	41	0.96	4,084
40-44	3,577	3,676	0.97	3,502	3,625	0.97	75	51	1.47	4,141
45-49	4,350	4,326	1.01	4,203	4,230	0.99	147	96	1.54	4,626

ภาคผนวก จ แบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับครัวเรือน การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558

ข้อมูลเบื้องต้นของครัวเรือน		HH
HH1. ลำดับที่ EA ตัวอย่าง _____	HH2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง _____	
HH3. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัวของพนักงานสัมภาษณ์ ชื่อ-นามสกุล _____	HH4. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัวของผู้ควบคุมงานสนาม ชื่อ-นามสกุล _____	
HH5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ _____ / _____ / 2 5 5 _____	HH7. ภาค กรุงเทพมหานคร 1 กลาง 2 เหนือ 3 ตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ใต้ 5	
HH6. เขตการปกครอง ในเขตเทศบาล 1 นอกเขตเทศบาล 2		
HH7A. จังหวัด..... _____		
<p>“พวกเรามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558 เราจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องนี้ การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 20 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร ขออนุญาตเริ่มนะคะ / ครับ?”</p> <p>☐ อนุญาต ⇨ ไป HH18 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์</p> <p>☐ ไม่อนุญาต ⇨ วงกลมรหัส “04” ใน HH9 แล้วปรึกษาผู้ควบคุมงาน</p>		
HH9. ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่าง		
สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์		01
ไปสามครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์.....		02
ไม่มีใครอยู่ตลอดคาบการสำรวจ.....		03
ไม่ให้ความร่วมมือ		04
บ้านว่าง / ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย.....		05
บ้านรื้อถอน.....		06
หาบ้านไม่พบ.....		07
อื่น ๆ (ระบุ)		96

เมื่อสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับครัวเรือนเรียบร้อยแล้ว ให้บันทึกรายละเอียดต่อไปนี้	
HH10. ผู้ตอบสัมภาษณ์	
ชื่อ-นามสกุล _____	ลำดับ _____
HH11. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	_____
HH12. จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี	_____
HH13A. จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี	_____
HH14. จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	_____

เมื่อสัมภาษณ์แบบสอบถามทุกประเภทเรียบร้อยแล้ว ให้บันทึกรายละเอียดต่อไปนี้	
HH13. จำนวนผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์	_____
HH13B. จำนวนผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์	_____
HH15. จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์	_____

HH-18. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์
 ชั่วโมง
 นาที

ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน
 “ก่อนอื่น ขอความกรุณาช่วยบอกชื่อคนที่อาศัยอยู่ตามปกติในครัวเรือนนี้ โดยเรียงจากหัวหน้าครัวเรือน”
 ให้ บันทึก ชื่อและนามสกุลใน HL2 ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนใน HL3 และเพศใน HL4 โดยบันทึกหัวหน้าครัวเรือนในแถว 01 แล้วจึงบันทึกสมาชิกคนอื่น ๆ ในแถวถัดไป
 ต่อจากนั้นให้ถามว่า “ยังมีคนอื่นที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้อีกหรือไม่? แม้ว่าคนๆ นั้นไม่ได้อยู่ที่ครัวเรือนในตอนี้”
 ถ้า มี ให้บันทึก HL2-HL4 ของบุคคลเหล่านั้นให้สมบูรณ์ จากนั้นให้ถามต่อไปทีละคน โดยเริ่มถามจาก HL5
 หากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่าจำนวนบรรทัด ให้บันทึกในแบบสอบถามเพิ่มเติม

HL1. ลำดับ ที่	HL2. ชื่อ - นามสกุล	HL3. “...(ชื่อ)...มีความเกี่ยวข้องกับ กับหัวหน้าครัวเรือน อย่างไร?” บันทึกรหัส (ดูรหัสทั้งหมดด้านล่าง)	HL4. “...(ชื่อ)...เป็นผู้ชาย หรือผู้หญิง?” 1 ผู้ชาย 2 ผู้หญิง	HL5. “...(ชื่อ)...เกิดเดือน และ พ.ศ. อะไร?” ถ้าไม่ทราบเดือนเกิด บันทึก ‘98’ ถ้าไม่ทราบพ.ศ. เกิด บันทึก ‘9998’	HL6. “...(ชื่อ)...อายุ (เต็มปี) เท่าไร?” บันทึกอายุเต็มปี ถ้าอายุ 95 ปีหรือมากกว่า ให้บันทึก ‘95’	HL7. HL7A. HL7B. สำหรับผู้หญิง อายุ 15-49 ปี สำหรับผู้ชาย อายุ 15-49 ปี สำหรับเด็ก อายุ 0-4 ปี
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ความเกี่ยวข้อง*	ช ญ	เดือน ปี	อายุ	15-49 15-49 0-4
01		0 1	1 2	___	___	01
02		___	1 2	___	___	02
03		___	1 2	___	___	03
04		___	1 2	___	___	04
05		___	1 2	___	___	05
06		___	1 2	___	___	06
07		___	1 2	___	___	07
08		___	1 2	___	___	08
09		___	1 2	___	___	09
10		___	1 2	___	___	10

ให้ทำ ✓ หากใช้แบบสอบถามเพิ่ม

* รหัสสำหรับ HL3:
 ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน

01	หัวหน้าครัวเรือน	04	บุตรชาย บุตรสะใภ้	07	พ่อแม่ของคู่สมรส	10	ลุง ป้า น้า อา	13	บุตรเลี้ยง บุตรบุญธรรม	96	อื่นๆ (ไม่มีความเกี่ยวข้อง)
02	ภรรยาหรือสามี	05	บุตรของบุตร	08	พี่หรือน้อง	11	บุตรของพี่ บุตรของน้อง	14	คนรับใช้ (อาศัยในบ้าน)		ฉันญาติ)
03	บุตรชาย บุตรสาว	06	พ่อ แม่	09	พี่ชาย น้องชาย พี่สะใภ้ น้องสะใภ้	12	ญาติอื่นๆ			98	ไม่ทราบ

		สำหรับเด็กอายุ 0-17 ปี								สำหรับเด็กอายุ 0-14 ปี		
HL1. ลำดับที่	HL2. ชื่อ - นามสกุล	HL6. อายุ	HL11. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... มีชีวิตอยู่หรือไม่?” 1 ยังมีชีวิต 2 เสียชีวิต ⇨ HL13 8 ไม่ทราบ ⇨ HL13	HL12. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่?” ถ้าอยู่ ให้คัดลอกลำดับที่ของแม่จาก HL1 และข้ามไป HL13 ถ้าไม่อยู่ ให้บันทึก ‘00’	HL12A. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... อาศัยอยู่ที่ไหน?” 1 ครัวเรือนอื่นในประเทศ 2 ครัวเรือนสถาบันในประเทศ 3 ต่างประเทศ 8 ไม่ทราบ	HL13. “พ่อผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... มีชีวิตอยู่หรือไม่?” 1 ยังมีชีวิต 2 เสียชีวิต ⇨ HL15 8 ไม่ทราบ ⇨ HL15	HL14. “พ่อผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่?” ถ้าอยู่ ให้คัดลอกลำดับที่ของพ่อจาก HL1 และข้ามไป HL15 ถ้าไม่อยู่ ให้บันทึก ‘00’	HL14A. “พ่อผู้ให้กำเนิดของ... (ชื่อ)... อาศัยอยู่ที่ไหน?” 1 ครัวเรือนอื่นในประเทศ 2 ครัวเรือนสถาบันในประเทศ 3 ต่างประเทศ 8 ไม่ทราบ	HL15. “บันทึกลำดับที่ของแม่ผู้ให้กำเนิดจาก HL12 ถ้า HL12 ว่างหรือเป็น ‘00’ ให้ถามว่า “ใครคือผู้ดูแลหลักของ... (ชื่อ)...?” และบันทึกลำดับที่ของผู้ดูแลหลัก			
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	พ่อ	แม่		
01		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
02		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
03		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
04		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
05		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
06		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
07		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
08		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
09		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
10		___	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8

ให้ทำ ✓ หากใช้แบบสอบถามเพิ่ม

ให้ตรวจสอบว่ามีสมาชิกในครัวเรือนมีที่ยังไม่ได้บันทึกชื่อและเฉพาะทหารหรือเด็กเล็กที่ยังไม่ได้บันทึก หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของครอบครัว แต่อาศัยในครัวเรือนนี้ (เช่น คนรับใช้ เพื่อน เป็นต้น) หากมี ให้บันทึกชื่อและรายละเอียดในให้ครบถ้วน

สำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ให้บันทึกชื่อและลำดับที่ รวมทั้งข้อมูลระดับที่รวมทั้งหมดของแม่ที่ระบุตัวตน ลงในหน้าแรกของแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง สำหรับผู้ชายอายุ 15-49 ปี ให้บันทึกชื่อและลำดับที่ รวมทั้งข้อมูลระดับที่รวมทั้งหมดของแม่ที่ระบุตัวตน ลงในหน้าแรกของแบบสอบถามสำหรับผู้ชาย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ให้บันทึกชื่อและลำดับที่ของเด็ก และลำดับที่ของแม่หรือผู้ดูแลเด็ก ลงในหน้าแรกของแบบสอบถามสำหรับเด็ก ในตอนมีพนักงานสัมภาษณ์จะต้องมีแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง ผู้ชาย และเด็กที่เข้าข่ายแต่ละคน

ED1. ลำดับที่	ED2. ชื่อ - นามสกุล และ อายุ คัดลอกจาก HL2 และ HL6	สำหรับสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป				สำหรับสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 5-24 ปี							
		ED3. “(ชื่อ)... เคยเรียน หนังสือใน โรงเรียน หรือไม่? (รวม ระดับ อนุบาล)” 1 เคย 2 ไม่เคย ☹ คนลำดับ ถัดไป	ED4A. “(ชื่อ)...เรียน หนังสือสูงสุด ระดับใด?” บันทึกรหัส (ดูรหัสทั้งหมด ในหน้าถัดไป) ถ้าระดับ = ‘00’ ข้ามไป ED5	ED4B. “(ชื่อ)...จบ การศึกษาสูงสุด ชั้นปีใด?” ชั้นปี: หากไม่ทราบ บันทึก ‘98’ ถ้าชั้นปีที่จบอยู่ ในระดับที่ ต่ำกว่าระดับที่ ได้เรียน ให้บันทึก ‘00’	ED5. “(ชื่อ)...ได้เรียน หนังสือ ใน โรงเรียนใน ช่วงเวลาใด ๆ ก็ตามหรือไม่? (รวม ระดับ อนุบาล)” 1 ได้ 2 ไม่ได้ ☹ ED7	ED6. “(ในช่วงปีการศึกษา 2558-59 ...(ชื่อ)...ได้เรียนหนังสือใน ระดับใด?” บันทึกรหัส (ดูรหัสทั้งหมด ในหน้าถัดไป) ถ้าระดับ = ‘00’ ข้ามไป ED7	ED7. “(ในช่วง ปีการศึกษา 2557-58 ...(ชื่อ)...ได้เรียน หนังสือในโรงเรียน ในช่วงเวลาใด ๆ ก็ตามหรือไม่? (รวม ระดับ อนุบาล)” 1 ได้ 2 ไม่ได้ ☹ คนลำดับถัดไป ไม่ทราบ ☹ คนลำดับถัดไป	ED8. “(ในช่วงปีการศึกษา 2557-58 ...(ชื่อ)...ได้เรียนหนังสือในระดับใด?” ชั้นปี: หากไม่ทราบ บันทึก ‘98’ ถ้าระดับ = ‘00’ ถามคนลำดับถัดไป					
ลำดับ	อายุ	ค	มค	ระดับ*	ชั้นปี	ค	มค	ระดับ*	ชั้นปี	ค	มค	ระดับ*	ชั้นปี
01		1	2				1	2		1	2	8	
02		1	2				1	2		1	2	8	
03		1	2				1	2		1	2	8	
04		1	2				1	2		1	2	8	
05		1	2				1	2		1	2	8	
06		1	2				1	2		1	2	8	
07		1	2				1	2		1	2	8	
08		1	2				1	2		1	2	8	
09		1	2				1	2		1	2	8	
10		1	2				1	2		1	2	8	

* รหัสระดับการศึกษาสำหรับ ED4A ED6 และ ED8	00 อนุบาล	03 ปวช. / ปกต. ต้น / ปทส.	06 ปริญญาโท
	01 ประถมศึกษา	04 อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกต. สูง)	07 ปริญญาเอก
	02 มัธยมศึกษา	05 ปริญญาตรี	98 ไม่ทราบระดับ

การเลือกเด็ก 1 คน เพื่อสัมภาษณ์เรื่องพฤติกรรมในการอบรมเด็ก

SL

SL1. ตรวจสอบ HL6 และบันทึกจำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี ทั้งสิ้น จำนวนเด็ก

SL2. ตรวจสอบจำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี ใน SL1

- ไม่มี ⇨ ข้ามไป ตอนลักษณะครัวเรือน
- 1 คน ⇨ ข้ามไป SL9 ให้บันทึกลำดับที่ของเด็กเป็น '1' และบันทึกลำดับที่ในครัวเรือน ชื่อ-นามสกุล และอายุของเด็ก
- ตั้งแต่ 2 คน ⇨ ไป SL2A

SL2A. บันทึกรายละเอียดของเด็กอายุ 1-14 ปี (ระวัง ต้องไม่บันทึกผู้ที่ไม่เข้าข่าย) ตามลำดับที่ปรากฏในตอนลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน โดยให้บันทึกลำดับที่ในครัวเรือน ชื่อ นามสกุล เพศ และอายุของเด็กแต่ละคน

SL3. ลำดับที่ ของเด็ก	SL4. ลำดับที่ใน ครัวเรือน (จาก HL1)	SL5. ชื่อ-นามสกุล (จาก HL2)	SL6. เพศ (จาก HL4)	SL7. อายุ (จาก HL6)
ลำดับ	ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ชาย หญิง	อายุ
1	___		1 2	___
2	___		1 2	___
3	___		1 2	___
4	___		1 2	___
5	___		1 2	___
6	___		1 2	___
7	___		1 2	___
8	___		1 2	___

SL8. ตรวจสอบหลักหน่วยของลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่างจากหน้าปก (HH2) ซึ่งจะเป็นลำดับของแถวของตารางสุ่มด้านล่าง ตรวจสอบจำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี จาก SL1 (ด้านบน) ซึ่งจะเป็นลำดับของสดมภ์ของตารางสุ่มด้านล่าง วงกลมตัวเลขในช่องที่แถวและสดมภ์ตัดกัน โดยตัวเลขนี้จะเป็นลำดับที่ของเด็ก (SL3) ที่ถูกสุ่มขึ้นมา

หลักหน่วยของลำดับที่ ครัวเรือนตัวอย่าง (จาก HH2)	จำนวนเด็กอายุ 1-14 ปี (จาก SL1)						
	2	3	4	5	6	7	8+
0	2	2	4	3	6	5	4
1	1	3	1	4	1	6	5
2	2	1	2	5	2	7	6
3	1	2	3	1	3	1	7
4	2	3	4	2	4	2	8
5	1	1	1	3	5	3	1
6	2	2	2	4	6	4	2
7	1	3	3	5	1	5	3
8	2	1	4	1	2	6	4
9	1	2	1	2	3	7	5

<p>SL9. บันทึกลำดับที่ของเด็ก (SL3) ลำดับที่ในครัวเรือน (SL4) ชื่อ-นามสกุล (SL5) และอายุ (SL7) ของเด็กที่ถูกสุ่มขึ้นมา</p>	<p>ลำดับที่ของเด็ก _ _</p> <p>ลำดับที่ในครัวเรือน _ _</p> <p>ชื่อ-นามสกุล _____</p> <p>อายุ _ _</p>
--	---

พฤติกรรมในการอบรมเด็ก		CD
ถามเฉพาะครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 1-14 ปีเท่านั้น		
CD2. คัดลอกลำดับที่ในครัวเรือนและชื่อเด็กจาก SL9	ลำดับที่.....	
	ชื่อ	
CD3. “ผู้ใหญ่ใช้วิธีการสอนเด็กให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม หรือจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก ดิฉัน / ผม จะอ่านวิธีการต่าง ๆ ที่ท่านหรือบุคคลในครัวเรือนใช้วิธีเหล่านี้กับ...(ชื่อ)... ในรอบ 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์หรือไม่?”		ใช่ ไม่ใช่
[A] “ห้ามเด็กทำในสิ่งที่ชอบ หรือไม่อนุญาตให้เด็กออกจากบ้าน”	ห้ามเด็กทำในสิ่งที่ชอบ 1	2
[B] “อธิบายว่าทำไมพฤติกรรมที่...(ชื่อ)...ทำไม่ถูกต้อง”	อธิบายพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง..... 1	2
[C] “เขย่าหรือกระชากตัวเด็ก”	เขย่าตัวเด็ก 1	2
[D] “ตะโกน ตะคอก แผดเสียงหรือตวาดเด็ก”	ตะโกน ตะคอก กรีดร้อง..... 1	2
[E] “ดึงความสนใจของเด็กให้ไปทำอย่างอื่น”	ให้ทำอย่างอื่น 1	2
[F] “ตบหรือตีกันเด็กด้วยมือเปล่า”	ตบหรือตีกันด้วยมือเปล่า..... 1	2
[G] “ตีเด็กที่กันหรือส่วนอื่นของร่างกายด้วยบางสิ่งบางอย่าง เช่น ไม้เรียว เข็มขัด หวี หรือวัตถุแข็งอื่น ๆ”	ตีด้วยบางสิ่งบางอย่าง เช่น ไม้เรียว เข็มขัด หวี หรือวัตถุแข็ง..... 1	2
[H] “ด่าว่าเด็กว่าโง่ ชี้เกียด หรือคำอื่นที่คล้ายกัน”	ด่าว่าเด็กว่าโง่ ชี้เกียด หรือคำอื่นที่คล้ายกัน..... 1	2
[I] “ตบหรือตีเด็กที่หน้า ศีรษะ หรือหู”	ตบหรือตีที่หน้า ศีรษะ หรือหู..... 1	2
[J] “ตบหรือตีเด็กที่มีมือ แขน หรือขา”	ตบหรือตีที่มีมือ แขน หรือขา 1	2
[K] “เขียนตีเด็กอย่างแรงเท่าที่จะทำได้ ซ้ำแล้วซ้ำอีก”	เขียนตีอย่างแรงเท่าที่จะทำได้ ซ้ำแล้วซ้ำอีก..... 1	2

CD4. “ท่านเชื่อว่าการเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม จำเป็นต้องมีการลงโทษทางร่างกายใช่หรือไม่?”	ใช่..... 1	
	ไม่ใช่..... 2	
	ไม่ทราบ / ไม่มีความเห็น..... 8	

ลักษณะครัวเรือน		HC
HC1A. “หัวหน้าครัวเรือนนับถือศาสนาอะไร?”	พุทธ..... 1 อิสลาม..... 2 คริสต์..... 3 อื่น ๆ (ระบุ) _____ 6 ไม่นับถือศาสนา..... 7	
HC1B. “หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษา (ภาษาแม่) อะไร?”	ไทย (รวม ภาษาท้องถิ่น) 01 จีน 02 พม่า 03 เขมร / กูย 04 มาเลย์ / ยาวี 05 ลาว 06 อังกฤษ..... 07 อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96	
HC2. “ครัวเรือนนี้มีห้องที่ใช้นอนทั้งหมดกี่ห้อง?”	จำนวนห้องที่ใช้นอน..... _ _	
HC3. วัสดุหลักที่ใช้ทำพื้นบ้านที่อาศัย (บันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น)	วัสดุตามธรรมชาติ ดิน / ทราย..... 11 วัสดุพื้นฐาน ไม้กระดาน 21 ไม้ไผ่..... 22 วัสดุสำเร็จรูป ปาเก้ / ไม้ขัดเงา..... 31 ไวนิล / กระเบื้องยาง / เสื่อน้ำมัน 32 เซรามิค / กระเบื้อง 33 ซีเมนต์..... 34 พรม..... 35 อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96	

<p>HC4. วัสดุหลักที่ใช้ทำหลังคา (บันทึกสิ่งสังเกตเห็น)</p>	<p>วัสดุตามธรรมชาติ ไม้ / หญ้า (เช่น จาก / ตาล / ป่าลัม / ทางมะพร้าว / คา / แฝก)..... 12</p> <p>วัสดุพื้นฐาน ไม้กระดาน..... 23</p> <p>วัสดุสำเร็จรูป โลหะ (เช่น สังกะสี / เหล็ก / อะลูมิเนียม)..... 31 เซรามิก / กระเบื้อง..... 34 ซีเมนต์..... 35</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	
<p>HC5. วัสดุหลักที่ใช้ทำฝ้าบ้านด้านนอก (บันทึกสิ่งสังเกตเห็น)</p>	<p>วัสดุตามธรรมชาติ ท่อนไม้..... 12</p> <p>วัสดุพื้นฐาน ไม้ไผ่..... 21 ไม้อัด..... 24 เศษไม้..... 26</p> <p>วัสดุสำเร็จรูป ซีเมนต์..... 31 หินกับซีเมนต์..... 32 อิฐ..... 33 ก้อนปูน / อิฐบล็อก..... 34 ไม้กระดาน..... 36</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	
<p>HC6. “ครัวเรือนนี้ใช้เชื้อเพลิงชนิดใดเป็นเชื้อเพลิงหลัก ในการประกอบอาหาร?”</p>	<p>ไฟฟ้า..... 01</p> <p>แก๊สหุงต้ม (LPG)..... 02</p> <p>ถ่านไม้..... 07</p> <p>ไม้ / ฟืน..... 08</p> <p>ไม่มีการประกอบอาหาร..... 95</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	<p>01 ⇨ HC8</p> <p>02 ⇨ HC8</p> <p>95 ⇨ HC8</p>
<p>HC7. “ปกติการประกอบอาหารทำในบ้าน ทำในอาคาร ที่แยกต่างหากจากตัวบ้าน หรือ ทำนอกบ้าน?” ถ้า “ทำในบ้าน” ให้ถามเพิ่ม “ทำในห้องที่แยกเฉพาะสำหรับทำอาหาร เช่น ห้องครัว ใช่หรือไม่?”</p>	<p>ทำในบ้าน ทำในห้องเฉพาะสำหรับทำอาหาร (ห้องครัว).... 1 ทำที่อื่น ๆ ในบ้าน (ไม่ใช่ห้องครัว)..... 2</p> <p>ทำในอาคารที่แยกต่างหากจากตัวบ้าน..... 3</p> <p>นอกบ้าน / กลางแจ้ง..... 4</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 6</p>	

<p>HC8. “ครัวเรือนของท่านมีสิ่งเหล่านี้หรือไม่?”</p> <p>[A] ไฟฟ้า</p> <p>[B] วิทยุ</p> <p>[D] โทรศัพท์บ้าน</p> <p>[E] ตู้เย็น</p> <p>[F] พัดลม</p> <p>[G] เครื่องซักผ้า</p> <p>[H] เตอบ / เตามาโครเวฟ</p> <p>[I] คอมพิวเตอร์</p> <p>[J] แท็บเล็ต</p> <p>[K] เครื่องเล่นวีซีดี / ดีวีดี</p> <p>[L] เครื่องเล่นบลูเรย์</p> <p>[M] เครื่องปรับอากาศ</p> <p>[N] โทรทัศน์จอธรรมดา (CRT)</p> <p>[O] โทรทัศน์จอแอลซีดี / แอลอีดี / พลาสมา</p> <p>[P] เตาถ่าน</p> <p>[Q] กระจกน้ำแข็ง</p>	<p>มี ไม่มี</p> <p>ไฟฟ้า 1 2</p> <p>วิทยุ 1 2</p> <p>โทรศัพท์บ้าน 1 2</p> <p>ตู้เย็น 1 2</p> <p>พัดลม 1 2</p> <p>เครื่องซักผ้า 1 2</p> <p>เตอบ / เตามาโครเวฟ 1 2</p> <p>คอมพิวเตอร์ 1 2</p> <p>แท็บเล็ต 1 2</p> <p>เครื่องเล่นวีซีดี / ดีวีดี 1 2</p> <p>เครื่องเล่นบลูเรย์ 1 2</p> <p>เครื่องปรับอากาศ 1 2</p> <p>โทรทัศน์จอธรรมดา 1 2</p> <p>โทรทัศน์จอแอลซีดี / แอลอีดี / พลาสมา 1 2</p> <p>เตาถ่าน 1 2</p> <p>กระจกน้ำแข็ง 1 2</p>	
<p>HC9. “สมาชิกในครัวเรือนเป็นเจ้าของสิ่งเหล่านี้หรือไม่?”</p> <p>[A] นาฬิกาพก (เช่น นาฬิกาข้อมือ ฯลฯ)</p> <p>[C] รถจักรยาน</p> <p>[F] รถยนต์ / รถบรรทุก</p> <p>[G] เรือยนต์</p> <p>[H] รถไถ 2 ล้อ (รถไถเดินตาม) / รถอีแต่น</p> <p>[I] รถแทรกเตอร์ 4 ล้อ</p> <p>[J] โทรศัพท์มือถือปุ่มกด</p> <p>[K] โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน</p> <p>[L] รถจักรยานยนต์ / สกู๊ตเตอร์</p> <p>[M] รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ (บิ๊กไบค์)</p>	<p>เป็น ไม่เป็น</p> <p>นาฬิกาพก (เช่น นาฬิกาข้อมือ ฯลฯ) 1 2</p> <p>รถจักรยาน 1 2</p> <p>รถยนต์ / รถบรรทุก 1 2</p> <p>เรือยนต์ 1 2</p> <p>รถไถ 2 ล้อ 1 2</p> <p>รถแทรกเตอร์ 4 ล้อ 1 2</p> <p>โทรศัพท์มือถือปุ่มกด 1 2</p> <p>โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน 1 2</p> <p>รถจักรยานยนต์ / สกู๊ตเตอร์ 1 2</p> <p>รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์ 1 2</p>	

<p>HC10. “ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยนี้หรือไม่?”</p> <p>ถ้า “ไม่เป็นเจ้าของ” ให้ถามต่อ: “ท่านเช่าที่อยู่อาศัยนี้จากคนอื่นที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่?”</p> <p>ถ้า “เช่าจากคนอื่น” ให้บันทึก “2” สำหรับคำตอบอื่น ๆ ให้บันทึก “6”</p>	<p>เป็นเจ้าของ..... 1 เช่า..... 2</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 6</p>	
<p>HC11. “สมาชิกในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรได้หรือไม่?”</p>	<p>เป็นเจ้าของ..... 1 ไม่เป็นเจ้าของ..... 2</p>	2 ⇨ HC13
<p>HC12. “ที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรซึ่งสมาชิกในครัวเรือนเป็นเจ้าของมีขนาดกี่ไร่?”</p> <p>ถ้าเนื้อที่น้อยกว่า 200 ตารางวา ให้ปัดทิ้ง แต่ถ้า 200 ตารางวาขึ้นไป ให้ปัดขึ้น หาก 95 ไร่ขึ้นไป บันทึก “95” หาก ไม่ทราบ บันทึก “98”</p>	<p>เนื้อที่ (ไร่)..... _ _</p>	
<p>HC13. “ครัวเรือนของท่านเป็นเจ้าของปศุสัตว์ หรือ สัตว์ปีกหรือไม่?”</p>	<p>เป็นเจ้าของ..... 1 ไม่เป็นเจ้าของ 2</p>	2 ⇨ HC15
<p>HC14. “ครัวเรือนของท่านมีสัตว์เหล่านี้จำนวนเท่าใด?”</p> <p>[A] วัว วัวนม วัวชน หรือควาย [B] ม้า ลา หรือล่อ [C] แพะ [D] แกะ [E] ไก่ [F] หมู [G] เป็ดหรือห่าน</p> <p>หาก ไม่มี บันทึก “00” ตั้งแต่ 95 ตัวขึ้นไป บันทึก “95” ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “98”</p>	<p>วัว วัวนม วัวชน หรือควาย..... _ _ ม้า ลา หรือล่อ..... _ _ แพะ _ _ แกะ _ _ ไก่ _ _ หมู _ _ เป็ดหรือห่าน..... _ _</p>	
<p>HC15. “สมาชิกในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งมีบัญชีธนาคารหรือไม่?”</p>	<p>มี..... 1 ไม่มี..... 2</p>	
<p>HC16. “สมาชิกในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งมีบัตรเครดิตหรือไม่?”</p>	<p>มี..... 1 ไม่มี..... 2</p>	

<p>WS1. “แหล่งน้ำดื่มหลักสำหรับสมาชิกในครัวเรือนคือแหล่งใด?”</p>	<p>น้ำประปา</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบ้าน..... 11</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบริเวณบ้าน 12</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบ้านของเพื่อนบ้าน 13</p> <p> จากก๊อกน้ำสาธารณะ 14</p> <p>น้ำบาดาล 21</p> <p>น้ำบ่อขุด</p> <p> มีการป้องกัน (เช่น มีหลังคา มีฝาปิด ฯลฯ).... 31</p> <p> ไม่มีการป้องกัน..... 32</p> <p>น้ำพุจากธรรมชาติ เช่น น้ำพุร้อน</p> <p> มีการป้องกัน (เช่น มีรั้วล้อมรอบ ฯลฯ)..... 41</p> <p> ไม่มีการป้องกัน..... 42</p> <p>ที่กักเก็บน้ำฝน..... 51</p> <p>รถบรรทุกน้ำ 61</p> <p>รถเข็นหรือเกวียนบรรทุกถังน้ำ 71</p> <p>น้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน</p> <p> คลอง เป็นต้น..... 81</p> <p>น้ำดื่มบรรจุขวด / น้ำดื่มกวดจากตู้..... 91</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	<p>11 ⇔ WS6</p> <p>12 ⇔ WS6</p> <p>13 ⇔ WS6</p> <p>14 ⇔ WS3</p> <p>21 ⇔ WS3</p> <p>31 ⇔ WS3</p> <p>32 ⇔ WS3</p> <p>41 ⇔ WS3</p> <p>42 ⇔ WS3</p> <p>51 ⇔ WS3</p> <p>61 ⇔ WS3</p> <p>71 ⇔ WS3</p> <p>81 ⇔ WS3</p> <p>96 ⇔ WS3</p>
<p>WS2. “แหล่งน้ำใช้หลักสำหรับสมาชิกในครัวเรือนเพื่อประกอบอาหาร ล้างมือ เป็นต้นคือแหล่งใด?”</p>	<p>น้ำประปา</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบ้าน..... 11</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบริเวณบ้าน 12</p> <p> ที่มีการต่อท่อ/สายยางเข้าบ้านของเพื่อนบ้าน 13</p> <p> จากก๊อกน้ำสาธารณะ 14</p> <p>น้ำบาดาล 21</p> <p>น้ำบ่อขุด</p> <p> มีการป้องกัน (เช่น มีหลังคา มีฝาปิด ฯลฯ).... 31</p> <p> ไม่มีการป้องกัน..... 32</p> <p>น้ำพุจากธรรมชาติ เช่น น้ำพุร้อน</p> <p> มีการป้องกัน (เช่น มีรั้วล้อมรอบ ฯลฯ)..... 41</p> <p> ไม่มีการป้องกัน..... 42</p> <p>ที่กักเก็บน้ำฝน..... 51</p> <p>รถบรรทุกน้ำ 61</p> <p>รถเข็นหรือเกวียนบรรทุกถังน้ำ 71</p> <p>น้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน</p> <p> คลอง เป็นต้น..... 81</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	<p>11 ⇔ WS6</p> <p>12 ⇔ WS6</p> <p>13 ⇔ WS6</p>

<p>WS3. “แหล่งน้ำนั้น มาจากที่ใด?”</p>	<p>ภายในบ้าน..... 1 บริเวณบ้าน สวน ที่ดิน..... 2 ที่อื่น 3</p>	<p>1 ⇨ WS6 2 ⇨ WS6</p>
<p>WS4. “ใช้เวลาเดินทาง (ไปและกลับ) เพื่อไปเอาน้ำนั้นมา ต้ม / ใช้ รวมกี่นาที?”</p>	<p>จำนวนนาที _ _ _ _ ไม่ทราบ..... 998</p>	
<p>WS5. “ปกติใครเป็นคนไปเอาน้ำนั้นมาสำหรับ ต้ม / ใช้ ในครัวเรือน?”</p> <p><i>ให้ถามเพิ่ม</i> “บุคคลนี้อายุต่ำกว่า 15 ปีหรือไม่? เพศอะไร?”</p>	<p>ผู้หญิง (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป) 1 ผู้ชาย (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)..... 2 เด็กผู้หญิง (อายุต่ำกว่า 15 ปี)..... 3 เด็กผู้ชาย (อายุต่ำกว่า 15 ปี)..... 4 ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p>WS6. “ท่านทำอะไรกับน้ำ เพื่อให้ปลอดภัยก่อนนำน้ำมาต้มหรือไม่?”</p>	<p>ทำ..... 1 ไม่ทำ..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 ⇨ WS8 8 ⇨ WS8</p>
<p>WS7. “ตามปกติ มีการทำให้น้ำสะอาดปลอดภัยก่อนนำมาต้มอย่างไร?”</p> <p><i>เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม</i> “มีวิธีอื่นอีกหรือไม่?”</p> <p><i>สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ</i></p>	<p>ต้ม A เติมนคลอรีน B ใช้ผ้ากรอง C เครื่องกรองน้ำ / ที่กรองน้ำ (เซรามิค ทราย)..... D ตากแดด E ปล่อยให้ตกตะกอน (เช่น ใช้สารส้ม)..... F อื่น ๆ (ระบุ)..... X ไม่ทราบ..... Z</p>	

<p>WS8. “ปกติสมาชิกในครัวเรือนของท่านใช้ส้วมประเภทใด?”</p> <p>ถ้าเป็น “ส้วมชักโครก” หรือ “ส้วมซึม” ให้ถามเพิ่ม “มีการระบายไปไว้ที่ไหน?”</p> <p>หากจำเป็น พนักงานสัมภาษณ์อาจขออนุญาตสังเกตลักษณะของส้วมด้วย</p>	<p>ส้วมชักโครก / ส้วมซึม</p> <p>ลงสู่ระบบบำบัด 11</p> <p>ลงสู่ถังปฏิกูล (ถังส้วม) 12</p> <p>ลงหลุม..... 13</p> <p>ลงในที่อื่น ๆ เช่น ท่อระบายน้ำ</p> <p> คู คลอง ฯลฯ..... 14</p> <p>ไม่ทราบที่ลง / ไม่แน่ใจ / ไม่ทราบ 15</p> <p>ส้วมหลุม</p> <p> ส้วมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ..... 21</p> <p> ส้วมหลุมที่มีฐาน..... 22</p> <p> ส้วมหลุมที่ไม่มีฐาน..... 23</p> <p> ส้วมที่มีการทิ้งผสมผสาน 31</p> <p> ใส่ถังหรือภาชนะอื่น ๆ 41</p> <p> ส้วมที่ปล่อยลงที่อื่น ๆ เช่น คู คลอง เป็นต้น..... 51</p> <p> ไม่มีห้องส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้ หรือทุ่งนา..... 95</p> <p> อื่น ๆ (ระบุ)..... 96</p>	<p>95 ⇨ ตอนถัดไป</p>
<p>WS9. “ครัวเรือนของท่านใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่นหรือไม่?”</p>	<p>ใช่..... 1</p> <p>ไม่ใช่ 2</p>	<p>2 ⇨ ตอนถัดไป</p>
<p>WS10. “ครัวเรือนของท่านใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่นที่รู้จักเท่านั้นหรือใช้ส้วมสาธารณะ?”</p>	<p>เฉพาะครัวเรือนอื่นที่รู้จัก 1</p> <p>ใช้ส้วมสาธารณะ 2</p>	<p>2 ⇨ ตอนถัดไป</p>
<p>WS11. “มีทั้งหมดกี่ครัวเรือนที่ใช้ห้องส้วมร่วมกับครัวเรือนของท่าน? (นับรวมครัวเรือนนี้)”</p>	<p>บันทึกจำนวนครัวเรือน (ถ้าน้อยกว่า 10 ครัวเรือน)..... 0 _</p> <p>ตั้งแต่ 10 ครัวเรือน 10</p> <p>ไม่ทราบ 98</p>	

การล้างมือ		HW
HW1. “เราต้องการจะศึกษาสถานที่ที่ครัวเรือนใช้ล้างมือ” “จะขอดูสถานที่ที่สมาชิกในครัวเรือนใช้ล้างมือเป็นประจำได้หรือไม่?”	<p>ได้ดู 1</p> <p>ไม่ได้ดู</p> <p>ไม่อยู่ในบ้าน / บริเวณบ้าน 2</p> <p>ไม่ได้รับอนุญาตให้ดู 3</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 6</p>	<p>2 ⇨ HW4</p> <p>3 ⇨ HW4</p> <p>6 ⇨ HW4</p>
HW2. สังเกตสถานที่ที่ใช้ล้างมือว่ามีน้ำหรือไม่ ให้ตรวจสอบก๊อกน้ำ อ่างน้ำ ถังน้ำหรือภาชนะบรรจุน้ำ ว่ามีน้ำหรือไม่	<p>มี 1</p> <p>ไม่มี 2</p>	
HW3A. มีสบู่ ผงซักฟอก หรือ ชี้เถ้า / โคลน / ทราย ในสถานที่ที่ใช้ล้างมือหรือไม่?	<p>มี 1</p> <p>ไม่มี 2</p>	2 ⇨ HW4
HW3B. บันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น สามารถวงกลมได้มากกว่า 1 คำตอบ	<p>สบู่ก้อน A</p> <p>ผงซักฟอก (ผง / น้ำ) B</p> <p>สบู่เหลว C</p> <p>ชี้เถ้า / โคลน / ทราย D</p>	<p>A ⇨ HH19</p> <p>B ⇨ HH19</p> <p>C ⇨ HH19</p> <p>D ⇨ HH19</p>
HW4. “ในบ้านของท่าน มีสบู่ ผงซักฟอก หรือ ชี้เถ้า / โคลน / ทราย สำหรับใช้ล้างมือหรือไม่?”	<p>มี 1</p> <p>ไม่มี 2</p>	2 ⇨ HH19
HW5A. “จะขอดูได้หรือไม่?”	<p>ได้ 1</p> <p>ไม่ได้ 2</p>	2 ⇨ HH19
HW5B. บันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น สามารถวงกลมได้มากกว่า 1 คำตอบ	<p>สบู่ก้อน A</p> <p>ผงซักฟอก (ผง / น้ำ) B</p> <p>สบู่เหลว C</p> <p>ชี้เถ้า / โคลน / ทราย D</p>	

HH19. บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : .. น.	
----------------------------------	-----------------------------	--

เกลือไอโอดีน		SI
“เราอยากตรวจสอบว่าเกลือที่ใช้ในครัวเรือนของท่านมีไอโอดีนหรือไม่ จึงขออนุญาตขอเกลือที่ครัวเรือนของท่านใช้ในการปรุงอาหารสักเล็กน้อยมาทดสอบ”		
SI1. ผลการทดสอบเกลือด้วยน้ำยาทดสอบไอโอดีน	ไม่มีไอโอดีน (0 PPM)1 มีไอโอดีนมากกว่า 0 PPM แต่ต่ำกว่า 15 PPM...2 มีไอโอดีน 15 PPM หรือมากกว่า.....3 ไม่มีเกลือในบ้าน.....4 ไม่ได้ทดสอบ.....5	2 ⇨ HH20 3 ⇨ HH20 4 ⇨ HH20 5 ⇨ HH20
SI2. ผลการทดสอบเกลือด้วยน้ำยาทดสอบไอโอดีน	ไม่มีไอโอดีน (0 PPM)1 มีไอโอดีนมากกว่า 0 PPM แต่ต่ำกว่า 15 PPM...2 มีไอโอดีน 15 PPM หรือมากกว่า.....3	

HH20. ให้ขอบคุณผู้ตอบสัมภาษณ์ในการให้ข้อมูลแบบสอบถามครัวเรือน และกลับไปตรวจสอบรายการของสมาชิกในครัวเรือน ดังนี้

- สัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ในครัวเรือนต่อไป (ตรวจสอบ HL7)
- สัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับผู้ชายอายุ 15-49 ปี ในครัวเรือนต่อไป (ตรวจสอบ HL7A)
- สัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในครัวเรือนต่อไป (ตรวจสอบ HL7B)

กลับไปตรวจสอบหน้าปกว่ามีการบันทึกรายการต่อไปนี้เรียบร้อยหรือไม่

- 1) ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน (HH9)
- 2) ชื่อและลำดับที่ของผู้ตอบสัมภาษณ์แบบสอบถามครัวเรือน (HH10)
- 3) และจำนวนผู้หญิงที่เข้าข่าย (HH12) ผู้ชายที่เข้าข่าย (HH13A) และเด็กที่เข้าข่าย (HH14)

ให้เตรียมสัมภาษณ์แบบสอบถามที่เหลือของครัวเรือนนี้ให้ครบถ้วน

ข้อสังเกตของพนักงานสัมภาษณ์

ข้อสังเกตของผู้ควบคุมงานสนาม

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้หญิง		WM
แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามผู้หญิงอายุ 15-49 ปีทุกคน (ดูแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7) แบบสอบถาม 1 แบบ ใช้สำหรับผู้หญิงที่เข้าชาย 1 คนเท่านั้น		
WM1. ลำดับที่ EA ตัวอย่าง _____	WM2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง _____	
WM3. ชื่อ-นามสกุลของผู้หญิง ชื่อ-นามสกุล _____	WM4. ลำดับที่ของผู้หญิง _____	
WM5. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัวของพนักงาน สัมภาษณ์ ชื่อ-นามสกุล _____	WM6. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ _____ / _____ / 255 _____	

<p>กล่าวแนะนำตัว (หากยังไม่ได้อ่านข้อความด้านล่างนี้ ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)</p> <p>“พวกเรามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558 เราจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องนี้ การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 15 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร”</p>	<p>กรณีบุคคลนี้ได้ตอบข้อมูลแบบสอบถามสำหรับครัวเรือน และได้กล่าวแนะนำตัวไปแล้วให้อ่านข้อความต่อไปนี้</p> <p>“ตอนนี้ดิฉัน / ผมจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของท่าน การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 15 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ”</p>
<p>“ดิฉัน / ผม ขออนุญาตเริ่มต้นการสัมภาษณ์นะคะ / ครับ?”</p> <p>☐ อนุญาต ⇨ ไป WM10 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์</p> <p>☐ ไม่อนุญาต ⇨ วงกลมรหัส “03” ใน WM7 และให้ปรึกษากับผู้ควบคุมงานสนาม</p>	

WM7. ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลผู้หญิง	<p>สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์01</p> <p>ไป 3 ครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์02</p> <p>ไม่ให้ความร่วมมือ03</p> <p>สัมภาษณ์ได้บางส่วน.....04</p> <p>ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ (เช่น ป่วย พักการ ฯลฯ)05</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>
---------------------------------	--

WM10. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : .. น.
----------------------------------	-----------------------------

ลักษณะทั่วไปของผู้หญิง		WB
WB1. “ท่านเกิด เดือนอะไร และ พ.ศ. อะไร ?”	เดือนเกิด..... _ _ ไม่ทราบ 98 พ.ศ. เกิด..... _ _ _ _ ไม่ทราบ 9998	
WB2. “ท่านอายุ (เต็มปี) เท่าไร เมื่อนับถึงวันเกิด ครั้งล่าสุดที่ผ่านมา?” เปรียบเทียบและแก้ไข WB1 และ / หรือ WB2 ถ้าไม่สอดคล้องกัน	อายุเต็มปี..... _ _	
WB3. “ท่านเคยเรียนหนังสือหรือไม่? (รวมระดับ อนุบาล)”	เคย1 ไม่เคย2	2 ⇨ WB7
WB4. “ท่านได้เรียนหนังสือสูงสุดระดับใด?”	อนุบาล 00 ประถมศึกษา..... 01 มัธยมศึกษา 02 ปวช. / ปกศ. ต้น / ปทส..... 03 อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ.สูง)..... 04 ปริญญาตรี..... 05 ปริญญาโท..... 06 ปริญญาเอก..... 07	00 ⇨ WB7
WB5. “ท่านจบการศึกษาสูงสุดชั้นปีใด?” ถ้าชั้นปีที่จบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ได้เรียน ให้บันทึก “00”	ชั้นปีการศึกษาสูงสุดที่จบ..... _ _	
WB6. ตรวจสอบ WB4 ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้เรียน		
☐ มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (WB4 = 02-07) => ข้ามไปตอนถัดไป ☐ ประถมศึกษา (WB4 = 01) => ถาม WB7 ต่อไป		

<p>WB7. “ต่อไปนี้จะขอให้ท่านอ่านประโยคนี้อีกฟัง?”</p> <p>แสดงประโยคที่อยู่บนบัตรให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่สามารถอ่านได้หมดทั้งประโยค ให้ถามเพิ่ม</p> <p>“ท่านอ่านบางส่วนของประโยคได้หรือไม่?”</p>	<p>อ่านไม่ได้เลย1</p> <p>อ่านได้บางคำของประโยค.....2</p> <p>อ่านได้หมดทั้งประโยค.....3</p> <p>ประโยคที่ให้อ่านไม่ใช่ภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้ _____ 4 (ให้ระบุภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้)</p> <p>تابอด/บกพร่องในการมอง5</p>	
---	--	--

ภาวะเจริญพันธุ์	CM	
CM1. “ต่อจากนี้ ดิฉัน / ผมขอสอบถามเกี่ยวกับการ ให้กำเนิดบุตรตลอดช่วงชีวิตของท่าน” “ท่านเคยให้กำเนิดบุตรหรือคลอดบุตรหรือไม่?”	เคย 1 ไม่เคย 2	2 ⇨ CM8
CM2. “บุตรคนแรกในชีวิตของท่านเกิด เดือน และ พ.ศ. ไດ?” “บุตรคนแรก หมายถึง บุตรคนแรกสุดที่ท่านให้ กำเนิด ถึงแม้ว่าบุตรคนดังกล่าวจะตายไปแล้ว หรือพ่อของบุตรคนดังกล่าวไม่ใช่สามีคน ปัจจุบัน” <i>ข้ามไป CM4 เมื่อมีการบันทึก พ.ศ. เกิดเท่านั้น กรณีอื่น ให้ถาม CM3 ต่อไป</i>	เดือน และ พ.ศ. เกิด ของบุตรคนแรก เดือน __ __ ไม่ทราบ 98 พ.ศ. __ __ __ __ ไม่ทราบ พ.ศ. 9998	⇨ CM4
CM3. “ท่านให้กำเนิดบุตรคนแรกมานานกี่ปีแล้ว?”	จำนวนเต็มปี __ __	
CM4. “ท่านมีบุตรชาย หรือบุตรสาวที่ให้กำเนิดเอง และปัจจุบันอาศัยอยู่กับท่านหรือไม่?”	มี 1 ไม่มี 2	2 ⇨ CM6
CM5. “มีบุตรชายที่อาศัยอยู่กับท่านกี่คน?” “มีบุตรสาวที่อาศัยอยู่กับท่านกี่คน?” <i>ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</i>	บุตรชายที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้ __ __ บุตรสาวที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้ __ __	
CM6. “ท่านมีบุตรชาย หรือบุตรสาวที่ให้กำเนิดเอง และยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่กับท่าน หรือไม่?”	มี 1 ไม่มี 2	2 ⇨ CM8
CM7. “มีบุตรชายที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่กับ ท่านกี่คน?” “มีบุตรสาวที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่กับ ท่านกี่คน?” <i>ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</i>	บุตรชายที่อาศัยอยู่ที่อื่น __ __ บุตรสาวที่อาศัยอยู่ที่อื่น __ __	
CM8. “ท่านเคยให้กำเนิดบุตรชายหรือบุตรสาว ที่ เกิดมามีชีวิต แต่ตายในเวลาต่อมาหรือไม่?” <i>ถ้า “ไม่เคย” ให้ถามเพิ่ม</i> “ดิฉัน / ผม หมายความว่ารวมถึง เด็กที่เกิดมามี ลมหายใจ หรือร้องไห้ หรือแสดงสัญญาณอื่นที่ บ่งชี้ว่ามีชีวิต แม้เพียงไม่กี่นาที หรือชั่วโมง”	เคย 1 ไม่เคย 2	2 ⇨ CM10

<p>CM9. “มีบุตรชายที่ตายแล้วกี่คน?” “มีบุตรสาวที่ตายแล้วกี่คน?”</p> <p>ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</p>	<p>บุตรชายที่ตาย..... _ _</p> <p>บุตรสาวที่ตาย..... _ _</p>	
<p>CM10. ให้รวมจำนวนบุตรใน CM5 CM7 และ CM9</p>	<p>จำนวนบุตรทั้งสิ้น..... _ _</p>	
<p>CM11. “เพื่อให้แน่ใจว่าดิฉัน / ผมมีตัวเลขจำนวนบุตรที่ถูกต้อง ตลอดช่วงชีวิต ท่านมีบุตรที่เมื่อตอนคลอดออกมามีชีวิตทั้งหมด...(จำนวนรวมใน CM10)...คน ถูกต้องหรือไม่?”</p> <p>☐ ถูกต้อง => ให้ตรวจสอบด้านล่าง:</p> <p>☐ ไม่มีบุตรเกิดมีชีพ (CM10 = 0) => ข้ามไป ตอนการคุมกำเนิด</p> <p>☐ มีบุตรเกิดมีชีพ 1 คนหรือมากกว่า => ถามต่อ CM12</p> <p>☐ ไม่ถูกต้อง => ตรวจสอบคำตอบใน CM1-CM10 และแก้ไขให้ถูกต้องก่อนถามข้อ CM12</p>		
<p>CM12. “จากจำนวนบุตรทั้งสิ้น...(จำนวนรวมใน CM10)... คน ท่านให้กำเนิดบุตรคนสุดท้ายเมื่อเดือน และ พ.ศ. ไต (แม้ว่าบุตรนั้นได้ตายไปแล้วก็ตาม)?”</p> <p>ต้องมีการบันทึก เดือนและ พ.ศ. เกิด</p>	<p>เดือน และ พ.ศ. เกิด ของบุตรคนสุดท้าย</p> <p>เดือน..... _ _</p> <p>พ.ศ. _ _ _</p>	
<p>CM13. ตรวจสอบ CM12: บุตรคนสุดท้ายเกิดภายใน 2 ปี นั่นคือเกิดตั้งแต่...(เดือนที่สัมภาษณ์)... พ.ศ. 2556 หรือไม่? (หากสัมภาษณ์ พ.ศ. 2559 ให้เปลี่ยน “2556” เป็น “2557”)</p> <p>(กรณีเดือนที่สัมภาษณ์และเดือนเกิดเป็นเดือนเดียวกัน และ พ.ศ. เกิด คือ 2556 / 2557 ให้นำว่าเป็นการเกิดภายใน 2 ปี)</p> <p>☐ ไม่มีบุตรเกิดมีชีพภายใน 2 ปี => ข้ามไป ตอนการคุมกำเนิด</p> <p>☐ มีบุตรเกิดมีชีพภายใน 2 ปี 1 คนหรือมากกว่า => ถามชื่อของบุตรคนสุดท้าย (แม้ว่าบุตรคนดังกล่าวจะตายไปแล้ว)</p> <p>ชื่อบุตรคนสุดท้าย _____</p> <p>หากบุตรคนสุดท้ายได้เสียชีวิตแล้ว ให้ใส่ใจเป็นพิเศษเวลาอ้างถึงเด็กคนนี้ในตอนต่อ ๆ ไป จากนั้นให้ถามตอนถัดไป</p>		

ความต้องการบุตรคนสุดท้าย		DB
<p>คำถามในตอนนี้ ถามเฉพาะหญิงที่คลอดบุตรคนสุดท้ายภายใน 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์ บันทึกชื่อของบุตรคนสุดท้ายจาก CM13 ตรงนี้ _____ ให้ใช้ชื่อเด็กคนนั้นในคำถามด้านล่างตรงตำแหน่งที่ระบุไว้</p>		
<p>DB1. “ขณะท่านตั้งครรภ์...(ชื่อบุตร)...นั้น ท่านต้องการตั้งครรภ์ในตอนนั้นหรือไม่?”</p>	<p>ต้องการ 1 ไม่ต้องการ 2</p>	<p>1 => ตอน ถัดไป</p>
<p>DB2. “ท่านต้องการมีบุตรในภายหลัง หรือไม่ ต้องการมีบุตร/ไม่ต้องการมีบุตรอีก?”</p>	<p>ในภายหลัง 1 ไม่ต้องการมีบุตร/ไม่ต้องการมีบุตรอีก 2</p>	<p>2 => ตอน ถัดไป</p>
<p>DB3. “ท่านต้องการคอยอีกนานเท่าใด?”</p> <p>บันทึกคำตอบตามที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุ</p>	<p>เดือน..... 1 _ _ ปี..... 2 _ _ ไม่ทราบ..... 998</p>	

อนามัยแม่และเด็ก		MN
<p>คำถามในตอนนี้ ถามเฉพาะหญิงที่คลอดบุตรคนสุดท้ายภายใน 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์ บันทึกชื่อของบุตรคนสุดท้ายจาก CM13 ตรงนี้ _____ ให้ใช้ชื่อเด็กคนนี้ในคำถามด้านล่างตรงตำแหน่งที่ระบุไว้</p>		
MN1. “ขณะตั้งครรภ์...(ชื่อบุตร)...ท่านฝากครรภ์กับใครหรือไม่?”	ฝาก.....1 ไม่ได้ฝาก.....2	2 ⇨ MN5
MN2. “ท่านไปฝากครรภ์กับใคร?” เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม “มีใครอื่นอีกหรือไม่?” ให้ถามประเภทของบุคคลที่ไปพบและสามารถวงกลมรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ	บุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข แพทย์..... A พยาบาล / ผดุงครรภ์B เจ้าหน้าที่สถานีนามัย / ผู้ช่วยพยาบาล D บุคคลอื่น อาสาสมัครสาธารณสุข (ออส. อสม.)..... G อื่น ๆ (ระบุ) _____ X	
MN2A. “ท่านไปฝากครรภ์...(ชื่อบุตร)...ครั้งแรกหลังจากตั้งครรภ์แล้วก็สัปดาห์ หรือกี่เดือน?” บันทึกคำตอบตามที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุ	สัปดาห์.....1 _ _ เดือน.....2 0 _ ไม่ทราบ..... 998	
MN3. “ท่านได้รับการตรวจครรภ์กี่ครั้ง ในการตั้งครรภ์ครั้งนี้?” ให้ถามจำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ หากได้รับคำตอบเป็นช่วง ให้บันทึกจำนวนต่ำสุด	จำนวนครั้ง..... _ _ ไม่ทราบ..... 98	
MN4. “ตามที่เป็นส่วนหนึ่งของการตรวจครรภ์ ท่านได้รับการตรวจสิ่งเหล่านี้อย่างน้อย 1 ครั้งหรือไม่?”	ได้ ไม่ได้	
[A] “ได้วัดความดันโลหิตหรือไม่?”	วัดความดันโลหิต.....1 2	
[B] “ได้ให้ตัวอย่างปัสสาวะหรือไม่?”	ตัวอย่างปัสสาวะ1 2	
[C] “ได้ให้ตัวอย่างเลือดหรือไม่?”	ตัวอย่างเลือด.....1 2	

<p>MN8. จำนวนครั้งของการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักที่ได้รับขณะตั้งครรรภ์ใน MN7 เป็นเท่าใด?</p> <p>☐ อย่างน้อย 2 ครั้ง ⇨ ข้ามไป MN17</p> <p>☐ เพียง 1 ครั้ง ⇨ ถาม MN9 ต่อไป</p>		
<p>MN9. “ท่านเคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักก่อนการตั้งครรรภ์...(ชื่อบุตร)...หรือไม่ ไม่ว่าเพื่อป้องกันตนเองหรือบุตรคนก่อน ๆ?”</p>	<p>เคย.....1</p> <p>ไม่เคย.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2⇨MN17</p> <p>8⇨MN17</p>
<p>MN10. “ท่านได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักก่อนตั้งครรรภ์...(ชื่อบุตร)...มาแล้วกี่ครั้ง?”</p> <p>ถ้าตั้งแต่ 7 ครั้ง ขึ้นไป บันทึก ‘7’</p>	<p>จำนวนครั้ง....._</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>8⇨MN17</p>
<p>MN11. “ท่านเคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักครั้งสุดท้ายก่อนตั้งครรรภ์...(ชื่อบุตร)...กี่ปี?”</p> <p>ถ้าน้อยกว่า 1 ปี บันทึก ‘00’</p>	<p>จำนวนปี..... _ _</p>	
<p>MN17. “มีใครบ้างที่ทำคลอด... (ชื่อบุตร)...?”</p> <p>เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม</p> <p>“มีใครอื่นอีกหรือไม่?”</p> <p>ให้ถามประเภทของบุคคลที่ทำคลอดและสามารถวงกลมรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ</p> <p>หากผู้ตอบสัมภาษณ์ตอบว่า ไม่มีใครช่วยทำคลอดพยายามสอบถามเพิ่มว่า มีผู้ใหญ่อยู่ขณะคลอดหรือไม่</p>	<p>บุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข</p> <p>แพทย์..... A</p> <p>พยาบาล / ผดุงครรรภ์B</p> <p>เจ้าหน้าที่สถานอนามัย / ผู้ช่วยพยาบาล D</p> <p>บุคคลอื่น</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุข (อสส. อสม.)..... G</p> <p>ญาติ / เพื่อน..... H</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X</p> <p>ไม่มีใครช่วยทำคลอด.....Y</p>	

<p>MN18. “ท่านคลอด...(ชื่อบุตร)...ที่ใด?”</p> <p>ให้สอบถามประเภทของสถานที่</p> <p>ถ้าไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <hr/> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p>	<p>บ้าน</p> <p>บ้านตนเอง..... 11</p> <p>บ้านคนอื่น..... 12</p> <p>สถานพยาบาลของรัฐ</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... 21</p> <p>รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข..... 22</p> <p>สถานพยาบาลของรัฐอื่น ๆ (ระบุ) _____ 26</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชน</p> <p>โรงพยาบาลเอกชน..... 31</p> <p>คลินิกเอกชน..... 32</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชนอื่น ๆ (ระบุ) _____ 36</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	<p>11 ⇨ MN20</p> <p>12 ⇨ MN20</p> <p>96 ⇨ MN20</p>
<p>MN19. “ท่านคลอด...(ชื่อบุตร)...โดยการผ่าหน้าท้องคลอดหรือไม่?”</p>	<p>ใช่..... 1</p> <p>ไม่ใช่..... 2</p>	<p>2 ⇨ MN20</p>
<p>MN19A. “การตัดสินใจให้ผ่าหน้าท้องคลอดเกิดขึ้นเมื่อใด?”</p> <p>“ก่อนหรือหลังการเจ็บท้องคลอด?”</p>	<p>ก่อนการเจ็บท้องคลอด..... 1</p> <p>หลังการเจ็บท้องคลอด..... 2</p>	
<p>MN20. “ตอน... (ชื่อบุตร)...เกิดนั้น...(ชื่อบุตร)...ตัวใหญ่มาก หรือตัวใหญ่กว่าเด็กทั่วไป หรือตัวพอ ๆ กับเด็กทั่วไป หรือตัวเล็กกว่าเด็กทั่วไป หรือตัวเล็กมาก?”</p>	<p>ตัวใหญ่มาก..... 1</p> <p>ตัวใหญ่กว่าเด็กทั่วไป..... 2</p> <p>ตัวพอ ๆ กับเด็กทั่วไป..... 3</p> <p>ตัวเล็กกว่าเด็กทั่วไป..... 4</p> <p>ตัวเล็กมาก..... 5</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p>MN21. “... (ชื่อบุตร)...ได้รับการขังน้ำหนักแรกเกิดหรือไม่?”</p>	<p>ขัง..... 1</p> <p>ไม่ได้ขัง..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 ⇨ MN23</p> <p>8 ⇨ MN23</p>

<p>MN22. “น้ำหนักแรกเกิดของ... (ชื่อบุตร)... เป็นเท่าใด?”</p> <p>ถ้ามีสมุดบันทึกสุขภาพ ให้บันทึกน้ำหนักจากสมุดฯ</p>	<p>จากสมุดบันทึกสุขภาพ.....1 (kg) __ . __ __ __</p> <p>จากการสอบถาม.....2 (kg) __ . __ __ __</p> <p>ไม่ทราบ.....99998</p>	
<p>MN23. “หลังคลอด... (ชื่อบุตร)... ท่านกลับมา มีประจำเดือนหรือไม่?”</p>	<p>มี.....1</p> <p>ไม่มี.....2</p>	
<p>MN24. “ท่านเคยให้... (ชื่อบุตร)... กินนมแม่หรือไม่?”</p>	<p>เคย.....1</p> <p>ไม่เคย.....2</p>	2 ⇔ MN28
<p>MN25. “หลังคลอด... (ชื่อบุตร)... นานเท่าใด ท่านจึงให้... (ชื่อบุตร)... กินนมแม่ครั้งแรก?”</p> <p>ถ้าน้อยกว่า 1 ชั่วโมง บันทึก “00” ในช่องชั่วโมง ถ้ามากกว่า 24 ชั่วโมง บันทึกจำนวนชั่วโมง กรณีอื่น บันทึกจำนวนวัน</p>	<p>ทันที.....000</p> <p>ชั่วโมง.....1 __ __</p> <p>วัน.....2 __ __</p> <p>ไม่ทราบ / จำไม่ได้.....998</p>	
<p>MN26. “ภายใน 3 วันแรกหลังคลอด ท่านเคยให้... (ชื่อบุตร)... ดื่มนมของเหลวอื่น ๆ นอกเหนือจากกินนมแม่หรือไม่?”</p>	<p>เคย.....1</p> <p>ไม่เคย.....2</p>	2 ⇔ MN28
<p>MN27. “ท่านให้... (ชื่อบุตร)... ดื่มนมของเหลวอื่น ๆ อะไรบ้าง?”</p> <p>เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม “มีอย่างอื่นอีกหรือไม่?”</p>	<p>นม (นอกเหนือจากนมแม่) A</p> <p>น้ำเปล่า B</p> <p>น้ำผสมน้ำตาล / กลูโคส..... C</p> <p>ยาน้ำแก้ท้องอืด (ไทรปวอเตอร์)..... D</p> <p>สารละลายเกลือ-น้ำตาล E</p> <p>น้ำผลไม้..... F</p> <p>นมผงสูตรสำหรับทารก G</p> <p>ชา / เครื่องดื่มชนิดขง..... H</p> <p>น้ำผึ้ง I</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X</p>	
<p>MN28. “ในรอบ 42 วันหลังคลอด... (ชื่อบุตร)... ท่านได้รับการตรวจหลังคลอดหรือไม่?”</p>	<p>ได้รับ.....1</p> <p>ไม่ได้รับ.....2</p>	2 ⇔ ตอนถัดไป
<p>MN29. “ในรอบ 42 วันหลังคลอด ท่านได้รับการตรวจหลังคลอดจำนวนกี่ครั้ง?”</p> <p>ถ้าตั้งแต่ 7 ครั้ง ขึ้นไป บันทึก ‘7’ ถ้า ไม่ทราบ / จำไม่ได้ บันทึก ‘8’</p>	<p>จำนวนครั้ง __</p>	

การคุมกำเนิด		CP
<p>CP1. “ต่อไปนี้จะขอถามเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนครอบครัว”</p> <p>“ท่านกำลังตั้งครรภ์หรือไม่?”</p>	<p>กำลังตั้งครรภ์..... 1</p> <p>ไม่ได้ตั้งครรภ์.....2</p> <p>ไม่แน่ใจ / ไม่ทราบ 8</p>	<p>1 ⇨ CP2A</p>
<p>CP2. “คู่สมรสจะใช้วิธีการที่หลากหลายในการยืดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์”</p> <p>“ท่านหรือคู่สมรสกำลังใช้วิธียืดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?”</p>	<p>ใช้..... 1</p> <p>ไม่ใช้.....2</p>	<p>1 ⇨ CP3</p>
<p>CP2A1. “เหตุผลหลักที่ท่านหรือคู่สมรสไม่ใช้วิธียืดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์คืออะไร?”</p>	<p>ไม่ได้แต่งงาน01</p> <p>เหตุผลด้านภาวะเจริญพันธุ์</p> <p>ไม่มีเพศสัมพันธ์เลย02</p> <p>มีเพศสัมพันธ์ไม่บ่อยครั้ง03</p> <p>หมดประจำเดือน/ตัดมดลูก.....04</p> <p>ไม่สามารถตั้งครรภ์ได้.....05</p> <p>ไม่มีประจำเดือนตั้งแต่คลอดบุตรคนสุดท้าย...06</p> <p>อยู่ระหว่างให้นมบุตร.....07</p> <p>โชคชะตากำหนด08</p> <p>ต้องการมีบุตร.....09</p> <p>ต่อต้านการใช้</p> <p>ผู้ตอบสัมภาษณ์ต่อต้าน10</p> <p>สามี/คู่สมรสต่อต้าน11</p> <p>การต่อต้านอื่น ๆ.....12</p> <p>เหตุผลทางศาสนา.....13</p> <p>การขาดความรู้</p> <p>ไม่รู้จักวิธีคุมกำเนิดใด ๆ14</p> <p>ไม่รู้จักสถานที่ให้บริการ.....15</p> <p>เหตุผลด้านวิธีคุมกำเนิด</p> <p>กลัวผลข้างเคียง/กังวลสุขภาพ16</p> <p>การเข้าถึงบริการทำได้ยาก</p> <p>(ไกล เดินทางลำบาก ฯลฯ).....17</p> <p>ยา / อุปกรณ์ / บริการคุมกำเนิดราคาแพง.....18</p>	

	ไม่มีวิธีคุมกำเนิดที่ต้องการ19 ไม่มีวิธีคุมกำเนิดใด ๆ.....20 ไม่สะดวกที่จะใช้.....21 รบกวนการทำงานปกติของร่างกาย.....22 มีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด23 อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96 ไม่ทราบ.....98	
CP2A. “ท่านหรือคู่สมรสเคยใช้วิธียืดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?”	เคย 1 ไม่เคย 2	1 ⇨ ตอนถัดไป 2 ⇨ ตอนถัดไป
CP3. “ท่านหรือคู่สมรสกำลังใช้วิธีใดบ้างในการยืดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์?” ไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง สามารถวงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ	หมันหญิง.....A หมันชาย.....B ห่วงอนามัย.....C ยาฉีดคุมกำเนิด D ยาฝังคุมกำเนิด.....E ยาเม็ดคุมกำเนิด.....F ถุงยางอนามัยชาย G ถุงยางอนามัยหญิง..... H หมวกยางสอดในช่องคลอด..... I ใช้โฟม / สารหล่อลื่น J นับระยะปลอดภัยL หลั่งนอกช่องคลอดM แผ่นแปะคุมกำเนิด..... N อื่น ๆ (ระบุ) _____ X	

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์		UN
UN1. ตรวจสอบ CP1 กำลังตั้งครรภ์หรือไม่? ☐ กำลังตั้งครรภ์ (CP1 = 1) => ถาม UN2 ต่อไป ☐ ไม่ได้กำลังตั้งครรภ์ ไม่แน่ใจ หรือไม่ทราบ (CP1 = 2 หรือ 8) => ข้ามไป UN5		
UN2. “ต่อไปนี้จะขอถามคำถามเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในปัจจุบัน” “เมื่อท่านทราบว่าตั้งครรภ์ ท่านมีความต้องการตั้งครรภ์หรือไม่?”	ต้องการ..... 1 ไม่ต้องการ..... 2	1 ⇔ UN4
UN3. “ท่านต้องการมีบุตรในภายหลังหรือไม่ท่านไม่ต้องการมีบุตร (อีก)?”	ต้องการในภายหลัง..... 1 ไม่ต้องการมีบุตร/ไม่ต้องการมีบุตรอีก..... 2	
UN4. “ต่อไปนี้จะขอถามคำถามเกี่ยวกับอนาคต” “หลังจากบุตรคนที่กำลังตั้งครรภ์อยู่นี้ ท่านต้องการมีบุตรเพิ่มอีก หรือไม่ท่านไม่ต้องการมีบุตรอีกเลย?”	ต้องการมีบุตรเพิ่มอีก..... 1 ไม่ต้องการมีบุตรอีกเลย..... 2 ไม่ได้ตัดสินใจ / ไม่ทราบ..... 8	1 ⇔ UN7 2 ⇔ UN13 8 ⇔ UN13
UN5. ตรวจสอบ CP3 ขณะนี้ทำหมันหญิงหรือไม่? ☐ ใช่ (CP3 มีวงกลมรหัส A) => ข้ามไป UN13 ☐ ไม่ใช่ (CP3 ไม่มีวงกลมรหัส A) => ถาม UN6 ต่อไป		
UN6. “ต่อไปนี้จะขอถามคำถามเกี่ยวกับอนาคต” “ในอนาคตท่านต้องการมีบุตร (อีก) หรือไม่ต้องการมีบุตร (อีก)?”	ต้องการมีบุตร (อีก)..... 1 ไม่ต้องการมีบุตร (อีก)..... 2 ไม่สามารถตั้งครรภ์ได้..... 3 ยังไม่ได้ตัดสินใจ / ไม่ทราบ..... 8	2 ⇔ UN9 3 ⇔ UN11 8 ⇔ UN9
UN7. “ท่านต้องการคอยนานเท่าไรถึงจะมีบุตร (หรือมีบุตรอีกคน)?” บันทึกคำตอบตามที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุ	เดือน..... 1 ___ ปี..... 2 ___ เร็ว ๆ นี้ / ตอนนี้..... 993 บอกว่าไม่สามารถตั้งครรภ์ได้..... 994 หลังแต่งงาน..... 995 อื่น ๆ..... 996 ไม่ทราบ..... 998	994 ⇔ UN11

<p>UN8. ตรวจสอบ CP1 กำลังตั้งครรภ์หรือไม่?</p> <p>☐ กำลังตั้งครรภ์ (CP1 = 1) => ข้ามไป UN13</p> <p>☐ ไม่ได้กำลังตั้งครรภ์ ไม่แน่ใจ หรือไม่ทราบ (CP1 = 2 หรือ 8) => UN9</p>		
<p>UN9. ตรวจสอบ CP2 ขณะนี้กำลังใช้วิธีใดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?</p> <p>☐ ใช้ (CP2 = 1) => ข้ามไป UN13</p> <p>☐ ไม่ใช้ (CP2 = 2) => ถาม UN10 ต่อไป</p>		
<p>UN10. “ท่านคิดว่าร่างกายของท่านสามารถตั้งครรภ์ในเวลานี้ได้หรือไม่?”</p>	<p>ได้.....1</p> <p>ไม่ได้.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>1 ⇨ UN13</p> <p>8 ⇨ UN13</p>
<p>UN11. “ทำไมท่านคิดว่าร่างกายไม่สามารถตั้งครรภ์ได้?”</p>	<p>มีเพศสัมพันธ์ไม่บ่อยครั้ง / ไม่มีเพศสัมพันธ์เลย.....A</p> <p>หมดประจำเดือน.....B</p> <p>ไม่เคยมีประจำเดือน.....C</p> <p>ตัดมดลูก.....D</p> <p>มีความพยายามตั้งครรภ์มาอย่างน้อย 2 ปี แต่ไม่สำเร็จ.....E</p> <p>ช่วงหลังการคลอดบุตร.....F</p> <p>อยู่ระหว่างให้นมบุตร.....G</p> <p>อายุมากเกินไป.....H</p> <p>โชคชะตากำหนด.....I</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X</p> <p>ไม่ทราบ.....Z</p>	
<p>UN12. ตรวจสอบ UN11 ตอบว่าไม่เคยมีประจำเดือนหรือไม่? (มีวงกลมรอบรหัส C)</p> <p>☐ ใช้ (มีวงกลมรหัส C) => ข้ามไปตอนถัดไป</p> <p>☐ ไม่ใช้ (ไม่มีวงกลมรหัส C) => ถาม UN13 ต่อไป</p>		
<p>UN13. “ท่านมีประจำเดือนวันแรกของครั้งล่าสุดเมื่อใด?”</p> <p>บันทึกคำตอบโดยใช้หน่วยตามที่คุณตอบสัมภาษณ์ระบุ</p>	<p>(จำนวน) วันที่แล้ว 1 ___</p> <p>(จำนวน) สัปดาห์ที่แล้ว 2 ___</p> <p>(จำนวน) เดือนที่แล้ว 3 ___</p> <p>(จำนวน) ปีที่แล้ว..... 4 ___</p> <p>หมดประจำเดือน / ตัดมดลูก..... 994</p> <p>ก่อนตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย 995</p> <p>ไม่เคยมีประจำเดือน..... 996</p>	

DV1. “บางครั้งสามีรำคาญหรือโกรธในบางสิ่ง ที่ภรรยาทำ ในความเห็นของท่าน คิดว่าสามี มีเหตุผลสมควรที่จะทำร้ายร่างกายหรือตบตี ภรรยาในสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่?”	ควร ไม่ควร ไม่ทราบ			
[A] “หากภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอก สามี?”	ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี.....	1	2	8
[B] “หากภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร?”	ไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร.....	1	2	8
[C] “หากภรรยาโต้เถียง / ทะเลาะกับสามี?”	โต้เถียง / ทะเลาะกับสามี.....	1	2	8
[D] “หากภรรยาปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ กับสามี?”	ปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์.....	1	2	8
[E] “หากภรรยาทำอาหารไหม้?”	ทำอาหารไหม้.....	1	2	8

การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา		MA
MA1. “ปัจจุบันท่านสมรสแล้วหรืออยู่กินกับชายใดฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	สมรสจดทะเบียน 1 อยู่ด้วยกันโดยไม่ได้จดทะเบียน..... 2 ไม่ได้อยู่กินกับใคร 3	3 ⇨ MA5
MA2. “สามี / คู่ของท่านอายุเท่าใด เมื่อนับถึงวันเกิดครั้งที่ผ่านมา?”	อายุเต็มปี..... __ __ ไม่ทราบ..... 98	
MA3. “นอกจากท่านแล้ว สามีของท่านมีภรรยาคนอื่นหรืออยู่กินกับหญิงอื่นฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	มี..... 1 ไม่มี..... 2	2 ⇨ MA7
MA4. “สามีของท่านมีภรรยาคนอื่นกี่คน?”	จำนวน..... __ __ ไม่ทราบ..... 98	⇨ MA7 98 ⇨ MA7
MA5. “ท่านเคยสมรสหรืออยู่กินกับชายใดฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	เคยสมรสจดทะเบียน 1 เคยอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้จดทะเบียน..... 2 ไม่เคย 3	3 ⇨ ตอนถัดไป
MA6. “ขณะนี้ท่านมีสถานภาพสมรสอะไร ม่าย หย่า หรือแยกกันอยู่?”	ม่าย 1 หย่า 2 แยกกันอยู่ 3	
MA7. “ท่านสมรสหรืออยู่กินกับชายฉันสามีภรรยาเพียง 1 ครั้ง หรือ มากกว่า 1 ครั้ง?”	เพียง 1 ครั้ง 1 มากกว่า 1 ครั้ง 2	1 ⇨ MA8A 2 ⇨ MA8B
MA8A. “ท่านสมรสหรืออยู่กินกับชายฉันสามีภรรยาเมื่อเดือน และ พ.ศ. ใด?”	เดือน และ พ.ศ. ที่สมรสฯ / สมรสฯ ครั้งแรก เดือน..... __ __ ไม่ทราบ 98	
MA8B. “ท่านสมรสครั้งแรกหรืออยู่กินกับชายคนแรกฉันสามีภรรยาเมื่อเดือน และ พ.ศ. ใด?”	พ.ศ. __ __ __ __ ไม่ทราบ 9998	⇨ ตอนถัดไป
MA9. “ท่านอยู่กินกับสามี/คู่คนแรกเมื่ออายุเท่าใด?”	อายุเต็มปี..... __ __	

เชื้อเอชไอวี/ เอ็ดส์	HA		
HA1. “ต่อไปนี้ ดิฉัน / ผม จะขอถามความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ นะคะ / ครับ” “ท่านเคยได้ยินเรื่องความเจ็บป่วยเพราะโรคเอดส์หรือไม่?”	เคย..... 1		
	ไม่เคย..... 2	2 ⇨ HA28	
HA2. “คนสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับคูที่ไม่ติดเชื้อเอดส์เพียงคนเดียว และคูต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้หรือไม่?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA3. “คนสามารถติดเอดส์เพราะการใช้เวทย์มนต์หรืออำนาจเหนือธรรมชาติอื่น ๆ ได้หรือไม่?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA4. “คนสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ได้หรือไม่?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA5. “คนสามารถติดเอดส์จากการถูกยุงกัดได้หรือไม่?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA6. “คนสามารถติดเอดส์จากการกินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ได้หรือไม่?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA7. “เป็นไปได้หรือไม่ว่า คนที่ดูมีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอดส์?”	ได้..... 1		
	ไม่ได้..... 2		
HA8. “เชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูก” [A] “ในระหว่างตั้งครรภ์ได้หรือไม่?” [B] “ขณะคลอดได้หรือไม่?” [C] “โดยให้ลูกกินนมแม่ได้หรือไม่?”	ได้ ไม่ได้ ไม่ทราบ ระหว่างตั้งครรภ์..... 1 2 8 ขณะคลอด 1 2 8 ลูกกินนมแม่..... 1 2 8		

HA9. “ตามความคิดเห็นของท่าน ในกรณีที่ ครูผู้หญิงติดเชื้อเอดส์แต่ยังไม่แสดงอาการป่วย คุณนั้นควรจะได้รับอนุญาตให้คงสอนหนังสือ ในโรงเรียนต่อไปหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
HA10. “ท่านจะซื้อผักสดจากเจ้าของร้านหรือ คนขายหรือไม่ ถ้ารู้ว่าเขาเป็นเอดส์?”	ซื้อ 1 ไม่ซื้อ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
HA11. “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอดส์ ท่านจะ ต้องการให้เก็บไว้เป็นความลับหรือไม่?”	ต้องการ 1 ไม่ต้องการ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
HA12. “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยเป็นเอดส์ ท่านเต็มใจให้การดูแลรักษาที่บ้านของท่าน หรือไม่?”	เต็มใจ 1 ไม่เต็มใจ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
HA12A. “ท่านคิดว่าเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีสามารถ เรียนร่วมกับเด็กที่ไม่มีเชื้อได้หรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
HA13. ตรวจสอบ CM13 มีบุตรเกิดมีชีพภายใน 2 ปีที่ผ่านมาหรือไม่? ☐ ไม่มีบุตรเกิดมีชีพ (CM13 ตอบว่า ไม่มี หรือ เว้นว่าง) ⇨ ข้ามไป HA24 ☐ มีบุตรเกิดมีชีพ 1 คนหรือมากกว่า ⇨ HA14		
HA14. ตรวจสอบ MN1 มีการฝากครรภ์หรือไม่? ☐ ฝากครรภ์ (MN1 = 1) ⇨ ถาม HA15 ต่อไป ☐ ไม่ฝากครรภ์ (MN1 = 2) ⇨ ข้ามไป HA24		
HA15. “ระหว่างการตรวจครรภ์ครั้งใด ๆ ก็ตามของ ...(เชื่อบุตร)...ท่านได้รับข้อมูลต่อไปนี้หรือไม่?”		
[A] “เด็กรับเชื้อเอดส์จากแม่ได้”	ได้ ไม่ได้ ไม่ทราบ เด็กรับเชื้อเอดส์จากแม่ 1 2 8	
[B] “สิ่งที่คุณสามารถทำในการป้องกัน การติดเชื้อเอดส์”	สิ่งที่สามารถทำ 1 2 8 การตรวจหาเชื้อเอดส์ 1 2 8	
[C] “การตรวจหาเชื้อเอดส์”	ได้รับการเสนอให้ตรวจ 1 2 8	
[D] “ท่านได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอดส์ หรือไม่?”		

HA16. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าในระหว่างการตรวจครรภ์ ท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	2 ⇨ HA19 8 ⇨ HA19
HA17. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	2 ⇨ HA22 8 ⇨ HA22
HA18. “ไม่ว่าผลการตรวจจะเป็นอย่างไร ผู้หญิงทุกคนที่ได้รับการตรวจ ควรจะต้องได้รับคำปรึกษาภายหลังทราบผลการตรวจแล้ว” “หลังจากที่ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีแล้ว ท่านได้รับการให้คำปรึกษาหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	1 ⇨ HA22 2 ⇨ HA22 8 ⇨ HA22
HA19. ตรวจสอบ MN17 ได้รับการทำคลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขหรือไม่? ☐ ใช่ (MN17 = A, B, D) ⇨ ถาม HA20 ต่อไป ☐ ไม่ใช่ (MN17 ≠ A, B, D) ⇨ ข้ามไป HA24		
HA20. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างที่ไปคลอด แต่ก่อนที่บุตรคลอดออกมาหรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2	2 ⇨ HA24
HA21. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2	
HA22. “หลังการตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างตั้งครรภ์ ท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีอีกหรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2	1 ⇨ HA25
HA23. “ท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งล่าสุดเมื่อใด?”	น้อยกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา..... 1 12-23 เดือนที่ผ่านมา 2 2 ปีที่ผ่านมาหรือนานกว่านั้น..... 3	1 ⇨ HA28 2 ⇨ HA28 3 ⇨ HA28
HA24. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านเคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	เคย..... 1 ไม่เคย..... 2	2 ⇨ HA27
HA25. “ท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งล่าสุดเมื่อใด?”	น้อยกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา..... 1 12-23 เดือนที่ผ่านมา 2 2 ปีที่ผ่านมาหรือนานกว่านั้น 3	

HA26. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า ท่านได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	1 ⇔ HA28 2 ⇔ HA28 8 ⇔ HA28
HA27. “ท่านรู้จักสถานที่ให้บริการการตรวจหา เชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	รู้จัก 1 ไม่รู้จัก 2	
HA28. ตรวจสอบ อายุระหว่าง 15-24 ปี (WB2=15-24) และเคยเรียนหนังสือ (WB3=1) ใช่หรือไม่? ☐ ใช่ => ถ้าม HA29 ต่อไป ☐ ไม่ใช่ => ข้ามไป WM11		
HA29. “ท่านได้เรียนเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน หรือไม่?” “เรื่องเพศศึกษา เช่น การคุมกำเนิด เพศสัมพันธ์ ที่ปลอดภัย การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การติดเชื้อใน ระบบสืบพันธุ์ และสุขภาพที่ดี เป็นต้น”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2	2 ⇔ WM11
HA30. “ท่านได้เรียนเรื่องเพศศึกษาครั้งแรก ในระดับชั้นใด?”	ประถมศึกษา..... 1 มัธยมศึกษาตอนต้น 2 มัธยมศึกษาตอนปลาย..... 3 ปวช. / ปกศ. ต้น / ปทส..... 4 อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ.สูง)..... 5 ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ 8	

WM11. บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : ____ น.	
----------------------------------	-------------------------------	--

WM12. ตรวจสอบแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7B และ HL15 ผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นแม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่เป็นสมาชิกของครัวเรือนนี้หรือไม่? ☐ ใช่ ⇔ บันทึกผลการสัมภาษณ์ใน WM7 ที่หน้าปก และ สัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์ท่านนี้ ด้วยแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ต่อไป ☐ ไม่ใช่ ⇔ จบการสัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์คนนี้ พร้อมกล่าวคำขอบคุณ และ บันทึกผลการสัมภาษณ์ใน WM7 ที่หน้าปก

ข้อสังเกตของพนักงานสัมภาษณ์

ข้อสังเกตของผู้ควบคุมงาน

ข้อมูลเบื้องต้นของเด็ก		UF
แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามแม่หรือผู้ดูแลหลักทุกคน (ดูแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL15) ที่ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อยู่ในครัวเรือนนี้ (ดูแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7B) แบบสอบถาม 1 แบบ ใช้สำหรับเด็กที่เข้าข่าย 1 คนเท่านั้น		
UF1. ลำดับที่ EA ตัวอย่าง _____	UF2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง _____	
UF3. ชื่อ-นามสกุลของเด็ก ชื่อ-นามสกุล _____	UF4. ลำดับที่ของเด็ก _____	
UF5. ชื่อ-นามสกุล ของแม่เด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ชื่อ-นามสกุล _____	UF6. ลำดับที่ของแม่เด็ก/ผู้ดูแลเด็ก _____	
UF7. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัวของพนักงานสัมภาษณ์ ชื่อ-นามสกุล _____	UF8. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ _____ / _____ / 2 5 5 _____	

<p>กล่าวแนะนำตัว (หากยังไม่ได้อ่านข้อความด้านล่างนี้ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)</p> <p>“พวกเรามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558 ดิจัน / ผมจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของ...(ชื่อเด็กจาก UF3)... การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 15 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ”</p>	<p>กรณีบุคคลนี้ได้ตอบข้อมูลแบบสอบถามสำหรับครัวเรือน และได้กล่าวแนะนำตัวไปแล้วให้อ่านข้อความต่อไปนี้</p> <p>“ตอนนี้ดิจัน / ผมจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของ...(ชื่อเด็กจาก UF3)...การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 15 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ”</p>
--	---

“ดิจัน / ผม ขออนุญาตเริ่มต้นการสัมภาษณ์นะคะ / ครับ?”

อนุญาต ⇨ ไป UF12 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์

ไม่อนุญาต ⇨ รหัส “03” ใน UF9 และให้ปรึกษากับผู้ควบคุมงานสนาม

UF9. ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์..... 01
สัมภาษณ์ข้อมูลจากแม่หรือผู้ดูแลเด็ก	ไป 3 ครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์..... 02
	ไม่ให้ความร่วมมือ..... 03
	สัมภาษณ์ได้บางส่วน..... 04
	ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ (เช่น ป่วย พิกัด ฯลฯ)..... 05
	อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96

UF12. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : ____ น.
----------------------------------	-------------------------------

อายุของเด็ก		AG
<p>AG1. “ตอนนี้ ดิฉัน / ผม จะขอถามคำถามเกี่ยวกับ พัฒนาการและสุขภาพของ...(ชื่อเด็ก)...”</p> <p>“...(ชื่อเด็ก)...เกิด วัน เดือน พ.ศ. อะไร?”</p> <p>หาก ไม่ทราบวันที่ ให้บันทึก “98” แต่ต้องมีการบันทึก เดือน และ พ.ศ. เกิด</p>	<p>วัน เดือน พ.ศ. เกิด</p> <p>วันที่ _ _</p> <p>(ถ้า ไม่ทราบวันที่ ให้บันทึก “98”)</p> <p>เดือน _ _</p> <p>พ.ศ.2 5 5 _</p>	
<p>AG2. “...(ชื่อเด็ก)..อายุ (เต็มปี) เท่าใด เมื่อนับถึง วันเกิดครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา?”</p> <p>บันทึกอายุเต็มปี</p> <p>บันทึก ‘0’ ถ้า ต่ำกว่า 1 ปี</p> <p>เปรียบเทียบและแก้ไข AG1 และ / หรือ AG2 หากไม่สอดคล้องกัน</p>	<p>อายุ (เต็มปี)..... _</p>	

การจดทะเบียนเกิด		BR
<p>“สูติบัตร” เป็นเอกสารที่ออกให้โดยนายทะเบียนหลังจากที่มีการแจ้งเกิดที่อำเภอหรือเทศบาลแล้ว หากผู้ปกครองมีเพียง “หนังสือรับรองการเกิด” ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลที่ทำคลอดเด็ก นั้นหมายถึงยังไม่ได้มีการจดทะเบียนเกิดเด็ก</p>		
BR1. “...(ชื่อเด็ก)...มีสูติบัตรหรือไม่?”	<p>มี และได้ดู..... 1</p> <p>ถ้า “มี” ให้ถามเพิ่ม “ขออนุญาตดูได้หรือไม่?”</p> <p>มี แต่ไม่ได้ดู..... 2</p> <p>ไม่มี 3</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	1 ⇨ ตอน ถัดไป
BR2. “แล้ว...(ชื่อเด็ก)...มีการออกใบแจ้งเกิดที่อำเภอหรือเทศบาล ใช่หรือไม่?”	<p>ใช่..... 1</p> <p>ไม่ใช่..... 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	1 ⇨ ตอน ถัดไป
BR3. “ท่านทราบหรือไม่ว่าการแจ้งเกิดต้องทำอย่างไร?”	<p>ทราบ 1</p> <p>ไม่ทราบ 2</p>	1 ⇨ BR5
BR4. “แล้วท่านทราบหรือไม่ว่าต้องไปแจ้งเกิดและรับสูติบัตรให้...(ชื่อเด็ก)...?”	<p>ทราบ 1</p> <p>ไม่ทราบ 2</p>	2 ⇨ ตอน ถัดไป
BR5. “สาเหตุหลักที่ยังไม่ได้แจ้งเกิดและรับสูติบัตรให้...(ชื่อเด็ก)...?”	<p>ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง..... 1</p> <p>ต้องเดินทางไกล..... 2</p> <p>ไม่ยอมเสียค่าปรับ (เพราะแจ้งเกิดช้า) 3</p> <p>ไปแล้ว แต่นายทะเบียนที่อำเภอหรือเทศบาลไม่รับแจ้ง 4</p> <p>ไม่รู้จักสถานที่ที่จะต้องไปแจ้งเกิด 5</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 6</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	

พัฒนาการของเด็ก		EC
<p>EC1. “ครัวเรือนนี้มีหนังสือนิทาน หนังสือหรือหนังสือภาพสำหรับเด็กของ...(ชื่อเด็ก)...จำนวนกี่เล่ม?” (รวม หนังสือสำหรับเด็กแบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่รวม หนังสือเรียน หนังสือสำหรับเด็กโตหรือผู้ใหญ่)</p>	<p>ไม่มี..... 00</p> <p>จำนวนหนังสือสำหรับเด็ก ๆ 0</p> <p>ตั้งแต่ 10 เล่ม 10</p>	
<p>EC2. “ดิฉัน / ผม สนใจเกี่ยวกับสิ่งที่...(ชื่อเด็ก)...เล่นเมื่ออยู่ที่บ้าน”</p> <p>[A] “...(ชื่อเด็ก)...เล่นของเล่นที่ทำเองภายในบ้าน (เช่น ตุ๊กตา รถยนต์ หรือของเล่นอื่น ๆ ที่ทำขึ้นภายในบ้าน) หรือไม่?”</p> <p>[B] “...(ชื่อเด็ก)...เล่นของเล่นจากร้านค้าหรือผลิตจากโรงงาน หรือไม่?”</p> <p>[C] “...(ชื่อเด็ก)...เล่นสิ่งของ/เครื่องใช้ในบ้าน (เช่น ถ้วย ชาม หม้อ) หรือสิ่งของที่พบนอกบ้าน (เช่น กิ่งไม้ ก้อนหิน เปลือกหอย ใบไม้) หรือไม่?”</p> <p>ถ้าตอบว่า “เล่น” ให้ถามเพิ่ม “เล่นของเล่นอะไร?” เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้ตอบสัมภาษณ์เข้าใจถูกต้อง</p>	<p>เล่น ไม่เล่น ไม่ทราบ</p> <p>ของเล่นที่ทำเองภายในบ้าน..... 1 2 8</p> <p>ของเล่นจากร้านค้า..... 1 2 8</p> <p>สิ่งของภายในบ้านหรือสิ่งของที่พบนอกบ้าน..... 1 2 8</p>	
<p>EC2D. “...(ชื่อเด็ก)...เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น มือถือ แท็บเล็ต เครื่องเล่นเกม หรือไม่?”</p>	<p>เล่น 1</p> <p>ไม่เล่น 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	
<p>EC3. “บางครั้งแม่หรือผู้ดูแลหลักต้องออกไปจากบ้านเพื่อไปซื้อของ ซักเสื้อผ้า หรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ และจำเป็นต้องทิ้งเด็กไว้ ดังนั้น จึงต้องการทราบว่า”</p> <p>[A] “ในรอบ 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...(ชื่อเด็ก)... ถูกปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังคนเดียว เกินกว่า 1 ชั่วโมง จำนวนกี่วัน?”</p> <p>[B] “ในรอบ 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์ได้ปล่อยให้เด็กคนอื่นที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีดูแล...(ชื่อเด็ก)...เกินกว่า 1 ชั่วโมง จำนวนกี่วัน?”</p> <p>หาก “ไม่มี” บันทึก ‘0’ หาก “ไม่ทราบ” บันทึก ‘8’</p>	<p>จำนวนวันที่ถูกปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังคนเดียวเกินกว่า 1 ชั่วโมง.....</p> <p>จำนวนวันที่ถูกปล่อยให้อยู่บ้านกับเด็กคนอื่นเกินกว่า 1 ชั่วโมง.....</p>	

<p>EC4. ตรวจสอบ AG2: อายุของเด็ก</p> <p>☐ เด็กอายุ 0 หรือ 1 หรือ 2 ปี ⇨ ข้ามไปตอนถัดไป</p> <p>☐ เด็กอายุ 3 หรือ 4 ปี ⇨ ถาม EC5 ต่อไป</p>					
<p>EC5. “...(ชื่อเด็ก)...ได้เรียนในศูนย์เด็กเล็กหรือเข้าเรียนในระดับปฐมวัยที่จัดโดยเอกชนหรือรัฐบาล รวมทั้งโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กของชุมชน หรือไม่?”</p>		เรียน	1		
		ไม่เรียน	2		
		ไม่ทราบ	8		
<p>EC7. “ในรอบ 3 วันก่อนวันสัมภาษณ์มีสมาชิกอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่อยู่ในครัวเรือน ได้ทำกิจกรรมเหล่านี้ร่วมกับ...(ชื่อเด็ก)...บ้างหรือไม่?”</p> <p>ถ้า “มี” ให้ถามเพิ่ม</p> <p>“ใครที่ร่วมทำกิจกรรมนี้กับ...(ชื่อเด็ก)...?”</p> <p>ให้วงกลมรหัสคำตอบ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)</p>				คน อื่น ๆ ใน ครัว เรือน	ไม่มี ใคร
[A] “อ่านหนังสือ/ดูสมุดภาพร่วมกับ...(ชื่อเด็ก)...หรือไม่?”	อ่านหนังสือ	A	B	X	Y
[B] “เล่านิทาน/เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้...(ชื่อเด็ก)...ฟังหรือไม่?”	เล่านิทาน	A	B	X	Y
[C] “ร้องเพลงให้...(ชื่อเด็ก)...ฟัง หรือร้องร่วมกับ...(ชื่อเด็ก)... หรือร้องเพลงกล่อมเด็กหรือไม่?”	ร้องเพลง	A	B	X	Y
[D] “พา...(ชื่อเด็ก)...ไปนอกบ้าน/บริเวณบ้าน/สนาม/รอบ ๆ บ้านหรือไม่?”	พาไปนอกบ้าน	A	B	X	Y
[E] “เล่นกับ...(ชื่อเด็ก)...หรือไม่?”	เล่นกับเด็ก	A	B	X	Y
[F] “หัดเรียกชื่อสัตว์/สิ่งของ นับเลขหรือวาดรูปกับ...(ชื่อเด็ก)...หรือไม่?”	หัดเรียกชื่อนับเลข	A	B	X	Y
<p>EC8. “ดิฉัน / ผม จะขอถามเกี่ยวกับสุขภาพและ พัฒนาการของ...(ชื่อเด็ก)... เนื่องจากเด็กมี พัฒนาการและการเรียนรู้ที่ไม่เท่ากัน เช่น เด็กบางคนเริ่มเดินได้เร็วกว่าเด็กคนอื่น คำถามต่อไปนี้จะถามเกี่ยวกับพัฒนาการของ...(ชื่อเด็ก)...ในด้านต่าง ๆ”</p>					

“...(ชื่อเด็ก)...สามารถบอกหรือเรียกชื่อตัวอักษรได้อย่างน้อย 10 ตัวหรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC9. “...(ชื่อเด็ก)...สามารถอ่านคำง่าย ๆ หรือคำที่ใช้/ได้ยืมบ่อย ๆ ได้อย่างน้อย 4 คำหรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC10. “...(ชื่อเด็ก)...รู้จักเลข และสามารถบอกตัวเลข 1–10 ได้หรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC11. “...(ชื่อเด็ก)...สามารถหยิบสิ่งของเล็ก ๆ (เช่น กิ่งไม้ หรือ ก้อนหิน ฯลฯ) ขึ้นจากพื้นด้วยนิ้ว 2 นิ้วได้หรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC12. “มีบางครั้งหรือไม่ที่...(ชื่อเด็ก)...ป่วยหนักจนไม่สามารถเล่นได้?”	ใช่.....1 ไม่ใช่.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC13. “...(ชื่อเด็ก)...สามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้องหรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC14. “เมื่อให้ทำอะไรบางอย่างแล้ว...(ชื่อเด็ก)...สามารถทำได้ด้วยตัวเองหรือไม่?”	ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC15. “...(ชื่อเด็ก)...สามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดีหรือไม่?”	ใช่.....1 ไม่ใช่.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC16. “...(ชื่อเด็ก)...มีการเตะ กัด หรือทุบตีเด็กคนอื่น หรือผู้ใหญ่หรือไม่?”	ใช่.....1 ไม่ใช่.....2 ไม่ทราบ.....8	
EC17. “...(ชื่อเด็ก)...มีความสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ไม่นานหรือไม่?”	ใช่.....1 ไม่ใช่.....2 ไม่ทราบ.....8	

การกินนมแม่และการกินอาหาร		BD
BD1. ตรวจสอบ AG2 (อายุของเด็ก)		
☐ เด็กอายุ 0 หรือ 1 หรือ 2 ปี ⇨ ถาม BD2 ต่อไป ☐ เด็กอายุ 3 หรือ 4 ปี ⇨ ข้ามไปตอนภูมิคุ้มกัน		
BD2. “...(ชื่อเด็ก)...เคยกินนมแม่หรือไม่?”	เคย 1 ไม่เคย 2 ไม่ทราบ 8	2 ⇨ BD4 8 ⇨ BD4
BD3. “ปัจจุบัน...(ชื่อเด็ก)...ยังคงกินนมแม่อยู่หรือไม่?”	กิน 1 ไม่กิน 2 ไม่ทราบ 8	2 ⇨ BD4 8 ⇨ BD4
BD3A. “เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน)...(ชื่อเด็ก)... ได้กินนมแม่ทั้งหมดกี่ครั้ง?”	จำนวนครั้งที่กินนมแม่..... _ _	
BD4. “เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน)..(ชื่อเด็ก)... ได้ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนมหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ 8	
BD5. “เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน)...(ชื่อเด็ก)... ได้ดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS) หรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ 8	
BD6. “เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน)...(ชื่อเด็ก)... ได้ดื่มหรือกินวิตามินเสริม หรือแร่ธาตุเสริม หรือยา หรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ 8	
BD7. “ต่อจากนี้ จะสอบถามเกี่ยวกับการดื่มของเหลวอื่น ๆ ที่...(ชื่อเด็ก)...ได้รับเมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและ กลางคืน) โดย...(ชื่อเด็ก)...อาจได้รับร่วมกับอาหารอื่น ๆ ก็ได้” “รวม ของเหลวที่ดื่มนอกบ้านด้วย” “...(ชื่อเด็ก)...ได้ดื่มของเหลวต่อไปนี้ เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน) หรือไม่?”	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> ได้ ไม่ ได้ ไม่ ทราบ </div>	
[A] “น้ำเปล่า?”	น้ำเปล่า 1 2 8	
หากตอบว่า “ได้” ให้ถามเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กได้รับน้ำเพื่อดื่มเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อล้างปากหรือทำความสะอาด		

		ได้	ไม่ ได้	ไม่ ทราบ
[B] “น้ำผลไม้?”	น้ำผลไม้	1	2	8
[C] “น้ำซุปลี น้ำแกงจืด?”	น้ำซूप น้ำแกงจืด	1	2	8
[D] “นม เช่น นมสด นมกระป๋อง นมกล่อง นมยูเอชที นมพาสเจอร์ไรซ์ นมผง นมถั่วเหลือง หรือนมข้าวโพด?”	นม	1	2	8
<i>ถ้า ได้รับ: “...(ชื่อเด็ก)...ดื่มนมกี่ครั้ง?”</i> <i>หากไม่ทราบ บันทึก ‘98’</i>	จำนวนครั้งที่ดื่มนม.....	—	—	—
[E] “นมผสมสูตรสำหรับทารก?”	นมผสมสูตรสำหรับทารก	1	2	8
<i>ถ้า ได้รับ:</i> <i>“...(ชื่อเด็ก)...ดื่มนมผสมสูตรสำหรับทารกกี่ครั้ง?”</i> <i>หากได้รับ 7 ครั้งขึ้นไป บันทึก ‘7’</i> <i>หากไม่ทราบ บันทึก ‘8’</i>	จำนวนครั้งที่ดื่มนมผสมสูตรสำหรับทารก.....	—	—	—
[F] “ของเหลวอื่น ๆ?” (ระบุ)_____	ของเหลวอื่น ๆ	1	2	8
BD8. “ต่อจากนี้ จะขอถามเกี่ยวกับการกินอาหารอื่น ๆ ที่...(ชื่อเด็ก)...ได้รับเมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน) โดย...(ชื่อเด็ก)...อาจได้รับร่วมกับอาหารอื่น ๆ ก็ได้” “รวม อาหารที่กินนอกบ้านด้วย” “...(ชื่อเด็ก)...ได้กินอาหารต่อไปนี้ เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน) หรือไม่?”				
[A] “โยเกิร์ต?”	โยเกิร์ต	1	2	8
<i>ถ้า ได้รับ</i> <i>“...(ชื่อเด็ก)...ดื่มหหรือกินโยเกิร์ตกี่ครั้ง?”</i> <i>หากได้รับ 7 ครั้งขึ้นไป บันทึก ‘7’</i> <i>หากไม่ทราบ บันทึก ‘8’</i>	จำนวนครั้งที่กินโยเกิร์ต.....	—	—	—
[B] “อาหารเสริมสำหรับเด็ก เช่น ซีรีแลค เนสท์เล่ พีเดียชัวร์?”	อาหารเสริม เช่น ซีรีแลค ฯลฯ	1	2	8
<i>ถ้า ได้รับ</i> <i>“...(ชื่อเด็ก)...ดื่มหหรือกินอาหารเสริมสำหรับเด็ก กี่ครั้ง?”</i> <i>หากได้รับ 7 ครั้งขึ้นไป บันทึก ‘7’</i> <i>หากไม่ทราบ บันทึก ‘8’</i>	จำนวนครั้งที่ดื่มหหรือกินอาหารเสริมฯ.....	—	—	—
[C] “ขนมปัง ข้าว ก๋วยเตี๋ยว ข้าวต้ม โจ๊ก หรืออาหารที่ทำจากธัญพืช?”	อาหารที่ทำจากธัญพืช	1	2	8
[D] “ฟักทอง แครอท มันเทศ หรือผักที่มีสีเหลืองหรือส้ม?”	ฟักทอง แครอท ฯลฯ	1	2	8

[E] “มันฝรั่ง มันสำปะหลัง มันแกว มันมือเสือ เผือก หรืออาหารที่ทำจากพืชหัวต่าง ๆ?”	มันฝรั่ง มันเทศ ฯลฯ	1	2	8
[F] “ผักใบเขียวต่าง ๆ?”	ผักใบเขียว	1	2	8
[G] “มะม่วงสุก มะละกอสุก แดงไทย แคนตาลูป เมล่อน?”	มะม่วงสุก มะละกอสุก แดงไทย ฯลฯ	1	2	8
[H] “ผลไม้หรือผักชนิดอื่น?”	ผลไม้หรือผักชนิดอื่น	1	2	8
[I] “ตับ หรือเครื่องในสัตว์?”	ตับ หรือเครื่องในสัตว์	1	2	8
[J] “เนื้อสัตว์ เช่น วัว หมู ไก่ เป็ด เกะ หรือแพะ?”	เนื้อสัตว์ เช่น วัว หมู ไก่	1	2	8
[K] “ไข่?”	ไข่	1	2	8
[L] “ปลา หรือ ปลาแห้ง หรือ หอยแห้ง?”	ปลา หรือ ปลาแห้ง หรือ หอยแห้ง	1	2	8
[M] “อาหารที่ทำมาจากตระกูลถั่ว?”	อาหารที่ทำมาจาก ตระกูลถั่ว	1	2	8
[N] “เนยแข็งหรืออาหารอื่นที่ทำมาจากนม?”	เนยแข็งหรืออาหารอื่นที่ทำ จากนม	1	2	8
[O] “อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากข้างต้น?” (ระบุ) _____	อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน	1	2	8
BD9. ตรวจสอบ BD8 (ตั้งแต่ข้อ “A” ถึง “O”) ☐ ตอบว่า “ได้” อย่างน้อย 1 ข้อ หรือ ตอบว่า “ไม่ทราบ” ทุกข้อ ⇨ ข้ามไป BD11 ☐ กรณีอื่น ⇨ BD10				
BD10. ให้ซักถามเพื่อตรวจสอบว่าเด็กได้กินอาหารแข็ง อาหารอ่อน หรืออาหารเหลวใด ๆ เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน) หรือไม่ ☐ เด็กไม่ได้กิน หรือผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่ทราบ ⇨ ข้ามไปตอนถัดไป ☐ เด็กกินอาหารแข็ง อาหารอ่อน หรืออาหารเหลว อย่างไม่อย่างหนึ่งก็ตาม (ตามที่คุณตอบสัมภาษณ์ระบุ) ⇨ กลับไป BD8 และบันทึกอาหารที่กินเมื่อวานนี้ [ข้อ A ถึง O] จากนั้นถาม BD11 ต่อไป				
BD11. “เมื่อวานนี้ (ทั้งกลางวันและกลางคืน) ... (ชื่อเด็ก) ... กินอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนกี่ครั้ง?” หากได้รับ 7 ครั้งขึ้นไป บันทึก '7'	จำนวนครั้ง..... ไม่ทราบ.....8			

ภูมิคุ้มกัน		IM										
หากมีสมุดบันทึกสุขภาพของเด็ก (การฉีดวัคซีน) ให้คัดลอกวัน เดือน ปีที่รับวัคซีนลงในวัคซีนแต่ละประเภทที่ IM3 ส่วน IM6-IM16B จะถามเฉพาะกรณีที่ไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพของเด็กเท่านั้น												
IM1. “ท่านมีสมุดบันทึกสุขภาพ (การฉีดวัคซีน) ของ...(ชื่อเด็ก)...หรือไม่?” ถ้ามี “ดิฉัน / ผมขออนุญาตดู”	มีและได้ดูสมุด	1	1 ⇨ IM3									
	มีแต่ไม่เห็นสมุด	2	2 ⇨ IM6									
	ไม่มี	3										
IM2. “ท่านเคยมีสมุดบันทึกสุขภาพ (การฉีดวัคซีน) ของ...(ชื่อเด็ก)...หรือไม่?”	เคยมี	1	1 ⇨ IM6									
	ไม่เคยมี	2	2 ⇨ IM6									
IM3. (a) ให้คัดลอกวัน เดือน ปีที่ได้รับวัคซีนแต่ละประเภท จากสมุดบันทึกสุขภาพ (b) หากมีการรับวัคซีน แต่ไม่มีการบันทึก วันที่ เดือน ปี ที่ได้รับวัคซีน ให้บันทึก ‘44’ ในสดมภ์ ‘วันที่’ ส่วนสดมภ์ เดือน ปี ให้ปล่อยว่างไว้	วันที่รับวัคซีน											
	วัน	เดือน	ปี									
วันโรค	BCG											
โปลิโอ ครั้งที่ 1	OPV1											
โปลิโอ ครั้งที่ 2	OPV2											
โปลิโอ ครั้งที่ 3	OPV3											
โปลิโอ ครั้งที่ 4	OPV4											
โปลิโอ ครั้งที่ 5	OPV5											
คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 1	DTP1											
คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 2	DTP2											
คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 3	DTP3											
คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 4	DTP4											
คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 5	DTP5											
ตับอักเสบนิดปี เมื่อแรกเกิด	HB0											
ตับอักเสบนิดปี ครั้งที่ 1	HB1											
ตับอักเสบนิดปี ครั้งที่ 2	HB2											
ตับอักเสบนิดปี ครั้งที่ 3	HB3											
หัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 1	MMR1											
หัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 2	MMR2											
ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 1	JE1											
ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 2	JE2											
ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 3	JE3											

<p>IM4. ตรวจสอบ IM3 ว่ามีการบันทึกการได้รับวัคซีนครบทั้งหมด (ตั้งแต่วันที่โรคถึงใช้สมองอักเสบ) หรือไม่?</p> <p>☐ ครบ ⇨ ข้ามไป IM19</p> <p>☐ ไม่ครบ ⇨ ถาม IM5 ต่อไป</p>		
<p>IM5. “นอกจากการฉีดวัคซีนที่มีบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพนี้แล้ว...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนที่ยังบันทึกไม่ครบเพิ่มเติมจากที่อื่นอีกหรือไม่ รวมทั้งวัคซีนที่ได้รับในการรณรงค์ หรือในวันภูมิคุ้มกันหรือไม่?”</p> <p>☐ ได้รับ ⇨ กลับไป IM3 เพื่อซักถามว่าได้รับวัคซีนอะไรบ้าง และให้บันทึกรหัส ‘66’ ในสมุดบันทึกวันที่ของวัคซีนที่ได้รับ ส่วนสมุดเดือนและปี ปล่อย่างไว้ เมื่อเสร็จแล้วให้ข้ามไป IM19</p> <p>☐ ไม่ได้รับ / ไม่ทราบ ⇨ ข้ามไป IM19</p>		
<p>IM6. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรค รวมทั้งการฉีดวัคซีนที่ได้รับในการรณรงค์หรือวันภูมิคุ้มกันหรือไม่?”</p>	<p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	<p>2⇨IM19</p> <p>8⇨IM19</p>
<p>IM7. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีน BCG ป้องกันวัณโรค ฉีดที่แขนหรือไหล่ ซึ่งทำให้เป็นแผลเป็นหรือไม่?”</p>	<p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	
<p>IM8. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีนหยดใส่ปากเพื่อป้องกันโรคโปลิโอหรือไม่?”</p>	<p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	<p>2⇨IM11</p> <p>8⇨IM11</p>
<p>IM9. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนโปลิโอครั้งแรกภายใน 2 สัปดาห์หลังคลอดหรือหลังจากนั้น?”</p>	<p>ภายใน 2 สัปดาห์หลังคลอด..... 1</p> <p>หลังจากนั้น..... 2</p>	
<p>IM10. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนโปลิโอจำนวนกี่ครั้ง?”</p>	<p>จำนวนครั้ง..... _</p>	
<p>IM11. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีน DTP ป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ฉีดที่ขาอ่อน สะโพก หรือ ต้นแขนหรือไม่?”</p> <p>ให้อธิบายว่า บางครั้งฉีดพร้อมกับการให้วัคซีนโปลิโอ</p>	<p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	<p>2⇨IM13</p> <p>8⇨IM13</p>
<p>IM12. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน จำนวนกี่ครั้ง?”</p>	<p>จำนวนครั้ง..... _</p>	
<p>IM13. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ อักเสบชนิดบี ฉีดที่ขาอ่อน สะโพก หรือ ต้นแขนหรือไม่?”</p> <p>ให้อธิบายว่า บางครั้งฉีดพร้อมกับการให้วัคซีนโปลิโอ และคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน</p>	<p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย 2</p> <p>ไม่ทราบ 8</p>	<p>2⇨IM16</p> <p>8⇨IM16</p>

IM14. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนตับอักเสบบีครั้งแรก ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด หรือหลังจากนั้น?”	ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด 1 หลังจากนั้น..... 2 ไม่ทราบ 8	
IM15. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนตับอักเสบบีจำนวนกี่ครั้ง?”	จำนวนครั้ง..... _	
IM16. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด (MEASLES) หรือวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR) ฉีดที่ขาอ่อน สะโพก หรือต้นแขน เมื่ออายุตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไปหรือไม่?”	เคย..... 1 ไม่เคย 2 ไม่ทราบ 8	
IM16A. “...(ชื่อเด็ก)...เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบฉับ ฉีดที่ขาอ่อน สะโพก หรือต้นแขน หรือไม่?”	เคย..... 1 ไม่เคย 2 ไม่ทราบ 8	2 ⇨ IM19 8 ⇨ IM19
IM16B. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบฉับ จำนวนกี่ครั้ง?”	จำนวนครั้ง..... _	
IM19. “...(ชื่อเด็ก)...เคยเข้าร่วมในการรณรงค์เหล่านี้หรือไม่? [A] “การรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคหัดแก่เด็กอายุ 2.5-7 ปี (1 พฤษภาคม – 30 กันยายน 2558)” [B] “การรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอในเด็กกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (1 มกราคม – 30 เมษายน 2558)”	<p style="text-align: right;">เข้า ไม่เข้า ไม่ทราบ</p> <p>วัคซีนป้องกันโรคหัด..... 1 2 8</p> <p>วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ..... 1 2 8</p>	

การดูแลเมื่อเจ็บป่วย		CA
<p>CA1. “ในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...มีอาการท้องร่วง หรือไม่?” (อาการท้องร่วง หมายถึง การถ่ายเหลว อย่างน้อย 3 ครั้งต่อวัน หรือถ่ายมีูกปนเลือด อย่างน้อย 1 ครั้ง หรือถ่ายเป็นน้ำมากกว่า 1 ครั้ง ต่อวัน)</p>	<p>มี.....1 ไม่มี.....2 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA6A 8 ⇨ CA6A</p>
<p>CA2. “ดิฉัน / ผมต้องการทราบว่าระหว่างที่มีอาการท้องร่วงนั้น มีการให้...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...ดื่มของเหลวรวมทั้งกินนมแม่อย่างน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับปกติ?” “ระหว่างที่มีอาการท้องร่วงนั้น ...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...ได้รับของเหลวน้อยกว่าเดิม เท่าเดิม หรือมากกว่าเดิม?” ถ้า “น้อยกว่า” ให้ถามเพิ่ม “...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...ได้รับของเหลวน้อยกว่าเดิมมากหรือน้อยกว่าเดิม?”</p>	<p>น้อยกว่าเดิมมาก1 น้อยกว่าเดิม2 เท่าเดิม3 มากกว่าเดิม.....4 ไม่ได้ดื่มอะไรเลย5 ไม่ทราบ.....8</p>	
<p>CA3. “ระหว่างที่มีอาการท้องร่วงนั้น มีการให้...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...กินอาหารน้อยกว่าเดิม เท่าเดิม มากกว่าเดิม หรือไม่ได้กินอะไร?” ถ้า “น้อยกว่า” ให้ถามเพิ่ม “...<i>(ชื่อเด็ก)</i>...ได้รับอาหารน้อยกว่าเดิมมากหรือน้อยกว่าเดิม?”</p>	<p>น้อยกว่าเดิมมาก1 น้อยกว่าเดิม2 เท่าเดิม3 มากกว่าเดิม.....4 หยุดกิน.....5 ไม่ได้ให้กินอะไรเลย.....6 ไม่ทราบ.....8</p>	
<p>CA3A. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการท้องร่วงจากแหล่งใดบ้างหรือไม่?”</p>	<p>ได้1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA4 8 ⇨ CA4</p>

<p>CA3B. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการท้องร่วงจากที่ใด?”</p> <p>ไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟังเมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม “มีที่อื่นอีกหรือไม่?”</p> <p>สามารถวงกลมรอบบรรทัดสถานที่ที่ไปขอคำแนะนำ/รักษาได้มากกว่า 1 คำตอบ</p> <p>ให้พยายามถามประเภทของสถานที่</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p>	<p>สถานพยาบาลของรัฐ</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... A</p> <p>รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข.....B</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุข (ออส. อสม.)..... D</p> <p>หน่วยแพทย์เคลื่อนที่.....E</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ H</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชน</p> <p>โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน..... I</p> <p>แพทย์เอกชน J</p> <p>ร้านขายยาK</p> <p>คลินิกเคลื่อนที่.....L</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ O</p> <p>แหล่งอื่น ๆ</p> <p>ญาติ / เพื่อน.....P</p> <p>ร้านค้าทั่วไป..... Q</p> <p>แพทย์พื้นบ้านR</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X</p>	
<p>CA4. “ขณะเกิดอาการท้องร่วงครั้งสุดท้าย มีการให้... (ชื่อเด็ก)... ดื่มน้ำละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS) หรือไม่?”</p>	<p>ดื่มน้ำ1</p> <p>ไม่ดื่มน้ำ2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA4F</p> <p>8 ⇨ CA4F</p>
<p>CA4B. “ท่านได้รับ ORS มาจากที่ใด?”</p> <p>ให้พยายามถามประเภทของสถานที่</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p>	<p>สถานพยาบาลของรัฐ</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... 11</p> <p>รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข..... 12</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุข (ออส. อสม.)..... 14</p> <p>หน่วยแพทย์เคลื่อนที่..... 15</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 16</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชน</p> <p>โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน..... 21</p> <p>แพทย์เอกชน 22</p> <p>ร้านขายยา 23</p> <p>คลินิกเคลื่อนที่..... 24</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 26</p>	

	<p>แหล่งอื่น ๆ</p> <p>ญาติ / เพื่อน..... 31</p> <p>ร้านค้าทั่วไป..... 32</p> <p>แพทย์พื้นบ้าน..... 33</p> <p>มีอยู่แล้วที่บ้าน..... 40</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	
CA4F. “ขณะเกิดอาการท้องร่วงครั้งสุดท้าย มีการให้...(ชื่อเด็ก)...ดื่มสารละลายน้ำตาล-เกลือที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำให้ผสมเองหรือไม่?”	<p>ดื่ม.....1</p> <p>ไม่ดื่ม.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	
CA5. “ท่านได้ให้ยาหรือสิ่งอื่นเพื่อรักษาอาการท้องร่วงครั้งสุดท้ายหรือไม่?”	<p>ใช่.....1</p> <p>ไม่ใช่.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA6A</p> <p>8 ⇨ CA6A</p>
<p>CA6. “ท่านได้ให้ยาหรือสิ่งอื่นอะไรบ้าง?”</p> <p>เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม</p> <p>“มียาอื่นอีกหรือไม่?”</p> <p>ให้วงกลมรหัสคำตอบ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)</p> <p>และให้บันทึกชื่อยี่ห้อยาที่ตอบทั้งหมด</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อยี่ห้อยา)</p>	<p>ยาเม็ดหรือยาน้ำ</p> <p>ยาปฏิชีวนะ..... A</p> <p>ยาแก้ท้องเสีย.....B</p> <p>ยาเม็ดหรือยาน้ำชนิดอื่น (ที่ไม่ใช่ ยาปฏิชีวนะ ยาแก้ท้องเสีย หรือยาแร่ธาตุสังกะสี)..... G</p> <p>ยาเม็ดหรือยาน้ำที่ไม่ทราบชนิด..... H</p> <p>ยาฉีด</p> <p>ยาปฏิชีวนะ.....L</p> <p>ยาที่ไม่ใช่ยาปฏิชีวนะ..... M</p> <p>ยาฉีดที่ไม่ทราบชนิด..... N</p> <p>ยาฉีดเข้าเส้นเลือด..... O</p> <p>ยาสมุนไพร / ยาพื้นบ้าน..... Q</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X</p>	
CA6A. “ในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์...(ชื่อเด็ก)...ได้ป่วยพร้อมมีอาการไข้หรือไม่?”	<p>ใช่.....1</p> <p>ไม่ใช่.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	
CA7. “ในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์...(ชื่อเด็ก)...ได้ป่วยพร้อมมีอาการไอหรือไม่?”	<p>ใช่.....1</p> <p>ไม่ใช่.....2</p> <p>ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA9A</p> <p>8 ⇨ CA9A</p>

<p>CA8. “เมื่อ...(ชื่อเด็ก)...ป่วยพร้อมมีอาการไอแล้วหายใจถี่ หรือมีอาการหายใจลำบากหรือไม่?”</p>	<p>ใช่.....1 ไม่ใช่.....2 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2⇨CA10 8⇨CA10</p>
<p>CA9. “อาการดังกล่าวเกิดเนื่องจากมีปัญหาในทรวงอก หรือแน่นจมูก / น้ำมูกไหลหรือไม่?”</p>	<p>ทรวงอกเท่านั้น.....1 แน่นจมูก / น้ำมูกไหล เท่านั้น2 ทั้งสองอย่าง (ทรวงอกและจมูก).....3 อื่น ๆ (ระบุ)6 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>1⇨CA10 2⇨CA10 3⇨CA10 6⇨CA10 8⇨CA10</p>
<p>CA9A. ตรวจสอบ CA6A เด็กมีอาการไข้หรือไม่?</p> <p>☐ ใช่ ⇨ถาม CA10 ต่อไป</p> <p>☐ ไม่ใช่ ⇨ข้ามไปถาม CA14</p>		
<p>CA10. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาความเจ็บป่วยของเด็กจากแหล่งใด ๆ หรือไม่?”</p>	<p>ได้.....1 ไม่ได้.....2 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2⇨CA12 8⇨CA12</p>
<p>CA11. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาความเจ็บป่วยของเด็กจากที่ใดบ้าง?”</p> <p>ไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟังเมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม “มีที่อื่นอีกหรือไม่?”</p> <p>สามารถวงกลมรอบบรรทัดสถานที่ที่ไปขอคำแนะนำ/รักษาได้มากกว่า 1 คำตอบ</p> <p>ให้พยายามถามประเภทของสถานที่</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่า เป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p>	<p>สถานพยาบาลของรัฐ</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ.....A รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข.....B อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม. อสม.).....D หน่วยแพทย์เคลื่อนที่.....E อื่น ๆ (ระบุ)H</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชน</p> <p>โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน.....I แพทย์เอกชนJ ร้านขายยาK คลินิกเคลื่อนที่.....L อื่น ๆ (ระบุ)O</p> <p>แหล่งอื่น ๆ</p> <p>ญาติ / เพื่อน.....P ร้านค้าทั่วไป.....Q แพทย์พื้นบ้าน.....R</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)X</p>	

<p>CA12. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับยาเพื่อรักษาอาการป่วยครั้งนี้หรือไม่?”</p>	<p>ได้รับ.....1 ไม่ได้รับ.....2 ไม่ทราบ.....8</p>	<p>2 ⇨ CA14 8 ⇨ CA14</p>
<p>CA13. “...(ชื่อเด็ก)...ได้รับยาอะไรบ้าง?”</p> <p>เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ถามเพิ่ม “ได้รับยาอื่นอีกหรือไม่?”</p> <p>ให้วงกลมรหัสคำตอบ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ) และให้บันทึกชื่อยี่ห้อยาที่ตอบทั้งหมด</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อยี่ห้อยา)</p>	<p>ยาปฏิชีวนะ ชนิดเม็ดหรือน้ำI ชนิดฉีด.....J</p> <p>ยาประเภทอื่น พาราเซีตตามอลP แอสไพริน.....Q ไอบูโพรเฟนR</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ X ไม่ทราบ.....Z</p>	
<p>CA13A. ตรวจสอบ CA13 ได้รับยาปฏิชีวนะ (รหัส I หรือ J) หรือไม่?</p> <p>☐ ได้รับ ⇨ ถาม CA13B ต่อไป</p> <p>☐ ไม่ได้รับ ⇨ ข้ามไปถาม CA14</p>		

<p>CA13B. “ท่านได้รับยาปฏิชีวนะมาจากที่ใด?”</p> <p>ให้พยายามถามประเภทของสถานที่</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่า เป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือ เอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p>	<p>สถานพยาบาลของรัฐ</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... 11</p> <p>รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข..... 12</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุข (ออส. อสม.)..... 14</p> <p>หน่วยแพทย์เคลื่อนที่..... 15</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 16</p> <p>สถานพยาบาลของเอกชน</p> <p>โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน..... 21</p> <p>แพทย์เอกชน 22</p> <p>ร้านขายยา 23</p> <p>คลินิกเคลื่อนที่..... 24</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 26</p> <p>แหล่งอื่น ๆ</p> <p>ญาติ / เพื่อน..... 31</p> <p>ร้านค้าทั่วไป..... 32</p> <p>แพทย์พื้นบ้าน 33</p> <p>มีอยู่แล้วที่บ้าน 40</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>	
<p>CA14. ตรวจสอบ AG2 (อายุของเด็ก)</p> <p>☐ เด็กอายุ 0 หรือ 1 หรือ 2 ปี ⇨ ถาม CA15 ต่อไป</p> <p>☐ เด็กอายุ 3 หรือ 4 ปี ⇨ ข้ามไปถาม UF13</p>		
<p>CA15. “ครั้งล่าสุดที่...(ชื่อเด็ก)...ถ่ายอุจจาระ ท่านได้จัดการกับอุจจาระนั้นด้วยวิธีใด?”</p>	<p>เด็กถ่ายอุจจาระในห้องส้วม 01</p> <p>ทิ้งในห้องส้วม..... 02</p> <p>ทิ้งในท่อระบายน้ำ/ลำน้ำ..... 03</p> <p>ฝัง 05</p> <p>ทิ้งในที่โล่ง 06</p> <p>ถ่ายใส่ผ้าอ้อมสำเร็จรูปแล้วทิ้งในถังขยะ..... 07</p> <p>ทิ้งในถังขยะ (ไม่ได้ใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูป)..... 08</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p> <p>ไม่ทราบ..... 98</p>	
<p>UF13. บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์</p>	<p>ชั่วโมงและนาที..... : ____ น.</p>	

UF14. ตรวจสอบแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7B และ HL15

ว่าผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นแม่หรือผู้ดูแลหลักที่จะต้องตอบสัมภาษณ์ข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีคนอื่นอีกหรือไม่?

- ใช่ ⇨ แจ้งกับผู้ตอบสัมภาษณ์ว่าจะชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กภายหลัง
ตอนนี้จะเริ่มสอบถามข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีคนต่อไปที่ผู้ตอบสัมภาษณ์จะต้องตอบ
- ไม่ใช่ ⇨ จบการสัมภาษณ์กับผู้ตอบสัมภาษณ์ท่านนี้ และกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
พร้อมทั้งแจ้งว่าจะขอชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก

จากนั้นให้ตรวจสอบว่า ในครัวเรือนนี้ยังมีผู้หญิงหรือผู้ชายอายุ 15-49 ปี หรือเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่จะต้องเก็บข้อมูลอีกหรือไม่?

ถ้ามี ให้สัมภาษณ์ข้อมูลของบุคคลเหล่านั้นต่อ

ถ้าไม่มี ให้เริ่มชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคนในครัวเรือน

การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง AN

หลังจากสอบถามข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กทีละคน และบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กลงในแบบสอบถามด้านล่าง พนักงานสัมภาษณ์ต้องระมัดระวังการบันทึกผลให้ตรงกับแบบสอบถามสำหรับเด็กคนนั้น โดยให้ตรวจสอบชื่อและลำดับที่ของเด็ก จากแบบสอบถามครัวเรือนก่อนบันทึกผลการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก

AN1. ชื่อ และรหัสประจำตัวผู้ทำการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	ชื่อ _____	
AN2. ผลการวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก	วัดและ / หรือชั่งได้.....1 ไม่พบเด็กตลอดคาบการสำรวจ.....2 ไม่ยอมให้วัดและชั่ง.....3 อื่น ๆ (ระบุ) _____ 6	2 ⇨ AN5 3 ⇨ AN5 6 ⇨ AN5
AN3. น้ำหนักของเด็ก	กิโลกรัม (กก.)..... ไม่ได้ชั่ง..... 99.9	
AN3A. เด็กได้รับการถอดเสื้อผ้าให้เหลือน้อยชิ้นที่สุดหรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่		
AN3B. ตรวจสอบอายุของเด็กใน AG2 ☐ เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ⇨ วัดความยาว (โดยการนอน) ☐ เด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป ⇨ วัดความสูง (โดยการยืน)		
AN4. ความยาวหรือความสูงของเด็ก	ความยาว / ความสูง (ซม.)..... ไม่ได้วัดความยาว / ความสูง..... 999.9	⇨ AN5
AN4A. ในการปฏิบัติจริง วัดความสูงของเด็กอย่างไร? นอนหรือยืน?	นอน.....1 ยืน.....2	
AN5. “... (ชื่อเด็ก)...ได้รับการชั่งน้ำหนักแรกเกิดหรือไม่?”	ชั่ง.....1 ไม่ได้ชั่ง.....2 ไม่ทราบ.....8	2 ⇨ AN6 8 ⇨ AN6
AN5A. “น้ำหนักแรกเกิดของ...(ชื่อเด็ก)...เป็นเท่าใด?” ถ้ามีสมุดบันทึกสุขภาพ ให้บันทึกน้ำหนักจากสมุดฯ	จากสมุดบันทึกสุขภาพ..... 1 (kg) ____ . ____ จากการสอบถาม..... 2 (kg) ____ . ____ ไม่ทราบ..... 99998	

AN6. มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่จะต้องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงอีกหรือไม่?
 มี ⇨ บันทึกการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงสำหรับเด็กคนต่อไป
 ไม่มี ⇨ ให้ตรวจสอบว่ามีสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าข่ายต้องสัมภาษณ์อีกหรือไม่ ถ้ามี ให้สัมภาษณ์ต่อไปให้ครบถ้วน

ข้อสังเกตของพนักงานสัมภาษณ์

ข้อสังเกตของผู้ควบคุมงาน

ข้อสังเกตของผู้ชำนาญการ/หัวหน้า/วิศวกร

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ชาย		MWM
แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามผู้ชายอายุ 15-49 ปีทุกคน (ดูแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7A) แบบสอบถาม 1 แบบ ใช้สำหรับผู้ชายที่เข้าชาย 1 คนเท่านั้น		
MWM1. ลำดับที่ EA ตัวอย่าง _____	MWM2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง _____	
MWM3. ชื่อ-นามสกุลของผู้ชาย ชื่อ-นามสกุล _____	MWM4. ลำดับที่ของผู้ชาย _____	
MWM5. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัวของพนักงาน สัมภาษณ์ ชื่อ-นามสกุล _____	MWM6. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ _____ / _____ / 255 _____	

<p>กล่าวแนะนำตัว (หากยังไม่ได้อ่านข้อความด้านล่างนี้ ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)</p> <p>“พวกเรามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558 เราจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องนี้ การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 10 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร ขออนุญาตเริ่มนะคะ / ครับ?”</p>	<p>กรณีบุคคลนี้ได้ตอบข้อมูลแบบสอบถามสำหรับครัวเรือน และได้กล่าวแนะนำตัวไปแล้ว ให้อ่านข้อความต่อไปนี้</p> <p>“ตอนนี้ดิฉัน / ผมจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของท่าน การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 10 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ”</p>
<p>“ดิฉัน / ผม ขออนุญาตเริ่มต้นการสัมภาษณ์นะคะ / ครับ?”</p> <p>☐ อนุญาต ⇨ ไป MWM10 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์</p> <p>☐ ไม่อนุญาต ⇨ วงกลมรหัส “03” ใน MWM7 และให้ปรึกษากับผู้ควบคุมงานสนาม</p>	

MWM7. ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลผู้ชาย	<p>สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์01</p> <p>ไป 3 ครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์02</p> <p>ไม่ให้ความร่วมมือ03</p> <p>สัมภาษณ์ได้บางส่วน04</p> <p>ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ (เช่น ป่วย พิกัด ฯลฯ)05</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ) _____ 96</p>
---------------------------------	--

MWM10. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : .. น.
-----------------------------------	-----------------------------

ลักษณะทั่วไปของผู้ชาย		MWB
MWB1. “ท่านเกิด เดือนอะไร และ พ.ศ. อะไร?”	เดือนเกิด__ __ ไม่ทราบ..... 98 พ.ศ. เกิด__ __ __ __ ไม่ทราบ.....9998	
MWB2. “ท่านอายุ (เต็มปี) เท่าไร เมื่อนับถึงวันเกิด ครั้งล่าสุดที่ผ่านมา?” เปรียบเทียบและแก้ไข MWB1 และ / หรือ MWB2 ถ้าไม่สอดคล้องกัน	อายุเต็มปี.....__ __	
MWB3. “ท่านเคยเรียนหนังสือหรือไม่? (รวมระดับอนุบาล)”	เคย 1 ไม่เคย 2	2 ⇨ MWB7
MWB4. “ท่านได้เรียนหนังสือสูงสุดระดับใด?”	อนุบาล 00 ประถมศึกษา..... 01 มัธยมศึกษา 02 ปวช. / ปกศ. ต้น / ปทส..... 03 อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ.สูง) 04 ปริญญาตรี..... 05 ปริญญาโท..... 06 ปริญญาเอก 07	00 ⇨ MWB7
MWB5. “ท่านจบการศึกษาสูงสุดชั้นปีใด?” ถ้าชั้นปีที่จบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ได้เรียน ให้บันทึก “00”	ชั้นปีการศึกษาสูงสุดที่จบ__ __	
MWB6. ตรวจสอบ MWB4 ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้เรียน ☐ มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (MWB4 = 02-07) => ข้ามไปตอนถัดไป ☐ ประถมศึกษา (MWB4 = 01) => ถ้าม MWB7 ต่อไป		

<p>MWB7. “ต่อไปนี้จะขอให้ท่านอ่านประโยคนี้อะไรบ้าง?”</p> <p>แสดงประโยคที่อยู่บนบัตรให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่สามารถอ่านได้หมดทั้งประโยค ให้ถามเพิ่ม</p> <p>“ท่านอ่านบางส่วนของประโยคได้หรือไม่?”</p>	<p>อ่านไม่ได้เลย 1</p> <p>อ่านได้บางคำของประโยค..... 2</p> <p>อ่านได้หมดทั้งประโยค 3</p> <p>ประโยคที่ให้อ่านไม่ใช่ภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้ 4</p> <p>(ให้ระบุภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้)</p> <p>ตาบอด/บกพร่องในการมอง 5</p>	
--	--	--

ภาวะเจริญพันธุ์	MCM	
<p>MCM1. “ต่อจากนี้ ดิฉัน / ผมขอสอบถามเกี่ยวกับ การมีบุตรตลอดช่วงชีวิตของท่าน ดิฉัน / ผม สนใจบุตรทุกคนที่มีสายเลือดของท่าน โดยไม่ คำนึงถึงสิทธิตามกฎหมาย” “ท่านเคยมีบุตรกับผู้หญิงหรือไม่?”</p>	<p>เคย..... 1 ไม่เคย..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 ⇨ MCM8 8 ⇨ MCM8</p>
<p>MCM3. “ท่านมีบุตรคนแรกเมื่ออายุเท่าใด?”</p>	<p>อายุ (เต็มปี)..... __ __</p>	
<p>MCM4. “ท่านมีบุตรชาย หรือบุตรสาวที่ปัจจุบัน อาศัยอยู่กับท่านหรือไม่?”</p>	<p>มี..... 1 ไม่มี..... 2</p>	<p>2 ⇨ MCM6</p>
<p>MCM5. “มีบุตรชายที่อาศัยอยู่กับท่านกี่คน?” “มีบุตรสาวที่อาศัยอยู่กับท่านกี่คน?” ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</p>	<p>บุตรชายที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้..... __ __ บุตรสาวที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้..... __ __</p>	
<p>MCM6. “ท่านมีบุตรชาย หรือบุตรสาวที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่กับท่านหรือไม่?”</p>	<p>มี..... 1 ไม่มี..... 2</p>	<p>2 ⇨ MCM8</p>
<p>MCM7. “มีบุตรชายที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ กับท่านกี่คน?” “มีบุตรสาวที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ กับท่านกี่คน?” ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</p>	<p>บุตรชายที่อาศัยอยู่ที่อื่น..... __ __ บุตรสาวที่อาศัยอยู่ที่อื่น..... __ __</p>	
<p>MCM8. “ท่านเคยมีบุตรชายหรือบุตรสาว ที่เกิดมามี ชีวิต แต่ตายในเวลาต่อมาหรือไม่?” ถ้า “ไม่เคย” ให้ถามเพิ่ม “ดิฉัน / ผม หมายถึง เด็กที่เกิดมามีลมหายใจ หรือร้องไห้ หรือแสดงสัญญาณอื่นที่บ่งชี้ว่ามี ชีวิต แม้เพียงไม่กี่นาที หรือชั่วโมง”</p>	<p>เคย..... 1 ไม่เคย..... 2</p>	<p>2 ⇨ MCM10</p>
<p>MCM9. “มีบุตรชายที่ตายแล้วกี่คน?” “มีบุตรสาวที่ตายแล้วกี่คน?” ถ้า “ไม่มี” บันทึก “00”</p>	<p>บุตรชายที่ตาย..... __ __ บุตรสาวที่ตาย..... __ __</p>	
<p>MCM10. ให้รวมจำนวนบุตรใน MCM5 MCM7 และ MCM9</p>	<p>จำนวนบุตรทั้งสิ้น..... __ __</p>	

<p>MCM11. “เพื่อให้แน่ใจว่าดิฉัน / ผมมีตัวเลขจำนวนบุตรที่ถูกต้อง ตลอดช่วงชีวิตของท่าน มีบุตรที่เมื่อตอนคลอด ออกามีชีวิตทั้งหมด...(จำนวนรวมใน MCM10)...คน ถูกต้องหรือไม่?”</p> <p>☐ ถูกต้อง => ให้ตรวจสอบด้านล่าง:</p> <p>☐ ไม่มีบุตรเกิดมีชีวิต (MCM10 = 0) => ข้ามไป ตอนถัดไป</p> <p>☐ มีบุตรเกิดมีชีวิต 1 คนหรือมากกว่า => ถามต่อ MCM11A</p> <p>☐ ไม่ถูกต้อง => ตรวจสอบคำตอบใน MCM1-MCM10 และแก้ไขให้ถูกต้อง</p>		
<p>MCM11A. “บุตรทั้งสิ้นของท่านมีแม่คนเดียวกันหรือไม่?”</p>	<p>ใช่ 1</p> <p>ไม่ใช่ 2</p>	<p>1 ⇨ MCM12</p>
<p>MCM11B. “ท่านมีบุตรกับผู้หญิงทั้งสิ้นกี่คน?”</p>	<p>จำนวนผู้หญิง __ __</p>	
<p>MCM12. “จากจำนวนบุตรทั้งสิ้น...(จำนวนรวมใน MCM10)... คน ที่ท่านมี บุตรคนสุดท้ายเกิดเมื่อ เดือน และ พ.ศ. ไต (แม้ว่าบุตรนั้นได้ตายไปแล้วก็ตาม)?”</p> <p>ต้องมีการบันทึก เดือนและ พ.ศ. เกิด</p>	<p>เดือน และ พ.ศ. เกิด ของบุตรคนสุดท้าย</p> <p>เดือน __ __</p> <p>พ.ศ. __ __ __ __</p>	

MDV1. “บางครั้งสามีรำคาญหรือโกรธในบางสิ่ง ที่ภรรยาทำ ในความเห็นของท่าน คิดว่าสามี มีเหตุผลสมควรที่จะทำร้ายร่างกายหรือตบตี ภรรยาในสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่?”	ควร ไม่ควร ไม่ทราบ			
[A] “หากภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอก สามี?”	ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี.....	1	2	8
[B] “หากภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร?”	ไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร.....	1	2	8
[C] “หากภรรยาโต้เถียง / ทะเลาะกับสามี?”	โต้เถียง / ทะเลาะกับสามี.....	1	2	8
[D] “หากภรรยาปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ กับสามี?”	ปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์.....	1	2	8
[E] “หากภรรยาทำอาหารไหม้?”	ทำอาหารไหม้.....	1	2	8

การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา		MMA
MMA1. “ปัจจุบันท่านสมรสแล้วหรืออยู่กินกับผู้หญิงฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	สมรสจดทะเบียน 1 อยู่ด้วยกันโดยไม่ได้จดทะเบียน..... 2 ไม่ได้อยู่กินกับใคร 3	3 ⇨ MMA5
MMA3. “นอกจากภรรยาของท่านแล้ว ท่านมีภรรยาคนอื่น หรืออยู่กินกับหญิงอื่นฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	มี..... 1 ไม่มี..... 2	2 ⇨ MMA7
MMA4. “ท่านมีภรรยาคนอื่นกี่คน?”	จำนวน..... __ __	⇨ MMA8B
MMA5. “ท่านเคยสมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงฉันสามีภรรยาหรือไม่?”	เคยสมรสจดทะเบียน 1 เคยอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้จดทะเบียน..... 2 ไม่เคย 3	3 ⇨ ตอนถัดไป
MMA6. “ขณะนี้ท่านมีสถานภาพสมรสอะไร ม่ายหย่า หรือแยกกันอยู่?”	ม่าย 1 หย่า 2 แยกกันอยู่ 3	
MMA7. “ท่านสมรสหรืออยู่กินกับผู้หญิงฉันสามีภรรยาเพียง 1 ครั้ง หรือ มากกว่า 1 ครั้ง?”	เพียง 1 ครั้ง 1 มากกว่า 1 ครั้ง 2	1 ⇨ MMA8A 2 ⇨ MMA8B
MMA8A. “ท่านแต่งงานหรืออยู่กินกับผู้หญิงฉันสามีภรรยาเมื่อเดือน และ พ.ศ. ไດ?”	เดือน และ พ.ศ. ที่สมรสฯ / สมรสฯ ครั้งแรก เดือน __ __ ไม่ทราบ 98	
MMA8B. “ท่านสมรสครั้งแรกหรืออยู่กินกับผู้หญิงคนแรกฉันสามีภรรยาเมื่อเดือน และ พ.ศ. ไດ?”	พ.ศ. __ __ __ __ ไม่ทราบ 9998	⇨ ตอนถัดไป
MMA9. “ท่านอยู่กินกับภรรยา/คู่คนแรกเมื่ออายุเท่าใด?”	อายุเต็มปี..... __ __	

เชื้อเอชไอวี/ เอดส์		MHA
MHA1. “ต่อไปนี้ ดิฉัน / ผม จะสอบถามความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ นะคะ / ครับ”	เคย..... 1	2 ⇔ MHA28
“ท่านเคยได้ยินเรื่องความเจ็บป่วยเพราะโรคเอดส์หรือไม่?”	ไม่เคย..... 2	
MHA2. “คนสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับคูที่ไม่ติดเชื้อเอดส์เพียงคนเดียว และคูต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้หรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA3. “คนสามารถติดเอดส์เพราะการใช้เข็มฉีดยาหรืออานาจเหนือธรรมชาติอื่น ๆ ได้หรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA4. “คนสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ได้หรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA5. “คนสามารถติดเอดส์จากการถูกยุงกัดได้หรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA6. “คนสามารถติดเอดส์จากการกินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ได้หรือไม่?”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA7. “เป็นไปได้หรือไม่ว่า คนที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอดส์”	ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8	
MHA8. “เชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูก”		
		ได้ ไม่ได้ ไม่ทราบ
[A] “ในระหว่างตั้งครรภ์ได้หรือไม่?”	ระหว่างตั้งครรภ์..... 1 2 8	
[B] “ขณะคลอดได้หรือไม่?”	ขณะคลอด..... 1 2 8	
[C] “โดยให้ลูกกินนมแม่ได้หรือไม่?”	ลูกกินนมแม่..... 1 2 8	

MHA9. “ตามความคิดเห็นของท่าน ในกรณีที่ครูผู้หญิงติดเชื้อเอชไอวีแต่ยังไม่แสดงอาการป่วย ครูคนนั้นควรจะได้รับอนุญาตให้คงสอนหนังสือในโรงเรียนต่อไปหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
MHA10. “ท่านจะซื้อผักสดจากเจ้าของร้านหรือคนขายหรือไม่ ถ้ารู้ว่าเขาเป็นเอชไอวี?”	ซื้อ 1 ไม่ซื้อ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
MHA11. “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอชไอวี ท่านจะต้องการให้เก็บไว้เป็นความลับหรือไม่?”	ต้องการ 1 ไม่ต้องการ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
MHA12. “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยเป็นเอชไอวี ท่านเต็มใจให้การดูแลรักษาที่บ้านของท่านหรือไม่?”	เต็มใจ 1 ไม่เต็มใจ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
MHA12A. “ท่านคิดว่าเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีสามารถเรียนร่วมกับเด็กที่ไม่มีเชื้อได้หรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 8	
MHA24. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านเคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	เคย 1 ไม่เคย 2	2 ⇨ MHA27
MHA25. “ท่านได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งล่าสุดเมื่อใด?”	น้อยกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา 1 12-23 เดือนที่ผ่านมา 2 2 ปีที่ผ่านมาหรือนานกว่านั้น 3	
MHA26. “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าท่านได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	ได้ 1 ไม่ได้ 2 ไม่ทราบ 8	1 ⇨ MHA28 2 ⇨ MHA28 8 ⇨ MHA28
MHA27. “ท่านรู้จักสถานที่ให้บริการการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	รู้จัก 1 ไม่รู้จัก 2	
MHA28. ตรวจสอบ อายุระหว่าง 15-24 ปี (MWB2=15-24) และเคยเรียนหนังสือ (MWB3=1) ใช่หรือไม่? ☐ ใช่ => ถ้าม MHA29 ต่อไป ☐ ไม่ใช่ => ข้ามไป MWM11		

<p>MHA29. “ท่านได้เรียนเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียนหรือไม่?”</p> <p>“เรื่องเพศศึกษา เช่น การคุมกำเนิด เพศสัมพันธ์ ที่ปลอดภัย การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การติดเชื้อในระบบสืบพันธุ์ และสุขภาวะที่ดี เป็นต้น”</p>	<p>ได้..... 1</p> <p>ไม่ได้..... 2</p>	<p>2 ⇔</p> <p>MWM11</p>
<p>MHA30. “ท่านได้เรียนเรื่องเพศศึกษาครั้งแรกในระดับชั้นใด?”</p>	<p>ประถมศึกษา..... 1</p> <p>มัธยมศึกษาตอนต้น 2</p> <p>มัธยมศึกษาตอนปลาย..... 3</p> <p>ปวช. / ปกศ. ต้น / ปทส. 4</p> <p>อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ.สูง)..... 5</p> <p>ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ 8</p>	

MWM11. บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์	ชั่วโมงและนาที..... : ____ น.	
-----------------------------------	-------------------------------	--

MWM12. ตรวจสอบแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL7B และ HL15

ผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่เป็นสมาชิกของครัวเรือนนี้หรือไม่?

ใช่ ⇨ บันทึกผลการสัมภาษณ์ใน MWM7 ที่หน้าปก และ สัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์ท่านนี้ ด้วยแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ต่อไป

ไม่ใช่ ⇨ จบการสัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์คนนี้ พร้อมกล่าวคำขอบคุณ และ บันทึกผลการสัมภาษณ์ใน MWM7 ที่หน้าปก

ข้อสังเกตของพนักงานสัมภาษณ์

ข้อสังเกตของผู้ควบคุมงาน

ภาคผนวก จ คำนิยาม

1) ครัวเรือนส่วนบุคคล

หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคนอาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภค บริโภค อันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

2) อายุ

หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ นับถึงวันคล้ายวันเกิดครั้งสุดท้ายก่อนวันสิ้นชีพิตักษัย

3) การเรียน

หมายถึง การเรียนในระบบโรงเรียนทุกระบบ ได้แก่ อนุบาล/เด็กเล็ก ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และอุดมศึกษา โดยรวมมหาวิทยาลัยที่จัดในรูปแบบตลาดวิชา เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยที่จัดในรูปแบบที่ใช้สื่อการเรียนในลักษณะต่าง ๆ โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเรียนมาในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยรัฐบาลและเอกชน ทั้งนี้ รวมการศึกษานอกระบบที่สามารถเทียบวุฒิการศึกษาได้

4) ไม่เคยเรียน

หมายถึง ไม่เคยเข้ารับการศึกษานในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา

5) ระดับการศึกษา

ได้จำแนกระดับการศึกษาไว้ 4 ระดับ ดังนี้

5.1 ระดับอนุบาลหรือก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา โดยจัดการศึกษาเป็นชั้นอนุบาล 2 ปีหรือ 3 ปี หรือเด็กเล็ก 1 ปี

5.2 ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยใช้เวลาเรียน 6 ปี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือชั้น ม.3 เดิมขึ้นไป

5.3 ระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี

5.3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง การศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปัจจุบัน รวมถึงชั้น มศ. 1-มศ.3 และชั้น ม.4-ม.6 เดิม หรือการศึกษาอื่น ๆ ที่เทียบชั้นเท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น นาฏศิลป์ชั้นต้น 3 ปี การศึกษาในชั้นนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการความสนใจและความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบกิจการงานและอาชีพตามควรแก่วัย

5.3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) **ประเภทสามัญศึกษา** หมายถึง การศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปัจจุบัน รวมถึง ชั้น มศ.4-มศ.5 หรือชั้น ม.7-ม.8 เดิม หรือการศึกษาอื่น ๆ ที่เทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เช่น กศน. เตรียมทหาร 2 ปี เป็นต้น

2) **ประเภทสายอาชีพศึกษา** หมายถึง การศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี วิชาศิลปะชั้นกลาง 3 ปี ในปัจจุบัน รวมถึงการศึกษาอื่น ๆ ที่เทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา เช่น ช่างฝีมือทหาร 3 ปี วิศวกรรมรถไฟ 5 ปี วิชาช่างฝีมือ (พระดาบส) 2 ปี หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา (เดิม) เป็นต้น

5.4 **ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (อุดมศึกษา)** หมายถึง การศึกษาวิชาการชั้นสูง ในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท เอก และประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันทหาร ตำรวจ หรือสถาบันชั้นสูงอื่น ๆ เช่น ผู้ที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาการการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) การเรียนในหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง และการเรียนในระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

6) ปีการศึกษา

หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่โรงเรียน/สถาบันการศึกษาเริ่มเปิดภาคเรียนไปจนถึงสิ้นปีการศึกษา ส่วนใหญ่มักอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 สำหรับนักเรียน หรือระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 สำหรับนิสิต/นักศึกษา

7) การสมรส

หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการอยู่ร่วมกันฉันสามี ภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

8) บุตรเกิดมีชีพ

หมายถึง บุตรที่คลอดออกมามีชีวิต แม้จะมีชีวิตอยู่เพียงชั่วขณะหนึ่งก็ตาม ส่วนทารกเมื่อตอนคลอดออกมาไม่หายใจ คือ ตายตั้งแต่ก่อนคลอด แท้ง ตลอดจนถึงบุตรเลี้ยง บุตรบุญธรรม ไม่ถือว่าเป็นบุตรเกิดมีชีพ

9) การคุมกำเนิด

หมายถึง การทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้มีการตั้งครรภ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวางแผนครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดมีหลายวิธี คือ ยาเม็ด ยาฉีด ยาฝังคุมกำเนิด ห่วงอนามัย ถุงยางอนามัย การทำหมันหญิง การทำหมันชาย และน้บระยะปลอดภัย

10) น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ได้จากการนำน้ำหนักเทียบกับอายุของเด็กมาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เป็นการวัดภาวะทุพโภชนาการทั้งแบบเฉียบพลันและแบบเรื้อรัง โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่ามีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานปานกลางหรือรุนแรง

11) ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง

ได้จากการนำ **ความสูงเทียบกับอายุ** ของเด็กมาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยเด็กที่มีความสูงเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดอยู่ในกลุ่มทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางหรือรุนแรง (เตี้ย) สะท้อนถึงการได้รับสารอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานาน และการเจ็บป่วยบ่อย ๆ หรือเรื้อรัง

12) ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน

ได้จากการนำ **น้ำหนักเทียบกับความสูง** ของเด็กมาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง ต่ำกว่า -2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่ามีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางหรือรุนแรง (ผอม) ตัวชี้วัดนี้แสดงถึงนัยสำคัญของฤดูกาลที่มีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของอาหารหรือการแพร่ระบาดของโรค

สำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงห่างจากค่ามัธยฐานของประชากรอ้างอิง มากกว่า 2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถือว่ามีภาวะน้ำหนักเกิน (อ้วน)

13) การกินนมแม่อย่างเดียว

หมายถึง ในช่วง 1 วันก่อนวันสัมภาษณ์ ทารกได้รับเฉพาะน้ำนมแม่ และวิตามิน เกลือแร่ หรือยารักษาโรคเท่านั้น

14) การให้วัคซีนบาดทะยักในผู้หญิงมีครรภ์ของกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับผู้หญิงมีครรภ์ที่ไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ควรได้รับวัคซีนอย่างน้อย 3 เข็ม โดยฉีดเข็มแรกเมื่อมาฝากครรภ์ครั้งแรก เข็มที่ 2 ห่างจากเข็มแรก 1 เดือน และเข็มที่ 3 ห่างจากเข็มแรก 6 เดือน จากนั้นให้กระตุ้นทุก 10 ปี

หากเคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 1 เข็ม ให้ฉีดอีก 2 เข็ม โดยมีระยะห่าง 0 และ 6 เดือน หากได้รับมาแล้ว 2 เข็ม ให้ฉีดเพิ่มอีก 1 เข็ม โดยให้มีระยะห่างจากเข็ม 2 อย่างน้อย 6 เดือน จากนั้นให้กระตุ้นทุก 10 ปี

15) กำหนดการให้วัคซีนแก่เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีของกระทรวงสาธารณสุข

อายุ	วัคซีนที่ให้
แรกเกิด	วัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบีชนิดปี แรกเกิด (HEPB0)
2 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 1 (DPT1) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 1 (OPV1) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ชนิดปี ครั้งที่ 1 (HEPB1)
4 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 2 (DPT2) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 2 (OPV2) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ชนิดปี ครั้งที่ 2 (HEPB2)
6 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 3 (DPT3) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 3 (OPV3) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ชนิดปี ครั้งที่ 3 (HEPB3)

อายุ	วัคซีนที่ให้
9 เดือน	วัคซีนรวมหัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 1 (MMR1)
1.5 ปี	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 4 (DPT4) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 4 (OPV4) วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเจอี ครั้งที่ 1 (JE1)
1 เดือน หลังจาก JE1	วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเจอี ครั้งที่ 2 (JE2)
2.5 ปี	วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเจอี ครั้งที่ 3 (JE3) วัคซีนรวมหัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 2 (MMR2) (ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป)
4 ปี	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 5 (DPT5) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 5 (OPV5)

16) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงสู่ระบบบำบัด

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่มีระบบบำบัดของเสีย ซึ่งมีการรวบรวมของเสียจากการขับถ่ายกับน้ำที่ใช้แล้วให้สะอาดพอที่จะปล่อยสู่สาธารณะ โดยไม่จำเป็นต้องมีการสูบล้าง

17) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงสู่ถังปฏิรูป (ถังส้วม)

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่มีถังพักของเสียอยู่ที่พื้นบ้านซึ่งอยู่ห่างไปจากตัวบ้านหรือห้องส้วม โดยไม่มีการระบายน้ำหรือสิ่งปฏิกูลออกไป และเมื่อถังส้วมเต็มต้องมีการสูบล้าง

18) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงหลุม

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่เก็บสิ่งปฏิกูลไว้ในหลุมและมีท่อตกกลิ่น โดยมีการระบายน้ำหรือสิ่งปฏิกูลให้ซึมลงดิน บางครั้งถ้าหลุมส้วมเต็มก็อาจจะมีการสูบล้าง

19) น้ำประปา

หมายถึง น้ำที่ส่งผ่านมาตามท่อ อาจผ่านการบำบัดหรือฆ่าเชื้อโรค (เช่น เติมคลอรีน) หรือไม่ก็ได้

20) กลุ่มดัชนีความมั่งคั่ง

เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญสำหรับการวัดองค์ประกอบของมาตรฐานการดำเนินชีวิตของครัวเรือนแบบสะสม ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลที่เก็บได้ง่าย ๆ เกี่ยวกับ

- การเป็นเจ้าของทรัพย์สินบางประเภทของครัวเรือน ได้แก่ ตู้เย็น โทรทัศน์ โทรศัพท์ รถยนต์ รถบรรทุก จักรยาน เป็นต้น
- วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้าน เช่น ไม้ อิฐ หิน ซีเมนต์ เป็นต้น
- การมีไฟฟ้าใช้
- การเข้าถึงน้ำดื่ม น้ำใช้
- ส้วมแบบถูสุขอนามัย

นำมาคำนวณด้วยวิธีการทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก โดยการจัดครัวเรือนตามลำดับขั้นที่ต่อเนื่องของความมั่งคั่งแบบเปรียบเทียบ ดัชนีความมั่งคั่งมีคุณค่าเป็นพิเศษสำหรับประเทศที่ขาดข้อมูลที่เชื่อถือได้ทางรายได้ และรายจ่าย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดดั้งเดิมที่ใช้ในการวัดความมั่งคั่ง

ดัชนีความมั่งคั่งทำให้สามารถทำการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจในด้านโอกาส การเข้าถึงบริการทางสุขภาพและผลลัพธ์ทางสุขภาพที่สำคัญ เช่น การเกิดโรคและการเสียชีวิตในวัยเด็กได้ นอกจากนี้ยังทำให้รัฐบาลประเมินได้ว่า บริการทางสาธารณสุข การรณรงค์สร้างภูมิคุ้มกันโรคตลอดจนมาตรการ ทางด้านการศึกษาและด้านที่สำคัญอื่น ๆ ของประเทศเข้าถึงประชากรที่ยากจนหรือไม่

ดัชนีความมั่งคั่งช่วยให้การวิเคราะห์หลายตัวแปรของข้อมูลการสำรวจประชากรและสุขภาพทำได้ ชับซ้อนมากขึ้น ทำให้สามารถระบุได้ว่าสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมีผลต่อสุขภาพอย่างไร

ข้อควรคำนึง สำหรับดัชนีความมั่งคั่งที่ทำการศึกษาในการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีใน ประเทศไทยนี้ไม่สามารถนำไปใช้เปรียบเทียบกับดัชนีความมั่งคั่งของการสำรวจอื่น ๆ เพราะเป็นการจัดทำดัชนี ความมั่งคั่งเพื่อการศึกษาข้อมูล MICS เท่านั้น แต่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับดัชนีความมั่งคั่งจากข้อมูล MICS ของประเทศอื่น ๆ ได้

ประเทศไทย

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
2559